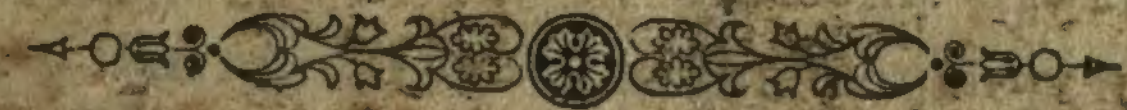

ИКОАНА ЛЮМЕЙ.

ПЕНТРЪ

ANDELETNICIREA MOLDO-ROMÂNIAOR.

IAIII, 1846.

№ 13.

4 IANUARIE.

АНЪЛ NО8.

Сунетъ бронзурлор вѣсеричеши минеск де дѣмѣ-
неаць дичепутул уней епохе нозе. Бучѣмѣ, трѣмѣ-
вѣше шѣ кѣнтърѣле сѣнте уреазъ зоарѣле *анѣмѣ*
ноѣ. Чете воюасе а жунѣлор ѣл дѣнтѣмѣнѣ кѣ
сѣлтѣрѣ, прѣтенѣ шѣ кѣноскушѣ ростеск урѣрѣле
лор. Фѣѣ евлавѣюшѣ се роагъ пентру фѣрѣчѣреа
пѣрѣнцелор, серѣманѣ пентру вѣаца вѣне-фѣкѣто-
рѣлор, попоарѣле прѣн вѣсерѣчѣ пентру Домнѣто-
рѣлор.

Тоѣ прѣцѣсск хотарѣл а доѣ ані: дѣмпѣратѣл
не трон, ка шѣ чершѣторѣл дѣн борденѣл сѣѣ, вѣ-
рѣнѣл не патѣл репаосѣлѣ ка шѣ жунеле, карѣле
дѣн де нерѣдаре, се репезеѣе дѣн лѣмеа чеа
портѣноасѣ.

Вѣаца петрекутѣ стѣ дѣпѣ ноѣ ка ун вѣс маре,
ка о негурѣ нестрѣбѣтѣтѣ песте о царѣ невѣзѣ-
тѣ се дѣтѣнде дѣнаѣнтеа ноастрѣ рѣмѣшѣца зѣ-

лелор. Фѣе-чѣне арѣнкѣ прѣвѣреа песте сорѣле
че аѣ аѣ адѣче зѣлеле шѣ минутеле вѣѣгоаре; фѣе-
чѣне ар воѣ сѣ гѣчеаскѣ оарече дѣн соарѣта са,
каре дѣнкѣ дѣн тѣнекоаса вѣѣторѣме заче аекѣнеѣ,
ка греѣнтеле семѣнѣтѣреѣ. де тоамнѣ дѣн сѣнѣл
пѣмѣнтѣлѣ.

Нѣмаѣ чел че урмеазъ дѣпѣ леѣѣле сѣнте че
сѣнт прѣскрѣсе де натѣрѣ, фѣрѣ сѣѣѣлѣ поате пѣшѣ
дѣн ачест ноѣ перѣод а траѣлѣ. Де ачѣеа шѣ
Алѣѣна, де шѣ *пѣ кѣноаѣе вѣѣторѣѣл*, дар фѣ-
ѣнд кѣ:

„Есте Алѣѣнеѣ дор шѣ леѣе

Дѣн флорѣ мѣере а кѣдеѣе.“

еа, пѣлѣ де нѣдеѣе шѣ дѣн ачест аѣн се ва дѣн-
грѣжѣ а дѣпѣне дѣн *Икоана лѣтеѣ* продуктѣл остѣ-
неѣлор сале спре дѣделетнѣчѣреа шѣ фолосѣл че-
тѣторѣлор еѣ.

пъмънт есте лумінатъ: аша дар луна невъзутъ
пептръ ної, есте *ноз*. Ла Е, унде фаца днтоар-
съ спре пъмънт есте лумінатъ. Ної ведем тот
діскул луней, дечї еа есте *плінъ*. Ла В шї ла D,
луна нї днфъцошазъ цумътатаеа фецей сале ту-
некоасъ шї цумътатае луміноасъ, атунчі о ведем
суб форма унї корн, а кърѳіа скъфаре есте
днтоарсъ дн деосевїте фелнрї ла ачесте доуъ
казурї. Кънд шї дн В, еа есте дн патрарѳл дн-
тъѳ, дн D дн патрарѳл ал треїле. Дн позїці-
ле мїжлоче, діскул лунар мерѳе спорїнд сеаѳ
скъзїнд прекум о аратъ фїгура. Спорїнд кънд
луна петрече партеа АВЕ а лініеї, скъзїнд кънд
петрече CDA. Кънд луна есте *ноз* сеаѳ невъ-

зутъ, діскул еї се веде ку о лумїнъ фоарте сар-
бътъ нумїтъ *gensuie*: аста се наше дїн ачееа
кънд луна есте лумінатъ де кътръ лумїна че-ї
рѳсфрїнде пъмънтѳл, прекум ної сѳнтем лумїнацї
де лумїна че луна нї трїмете, кънд еа есте плї-
нъ сеаѳ дн патрарїле еї. Пъмънтѳл днфъцоша-
зъ лѳкуїторїлор луней тот ачеле пѳрерї, че нї дн-
фъцошазъ луна: нумай къ її аѳ *плїн пъмънт* кънд
ної авем *лнъ нос*, шї *ноз пъмънт*, кънд ної а-
вем *лнъ плїнъ*. Пъмънтѳл днтръ пентрѳ дѳн-
шїї дн патрарѳл днтъѳ, кънд луна днтръ дн
ал треїле.

(Ва зрѳа).

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪТЪТОАРЕ.

(Зрѳа).

Капіларїтате.

Капѳтѳл цїоснїк знеї цевїї фоарте мїчї де сте-
клъ, дескїсе дїн ун ла алт капѳт, дмплѳнтѳо
дн ун вас плїн де апъ: лїквідѳл дндатъ се ва
днѳлца дн цевїе шї се ва цїнеа ун палмак маї
сус де фаца апеї.

Фїсїчїї, карїї чїї днтъї аѳ обсерват ачест фено-
мен, л'аѳ днѳмнат суб нуме *капіларїтате*, ку-
вѳнт карїле віне де ла капїлѳс (пѳр), де ачееа
къ апа се сѳе ла астъ днѳлпїме днсемнѳтоаре
нумай кънд діаметрѳл цевїеї есте фоарте мїк.

Теорїа капїларїтѳцеї есте днтемеетъ пе леѳеа
де каре с'аѳ ворѳїт ла фаца 35 а ачестеї Ікоа-
не. Дзпре астъ леѳе се лѳмѳреще сѳїреа кафе-
леї дн о букѳцїкъ де захар, кареле есте дм-
плѳнтат ку ун капѳт дн ун теас де кафе. Ка-
піларїтатаеа есте кауза де кънїтенїе а чїркѳла-
цїеї сукулѳї (мѳстѳл) дн плѳнте. Челе днтъї по-
поаре а лѳмеї, Еѳїптенїї шї Персіенїї &, аѳ дн-

требуїнцат капїларїтатаеа спре а дісѳаче пїстре
манїне де ла стѳнчї пентрѳ фачереа зїдїрїлор че-
лор гїгантїче. Методѳл ера фоарте сїмплѳ: дн
ачеа стѳнкъ се стѳпа ворте дн каре се вѳтеа
пене де лемн ѳскат, престе каре се турна апъ,
лемнѳл сорѳеа ѳмезала, се ѳмѳла шї діспїка
пїатра.

Дн тїмѳурїле ноастре, с'аѳ днтребуїнцат чест
метод ла Парїс: шкелеа каре спрїжінеа кѳтва
тїмѳ кѳвѳха вісерїчеї сѳнтеї Женїеве, се ѳда а-
десеорї ку апъ, спре а пѳтѳ нѳ нумай цїнеа че
днкъ рѳдїка повара чеа маре че о апѳса.

Тоате лїквіделе нѳ се рѳдїкъ дн тот ачееашї
цевїе, де ексемплѳ: апа нѳ вра се днтре дн о це-
вїе, каре есте пе дїн нѳзїнтрѳ знсъ ку грѳсїме;
меркурїѳл (арѳїнтѳл віѳ) нѳ днтръ дн о цевїе
ѳмедъ; ба днкъ, дмплѳнтѳнд астъ цевїе дн а-
пъ, апа се кобоарѳ дн цїосѳл цевїеї ка кѳм еа
нѳ ар фї скъфатъ пе дїн нѳзїнтрѳ.

(Ва зрѳа).

ЛАВИНЕ, АВАЛАШЕ.

Ачест нуме віне де ла кувънтул Свіцер *Losvin*, сар дн лімба Французъ се нумеше Аваланш, а-декъ кѣтме де омѣт каре, ротолінд де пе мѣнѣ дн вале, фаче челе маї марї стїрнїрї. Ачесте лавіне сѣнт де треї фелѣрї, унеле се нумеск *Lavine de vent* сеаѣ де пѣлере, пентру кѣ вѣнтѣ сурпѣ де пе днѣлѣме нїнсоареа чеа де курѣнд кѣзутѣ шї о арункѣ дн денунїле адѣнчїмеї. Ачесте, пентру репечїнеа ку каре кадѣ сѣнт челе маї прїмеждїоасе, днсѣ нѣ сѣнт аша де темут, фїїнд кѣ днтре тоате маї пѣцїн дндесате, омул прїмеждїїт, поате а се аїїута маї ушор. С'аѣ днтѣмплат кѣ оаменїї акоперїцї де асемене лавіне аѣ зѣкут еув омѣт 24 де чеасурї фѣрѣ а се днека. Фелѣл алдоїле есте *Lavina de tѣn-*

te, ачеаста ну се дїсфаче де вѣнт, че де а еї пропрїе греутате се ротолеазѣ шї траѣе ку сїне пѣтурї де пѣмѣнт, пе каре їл акопере дмпрезпѣ ку копачїї афлѣторї, стѣнчї &. Ачесте кадѣ маї ку самѣ дн тїмпѣл де прїмѣварѣ кѣнд кѣлдѣра днчепе а мѣе шї а маї днгреѣе омѣтѣл. Кѣдереа лор фаче а се кутремѣра мунтеле шї валеа продѣче ун вует ка кѣм ар тѣна. Ал треїле фелѣ де Лавіне есте нумїтѣ де пѣмѣнт, ачесте се наскѣ, кѣнд пѣмѣнтѣл, де пе костїше, адѣнк стрѣбѣтѣт фїїнд де їмезалѣ днделунгатѣ, аша се моае днкѣт се дїсфаче де пѣтурїле ку каре есте легат, шї дн кѣдереа са, рїпешѣ шї ротолешѣ дн адѣнкѣрїле вїлор, касе, копачї, ва шї пѣдурї днтреї.

СХРѣПАРЕА САТѣЛѣ ГОЛДАѣ.

Ачест сат днфлорїт дїн Церманїа, ашезат ла поалеле унѣї деал стѣнкос, фѣ жертѣа унѣї фе-

номен пе кѣт неашѣптат пе атѣта кѣмплїт. Дн мїжлокѣл тїмпѣлуї челѣї маї прїїнчос де дїмїнеа-

СЪРЪПАРЕА САТЪЛЪІ ГОЛДАЪ.

цъ, фъръ вре зъ сімтом пропъштор де кутре-
мър, де одагъ крѣпъ кулмеке деагълѣ, ші дін
сінул хѣтуріор, ісворъръ повоае турѣре ші се
дісѣкуръ маніне стѣнчї, дн мърімеа каселор,
каре ку о репечне ші вѣет днѣорътор, фѣку
а се кутремѣра тоатъ дмпреѣурімеа, днвълін-
до о дн о негѣръ де пулѣре. Ачеле стѣнчї ро-
толоѣте сурѣпаръ о вїсерікъ, о фабрікъ ші зъ

маре нѣмър де касе а сетеніор. О парте дін
ачестіа ераъ ла лукру дн кѣмп, кѣнд фаміліле
лор ераъ днкъ дн адѣнк сомн куѣндате. О
мѣлѣме дін копї ші вѣтрѣні періръ дмпреуѣ
ку зъ маре нѣмър де вїте, ші сатул чел днѣло-
рїт се преѣку дн зъ мормѣнт вреднік де лѣ-
крѣмаре прїн жерѣле де оаменї че днѣроашъ
дн сінул сеѣ.

ІЕРЪСАЛІМЪЛ.

(Ankeiere).

Дн о парте мїкъ де полїте, дн локул тем-
плулї лѣі Соломон, стѣ акѣм фрумоаса мошѣе а
Махомеданіор, Ел Харам, не каре дѣпъ аче де

Кава о цїн де чеа маї сѣзїтѣ. Еа есте дін
доѣе зїдрї марї, дїнтре каре зѣна, Ел Каза, есте
дмповітѣ ку о куполь мїнѣнатѣ ші днѣрумѣ-

сепатъ кѹ челе маї фрумоасе подоаве ауріте. Че-
еалалтъ зідіре есте ын оптагон (опт-унгѣ), ші
се кіамъ Ел Сахара; аїче аратъ Махомеданї
ын папук а профетулуї лор, кѹнцурат де кѣтева
гратїї де аур, ші ын коран, че есте лунг де 4
палме ші ларг де 2 $\frac{1}{2}$. Пе мунтеле Флівулуї дн-
къ се веде о вісерікѣ крещїнѣ.

Он контїмпуран а лї Авраам, Мелхїседек,
днкъ ла 2,000 анї днаїнте де Хс. с'аѣ фост нѹ-
мїт рїга де Салем; ачест Салем а фї фост Іе-
русалїмѹл де атунче, днсъ Давїд о кѹчерї, о нѹ-
мї дупъ нумеле сеѣ ші зїді четатеа Сїон. Фїнѹл
сеѣ Соломон днфрумсецѣ Іерусалїмѹл ші зїді
прїн мецерїї дїн Тїріа темплѹл челфрумос, Сѹпт
урмашїї сеї се фѣкѹ Іерусалїмѹл капїтала рїга-
тулуї Іудей. Де чїнчї орї фѹ еа кѹчерїтъ шї во-
стуратъ, днтѣ сѹв Ровоам де кѣтрѣ Егїптенї,
дупъ ачеїа сѹв Іероам де кѣтрѣ Аравї, дупъ Іоє
де кѣтрѣ Сїріенї, сѹв Амазіа де кѣтрѣ Ісраїл-
тенї, шї сѹв Іосїа їар де кѣтрѣ Егїптенї, ла 611
днаїнтеа лї Хс. Дн урмѣ о апѹкѣ рїга Хал-
дей, Навѹходоносор, сѹв рїга евреек Іеденїа,
ачест рїгат шї Іерусалїмѹл, рѣсїні пе ачест дїн
темелїе, 586 днаїнте де Хс. шї дѹсѣ пе Іудейї
ла Вавїлон дн склѣва; 70 анї дупъ ачеаста Чї-
р с лї дѣдѹ вое а се рендїтоарче дн полїтіе
шї а резїді темплѹл лор. Ачеаста се фѣкѹ сѹв
команда преоцїлор лор Есра шї Нехемїа, а кѣ-
рора урмашїї о стѣпнїрѣ мѹлт тїмп. Кѣ Алексан-
дру, дупъ че аѣ кѹчерїт Тїрѹс, ар фї фѣкѹт о ві-
зїтъ пачнїкѣ Іерусалїмѹлуї, есте нѹмаї о зїчере
неадевратъ а Іудейлор, де вѹне-оарѣ че Іосїф
есте сїнгѹрѹл кїзешлѹїторѹл пентрѹ ачеаста. Ёр-
машѹл лї Александру, Птоломѣѹс, фїнѹл лї Ла-
гѹс, кѹчерї Іерусалїмѹл шї стрѣмѹтъ мѹлцї Іудейї
днсемнацї ла Александрїа. Дупъ ачеїа рѣмасѣ
ын тїмп, дупъ че Антіохѹл чел маре аѣ кѹчерїт-о,

сѹв домінацїа рїцїлор Сїріей. Сѹв Махабейї фѹ
Іудейї лѣсацї їар дн лїбертате пе ын тїмп шї
ѣшї алесѣ рїцїї лор. Фїнѹл дїн чїї де пе урмѣ,
Арїстоволѹ, кемѣ пе мареле Помпеѹ дн царѣ,
шї аша ла 64 анї, Іерусалїмѹл днѣкѹ сѹв стѣ-
пнїреа романѣ. Фїїнд кѣ еа тот маї аве рїцї
де аїсеї шї преоцї лѣпѣ гѹвернаторѹл роман, а-
пої прїчїнѹ ачеаста некѹрмате їнсѹрекцїї, кѣре-ї
дн урмѣ Веспаїсан шї Тїтѹс фѣкѹ капет, аседїїнд
полїтіа дн анѹл 70, шї пе лѣкѹїторїї дїн еа
стѣрпїнд шї пѹстїїнд тоате. Аша перї Іеру-
салїмѹл немїкнїчїт шї рїнат кѹ тотѹл. Дар маї
рѣмѣсѣсе парте зїдрї днтреїї, парте се маї адѹ-
нѣ Іудейї еарѣ, се ашесѣ шї се дмпротїві Рома-
нїлор дїн ноѣ. Амѣрѣт де ачеаста, дмѣратѹл
Адрїан порончї ла 118 а сѹрпа тоате кѣте Тї-
тѹс леаѣ фост круцат. Ел рѣдїкѣ о нѹѣ полїтіе
сѹв нѣме Еліа Капїтоліна, дн каре нѹ ера ер-
тат а лѣкѹї нїчї ынї Іудѣѣ. Константїн чел ма-
ре, шї мѹма лї Елена ѣшї арѣтъ кѹчернїчїа кре-
щїнѣ шї порончї а дѣрма тоате темплѹрїле пѣ-
гѣнешї шї а зїді мѹлте монѹментѹрї крещїне.
Ізлїан вої а рередїка темплѹл Іудейлор, дар се
зїче кѣ с'аѣ дмѣдекат де ын фок сѹѣпмїнтеан.
Акѹм ремасѣ полїтіа сѹв стѣпнїреа домнїторї-
лор оріентѹлуї, пѣнѣ че Косроес, дмѣратѹл Пер-
сіей дн анѹл 614 о кѹчерї. Дар дмѣратѹл Е-
ракліе кѣщїгѣ дн пачеа дїн 628 четатеа чеа
сѣнѣтъ, опрї Іудейлор а лѣкѹї аколо, шї адѹсѣ
прїн ура сектелор пе патріархѹл де Іерусалїм
Софронїе, контра лор, днѣкѹт калїфѹл Аравїлор,
Омар, дн анѹл 637 о пѣтѹ лѹа фѣрѣ мѹлтѣ дм-
протївіре. Де ла Аравї треку домнїреа ла Тѹрко-
манї. Дн Кручїада днтѣе 1099, Готѣрїд де
Бѹїлон кѹчерї Іерусалїмѹл. Аїче с'аѣ фост рѣдї-
кат о їмперїе пропрїе а Крещїнїлор, кѣрїа Тѹрчїї
ла 1187 шї фѣкѹ капет.

FISSIONOMIA OM8Л8І.

(Зрѣта).

Есте де тоѣ кѣноскут ші днкѣ фоарте де мулт кѣмкѣ кріерѣл есте органѣл, інструментѣл възѣт а днѣцѣлѣреѣ, ші кѣ факѣлѣцѣлѣ дѣхѣлѣзі нѣ потѣ днрѣзрѣ фѣрѣ де дѣнсѣл. Се шіе ашѣждереа кѣмкѣ тѣрѣа ші днѣндереа днѣцѣлѣреѣ се парѣ пропорціонате кѣ волѣменѣл ші кѣ констрѣуреа кріерѣлѣл. Се ведеа днкѣ кѣ ла анімалеле челе маѣ проасте, кріерѣл нѣ се афѣл нѣчѣ де кѣм; кѣ ел се араѣ апѣ дн фѣнѣцеле челе маѣ десевѣршѣте; кѣ ел се мѣрѣше ші се комплѣкѣ кѣ кѣт не днѣлѣцѣм кѣ черѣчетареа скѣреѣ фѣнѣцелор днѣсѣфлѣцѣте, днѣчѣпѣнд де ла челе маѣ сѣмплѣ пѣнѣ ла от, дн каре кріерѣл аѣ кѣпѣтат чѣл маѣ маре волѣмен (аѣарѣ де елѣфанѣт) ші чеа маѣ маре а лѣлѣ комплѣкаѣе. Ера ушор де възѣт кѣ факѣлѣцѣлѣ днѣцѣлѣгѣтоаре сеаѣ нѣзѣуѣнѣцеле інѣстѣнкѣтѣве урмаѣ тот аѣеаши пропѣшѣре, дѣпѣл кѣм ші ел се мѣрѣаѣ ші се днмѣлѣцѣаѣ кѣ кріерѣл. Черѣчетѣрѣле лѣлѣ Галл днѣтѣрѣрѣ аѣесте адѣвѣрѣрѣ: днѣсѣ ел десѣкоперѣ днкѣ ші алѣе прѣвѣдерѣ, алѣе урмѣрѣл нѣзѣрѣте днѣаѣнѣте де дѣнсѣл; ші токмаѣ аѣеаста есте аѣеѣа че алѣкѣтѣзѣе дѣн темѣлѣе сѣстѣма че і се кѣвѣне кѣар перѣсоанѣл лѣлѣ.

Нѣ нѣмаѣ кѣ ел кѣноску кѣ кѣпрѣнсѣл кріерѣлѣл есте органѣл днѣцѣлѣреѣ, днѣсѣ ел маѣ веѣстѣ днкѣ ші чеа маѣ мулт, адѣкѣ кѣ фѣе-че пѣрѣтѣчѣкѣ де кріераш прѣзѣдеаѣзѣ пѣсте о факѣлѣтате парѣтѣкѣларѣ ші деосѣвѣтѣ. — Днѣтемѣет не аѣчѣст прѣнѣцѣпѣлѣ, ел днпѣрѣлѣ кріерѣл дн атѣтеа конпартамѣнте сеаѣ кѣлѣцѣе, прѣ кѣѣе факѣлѣцѣлѣ ші аплѣкѣрѣл се афѣл: воѣск сѣ зѣк кѣ ел статѣорнѣчѣ мулѣцѣмеа органѣлор днѣцѣлѣгѣтоаре ші мѣорале.

Домнѣл Галл аѣ фѣкѣт днкѣ ші маѣ мулт: ел аѣ кѣтат а кѣноаѣе, дѣпѣл сѣпѣрафаѣа кѣпѣцѣнѣе ші дѣпѣре омѣл вѣѣцѣтор, фѣорма чеа кам адеѣвѣратѣ а кріерѣлѣл. Се шіе кѣ аѣчѣст орган ѣл днѣ

кѣс дн кѣпѣцѣнѣ ка днѣтр'о кѣтѣе десѣкѣсѣ: оасѣеле че-л аѣкоперѣ ші-л окротѣскѣ нѣ сѣнѣт дѣспѣрѣцѣте де дѣнсѣл прѣн нѣчѣ о дѣпѣртаре; елѣ араѣтѣ кѣ аѣкѣратѣеѣ тоате конѣтурнѣурѣле, умплѣ тоате скѣѣѣтѣурѣле ші десѣнеаѣзѣ тоате шѣвѣѣтѣурѣле. Возѣнд ші пѣпѣнд капѣл прѣ дѣнаѣарѣ, ѣл тот уна ка кѣнд ар вѣдеа, сеаѣ ка кѣнд ар пѣпѣл кріерѣл пѣнѣтр'о днѣвѣлѣтѣурѣ гроасѣ нѣмаѣ де доѣе лѣнѣл. — Аѣеастѣ черѣчетаре аѣзѣндѣ нѣ-ѣ днѣсѣ аша де ушѣарѣ прѣкѣм ш'ар пѣтео днѣкѣлѣзі чѣнеѣа де о камдѣтѣ. Гросѣмеа чеа скѣмѣѣѣѣоасѣ а оасѣелор кѣпѣцѣнѣе, позѣцѣѣа чеа адѣнѣкатѣ а днѣтреѣеѣл пѣрѣлѣ цѣоснѣче а кріерѣлѣл, аскѣнѣсѣ прѣн оасѣеле фѣѣѣе, ші дѣн маѣ мулѣе алѣе прѣчѣнѣл, адѣкѣ нѣше адѣверѣате днпѣедекѣрѣ ла *Кѣпѣцѣнѣосѣкопѣе* (прѣвѣреа кѣпѣцѣнѣе) ші ѣл рѣдѣкѣ о парѣте дѣн аѣвѣмеа еѣ. Днѣсѣ пѣцѣн нѣ батѣм нѣл капѣл кѣ де аѣчѣстеа дн прѣвѣреа обѣѣкѣтѣлѣл нѣостру, аѣчѣѣа че нѣл воѣм а статѣорнѣчѣ ші прѣ каре фѣекарѣ о ва днѣцѣлѣе фѣрѣ мулѣтѣ остѣнеаѣл дѣн аѣѣѣа че аѣ урмат маѣ днѣаѣнѣте, есте кѣ сѣхолѣрѣл лѣлѣ Галл нѣ аѣ де скопѣ, черѣчетѣнд сѣпѣрафаѣа кѣпѣцѣнѣе, декѣт де а кѣноаѣе прѣн трѣнѣса конѣфѣгѣраѣѣа ші волѣменѣл кріерѣлѣл.

Нѣ трѣѣѣе днѣсѣ а аѣѣѣпта тот-деаѣна ка сѣ се гѣсѣасѣкѣ деаѣсѣпѣра кѣпѣцѣнѣе нѣше кресѣкѣтѣурѣл ешѣте тарѣ ші нѣше *kskse* адѣвѣратѣ: тот аѣѣѣа че се поате обѣсѣрѣва, есте о дѣосѣѣѣре де фѣормѣ, вѣреднѣкѣ де прѣѣѣѣт нѣмаѣ прѣн алѣѣтѣурѣареа унѣл маѣ маре нѣмѣр де канѣте; аѣеаста-ѣ о дѣѣѣѣлѣре маѣ мулт сеаѣ маѣ пѣцѣн днѣсѣмнѣѣтоаре а фѣекарѣѣа дѣн рѣѣѣоанѣле кѣпѣцѣнѣе. — Аѣчѣсте деосѣѣѣрѣл нѣ потѣ сѣ фѣе прѣѣѣѣте декѣт кѣ адѣѣторѣл ѣнѣл черѣчетѣрѣл фѣоарѣе лѣѣѣтоаре де самѣ, унѣтѣ кѣ о фѣоарѣе марѣ депрѣндѣре де обѣсѣрѣварѣе. Аѣчѣастѣ черѣчетаре а кѣпѣцѣнѣе ѣл грѣа маѣ кѣ самѣ пѣнѣтру пѣрѣлѣе аѣкоперѣте кѣ пѣр.

Іаць кѣтева ноте історіче каре вор анлесні
анцѣлєцїреа сістемеї лхї Галл шї каре дїн прї-
чина ангустьрей кадрулхї Ікоапей ноастре, сѣн-

тем сіліці де а ї маї ангуста дескрїереа че ар
тревхї сѣ фїе мулт маї пре ларг.

(Ва зрта).

КАНГУРЪЛ.

Маї наїнте де а ворвї де ачест анїмал, вом
да оаре-каре ідеє деспре патріа са че есте О-
чанїа сеаѣ Аустралїїле.

Ачїї карїї маї наїнте де а се ашеза ла Ау-
стралїї, аѣ візітат Італїа, аѣ асѣмьнат ачесте
доге перї ан клімъ шї температуръ. Сїнгуря
прївіре а глобулхї ностру нї аратъ кѣ ан чеа че
се атїнѣ де ану-тїмпурї, лѣвуїторїї портулхї
Жаксон дїн Аустралїе, се афлѣ ан аналогїе шї
діаметрал опхсе ку ачееа ан каре ної нї афлѣм.
Аша дечї, лунїле Декемврие шї Іануарїе де ла
Сїдней, кореспунд ку лунїле Іунїе, Іулїе шї Ав-
густ, а пѣрцеї де Европа ан каре лѣкуїм. Вечї-
нѣтатеа полхлхї фаче кѣ вѣнтурїле де амеазъ-зі
сѣнт фоарте рѣчї, не кѣнд ачела че сѣфлѣ де
ла амеазъ-ноапте сѣнт арзітоаре. Ачесте кѣвїн-
те шї нумѣрул чел пуцін а рїзрїлор, адук маре
сѣчете шї ампедекъ пропѣшіреа агрікултурей.
Оландезїї карїї аѣ дескоперїт асѣ царѣ ла 1765,
аѣ вѣзут лїкса продуктелор веѣетале шї анїмале,
де каре се ампопореазъ алте пѣрцї а пѣмьнтѣ-
лхї. Дар тоате ачесте фелхурї антродусе де Е-
вропей, ну нумаї кѣ с'аѣ амѣмїнтенїт репедє, че
анкѣ с'аѣ амѣунѣгѣцїт ла ун град естраордїнар.
Копачїї Аустралїїлор, пѣстреазъ тот анл вер-
деаца лор шї аїунг ла анїлїме манїнѣ, ансе
коамеле лор сѣнт коперїте ку пуціне фрунзе.
Расаа (соул) оаменїлор пѣмїнтенї с'аѣ афлат ан
стареа чеа маї де цїос, атѣт ан прївіреа фїсікѣ
(а трупхлхї) кум шї мораль, кѣчї анцѣлєцїреа аче-
лор оаменї, ну антречеа мулт не ачеа а анїмалїлор.

О партїкуларїтате деосевеѣе квадрупеделе (ку
патру пїчоаре) Аустралїей; тоате афарѣ де кѣ-

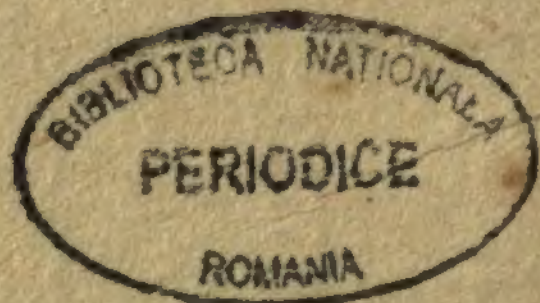
неде селватїк, че есте аколо антродус дїн Евро-
па, аѣ ла пѣнтїче ун фелхї де сак, ан карїле
поартъ не цѣнчїї лор.

Ачест анїмал аѣ фост дескоперїт ан Ноѣа-Гале
судїкѣ (Nouvelle-Galles) ан анл 1770, де ка-
пїтанул Коок; лунїїмеа лхї кѣте одатъ есте де
ноѣ палме де ла вот шї пѣнѣ ла вѣрфхл козїї;
унїї аѣ вѣзут астфел де анїмале кѣнтѣрїнд пѣнѣ
ла 50 лївре (о лїврѣ аре 112 драмурї). Пѣрхл
есте скурт шї моале, д'ун колор ченушїѣ-рошїе-
тїк, ла пѣнтече шї ла коапсе маї дескїс; капхл
есте мїк шї лунгѣрец, урекїле ларцї шї цанїне,
аре мѣстеце, гѣтхл шї тмерїї сѣнт мїчї. Трупхл
ачестуї анїмал анчепїнд де ла кап се ангроашѣ
градат кѣтрѣ шолдурї шї пѣнтече. Пїчоареле
де дїнаїнте а челор маї марї кангурої сѣнт лунцї
апроапе де 18 палмаче, еар челе де дїнапої
сѣнт де 3 палме шї 7 палмаче; Челе де дїна-
їнте служеск ка сѣ мѣнѣнче шї сѣ-шї сале ві-
зунїа, еар не челе де дїнапої мерѣе шї саре де
ла 7—8 палме анїлїме. Ла фїе-каре лаѣѣ аре
треї деѣете, дїн каре деѣетхл дїн мїжлок ан-
трече анїлїмеа шї пѣтереа не челелалте дохѣ.

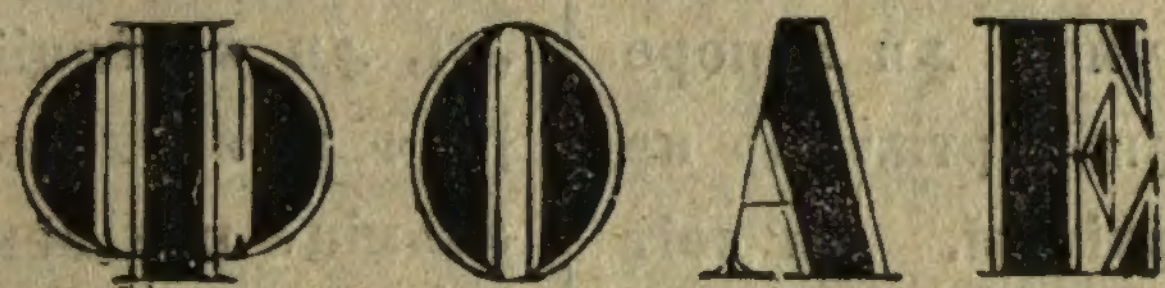
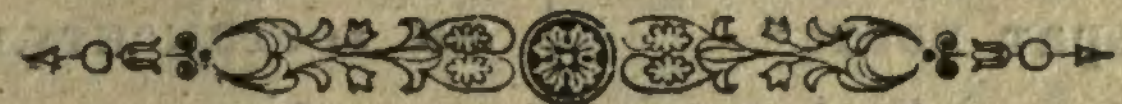
(Ва зрта).

ІНСТІТУТЪЛ АЛБІНЕЇ.

АНЪЛ II.

IKOANA JOMI.

PENTP8

ANDELETNICHEA MOLDO-PONTNIAOP.

АИИИ, 1846.

No. 14.

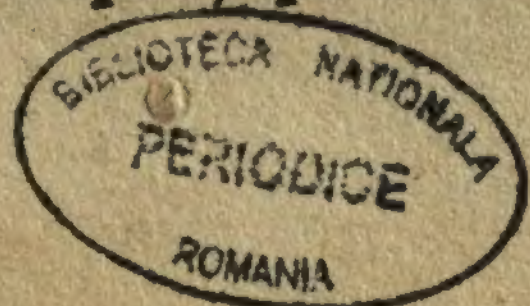
11 LANÇAPIE.

ΦΙCΙΟΝΟΜΙΑ ΟΜ8.Λ8Ϊ.

(Дрѣва).

1. Чеа днтѣ скріере че аѣ публікат Галл а-
пра сістемеі сале поартъ дата де ла 1798,
а ера атунчеа де патру-зѣчі де ані. Ел трѣ-
еазъ деспре *функцііле кріерулуі отълуі ші а*
міталілор. Пе атунчеа ші Кампер, Коммерінв
ші Блумтенбах класіфікасе ніще колекціі де къ-
тъціні потривіт мърімеі лор, конфігураціеі лор ші
дѣпъ антіндереа лор компъратъ ку ачеіа че Кам-
пер нуміа *інгіаа фецеі*; днсе нічі тнзл дін а-
ещі днвѣцаці нѣ къутасѣ, ка Галл, а дншіра
антр'о порціе хотърітъ а кріерулуі, днѣдоша-
тъ прін оаре-каре реѣіоанѣ а къпѣцінеі, пе фіе-
каре факултате днѣлегѣтоаре ші пе фіе-каре
илекаре. Докторъл Спурцхаім, дн вѣрстѣ атун-
чеа де доуѣ-зѣчі ші доі де ані ші маі тѣнѣр декѣт
Галл маі ку вре оптспрезѣче ані, нѣ аѣ тѣмат
курсул сеѣ декѣт ку доі ані маі тѣрзіѣ, дн 1800.

Нү маї есте дар нічі о дндоіаль къ Галл ы
чел днты, ші сінгурул нъскочиторѣ а сістемеї
каре, де ші ыъръ де воїа лѣ, поартъ астызі нѣ-
міле де *Френологіе*. Галл нѣ аѣ врут съ-ші
деїе нічі одатъ алтъ нѣміре, декът ачеїа де *Фи-
сіологіст*, ші нічі одатъ нѣ аѣ днсъмнат сісте-
ма са съвт ын алт тітлѣ, декът съ нѣміре де *Фи-
сіологіа кріерѣлѣ*. „М'ам днщїнцат, зічеа ел,
лѣ Рецер, къ домнії днвъцаці аѣ претїнс де а
вотеза кѣплул маї днаїнте де нѣскаре: кѣ атъ-
та маї рѣ пентру дѣншії. Еї мѣ нѣмескѣ *Кѣ-
пѣціноскоп* сеаѣ *кѣпѣцініологіст*, ші щїнца пре
каре о днтемесзѣ *кѣпѣціноскопїе* сеаѣ *кѣпѣціо-
пологије*; днсъ лас къ тоате кѣвїнтеле челе дн-
въцате мѣ омоарѣ, днсъ веї маї днсъмна къ
тітлѣ ачеста нѣ-ї нічі де кѣм потрївіт кѣ месе-
ріа меа ші каре ар путе-о хотѣрі кѣм се каде.

Обієктъ л черчетърілер меле ыї крієръл; еѣ нѣ
мъ дндеметніческѣ кѣ кѣпъціна, декът нѣмаї
пентру кѣ ел днсамнъ днтпърієа чеа кредін-
чіоасъ а конфігурацієї крієрълѣї. Аша дар аче-
ста нѣї декът ын обієкт лѣтѣралнїк дн етѣді-
ле меле, шї нѣ ын обієкт прїнципал. Нѣмеле де
кѣпъціноскоп че мї се днсушєще, ыї аша де не-
потрївіт, ка шї кѣнд с'ар да тїтлѣл де *фѣкѣтор де*
рїте пентру а арьта пе ын адеврѣат пост. “

II. „Скопѣл мѣѣ чѣл адѣвѣрат, аѣ зѣс тот-деауна Галл, есте де а детермѣна дн цѣнере функціле кріерѣлѣ, прекѣм шѣ дн партікулар не ачеле а двоосѣтелор лѣї діспѣрсітурѣ. Ам воїт сѣ довідеск кѣ се поате рекуноаше *oare-kare* діспозіції (ел се пѣзѣще *foarte* бѣне де а зѣче *toate*) *oare-kare* аплекѣрѣ прѣн мѣжлокѣл крескѣтурѣлор, сеаѣ а прѣбушѣрѣлор че се аѣлѣ не кап сеаѣ не кѣпѣцінѣ; ам кѣѣтат сѣ днѣѣцѣошѣзѣ днтр'ун кѣп лѣмѣрѣт адѣвѣрѣрѣле шѣ ѣрмѣрѣле каре кургѣ днтр'о асѣмѣне стѣдіе, нѣ нѣмаї пен-трѣ арта медѣкалѣ, дар днкѣ шѣ пентрѣ морал, пентрѣ едѣкаціе, пентрѣ леѣіслаціе, шѣ алтеле; ку ѣн куѣѣнт пентрѣ куношѣнца маї адѣнкатѣ а омѣлѣї. “

III. Пентру а-ші дмпліні обіектул сеѣ, Галл се днделетнічі днделунгат тімн де а фаче аду-
нѣтурі де вусте (капул пѣнь ла пент), де пор-
трете ші де медалії; де а фаче колекціе де къ-
пѣціні стрѣнсе де пе ла тоате націіле ші дін
тоате сфереле, маї ку самѣ дінтре ачеїа карії
с'аѣ днсѣмнат прін ніскаїва днсушірі марї, сеаѣ
прін крімене, сеаѣ небунїї; ел стрѣнсе де асѣ-
мінеа ун маре нумѣр де къпѣціні де довітоаче,
обсервѣндуле тот-одатѣ ші інстінктуріле лор, а-
чеїа че німіне днкѣ днаінтеа луї ну фѣксуѣ ку о
астѣел де рѣвнѣ, ші нічі ку о асѣміне норочіре.
Днсеѣ ел днтімпінѣ марї піедічі ші десгустурї.

Ла Віена, стрѣлѣватичіи ші евлавіюшіи фадарні
амѣцарѣ дмпротіва лѣи тоате предѣдецеле. Н
вроіа съ-ї деіе нічі макар кашітеле де моміи А
ші де папагалі, дн атѣта сістема лѣи днсуфа бр
десгуст ші урѣ. Пѣхлѣкул Церман се арѣта аеа
тѣнчеа аша де нѣтънг ші де кѣ пѣцінь пѣудека тат
тѣ, днкѣт зн бібліотекар а дмѣратѣлѣи Аустріе о'у
бѣтрѣнул ші днвѣцатѣл Деніс, аѣ зіс съ се адаон дн
дн тестаментѣл сеѣ зн понт днадіне, кѣ кѣпѣтѣ мп
на лѣи съ нѣ фігурезѣ нічі де кѣм, дѣпѣ моарте ра
лѣи, дн колекцііле докторѣлѣи Галл. Дін норочі д
ре філософѣл ностру нѣ авеа нічі о невое де ннт
асѣміне кан пентру а дескопері скаѣнул статорѣ ар
чіеі сеаѣ аденіхлѣи. Дін норочіре еарѣші кѣ преф рі
тѣл поліціеі де Віена, контеле Соро, фаворі черчлі
тѣріле лѣи Галл прін тоате мѣжлоачеле пре канч
пѣтереа лѣи чеа днрѣзрітоаре пѣтеа съ ле ай реп
дн о астѣел де служеѣ. Іереміе Бентам ші дн а
пѣітрен, дн контра бѣтрѣнулѣи Деніс, аѣ лѣса ні.
прін тестамент тѣпѣзріле лор анатомістілор. ф

IV. Ної ам възут кумкѣ Галл нѹ се мѣгулѣ
нїчї де кум кѣ ар фї десконерїт алтѣ декѣт нѹм
о парте дїн органеле днѣцшошїтоаре де оаре-кар
факултѣцї шї оаре-каре аплекѣрї. Ел се гѣс
днкѣ, зїчеа ел, преа пѹцїн днаїнтїт пентрѣ
днсѣмна фѣрѣ смїнтеалѣ органїле партїкуларе
дѣхѣлѣ пѣтрѣнѣтор, а *дѣхѣлѣ де профѣнѣте*,
їтацїнацїеї сеаѣ а прїнцїпѣлѣ лѣї, ба днкѣ
деспре кѣпїтелнїчїле фелѣрї а *цїсдекѣцїеї*. Д
сѣ кѣутѣрїле челе днлѣнцїтоаре а де лѣї Галл
маї кѣ самѣ сѹмецїа лѣї Спѣрдѣаїм де атѹнче
аѣ дндеплїнїт тоате ачесте лѣтѹноас. Ыї аде
вѣрат кѣ маї мѹлте рѣтѣчїрї с'аѣ пѣс дн рѣндї
адївѣрѣрїлор; кѣ ын кѣвѣнт, вїне сеаѣ рѣѣ, тоа
те дїспѣрїцїтѣрїле сѣнт акум плїне шї днѣцшошї
оаре-каре мѣлѣцїмїре омулѣ черчетѣторї де натѣ
тѣтѣрор вїецѣторїлор. (Ва *grupa*).

РЕПУБЛІКА SAN-MARINO.

Ачеасть мікъ републікъ, а кѣріа днѣндере се
вѣрдінеще не о мѣлѣ □, аѣ шѣт а-ші пѣстра
еатѣрнареа са дн мѣжлокъ рѣнѣреі а тѣтор
дѣка тѣтурі словоде шѣ пѣтернѣче, де каре ера дн-
стрѣн тѣмп кѣнѣуратѣ. Оріѣна са се днѣне
даон вѣакъ ал III а ереі крѣщѣне. Дн ачел вѣак
ѣмѣратѣ Діокліціан адѣсѣ дѣн Далмаціа, унде
а нѣскѣт, артѣстѣ шѣ мѣшерѣ де тот фелѣл спре
орѣн дѣлѣца шѣ а репера зѣдѣрѣле політѣеі Рѣмѣні.
де нѣтре ачѣеі мѣшерѣ ера шѣ унѣл карѣле се нѣмеа
торѣ Марѣно, омѣ гѣвачѣ шѣ дѣсѣпѣл крѣдѣнѣос ал бѣ-
префѣрѣчѣеі крѣщѣне, предѣмнѣтоаре не атѣнѣі дн I-
перѣчѣа. Не ла днѣнѣтѣл анѣлѣі 303, Діокліціан
е карѣнѣчѣ прѣгонѣрѣле сале сѣнѣѣроасе дѣмпрѣтѣва
е аѣнѣрѣщѣнѣлор: попѣрѣл крѣщѣн се револѣтѣ дн кон-
нѣі Дѣнѣ дѣнѣманѣлор сѣі, шѣ кѣ немерѣре дн політѣа Рѣ-
лѣсѣнѣ. Марѣно лѣтѣ армѣле дн унѣре кѣ епѣскопѣл
е Форлѣі, Форлѣпополѣі шѣ кѣ алѣі преопѣі: маѣ
гѣтѣі рѣспѣнѣсѣ кѣ пѣтере армѣта проконѣсѣлѣлѣі
нѣмѣрѣтѣск, днѣсѣ дн зрѣмѣ се вѣзѣу невоѣт а се
-карѣтраѣе не мѣнтѣле Тѣтанѣо, аша нѣмѣт не атѣнѣче
гѣсѣнтѣле Сан-Марѣно. Аколо днѣнѣчѣ а се да кѣ
тѣтѣл днѣтрѣ дѣмплѣнѣреа чѣлор рѣліѣіоасе, днѣкѣт
ареіма рѣспѣнѣдѣндѣсе пѣнѣ депарѣте, трасѣ о мѣл-
іте, не де фамѣліі емігрѣте дѣн Далмаціа, шѣ маѣ
кѣ алѣі Італѣенѣі прѣгонѣці. Кѣ кѣпѣл ачѣста се дн-

ѣнѣнѣцѣ републѣка. Дн вѣакъ ал XII сѣ мѣрѣі
терѣторѣл сѣѣ прѣн кѣмпѣрареа мѣлѣтор пѣртѣче-
ле де пѣмѣнт, шѣ дн вѣакъ ал XIV кѣртеа Ро-
меі тѣ хѣрѣзі кѣтева локѣрѣі. Ла 1739 кардѣна-
лѣл Алѣберѣнѣі, крѣзѣнд кѣ ар траѣе мѣлѣмѣреа
папѣлѣ, воі а сѣнѣне републѣка предѣмнѣреі па-
пале, папа днѣсѣ нѣ воі. Днѣсѣшѣ Наполеѣон, ла
1797, трѣкѣнд не лѣнѣгѣ дѣнѣса, тѣ трѣімесѣ о де-
пѣтѣціе спре а о фелѣчіта, кѣ дн кѣрѣѣре де маѣ
мѣлѣте вѣакѣрѣі аѣ шѣт ашѣ пѣстра неатѣрнареа,
іаѣ днѣкрѣдѣнѣцѣт патрѣ тѣнѣурѣі, шѣ іаѣ фѣгѣдѣіт мѣ-
рѣмеа терѣторѣлѣі сѣѣ. Гѣзѣврѣнѣл де Сан-Марѣно,
мѣлѣцѣмѣі ѣенѣралѣлѣі, прѣімі тѣнѣурѣле, шѣ рѣѣзѣ
чѣлѣлѣлѣте.

Лѣкѣкѣторѣіі републѣчѣеі сѣнт сѣрачѣі; днѣсѣ до-
рѣнѣца лор ѣ мѣрѣѣнѣітѣ. Пѣмѣнтѣл продѣче бѣне
фрукѣте, шѣ арѣ локѣрѣі де пѣшѣне фѣарѣте дѣмѣел-
шѣгѣте. Вѣнаѣѣле де Сан-Марѣно сѣнт де пре-
ферѣт; днѣкѣт тѣнѣ ом кѣ гѣсѣтѣрѣі алѣсе пѣнѣтрѣ вѣі-
наѣе, зѣче лѣзѣдѣнд вѣнѣл де Сан-Марѣно: *I vini
sono così amabili, purificati, graziosi e boni
che non hanno de invidiare i claretti di Fran-
cia.* Вѣнѣурѣле сѣнт атѣт де пѣлѣкѣте, атѣт де
лімпѣде, атѣт де гѣстоасе шѣ бѣне днѣкѣт нѣ ла-
сѣ а се дѣрѣі кларѣтѣл де Франѣца.

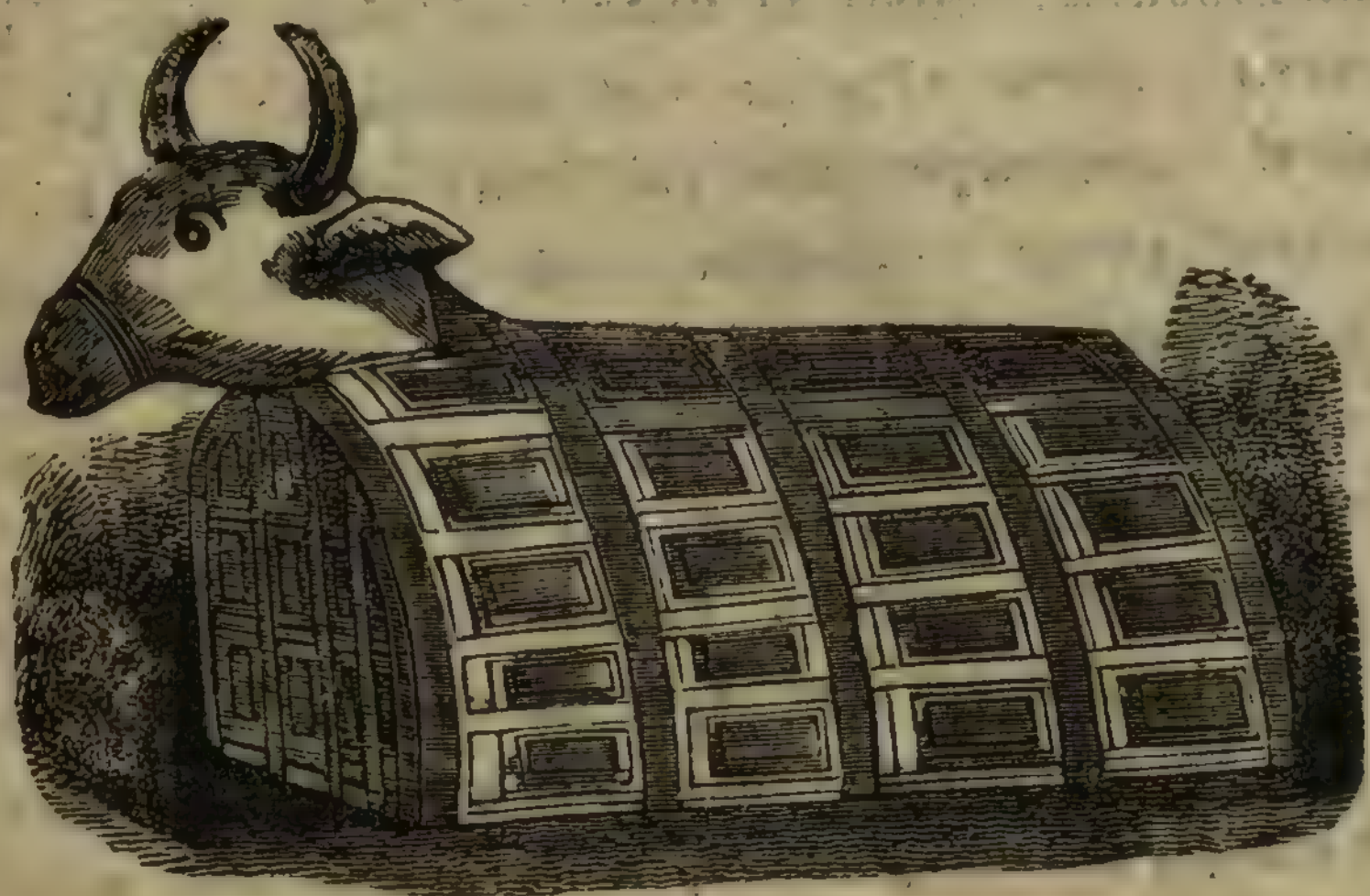
МѢМІІ.

Едѣпѣтѣнѣіі чѣі вѣкѣі, днѣдемнѣаці де ідеіле рѣліѣі-
се, маѣ алѣс ліпсѣндѣлі лѣмне спре а арде тѣрѣ-
іле морѣцілор, сар рѣвѣрѣсѣрѣле Нѣлѣлѣі дѣмпѣ-
а), кѣнѣдѣі де а ле днѣгропа, аѣ днѣбалсамѣіт ачѣ-
тѣрѣпѣрѣі спре аї фѣрѣі де пѣтѣрѣѣнѣе, шѣ ачѣсте
нѣмеаѣ Мѣтѣіі. Ачѣсте тѣрѣпѣрѣі днѣбалсамѣіте,
аѣ пѣстрѣт апроапе де 3,000 анѣі пѣнѣ асѣзіі
катакомѣе шѣ пірамѣде. Колѣрѣл лор есте

кафѣніѣі, тѣрѣпѣл атѣт де зѣскѣт шѣ вѣртѣс ка лѣм-
нѣл, авѣнд ун мѣрос оарѣче де спѣѣѣрѣе. Тот
тѣрѣпѣл есте днѣвѣскѣт дн днѣгѣсте корѣлѣѣѣе де
вѣмѣбак де деосѣбіте колѣрѣурѣі. Маѣ тот-деаѣна
фаѣа есте десѣкоперѣітѣ, карѣ унѣорѣі есте аша де
біне пѣстрѣтѣ, кѣ окѣі аѣ а лор фѣрѣмѣ натѣралѣ.
Корѣделѣѣіле, прѣн лѣнѣѣімеа тѣмпѣурѣлор, пѣтѣрѣнѣзѣн-
дѣсе де балсам, аша де дес сѣнт днѣкегѣте, кѣ

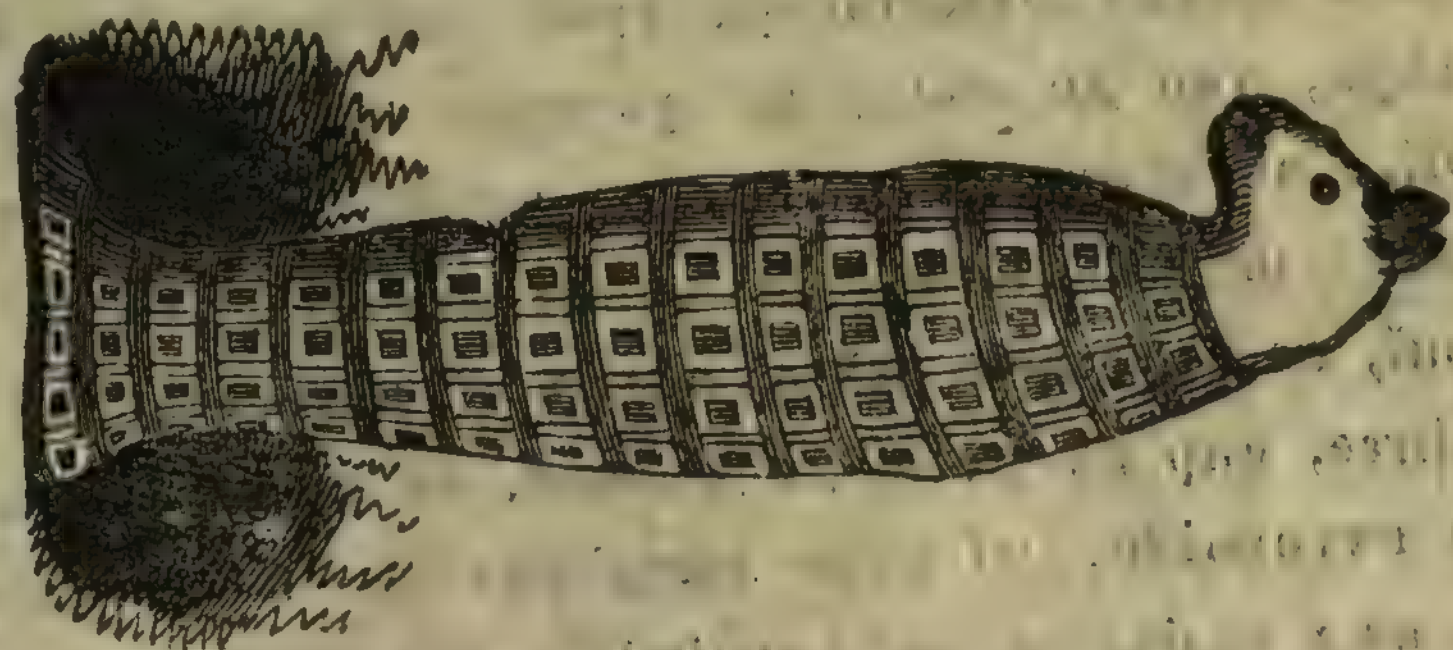

се пар уна ку трупл. Муміле се афлѣ дн Е-
ціптул міжлочиѣ, парте дн пірамиде, парте дн
болтеле де мормінте. Методул днбалсамзіреї е-
ра урмѣторі: Оаменіі днадіне пентру аста фор-
маці, скотеаѣ маї днтѣѣ мѣнунтаеле, ші прін
кърліці де фіер трѣчаѣ кріеріі прін нърі ші ум-
плеаѣ тітва ку балсам. Мѣнунтаеле кърѣците
се спѣлаѣ ку він де фенік ші се вѣраѣ сар дн
труп, каріле се пѣнеа дн сѣлітрѣ дн курс де 70
зіле. (Саламура *sudcarbonate de Sodare* алѣрѣ
субстанцііле анімале де пѣтречіне). Дупѣ ачаа
урма днбалсамзіреа: Вінтреле се умплеа де бал-
сам ші тот трупл се днвѣлеа ку корделеле каре
ераѣ сѣтурате ку рѣшінѣ де Кедру, ші ку о-
леѣрі міросітоаре. Келѣеала ера днсѣмнѣтоа-
ре, дрепт-каре нумаї трупуріле челор авѣці се
днбалсамѣа дн ачест кіп. Дупѣ ачааа трупл
се ашеза дн ун секріѣ скѣлпѣт ші зѣтрѣвѣт, ку о-
чѣурѣуре дмподобѣтѣ, каре ера унеорі фоарте
преѣцоасѣ, еа ера дн Біеѣс компѣсѣ, ку маре
гѣвачіе прелѣкратѣ ші унеорі ку аур ші пістре
преѣцоасе днтрѣмѣсѣатѣ, ші плінѣ де семне іе-
рогліфіче ші фіѣурі сімболіче, каре днѣѣцоша-
зѣ біографіа рѣпосатѣлѣ сеаѣ а дѣі Панегірік,
каре семне іерогліфіче, дн тімѣзрі ноѣе неѣнѣе-
лесе, амѣ сѣѣ деслегат де фаміосѣл Шамполіон.

Кадавруріле (трупурі моарте) се преѣѣчаѣ дн мѣ-
мі ші прін міжлоаче маї еѣтене, мѣнунтаеле ну
се скотеаѣ, чі се дмпрошкаѣ ку рѣшінѣ де ке-
дру ші дупѣ че пѣтречеаѣ 70 зіле дн сѣлітрѣ

се днѣѣшераѣ ку корделеле сѣе-зісе, каре се
мурѣаѣ іекѣ ун фелѣ де гѣмі. Аѣарѣ де труп-
ріле оменѣці, Ерінтеніі преѣѣчаѣ дн мѣмі ші
пасереа Івіс ші бѣл Апіс че ераѣ ла дѣнші
сѣінціте, преѣм ші алте анімале каре се алѣту-
ра пе лѣнгѣ мортѣл. Днвѣцатѣл Келіо аѣ дес-
кіс ла Паріс дн анул 1823, доѣе мѣмі, дн ка-
ре уна ера акоперітѣ ку шепте днвѣлітурі, пе-
сте тот 2,800 палме квадрате де корделе ші
матеріі, а доѣа ера фѣрѣ рѣшінѣ ші дн лок де
балсам ера умплѣтѣ ку фѣінѣ де лемн, прін а-
ста карнеа рѣмасѣ невестежѣтѣ ші пелеа дн лок
де а чі неагрѣ ера гѣлвіс.

Ікоана днѣѣцошаѣ треї мѣмі, дн чеде маї
фаімоасе, каре се афлѣ ла музеѣл де Дрезда.
Днкѣ ші астізі сѣѣ пѣстрат денріндереа де а
се днбалсама трупуріле челор днаѣуціці прін дн-
балсамзіре. Докторѣл Гапал де ла Паріс аѣ а-
флат ун метод маї сімплѣ, прін каре се поате
пѣстра неѣѣѣмате трупуріле.

Ла Палермо дн Січіліа кѣлѣгѣріі Канѣсіні аѣ ун
метод а пѣстра трупуріле ка ун фелѣ де мѣмі. О
бѣлѣтѣ сѣѣпѣмнѣтеанѣ есте дмѣрѣцітѣ дн мѣлте
днѣѣрѣцітѣ, дн а кѣрѣра пѣрѣці дн ніше (дѣ-
лапѣ) стаѣ дн піѣоаре ун маре нѣмѣр де трупурі,
каре сѣѣт легате де пѣрѣте ші дмѣрѣкате кеар
дн а лор вѣшмнѣте. Кѣлѣгѣріі ачестеї монастірі
кѣносѣк методѣл чел днн секрѣт, прін каре пѣ-
стреаѣзѣ ачеле трупурі невестеде.

Аѣарѣ де ачесте мѣмі местѣнѣціте сѣѣт пе-
аѣре мѣмі натурале, прін секареа сеаѣ звѣнта-
реа. Пе мѣнтеле Сан-Бернал, дн ун міток де
кѣлѣгѣрі, се пѣстреаѣзѣ трупуріле кѣлѣторілор ка-

рії пер рѣтъніці дн нїнеоаре, шї каре сѣнт а-
днате шезїнд дн ун паракліс ку ферестрі дескі-
се. Аерул чел рѣче дмпедекъ пѣтресїреа трѣпу-

рілор, каре пе днчетѣ се усукъ. Дн тїмѣріле
де наїнте, мїміле пентру балсамул лор, се дн-
требуїнца ка докторїї.

КАНГҀРҀЛ.

(Анкеїере).

Коада кангҀроулуї есте лунгъ, гроасъ ла рѣ-
дѣчїнъ шї аскѣцїѣ ла вѣрѣ; теа шї служеше ка
сѣ се апере ловїнд аша де таре, днѣт ар пу-
те сѣ сфарме пїчоареле унї ом. Лѣкуїторїї со-
котеа коада лѣї сїнгѣра армъ ку каре с'ар пѣте
апѣра, дар де кѣнд аѣ днчепут ал вѣна ку ко-
поїї, аѣ куноскут кѣ ел се апѣрѣ днѣт ку геа-
рѣле шї ку дїнїї. Кѣнд се сїмте днколїт де
кѣнї, се днтоарче шї тї апѣкъ ку брѣнчеле де дї-
наїнте, еар ку челе де дїнапої, че сѣнт днестул
де пѣтернїче, тї рѣпе днтр' аѣта, кѣ вѣнѣторїї
се вѣд сїлїцї а се днгрїжі де дѣншїї шї а ле-
тѣмѣдїї рѣнїле. Кѣнї де ла Ноѣа-Гале вѣнеа-
зѣ ачест анїмал; днсѣ пї сѣнт мулт маї тарї
шї маї селѣатїї декѣт копоїї пѣстрїї.

КангҀрул се хрѣнесе дѣнѣ обїченѣл квадрупе-
делор, пїндѣсе пе тѣспатру лабе шї бе лепѣ-
їнд; кѣнд тї днкіс, тїшї пѣтрече сѣрїнд ловїнд
пѣмѣнтул фоарте пѣтернїк ку пїчоареле де дїна-
пої, шї дн астѣ дмпреѣураре нї се паре кѣ стѣ
рѣзѣмат пе база козїї. КангҀроаеа аре ун вѣзѣ-
нар абдоїдал (ла пѣнтече) дн каре хрѣнесе
пѣїї шї тї скапъ де тот фелул де прїмеждїе.
КангҀроїї дн словозенїе трѣск дн тѣпне де
30—40, шї унѣл дїн трѣншїї се ашазѣ де пѣн-
дѣ ла оаре-каре дїстанцѣ.

КангҀроїї се пот прївї ка натуралїзацїї дн Ен-
глїтера, пї аѣ фост днгрїжіцї фоарте мулт дн до-
менеле рїгале де Рїшмонд, шї ачеста с'ар пѣре
ун кѣшїг днсемнат пентру цара ачеста.

Дн сала експозїцїїлор Екстер-Шанж с'аѣ а-
флат о пѣреке де чїї маї фрумошї кангҀроїї, дн
посесїа Д. Пїдкок; пї аѣ фост адѣшї де ла пор-
тул Жаксон дн Ноѣа-Гале судїкѣ. КангҀрул
кѣнд есте дн пїчоаре, аре о днѣлїме де 6 пал-
ме, ачеста-ї ун анїмал де о пѣтере днсѣмнатѣ.
Мергѣнд одатѣ ла менажерїе, сѣнт акѣм кѣтева
лунї, ам фост фаѣл ла лѣпта ачестѣї анїмал кѣ
пѣзїторїї лѣї дн тїмї де 10 сеаѣ 15 мїнѣте;
ел аѣ арѣтат дестул кураж шї гївѣчїе, се дн-
тоарче дн тот фелул пентру ка сѣ се апере де
протївнїк; пїндеа прїдежѣл де ал ловї, кѣте о-
датѣ тї апѣка де гѣт ку брѣнчеле де дїнаїнте, шї
ку челе дїнапої нѣ контенеа ал ловї песте флу-
ерїле пїчоарелор; лѣпта се їспрѣвї; кангҀроул
се днѣѣцошѣ дїн ноѣ спре а днчепе лѣпта, шї
н'аѣ днтрат дн кушкѣ декѣт нѣмаї дмпреѣнѣ ку
кангҀроаеа; дїшї тї мулт маї мїкѣ декѣт кан-
гҀрул, днсѣ тї мулт маї фрумоасѣ; пї аѣ авѣт
чїнчї пѣї, дїнтре каре унїї сѣнт днпаїлацїї шї пѣ-
страцїї днтре челелалте курїозїтѣцїї а менажерїеї.
Нѣтрѣул де кѣшїтенїе а ачестѣї анїмал дн сѣлѣвѣ-
тѣчїе сѣнт ерѣурїле; еар дн менажерїе се хрѣ-
неск кѣ пѣне, сѣѣ, фїл, орз шї варзѣ.

Лѣкуїторїїї вѣнеазѣ пе кангҀрѣ ку кѣнї. Деа-
кѣ пѣмѣнтул есте коперїт ку черїтеї; апої, орї-
каре ар фї нѣцала кѣнїлор, пї нѣ-ї адѣнїг, кѣчїї пї
скапъ дн аскѣнѣурїле лор непѣтрѣнсе, дар дн шес,
вѣнат ку харѣцѣ, кангҀрул есте невоїт а фаѣо
фаѣл шї а се апѣра.

ОЧЕАНЪЛ (МАРЕА).

Маї ку самъ се аѣлъ нумаї ун очеан, ун дн-
трег че се цїне ла олатъ, каре акопере маї пе
о атреїа парте а пѣмѣнтѣлѣ ностру, шї тот кон-
тїненѣл ѣл днхѣнѣрѣ де ла ун пол пѣнѣ ла
алѣл. Тоате апеле пронѣмїте мѣрї, сѣнт пѣрїї
а очеанѣлѣ, ку тоате ачесте дїн прїчина днїн-
дерїлор сале і се дѣ 5 днпѣрїї. 1) Мареа
днгецатъ де норд сеаѣ очеанѣл полар, пе а кѣ-
реї мез ѣл формаѣ полѣл нордїк, шї каре де
марїне фїсїкѣ аре пе цермѣрїле Европї нордїче,
а Асїей шї а Амерїчей; ачеста се поате плѣтї
ку васе нумаї дн верїле челе маї фаворїте, кѣчї
геаца токмаї пе ла Септемврїе се топеще. Вѣн-
турїле пе еа сѣнт скїмѣчоасе, еар чел домнї-
торѣ есте вѣнтул де ост. Челе маї днсѣмнате
шї куноскуте їнстїле дїн трѣнса, сѣнт капѣрї (про-
монторїї) шї Ноѣваїа Земліа. 2) Очеанѣл вестїк
спре рѣсѣрїт мѣрѣнїт де кѣтрѣ цермѣл вестїк а
Европї шї а Аѣрїчей, спре вест де цермѣл де
ост а Амерїчей, спре норд де мареа днгецатъ
нордїкѣ, шї спре сѣд де мареа днгецатъ сѣдїкѣ.
Сѣнт капѣтѣл де сѣд ал Аѣрїчей, се днѣлїнеще
ку стрѣмѣтоареа мѣреї їндїче шї прїн стрѣмѣтоа-
реа лї Магелан, шї дн кѣрѣреа са дн цѣрул
капѣлї Хорн ку очеанѣл Аѣстрал. Еа, дн зоне-
ле фербїнїї аре вѣнтурї остїче, шї аѣарѣ де а-
честе шї алте вѣнтурї скїмѣѣтоаре; екваторѣл
о днпарте дн доѣ пѣрїї, дн партеа де Норд-
Аѣлантїкѣ, мѣрѣнїтѣ де мареа днгецатъ де норд
пѣнѣ ла екватор, спре рѣсѣрїт де Европа шї
Норд-Аѣрїка, еар спре апѣс де Норд-Амерїка;
шї дн мареа етїопїкѣ партеа сѣдїкѣ, мѣрѣнїтѣ

де екватор пѣнѣ ла мареа днгецатъ де сѣд,
спре рѣсѣрїт де Сѣд-Аѣрїка шї спре апѣс де
Сѣд-Амерїка. 3) Очеанѣл їндїк каре ла норд
се мѣрїнеще ку цермѣл Асїей, ла ост ку цара
Аѣстралїей, ла сѣд ку очеанѣл полар де сѣд шї
ла апѣс ку Аѣрїка. Пе ачест очеан домнєск
вѣѣтѣрї ку тотѣл деосевїте, нѣ нумаї дн деосе-
вїте реїїоане а сале, дар шї ла деосевїте тїм-
пурї, днтре каре реїїлатѣл скїмѣѣторѣ Монсон
сѣнт челе маї куноскуте. Атѣт ачесте вѣѣтѣрї
кѣт шї днсѣшї калїтатеа мѣреї, кареа есте ка
сѣмѣнатъ ку їнстїле, стѣнчї шї болованї, фаче пе
орїкаре плѣтїре фоарте ку днѣреѣре шї перїку-
лоасе. 4) Очеанѣл Аѣстрал, обїчїїт а се нѣ-
мї очеанѣл чел маре де сѣд, ел цѣрмѣреаѣ
Амерїка де сѣд шї цѣрмѣл де ост ал Аѣрїчей
кѣм шї пе цара Аѣстралѣ, еар ла сѣд се дескї-
де спре очеанѣл днгецат сѣдїк. Аѣарѣ де кѣ-
тева групе де їнстїле асїатїче шї амерїкане, ку-
прїнде маї пе тоате їнстїле Аѣстралїей. Ел сѣ дн-
парте дн очеанѣл де норд (меаѣ-ноапте) пѣнѣ
ла тропїкѣл ракулї, дн очеанѣл де мїжлок сеаѣ
мареа пачнїкѣ днтре амѣндоѣ тропїчїле шї аде-
вѣратѣл очеан де сѣд, де ла тропїкѣл капїкор-
нїлї, пѣнѣ ла мареа днгецатъ де сѣд. 5) О-
чеанѣл днгецат де сѣд, сеаѣ очеанѣл полар дн
цѣрул полѣлї де сѣд пѣнѣ ла ал 60° лѣѣме
сѣдїкѣ. Днѣ де ла Коок дїн прїчина геѣѣрї-
лор, фрїгїлї а кѣмѣурїлор де геаѣ, фѣртѣнелор
шї а неѣурїлор есте ку неѣѣїнѣ де а сѣ нѣтеа
плѣтї пе днстїл.

Л. Ф.

ДОФТОРІІ DE DINȚI.

Се еї о бѣѣѣкѣ де *каѣѣѣ* (ун челеї де гѣмѣ
еластїкѣ), сѣ о мої ла флаѣѣра тнїї лѣмїнѣрї,
шї калд фїїнд, сѣ пїї дн днѣтеле чел гѣѣнос, пе
карїле сѣ-л кѣреїї маїнаїнте. Каѣѣѣл де тот

мѣст де кѣлѣѣѣ, асѣѣѣ ѡрта днѣтелї, шї фе-
реще нервеле челе сїмѣѣтоаре де атнѣѣреа ае-
рїлї, карїле прїчїнїсе дѣѣѣреа.

ОПУНЦІА ЧЕ ПОАРТЪ КОШЕНИЛЪ.

(CACTUS COCHENILLIFERA).

Опунциле се нзмъръ днтре ачелс соурі де Кактѹс (нуміт ші скаѹ де смокін) не каре се нутреце кошеніла (Coccus cacti). Не лънгъ опунциа вулгаръ (Cactus opuntia), плънта че не о презентеазъ фігура, тот ла ачел соѹ се кувіне. Еа, прекѹм тоате соуріле ачестеі фаміліі, секом-пуне дін фоі сеаѹ мѣдълърі гроасе, зѣмоасе мулт сеаѹ пѹцін лате, каре днсе рѣсарѹ де не фаца чеа латъ, че тот де не мѹке. Днкетуріле Опунціеі сѣнт овал-ротѹнде, ші днзестрате кѹ гімпі ка періі де рѣмѣторі. Легѣтура лор ла о-латъ есте фраѣедъ, де ачеса ачеастъ плънтъ, кѹнд се прелѹцеще, де сїне нѹ поате ста дрепт чі требѹе а се днтърі де врѹн разѣм, да-къ есте ка сѣ нѹ се обоаре ціос. Оріціна па-тріе а ачестѹі соѹ есте кѣдѹроаса Америкъ. Де аколо с'аѹ транспортат дн Спаніа, Португа-ліа, Італіа ші дн алте цері а Европеі де сѹд, не ѹнде аѹма креще ші селѣатікъ. Дн церіле ноа-стре требѹе а се ціне прін сале, ші песте еарнѹ а сс пѣстра дн кѣмърі, сеаѹ дн вре о шівніцъ, кѣчі алѣелѹ деѣеръ. Еа се аѣлѹ адесе не ла грѣдінарі. О недѹмеріре есте дн сокотінца лѹі Ізехѣаїн, кѣ опунциа ар нѹте пѹрта чеа маі а-спрѹ рѣчеалъ. Ын цер ѹшор прекѹм ачел де Септемвріе нѹ-і пре стрікъ, днсе ѹнѹл маі маре че ар ціне кам мулт тімп, острікъ де тоѹ. Кул-тура еі нѹ еете днсоцітъ кѹ марі греѣтѣці, нѹ-маі дакъ пѣмѣнтѣл ѹнде шеде еа, нѹ се ва уда

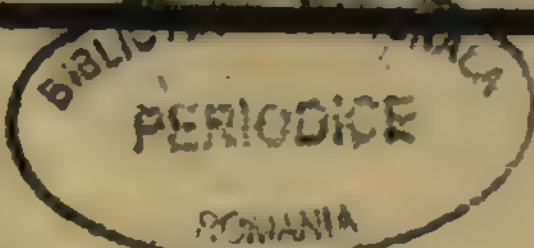

песте еарнѹ, кѣчі атѹнчі пѹтрезеск днсектуріле еі. Орікаре мѣдїцъ рѹнтъ дін еа, ші плънтатъ дн пѣмѣнт, се прінде віне, фаче рѣдѣчіні ші скоа-те алте мѣдїце нѣхе. Флоареа есте асеміне челоралалте кактѹс галѣнѹ. Еа фаче ѹн фрїкт мік че се асамѣнѹ кѹ смокіна, каре пресге тот ѹі рошѹ, ші аре ѹн гѹст дѹлчіѹ непѣтѹкт, не астъ плънтъ трѣеще кошеніла, ѹн фелѹ де вермі, а кѣріа мѹст вѣцсеще еѣакошіѹ.

MONETA ІВРІСТІЛОР.

Ын іврїст абсолѹт, каріле аѣеа маі мулт дн кап декѣт дн пѣнгъ, дндемнат де апетїт, днтрѹ дн о локандъ, ші фѣрѹ а фі поѣтїт, се ашезъ ла маса ѹнеі компанїі некѹносѹте, кареа гѹста плѣчеріле прѣнзѹлѹі. Спре а днтереса не оас-неці, ші а лі ведера талантѣл сеѹ, іврїстѣл но-стру ворбі де мулте лѹкрѹрі днѣѣдате ші кѹріоа-

зе. Ынѹл дін чїі де фаѣъ, каріле воеа ші ел сѣ-ші арете аѣерїмеа, зісе не ла днкеереа прѣн-зѹлѹі: „Де аѣнѣс ам аѹзїт ної деспре челе че шїі, ен сѣ не спїі ачееа че нѹ шїі?“ Аста-і фоарте ѹшор, рѣспѹнсе іврїстѣл, „нѹ шїіѹ кѹм сѣ плѣтеск прѣнзѹл!“

ІНСТІТѢТЪ АЛБІНЕІ.

АНЪЛ II.

ИКОАНА ЛУМЕИ.

ПЕНТРЪ

ANDELETNICIPEA MOLDO-ROMÂNILOR.

ІАШІІ, 1846.

№ 15.

18 ІАНЪАРИЕ.

АСТРОНОМІА ПОПОРАНЪ.

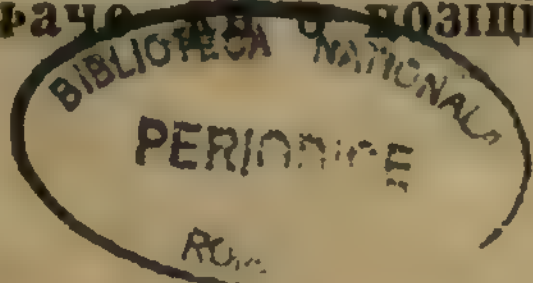
(Ърта).

Дупъ че дн партікуляр с'аѣ лѣмзріт мішкарѣа пѣмънтѣлѣ, а соарелѣи ші а луней, вом ворбі деспре ѹн феномен кареле се продѣче дін дмѣнареа ачестор треі мішкѣрі; ачесте сѣнт екліпселе сеаѣ днтѣнечімі, адекъ пердереа тоталъ сеаѣ партікѣ дінантеа окілор нострі а соарелѣи сеаѣ а луней.

Екліпсе де соаре. Луна, дн мішкарѣа сі дн цѣрѣл пѣмънтѣлѣ, капѣтъ деосевіте позіціі; маі алес доѣ сѣнт вредніче де днсемнат: адекъ позіцііле дн каре соареле, луна ші пѣмънтѣл се аѣлѣ тот не о лініе, ші атѣнче се тѣмплѣ екліпселе. Кѣнд луна есте ашезатѣ днтре пѣмънт ші соаре, каре рѣспѣнде ла лѣнѣ ноѣ, еа не днтрерѣмпе разеле соларе, ші атѣнче есте екліпсѣ тоталъ сеаѣ партікѣ а соарелѣи: екліпсѣ тоталъ, кѣнд еа се ѣаче позіціе ѹнде діа-

метрул пѣрѣт а соарелѣи есте маі мѣк декѣт ачѣла а луней; еар екліпсѣ партікѣ кѣнд казул есте контраріѣ. Екліпсѣ інелос се нѣмѣще кѣнд діаметрул пѣрѣт а луней, ѣіінд маі мѣк декѣт ачѣл а соарелѣи, чѣщі доі лѣчѣфері се акопѣр аша кѣ а лор чентре стаѣ не о лініе, атѣнчі дн цѣрѣл массеі тѣнеріче а луней се веде ѹн черкѣ де лѣмінѣ віѣ ші ѣоарте врілант.

О екліпсѣ тоталъ нѣ поате цінеа декѣт кѣтева мінѣте. Деакѣ орбіта лѣнарѣ ар аконері не ачѣа ал екліптічеі де соаре, се днтѣлѣче кѣ екліпсѣріле с'ар тѣмпла ла ѣіе-каре ноѣ-лѣніе, пентрѣ кѣ ѣіе-каре датѣ есте о кліпалѣ дн каре луна с'ар аѣла днтре соаре ші пѣмънт; дар ѣіінд кѣ астѣ орбітѣ есте деосевітѣ де екліптікѣ, ѣрмеазѣ скімеѣрі де позіціі днтре чѣщі лѣчѣфері че ѣакѣ маі раре екліпсѣріле. Де ші ла No. 9, ѣаца

днсемнате, се дмгърцеше дн 100 пърці, ші ін-
струментул есте гата.

Шверіле тоарсе дін маї мълте віце, прекум а-
честа де кьнепъ, се скуртеазъ де тїмпул умед;
дар ун пърѣ, се лнцеше фїнд компус дін пър-

тїчелеле че сьнт ка кум ар фї ліпїте ла капът
уна де алта; пентру асемене кувьнт о коалъ
де хьртїе, удьндусе, се днтїнде дн тоате пър-
ціле.

(Ва ьрта).

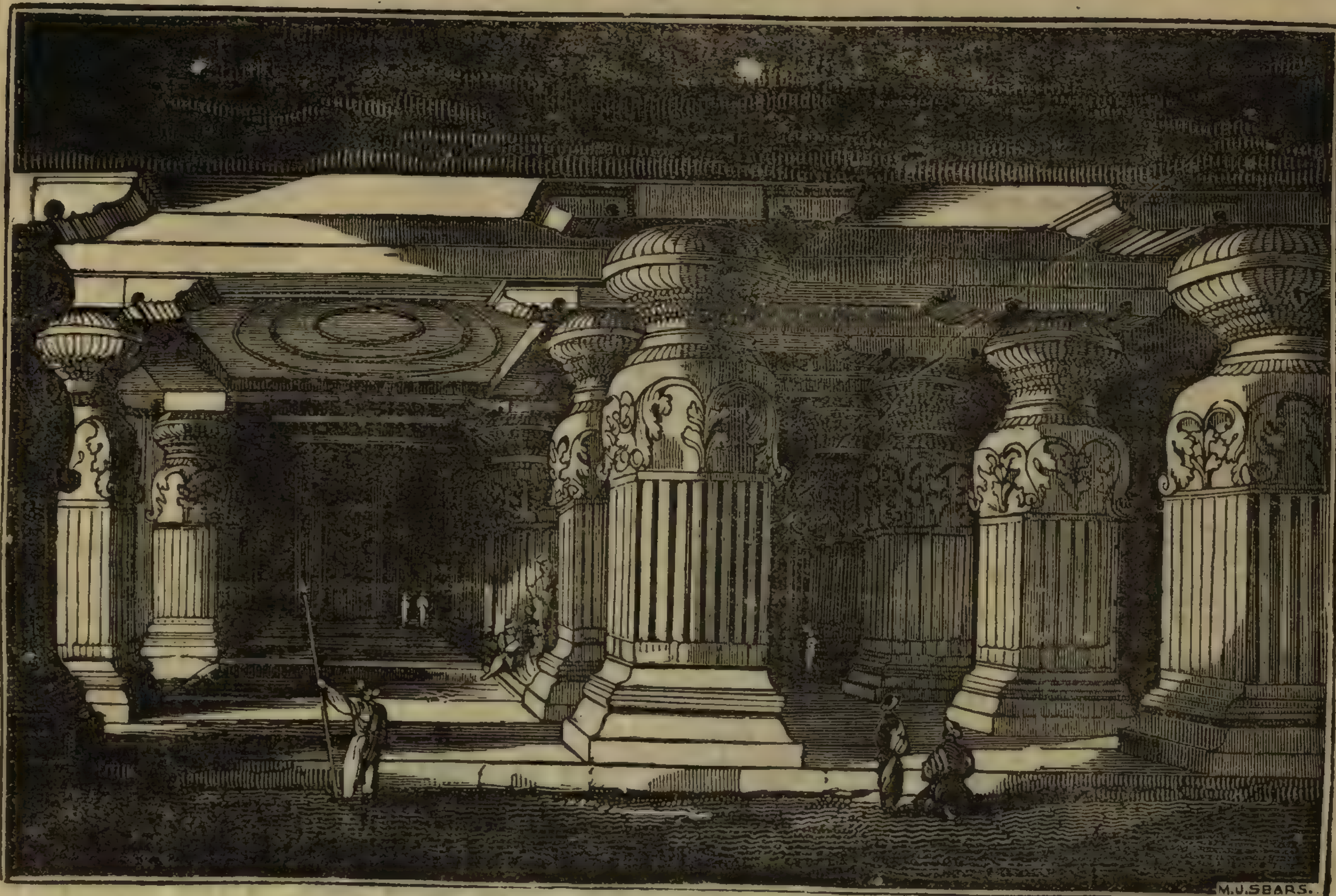
ГРОТЕЛЕ (ПЕЩЕРІЛЕ) ДІН ЕЛОРА.

Пе цермїї де Малабар дн Індїа де аста парте
а Гангесхїї, се дналцъ стьнкосул мунте Елора
дн форма унеї поткоаве, а ле кьріа капете сьнт
депъртате уна де алта де о мїлъ. Прїн о мье-
стріе шї прїн о сїргунцъ, че се вьдеше дін о
есїстенцъ (трїїнічіе) фоарте днделунгатъ, ачест
шїр де мунці есте пе дін льунтру скобіт; гро-
тъ се цїне де гротъ шї адесе се вьдѣ кьте
доуъ шї треї рьндурї де ачесте унъл песте ал-
тул. Ачесте сьнт нїще лукрурі аша де ьріеше,
днкьт маї нъ се поате креде кь путереа омї-
неаскь шї тїмпул, че сть дн дїспозїціа омь-
луї, — кїар де ар тревуї шї мълте векурї — нъ
аѣ фост дн старе а продуче асемене лукрурі.
Ачесте гроте нъ сьнт зїдїте; чї дін вьртостл
гранїт с'аѣ тьет ачеле дїспьрцїтурї ларцї, льсьн-
дусе дн мїжлокул лор вькьцї немьрцїніте, дін
каре с'аѣ тьет темпле шї пагоде, о десевьршїре
мїнзнатъ шї днфрмусецате ку скульптурї елган-
те. Тот че архїтектура есте дн старе а продуче
че *пе фаца* пьмьнтлуї маре, фрмос шї елгант,
се веде аїче *сьнт* пьмьнт: портїче, трепте, по-
дурї, капеле, колоне, корїдоре, обелїсче, коло-
сурї де анімале шї де оаменї, шї маї пе тоцї пь-
рецїї фїгуре дн релїевурї сьнцїрі, днфьдошьнд
зейтьцї індіене шї а лор історїе. Аша днтр'о
гротъ се афь о луптъ а зейлор. Арміа се кь-
прїнде маї мьлт дін педестрі, унї сьнт каларе
пе елфанцї, алцїї шедѣ дн трьсурї, еарь кьль-
рецї адевьрацї нъ се вьдѣ нїчї кум. Армеле де
кьпїтенїе сьнт мьччї аркурї шї сабїї.

Мулцї кьльторї зїкь кь дн гротеле де Елора
маї тоате зейтьцїле індіене аѣ пагоделе лор, шї
ачеаста поате фї адевьрат. Днтре алте се а-
фь ун темплу, дн каре шеде зейл Індра *) шї
соціа са Індранї; ел есте днкїпцїт пе ун еле-
фант кьлкат цїос, еарь еа пе ун леѣ; тоате
сьнт лукрате днтр'о мьріме сьпра-натуралъ.

Ўн алт темплу есте ашезат пе спетеле а 42
елфанцї колосалї; пїчоареле лор сьнт днестул
де тарї де а пурта нъ нумаї повоара труплуї
лор, дарь шї пе ачеа а унї блок (стьнчї) де
гранїт де 400 палме лунг, 300 лат шї 200
дналт, дін каре есте лукрат темплул; дн ль-
унтрул ачестуїа сьнт скобіте ку ачееашї греу-
тате, че с'аѣ черт шї пе дїнафарь, чїнчї дес-
пьрцїтурї, днтре каре дн чеа маї маре се афь
днкь ун темплу де 60 палме ларг шї 150 лунг
дн формь де пїрамїдъ. Фїгурї ьріеше днкунцї-
рь ачест темплу; мьлте мїї де ачесте стаѣ скьл-
пате дін гранїтул дін каре есте формат мунтеле
цїндусе недеслїїте де пьмьнтул пе каре аѣ стат
де ла формареа мунтелуї. Де аїче ьрмеазъ кь
ун план маре с'аѣ фькьт пентру тотул маї днаїн-
те де че вре ун сьпьторь аѣ днцепт лукрул.
Ўшор се поате креде а фї ачеаста о лукраре а
ценїлор. Кьчї фабула історїсече ачесте: „Неа-
мьл де *Пандъ* фїнд ненорочїт дн ресьонл ас-

*) ІНДРА. Зїнъл індїан ал соарелїї, тот-одетъ доміеше песте
атмосферъ, дн тоате зїлеле кьльтореше дн цїрїл пьмьн-
тулї, шї резїдсаѣ ла поллї нордїк.

ГРОТЕЛЕ (ПЕЩЕРІЛЕ) ДІН ЕЛОРА.

пра неамхлї де *Каръ* *) с'ар фї ретрас дн мун-теле де Елора, шї аѣ хотѣрїт ал префаче дн-тру ун темплу пентру унхл дін чеї маї марї зїні індіенї, Крішна, дарѣ тот-одатѣ л'аѣ ругат сѣ факѣ ун ан ноапте, пентру ка лумеа сѣ фїе ку атьта дн маї маре мїраре кьнд ва веде ачеа лукраре ноуѣ. Аша се шї днтѣмплѣ. Дн зїоа урмѣтоаре дупѣ ачеа ноапте лунгѣ днкѣрсѣрѣ дн лѣунтрѣл ачеї опере атьта мѣлцїме де оаменї, днкѣт Пандѣ аѣ стрѣне о арміе де шепте мїлі-

*) ПАНДѢ шї КАРѢ, ера новорїторї дін дої фрадї; шї аша ме чеї днтѣї, чїнчї ла нѣмер, фїї лѣї Пандѣ, сарѣ чеї дн хрмѣ дн нѣмер до о сѣтѣ шї дої (днтре карїї нѣмаї о фїїнѣ че ера тот-одатѣ соца лѣї Пандѣ), фїї лѣї Дрїтараштра, че дом-неа песте Делї шї Агра, днсе маї тѣрзїї орїнд аѣ днкре-дїнцат гавернѣл маї тѣнѣрѣлї сѣї фрате Пандѣ, пентру каре неамхл Карѣ фоарте с'аѣ нѣнїет, днкѣт дупѣ моартеа лѣї Дрїтараштра аѣ ісѣжнїт ресвої днтре днсеа шї неа-мхл Пандѣ.

оанс, ку каре апої сѣѣ кондѣчереа лѣї Крішна аѣ днвїнс пе неамхл де Курѣ.

Прекѣт ачеастѣ історїе фабулоасѣ купрїнде дн сїне фрумусецѣ, шї прекѣт шї неамхл де Хїндѣс сокоате де сїнгѣрѣл адеѣѣр, модѣл ачеста ал днфїїнцѣреї гротелор де Елора, каре с'ар фї фѣ-кут ку опт мїї анї днаїнте: пре атьта поате фї сїгѣр, кѣ нумаї ун попор днтрег, днтр'ун шїр де маї мѣлцї анї, віецїїнд сѣѣ апѣсареа кїар а дес-потїсмѣлї асїатїк, аѣ фост дн старе де а лѣкра ачесте гроте. Есте преа вѣдїт кѣ тїмпѣл гѣ-вернѣреї унхї сїнгѣр домнїторїї нѣ есте де аѣїнѣс пентру севѣршїреа унор лѣкрѣрї де аша мѣе-стрїе. — Чїне поате лѣмѣрї ку амѣнїзнтѣл тре-кутѣл чел днтѣнекат дн каре с'аѣ нѣскѣт аче-сте монѣменте!

Гр. Пл.

КЪИВЪЛ ДЕ ВЕСПЕ ДЕ О РЪКІТЪ

Он обсерватор бун де веспе не дмпртъшеше дескриереа хрмътоаре а хнзї кув де веспе, кързе дїн прїчина позїціей шї а кон-струкціей сале і се пърх де-стъл де мїнунат: еѡ възї мѡл-те де асемїне пе цермурї (ма-лурї) шї пе зїдурї, сеаѡ шї дн пѡмѡнт, еарѡ нїчї одатѡ ані-нѡнд пе сѡрфацѡ, прекѡм а-чест кув дн грѡдіна ме, атѡрнат де о ра-мурѡ де рѡкїтѡ плетоасѡ деасѡпра тнеї апе-стѡтѡтоаре. Лѡнцїмеа кувѡлї де ла а пѡнѡ ла б ера де 9—10 палмаче, шї лѡцїмеа де ла с—d де 6; кувѡл куврїнде 5 пѡтурї орїзонтале каре деасѡпра сѡнт скобїте, еарѡ де десѡнт ро-тѡнд-булѡукате; еле сѡнт анінате прїн легѡтурї уна песте алта, прекѡм не аратѡ с. Целѡлїле 1769 ла нѡмѡр, стаѡ тот дн о дїрекціе f.

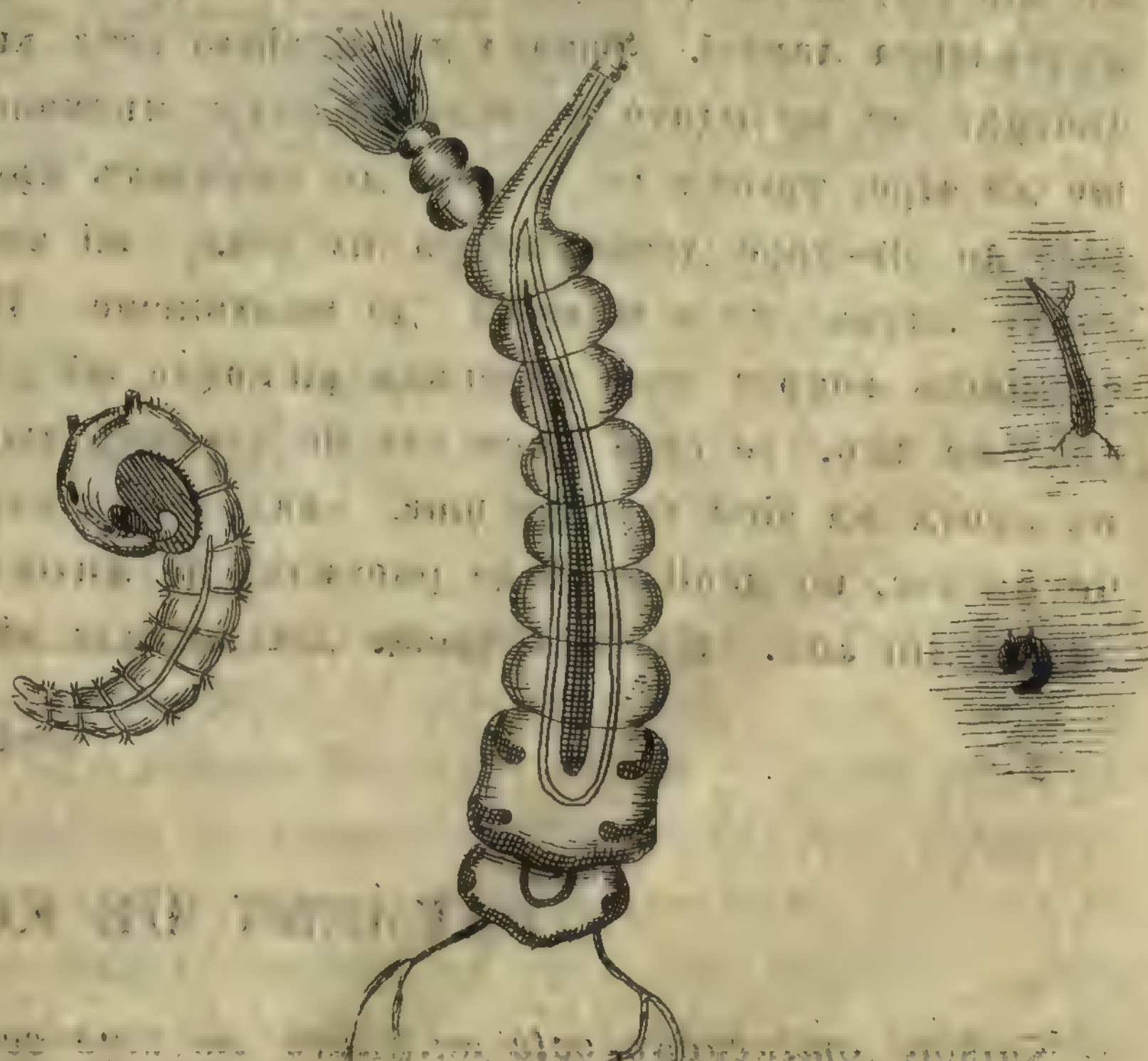
Днтрареа са авеа тн дїаметрѡ ка де $\frac{1}{2}$ пал-мак, маї кѡ самѡ де десѡнт ла g; фаца дїн а-фарѡ сеаѡ днвѡлїтура де хѡртїе, ера деосевїтѡ де дїск (пѡтурѡ) астѡел, кѡ веспеле аве о сло-бодѡ днтраре ла фїе-каре дїсѡрїїтурѡ. Партеа де деасѡпра а ера солїдѡ (таре) шї партеа де десѡнт б о спацие дескїсѡ кѡ антреаоа g аше-затѡ де о парте. Фаца дїн афарѡ сеаѡ днвѡлї-тура кувѡлї аве маї мѡлте пѡтурї че се асѡмѡ-

на кѡ хѡртїа, шї пе лѡтурї ка ла 15 де ачесте. Пѡтурїле арсе продѡк тн кѡреѡне лемнос.

Л. Ф.

ЦЪНЦАРІЪЛ (CULEX).

Ної дѡм аїчї еарѡшї о репрезентаціе мїкроско-пїкѡ, шї маї алес де о ларѡ де цѡнцар шї а са гѡтоашѡ дн о фїгурѡ натуралѡ шї премѡрїтѡ. Цѡнцарїѡл аре корнїшоаре де сѡмцїт (мѡстене) де форма фїрелор ла партеа маскулѡ ка пепте-неле, тн пїск сѡгѡторїѡ комѡус дїн чїнчї фїре-каре се афлѡ дн тн футерал (теакѡ), шї доѡзѡ вѡрѡурї сеаѡ інструменте де мѡнкат. Culex рі-rens цѡнцарїѡл вулгар (цѡнцарїѡл мѡзїкант) есте

ченѡшїѡ шї пе трѡпѡл де дїнапої аре онт іне-ле (врѡе) мохорѡте. Партеа маскулѡ есте пѡцїн маї мїкѡ шї маї сѡпцїре декѡт феменина, шї се кѡноаше де пе делїкателе корнїце де сѡмцї ка пептенеле. Маскуле шї феменине се дмїрезнѡ

дн аер збурънд. Фемеіа фаче оуъ ка ла доуе
суге ші маі ку самъ дн апъ; ку ачест скоп се
слобоаде спре о млашнъ сеаѣ дн вре зн алт
лок ку апъ стѣтъоаре, се ашазъ не о фрунзе
де о плънтъ апатікъ, не зн рогоз сеаѣ не алт
труп въртос, аша ка партеа де дінапоі а тръпх-
лѣ се атърне песте апъ, еаръ пічоареле де ді-
напоі ле днтінде кручіндѣле, дн форма знѣ знгѣ.
Дн знгѣл ачеста пуне зн оѣ — каре-і де о фор-
мъ овал-лунгъреп ка о гарафъ ку грѣмаз — де
ачеста зн алт оѣ ші маі департе не каре ку-н фелѣ
де мѣк ле лінеще ла олапъ, ші аша фаче нѣмъ-
рѣл де оуъ арѣтат маі сѣс. Ачесте плѣтеск не
апъ ка о лунтрѣшоаръ. Дн кѣтева зѣле се івеск
ларвеле, каре фелѣрѣт сѣнт формате; капѣл ші
партеа тръпхлѣ де дінапте сѣнт марі песте фор-
мъ; капѣл аре доі окі ші доуъ днкрескѣтурі
ка клещеле; тръпхл де дінапоі се днѣстеазъ дн
опт діспѣрѣтурі вѣлѣукате ші ла капет аѣ плѣте
де днотат, ші нѣ департе де капет о цевіе спре
рѣсѣфлареа ларвей. Тръпхл де дінапте есте дн-
зѣстрат не амѣндѣе пѣрѣіле ку патрѣ мѣнѣнѣ-
ше де фѣре, тръпхл де дінапоі де амѣндоуъ пѣр-
ѣіле не фѣе-каре деспѣрѣтурѣ ку знѣл, ші аша
тоатъ ларва ку о мѣлѣме де мѣнѣнѣше. Еа
се мѣшкѣ фоарте нѣте, алергѣнд дн коаче ші дн-
коле не апъ, се цѣне днсе тот не сѣрѣаѣ аша,
кѣ капѣл ѣл цѣне тот дн цѣос, коада о днтоар-
че дн сѣс, ші цевііле еі де рѣсѣфлат ле днтінде
афаръ дн апъ. Еа се нѣтрѣще дн анѣмале мѣчі

апатіче, леапѣдъ пелеа де кѣтева орѣ, ші дѣпъ
опт пѣнѣ ла 10 зѣле — дѣпъ ешѣреа са дн оѣ,
се прѣфаче дн о гѣгоашъ еарѣшѣ де о формѣ
фелѣрѣтѣ. Акѣм тръпхл де дінапте а днтрегѣ-
лѣ дн релатіе кѣтрѣ челелалте пѣрѣі есте грѣс
ку тотѣл неформатѣ, ші поартъ доуъ цевішоаре
де форма леічеі, тръпхл де дінапоі че се аратъ
дн опт діспѣрѣтурі, аре ла капѣт доуъ плѣте
ротѣнде. Ші ачестъ гѣгоашъ сеаѣ нѣмѣ се
мѣшкѣ фоарте репеле не апъ. Еа се ресѣфлѣ
прѣн корнѣшоареле челе ка леіка, ку каре тре-
вѣе се зѣвоваскѣ не сѣрѣаѣ апей. Дакъ нѣмѣ
есте ка де 7—8 зѣле, атѣнчі пелеа днтре
корнѣшоаре плеснеще, дн каре дндатъ се рѣді-
кѣ цѣнѣарѣл ку тръпхл де дінапте, траѣе дѣпъ
сѣне тръпхл де дінапоі ші своарѣ, не каре не-
фѣкѣндѣо, ѣшѣ гѣсеѣе моартеа дн апъ. Спре а
не днкрѣдѣнѣа дн сѣне деспре тоате ачесте, ка
зн кѣп де петрѣчере, се скоатем кѣтева пахарѣ
ку о апъ стѣтъоаре верзіе де не ла мѣжлокѣл
верей, не фѣе-каре пѣхар се-л акоперѣм ку зн
ѣеам де стеклѣ ші сѣ се сѣпѣнѣ соарелѣлѣ. Аст-
фел се вор адѣна о мѣлѣме де ларве де цѣн-
ѣарѣ, не каре ку окіі словозѣ се вор нѣте вѣде;
нѣмаі стекла се фѣе фоарте превѣзіе, де вом вѣі
а обсерва вѣне скѣмѣвареа маі сѣс дескрѣсѣ. Дн-
кѣт се атѣнѣе де тѣмѣл ешѣрей афаръ челор маі
мѣлѣ цѣнѣарѣ, апоі ачестѣ се ѣрмеазъ маі ку
самъ ноаптеа.

Л. Ф.

ФРАГМЕНТ ДЕ КОНТРОВЕРСИЕ ХИНЕЗЪ.

*Natura omineascъ este aplicatъ la vine seasъ
la рѣс?*

Лао-чѣѣ зѣсѣ: „Натѣра омѣнеаскѣ есте ка о
салѣіе, ші дрептатеа ка зн вас. Натѣра омѣлѣлѣ
се фаче дѣпъ дрептате ші еквѣтат, прѣкѣм се
фаче зн вас дн лемн де салѣіе.

Манг-чѣѣ, зѣсѣ: „Лоѣіоаре, нѣстрѣнд натѣра
лемнѣлѣ се фачѣ зн вас? Маі днтѣі, воѣнд а
фаче зн вас, трѣвѣе сѣ зѣі салѣіа, ші апоі сѣ о
таі. Аша дар дакѣ есте де невое, ка воѣнд а
фаче зн вас се зѣі салѣіа, ші сѣ о таі дн бѣ-
кѣці, есте, прѣн ѣрмаре неапѣрат а стрѣка натѣ-

ра омхлї, пентру а о фаче днхшїть пентру дрептате шї еквітате. Днвѣцѣтура та ва мѣно-дуче не оаменї а стрїка дрептатеа шї екві-татеа: „

Лао-чеѣ адаосѣ: „Натура омїнеаскѣ, еете ка о аѣ кургѣтоаре; дакѣ чїнева о дндреапѣ кѣ-трѣ рѣсѣрїт, еа курѣ днтр' аколо дакѣ о дн-дреапѣ кѣтрѣ апѣс, еа курѣ кѣтрѣ апѣс. На-тура омїнеаскѣ нѣ фаче деосевїре днтре бѣн шї рѣѣ, ка аѣ днтре рѣсѣрїт шї апѣс. „

Манг-чеѣ зїсѣ: „Кѣ адеврѣт аѣ нѣ фаче деосевїре днтре рѣсѣрїт шї апѣс; дар оаре нѣ

фаче деосевїре нїчї днтре сѣс шї цїос? Натура омхлї тї бѣнѣ, ка аѣ де а курѣ дн вале. О-мхл нѣ-ї скутїт де бѣнѣтатеа натуралѣ, ка шї а-ѣ де а се дндрепѣ ла вале.

„Акѣм, дакѣ, аї стрѣнѣ аѣ днтр' ун лок стрѣмїт, нѣ аї фаче-о оаре сѣ сае дн сѣс, шї се треакѣ песте капѣл тѣѣ? шї дакѣ аї опрїо кѣ чева нестрѣбѣтѣт, н' аї пѣтео фаче сѣ се сѣе пѣнѣ дн вѣрѣл унѣ мѣнѣ? Оаре ачеаста-ї на-тура аѣї? Прїн пѣтере тѣшї је еа ун асемене курѣ. Дечї шї натура омхлї прїн нїще асемене кїпѣрї сѣлнїче се веде аплїкатѣ ла рѣѣ. „

ПѢЛСѢЛ ОМХЛЇ.

Пѣлсѣл се днтревѣнѣдѣзѣ маї кѣ самѣ, спре а пѣте кѣноаѣе мѣсѣра пѣтереї інїмеї, лївертатеа актївїтѣеї сале, шї умплѣтура артерїлор аѣлѣ-тоаре не сѣрѣаѣ. Ла ун копїл нѣѣ нѣскѣт, пѣл-сѣл днтр' о мїнѣтѣ бате сеаѣ се мїшкѣ ка де 140 орї, ла унѣл де ун аѣ ка ла 120, ла унѣл де дої пѣнѣ ла треї аѣ ка ла 100; маї тѣр-зїѣ пѣнѣ ла вѣрѣста тїнереѣеї 90—95, ла барват ка ла 70 шї ла вѣтрѣн 60 шї днкѣ чева. Фе-меаа аре ун пѣлс чева маї нѣте, декѣт барва-

тѣл. Оаменїї мїчї аѣ тот-деаѣна маї мѣлѣе бѣ-тѣї де пѣлс.

Не кѣт не аѣлѣм сѣнѣтошї шї дн лїнїѣе, бѣ-тѣїме де пѣлс рѣмѣн дндекомѣн тот де о пѣтрї-вѣ; дндатѣ днсе че мѣнкѣм шї бем, не мїш-кѣм тѣупеѣе, сеаѣ сѣнѣтем аѣѣаѣї ла спїрїт (дѣх) кѣ атѣта крѣѣе шї бѣтаеа пѣлсѣлѣї. Дн стареа кѣнд дормїм шї бѣтаеа пѣлсѣлѣї скаде чева.

Л. Ф.

ФІСІОНОМІА ОМХЛЇ.

(Зрѣта).

V. Дѣпѣ сїстема лѣї Галл, тоате факѣлѣтѣцї-ле, тоате аплѣкѣрїле сѣнѣт днѣскѣте дн ом пре-кѣм шї дн аѣмалѣ. Оаре-чїне днпѣтѣ лѣї Галл: „аѣа дар, Д-та еѣї фаталїст? че дар аре сѣ се факѣ лївертатеа моралѣ? унде дар ва фї ме-рїтѣл вїртѣцїлор шї пентру че дар се педепсеѣе крїменѣл? Аѣа дар кѣ фаталїтате стѣпѣнїцї де органїле ноастре нѣскѣтоаре шї де аплѣкѣрїле ноастре челе днѣскѣте, нѣ нї фачем нїще склавї сѣлѣшї, фѣрѣ де пѣтере асѣпѣра фапѣелор ноастре, шї прїн ѣрмаре нѣ днвреднїчїм нїчї окарѣ нїчї мерїт, шї кѣ-ї фоарте неѣнѣѣе де а педепсї шї

фоарте недрепѣ де а рѣсплѣтї кѣ бїне челора че факѣ бїне: „

Ла ачестеа Галл рѣспѣндеа: „Ачеїа каре во-ескѣ сѣ се днкрѣдїнѣѣѣ кѣ днѣшїрїле ноастре бѣне сеаѣ рѣле, нѣ сѣнѣт днѣскѣте, зїкѣ кѣ фа-кѣлѣтѣцїле ноастре се трагѣ дїн едѣкаѣе. Днсѣ оаре нѣ фѣпѣтѣїм нѣї пе нешїѣте дн тоате казу-рїле, сеаѣ кѣ нѣї ам фост формаѣї днтр' ун оаре-каре кїп кѣ нїще калїтѣцї днѣскѣте, сеаѣ кѣ ка-лїтѣцїле ноастре дераѣѣ дїн едѣкаѣе? Бѣгаѣї бїне сама кѣ ачеїа че арѣнкѣ днаїнѣте фаталїс-мѣл лѣкрѣрїлор, аместекѣ ідеїле факѣлѣтѣцїлор, а

аплікърілор сеаѣ а нѣзінцілор кѣ кінѣл фѣнтѣ-
реї дн сїне-днсуші! Въ декларезѣ кѣ, днсуші
анїмалїе, нѣ сѣнт кїар кѣ тотѣл стѣпнїте де
кѣтрѣ дїспозїціле шї аплекърїле лор. Орї кѣт
де пѣтернїк ар фї інстїнкѣл че дндеамнѣ пре
кѣне ла вѣнат шї пре мѣцѣ де а прїнде шорїчеї,
тотѣшї прїн деселе педесе че лї с'ар фаче, се
поате абате де ла о асѣмїне плекаре а інстїнк-
тѣлї. Еар омул посесуе, афарѣ де днсушірі-
ле анїмале, афарѣ де сїмїчїнеа шї де амінїреа
дѣрерїлор дн оаре-каре казурї, нѣ нумаї едѣка-
ція чеа днїнсѣ, дар днѣл шї преціосѣл дар а
ворвїреї, доѣе їзвоарѣ несѣкате а кѣношїнцілор
шї а ѣнеї лѣкрѣтоаре воїнці. Ел аре сентїмен-
тѣл адївѣрѣлї шї а рѣтѣчїреї, а дрептѣлї шї а
недрептѣлї; ел аре кѣношїнца ѣнеї фїнѣ неа-
тѣрнатѣ шї ковѣршїтоаре: трекутѣл шї вїторѣл,
ел каре шїе шї каре спереазѣ, днрїзрїнд тот-
деаѣна фоарте пѣтернїк асѣпра дєтермінацилор
лї, нелѣзїнд сама шї маї мул кѣ ел есте дн-
зѣстрат кѣ о кѣношїнѣ тот-деаѣна треазѣ шї
кѣ ѣн вїоѣ сентїмент де моралїтате. Вїдецї дар
дакѣ, днармат шї днзєстрат дн алт кїп, омул
поате конѣате аплекърїле лї, шї дакѣ-ї слобод
де а ле стѣпнї! Ыї адевѣрат кѣ кїар ачесте
аплекърї аѣ нїще адїмїнїрі каре еспѣнѣ воїнца
ла нїще пѣрѣрелнїче кѣдерї; днсѣ оаре нѣ а-
вем ной дестѣле аѣнѣторѣрї пентрѣ а ле днвїнѣ.
Оаре есте волѣптатеа че нї атраѣе? Фѣрѣ дн-
доїаль кѣ-ї прїмеждїоасѣ адеменїреа: днсѣ мо-
равурїле челе вѣне шї респектѣл омінєск, днсѣ
аморѣл конѣугал шї кредїнца кѣ сїнтеле фѣ-
гѣдїнѣ, днсѣ днгрїжіреа сѣнѣтѣчї, кѣвїнѣ
сочїаль, аменїнѣрїле конѣїнѣцї шї днвѣцѣтѣрї-
ле релїції, нѣ-с оаре апѣрѣторїї шї спїрїжїнїто-
рїї нострї, шї мулѣмїтѣ фїе лор, ной днфрѣнтѣм
волѣптатеа! Нѣ оаре дїн їсправа чеа вѣнѣ шї
пѣтїнѣїоасѣ, а ѣнор асѣфел де лѣпте дн контра
аплекърїлор чєлор маї деспотїче кѣ се дєтраѣе
вїртѣтеа шї вїцїл шї респѣндереа лѣкрѣрїлор?

Че ар фї дар авнегация сеаѣ лепѣдареа де сїне
днсуші, ачєастѣ вїртѣте атѣт де мѣрїтѣ. Дакѣ
ѣа нѣ ар кѣпрїнде оаре-каре лѣпте шї оаре-каре
жѣртѣе! Де ачєїа маї зїчеа Галл, кѣ кѣт се
вор днмѣлї апѣрѣторїї, кѣ атѣта еї се вор фаче
маї енерѣчї шї маї фолосїторїї, шї кѣ атѣта маї
мул омул ва вїдеа крескїнд лїбертатеа лї чеа
мораль шї дѣдеката лї чеа слободѣ: кѣ атѣта
аплекърїле лѣнѣтрїче вор фї маї апрїче, шї кѣ
атѣта апѣрѣторїї вор треѣзї се фїе маї пѣтернїчї.
Де аїче се наще, пентрѣ фїе-каре дїн ной, тре-
вїнѣца кѣношїнѣцї маї десевѣршїтѣ а омулї шї
а патїмїлор лї, а теорїї аплекърїлор лї чєле
орїїнаднїче шї а факѣлѣтѣлор лї, треѣзїнѣца
едѣкації, а лєнѣрїлор чєлор вѣне, а дрептї
кѣмѣнїрї а педєселор шї а рѣсплѣтїрїлор, шї маї
кѣ самѣ треѣзїнѣца кредїнцілор релїціоасє.

„Шї еарѣшї, маї адѣоѣеа Галл, тоатѣ респѣн-
дереа днчєтєазѣ, кїар шї дѣнѣре днвѣцѣтѣра а-
чєлор маї аспрї Теолоѣї, дакѣ омул, сеаѣ нѣ е-
сте нїчї кѣм днѣцїт, сеаѣ нѣ поате нїчї кѣм сѣ
се днпротїѣаскѣ ѣнеї преа пѣтернїче днѣцїрї.
Оаре есте де вѣре ѣн прецѣ днфрѣнареа дорїнці-
лор а ачєстор еѣнѣчї каре есѣ, ка сѣ зїк аша,
чѣнѣтїцї дїн трѣлї маїчїлор лор? Рїшї цїтеазѣ
есемпѣл ѣнеї фемєї каре, дїшї днзѣстратѣ кѣ
чеа маї марє парте дїн вїртѣціле морале, нѣ пѣ-
теа сѣ-шї днвїнгѣ плекареа де а фѣра: оаре а-
чєастѣ ненорочїтѣ ера еа вїноватѣ? Дїшї ной
авем дрептѣл де а днпєдека нїще асѣфел де
фїнѣ де а нї вѣтѣма, тотѣшї Ыї де прїсєс де а
маї арѣта кѣ орї шї че педєансѣ с'ар днтреѣзїн-
ца асѣпра лор, ар фї прекѣт де недрєантѣ прє
атѣта шї нефолосїтоаре; елє нѣ днвреднїчєскѣ
дн фапѣт дєкѣт нумаї днѣзрареа нєастѣрѣ.“ Іа-
тѣ че рѣспѣндеа фїлософѣл нострѣ дѣхѣрїлор тїмнїте
шї днпротївїторїлор каре ѣл сѣшїаѣ кѣ сокотїнці
шї кѣ крїтїчї фѣрѣ де нїчї ѣн темєѣ рѣзѣмат пє
дѣдеката мїнѣцї чєлєї сѣнѣтєоасѣ шї неднєкатѣ де
гѣоасє прєѣдѣде. (Ва spma).

АНЪЛ II.

ИКОАНА ЛОМЕІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 16.

25 ІАНЪАРИЕ.

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪТЪТОАРЕ.

(8pma).

Деспре газ.

Корпуріле рѣдѣсе дн старе де газ сѣнт маї ку самѣ невѣзѣте; дар еде аѣ о грезтате, се сімт ла піпѣит ші унеорї ла мірос.

Аша ка ліквіделе, кѣтева газурї се аместекѣ днтре сіне; аерѣ, де ексемплѣ, каре іл респі-рѣм, есте компѣс дін газ оксіген, азот, ачїд, карбонїк ші де абурї де апѣ, &.

Де аер.

Аерѣд ексістоазѣ, кѣчї вѣнтурїле ну сѣнт алта декѣт курсѣрї де аер, кѣнд сѣнт оарече репезї, ії дмпїнг васе пе апѣ, днвѣртеск морї де вѣнт &.

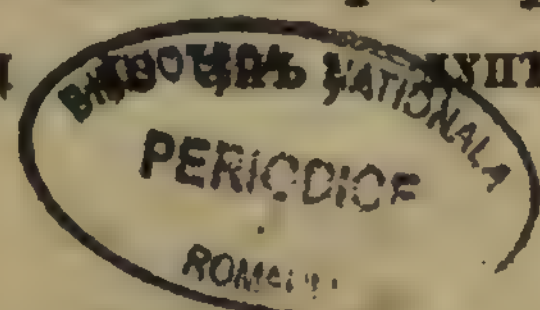
Сѣ іеї ун вас оарече адѣнк ла фунд, пе дін нѣунтрѣ ліпешче ку мезѣ де пѣне сеаѣ алтчева ун кѣрѣуне апрїнс; чест вас рѣстѣрнат, куфундѣ-л дн алт вас плїн

скоате-л еар, ші веї ведеа кѣ кѣрѣунеле арде, пентрѣ кѣ аерѣл кѣпрїнс дн ачел вас дешерт, аѣ дмпедекат апа де ал умплеа де тот.

Аерѣл дн еквілібрїе (де опотрївѣ) рѣспѣндїт претутїндене, ну се фаче сімшїтор, дар дндатѣ че прїн днрїзурїеа кѣлдурїеї сеаѣ алтор каузе, і се турѣурѣ ачест еквілібрїѣ, аерѣл се префаче дн вѣнт, а кѣрѣуеа дїрекціе ші пѣтере атѣрнѣ де ла ачеле каузе.

Мѣсѣрареа пѣтерїеї вѣнтурїлор се фаче прїн ун їнструмент нѣмїт *Апетометрѣл* сеаѣ аерометрѣл.

Ўн курс дїн де аер петрече дн о секундѣ 4 палме де лок, ун вѣнт ушор 20, маї тарѣ 40 еар маї пѣтернїк 100 палме дн о секундѣ. Фортѣна, каре рѣстоарнѣ копачї &, 200 палме, сеаѣ 90,000 стѣнжїні дн ун чеас.

Kampana seaz klopotsl aksfendutor.

Ист инструмент есте фькът не принципил експериментеї че с'аъ дескрис май сус кз васул ші кър-бунеле: ші есте ун маре вас де лемн, аъ де фьер &, дн асемьнареа унзї клопот, авьнд не дін нъунтру ун фелїх де сказн дн каре шедъ унзл сеаъ-май мулці оаменї; инструментул дескрис ла фьнд, кз оаменї ашъзаці не дін нъунтру, се ковоаръ дн фьндул мьрей сеаъ а унзї ріѣ &. Акфьндьторїї шедъ аколó кьтва тїмп фьръ а фї удаці; пентру кз аерул кьпрїнс дн клопот ам-педекъ апа де а днтра дн ел.

Aerul are greutate.

Пентру де а ведера аста съ се іее ун вас ма-ре прекум о бомбъ дешартъ де метал, каре аре нумаї о вортїкїкъ че се днкіде ку ун робїне (шуръ). Ачест вас дескрис ла гуръ, се кьнтъреще: дупъ ачееа се скоате дін ел аерул прїп мїжло-чїреа унеї помпе пневматїче, дупъ ачееа тръ-гьнд ачел вас еар ла алтар, се веде кз есте май ушор фїїнд дешьртат де аер декът не кьнд ера плїн ку аер.

Съ іеї ун пахар де масъ, арде дн нъунтрул сеѣ о вуьцікъ де хьртие; кьнд флакьра ва фї дн путереа еї, ашазъ гурпа пахарулї не пїедт, фокул се ва стьнѣ дндатъ, еар пахарул ва рь-мьнеа ліпїт де пеле ка кум ар фї апьсат де о поваръ днсемньтоаре; еатъ кувьнтїл:

Флакьра діслъпїнд (умфлїнд) фоарте мулт ае-рул кареле се афла дн ачел пахар, чеа май маре парте де аер ера невоїт де а ешї, апої стьнгьндъ-се флакьра, с'аъ днформат дн пахар ун дешерт, днкът повара аерулї дін афаръ апасъ пахарул ка о колонъ солїдъ.

Съ се іее ун вас, умплє-л ку апъ; аша-зъ не марпїнеа са, каре ної о препънем дн-треагъ шї нетедъ, о фїлъ де хьртие; рь-стоарнь васул пїїнд мьна не хьртие спре а о цїнеа не лок; цїне васул атърнат дн асть по-

зіціе, апа нз ва кьдеа, пентру кз греутатеа ае-рулї кареле апасъ хьртиа, дмпїнѣ апа дн сус спре фьндул васулї.

Дар дакъ ачел вас ар фї май адьнк декът 32 палме де Парїс, греутатеа колоней де аер нз ар апїнѣ де а фаче еквілібріе (кзмпьнь) колоней де апъ, атгнчї о парте де апъ ар ешї дін вас; де ачееа о помпъ, а кьріа пїстонул ар лъкра дн о днълцїме май маре декът 32 палме песте фа-ца басенулї, нз ар скоате нїчї кум апъ.

Меркурїул (ардїнтул віѣ) фїїнд де 13 $\frac{1}{2}$ орї май греѣ декът апа, колона де аер нз поате цї-неа дн еквілібріе, о колонъ де меркурїѣ дналтъ май мулт де 28 палмаче де Парїс.

Barometrsul.

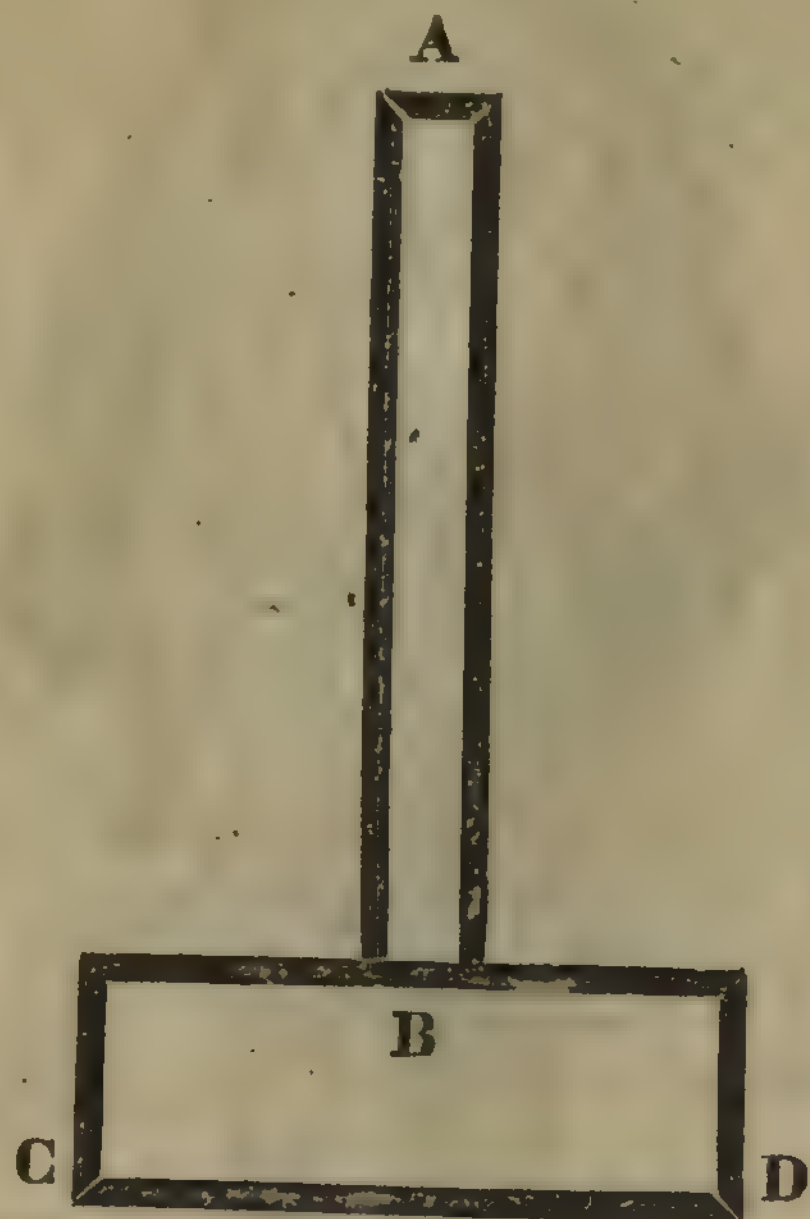
Ачест инструмент есте менїт а мьсура скїмь-ріле греутьцеї аерулї карїле днвълеще пьмьн-тїл унде лькїм.

Съ нї днкіпїм кз оаре-каре пещї днцълегъ-торї лькзеск фьндул очєанулї: греутатеа а-пелор, афлътоаре деасупра лор, поате скїмба прїн каззе ноуъ некуноскуте; шї дн адевър еа се скїмь. Съ нї днкіпїм о цевїе де стекль днкісъ ла капьтїл де сус, шї дескрис ла ачел де ріос шї плїнь де меркурїѣ; се зічем кз о колонъ де зече літре (40 палме) а ле ачестї ліквід, есте дн еквілібріе ку греутатеа апелор; деакъ ачесте се факъ май ушоаре дін днріурїреа кьлдурей &, атгнчї колона меркурїулї се ва ко-ворї, адекъ кз о парте а ле ачестї ліквід ме-талїк ва ешї дін цевїе.

Пентру де а днцълеще шї а мьсура греутатеа скїмьтоаре ал аерулї че днвълеще пьмьнтїл, се ва лѣа о цевїе де стекль АВ, днкісъ дн А ерметїк, адекъ аша ка съ нз айбе нїчї чеа май мїкъ комуникаціе ку аерул, шї а кьріа гуръ ла В се кфьндъ дн ун вас CD.

Съ пропуем кз цевїа АВ есте май мулт днал-тъ декът 28 палмаче шї кз-ї плїнь де меркурїѣ;

колона де аер кареа ва апса песте фаца анеї купрінсе дн васул CD, ва дмннче пе меркуріул дн колона АВ ші-л ва пѣстра аколо, дар деакъ колона аерулї ар префаче а са греотате, меркуріул се ва коборї сеаѣ се ва суї, лъсннд сеаѣ умплннд ун дешерт кѣтрѣ А.

Пе цермѣл Очанулї колона барометрікѣ мѣсѣрѣ маї тот-деауна о днѣлціме де 76 сан-

тїме (26 палмаче); дар стрѣмѣтннд барометрѣ пе вѣрѣул унї мунте, колона меркуріулї се скѣртеазѣ кѣтрѣ капѣул де сѣс, аста ушор се лѣмѣреще: колона аерулї фїнд маї пѣцїн дналтѣ, шї прїн ѣрмаре маї пѣцїн греа, тревѣ се ласѣ пе меркуріѣ де а се коборї дн парте дн васул CD.

Дрепт-ачеа барометреле с'аѣ днтребуїнцат а мѣсура днѣлцімїле мѣнцілор, а тѣрнѣрїлор &, престе кѣмпнѣна мѣреї: ку їст метод с'аѣ днде-летнїчїт варвацїї чїї маї днѣлцацї а тїмѣнѣрїлор ноте; дѣнѣ каре с'аѣ нїмерїт ал фаче комода шї поате чел маї ексакт дїн кѣте с'ар пѣте днтре-буїнда спре а аїнѣнче ла ачест скопѣ. Ун фїзїк кѣлѣтор авннд ку ел барометрѣл шї термометрѣл поате дндатѣ сѣцї спѣе ку кѣте палме се ачлѣ маї сѣс де кѣмпнѣна мѣреї. Персоанїле каре се сѣе ку балонѣрї аеростатїче мѣсѣрѣ прїн варо-метрѣ днѣлцімеа ла каре аѣ аїнѣнс її дн а лор лунтре.

(Ва ѣрта).

КАРНЕВАЛѢЛ.

Нѣмеле латїн че се дѣ Кѣшлелїлор, паре кѣ се компѣне дїн *Карне* шї *вале*, адекѣ: карне рѣ-нїї шї днсемнеазѣ серѣѣрїле шї десѣѣтѣрїле че се фак дн чест тїмѣ. Італїа, шї маї ку самѣ Венецїа шї Рома, ераѣ шї сѣнт днѣлѣ файмоасе дн астѣ прївїре. Карневалѣл де Венецїа днчепе днѣлѣ Крѣчїнї, ку театрѣрї, балѣрї, редѣте шї ал-де девертїменте (енглелїеле) че се фак пе пїа-сѣнтѣлї Марку, каре маї мѣлт сѣ асамѣнѣ о салѣ маре фѣрѣ акомпемѣнт. Ла прїлежѣл ѣнд вїнѣ нїскаїва прїнцї, аної кѣтрѣ ачесте се маї адаоѣ *regata* сеаѣ днтречереа лунтрелор ондоле. Ла Венецїа маї ера днѣлѣ ун алт кар-невал ла днѣлцареа Домнѣлї дн тїмѣл фїе-

реї (їармарок) Венецїане, кѣнд атѣнчї се серѣа шї днѣсѣратѣл лїї Доже ку мареа Адрїатїкѣ, каре серѣѣрї цѣнеаѣ 14 зїле, дар ла їст прїлеж нѣ се пѣрта алте масче декѣт Домїно Венецїан. Карневалѣл де Рома цѣне маї ку самѣ нѣмаї 8 зїле шї се деосевеѣе прїн масче оріїнале, шї прїн їподромїї сеаѣ алергѣрї де каї (Ragbcri).

Італїенїї сѣнт аѣторїї театрелор комїче, каре де днтродѣсе ла днчепѣтѣл веакѣлї ал XVI прїн оаре-каре персоане мїмїче, адоптате аної ла тоате театреле Европїї.

Челе маї веки дїн ачесте персоане сѣнт За-нїї нѣмїцї Арлекїн шї Скапїн.

Костѣмѣл лїї Занї Скапїн се компѣнеа ла

Φίτσα Α.

днчепут де о бонетъ де фемее, ші каракте-
рул сеѣ ера віклешугул, ел ера маї андрес-
нец декът Зані Арлекін. Костнмул ачестуеа
аѣ черкат деосевіте префачерї. Арлекінул чел
овічнїт поартъ ын костнм кареле ну есте а
нічі знеї нації, компзс фїнд де букъцеле де
постав рошѣ, вѣнѣт, портокаліѣ &, тѣете дн трї-
унгѣрї ші кѣсѣте зна де алте де сѣс пѣнѣ цїое
ка кѣм ар фї дїн о сїнгѣрѣ стоѣѣ. О мїкѣ пѣ-
лѣріе абїа і акопереа капул, че-л аве рас: скар-
пеле ераѣ фѣрѣ де талпѣ. О маскѣ неагрѣ шї
скѣртѣ кѣ доѣѣ вѣрте і акопереа фаѣа. Днсер-
чінареа Арлекінулї ера а фаче пе спектакторїї
се рїдѣ прїн а сале цесте, грїмасе шї конторзїї.
Карактерул сеѣ ера а знїї хѣвѣг кареле авеа
пѣрѣуреа фоаме. Маї дн ҃рмѣ і се дѣдѣ чева
кураж шї мїнте, ба днѣкѣ знїї іл фѣкѣрѣ се вор-
беаскѣ ка ын моралїст. Астізі се днѣѣдошазѣ

Арлекінът дивъркат кѹ о кѹмеше песте ачел ко-
стѹм прекѹм се веде фигура А.

Φίγγρα Β.

Афаръ де Арлекінул ші де Скапін, маї ера дн-
къ ші ын доктор нѹмїт *Граціозо* фігура В, а кѹ-
рѹеа нас ера форма ынї плїск, ші капїтанул *Спї-
таїтїс*, (*Spaveuto*). ші ын *Pantalon* *) *Veneціан*.
Капїтанул ворѹеа о лїмѢ спанїолѢ, местекатѢ
кѹ італїанѢ, дн сѹвенїрул Спанїолїлор мїлітарѢ
карїї дн курс днделунгат де анї аѢ шїтрекут дн
Італїа ші аѢ асѹпрїт не лѢкуїторї. Пантало-
нул ворѹеа ідіома венеціанѢ ші ера дмѢрѹка
тот дн негрѹ, ел днѢцоша пѹрѹре не ын кап дн
фамїліе кѹ метехне де вѢтрѢнце ші пѹрѹре дн
шѢлат де фамїліа са сеаѢ де каснїчі. Арлекїнул
ші Скапенул ворѹеаѢ діалектул італїан а політїе
де Бергамо, а кѹріа лѢкуїторї се сокотеаѢ оамѢ
хѢвѢці, ші пентру каре аѹторїї модернї а піесе
лор аѢ черкат а дндрепта асемене преѢцѹдеце

*) Де да фиктивните ларге а не ачесте persoane, с'ат из
страна жиноскит Панталон.

(Зрѣта).

Фигура С.

Маска де *Пулчїнела* есте фoарте веке, кѣчї дн Музеѣ се веде о маскѣ антїкѣ, че самѣнѣ ку Пулчїнела де астізі, дмѣрѣкат фїнд дн ын камїзол (їлїк) рїдікол рѣѣ днѣумбат, авѣнд окїї спѣрієцї шї дої дїнцї лунцї, насѣл короетек, гевѣ пе дїнаїнте шї пе дїнапої, шї сандале ла пїчоаре. Дн кап о пѣлѣріє дн треї колцурї, ку фунд дналт пїрамїдал. Пулчїнела се сокотеше компатріот де Неаполї, ынде дїсфѣтеазѣ пе пѣвлїк атѣт прїн їдіома калабрезѣ кѣт шї прїн а сале фарсе (чїмпоїшїтурї).

Дн пїеселе театралє челе векї а Італїєї фїгурѣ персонале сѣс днсемнате, дупѣ карактерїле лор, шї кеар Голдонї фаїмосул драматїк ал Італїєї ле аѣ пѣстрат дн а сале комедїї.

VI. Галл днтѣреше кумкѣ факултѣїле шї аплекѣріле аѣ ватра шї днчептѣл лор дн крієр. Довада ачестей пѣрерї, дупѣ їдеєа лѣї, есте кѣ факултѣїле-с пропорціонате ку волѣменул крієрѣлѣ; шї днѣкѣ че-ї маї мулт кѣ оаре-каре струнчїнѣрї а крієрѣлѣ днтродѣкѣ о тѣлѣураре вѣзутѣ дн факултатеа днцѣлєцїреї. Фїлософул ностру ынї скоате доvezїле сале дїн воале, дїн вѣрсте шї маї де кѣпїтенїє дїн комплїкація чеа грѣдате а нервїлор шї а крієрѣлѣ а деосебїтелор анїмале, днчепѣнд де ла верме шї пѣнѣ лаом, пропѣшіре каре ї се паре пропорціонате ку ачеїа а факултѣїлор кїар а ачестор фїїнѣ. Тотѣшї Галл обсервеазѣ кѣ крієрѣл омулѣї есте мулт маї волѣмїнос декѣт ал вре ынѣї алт анїмал, сокотїнѣѣ фалсѣ дн прївїреа елефантѣлѣї. Ел маї днтѣреше кѣ крієрѣл нѣ есте де неапѣрат требѣїторѣї вїєцїї, шї ачеаста-ї о рѣтѣчїре вѣзутѣ ку окїї, нѣ нѣмаї дн прївїреа омулѣї, дар днѣкѣ шї пентру чеа маї маре парте дїн анїмалїле мемѣрате.

VII. Нѣ нѣмаї факултѣїле днцѣлєгѣтоаре сѣнт дїсклїнїте шї неатѣрнѣтоаре де аплекѣрї, дар днѣкѣ шї факултѣїле днтре еле прекѣм шї аплекѣріле сѣнт ку тотѣл дїосѣвїте шї неатѣрнѣтоаре: прїн ырмаре еле аѣ кїїѣл лор чел адївѣрат дн рецїоанїеле крієрѣлѣ деосебїте шї неатѣрнате днтре еле. Сїре разїмѣл ачестей пропѣнєрї дїшенѣатѣ, Галл аратѣ кѣ се поате знелтї ка сѣ фѣптѣїаскѣ дн деосебї шї пе рѣнд маї мулте факултѣї а ле сѣфлєтѣлѣї шї а ле духѣлѣї; ынѣа фѣптѣеще дн тїмї че алтѣ се одїхнєще, дупѣ че с'аѣ остєнїт. Галл адаѣѣ кѣ факултѣїле шї аплекѣріле сѣнт рареорї пропорціонате днтре еле, ын талант маре спєцїалнїк конрѣспѣнде адєсєорї ку о днцѣлєцїре медїокрѣ (кам проастѣ); довадѣ пїшѣтѣ, дупѣ сокотїнѣа лѣї,

а неатърпирей ші а хотъритурей десевителор фа-
култъці. Сѣнт нїще аплекърї каре се аратъ къ-
те одатъ сїнгуратїче дн оаре-каре фелурї де а-
нїмале, ба кѣте одатъ ші дн вѣрсте деосевїте,
фѣръ а лѣа дн прївїре къ оаре-каре стрѣнчїнѣрї
а кріерѣлѣї каре жїгнескѣ сеаѣ компромїтъ уна
сеаѣ маї мѣлте факѣлтъці, ласѣ челелалте їнклі-
нѣрї къ тотѣл неатїнсе.

VIII. Десвѣлїреа дмпротїва датїней а оаре-
каре органе спечїфїче дѣ кріерѣлѣї сеаѣ кѣпѣці-
ней о конфїгураціе партїкуларѣ шї лесне де кѣ-
носкут. Де ачеїа кѣпѣціна унїї анїмал карне-
мѣнкѣторѣ се деосевеще фоарте мѣлт де кѣпѣ-
ціна унїї анїмал, де еареѣ-мѣнкѣторѣ.

IX. Факѣлтъціле днцѣлегѣтоаре шї днклїнѣ-
рїле фелурїте сѣнт пропорціонате къ волѣменѣл
ші къ актївїтатеа органїлор че еле ле днфѣцо-
шазѣ. Токмаї ла ачест прїлеж Галл афла маї
къ самѣ плѣчерѣ де а пїтрече дн черчетаре тот
їмперїѣл анїмал, днчепѣнд прїн челе маї недн-
сѣмнате фїїнсе. Де ла Галл, елевїї лѣї аѣ дн-
кѣвїїнцат днкъ къ актївїтатеа органїлор шї а фа-
култъцілор есте де а ашїждереа днрїзрїтѣ де
вѣрстѣ, де секс, де едукаціе, де талїе, де тем-
перамент, де нѣтрїре &; къ днсушїрї де асеме-
не, факѣлтъціле сѣнт маї актїве дн тїнерї, маї
актїве дн ом декѣт дн фемее, маї мѣлт дн та-
лїїле челе скѣнде декѣт дн челе налте, маї мѣлт
дн колерїчї шї дн нервошї декѣт дн лїмфатїчї,
днсѣършїт маї мѣлт дн ачеїа че се нѣтреск къ
кѣрїурї &. Ыї адївѣрат къ нїще асемїне конче-
сїї (днѣдѣурїї) шї кам дндїпѣртеазѣ мѣлт де су-
цетѣл прїмїтїв а крескѣтурїлор сеаѣ кѣкѣлор.

X. Галл шї Спѣрїхаїм де мѣлте орї аѣ дн-
темееет конрѣспѣндереа факѣлтъцілор спецїале
преа дїсвѣлїте къ о крескѣтурѣ преа шїпѣтѣ а
зней оаре-каре пѣрїї де кѣпѣцінѣ, крескѣтурѣ
каре еа днсушї се нѣщеа дїн о вѣлѣзкаре кон-

рѣспѣнзѣтоаре а кріерѣлѣї; шї дн астфелѣї док-
торѣл Галл аѣ сокотїт а дескоперї скаѣлѣл рес-
пектїв а факѣлтъцілор шї а аплекѣрїлор.

XI. Кѣ вѣрста, кріерѣл се апасѣ шї велѣме-
нѣл лѣї се мїкшѣреазѣ, де асѣмїне шї факѣлтъці-
ле днцѣлегѣтоаре пердѣ дїн енерѣїа лор; шї
фїїнд къ кѣпѣціна Ыї екзакт вѣрсатѣ дѣпѣ кріер,
тот-деаѣна потрївїт шї лїпїт къ сѣпра-фаца са,
апої днсушї кѣпѣціна се днѣгѣстеазѣ къ кѣт кріерѣл
се мїкшѣреазѣ. Тотѣшї, кѣпѣціна осоасѣ Ыї преа
солїдѣ шї фоарте немїшкѣтоаре пентрѣ а урмѣрї
дн тотїмеа лѣї не кріерѣл чел апѣсат ал бѣтрѣ-
нѣлѣї; днсе ачесте доѣлѣ ламбале се десвїнѣ а-
тѣнчеа шї се дндїпѣртеазѣ уна де алта, лѣсїнд
днтре дѣнсїле о снаціе дїн че дн че маї маре.
Ачеаста-ї уна дїн амїрѣтоареле армонїї а ле на-
турей; шї ачеастѣ пїркѣмстаре, де унде сїстема
лѣї Галл траѣе доведї нѣзе, фаче маї къ аневое
ші маї грешїт аплїкаціа ачестей сїстеме, пентрѣ
къ атѣнчеа афарѣл кѣпѣціней нѣ днфѣцошазѣ маї
мѣлт їкоана кредїнчїоасѣ а конфїгураціей шї а
волѣменѣлѣї кріерѣлѣї. Рѣпосатѣл францез Де-
мѣлен, натуралїст къ о фоарте маре їспїтїре, четї
ла їнстїтутѣл францез дїн Парїс не ла 1822, ун
мемѣар унде се вїдеа лѣмѣрїт арѣтатѣ скѣдереа
ші прѣѣзшїреа прогресївѣ а кріерѣлѣї дн вѣтрѣ-
неце. Днклїпѣеаскѣшї четїторѣл де прїмїреа че
авѣ тѣнѣрѣл фїлософ, ел каре, дн ачеа зї, авеа
де аузїторї шї рѣдекѣторї нїще днвѣпацї маї
тоцї кѣте де шанте-зечї сеаѣ де опт-зечї де анї!
Галл, каре нїчї одатѣ нѣ авѣсѣсе мѣлцї пѣртїнї-
торї ла Академїа францезѣ а шїїнцїлор, кѣпѣтѣ
атѣнчеа ун маї маре нѣмѣр де протївнїчї. Днсе,
маї гїбачїї декѣт дїсчїпѣлїї лѣї, дн лок де а атїнѣе
аморѣл де сїне а кѣїва, ел ѣл мѣгѣлеа неднче-
тат, шї адїмїнїрїле лѣї адесекорї ераѣ пѣтернїче
ші продѣчеа бѣне їспрѣвї.

(Ва ѣрта).

IKONOMIE.

ФАБРИКАРЕА ПЕНЕЛОР ДЕ СКРІС.

О индустрије каре пре ушор се поате практика аиче, есте фабрикареа пенелор де екріс, че дн ма-ре кѣтме се імпортează дін перї стрѣне. Пен-тру іст скопѣ се кувіне а алеце пене дін аріпа де гѣнскѣ, шї а ле цѣнеа кѣтева мінуте дмплѣн-тате дн арінѣ (нѣсѣп) фоарте фінѣ шї дн кѣлзїтѣ пѣнѣ ла 50 граде Реомѣр, дупѣ ачѣеа скопінду-ле дндатѣ требуї мулт а ле фрека ку о фланелѣ. Прін чест метод се пот кѣщїга пене фоарте

транспаренте. Апої спре а да пенїлор ачел ко-лор гѣлвїѣ, карїле ведереазѣ а лор векїме шї ка-ре се префереазѣ ка унїле че прін аста аѣ пер-дѣт тоатѣ грѣсімеа лор, се кувіне а ле дмплѣн-та дн *acidul-іdroхlorїk* аместекат ку апѣ, шї дупѣ ачѣеа се вор ұска. Се дн цѣлеце кѣ астѣ операціе се ва фаче дупѣ че маїнаїнте се вор петрече пенеле прін скѣлдьтоареа де арінѣ маї сѣс днсемнатѣ.

ЧІРКАСІЕНІЙ.

Четїторїлор Фоеї ноастре карїї аѣ фоарте пѣ-ціне кѣнощїнцї деспре Чїркасіенї, прін ачест ар-тїкол воїм сѣ арѣтѣм оаре-каре датїне шї дн-сѣмнѣрї деспре ачешї Мѣнтенї:

Чїркасіенїї дін мѣнцї формаєзѣ о націе рѣзвої-тоаре депрїнсѣ дін копїлѣріе ку месерїа армелор шї форматѣ дн кѣ дін фашѣ ла о віацѣ де прѣ-дѣчїне. Сїнгѣра днделетнїчїре вреднїкѣ де ун Чїркасіан есте дн калкареа пѣмѣнтѣрїлор вечїне. Дн ачѣастѣ дмпрецѣраре воїнїчїї ѣшї десѣлск кѣражѣл, дн сѣ кѣражѣл лор ѣї недесцїплїнат. Тї-нерїмеа Цѣорцїанѣ нѣ се крѣще де пѣрїнцїї лор, дарѣ де днѣѣцѣторї нѣмїцї *Atalik*, каре-ї днѣѣ-цѣ а мѣнѣа армїле, а кѣлѣрї не кайї чїї маї а-прїцї шї а сѣфѣрї стрѣпацѣрї шї фоаме. Ачѣсте дн сѣшїрї рѣсвоїнїче сѣнт дн кѣ дн тре-цїнѣте прін чертїле че се наскѣ дін дмпѣрцїреа ачѣстї по-пор дн семїнцїї деосевїте; зелоасе унїле де ал-тїле, шї адесе орї дн рѣзѣѣ еле се фак дн-сѣшї жѣртѣ а ачѣстор нѣѣлїрї; ку ачѣсте лѣп-те шї імѣрекерї Чїркасіенїї ѣшї фак о фоарте ма-

ре чїнсте. А днпѣта унїї тѣнѣр рѣзвоїторїѣ кѣ нѣ с'аѣ афлат ла о інкѣрсїе фѣрїчїтѣ, ѣї тот уна ка кѣнд ї аї фаче окара чеа маї амарѣ.

Чїркасіенїї н'аѣ нїчї кѣм лїтератѣрѣ шї прін ұр-маре нїчї історїе; кѣнтѣчїле лор поѣларе, ка шї ачѣле а поѣарелор рѣсѣрїтене, сѣнт пїне де пѣлѣмѣрї чѣдате, шї адесеорї нѣ аѣ нїчї о легѣ-тѣрѣ, декѣт нѣмаї арѣтѣнд оаре-каре дн тѣмплѣрї каре нѣ кѣпрїнд нїчї макар о сѣтѣ де анї. Кѣн-тѣчїле лор аратѣ кѣ цара аѣ фост театрѣл рѣз-ѣоаселор некѣрмате шї а деселор рѣскоале.

Се зїче кѣ дѣї прїнцї Сахоѣ шї Іоан їзѣѣтїрѣ прін гїѣѣчїа лор, де ашї дн темѣеа домнїреа пре-сте тоате семїнцїїле рѣзвоїнїче а Казказѣлї, ба дн кѣ лѣсѣ аѣторїтатеа лор шї ұрмашїлор; дн сѣ целосїа каре десѣнѣ не ачешї погорїторї, ѣї фѣкѣрѣ се пѣардѣ пѣтереа кѣщїгатѣ де стрѣмо-шїї лор. Астїзї семїнцїїле сѣнт дмпѣрцїте дн зече статѣрї де кѣпїтенїе, формѣнд пѣсте тот а-проане де доѣ мїліоане де оаменї.

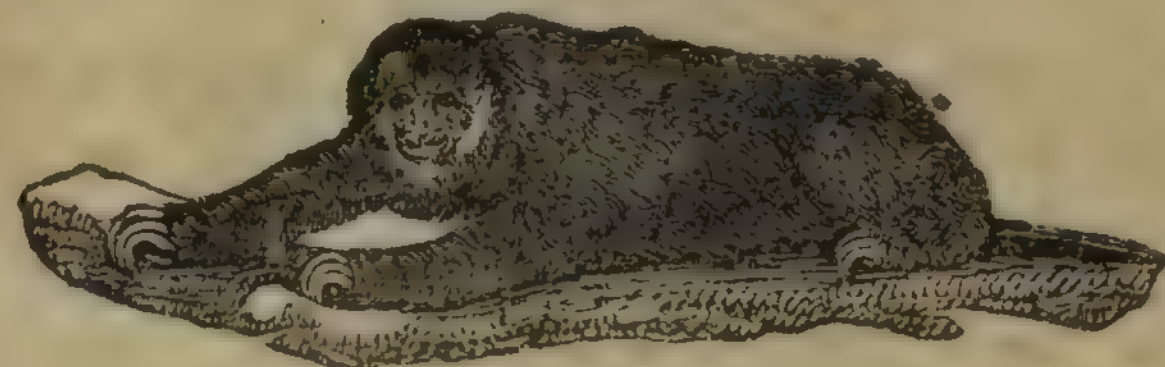
(Ва ұрта).

АІІЛ (ЛЕНЕШІЛ).

Трѹпѹл ачестѹи анімал есте ротѹнд; лавеле де дінапої сѹнт мулт маї лунѹї декѹт челе де дінаїнте; се сѹе фоарте сїгѹр не копачї, авѹнд челе маї аскуѹїте ѹнїї; шї възѹндѹсе сѹїт, мѹнѹнкѹ кѹ лѹкомїе нѹ нѹмаї поамеле, дар шї фрунзіле лѹї. Аре фадѹ мїкѹ шї непѹроасѹ, окї мїчї, негрї шї дндѹїошїторї, днкѹт стареа лѹї дїн афарѹ не аратѹ кѹ есте ѹн лнімал ненорочїт шї сѹферїтор. Пѹрѹл дн вѹрѹл капѹлѹї есте свѹрлїт; блана лунгѹ, д'ѹн колор ченѹшїѹ, шї деасѹ маї мулт не спете. Амѹндѹѹ соѹрїле ачестѹи анімал се пот деосевї фоарте лесне; чел днтѹї соѹ аре треї ѹнгїї лунѹї шї фоарте аскуѹїте ла фїе-каре лавѹ, еар ал доїле соѹ, нѹмаї кѹте доѹѹ.

Кїршер рѹзѹмат не аѹторїтатеа ѹнѹї провїнѹїал дїн Амерїка Мерїдїоналѹ, не аратѹ нїще деталѹрї фоарте курїоасе десїре соѹл дїнтѹї нѹмїт Аїѹл. Ел зїче, кѹ ачест анімал аре гросїмеа ѹнѹї мотан, мерсѹл лѹї есте тѹрѹшѹл, мїшкѹндѹсе аша де днчет днкѹт о дїстанѹѹ де 8 сѹнжїнї де а-вїе ар пѹтео мерѹе дн доѹѹ зїле де ачеаста і с'аѹ шї дат нѹмеле де *Ленїш*. Ел шеде маї мулт дн вѹрѹл копачїлор, тревѹндѹї шї ла сѹїт шї ла коворѹт кѹте доѹѹ зїле. Кїпѹрїле сеаѹ мїжлоачеле кѹ каре се поате апѹра дмпротїва дѹшманїлор сѹнт доѹѹ; днтѹї пѹтереа че аре дн лаве; пїїнд аша де стрѹнс ачеаа че апѹкѹ, днкѹт зї дн старе се моарѹ де фоаме декѹт сѹ лесе, шї ал доїле асѹл сеаѹ прї-вїреа дндѹїошїтоаре; кѹчї цїнтїнд окїї асѹпра персоаней че ар гѹндї сѹ-ї факѹ вре ѹв рѹѹ, зї кѹ ненѹтїнѹѹ а нѹ-л дндѹплека шї а нѹї фї мїлѹ де дѹнсѹл, днкредїнпїндѹл кѹ есте ѹн анімал не-тревнїк, шї лїпсїт де апѹраре пентрѹ а пѹте фї кѹїва сѹпѹрѹтор.

Ла колеѹїл де Картаѹена с'аѹ адѹс ѹн асе-менс анімал пентрѹ маї мулте черкѹрї. Маї дн-тѹї іаѹ арѹнкат сѹѹ лаве ѹн бѹц лунг шї пентрѹ ка сѹ-л скоатѹ дїн лаве аѹ пѹс бѹцѹл орїзонтал не дої парї, асѹфел ел аѹ стат спѹнзѹрат дн аер шї фѹрѹ ка сѹ лесе бѹцѹ, 40 де зїле, зїтѹндѹсѹ неконтенїт ла ачїї че зїл нрїве шї адесеорї не мулѹї іаѹ дндѹїошат а ле фї мїлѹ де ненорочїта старе дн каре се афла, дѹпѹ ачеаста л'аѹ пѹс еар цїос шї аѹ словозїт асѹпра лѹї ѹн кѹне, дн-сѹ ачест Аїѹ л'аѹ апѹкат не кѹне аша де стрѹнс кѹ лавеле шї аша де мулт л'аѹ цїнѹт днкѹт аѹ мурїт амѹндої де фоаме. Ачест анімал дѹпѹ че се акаѹѹ не ѹн арворе, шеде аколо пѹнѹ че сѹфр-шеде де мѹнкат шї фрунзіле; ѹнїї зїк, кѹ *ленїшїл* спре а дмпѹїїна тїмпѹл че се чере де а се по-горѹ дїн арворе, прѹфереазѹ а сѹрї кѹте одатѹ дїн копачї непрїмеждѹндѹсе прїн вѹртошїмеа шї десїмеа блѹнїї лѹї.

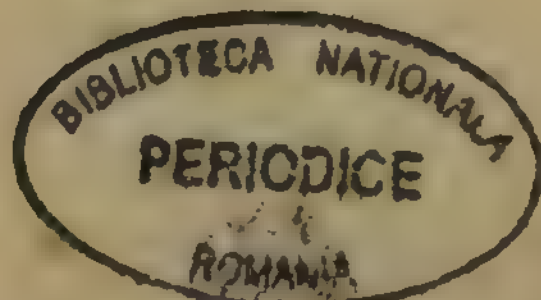

Ачест соѹ де анімале ноаптеа сѹнт маї акті-ве шї даѹ ѹн цїнет фоарте жалнїк. Воод Рожер зїче, кѹ Испанїолїї ла че днтѹї сосїре дн Амерї-ка, аѹзїреа ачестѹї цїнет екстра-ордїнар, зїл со-котеа дїн партеа ѹнѹї попор депрїнс кѹ музїка Европеїлор.

С'аѹ обсерват кѹ ачест анімал прїнс петрече акѹпїндѹсѹ неконтенїт не копачї, шї зїшї пѹстрѹа-зѹ нескїмбат тоате днсѹшїрїле шї обїченїрїле че ле аре дн сѹлѹѹѹїе,

В. В.

ІНСТІТУТЪЛ АЛБІНЕІ.

ЖОАНА ЛОМЕИ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 17.

1 ФЕВРЪАРИЕ.

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪТЪТОАРЕ.

(Зрѣта).

Балоні аеростаті.

О вешікѣ умплутъ ку аер амплънтъндусе дн о кѣтѣ де апъ, се сѣе не фаць дндатъ че есте лѣсатъ дн воеа еї.

Пентрѣ асеме не кувънт, о вешікѣ плѣнь ку газъ маї ушор декът аерѣл кареле днкунѣуръ глобул пѣмѣнтеск, се ва сѣї, дндатъ че се ва лѣса словодъ дн атмосфера маї дналтъ: істаї прѣнѣпѣл аеростателор.

Монголѣіе фаврікант де хѣртіе ла Аноней дн Франція, аѣ фост чел днтѣї, каріле ла 1783 словозі дн аер ун балон фѣкут де хѣртіе, авѣнд форма унеї сѣере ку о ампреѣнѣріме де 110 палме, ші каре ера не де десѣнт дескіс. Ын фок апрѣнс ашезат ла гѣра борнеї де пѣос днкѣлзе аерѣл кѣнрѣнс дн ачеа сѣерѣ ші ачел каріле днтра: дечі, прекѣм аѣзїс, о кѣтѣ де аер днкѣлзїт есте маї ушоарѣ декът ачеа кѣтѣ де аер рече.

Ачеа че аѣ превѣзут Монголѣіе сѣ ші днтѣмплѣ, балонѣл се сѣї ла о днтѣлѣме де 6000 палме.

Балонїї, сеаѣ маї вѣне зїкѣнд теорїа лор, есте кѣноскутъ дѣн тѣмѣурїле челе маї днвекїте, копїлул каріле фаче вешїчі де сѣпѣон, продѣче валѣане; кѣчі ачеле вешїчі плѣтеск дн аер пентрѣ кѣ флѣїдул че ле умфѣлѣ, фїїнд маї калд, есте маї ушор декът ачела че-л днкунѣурѣ. О вешікѣ умплутъ ку апъ калдѣ, акуфѣндъндусе дн апъ рѣче с'ар сѣї, дакѣ с'ар лѣса словодъ не фаца апеї, ші астѣ черкаре поате лѣмѣурї теорїа балонелор.

Атѣнѣї кѣнд Монголѣіе аѣласѣ балѣанеле, се кѣношеаѣ газурї маї ушоаре декът аерѣл. Ідроѣенѣл (де ла кувѣнтѣл грек ідор апъ, ші ѣено, а наше) есте де 13 орї маї ушор декът аерѣл. Фїсїкул Шарн д'аѣ пропѣс пентрѣ умплѣреа валѣанелор, ші кѣ чест газ, еде се умплѣ дн зїлеле ноастре.

PERIODICE

ROMANIA

Воінд а фаче ун мік балон ку пунінъ келтсеа-
лъ, фъ дін хъртіе о бомбъ, ку о чіркумференціе
де вр'о 20 палме: ласъ дн о парте дескісъ о
вортъ, анінъ сув астъ вортъ о тігае де арамъ
сеаѣ фер алъ &, ку спірт, сеаѣ хъртіе аѣ кне-
пъ муетъ дн оленъ; апрінде ачесте матерії; ас-
рул дикълізт се ва сѣі ші ва днтра дн бомбъ,

о ва умфла, ші тоатъ машина се ва рѣдіка ші
се ва цінеа дн аер ла о днльціме днсемнъ-
тоаре.

Балонеле се нумеск ші *aerostate*, де ла аер
ші *clat a sta*, адекъ къ се цінъ дн аер.

(Ва *grma*).

ЧІРКАСІЕНІІ.

(*Ankeere*).

Ачесте семінціі діші петрекъ дн о вѣчнѣкъ гѣл-
чаевъ, тотуші еле жъртфескъ тоате чертіле ші
целосіа лор, кѣнд віне треава де аші апъра неа-
търнареа комунъ. Жъфуріле ші кеар фуртіша-
гуріле сѣ рѣскупъръ ку вані, сома се скімъ
дупъ дмпрецурърі. Чел маі де кѣптеніе насіе
а дрептълуі лор четъцьнеск, се паре а фі кре-
дінца дн кувънтъл дат; а се лега дн фаца маі
мълтор оамені де а фаче сеаѣ а нѣ фаче чева
ші де а нѣ дмпліні ачеастъ дндаторіре, ачеа-
ста-і де а се фаче вреднік де чел маі рѣшінос
крімен. Чертіле днтре індівіде ші кеар днтре
семінціі сѣнт адесе курмате прін арвітрі. Оспі-
талітатеа ѳ о віртуте прівітъ ку маре чінсті-
ре де кѣтръ Чіркасіені; дрептуріле оспѣтату-
луі (мхсафурълуі) сѣнт невьтъмате. днсь пентру
ка ел сѣ се вѣкѣре де ачесте дрептурі треѣге ка о-
спѣтатъл сѣ фіе прівітъ сув протекціа вре унеі фа-
міліі; Омъл че с'ар авѣнтѣра дн міжлокъл лор
фъръ а аве ачеастъ кізъшіе, есте сокотіт де
дѣшман, ші ыі дн прімеждіе де а фі арестѣт ші
вѣндѣт ка склав де чел днтѣѣ омъ каре ва пѣ-
не мѣна пе дѣнсул.

Реліціа Чіркасіенілор ѳ фоарте мѣлт аместе-
катъ де паганісмъ, де махометісмъ ші де хрістіа-
нісмъ. Се веде къ дн фаптъ іі фуръ маі днтѣі
ідололатрі, еар прін легѣтуріле лор ку Тѣрчіі аѣ

кѣпѣтат оаре-каре ідеі де Ісламізм, ші прін ко-
мерцъл лор ку Ценовезіі кѣрѣра де аѣ дат дрепт
де аші зіді кѣтеѣа вѣсерічі, каре астізі сѣнт рѣі-
нате, днѣѣцъръ а чінсті кручеа, пре сѣѣнта фе-
чоара Маріа ші пре сѣінціі.

Іі кѣноскъ о фійнцъ маі дналтъ, пре маіка луі
Д-зеѣ: ші оаре-каре пѣтері череші де а доѣа
треаптъ нѣміці Апостолі, іі кредъ дн немѣріреа
сѣѣлетълуі, ші шіѣ къ-н віаца віітоаре омъл ыі
ремѣнерат сеаѣ педепсіт дупъ фаптіде віецеі пѣ-
мінтещі. Тотуші ачеастъ кредінцъ се паре къ
днрѣреше фоарте пунін асѣпра пѣртѣреі.лор, кѣчі
іі нѣ се днгріжескъ декът де вѣнѣуріле лѣмеі.
Пѣдуріле сѣнт темплуріле лор, о круче ла тѣлші-
на унѣі арѣоре есте алтарѣл унде іі адѣкъ жъртфе.
Ѣн вѣтрѣн сѣѣѣршене сѣѣнта слѣжѣѣ, стѣнд дн
пѣчоаре, лѣнгъ круче, днѣѣліт де о манта, ші
кѣ капѣл гол, ел днчепе церемоніа прін о жърт-
фѣре.

Сѣѣара адѣсѣ есте маі обічнѣт дін о капрѣ,
сеаѣ дін о оае; дн сѣѣѣрѣле челе маі марі ыі
ун ѣѣѣ. Преотъл арде пунін пѣр де а анімалѣ-
луі, ші арѣнкѣнд кѣтеѣа шѣѣтурі де ѣѣѣа (флѣід
доспѣт) пе капъл доѣітѣкълуі ыі жъртфеше. Ка-
пѣл есте хѣрѣзіт зейгѣѣѣі, піелеа се дѣ преотѣ-
луі, ші рѣмѣшіѣа есте фріптъ пентру оспѣѣѣл
мѣлцімеі. Преотъл кѣ о ѣѣкатъ де карне днтр'о

мънъ, ші днтр' алта кѹ о кѹпъ, кеамъ фінца чеа
дналтъ, пре Маїка Домнѹлѹ, ші не фіе-каре дін
Апостолї.

Чіркасіенїї прѣзнуескѹ о сѣреѹтоаре сѣптѹмъ-
налъ, днсъ аѹ ші алтеле деосебіте консѣнціте
Маїчеї Домнѹлѹ, ші а лѹї Созерїс чел маї маре
сѣнт а лор; нѹмеле че-л дѹ Маїчеї Домнѹлѹ
есте *Merieta*. Дн традиціле Чіркасіенїлор істо-
ріа сѣнтіеї фечоареї Марїеї се деосебеше фоарте
мѹлт; еа есте прївїтъ ка протектора албіне-
лор, пентрѹ кѹ еа спре а скѣна семїнціа лор, аскѹн-
съ не зна дн мѣнска еї, атѹнче кѹнд тѹнетѹл
дн фѹріа са аменїнца де а стѣрпї ачесте інсекте.
Венїтѹріле че Чіркасіенїї скотѹ дін щѣбее вѣ-
дескѹ чїнстїреа не каре о аре попорѹл кѣтрѹ о-
кротїтоареа албіне-лор.

Созерїс ера ѹн маре плѹтїторїѹ каре порончеа
вѣнтѹрілор ші валѹрілор мѣреї. Амелема лѹї е-
сте днѣщѹшатъ прїн о рамѹрѹ де пѣрѹ, не каре
фїе-каре фамїліе о цїне дн касѹ, ші не каре о
пїкѹреазѹ ші о днподовеше дн зїоа сѣрѣреї
сѣнтѹлѹї. Ії асѣміне чїнстекѹ зеїце думеснїче,
ші не патронѹл фѣрѣріеї; днсѣршїт ії сѣрѣеа-
зѹ аніверсала морцеї пѣрїнцілор лор не каре-ї
рекомендѹескѹ днгрїжіреї сѣнцілор.

Моравѹріле Чіркасіенїлор сѣнт пре гресолане,

ачарѹ нѹмаї де семїнціле каре аѹ адоптат не а-
челе а ле Тѹрчілор. Ії се пар а авеа пѹціне вї-
вїї; дн деовшіе сѣнт кѹмпѣтаці, днсъ се сілеск
а-ші арѣта лѹксѹл лор нѹмаї дн арміле че ле
поартѹ. Респектѹл лор кѣтрѹ фемеї есте о дн-
сѹшіре дін челе маї алесе а карактерѹлї лор.
Дн цокѹріле лор челе кѣлѣрешї, дакѹ-ші дес-
вѣлескѹ о маре рѣвнѹ де ковѣршіре, апої есте
нѹмаї ка сѹ поатѹ да премїа мѣндреї лѹї.
Кѹнд ѹн кавалер днѣлнеше не о фемее че мер-
ѣе тот не ачелаш дѹм, се дѹ цїос де не кал,
ші о роагѹ де а се сѣї дн локѹл лѹї; еар да-
кѹ днвїереа лѹї нѹ-ї нрїмїтъ, ел о ѹрмеазѹ не
цїос цїїндѹшї калѹл де фрѣѹ, пѣнѹ кѹнд се дїе-
пѣрпескѹ; Чіркасіенїї се вѹкѹрѹ де о словозе-
нїе немѣрїнїтѹ, днсъ се паре кѹ нѹ пре ѹшї есѹ
дін мѣсѹрї. Рѹшінеа есте днтродѹсѹ дн ачест по-
пор пѣнѹ ла чел маї дналт град. Ії фоарте рѹ-
шїнат лѹкѹл ка днсѣрѣцїї сѹ се арѣте днпреѹ-
нѹ дн пѣлїк. Соцѹл фаче вїзїтъ соціеї сале дн
чеа маї маре таїнѹ; гѣсїт лѣнгѹ дѣнса макар
де кѣтрѹ тѹл дін рѹденїїле лѹї, ел се фѹрішазѹ
кѣт се поате маї не аскѹнс, фїе макар ші не фе-
реастѣрѹ, дн тїмп кѹнд соціа лѹї фѣѣ сѹ-ші ас-
кѹндѹ рѹмїнеала еї дн камара са.

N. Bogdan.

АМСТЕРДАМ.

Ачеастѹ політіе, капїтала рігатѹлї Оланде,
департе де цѣмѣтате де чеас де голѹл де L'у,
се аѣлѹ днѹнѣѹратѹ де кѣмпїї днтінсе, сѣмѣ-
нате де маї мѹлте сате ші тѣргѹшоаре. Лїніці-
тѹл рїзшор Аместел акѣрѣе малѹрї вара сѣнт дн-
подовїте кѹ флорї ші арѣрї фѣрѹмошї, дндеплїне-
ще фѣрѹмосѹл тавлоѹ, дн мїжлокѹл кѣрѣеа се а-
ѣлѹ ачеастѹ політіе. Ачест ораш днѹнѣѹрат
де шанцѹрї ші де зїдѹрї прѣѣѹкте дн вѣлева-
рѹрї, нѹ се теме нїчї одатѹ де апропїереа дѹш-

манѹлї. Прїн мїжлокѹл ставїлїлор ел днтр' ѹн
мїнѹт поате сѹ днече тоате кѣмпїїле де прїн-
прецїѹр. О мѹлціме де каналѹрї, дін каре челе
маї мѹлте днподовїте кѹ арѣорї треѹнѹл прїн а-
чеастѹ політіе фѣрмеазѹ 90 де інсѹле, каре се
комѹнїкѹ прїн 280 подѹрї, дін каре чел маї фѣрѹ-
мос есте ачел де не Амстел. Ачест под аре
660 палме дн лѹнѣїме, 70 дн лѣрѹїме, ші есте
рѣдїкат не 35 арѹрї. Апа сѣлчїе ші нороїоасѹ
рѣспѣндеше дн ачеастѹ політіе маре о пѹтоаре

AMCTEPDAM.

прімеждіоасъ, каре аместекъндусе ку умъзала атмосферіи ші а пъмънтълї, прічинъеще маї мулте боале. Апъ вунъ де бѣут се гъсеще фоарте ку греѣ; ачеа дін Амстел есте рѣ, маї мулці веѣ апъ дін мікул рішор Вехт каре курѣ кѣтева міле департе де капіталіе, еар чеа маї вунъ апъ есте ачеа че о адук де ла Ѣтрехт, днсе ку марі кетъеле. Ыліціле, маї тоате алініате пе малуріле каналхрілор сѣнт віне пѣвзіте, дмподовіте ку тротуарурі ші ноаптеа фоарте віне ілүмінате; челе дохе маї фрумоасе сѣнт: уна Iusserep-gragt, ші алта Kaiser-gragt. Еле аѣ фіе-каре маї мулт де о цумътате міл де лунціме, подоава лор есте фоарте елегантъ, днсе ну відем ка дн політііле Італіей, палатурі че ле дмподовеск: каселе дін Амстердам зідіте тоате де къръмідъ ші зугрѣвіте ку деосевіте колорурі, сѣнт мобілате ку стофе де ун густ фоарте плѣкут, ші мулцімеа магазілор пліне ку продуктурі дін тоатъ лумеа; не адук амінте кѣ ачеастъ політіе аѣ авѣт маї днделунгат тімп дн стѣлнїре комерцѣл універсѣлї. Калвер-страт ші Неведеа се пар а фі ніще галеріи, унде се вѣд експусе дн аер слобод тоате продуктуріле індустріей.

Фрумоаселе зідірі пълміче, мъреск авуціа комерціалъ а Амстердамхлї; дн піаца нумітъ Дам чеа маї помпоасъ зідіре есте палатѣл рігѣ, каре маї наінте фусѣсе L'hôtel de Ville. Ачест палат есте зідіт пе 13,659 пілоці *). Пъунтрѣл палатѣлї доведеще стрѣлхчіреа дн каре ера капіталіа, дн тімп кѣнд аѣ фѣкут о зідіре атѣт помпоасъ пентрѣ маїстраціи сеї; подоавеле н'аѣ фост нічі де кѣм ікономісіте: мармурі, статѣе, таблоурі се вѣд днтр'ун нѣмър ковѣршітор. Салла тронхлї есте уна дін челе маї марі каре се пот гѣсі дн Европа! еа есте де 120 палме лунгъ, 56 ларгъ ші 98 дналтъ. Пе вагдадіе вестітѣл Нуу-йѣсенс аѣ трас ун мерідіан; мармура дін каре есте фѣкут паркетѣл ші ку каре сѣнт

дмврѣкаці пѣреціи ші волта, колоанеле каре спріжінъ волта, стеагуріле рѣпіте дін вѣтъліле че авурѣ Оландезіи ку Спаніоліи, дмподовеск ачеастъ салъ днтр'ун кіп помпос ші мърес. Апартаментеле реѣещі се афлѣ днтокмаї днмобілате кѣм ера сѣв ріга Лѣдовік. Каса Банкѣлї зідітъ пе ун под ларг рѣдікат пе ріхл Амстел, есте ун едіфіціѣ готік лунг де 250 палме ші ларг де 140; фаада ії есте дмподовітъ ку ун Меркуріѣ колосал сѣгат дн мармурѣ. Дн Амстердам се афлѣ 49 де вісерічі дннтре каре сѣнтѣл Нейколаї нумітъ вісеріка веке, есте ун едіфіціѣ фрумос, акѣрѣе волтъ разімъ пе 42 колоане де пентрѣ, деасѣпра кѣріа се рѣдікѣ ун турн де 240 палме дналт, унде се афлѣ 36 клопотѣ. Вісеріка сѣнтей Екатеріна есте ноѣ ші чеа маї фрумоасъ дін тот рігатѣл, аічі се веде маусолеѣл вестітѣлї Адмірал Рѣітер. Дн фрумоаса хліцѣ Негн-gragt се гѣсеще соціетатеа Felix-Meritis (адекѣ а феріціцілор дѣлѣ мерітеле лор), каре пентрѣ кѣрсѣріле де шіінцѣ, де літературѣ ші де комерц, есте чеа маї імпортентъ ші маї фреквентатъ дін тоатъ капітала. Палатѣл унде се цін сеанціле комерціале, есте зѣл дін челе маї фрумоасе зідірі а Амстердамхлї. Поарта че маї фрумоасѣ а ачестей політіе есте ачеа нумітъ Нарѣем. Дн Амстердам сѣнт треї театрурі ші ун нѣмър фоарте маре де спіталурі ші де оспіцурі, дін каре 6 сѣнт нѣмаї пѣнтрѣ орфані.

Треѣе се вадѣ чінева мъресѣл отел [а компаніей де Індіа, зідіріле аміраѣтѣцей каре се паркѣ формезѣ ун тѣрг деосевіт, асемене фортіфікацііле політіей ші а портѣлї, пентрѣ ка сѣ поатѣ днцѣлече кѣт аѣ фост де маре днтр'ун тімп актівітатеа Амстердамхлї дн компараціе ку мішкарѣа лѣ де астізі. Дн портѣл ачестей політіе днтрѣ пе тот анѣл 3,000 де вѣсе. Популаціа ачестей політіе дн нѣмър песте 200,000, ну се хрѣнеще нѣмаї ку комерцѣл че аре Оланда ку лумеа днтреагѣ: пентрѣ кѣ ла Амстердам се маї

*) Тамърѣці де лемн легаці ла камѣтѣл де сѣс нѣ фѣр.

фак дикъ уи маре нумър де фелурите стофе, та-
бак, лампе, ардингъриі ші продуцері хіміче; о
маре кѣтме ракіѣ де ешіпере; еар съпареа пе-

трелор аѣ аѣуне дн чел маі дналт град де пер-
фекціе.

B. B.

ФІСІОНОМІА ОМЪЛЪІ.

(Фрѣта).

XII. Галл днзѣдар резіча кѣ днцелепчѣне
ші есіалъ кѣ ел нѣ се кредеа дндестѣла де от
днсптнат пентрѣ ка сѣ зікѣ чева фѣръ а таі а-
веа певое де а доведі, кѣ кѣт маі мулт ел арѣ-
та фанте вѣдїтоаре де адевѣр, кѣ аѣта маі
мулт се днмѣлїа дмпротїва лѣї пѣріле ші обїек-
ції дешерте. Оаре чїне зї зічае: „Дакѣ Д-та
фачї сѣ аѣрне фїе-каре факултате а спїрітуалї
де уи орган спецїал шї матеріал, апої че аре сѣ
се днтѣмпле сѣфлетулї спїрітуалнїк? Атѣнчае
се ва перде кредїнца дн немѣріреа сѣфлетулї:
матерїалїсмул Д-тале ва учїде релїціїле шї ва
перде моралул чел адївѣрат! — Іатѣ каре ера
рѣспунел лѣї, ел днвреднїчеше ка сѣ-л аскѣл-
тѣм: „Еѣ сѣнт натуралїст, зічае Галл, шї дн
астѣел де днспїре, нѣ ам декѣт уи обїект: еѣ
мѣ мѣрїнеспк де а профунда ледїле лѣмеї фїсї-
чешї, шї неднчетат пресѣпѣн кѣ нїчї уи адївѣр
натурал нѣ поате сѣ фїе дн контра-зічере кѣ а-
дївѣрурїле дескоперїте. Пе лѣнгѣ ачеаста, маі
шїѣ, кѣ нїчї спїрітул нїчї трѣнул нѣ потѣ сѣ фїе
десфїнцате фѣръ де поронка немїзлочїтѣ а Атот-
Путернїкулї Пѣзмѣїтор: нѣ ам воїт сѣ даѣ вре
о хотѣріре асѣпра віецеї сѣфлетешї. Аша дар
че пѣкат ам фѣкут? Мї сѣаѣ пѣрут шї аша ам
днвѣцат шї пе алїїї кѣмѣ сѣфлетул тї днѣтѣ-
шат дн ачеастѣ віацѣ кѣ огарнїзаціа ноастрѣ
чеа трупеаскѣ. Пенорочїре нѣмаї есте кѣ мулїї
конфундеазѣ кѣ нѣтѣнїе пре фїнца фѣптѣїтоаре
кѣ інструментул прїн аѣѣторул кѣріа еа фѣп-
тѣеще.“

„Ачеїа че ам маі зіс дн прїчина сїмѣурїлор
лѣунтрїче, адѣодї ел, се поате аплїка шї сїмѣу-
рїлор афареїнїче. Астѣел, дн тїмн че окїл о-
восїт се одїхнеше, путем сѣ аскѣлтѣм кѣ о ма-
ре лѣаре-амїнте: аѣул поате фї нїмїчїт фѣръ ка
відереа сѣ сѣфере кѣтѣшї де пѣцїн. Цїнѣл кѣ-
нелїї де курѣнд нѣскѣт есте кѣтева зіле сѣрд
ші орѣ, дн тїмн че гѣстѣл лѣї тї кѣ десевѣршї-
ре дїсѣлїт. Дн вѣрета вѣтрѣнецеї аѣул се мїк-
шѣреазѣ [обїчнїт маї днїнте де а перде віде-
реа, шї гѣстѣл пѣстрезѣ дн ценере тоатѣ пѣте-
реа лѣї. Дн ачеаста есте довада фїнїїреї сїм-
ѣурїлор де сїне днспшї шї а неатѣрнѣреї лор?
Чїне се дндоеще де ачеастѣ фѣптѣїре? Дїн де-
осевїреа есенїеалѣ а сїмѣурїлор, дат-аѣ чїнева
вре о консеквенціе кѣ сѣфлетул тревѣ сѣ фїе
трупеспк? Шї кѣ тоате-ачесте фїе-че сїмѣѣ тїшї
аре сказнѣл сѣѣ лѣунтрїк шї есенїал днтрѣ о
порціе делїмїтатѣ (хотѣрїтѣ) а кріерулї, де а-
сѣмїне шї фїе-че факултате кѣм шї фїс-че апле-
каре. Пентрѣ ачеаста нїчї одатѣ нѣ аѣ венїт
дн мїнтеа лѣї Боерхаве, лѣї Халер сѣаѣ а лѣї
Лаватер, макар кѣ ераѣ фѣарте релїціоншї. кѣ
сѣар пѣтеа чева хотѣрі дн контра доктрїнеї а спї-
рітуалїсмулї шї а немѣріреї сѣфлетулї, дїн део-
севїреа шї дїн неатѣрнареа сїмѣурїлор, дїн а фа-
култѣїлор шї дїн а аплекѣрїлор, шї кѣ аѣта
маї пѣцїн дїн неатѣрнареа органїлор лор челе
лѣунтрїче. Кѣчї тот ачел сѣфлет каре прїн мїз-
локул органулї де вѣзѣт, каре аѣде прїн мїзлѣ-
кул органулї де аѣзїт, днвацѣ пе де рост прїн

мізлокъл органулї кувінтелор, шї фаче віне прїн мізлокъл органулї віне-воїнцей сеаѣ а бунѣтьцей. Ъї тот ачел ресорт каре пуне дн мішкаре дн вої маї пунїне роцї, шї дн міне маї мълте.

Ѕн урмѣтор а філософулї Кант, нумїт Карол Вілер, дн скрісорїле че ел адресь лї Г. Кувїе дн обїектул днвѣцѣтурей лї Галл мерєѣ днаїнтеа обїекцілор пречеденте зїкѣнд: *Organisme materiale a krierulzї nї determineazї nїї kїm fїkїtїzїle шї аплекїріле, лїсѣ еле фїїмїсїсїкї pentrї а ле арѣта шї а ле шерїї*. Аста се потрївеа фарте віне ку кувїнтул Д. де Боналд: Омїл есте о днцѣлїро шервїтѣ де органе.

XIII. Спїрїхаїм аву маї мълтѣ днцѣлїчїне де кѣт Галл, шї шїѣ маї віне а днлѣтура днвїновѣїріле фаталїсмїлї. Дн лок де а да органїлор нїмїле де віцїї сеаѣ де віртїцїї пре каре ле адѣче ковѣршїтоареа лор актївїтате, шї дн лок де а зїче, дїпре есемплїл лї Галл, *organїл фїрїшавїлї, органїл оторїлї* сеаѣ а *їїдереї, органїл бїнїтїцїї &*, Спїрїхаїм зїчеа: фїртїшагїл нї есте декѣт о апїкаре нелецїїтѣ а *organїлї пропрїетїцїї*. Поате чїнева фарте віне ка сѣ аїѣ аплекаре де а агонїсї шї де а посесїї, фїрѣ ка пентрї ачєаста сѣ фїѣ ун фїр; де а сїмїне поате чїнева сѣ фїе аплекат де а се конвате, ба днкѣ а вїрса шї сїнѣле алтїїа пен-

трї а се апїра, фїрѣ де а фї ун крїмїнаїст. Тот ачєастѣ нїзїїнцѣ де а посесїї, каре поате дѣче пре чїнева ла фїртїшаг, адѣоѣеа ел, поате апїїждереа днтрїї статїл соціал, пентрї кѣ драгостеа пропрїетїцей наше спїрїтул орїндїеї шї днтрїеще драгостеа пентрї патрїе. Органїл сїезеї шї а дїрїпїїрїей сеаѣ а стрїкїрїей кїпїрїнде апїїждереа елементїл куражїлї мїлїтар шї а неатїрїїрїей цївїле. Тот ачєашї днсїмїнарї пентрї *їїкїленїе* каре мїнѣ ла *дїскреціе* сеаѣ тїїнїїре: Прїфачереа есте дн фаптѣ, дн мълте днпрефїрїї ун елемент а днцелїчїнїей. Рїзїмат не ачєст темей, Спїрїхаїм скїмѣ чеа маї маре парте дїн денїмїріле прїмїте де кїтрѣ Галл вестїтїл сеѣ днвѣцѣторїї.

XIV. Галл аву прїденціа де а нї прїмї днтре органїле сале декѣт не ачєле а кїрора кїкїветурї і се пїрї кѣ се ловеще ку оаре-каре факїлтате, шї ачєаста, нї нїмаї дн оаменї, дар днкѣ шї дн тоате анїмалїле вертебрате (ку пїеле ла гїлїї). Ачєастѣ прїзїчере а унїей днсїшїрїї спїціалї нї і се пїреа вреднїкѣ де прїмїт декѣт нїмаї дакѣ о гїсїа *лї tot ачєлашї лок* дн орї шї че анїмал днвїдерат днзїстрат ку ачєашї днсїшїре. Кїчї, зїчеа ел, еѣ нї прїмїсїк нїчї кїм вре о есепїїе дн фїнїтїріле натїрей.

(Ва їрта).

N A N 3.

Ачєсте кїрїоазе зїдїрї мїчї сїнїт нїмаї о аватере еар нї о деосевїтѣ комїнїтате (соїї) а цїнїлї оменеск. Пїгмїї бїтрїнелор, Кїмосїї, че еар фї афлат Комерсон, шї алте нацїї де пїтїчїї сїнїт нїмаї креацїї а їмацинацїей. Кїте одатѣ се днїтїмїлѣ кѣ пїнїтре копїї чїї тарї шї марї, де ла пїрїнцї тарї шї марї, се афлѣ шї кїте ун пїтїк. Не ачєсте креацїї натура нї ле трїтеазѣ тот-деазна ка о машїхї, шї дїшї нї се афлѣ вре

ун есемплї десїре ун пїтїк, каре с'ар фї фїкїт днсїмїнат прїн оаре-каре таланте, тотїшї адєсе орї нї сїнїт фїрѣ вре о дїспозїціе. Ѕн карактер сеаѣ о атраѣере, каре маї ку деосевїре чї карактерїсазѣ, шї зї фаче маї мълт де а се асїмїна копїїлор, есте чеа маї ведератѣ днсо-їївїре (egoїсм) шї ун сентїмент дналт, че-л аї маї кї самѣ десїре мїна лор персоанѣ. Ла Романїї се днїтревїїнца пїтїчїї ла оаре-каре їспрївї, унєорї

дисуші пентру контраст, ши ла цокурі луптъоаре. Ла куртеа де Константинополи, се цін тот-деауна ун нумър де пітічі ка пажі. Ачіа, каре дін антѣмпларе сѣнт тот-одатъ муці ши сурзі сеаѣ кастраці, се пречереазъ ка оамені маі кре-дінчоші. Асеміне ла курцеле цермане пе ла цѣмътата секѣлуі трекут, ну ліпсѣ ши о камеръ де нані пінтре слѣціле курцеі, кум се дескріеа одінеоаре, каре кѣте одатъ репрезента ши роле де чімпоеші. Плѣчереа де асемене десфѣтурі с'аѣ пердѣт. Маі ку деосевіре о дмѣрѣцоше ачеа-стѣ цукѣріе Петру чел маре а Росіеі, каре пе тоці нані імперіеі сале, тї адунъ ла куртеа са, унде апоі прегѣтеа куноскута нунтъ а нанілор. Зічеріле деспре нані фак пе уні а креде къ мѣр-турісіторіі реліціеі антїче (де есемплѣ дн Скан-

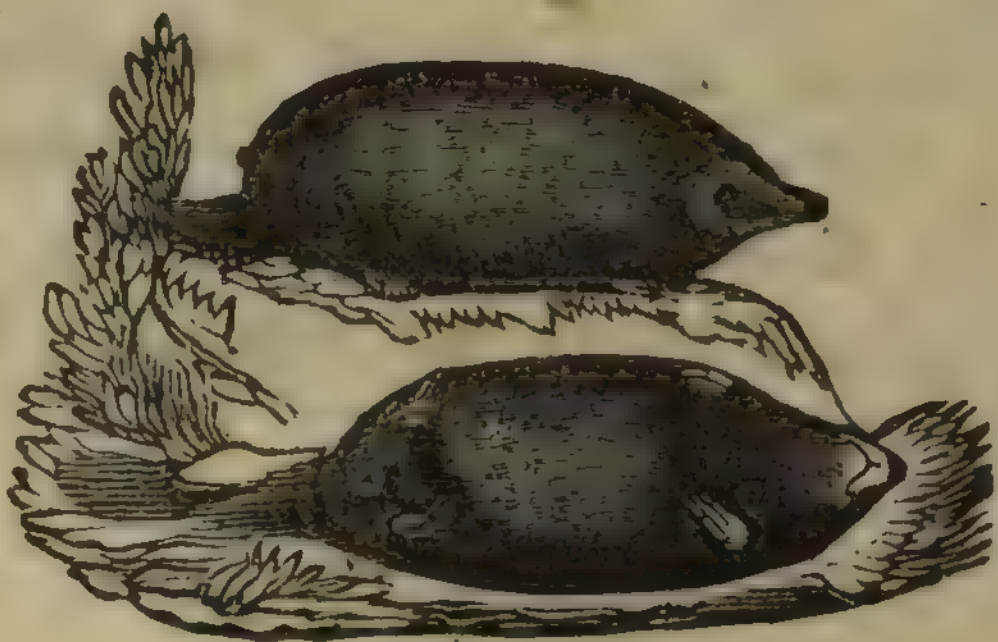
дінавіа веке) ар фі фост ексліці дн мунці де кѣтръ ачіі де реліціа нозъ, ши кѣрора днкурѣнд ле ар фі атрїбуtat о мінѣ десформатъ. Дн істо-ріа натуралъ нанѣ се нѣмече ун организм, каре н'аѣ ацѣнс ла десевѣршіреа спеціеі сале, фѣрѣ днсѣ де а аве вре ун дефект ла труп, де есем-плѣ дн ботанікѣ, о ведетаціе, каре дн соңл еі есте маі мікѣ декѣт алтеле, прекѣм плѣнте пе деалѣрі дналте. Дн грѣдінѣріі арборе нанѣ се нѣмече ачела, каре прін хѣлтѣіре ши деосевітъ крещере аша с'аѣ кѣлтївіт, днкѣт ел нѣ словоа-де днсуші нічі ун трѣнкѣ, че дндатъ пе деасѣ-пра рѣдѣчінеі, се лѣцече дн рамурі, ши тотѣші продѣче поаме де ацѣнс ши дестѣл де бѣне.

Л. Ф.

КЪРТИЦА.

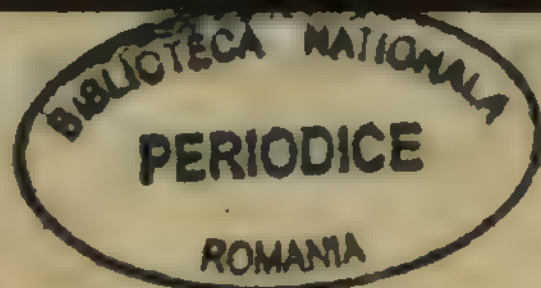
Дндеовще трупѣл кѣртицеі есте лѣнг де 5—6 палмаче; вогѣл лѣнг ши аскѣціт, гѣтѣл фоарте скѣрт ши пічоареле аша де мічі днкѣт ні се па-ре къ-ші тѣрѣе пѣнтечіле пе пѣмѣнт. Пелса е-сте аконерітъ де ун пѣр скѣрт, моале ши лѣчі-тор ка мѣтаса. Колорѣл есте негрѣ, ши раре орї с'аѣ вѣзѣт де ун колор аль.

Окїі кѣртеціі сѣнт аша де мічі, къ маі мулці скрііторї н'аѣ шіѣт се хотѣраскъ, дакъ іі сѣнт дестїнаці аї днлесні вре о деосевітъ днтїпѣріре а обїектелор, сеаѣ нумаі аї да дестѣлѣ сїмцївілі-тате ла апрошіереа лѣмінеі спре а се фері де прї-междїа ла каре-ї сѣпѣсѣ. Ку тоате ачесте док-торѣл Berham ку ацѣнторѣл мікроскопѣлуі аѣ де-скоперіт къ кѣртица ка ши челелалте анімале а-

ре тоате пѣрціле органѣлуі ведереі. Шнї зік къ ачест кѣадрупед есте днзестрат днтр'ун град маі дналт ку факѣлтатеа аѣзѣлуі, ши тот-деауна кѣнд есѣ, аре аѣзѣл аша де фін, днкѣт ку ачест кїп се поате фері ши де апрошіереа челеі маі мічі прїмеждїі.

(Ва 3рта).

INSTITUTUL ALBINEI.

АНЪЛ II.

KOANA LOMEI.

ПЕНТРЪ

ANDELETNICIPEA MOLDO-ROMÂNIAOR.

III, 1846.

№ 18.

8 ФЕВРЪАРИЕ.

АСТРОНОМІА ПОПОРАНЪ.

(Зрѣта).

Еклипсе де лунѣ.

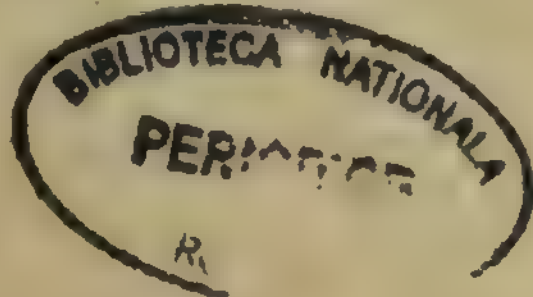
Еклипсе де лунѣ, сеаѣ антунечимѣ де лунѣ, се
лъ атунчѣ кѣнд пѣмѣнтѣл се ачѣлѣ антре еа
антре соаре шѣ тот-одатѣ луна есте пѣлѣ.
ну аре лок ачааста ла тоате лунѣле, зрмеа-
дѣн ачеа кѣ планѣл орбитеѣ лунаре есте ин-
ат (плекат) сеаѣ кѣ фаче зѣн зѣнгѣ ку пла-
еклипѣчеѣ. Пѣмѣнтѣл, атунчѣ лунѣнат фѣнд
соаре, арѣнкѣ дѣн парѣа лунѣѣ зѣн конѣс *) де
рѣ, шѣ се обсервеазѣ феномене асѣмѣнате ку
де де карѣ ам ворѣт дѣн прѣвѣреа еклипселор
соаре. Луна трече атунчѣ прѣн ачест конѣс
умѣрѣ шѣ се фаче невѣзѣтѣ, фѣнд кѣ ну маѣ
мѣще разеле соарелѣлѣ. Еклипсе де лунѣ се
шѣлѣ маѣ десеорѣ декѣт ачеле де соаре, пен-
кѣ конѣс де умѣрѣ, че арѣнкѣ пѣмѣнтѣл, есте

маѣ маре декѣт ачела а лунѣѣ. Пентру ачест ку-
вѣнт маѣ десеорѣ се тѣмѣлѣ еклипсе тоате де лу-
нѣ декѣт де соаре.

Флѣксѣл шѣ рефлѣксѣл.

Антре феноменеле регулате, че се тѣмѣлѣ пе-
фаѣа пѣмѣнтѣлѣлѣ, де асемене есте крѣщереа шѣ
екѣдереа перѣодѣкѣ а апелор мѣреѣ, нѣмѣтѣ; флѣксѣл
шѣ рефлѣксѣл. Ноѣ ам зѣс кѣ тоате корпѣрѣле че-
рѣшѣ, аѣ о атраѣере зѣнѣл асѣпра алѣѣа. Луна,
прѣн атраѣереа еѣ, треѣнд деасѣпра емѣсѣреѣ
ноастре, рѣдѣкѣ апеле мѣреѣ че сѣнт мѣшѣѣтоаре,
шѣ асѣтѣ рѣдѣкаре алапелор продѣче зѣн флѣксѣл (зѣн
курѣ) партѣнкѣ; соарѣле дѣн парѣа са, продѣче
зѣн асемене резулѣтат, шѣ кѣнд амѣндоѣлѣ ачесте
лучеѣере сѣнт де одатѣ деасѣпра емѣсѣреѣ ноа-
стре, жѣмѣе чѣсте лѣкрѣрѣ се адаог шѣ атунчѣ се
зѣче кѣ марѣа аѣ аѣѣне ла а еѣ *maximѣ* сеаѣ
градѣл маѣ аналѣ де аѣѣлѣѣме.

КОНЪС, трѣн дѣн фѣрма кѣѣѣѣѣѣѣ де захар.

Доакъ флуксул ші рефлуксул ар урма нумаі дін днрізріреа соарелуі сеаѣ нумаі а луней, а-тунчі мареа ар ацунце ла а еі максимум дн е-поха хотьріть; адекъ дн тоатъ зіаа лнаръ, де с'ар траце нумаі де ла днрізріреа луней, ші дн тоатъ зіаа соларъ, деакъ с'ар траце нумаі дін днрізріреа соарелуі; дар ачест феномен, нс-кьндусе дін комбінареа честор дохе днрізрірі, нѣ ва ацунце ла а сеѣ максимум декът а-тунчі кьнд мішкьріле ачестор дохе лѣчєфірі ле

вор адуче де одатъ асупра ноастръ, лѣкру ле нѣ се тѣмплѣ ла епохе хотьріте. Честе днрізрірі пот ампреунѣ а конлѣкра, сеаѣ ампротіві ші дін аста урмеазъ деосевіреа н меі флуксулѣ ші а рефлуксулѣ. Мішкареа траце не соаріле ші не луна афаръ дін еміс ноастръ, фаче се днчетезе а лор днрізріре пр мьріле ноастре ші дін аста урмеазъ флуксу рефлуксул.

(Ва зрмо

ДАТОРІІЛЕ ҖНҖІ ПЪРІНТЕ ДЕ ФАМІЛІЕ.

Віаца җнҗі пѣрїнте де фаміліе есте о сча-рѣ (жертѣ) неконтенїт пентру бїнеле фїлор сеї; пентру ачестїї сѣнт тоате сїргунціле сале, тоа-тѣ днгрїжіреа ші остенеала са. Ремунерація са есте аморѣл ші дндаторїреа лор, дѣлѣ че аѣ а-цунс ел ла вѣтрѣнецѣ.

Җн пѣрїнте де фаміліе треѣе а фї кѣноскут кѣ тїмпул сеѣ, контїмпуранїї сеї ші днтѣмплѣрі-ле каре се днвѣлѣріѣ дн цѣрул лѣї; де асеме-не сѣ днтреѣунцезе днцелєпчїнеа са пентру невоїле ші ферїчіреа соціей ші копїлор сеї, дн казурїле дн каре ачестїї сеаѣ ел днсушї се а-фѣл сѣнѣтос.

Прекът җї есте лѣї де неѣе днцелєпчїнеа, пре атѣта ші кѣмпѣтареа. Ел нѣ треѣе а се деда нїчї ла о ѣукѣріе песте мѣсурѣ, ші днтру ачєаста сѣ фїе де модел копїлор сеї; сѣ каѣте араре орї петречерї афарѣ де черкул фаміліей, ші сѣ днлѣтѣрєзе тоате аленціїле, дін каре ар пѣтеа урма ура, дорїнда де ресѣунаре, рѣчєала, днтрїстарєа ші лїпса днтре аї сеї. Сѣ нѣ аїѣѣ фѣмѣрі де амбїїе, нїчї сѣ се дндесе сѣ цоаче вре җн рол полїтік спре а кѣпѣта чїнстеа че а-десе орї є фоарте прїмеждїоасѣ.

Кѣ атѣта маї мѣлт җл днфрѣмѣсецєазъ не ел бїне-ѣоїнда са кѣтрѣ орї ші чїне ші дорїнда де

а фї фолосїторѣ оменїрей, дакѣ прїн ачєаста ватѣмѣ даторїнцєле кѣтрѣ фаміліа са, де треѣе а се днгрїжі маї днтѣѣ. Ел се пот тот-деаѣна дѣпе орѣндѣеала соціетѣцєї, дн л'аѣ пѣс прѣвідєнція.

Аѣунція нѣ фаче віаца ферїчїтѣ, дарѣ дндє натїкѣ. Даѣ о капѣтѣ чїнеѣа, треѣе апої днтреѣунцезе днцелєпчєще. Ачєл че кѣшїгѣ вѣунція прїн мѣнкѣ, есте деаѣурѣреа җн ом фолосїторѣ кончєтѣценїлор сеї ші прїн ачєа мѣрєще ферїчіреа ші орѣндѣсала статѣлѣї дн ре трѣеще. Асємене ші чєл аѣт треѣе дн вѣунцєле сале сѣ дєе де лѣкру шїе ші алтє даѣ воеще сѣ фїе җн ом ѣреднїк де чїне Прїн мѣнкѣ ші орї че лѣкраре, сѣракѣл алї лїпса дін сїнѣл фаміліей сале, еар аѣтѣл неѣ ца ші җрїтѣл атѣт де прїмеждїос моралїтѣцєї.

Фаміліа җнҗї ом сїргїтор се асєамѣнѣ кѣ безл алѣнєлор сїлїтоаре; кѣчї лѣкрѣнд фїе-нїдїѣд дін сїнѣл фаміліей пентру сїне, асїгѣрє ел тот-одатѣ ферїчіреа ші мѣлцємїреа чєлє лалцї.

Боале ші ненорочїрі се пот днтѣмпла сѣ а че не җн пѣрїнте чїнстїт де фаміліе, прєкѣм не ачєл че-шї җїтѣ даторїїле; днсе фїе-каре ненорочїре нѣ треѣе се-шї пєардѣ кѣмпѣт

съ поарте кѹ рѣдаре сѹферинѹиле сале, съ
кураж съ нѣдѣждѹеаскѹ кѹ дѹпѹ ачѹеа і
маі вѹне, ші съ нѹ се десперезе нѹчѹ де
дн ачѹст кѹп ва рекѹпѹта сѹнѹтатеа пер-
инцелентѹл нѹ трѹбѹе ашѹ дѹмпѹциѹа нѹчѹ ода-
бѣдареа са, ші съ нѹ сѹтере нѹмѹкѹ че ар
а вѹтѹма дн тотѹл ферѹцѹреа фамѹліѹеі, маі
амѹ нѹчѹ о грѹшалѹ ші неорѹндѹеалѹ че а-
ѹ де ла дѹнѹл. Нѹчѹ одатѹ съ нѹ се арѹн-

че кѹ дндрѹсенеалѹ дн прѹмеждѹі, дарѹ днѹкѹ съ
анѹре не аї сѹі, кѹнд чѹнева зѹ асѹпреѹе, фѹрѹ
а лѹа дн багаре де сеамѹ зрмѹрѹле че ар фѹ
фолосѹтоаре кеар пентрѹ дѹнѹл.

Сѹшѹ алеатѹ о соѹіе кѹмѹнте; еарѹ нѹ о фѹ-
мѹе де ачѹеле де ла каре нѹ се поате аѹента съ
аѹѹ вре о вѹртѹте, сеаѹ съ фѹе о мамѹ вреднѹкѹ
де фамѹліѹе ші о соѹіе кредѹнѹоасѹ.

Гр. Пл.

ФІСІОНОМІА ОМѢЛѢ!

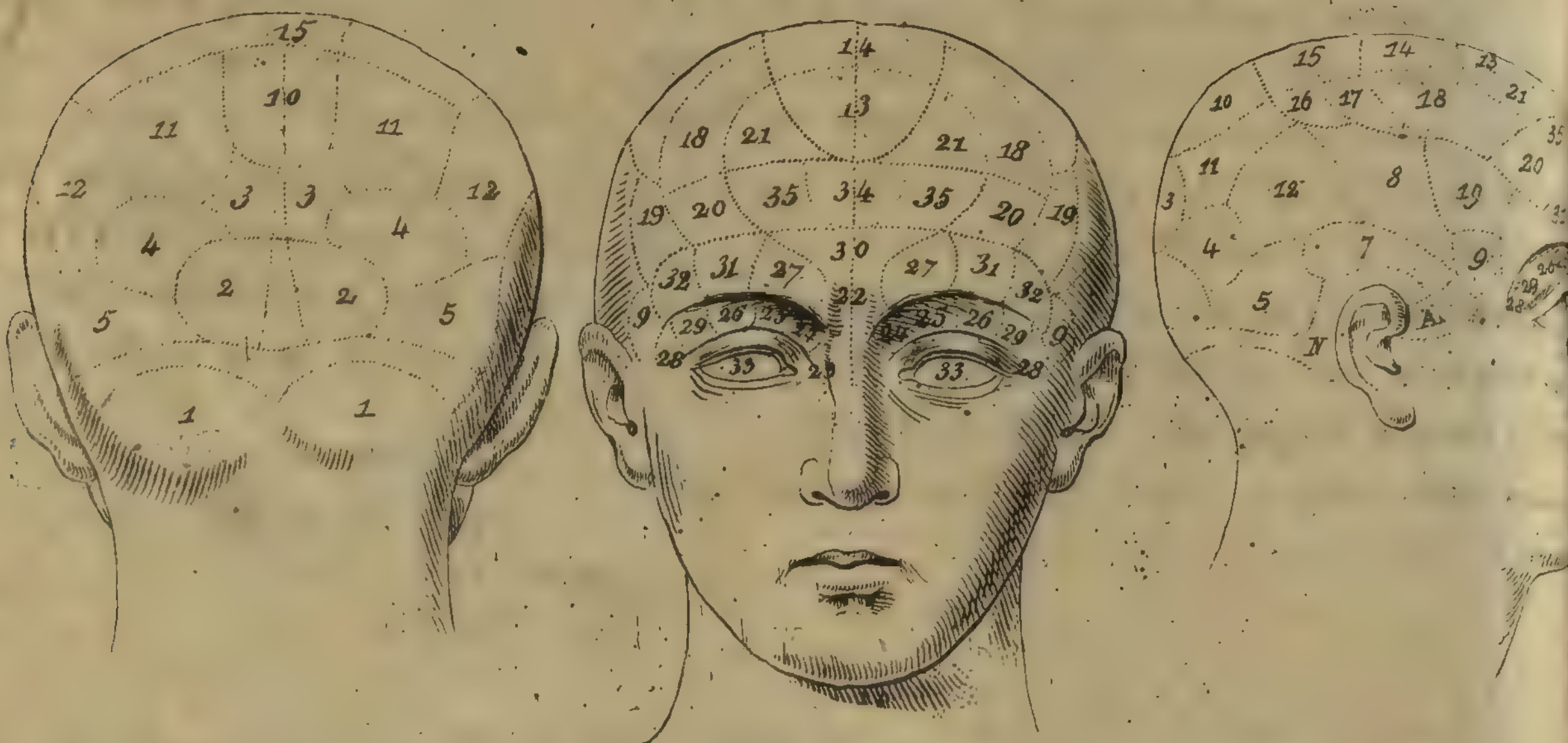
(Зрѹта).

СКѢЦАРѢА КЛАСІФІКАЦІѢІ ФРЕНОЛОѢКѢ ДѢЦѢ СІСТЕМА ДОКТОРѢЛѢІ СПѢРЦХАІМ.

Сѹстема лѹі Галл аѹ сѹферѹт аша де мѹлте ші
дн сѹсѹмнѹате скѹмѹѹрѹ, де вре о патрѹ-зѹчѹ де
де кѹнд зрмашѹі лѹі о профѹсазѹ, сеаѹ де
д оаменѹі ворѹескѹ де дѹнѹса, днѹкѹт історѹа
стор *skimber* ар нѹтеа форма о карте дѹстѹл
интерѹсантѹ. Спѹрцхѹаім ші маі мѹлѹцѹ докторѹ
скоала лѹі аѹ модѹфікат ші аѹ рѹстѹрнат маі
те днѹсѹмнѹрѹле лѹі, адѹкѹ: нѹмѹрѹле факѹлтѹ-
дн ѹр, сказнѹл лор, днѹсѹшѹ факѹлтѹцѹле, ба пѹнѹ
днѹ нѹмѹрѹл факѹлтѹцѹлор че се сокотеа кѹ аѹ
алѹ нѹл лор дѹосѹѹт дн крѹер. Днѹсѹшѹ Галл,
чѹнѹе нѹ прѹмеа дѹнѹтр' ѹнѹтѹл дѹкѹт нѹмаі доѹе-зѹчѹ
алѹ шѹсе де факѹлтѹцѹі прѹмѹтѹѹе, арѹтѹтоаре не
нѹшѹ ра-фаѹа кѹпѹнѹінеі прѹн атѹтеа вѹлѹѹѹѹтѹрѹі пѹ-
ѹей, те, аѹ фост маі ла зрмѹ неѹоѹт ка съ днѹѹ-
кѹшѹ ѹѹѹѹ кѹ сѹнѹт доѹе-зѹчѹі ші шанѹте; кѹ тоате
ѹе-кѹ нѹ-і преа маре спор кѹчѹі нѹмаі ѹна с'аѹ маі
ѹрѹт. Днѹсѹ Спѹрцхѹаім вѹне дѹпѹ ачѹеа, ші
дѹскрѹе кѹ сѹнѹт трѹеі-зѹчѹі ші чѹнѹчѹ, ші дѹпѹ
маі днѹтѹл аѹ прѹфѹѹѹт сѹаѹ алѹнѹгат пре маі
те. Ші іатѹ кѹ кѹар аѹтѹѹі днѹкѹ, се маі про-
ѹ доѹе факѹлтѹцѹі нѹѹе прѹзѹдѹѹтоаре ла пѹ-
каре арѹеа вѹеѹей.

Днѹтѹмплѹсѹ че с'а днѹтѹмплѹа кѹ ачѹеастѹ не-
стѹторнѹчѹе а Френѹлоѹістѹлор, карѹі аѹ скѹмѹѹат
пѹнѹ ші нѹмѹеле шѹнѹнѹей лор, ба пѹнѹ ші ѹѹек-
тѹл черѹетѹрѹей лор (пентрѹ кѹ дн лок де а се
мѹрѹрѹнѹі ла фѹсіѹлоѹіа крѹіерѹлѹі, еї се днѹделѹтнѹ-
чѹескѹ аѹтѹѹі кѹ фѹсіѹлоѹіа дѹхѹлѹі), нѹі съ чер-
ѹетѹм пре чѹеле трѹеі-зѹчѹі ші чѹнѹчѹ де ѹрганѹе сѹм-
нѹфікатѹѹе прѹмѹте де кѹтрѹ Спѹрцхѹаім ші де
скоала лѹі. — Днѹтре ачѹестѹ трѹеі-зѹчѹі ші чѹнѹчѹ
де нѹѹѹнѹнѹі, чѹеле нѹѹ дѹнѹтѹі сѹнѹт *aplektir* сеаѹ
instinktir, зрмѹѹтоареле доѹспрѹѹѹѹе-с *sentimen-*
tir; ачѹестѹа факѹ доѹе-зѹчѹі ші ѹна де факѹлтѹцѹі
пре карѹе Спѹрцхѹаім ле нѹмѹѹе *Afektive*. Дѹн
чѹеле патрѹспрѹѹѹѹе факѹлтѹцѹі рѹмасѹ, чѹеле доѹе-
зѹчѹі дѹнѹтѹі ѹс кемате де кѹтрѹ дѹнѹл *Перспек-*
tive (кѹѹноаѹѹѹеа прѹн дѹх ші прѹн сѹмпѹрѹі), ші
чѹелѹлѹлѹте доѹе *reflektive*, адѹкѹ компѹраѹіа ші
каѹзѹалѹтѹтеа ѹрѹі прѹчѹіна чѹеа дѹнѹтѹл а фѹпѹтѹрѹей
дѹхѹлѹі, ші тоате чѹелѹлѹлѹте патрѹспрѹѹѹѹе аѹ
прѹмѹт дѹнѹмѹіреа ѹенѹерѹкѹ де *fakultetir* *aple-*
ktir *toare*. Днѹсѹѹршѹт нѹтѹ кѹ днѹшѹрѹм аїѹеа рѹн-
ѹѹеала кѹм Спѹрцхѹаім аѹ класѹфікат ачѹестѹ
факѹлтѹцѹі прѹмѹтѹѹе, ші че нѹмѹе ел де аѹ дат лор.

ТАБЛОУЛ ФРЕНОЛОЖИК ДЪПЪ СИСТЕМА ЛЪИ СПЪРЦХАИМ.

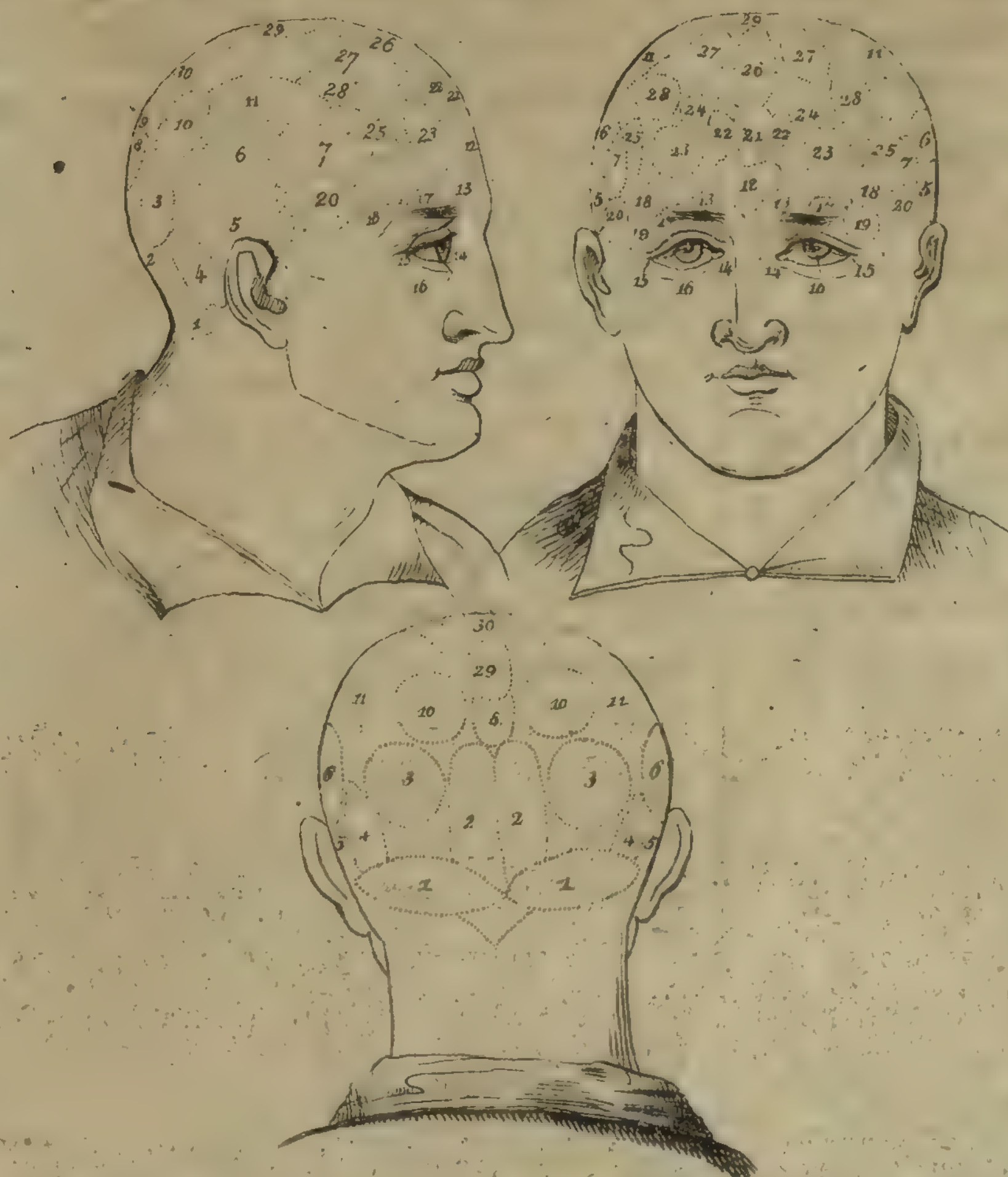

No. 1). *Amatibilitatea ceas amorsu fizik.* Vi-
оае аплекаре че днпнче секстрале днн инстинкт
унул кѣтрѣ алтѣл. Ачеастѣ днклннарѣ кѣтрѣ а-
морул фисик аре миніре сеаѣ де а днтеці факул-
тѣцле днцѣлеціреї, сеаѣ де а-ї ставіла маніфе-
стація преокупъндѣ дѣхул кѣ обіектѣл лѣї. Се
сокоате кріерашѣл ка органѣл сеаѣ скаунѣл де
кѣптеніе а ачестей аплекѣрї, шї се калкѣлеазѣ
пѣтернїчіа ачестей аплекѣрї дѣпѣ дескідереа че-
фей де ла о уреке ла алта. Тотѣшї требѣе а
днсѣмна кѣ де маї мѣлте орї сѣѣ конфундат
дескідереа чечеї шї а кріерашѣлѣ кѣ волѣменѣл
чел маре а мѣшкілор гѣтулѣї, каре се днтролоа-
кѣ ла чеаѣ; ачеїа че есте дн адівѣр сѣмнѣл
унеї енерѣїї каре се унеѣе фоарте вїне кѣ вїо-
шімеа дорїнцілор сексуале. Кѣ ун кѣвѣнт Бѣфон
мареле натуралїст, Мірабо вестїтѣл трївѣн дн
револуція французѣ, Галл шї реѣеле французїлор
Францїскѣс І. авеаѣ чеаѣа фоарте ларгѣ, бѣлѣ-
кѣтурїле мастоїде, адїкѣ мѣскїї карїї шерѣескѣ
де а пѣрта капѣл, фоарте депѣртате уна де алта;

ачеаста ера кѣ тотѣл днн дншротівѣ ла реп
Сфезїлор Карол ал XII. шї ла Невтон.

No. 2). *Фїлоѣенїтѣрѣ сеаѣ плекаре кѣтрѣ
пїї.* Ачеастѣ плекаре есте асѣмїне аша де
версалѣ ка шї чеа де маї сѣс, шї дѣмнїре
есте шї маї цїтоаре шї маї статорнїкѣ. Еа
о вїртѣте фѣрѣ де мерїт дн атѣта сѣ-ї де
стїнктивѣ; еѣ нѣ ам зїс кѣ сѣ нѣѣ фост фѣрѣ
сатїсфакѣїе нїчї фѣрѣ де рѣсплѣтїре. Органѣ
ѣї дїсѣвлїт атѣт ла оаменїї чеї Негрї кѣт шї
чеї Алыї, шї сѣ есте обїчнїт маї арѣтатѣ дн
меї декѣт дн барѣаѣ. Еа се аѣлѣ дїнапоїа
пѣлѣї, маї сѣс декѣт чеа маї дїнаїнте. Се
сѣмнѣм еарѣшї кѣ днн ковѣршіреа ачестѣї
ган а фїлоѣенїтѣреї дн фемее, і се днсѣмнѣ
форма аша де днвїдерат лѣнѣгѣреаѣ а кап
де дїнапої; дн тїмн че кѣпѣїна омѣлї
кам рѣтезатѣ ла чеаѣ, днкѣт се паре кѣ-ї
етѣ патрат. Медїчіна фїлѣдеїарѣ де мѣлте
сѣѣ фолѣеїт днн ачест карактер дїосѣвїторѣ
секселор. (Ва ҃рта)

СИСТЕМА КРАНИОСКОПИКЪ А ДОКТОРЪЛАІ ГАЛЛ.

Таблонъ крескътърілор къпъціней арътътор дъпре Галл сказнъл діосъбітелор факълтъці ші аплекърі а дххълзі ші днсъмнънд преміненція сеаъ дналцареа лор чеа респективъ.

1. Сказнъл сеаъ органъл аморулї фісік; сім-ціментъл сеаъ плекаре кътрь ценераціе.
2. Аморул пърінцілор пентрѹ проценітура лор (нъскуці).
3. Органул ліпірей сеаъ драгостеа де оаменї ші а пріетеніей; аплекаре де а фї дн соціетате нумероасъ.
4. Органул кѹражълзі; днклїнаре кътрь сфезї, черте ші лѹпте; апъраде де сіне днсъшї.
5. Аплекаре де амор ші де кѹзіме; органул інстинктълзі де а вѹрса сѹнѹе.

6. Аплекаре де фїнецѹ, де вїкле-ніе; органул шїретлїкълзі ші а коцкѹріей.
7. Сказнъл інстинктълзі пропрїетѹ-цей; плекаре кътрь дорїнцѹ де а тот стрѹнѹе, ші кътрь пішкат; дн-клїнаре кътрь стѹрченїе.
8. Органул мѹдрїей, а днѹнѹфѹрей, а фѹдуліей; сказнъл аморулї де аѹторїтате сеаъ де а стѹпнї; а-плекаре кътрь дналцаре фїсік сеаъ мораль.
9. Плекаре кътрь дїшѹртѹчѹне, ам-біціе; аморул глорїей сеаъ мѹрїрей.
10. Чїрконспекція сеаъ вѹгареа де самѹ, превїдереа.
11. Цїнере де мїнте деспре лѹкрѹрї ші фапте; едѹкавілітатеа; пер-фектївілітатеа сеаъ аплекареа кътрь десѹвѹршїре.
12. Факълтатеа де а кѹноаще локѹ-ріле; факълтатеа де а шї рапор-турїле днтїндереї локѹлї де ла хн пѹмѹнт пѹнѹ ла алѹл.
13. Цїнереа де мїнте деспре пер-соане.
14. Факълтате ші цїнере де мїнте а кѹвінте-лор ші а нѹмірілор пропрїї; цїнере де мїн-те вербалѹ сеаъ де ачеїа че ворѹеще.
15. Факълтатеа кътрь лімба грїтѹ; талант ла фїлологіе.
16. Кѹноащереа рапортѹрілор вѹпсѹлілор; та-лентъл зѹгрѹвіей.
17. Кѹноащереа рапортѹрілор тонѹрілор; та-лентъл мѹзічей.
18. Кѹноащереа рапортѹрілор нѹмерїлор; а-плекаре ла матїматїкѹ.
19. Днсъшїре де а кѹноаще мехаїка ші кон-струкція зідірілор ші а васелор; талантъл архїтекѹрей.
20. Аѹерїме компаратївѹ сеаъ де а фаче а-сѹмѹнѹрї.
21. Спїріт метафїсік; профѹнзіме де спїріт.
22. Дѹх де лѹаре дн ріс ші де рѹспѹнѹстрї ін-ценїоасе.

„ формѣнд о болтъ дестул де налтъ: „
 „ ачасть болтъ ласъ май мѣлте деспърцитурѣ шѣ
 „ стѣлѣи ан оаре-каре депъртаре унѣ де алтѣл;
 „ Нетезъще шѣ бате пѣмѣнтѣл болтеѣ, аместе-
 „ кѣндѣл ку рѣдѣчѣи шѣ еареѣ шѣ о фаче аша
 „ де вѣртоасъ шѣ солѣдъ не де десупт, анкѣт
 „ аша нѣ поате пѣтрѣнде дѣн прѣчина конвексѣтъ-
 „ цеѣ шѣ а солѣдѣтъцеѣ; ан нѣунтрѣл болтеѣ фак
 „ ун мошѣноѣл не каре-л акопър ку еареѣ шѣ
 „ фрунзе, че служеск де ащернѣт пѣшорѣлор, ан
 „ ачасть позѣце се аѣлѣ май сѣс декѣт ватра
 „ вортѣи шѣ прѣн урмаре апѣратъ де аша каре ар
 „ путе сѣ пѣтрѣндѣ ан вортѣ шѣ тот-одатъ ску-
 „ тѣтъ де плоае прѣн болта каре копере мошѣно-
 „ ѣл не каре доарме. Мошѣноѣл дѣн нѣунтрѣ
 „ аре вортѣ дѣн тоате пѣрѣцѣле, каре формеазъ
 „ ун фел де друмурѣ сѣб-пѣмѣнтѣне шѣ не каре
 „ кѣртѣца поате ешѣ сѣ каѣте храна пѣѣлор. А-
 „ честе горте пѣрѣсѣгѣнд ка нѣще разе де ла ун
 „ сѣнгѣр чентрѣ, сѣнт вѣтѣте шѣ аѣ о антѣндере
 „ де ла 12—15 палме лѣнѣме. Не ачесте дру-
 „ мурѣ прекѣм шѣ ан болтъ се гѣсѣск вѣкѣдѣ де
 „ пѣр, каре де вѣнѣ самѣ есте храна де кѣпѣте-
 „ нѣ а кѣртѣцеѣ. Прѣн ачаеста ведем кѣ кѣртѣца
 „ есѣ тот-деазна фоарте департе дѣн вортѣ шѣ
 „ кѣ, ка сѣ о поатѣ чѣнева прѣнде ку пѣѣи, тре-
 „ вѣе сѣ сапе ун шанѣ ан цѣурѣл мошѣноѣлѣ,
 „ ка сѣ-ѣ тае тоате комѣникаѣле. Дар фѣнд кѣ
 „ кѣртѣца азѣнд чел май мѣк вѣет фѣце, шѣ сѣ
 „ сѣлѣще сѣ-шѣ дѣкѣ шѣ пѣѣи ку дѣнса, требѣе
 „ дар май мѣлѣи оаменѣ сѣ сапе де одатѣ ан
 „ цѣурѣл мошѣноѣлѣ, сѣаѣ сѣ трагѣ ан-трѣ ун сѣн-
 „ гѣр мѣнѣт шанѣл дѣн цѣур анпреѣур ку адѣн-
 „ чѣмеа черѣтъ, шѣ нѣмаѣ ан ачест кѣп ар путе-о
 „ прѣнде ащентѣндѣ-о сѣ еасѣ ан шанѣ не вре
 „ уна дѣнтрѣ ачеле вортѣ.“

Кѣртѣца раре орѣ сапѣ мошѣноѣл май адѣнк
 декѣт 5—6 палмаче де ла фаѣа пѣмѣнтѣлѣ.
 Ан ачасть операѣе са скормолѣще пѣмѣнтѣл
 де о парте шѣ арѣнкѣ цѣрна пѣнѣ кѣнд нѣ май
 поате сѣ май лѣкрѣзъ дѣн партеа ачѣеа; дѣнѣ

ачѣеа анпѣнгѣнд цѣрна афарѣ ку капѣл шѣ лавѣ-
 ле формеазъ мошѣноаеле че ведем кѣ копър сѣ-
 пра-фаѣа пѣмѣнтѣлѣ. Дѣнѣ че сѣаѣ ушѣрат де
 ачѣа цѣрнѣ, еа анчѣе лѣкру де чѣеалалѣт пар-
 те шѣ поате ушор се нѣмере чѣнева нѣмѣрѣл кѣр-
 тѣцѣлор че сѣ ар аѣла антрѣ о парте де пѣмѣнт
 дѣнѣ нѣмѣрѣл мошѣноаелор каре нѣаѣ нѣчѣ о ко-
 мѣникаѣе унѣле ку алтеле.

Ачесте анѣмале трѣеск тот-деазна пѣреке, шѣ
 драгостѣа лор есте аша маре анкѣт дѣспреѣеск
 алѣт соѣѣетате. Еле се вѣкурѣ ан антѣнекоаса
 лор лѣкѣѣнѣцѣ, де вѣнеле денрѣндѣрѣ де одѣхнѣ шѣ
 сѣнгѣрѣтате; еле аѣ талантѣл де а се апѣра де
 тот фелѣл де инсѣлтѣ, де а фаче анскѣрт тѣмѣи
 ун азѣл сѣаѣ о лѣкѣѣнѣцѣ шѣ ашѣ стрѣнѣе храна
 требѣѣтоаре ан о кѣтѣме ансѣмнатѣ, фѣрѣ сѣ фѣе
 невоѣте сѣ еасѣ не афарѣ; еле анкѣд вортѣле
 лѣкѣѣнѣцеѣ лор шѣ нѣмаѣ атѣнѣе о пѣрѣсѣск кѣнд
 лѣ сѣлѣще аша че аѣ пѣтрѣнс ан нѣунтрѣ сѣаѣ
 дакѣ дѣн антѣмѣларе лѣкѣѣнѣца лѣ сѣаѣ дѣрмат.

Кѣртѣцѣле лѣкѣеск май ку самѣ ан пѣмѣнтѣрѣ-
 ле кулѣватѣ, шѣ ан каре се гѣсѣск май мѣлѣи
 вермѣ шѣ инсѣкте. Вара еле се ковоарѣ ан вѣѣ
 ка сѣшѣ факѣ лѣкѣѣнѣца, шѣ дакѣ тѣмѣлѣ есте кам
 сѣчетѣе, еле скот мошѣноае не лѣнгѣ але, шан-
 цѣрѣи шѣ гардѣрѣ. Еле аѣ ун талант деосѣвѣт сѣ
 жѣпоае вермѣи шѣ ачаеста о фак ананѣте де аѣ
 мѣнка; ансѣ кѣутѣндѣи ноаптеа адѣсе орѣ вѣх-
 нѣле ле антѣлѣнеск шѣ ле мѣнѣнкѣ. Кѣнд кѣртѣ-
 ца се веде прѣнсѣ антѣедатѣ анчѣе а цѣна шѣ
 се апѣрѣ ку лавеле шѣ ку дѣнѣѣи. Фѣнѣи крѣд кѣ
 еле сѣнт ун фел де доѣѣтоаче фоарте сѣлѣватѣе
 шѣ ку тоате кѣ аѣ чѣеа май маре мѣлѣемѣре сѣ
 трѣеаскѣ анпреѣнѣ сѣб пѣмѣнт, кѣнд се антѣл-
 неск афарѣ еле се сѣѣшѣе уна не алта.

Оаре-чѣне прѣнсѣе о кѣртѣцѣ шѣ о пѣсѣе сѣб
 ун клопоѣел де стеклѣ, ла ун лок ку о вѣроаскѣ
 шѣ о вѣнерѣ, кѣртѣца леаѣ омѣрѣт не амѣндѣзъ
 шѣ леаѣ мѣнкаѣ май мѣлѣ де цѣмѣтате.

Се деосѣбѣск ан май мѣлѣе соѣрѣ де кѣртѣе
 дѣн каре чѣле май де кѣпѣтенѣе сѣнт: кѣртѣца де

Сіверія, акърія колор есте верде ші агріж ші а-
кърія нѣапцъ сѣнт скімѣтоаре ла лумінъ. Кър-
тіца де ла *Virginia*, акърія колор негру есте а-
местекат де зѣ колор пурпуріѣ дѣкис; *къртіца*
де ла *Канада* акърія бот ѣ дѣкунѣрат де нѣ-

ще мѣшкі кърношѣ ші фоарте дѣсвѣліці, каре се
пар къ ар фѣ нѣще спінѣ ші каре се дѣпъртеазъ
ші се апроіе зѣнѣ де алтѣл ка ші калісѣл
флоріѣ.

В. В.

ФІЛОЛОГІЕ.

С'аѣ прецѣт къ дѣ Европа се ворбеск 587
лімѣ ші діалекте, дѣ Асія 937, дѣ Африка 226,
дѣ Америка 1264, адекъ песте тот пе фаца пѣ-
мѣнтѣлѣ се ворбеск апроіе де 3000 лімѣ.

Лімба Спаніолъ нѣмѣръ 20,000 кѣвінте ача
Латінъ 25,000, Енглежъ 22,000, Францежъ
30,000, Італіанъ 45,000; Греакъ 50,000; чеа
Церманъ 80,000. Нѣмѣрѣл кѣвінтелор Ромѣне
спорінд дѣн зі дѣн зі ну се поате дѣнкъ статорнічі.
Дѣн бібліе се афлѣ 1,700 кѣвінте рѣдѣчінале е-
вреешѣ ші 360 халдеешѣ.

Алфавітеле деосебітелор лімѣ се компѣн дѣн
зрмѣтоаре літере:

Ромѣнъ модернъ	26.	Германъ	26.
Італіанъ	20.	Греакъ	24.
Латінъ	22.	Еврееакъ	22.
Францежъ	23.	Аравъ	28.
Спаніолъ	27.	Персіанъ	32.
Енглежъ	26.	Санскрівъ	52.
Славонъ	27.	Хінезъ	214.
Росіанъ	41.		

Едіптеніѣ каріѣ аѣ інвентат скрісоареа кѣрентъ,
віецѣеа дѣнтре 2800 ші дѣнтре 3000 дѣнаінтеа
лѣ Хс.

Літера дѣнтѣ а Феніченілор ші а Евреілор аѣ
фост *Алеф*, дѣн каре Гречіѣ аѣ фѣлѣт *Алфа*, еар
чѣі модернѣ вріп скѣртаре *А*.

Хѣртіа сеаѣ Папірѣл се фѣчеа дѣн скоарца зѣнѣ

арвор едіптеан, ші се дѣнтревзінца пѣнѣ ла а-
нѣл 700 дѣнѣ Хс., кѣнд атѣнчѣ с'аѣ афлат ме-
тодѣл а фабріка хѣртіе дѣн бѣмбак. Хѣртіа дѣн
пѣнѣзъ де ін се дѣнчѣнѣ а се фаче ла 1200.

MSS. дѣнсѣмнеазъ манускрісе, ші ера дѣн векіме
рѣло сеаѣ вѣлѣтѣчѣ де папір, аѣ де паргамент,
че се нѣмеаѣ кодіче. Манускрісѣл чѣл маі века
кѣноскѣт аѣ фост партеа поемеі лѣі Омер афла-
те дѣн Едіпетѣл де еѣс.

Лімба *Sanskrit* есте вазіс а дѣнвѣцѣтѣреі
індіене, ші се кѣноаще нѣмаі де чѣі маі дѣнвѣ-
цаці докторі індіені, че лѣкѣеск пе ла Бенарес.
Алфаветѣл лор се нѣмѣще *Devanagari*. Санскрі-
тѣл аре 16 вокале ші 34 консоане.

Кадмос, фенічіенѣл, аѣ дѣнтродѣс чѣл дѣнтѣ ал-
фавітѣл греческ дѣн Беоціа, зѣнде с'аѣ ашезат ла
1500 дѣнаінтеа лѣі Хс.

Ромѣнѣ дѣвѣиторіѣ Романілор, каріѣ ворбеск лім-
ба Рѣстікѣ-латінъ, о скрісаѣ де асемене кѣ літе-
ре латіне, пѣнѣ ла дѣнтродѣчереа чѣлор кірііене.
Кѣмѣкъ чѣсте літере сѣнт стрѣіне лімѣеі поастре
се ведереазъ дѣнтре алтѣле ші дѣн ачаа къ ну сѣнт
апте (дѣн старе) а рості сѣнетѣл ромѣн, прекум:
дѣн кѣвінтеле *жѣта*, *жарѣж*, *Хѣрлѣж*, *хѣртіе*, дѣн
каре *ж* се прозѣнѣіе ка ачѣл грек сеаѣ славон,
еар ну кѣ *h* аспірат латін сеаѣ францеж ші ка-
ре сѣнет де асемене есте ші дѣн лімба ромѣнѣ.

АНЪЛ II.

ИКОАНА ЛУМЕИ.

ПЕНТРЪ

АНДЕАЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 19.

16 ФЕВРЪАРИЕ.

ФІСІОНОМІА ОМЪЛЪІ.

СКІЦАРЕА КЛАСІФІКАЦІЕІ ФРЕНОЛОГІКЪ ДЪПЪ СІСТЕМА ДОКТОРЪЛЪІ СПЪРЦХАІМ.

(Ърта).

No. 3). *Koncentrativitate, аплекаре де локсі-ре.* Ачеста-ї нумеле факултъцеї каре дѣпъ Галл андеамнѣ пре анимале де а фреквента анѣлѣмеле шї де а локсі локурїле челе маї аналте, шї пре оаменї а нѣї локѣнда шї патріа лор, Дѣпъ Спѣрцхаїм, еа есте аплекареа кѣтрѣ резїденціе, кѣтрѣ локѣл шїдереї, шї се поате ашїж-дереа гѣсі ачест орган фоарте десвѣлїт ан ачеїа дїн скріїторїї шї ораторїї каре ковѣршескѣ ан концентрація кѣцетѣреї лор шї акѣрора стїл тї нервос. Галл конфундѣ ачестѣ факултате кѣ стїма де сїне сеаѣ *фѣдѣліа*. Цѣндекаці кѣт треѣѣ сѣ фїе їмпортенца тїзї орган ан пѣтереа кѣрїїа пасѣреле факѣ кѣїѣл лор сеаѣ се акацѣрѣ не кѣлмеле арѣорїлор, кѣпрїоареле се цїнѣ а нїнате не марцінеа прѣпастїлор, оаменїї сѣнт мѣндрі, ораторїї енерѣїї шї скріїторїї кѣ влагѣ

ан скріїреле лор. Органѣл ачестеї факултъцї е-ете деасѣпра No. 2; ел конреспунде ан вѣрѣл осѣлѣї чечеї.

No. 4). *Афекѣїонїїтате сеаѣ адѣезїїтате.* Іа-тѣ прїнѣїпїл прїетенїеї сеаѣ а драгостеї де оаменї, ворѣїнд ан лїмѣа обїчїнїтѣ: Органѣл а-честор норочїте шї де дорїт аплекѣрї окѣѣеазѣ лѣтурїле чечеї, лѣцїн маї сѣс шї фоарте апроапе де аморѣл матерїї сеаѣ а фїлоѣенїтуреї. Ачест орган тї маре маї кѣ самѣ ла фемеї, дѣпре Галл. Плекареа деспре каре ворѣїм есте, дѣпъ кѣм зї-че Шпѣрцхаїм, прїнѣїпїл *Соѣїавїлїтѣцеї*, нѣ нѣ-маї антре оаменї, дар фїнкѣ шї антре анимале.

No. 5). *Аспїтареа.* Аплекаре ла дїспѣтѣ, ла сѣадѣ, ла ампротїѣре шї ла орї шї че фелїѣ де атак: ачестаї прїнѣїпїл кѣражѣлїї. Органѣл а-честеї факултъцї се ачлѣ ан нїѣла тїгїлїї цїос-

нік ші де дінапої а пърцеї сусніче ші латерале а кълъцінеї, деасупра урекеї ші маї кам днапої.

No. 6. Derpъnapea ceasъ десфїицареа. А-плекаре де а стрїка, ші а фі крьнєн. Органул ачестуї ненорочїт їнстїнкѣ, каре асамънъ пе ом ку анімалеле челе маї сълватїче де карне-мън-кълтоаре, есте маї обїчнїт фоарте ешїт пе капул крїмїналішїлор марї, ла учїгашїї їспїтії. Тотъшї зїкъл френолодїстїї, къл органул дъръпънътор тї контрї-кѣмпенїт прїн органул вунеї воїнцї, *дъръ-пънареа ceasъ десфїицареа poate съл шербеаскъл фоарте къл фолосїнцъл їнтересрїле вїртсїцеї* кїар дїн днєшїї прїчина аспреї сале енерцїї. (Ачеаста о мъртурїсєще Г. Комбе, вєстїт френолодїст ско-пєзъл). Органул десфїицареї се афлъл деасупра шї дн дїрекцїа павїліонулї урекеї. Преа марє дн учїгашїї, шї преа днведєрат ла вълнъторїї чєї днпътїмїцїї, ла вїтежїї чєї марї шї ла бълъшїї прєкѣм шї ла дзелїшїї.

No. 7. Секретївїтатеа ceasъ вїкленїа. Фїнецъл, шїретлїк, прїфачєре; плекаре де а аскїнде, де а стълпънї кълтїрїле їнїмеї. Ачеаста-ї о факул-тате чє се днчєлє прїн прудєнцїє шї дїскрє-цїє (вїртутє пълъ аколє), шї карє се сълршълъчє прїн мїнцїре, дншъларе ку дозе фєдє, трълдаре. Ынїтъл ку чїрконспєкцїа, єа дндълмънєазъл ун а-пїктор пїтернїк дїпломатїлор, фадарнїчїлор шї дї-стрълмацїлор. Органул єї се афлъл ашълзат деасу-пра урекеї, нємїзлочїт деасупра No. 6: єл тї фоарте крескѣт сєаъл вълъукат ла фълъторїї де романцїрї мълношї дн нълскочїрї мїнѣнате, шї дн-тр'о мълчїме де акторї. Ынїт ку весєліа, єл продѣчє Іронїа, Сарказмѣм шї ачєїа чє Енглєзїї нумєскъл *Умєр*. Ачеастъл вълъукълтуръл єра дєстъл де марє ла файмосѣм фавїліст францєз Ладонтєн, ла Наполєон шї маї ку самъл ла Таїлєранд.

No. 8. Кълшїгареа ceasъ пофта де а агонїсї. Органул нълзїнцєї де а агонїсї сєаъл де а посєсї

сє афлъл деасупра No. 7, днтрє чїрконспєкцїє карє єстє маї днапої, їдєалїтатє карє єстє маї днаїнтє шї вїклєнїє акълрїа орган єстє де де-схїпт. Маї сѣс дєкълт днсѣм сїнт органїлє кон-шїїнцєї шї а нєдєждєї, алїнълторїї лѣї чєї нату-ралї. Ачєастъл факултатє кондѣчє ашїждєрєа де а фачє колєкцїє де медалїї, сєаъл де тавлоанє, сєаъл де обїєктурї де Історїа натуралъл, прєкѣм шї де а стрълнчє коморї. Дакъл єстє прєа ко-вълршїторъл шї дакъл нїмїкъл нѣ ва вєнї ка съл-контрълкѣмпєнєаскъл, апої ачєастъл плекаре мълнъ прє ачєї чє н'аъл ла фѣрат, шї прє ачєї чє аъл ла сълрчєнїє. Тї прєа марє, обїчнїт ла хоцїї де мєсєрїє, ла каматарнїчїї, ла пїрацї (хоц де апъл) шї дн оаре-карє кѣчєрїторї карє нѣ сє рълсѣосєскъл дєкълт нѣмаї пєнтрѣ а-шї мърї статурїлє лор.

No. 9. Конспєктивїтатеа ceasъ сїмѣм мєх-анїєї. Органул ачєстєї факултѣцїї сє афлъл пїцїн деасупра трїзнгѣлїї екстєрн а обнѣлїї шї тї прєа єшїт дндърълпт. Сє зїчє къл-ї прєа крескѣт дн ачїїа чє нѣвєскъл а зїдї, сєаъл карїї сє дєосєбєскъл дн фєлѣрїтє артє їнѣнїоасє: ачєста-ї сїмѣм кон-стрѣктивїтѣцєї шї а днорълндѣвїрєї. Тї марє дн пасєрїлє карє факъл кѣївѣрїї, ла касторї шї ла гѣз-ганул де кѣмп, прєкѣм шї дн капїтєлє лѣї Тор-валдсєн, а лѣї Брунєл, файмосѣм їнѣїнєр кълрїа Англіа тї датоаре ку Тѣнєлѣм дїн Лондра фълѣт пє сѣм флѣвїлѣ Тамїза. Г. Комбє зїчє къл ачєст орган тї дєстѣм де ростїт шї ла модїстє.

No. 10. Слїма де сїнє, фадѣмїа. Докторѣм Галл конфѣндъл маї днтї ачєастъл факултатє ку ачєастъл прєдїлєкцїє (драгостє) пєнтрѣ дналцърї-лє фїсїчє, карє фачє къл оаре-карє анімалє по-трїкълєскъл мѣнцїї, сєаъл къл пасърїлє факъл кѣївѣл лор пє чєї маї дналцї арѣорї; днсъл сє кѣїносѣм дндатъл ушїрълтатєа унєї асѣл де дєтєрмінациї. Органул ачєстєї аплєкърї сє афлъл пїцїн маї дна-пої шї маї цїос дєкълт крєщєтѣм: єл єра фоарте

ростіт дн Наполеон. Ачїа дн каре аморул де
сіне есте ковършітор маї овичнуїт аѣ мерсул дрепт
ші цанцуш. Ачест орган уніт ку *akvizitatea* сеаѣ

пофта де а авеа, зікѣ френолоѣстії, ачеастъ а-
плекаре де фудуліе кондуче ла *egoism*.
(*Вa spmа*).

ПОАРТА НОРДІКЪ ДЕ ПЕКІНГ.

Імперіа Хінеї, каре пентру а еї векиме, днтін-
дере шї днкідереа стрїнілор, ера сокотї-
тъ ка чеа маї курїоазъ дїн церїле рѣсърїтлуї,
аму, дхїл трїумфул чївілізаціеї, пуртат дн анії
трекуці де кѣтръ Енглезі, аѣ цїнтїт днкъ маї
мулт интересул публїкулї. Европеї пѣнъ атунче
мърцініці а негуца нумаї дн портул Кантон, аѣ
кѣпѣтат вое а вїнде а лор мануфѣктурї дн чїнчі
дїн челе маї марї портурї а Хінеї. Місіонарії кре-
щїнізмулї, карїї де маї мулці секулі (векурї)
стрѣвѣтусъ дн мезул ачїї імперїї шї аѣ сѣферїт
мартїріїле Сѣ. Апостолї, аѣ аму вое а рѣспїнді
адевѣрул Еванѣліеї, шї мулці днвѣцаці шї кѣ-
лѣторї черчетунд ачеле цермурї адунъ шїїнді по-
сїтїве, каре нѣ вор днтѣрзіе а се пѣвлїка. Пѣ-
къ атунчі днсе, нѣ маї пунїнъ интересантъ есте
релация амбасадорулї енглез *Макартнеї*. кареле
ла анул 1793 аѣ вїзітат Пекїнгул капїтала імпе-
ріеї черещї, прекум о нумеск Хїнезії, шї деспре
каре дмпѣртѣшїм ун урмѣтор екстракт.

„Ла Пекїнг се афласъ зіѣа, зіче амбасадорул,
дн каре авеа се днтре амбасада. Калеа ера
дндесуїтъ де лѣме пѣнъ ла о маре депѣртаре
де ла полїтіе, фїе-кареле воеа а ведеа пе нїще
стрїні асупра кѣрора се їсторїсеаѣ челе маї ку-
рїоасе лѣкрїрі. Дндатъ че остенеала сеаѣ дн-
вѣлсала нї опреа а не днаїнтї, Хїнезії нї днхун-
ѣура, нї шїпѣа, се мїра де колорул мѣнелор,
пентру каре ерам невоїці а скоате мѣнѣшеле, ка-
ре лї се пѣреаѣ фоарте рїдіколе. Ынїї вѣзїндуне
рашї, сокотеаѣ кѣ нѣ авем перї дн вѣрвїе, шї
трѣсурїле ноастре се сокотеаѣ машинї оптїче,
пентру а кѣрора мїраре тоці се дндеса. Стѣтр-

бул (махалаоа) прїн каре ам днтрат, аѣ цѣнѣт
ун чеас, шї кѣлѣреції, трѣсурїле шї педестрїї че
вінеаѣ дн прежма ноастрѣ, мїнеаѣ чеа маї маре
полїтіе дїн лѣме.

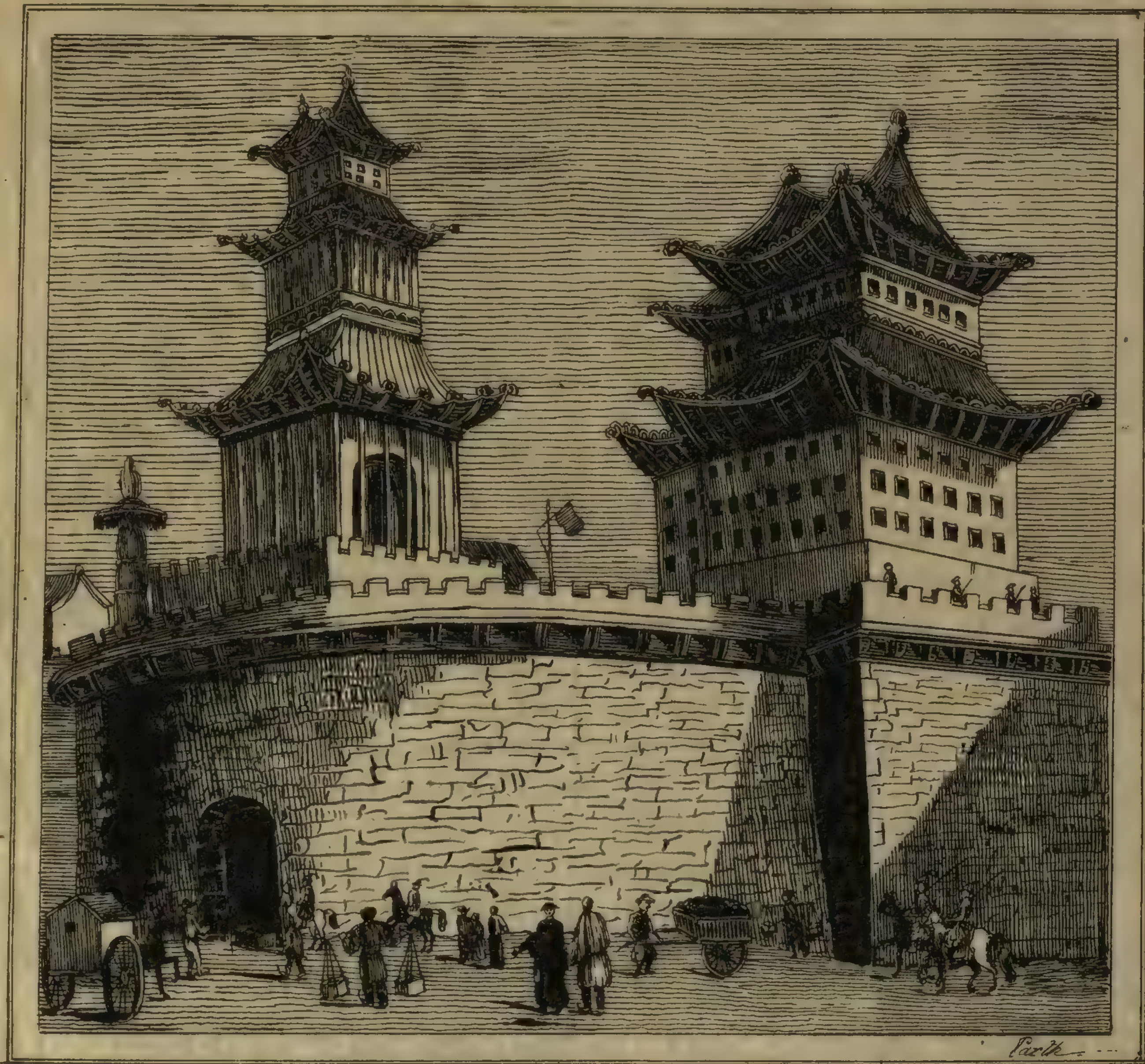
Пекїнг есте кунѣурат ку ун мур (зїд) фоарте
грос, де афїне де дналт шї а кѣрора порці
дналте, днфѣдошазъ де департе о прївїре мѣ-
реаѣ. Дндатъ че ам днтрат дн капїталъ, днде-
сїреа нї се пѣру несѣферїтъ, шї нумаї прїн ловїрї
солдації че дмѣрѣеаѣ че нї днсоѣеаѣ, шї каре ної
нѣ днхувїїнцам, нї аѣ фост ку пунїнъ а нї дна-
їнтї. Лукрул чел днтѣѣ кареле аѣ цїнтїт а мо-
луаре-амїнте, аѣ фост нумѣрул чел маре де ска-
не пурѣтоаре а дамелор каре авеаѣ пѣнъ ла
20 пурѣторї шї ераѣ урмате де асемене нумѣр
де каснїчі. Ку греѣ мї-ар фї а зѣгрѣвї фелѣрї-
меа колорїлор, а драперїїлор шї а корделелор
че днподобеск ачеле скауне. Окїї меї аѣ фост
днкѣнтаці де мулцімеа аурїрілор шї а зѣгрѣве-
делор кареле акопереаѣ каселе шї песте пунїн
се обосїрѣ а прївї днскрїсурїле шї семнеле чело
марї днаурїте че стрѣлѣчаѣ престе магазїї. Дн-
аурїреа чеа деасъ а пѣрецілор, а кратїїлор шї нѣ-
мѣрул чел маре а фанарїлор де хѣртїе че ераѣ
претѣтїндено анінате.

Кѣїле (уліпїле) дїн Пекїнг сѣнт лате шї непа-
велїте де шї вара се удѣ, тотушї аста нѣ дн-
педекъ рїдікареа унїї нѣур де пѣлѣере днекѣ-
тоаре. Каселе дндеовѣще сѣнт ку ун рѣнд, дар
ку мулте валѣоане шї галерїї. Фаѣа нѣ аре фе-
рестрї шї есте купрїнсъ де негуціторї сеаѣ ме-
щерї авѣнд нумаї о поартѣ; акоперемїнтеле сѣнт
патрате, колѣурїле фоарте лѣнїїте, аскїїїте шї

ле да капете андоите дн сус. Еле сѣнт копері-
те ку оале де колор суріѣ, дар унеле сѣнт въп-
сіте ку ун фрумос галѣн брілант.

Аузіреа къ аічі нѣ се аратъ фемеі, нѣ есте а-

девѣратъ, ам вѣзут фемеі ордінаре ші даме вѣне
стеліте ші фоарте фрумосе. Хінезілор лі плаче
а аве дн грѣдіна лор стѣнчі маестроасе, мѣнчеі,
групе де копачі, апе ші адѣностірі сінгѣратіче.

ПОАРТА НОРДІКЪ ДЕ ПЕКІНГ.

Дн палатѣ Елітрінѣ унде нѣаѣ дѣс, афарѣ де зі-
діреа де къпїтеніе, вѣналеле лѣтѣралніче ераѣ сѣ-
рупате. Кѣтева апартаменте ераѣ дмподовіте ку
таблоане каре мерїтаѣ лѣвареамїнте а кѣноскъторі-
лор. Кѣлдѣра чеа немѣсуратъ ар фї фѣкѣт не-
пѣтїнчоасѣ а ноастрѣ петречере дн капїталѣ ші

пе дѣрум, деакѣ нѣ нїар фї пѣрѣре рѣкорїт ку гїа-
цѣ че мѣлт се днтревїнцазѣ де Хінезі.

Палателе хінезе сѣнт ку тотѣл деосевїте де
челе европїене, ачела дн каре лѣкѣїм есте аше-
зат дн о грѣдінѣ, лѣнг 90 ші лат 40 палме.

(Ва ҃рта).

ЛАМАРТИН.

СТРЪЛЪЧИТЪЛ ПОЕТ А ФРАНЦІЕІ.

Ачест поет стрълѹчѹт аѹ днѹсѹт а са каріе-
рѹ де ла кѹдереа Імперіеі лѹї Наполеон. О ма-
ре парте а жѹнедеі сале аѹ петрекуто дн кѹль-
торіі прін Европа ші маі кѹ самѹ аѹ докѹт дн

Січіліа ші ла Неаполі. Дн ачесте кліме фру-
моасе, а са імацінаціе апрінсѹ, віса лібертатеа
(словозеніа) пентрѹ патріа са, каре і се пѹреа
оборѹтъ сѹѹ тіраніа Імперіеі лѹї Наполеон, ші
кѹнд вені рестаѹраціа (днтѹрнареа Бѹрѹонілор),
Ламартін аѹ ѹрато кѹ бѹкѹріе ші нѹдежде де фе-
річіре. Атѹнчі се пѹблікѹрѹ а сале днтѹѹ кѹ-
вінте. Онор, реліціа ші лібертатеа ераѹ тіпѹл
лор де кѹптеніе, ші мѹлт маі дн ѹрмѹ се а-
местекѹ дн еле ші філософіа.

Челе маі фаімоасе а сале скріері сѹнт: Меді-
таціле, Армоніле кѹм ші алте поезіі алесе, асеме-
не кѹльторіа дн Оріент о прозѹ поетікѹ.

Тоатѹ лѹмеа кѹноасе ші преѹѹеѹ мерітѹл а-
честор поезіі. Ачест поет аѹ адресат ші о о-
дѹ кѹтрѹ о дамѹ Жѹнѹ-Молдованѹ, каре тра-
дѹсе ромѹнѹеѹ с'аѹ пѹблікат дн Спѹкѹіторѹл No.
II, фаѹа 66.

Ламартін с'аѹ нѹскѹт дн лѹна Октомѹріе анѹл
1791 ла Мілі лѹнгѹ Макон, дін о веке фаміліе
новілѹ. Дн епоха реѹолѹціеі ла 1793 тоатѹ фа-
міліа са с'аѹ арестѹт ші нѹмаі дѹпѹ моартеа лѹї
Рѹбеспіер аѹ скѹпат ші аѹ днтрат еар дн по-
сесіа аверілор сале. Ламартін с'аѹ крескѹт ла
царѹ пѹнѹ дн вѹрстѹ де 12 ані; астѹ крещере
іл днѹфѹлѹ кѹ ідеі де неатѹрнаре, каре кѹ сен-
тімент де еѹлавіе лѹмінатѹ днформеазѹ пѹн амѹ
а сале прінціпії.

Ла 1820, Ламартін с'аѹ кѹсѹторіт кѹ о ен-
глеѹѹ не каре о нѹеа де мѹлт. Ел днтрѹ а-
тѹнчі дн діпломатікѹ ка секретар де амѹсаетѹ,
дн каре пост аѹ відерат маре талант ші гібѹ-
чіе. Пѹнѹ ла 1830 аѹ фост Шаржѹ-д'Аѹер ла
кѹртеа Тосканеі, а Пармеі ші Моденеі, ел ера
меніт ла пост де міністрѹ дн Гречіа, кѹнд аѹ
ісѹѹкнѹт реѹолѹціа де Іѹліе 1830. Атѹнчі Ла-
мартін се трасѹ дін пост політік ші скрісе полі-
тіка націоналѹ. Дѹпѹ аста ел кѹльторі дн О-
ріент, ѹнде петреку доі ані ла Палестіна &. Аічі
пердѹ не фііка са, а кѹріа фрумѹсеѹ ші мінте
ера адмірареа стрѹінілор ші мѹнгѹереа пѹрінці-
лор. Рекемат фіінд дн Франціа ел фѹ алес
де Департаментѹл де норд депутат ла камерѹ,
ѹнде, дѹпѹ че мѹлт тімп с'аѹ лѹптат пентрѹ гѹ-
вернѹѹ, амѹ есте ѹнѹл дін кѹптенііле опозиціеі ші
діскѹрсѹріле (кѹвінтеле) сале дн камерѹ сѹнт
днсемнате прін прінціпії політіче ші крещінеѹі.

(Ва ѹрта).

МАХОМЕТЪ АЛ II-ле.

Де догъ орі овосіт де а пѣрта счентрул, А-
мурат 2-ле тл лъсѣ фінлуї сеѣ, ші де догъ орі
тѣнѣрул Махомет с'аѣ вѣзут лѣгнѣдѣсѣ зн авут
дупѣ каре ел сѣспіна кѣ амар. Днстѣршіт моар-
теа луї Амурат каре се днтѣмплѣ дн 1450,
лъсѣ тронѣл вакант. Ла ачеастѣ нѣутате Ма-
хомет пѣрѣсі гѣвернѣментѣл сеѣ де Амасіа, мер-
це ла Адріанополі, апѣкѣ фрыле дмпѣрѣціей пе
кѣнд сра днѣкѣ дн вѣрстѣ де 22 де анї.

Андатъ нѣмеле, ші мъріреа де кучеріторѣ че
ел амбіціонеазъ, ын алт ноѣ Алесандру кудетъ
ла ступнереа лѣмеі; кѣ тоате ачесте сеаѣ дін
днцѣлечѣне сеаѣ дін політікѣ ел днчепе ашї
лѣці вестеа кѣ дореще репаосул; ші амбасадорїї
пѣтерїлор стрейне венїнд съ-л салѣтезѣ, ел
декларѣ кѣ воеще съ маї днтемеезѣ трактатурї-
ле днкіете де Амѣрат.

Пачеа-і цінутъ дінафаръ, Махомет се диделет-
нічі де а ашеза оръндѹеала дн нъунтру, рідікъ
трупѹ нумѹроасѹ, ле екзерчітеазъ, ле депрінде
ла ръзбой прін експедиціле ушоаре асупра пъ-
мънтурілор дмпърагхлѹ де Константінополі; а-
чест дін урмъ се сімці атакат, плънцѹріле лѹ
сът деспрецѹіте, ѹл аменінцъ де а мерце ку о
арміѹ асупра лѹ, Махомет нѹ ръспунде нічі кѹм
аменінцърілор лѹ, днсъ ел дноръндѹеѹе тоате
дн секрет, центру а фі гата де ал лові ел чел
днтѹй.

Дитокмаї ка ачесте фокурї сув-пѣмїнтіче, ка-
ре дитролоакъ пе днделетї пхтерїле лор; пен-
трѹ а їзвукнї дн урмѣ де одатъ ку фреамѣт.
Султанул куцета ла челе маї днтїнсе планурї,
ел се-фаче а се деда ку тотул днаморателор
сентїменте че-ї днсуфласъ фїйка унѹї дїн аї сеї
пашї; ел о рѣнеше шї о еа де соціе, сѣрвѣрїле
харемулї аѣ дилокат екзерціціле їподромулї;
ваї де ачеї каре адормѣ лѣсїндусъ дн кредїнца
ачестор сѣмне дншѣльгоаре, кѣчї дешептареа
лор ва фї грозавѣ. Де одатъ тромбета се аудѣ

ръснѣнд: ла ачест сѣмн де луптъ Махомѣт апу-
къ армеле, ші се пуе дн фрѣнтеа унеі армате
де 100,000 де оамеңі; дн тімн че о флотъ мѣ-
реацъ акоперае мареа Мармара; Німік нз-л о-
преще, ел своаръ ла Константінополі, одініоаръ
апаратъ таре віне, дар унде се аѣла атѣче а-
віе 6,000 де луптъторі; ші ачестіа нѣ сѣнт маі
мулт Гречіі че аѣ днвінс не Ксерксес не каре
ѣвіреа патріей ыі преѣкъ дн ероі.

Дадатъ пѣтрѣши де спаимъ принці каре се
рѣзбоса днѣре дѣнши пунѣ армеле ціос, універсѣ
се паре а фі лѣтор-амінте ла днѣмплареа чеа
маре че аре съ се дмплінеаскъ. Де о парте Е-
вангеліа, де алѣ парте Коранѣ: каре дін аче-
сте реліці аре съ тріумфезъ, ачестаї ун рѣзбой
де пеіре, каре се днѣчепа днѣре османї, ші кре-
ціні; Константін ші Махомет трагѣ маї кѣ самѣ
прівіріле, амѣмдої фѣрѣ марї, унѣл атакѣ кѣ су-
меціе, челалалт се ашѣрѣ кѣ кураж, нічї ун сол-
дат нѣ-ші кауѣ салѣтареа дн фѣгѣ, ші кѣмпѣл
де бѣѣлїе рѣмѣне пресѣрат кѣ морці; днѣфѣр-
шіт дѣпѣ 40 де зіле де грозавѣ кѣрносїре нѣмѣ-
рѣл ковѣршече, ші ветежіа-ї днѣноворатѣ, Кон-
стантін піере ші Махомет тріумфезѣ.

Оаре тревѹе съ вѣ зѹгрѣвск капітала тнеі
фаімоасъ дмпрѣцїї, дедатъ жакулѹї барбарілор,
флакѣра шї фїерѹл дукѹнд претѹтїндене. оморѹл
шї фокѹл, алтарїле рѣстурнате, темплѹрїле нїмї-
чїте! Нїчї хн азїл пентрѹ а се путе апѣра фе-
мееле, копїї шї вѣтрѣнїї, днфрїкошатъ конфѹзїе,
претѹтїндене нечїнсте шї моарте, їче фїїче тїнере
днѹжвате де ымїлїрї шї де баѹокѹрї, коло ко-
пїї тїнерї жѹртѣнїї пентрѹ плѣчерїле тїкѣлоаѹѹ
а ачестор барбарї, маї департе ачесашї ловїтурѹ
омоарѹ шї пе маїкѹ шї пе фїїкѹ, шї пе соѹѣ шї
пе соѹїе.

Патру-зеті мій де жьртфіці аї трекут прін ас-
куцітїа ферузі. Бар Махомет кї зн окїї сьнін
прівеще ачеастї ненорочїре; че зік дн ачесте

дифрикошате минути ел тѣ днѣтат де десѣрънѣрѣ, шѣзінд пе сѣръмѣтуріле фумегънде а Констан-
тінополѣлѣ, ел вісазъ ла віруінца лѣмеі, ел ѣші
еа нѣмеле де Падішах (домн стѣпѣнѣторѣ). Ах!
негрешіт къ Европа днтреагъ ар фѣ періт шѣ ноі
ам ѣемі астѣзі сѣб счептрѣл Отоманілор, дакъ
аморѣл ачеастъ новілѣ патімъ каре курѣцъ іні-
ма, н'ар фѣ вснѣт дін сѣнін ка сѣ днѣтѣшезъ пе
ачест лѣѣ турѣат, сѣб трѣсуріле ѣнеі тінере кап-
тѣве къ нѣмеле де Ірена. Ла ачеастъ прівіре
Махомет се турѣуръ, ѣн сентімент неѣноскѣт
ѣл мѣшкъ, ел тѣ сѣбѣнѣгъ ініма пентрѣ чеа дн-
тѣеа датъ, ел сѣмѣще о алѣ неѣеа декѣт ачеа

де а се днѣѣѣа де сѣнѣе шѣ де лакрѣмѣ, ел
сѣмѣще маі дѣлче ачеастъ днѣѣтаре декѣт ачеа
пе каре-і о адѣче глоріа дн кѣмпѣл вѣтѣліеі.

Патіма лѣі ш'аѣ скімѣват скопѣл, днѣсъ карак-
терѣл тѣ рѣмѣне тот ачелашѣ, ел се лѣпта къ
турѣаре, ел ѣѣеѣе къ фѣрѣе, ел се десѣатъ а
рѣстѣрна тронѣрѣле, ел нѣ аспіреазѣ алѣгъ декѣт
сѣ тріѣмѣезе асѣпра ѣнеі ѣемеі, дар ачеастъ ѣе-
мее, ачеаста-і Ірена, тѣнѣра греакъ, акѣрѣа фѣрѣ-
мѣсеѣ тѣ фѣрѣ протівнікъ шѣ акѣрѣа нѣме тѣ
маі пре сѣе де фѣрѣмѣсеѣ.

(Ва ѣрта).

АСТРОНОМІА ПОПОРАНЪ.

(Ѣрта).

De planete.

Черѣетѣнд черѣл къ ѣѣне телескопе (окене),
се вѣдѣ лѣчефѣрѣ карѣі нѣ сѣнт немішкъторѣ пре-
ѣум сѣнт стелеле; іі скімѣѣ а лор позіѣѣе шѣ
ѣак кълѣторѣі каре ѣоарте ѣіне сѣнт кѣноскѣте.
Ачесте сѣнт планетеле сеаѣ лѣчефѣрѣі еранѣі
(мішкъторѣі). Планетеле пѣнѣ астѣзі кѣноскѣте
сѣнт дн нѣмѣр де 11 шѣ се нѣмескъ: Пѣмѣнтѣл
Меркѣрѣл, Вінерѣа, Марѣл, Жое, Сатѣрнѣл, Ё-
ранѣл, Черѣса, Палас, Вѣста шѣ Цѣно.

Тоате планетеле сѣнт сѣеріѣе (ротѣнде) шѣ аѣ
дотѣ мішкърѣі: ѣна де ротѣре дн ѣѣрѣл ѣнеі о-
сѣі фѣксе (статорнѣѣе), а кѣрѣа капете сѣнт по-
лѣрѣле планетѣі; алѣа де транслѣѣѣе дн ѣѣрѣл
соарѣлѣі, ѣрмѣнд ѣнѣі черк овал, а кѣрѣа ѣнѣл
дін фокѣрѣі (ѣентрѣ) еѣте соареле. Планѣл, пер-
пендіѣѣлар ла осѣа фѣсікъ шѣ трѣкѣтор прін ѣен-
трѣл планетѣі еѣте планѣл екѣаторѣлѣі сѣѣ. То-

тѣмеа мішкърѣлор а тѣтѣрор ачестор планете дн
ѣѣрѣл лор шѣ дн ѣѣрѣл соарѣлѣі, шѣ а мішкърѣ-
лор сатѣліѣлор дн ѣѣрѣл лор, еѣте ачѣеа
каре алѣѣтѣеѣе сѣстѣмѣл планетелор. Пѣане-
теле сѣнт опѣѣе (тѣнеѣоасѣ), алтеле се вѣд нѣ-
маі къ окѣл неокѣнѣт; алтеле се вѣдѣ нѣмаі
прін інѣтрѣменте. Вінерѣа, Марѣл, Жое шѣ Са-
тѣрнѣл, аѣ о лѣѣоаре стрѣлѣѣѣѣѣ, каре се вѣдѣ
шѣ къ окѣл неокѣнѣт. Меркѣрѣл се аратъ ка о
стеа фѣрѣмоасѣ, дар нѣ се веде лот-деаѣна, Ё-
ранѣл се веде нѣмаі прін телескопѣ. Чѣлѣлалѣе
патрѣ, Черѣса, Пала, Вѣста шѣ Цѣно нѣѣі одѣтѣ
нѣ се вѣдѣ къ окѣл неокѣнѣт. Меркѣрѣл шѣ Ві-
нерѣа, каре сѣнт маі апроѣѣѣе де соаре декѣт
де пѣмѣнт, се нѣмескъ планете *inferiore* (адѣѣѣ
де ѣн град маі ѣіос), сѣр чѣлѣлалѣе планете *su-
periore*.

(Ва ѣрта).

АНЗД II.

ШКОЛА ЛЮМЕІ.

ПЕНТРЪ

ANDELETNICIREA MOLDO-ROMÂNILOR.

ІАШІІ, 1846.

№ 20.

23 ФЕВРЪАРІЕ.

ФІСІОНОМІА ОМЪЛЪІ.

СКИЩАРЪА КЛАСІФІКАЦІЕІ ФРЕКОЛОЦІКЪ ДЪНЪ СІСТЕМА ДОКТОРЪЛЪІ СІФРІХАІМ.

(Ърта).

No. 11). *Aprobativitatea seas amorsă apro-
bației ori ankșvîncuțreș.* Астфел есте принципул
емзлаціей, а дішертъчнѣей, а амбіціей чѣї маї де
рѣнд; органул ачестей пропенсїї (крескѣтурї) се
ачлѣ ла амѣндоуе латурїле No. 10 шї се ско-
воарѣ пзцін маї цїос. Ел есте фоарте маре дн
ачеїа карїї дїн слѣвѣчнѣе даѣ орвїш ын прец
опїніей алтѣеа. Ка тїпурї а ачестей факултѣї се
поате чїта Г. Кївїе, Казїмїр Перїе, Д. Тїерс, В.
Хуго шї маї ку самѣ це Домнул Араго.

No. 12). *Chirkonspекція seas прѣденція орї
паха вѣнѣ.* Фріка, не-днкредїреа де сїне сеаѣ
сфїеала ынелтескѣ фоарте мулт дн ачеастѣ про-
пенсїе де пруденціе. Кѣте одатѣ ашїждереа тї
о ырмаре а ынѣї фоарте марѣ жерїмї, каре фаче
сѣ се прѣцѣаскѣ партѣеа таре сеаѣ слабѣ а

вре ынѣї партїзї сеаѣ пост де арме. Чїрконспек-
ція тї мама андоелмор шї а стїжѣнїрілор, а
рѣлеї рушїнї шї а пѣзїрілор, ба днкѣ адесѣорї а
неутралїтѣцей шї а левевїреї. Се чїтѣм ка есемїле
карактерїле лїї Вернадот, а лїї Ж. Ж. Русо, а
лїї Казїмїр Перїер шї а Д. Моле. Органул Чїр-
конспекціей есте ашезат кѣтрѣ мїзлогул пѣрцей
льтуралнїче а кѣпѣціней, днтре органїле поchteї де
а. авеа, а вїкленїей, а куражзлїї, а дїшѣртъчнѣей
шї ал конщїїяцей.

No. 13). *Bun-voinea seas vînțatea.* Ачеї
че кредѣ дн ачеастѣ бунѣтатѣ прїмїтївѣ, куратѣ
де орї че калѣхлацие омінеаскѣ, тї пунѣ органул
дн фронтарул капулїї, деасупра рїдїкѣтурей че
се ачлѣ деасупра фронтей. Іатѣ принципул адї-
вѣратей харїтѣцї шї а жѣртѣїрей неїнтересатѣ, а

BIBLIOTECĂ NAȚIONALĂ
PERIODICE

тандрецеї ґъръ амор нічі днрѣдіре. Аїче се поате нумѣра преа бунїї бѣрваці: Вїнцент де Павел, днѣгнѣтѣцітѣл Енрік ал IV ределе Францезїлор шї історїкѣл Ласепедѣ.

No. 14). *Venerația ceas respectu.* Ачестѣ факѣлтате наше аморул кѣтрѣ зѣї, прїнципїл а орї шї че релїції; респектѣл кѣтрѣ вѣтрѣнїї, кѣтрѣ сѣперїорїтѣціле їнтелектуале сеаѣ соціале, адораціа, їмїліреа. Вої чїта аїче пре венерабілѣл Ламенеї, Ламартїн поетул, Валтер Скот, шї пре Венїамїн Конетант. Органѣл ґї ашѣзат дн крещетѣл капѣлуї, днтре ачела а буней воїнци шї а ферметѣцеї сеаѣ статорнїціей карактерулї.

No. 15). *Fermetatea ceas caracteru.* Іатѣ ґна дїн ачесте факѣлтѣці каре н'аѣ нічі о тре-зѣїнци де а ґї дефїніте. Кѣнд ґї еа преа ковѣршїтоаре, дѣче пре ом ла дндѣрѣтнїціе, нѣтѣнїе шї днїетрошере. Ачест орган аре оаре-каре аналоґїе шї оаре-каре легѣтѣрѣ кѣ органѣл фѣдѣліей. Ел есте ашѣзат дн крещетѣл капѣлуї, кѣтрѣ мїзлокѣл скѣфѣтѣреї кѣнѣціней. Аїче пѣтем нумѣра пре Наполеон, Рїшелїо, Карол ал XII, Бернадоте &.

No. 16). *Conștiințiozitatea ceas isctiția oră dreptatea.* Сентїмент де їстїціе акѣрѣїа аѣторїтате дналѣ, аре чеа маї маре днрїзрїре асѣпра пѣтрѣрей омінешї шї каре о дндекѣ, о осїндеще, о пенденсече сеаѣ о респлѣтече. Се поате чїта аїче пре Сѣлї, Малерѣ шї Ламартїн. Органѣл Коншїїнцией окупѣ о фоарте мїкѣ днтїндере деасѣпра органѣлї чїрконспекціей, де десѣптѣл ферметѣцой днаїн-теа апроваціей шї дїнапоеа сперанцей орї не-деждеа.

No. 17). *Speranța ceas înzția oră părărea.* Пропенсіе де а рѣзда ґърѣ їрѣт, де а ащепта ґърѣ десѣтражаре: ачестаста-ї о ферїчітѣ факѣлтате дїн каре релїціа крещїнеаскѣ аѣ фѣктѣ о вїр-

тѣте. Аша-с Ламенеї шї Наполеон. Органѣл сперанцей ґї фоарте апроапе кѣ ачела ал коншїїнцией, маї дндѣрѣт декѣт ачела а мервеїлозїтѣцей шї деасѣпра дорїнцей де а авеа.

No. 18). *Merveillozitatea ceas vscetia supranaturala.* Пропенсіе кѣ мѣрїме орї грандіосїтате, кѣ сѣпранатѣралїтате, шї сентїментѣл а не-сѣршїтѣлуї: еа мѣнѣ ла крелїнче евлавїоасе шї ла сѣперетїціе, ла сѣблїмїтате шї ла фанатїсм, шї прегѣтече пре ом ла мїраре. Се чїтѣм пре Сократ, Платон, пре Тасо, Іунг, Ламенеї, Кератрі &. Органѣл се ачѣл ѣтѣралнїк дїнколо де їнѣл фрїнтей, деасѣпра органѣлї де їдеалїтате шї де ачела ал венераціей каре есте маї сѣе, днтре сперанцѣ шї веселїе.

No. 19). *Idéalitatea ceas simțul poetic.* Нѣзѣїнци де а днфрѣмѣсеца не тоате шї де а пѣшї кѣтрѣ десѣвѣршїреа їдеалѣ: факѣлтате есенціалѣ а артїстѣлуї, а поетѣлуї, а ораторѣлуї, шї маї кѣ самѣ а скрїторѣлуї. Органѣл ачестїа есте ашѣзат де десѣптѣл шї маї ешїт декѣт чеа маї де сѣе, днтре органѣл дорїнцей де а авеа шї днтре ачела ал мѣзїчей. Везї пре Расїн, Шекспїр, Гете, Ламартїн, Бірон, Шїлер, Рафал &.

No. 20). *Veseliu, ceas spirit de mscuire și de atințere.* Се нѣмече асѣфел плекареа де а прївї тоате лѣкрѣріле сѣ прївїреа лор чеа де шѣтїт. Ын фел де спїцѣ а ачестей аплекѣрї есте шї *Storia* енґлїзѣск. Се чїтѣм ка тїпї пре Волтер, Енрік ал IV ал Франціей, не Пірон, не Стерне, не Алфонс Карр. Органѣл ачестей веселїї сеаѣ воїошїмї прїнде ґн мїк лок не лѣтѣрїле фрїнтей, днтре органїле мервеїлозїтѣцей, а їдеалїтѣцей, а їмїтаціей шї а мѣзїчей.

(Ва ґрта),

МАХОМЕТ АЛ II-ле.

(Ankeree).

Махомет ну маї аре амбіціе: ел нѣще, ші ел есте нѣт; асигурат пентру тѣмпул де факт, фър теамъ пентру чел вѣторѣ, дѣн мѣнѣ луї кадѣ фѣлдерѣле рѣзбоулуї. . . . Ваї де ачела че ва вені съ ле апрѣндѣ еарѣші! Махомет тѣ пѣруреа тот Махомет, сеаѣ кѣнд нѣще, сеаѣ кѣнд се рѣзбоуе.

Ірена профѣтазъ де фаворул еї пентру а домолі цугул че апаса не ненорочѣта са патріе; еа капѣтъ харул де а ну ле скѣмба нѣчї кум релѣціа, ші де трата не дѣвиншї кѣ оменіе: Ірена аѣ мерѣтат вѣне-кувѣнтѣрѣле тутурор Гречѣлор; дѣнѣ Османїї ну дѣнтѣрѣе а бага де самъ кумкѣ аморул окупеазъ фъръ грешїніма чеа апрѣнсѣ а луї Махомет; трупѣле луї мѣрмуръ; о бѣтъліе пердѣтъ съв зѣдурѣле Кроеї, ла каре ну фѣсѣсе Махомет, дѣнтартъ кѣ десѣврѣше дѣхурѣле; тоатъ табѣра се реводѣеазъ.

Мѣстафа не маї аскѣлѣнд декѣт рѣвна еа, алеарѣ съ се дѣнѣцошесе дѣнаїтеа Сѣлтанулуї, ші аколо фъръ а се теме кеар де сѣне дѣсѣшї: „унде есте Мохамет? дѣндрѣні съ стрѣе паша; дѣн склавул унеї склаве, кум ашї путе съ кѣносѣ не ачел че аѣ кѣчерѣт унѣверсул? — Образнѣкуле! рѣспѣнсѣ Махомет, кѣ тон фѣрѣос, шїї ту кѣ-цї нѣї канул дѣн прѣмеждѣе пентру кѣ-мї ворѣвѣшї аст-фелѣ?“ Апої вѣїндѣшї дѣн сѣмѣрї тѣ зѣсѣ: „Мерѣї ну те теме де нѣмѣкѣ; дѣнсѣ катъ а дѣмплїні кѣ кредѣнѣцъ поронѣїле че еѣ ам съ нѣ ле даѣ: алеарѣ дѣндатъ съ адѣнї не тоцї Іанѣчерїї, не тоцї Спакїї шї не тоате трупѣле а-фѣлѣтоаре дѣн Стамбул; еле съ ащепте не пѣаца Іподромулуї, асѣмѣне шї маї марїї кѣрѣеї меле съ нѣ лѣпсасѣ де а се ачла; ешї шї сѣпѣнѣте.“

Махомет рѣмас сѣнгѣр, се фѣче прада сентѣментелор челор маї сѣгомѣтоасѣ; ініма луї тѣ ка о маре фѣртѣноасѣ акѣрїа валурї се рѣдѣкѣ шї

се чокнѣскѣ кѣ турѣаре. Ачѣста-ї аморул, ачѣста-ї глорїа . . . дѣнсѣ глорїа атакатъ шї аморул фѣрѣос турѣеазъ унѣл дѣнѣ алѣул, о сѣвѣнѣмъ шї о сѣвѣшїе. Ах! оаре-каре дѣн дої ва трѣмѣа? Дѣнтре ачѣсте Спакїї шї Іанѣчерїї ашѣзацї де бѣтъліе, ащептаѣ дѣн тѣчѣре не Іподром; мѣдѣлѣрѣле дѣванѣлуї, мѣнѣстрїї релѣціеї, прѣнсѣсе локѣрѣле че лѣ ераѣ дѣнсѣмнате; фѣе-каре кѣтта дѣнѣздар съ гѣчѣасѣскѣ скопѣл ачѣстеї адѣнѣрї солонеле; кеар шї Вѣзѣрѣл чел маре ера кѣпрѣне де о адѣнкѣ меланѣколіе. . . . Чѣне оаре, ар фї нѣтѣт гѣчї ачѣа че се пѣтрѣчеа дѣн ачел мѣнѣт дѣн ініма луї Махомет?

Дѣн сѣгомѣтул трѣмѣїцїлор, Сѣлтанѣл сосѣще не ун кар де рѣзѣоѣ, авѣнд лѣнѣгъ дѣнсѣл не Ірена, каре ера фѣарте мѣрѣц гѣтѣтъ, шї акѣрїа фѣрумѣсеце рѣнѣтоаре дѣнтѣнека склѣпѣреа аѣрѣлуї шї а дѣаманѣтурѣлор. Ла ведѣреа са, ун мѣрмур лѣнѣгѣшѣторѣ се рѣдѣкѣ дѣн тоате пѣрѣїле ка о тѣмѣе кѣратъ адѣсѣ унеї зѣїтѣцї.

Окїї скѣнѣтеїаѣ де амор шї де турѣаре, шї кѣ ун глас асѣмѣне кѣ вѣетѣл тунѣтулуї, Махомет се адресѣ ла ачѣастѣ мѣлѣїме шї стрѣгъ: „Іатъ, ачѣаста-ї пентру каре мѣ нѣвѣновѣдѣск кѣ о нѣвѣск про мѣлѣ, каре дѣн вої вѣзѣндѣо ва кѣтеза амї адреса астѣел де дѣмѣутаре! тотѣшї образнѣїле воастрѣ мѣрмурѣрї адѣнѣсѣ-аѣ пѣнѣ ла мѣне: еѣ трѣвѣе съ вѣ пѣдепѣсѣскѣ, шї еѣ сѣнгѣр вої сѣфѣрї!“ Ла ачѣсте кѣвѣнте рѣстѣрѣнѣнд кѣ о мѣнѣ не Ірена, шї кѣ алѣа апѣкѣнд палѣшѣл, фѣче съ кадѣ ла пѣчоареле луї капѣл тѣнѣреї Грѣче; апої ачѣсте кѣвѣнте трѣснѣтоаре ешѣрѣ дѣн гѣра са: „Сѣ шїцї кѣ ачѣст фѣер кѣнд еѣ вѣресѣк, шїе ашїждѣреа кѣрма легѣтурѣле аморулуї.“ — Ачѣастѣ фѣапѣтѣ барѣварѣ неаѣзѣтѣ аѣ фѣкѣт съ дѣнѣеце прѣвѣторїї де спѣїмъ; Турѣчїї ѣемѣѣ, мѣла кѣпрѣнде сѣлѣтеле лор; чѣї маї рѣскѣлѣторї, темѣндѣе

де о асемінеа соартъ, сънт гата де а дмпліні орві хотъръріле унуї стъпън каре нъ круцъ нічі макар не овіектъл дикінъреї лѣї. Днсь Махомет, нъ днтързіе де а сімпі звѣчнмъріле сѣшїітоаре але мустърреї де кѣдет. Дн мѣжлокъл сераѣлѣї сеѣ, дн згомотъл таверїлор, дн сїнъл сїнгърътъпей, зіѣа шї ноаптеа, претзтїндіне, ѣшї сімте ініма апасатъ де о повоаръ неспѣсъ, дн вїнеде лѣї сімте тн фок мїстѣиторѣ. Аша дар, крезїнд кѣ ва дмпака сѣфлетъл Іренеї, учїде не Мустафа, шї нъ мерѣе декът кѣ фїеръл, шї флаѣра дн мѣнѣ. Небухул! ел сокоате кѣ прїн рѣспїндіреа шїроаїлор де сїнце, ва нѣдушї стрїгътъл тѣнгѣитор а сїнѣелѣї кѣрат, не каре-л вѣрѣе пентру а дндестѣла атаката лѣї мѣріре; дн лок де а стѣнѣе ачеастъ сѣте, ел нъ фѣкѣ декът де а о апрїнде маї мулт. Кѣ тн кѣвѣнт, омъл перї, шї ероул ремасъ. Ах! че ом естраордїнар дн окїї ѣрмашїлор лѣї ар фї фост ачест Махомет ал 2-де, кѣ мерїтъл сеѣ персонал, кѣ ісѣвїндіріле лѣї, кѣ фапте-ле лѣї челе стрѣлѣчїте, кѣ сколѣріле лѣї челе мѣреѣе, дакѣ ел н'ар фї днтребуїнѣат адесеорї сїнїчіа дн локъл дрептъѣї! *N. Bogean.*

М. С. СѢЛТАНЪ.І АБДѢЛ-МЕЦІД.

Стрѣлѣчїтъл пѣрїнте а М. С. тїмѣурїѣ аѣ прегѣтїт не фїнъл сеѣ ла дналта треаптъ че авеа се окѣне о зі. Дрепт-каре іаѣ дат вѣнї днвѣцѣторї дн лїмба гречеасѣ, арабѣ, персіанѣ шї франѣезѣ, преѣум шї дн поезїе, дн історїе, дн ѣеографїе, дн музїкѣ, дн кѣлѣріе шї дн днтребуїнѣареа ѣерїдѣлѣї, ал арѣулѣї шї а савїеї. Нѣ маї нуѣїн аѣ днвѣѣат тактїка спре а пѣтѣ коменда о арміе. Кѣ асемене прегѣтїрі пентру вїїтоареа са менїре, прїнѣул жуне с'аѣ прокламат де дмѣѣрат ла 1 Ізлїе 1839, зіѣа морѣї пѣрїнте-лѣї сеѣ Махмѣд ал II. Дїшї дн вѣрѣтѣ нѣмаї де 16 анї (с'аѣ нѣскѣт ла 22 Април 1823), Сѣлтанѣл аѣ арѣтат атѣнѣе мултѣ вреднїчіе, кѣвѣд, потрївїт датїнеї стрѣмошешї, аѣ прїїмїт днкіна-

реа клерѣлѣї шї а дрегѣторїїлор імперїеї. Ла 11 Ізлїе аѣ мерс кѣ маре помѣ ла ѣамїа де Еїгѣ, унде шеїкъл де Навїебїс, сеаѣ а дервїшїлор дѣнѣѣиторї, еаѣ днчїнс кѣ соленїтате савїа лѣї Омар, каре ѣеремонїе рѣспїнде дн Тѣрѣїа ла о коро-наѣїе. Чѣл днтѣѣ акт а жѣнелѣї сѣверан, аѣ фост а нѣмї де мїнїстрї не Хорев шї Халїс Па-ша. Ал доїле акт полїтїк аѣ фост ла 3 Ноем-вріе пѣвїлкареа Хатїшерїѣулѣї де Гѣдханѣ, тн фелѣѣ де Ашѣѣѣмѣнт прїн каре се асїѣуреаѣ ст-пѣшїлор вїаѣа, чїнстеа шї авереа. Дн ачесте дмпреѣѣѣрѣї се аменїнѣе імперїа де арміа вїрѣї-тоаре а лѣї Ібраїм-Паша. Кѣносѣут есте дн че кїп, прїн аѣѣторѣл пѣтерїлор стрѣїне, с'аѣ дн-фрѣнат Вїѣе-реѣеле, кареле апої с'аѣ мѣрїнїт кѣ адмїнїстраѣїа Еѣїпѣтѣлѣї.

Де атѣнѣе пѣнѣ асѣїзі Сѣверанѣл Османїлор, неѣнѣетат се сїргѣше а днтродѣѣе чївїлізаѣїа, толеранѣїа, днвѣцѣтѣріле, дрептатеа шї еѣкономїа дн імперїа са. Днн тоате мѣсѣріле сале се ве-

дереазъ плекъріле а марелі сеѣ пърінте, цінті-
тоаре прін реформъ а реорганиза нація са дупре
ценіул векулі.

Ікоана днѣпошазъ по М. С. дн коетнмъ
че пурта ла прілежтл днчінцереі ку савіа лѣ
Омар.

ПОРЦЕЛАНА.

Фіе-чине се міръ де ачест продукт ерумос,
каре есте подоава тоалетелор ші меселор, еатъ
кіпул кѣм се фавріказъ порцелана.

Хіна нѣ аѣ дат ачеле днтѣѣ моделе де пор-
целанѣ, каре дн Европа аѣ адѣне ла тн дналт
град де деплінтате. Порцелана се фаче дн
доге матеріі пѣмѣнтоасе, дн каре фіе-каре аре
о днстѣіре контраріе. Ына фаче порцелана пре-
везіе-лучітоаре, ші алѣатѣ еі кѣргѣтор прін ка-

ре днкеагъ тоатъ мігма, астѣ матеріе есте о
парте де граніт ші се нѣмѣще *Фелдспат* кѣрат
сеаѣ аместекат кѣ кредѣ, арінѣ ші тнеорі гіпсос
сеаѣ хѣрѣурі де порцеланѣ.

А дога матеріе а алѣатѣлѣ о фаче ерѣмѣнта-
тѣ спре а і се пѣте да орі че формѣ. Пентр а-
ста се днтреѣзінѣаѣ тн пѣмѣнт арѣіос але,
нѣмѣт дн Хіна ші дн Франція *Каолін*. Бѣнѣта-
теа порцеланеі атѣрнѣ де ла кѣтімеа а тнеѣ ші

аитей матерії дитревтинцате дн компунереа алгатулуї ачестей олърїї.

Маї дитгї матерїїле прїмітїве се мачїнъ, се петрек прїн сѣтъ, се спалъ, шї апої се фаче алгатул карїле се ласъ се стее дн курс де кѣте-ва лунї, сар дн Хїна кѣцїва ані. Апої алгатул се вате бїне, спре а скоате тоате вешїїле де аер.

Дупъ аста алгатулуї се дъ деосевїте форме аѣ дн мѣнъ, аѣ прїн калунурї, аѣ ла струг, прекум: вазе, дїскурї, теасурї &.

Ла струг се факѣ нѣмаї васеле че аѣ сѣ фїе ротунде, прекум: талцере; теасурї, тлїїоаре шї вазе, сар торцїле шї алте вазе дунгѣреце се тї-пѣреск дн калунурї дн гїпсос сеаѣ дн лут, каре днсорѣѣ а умезелеї алгатулуї, унеорї се варет дн калунурї де метал. Торцїле шї пїскурїле те-їелелор (чеаїнїїлор) се лїпѣск кѣтръ трунул ва-сулуї ку ачел алгат, днсѣ маї сѣвїїет.

Дн чест кїп прегѣтїте шї ашезате дн калунурї, вазеле се пун дн ун куптїор, дн каре се усѣкъ не днчетул спре а нѣ кѣрпа, апої се аша-зѣ дн ун куптїор фербїнте а кѣруїа кѣлдуръ трептат дн партеа сѣснїкъ, есте маї маре де а-чеа дн каре се тонеше арцїнтул. Скопїндусе дн куптїор, порцелана есте вѣртоасѣ шї ауроа-сѣ шї чере а се акоперї ку ун покост сеаѣ сма-їе алѣѣ сеаѣ колоратъ, прїн каре порцелана се фаче непѣтрунсїбілъ де апѣ шї брїлантъ, днде-їлїнїнд прїн аста шї коачереа са.

Покостул алѣ есте дн фелдспост рѣдѣс дн

палбере фобрте фїнъ, кареа дупъ мѣчїнѣтуръ се цїне дн о апѣ звучїматъ. Астѣ апѣ се дмплѣн-тѣ порцелана коантѣ, каре стрѣвѣтїнд дн ачел алгат, ласѣ не фаца васѣлуї о сѣвїїре пѣтуре де покост. Коперїте де ачест покост умѣд, вазеле се ашазѣ дн партеа де фїос а куптїорїлуї аде-кѣ ачеа маї фервїнте. Аїчї порцелана дндеплї-неше коачереа еї шї дупъ авурїреа апей, поко-стїл се дмбїнъ ку алгатул бїсконт (де дозе орї-конт). Астѣ операцїе есте делїкатъ, кѣчї пор-целана поате а се топї кеар дн куптїор карїле треѣѣ се аїѣ о кѣлдуръ ка ачеа пентрѣ топї-реа фїерѣлуї. Десенул шї зугрѣвїреа се фак пар-те ку мѣна словодѣ де зугравї, партеку патроане.

Порцелана бїне-фабрїкатъ нѣ се стармѣ нїчї о-датъ кїнд се днѣлѣзеше сеаѣ се рѣчеше де о-датъ: еа треѣѣ се фїе алѣѣ ка лантеле шї фѣ-рѣ пете, се аїѣ ун лустру де о потрївѣ, сѣ нѣ фїе преа гроасѣ шї се аїѣ о формѣ пѣлѣкутѣ.

Вазеле антїче маї алес ачеле етрусче (че се фабрїка дн Тоскана днаїнтса Романїлор) каре астїзї се гѣсеск сѣѣ пѣмїнт, сѣнт чел маї фай-мос продукт де олѣрїе шї а кѣрора форме пѣл-куте слѣжеск астїзї де модел ла фабрїкареа пор-целанїї.

Ікоана днфѣдошазѣ о ателїе де фабрїкареа пор-целаней, унде дн фїнд се веде мѣчїнѣнд матерїа, дн фацѣ унѣл прелукреазѣ алгатул ла струг, ал-тул моделїнд ку мѣна. Дн фацѣ се вѣд вазе хїнезе, антїче шї челе кѣ фїгурї, лукрате дупъ форма челор етрусче.

ОКІРЕ АСѢПРА АЛЦЕРѢЛѢІ.

Регатул векеї реценцїї а Алцерѣлуї есте удат де вре о кѣтева рїзрїле дн каре Шелїфул шї Цедїдул сѣнт челе маї де кѣпїтенїе. Мунцїї Ам-мер ѣл курмѣ; алцї мунцї ѣл делїмітеазѣ ла

меазѣ-зї. Шав, дн кѣлѣторїа са дѣ де хотар статїлуї де Марок шї Алцерѣлуї. Дешертїл Ангава, царѣ арїноасѣ каре се паре кѣ днѣѣ ка шї дн тїмпїл дїї Леон Африканул, слѣжеше де

Маї
оате

птречере леілор, струцілор ші Аравілор ґурі. “
 Сув гувєрнѣмѣнтѣл челѣ дін ґрмѣ Деѣ, статѣл
 Алѣерѣлѣ ера ґмѣрѣнт ґн шесе провінції: Ал-
 ґерѣл, Маскара, Тітері, Константіна, цѣріле Зав-
 ші а Берберілор; ачесте доѣе дін ґрмѣ пѣрїї
 рекѣноскѣ оарекѣм домніреа алѣеріанѣ, акѣріа
 хотаре деспре меазѣ-зі се пердѣ ку несѣѣршіре
 ґн дешерт. Ғнпопорареа Алѣерѣлѣ, пре каре
 Аравії ґл нѣмескѣ Ал-Ғезаїр, аѣ ґост/сѣїт, де
 кѣтрѣ Шав ші де кѣтрѣ алѣї аґторі маї контім-
 ґурані, пѣнѣ ла доѣе сѣте де мїї де сѣґлете:
 чеа дінтѣї катаґраѣе че с’аѣ ґѣкѣт де кѣтрѣ
 адміністраѣїа ґранѣезѣ, нѣ дѣдѣ декѣт ґн нѣмѣр
 че нѣ тречеа нїїї несте треїзѣчї де мїї. Портѣл
 ґортїфікат, ґн ґрунтеа кѣріа се рѣдікѣ політіа
 ґн амфїтеатрѣ, тїї преа пѣїїї сїґур кѣнд бате
 вѣнтѣл де ла мїазѣ-ноапте. Мѣнчелѣл кѣтрѣ
 каре політіа тїї лїнїтѣ, аґнѣе о ґнѣлѣїме де о
 сѣтѣ доѣѣзѣчїї шї патрѣ де метре маї сѣс декѣт
 кѣмѣїна мѣреї. Зїдѣріле, каселе, сѣнт тоате вѣ-
 рїте; ґлїцеле сѣнт ґнѣґете, шовїте, ґнѣс ґ-
 ґате де ґѣнтѣнї, ґнтресїнѣте де апѣ-дѣкѣрї; ка-
 селе сѣнт патрате шї ґѣрѣ де ґерестрї ла ґлї-
 ґѣ. Ғнтрѣ ґн ґелї де вестїѣѣлѣ (тїндѣ) нѣмїт
 Скіфа ґн рѣндѣл де ґїос, патронѣл касеї прїме-
 де візітеле сале. Ачестѣ камарѣ тїї ґнмѣндрї-
 ґн ку лѣвїїї де пїатрѣ, не каре се аґлѣ астер-
 ґнте ковоаре. Чел дінтѣї рѣнд тїї ґормат дін-
 тр’о оґрадѣ ґн цѣрѣл кѣріа се аґлѣ о колона-
 ґн каре сѣґсіне не ал доїлеа рѣнд, ачестѣ о-
 ґрадѣ шервеще а да аер апартаментїлор; ґїе-
 каре дін ачестеа нѣ есте декѣт нѣмаї о кѣмарѣ
 ґнѣтѣ, ла кашїтеле кѣрїа се аґлѣ о ґнѣлѣцѣтѣ-
 ґн ґнде се пѣне ґн пат аша де рїдікат, ґнѣт

тревѣїе о скарѣ пентрѣ а се сѣї ґн ел. Ғн ґа-
 ца ґшеї ґнтратѣлѣї есте ґѣкѣт ґн котлон ґн
 каре се ашазѣ ґн дїван, ґнде вїнѣ де се пѣнѣ
 ґемеселе несте зі. Алѣтѣре кѣ скарѣ нѣ се аґлѣ
 кѣмѣрї, дар аїче се обїчнѣеще де а ґї пентрѣ
 ґїе-каре рѣнд вѣкѣтѣріа са есте сїнѣґра кѣмарѣ
 а касеї ґнде се аґлѣ кѣмін сеаѣ оґеаг.

Ғѣрѣ а нї опрї де а дескрїе прежметеле Ал-
 ґерѣлѣ, ної вом чїта не Велїда, каре посесѣеще
 їзвоаре ґрумоасе, шї ґнде крескѣ портокалїї, ро-
 дії, шї какѣсїї. Се ґнѣсѣмнѣм ґнѣкѣ шї нїцѣ
 рѣїне романе не коаста рѣсѣрїтеанѣ, шї не Бона
 каре, ґн прежметеле еї, аре рѣїнеле Іпоней, ска-
 ґн енїсконал не каре шїдеа мареле сѣїнт Аѣґґ-
 стїн. Се маї ворѣм ґнѣкѣ шї де *Dolmen* че че
 вѣд не ґн тѣпшан каре домнеще ґн цѣрѣ марса.
 Ачесте пїетре астрїкате аколо, амїнтескѣ кѣл-
 тѣл дрѣїдік шї не Ғалї, шї каре ґѣрѣ ґндоїалѣ
 кѣ вор ґї тот-деаґна о енїґмѣ пентрѣ їсторїе.

Маґрїї ґормеазѣ чеа маї маре парте де ґнпо-
 порареа статѣрілор Алѣерїане; еї се траґѣ дїї
 Нѣмїзі шї дін Маґрїтанї, лѣкѣїторї де вашїнѣ а
 Аґрїчеї, местеканї дін кѣнд ґн кѣнд ку Ғенї-
 чїенїї, Романїї, Берберїї шї Аравїї. Маґрїї прїмі-
 тївї аѣ тентѣл арѣмѣѣ, ґнѣс маї алѣїї декѣт ал
 Аравїлор. Статорнїїреа Тѣрѣїлор ґн Алѣер да-
 теазѣ дін епока кѣнд еї аѣ венїт ґнтрѣ аґнто-
 рїл Маґрїлор шї кѣнд ґонїрѣ не Спанїолї сѣс
 команда ґаїмосѣлї Корсарї Барѣѣрошіе шї а
 Аравѣлѣ Селїм-Евтемі. Еї сѣнт ґрумошї, мѣндрї;
 ера алешї пентрѣ а ґорма корпѣл Іанїтерїлор
 Деґлїї. Ғнѣскрїріле Тѣрѣїлор ку Моресчеле аѣ
 прїлежїт їскареа сѣмінїїї Кѣлѣїлор.

Т. Кодрескѣ.

ЕСПЛІКАЦІА ТЕРМІНІЛОР КАЛЕНДАРѢЛѢ ЛАТІН.

Маї ґн тоїї анїї сеаѣ маї вїне зікѣнд маї ґн
 ґате зілеле се дѣ кѣте ґн Календар дїтѣ рї-

тїл латїн ґн мѣна копїлор, ба ґнѣкѣ шї ґн а-
 чеїа а оаменїлор ґѣрѣ а се відеа есплїкаѣїа тѣ

търор терминатор че се афл дн трънсул. Ної ам сокотит де кувинць, къ кѣтева днѣмнѣрї по скѣрт дн ачеастѣ прївїре нѣ ар фї рѣѣ венїте дн Ікоана лѣтеї, маї алес къ ачесте лѣмѣрїрї с'ар цѣтеа адѣопї шї прїн Календарїле ноастре, спре а днлеснї пре тїнерїмеа ромѣнѣ, сѣ днѣлѣагѣ маї ку пѣтрѣндере дателе хронолодїче купрїнсе дн їсторїїле скрїторїлор Гречї, Латїнї шї Бїзантїнї.

Зрїкѣа Календарѣлѣ. С'аѣ дат нїмеле де Календар тавлоанїлор дмѣрїрїрї тїмѣлѣї, пре каре омул ле аѣ статорнїчїт пентрѣ днтревуїнцареа лѣї, шї каре купрїндѣ шїрѣїле зїлелор, а септемѣнїлор, а лїнїлор шї а ано-тїмѣрїлор анѣлѣї, шї каре вїнѣ де ла кувѣнтѣл *Calendes*, каре днѣсїна адѣнѣрїле цїнѣте пе пїаделе пѣлїче дн тоате челе дїнтѣї зїле а ле лїнїлор де кѣтрѣ Романї, шї дн каре понтїфїчїї вестеаѣ попорѣлѣї сѣрѣторїле челе марї шї фїерїле ссаѣ кармароачеле.

Компѣтѣа еклезїасїїк. Компѣтѣл еклезїасїїк есте нїмеле дат мѣсѣрѣї тїмѣлѣї, де кѣлїнда-рѣл вїсерїчїї католїче, ссаѣ калѣлѣацїа че шер-

беце а регѣла анѣл склїзїастїк; ел купрїнде пѣтѣрѣа де аѣр, *littera Dominicalis*, чїкѣлѣа солар, *indica* романѣ, *periodus Iulian*, епакї шї сѣрѣторїле вїсерїчїї.

Нѣмѣрѣа де аѣр. Нѣмѣрѣа де аѣр каре се нѣмече ашїждереа шї Чїкѣлѣа лїнарї, есте нѣ пѣрїод де 19 анї, каре купрїнде челе 235 де варїацїї чѣлѣрїте, каре потѣ а се днѣлїнї дн епохеле лїнїлор нѣче, дїн прївїреа зїлелор лїнеї. — Атенїенїї, рекѣносѣнд ачеастѣ дмѣрїрїрї-старѣ днѣсїмнѣтоаре а околїрїлор перїодїче шї знїчїорме а лїнїлор нѣче днѣлѣ ачеастѣ револѣцїе де 19 анї, пентрѣ кѣ атѣнѣа соареле шї лїна се днѣлїнескѣ тот ѣна, дїн-прївїреа пѣмѣнтѣлѣї, дн ачелеашї дмѣрїрїрї-стѣрї шї ла ачелеашї пѣнѣтурї а черѣлѣї ка шї ку 19 анї маї днїанте прїмїрѣ ачеастѣ десѣоперїре ку ентѣсїасмѣ, шї пентрѣ днтревуїнцареа шї днѣмнѣнареа четѣнѣнїлор, сї порончїрѣ сѣ се сале тавлонѣл дн лїтере де аѣр пе пїаделе пѣлїче; нѣтѣ де нѣде се траѣе нѣмїреа де *Nemurra de asr*.

(Ва срѣа).

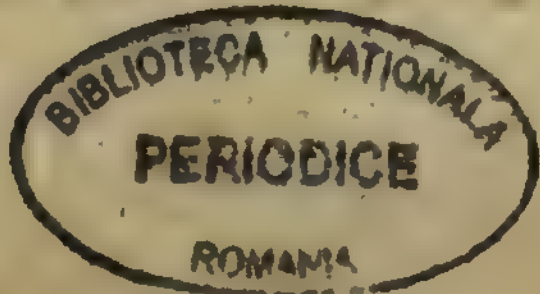
ФІЕ-КАРЕ ТРЕБѢ А ФІ АЧЕЕА ЧЕ ЕСТЕ.

Дн вїаца омонѣаскѣ тоатѣ днтрепрїндереа чѣре таланте шї кѣношїнѣ, шї нѣ есте їдеѣ маї маре шї маї нѣвѣнеаскѣ, де кѣт кѣнд чїнева крѣде, кѣ рѣлацїїле вїеѣї ноастре не се потрївѣскѣ кѣ дѣхѣл нострѣ чѣл днѣсемнат, шї кѣ окупѣацїа ноастрѣ ар фї нѣвреднїкѣ пентрѣ черѣтареа ноастрѣ. Орї шї че соцїетате аре нѣвоѣ де барѣацї маї днѣсемнатї, шї ла фїе-каре професїе требѣе мѣлѣ днѣделѣере шї нѣ гѣст днформат, дакѣ чїнева вѣеѣе а фѣче пропѣшїрї нѣорѣчїте дн днѣеплїнїреа са. Фолосѣл се поате кѣпѣта нѣзмаї прїн кѣношїнѣї днѣтїнсе шї сїргѣїнѣцѣ маре, шї де фїе-каре талант чїнева требѣе а се фолосї прѣкѣм шї де фїе-каре окупѣацїе. Де

ачеѣа требѣе а фї чїнева де плїн, ачѣѣа че есте; шї чѣѣа че днѣчѣе, сѣ лѣвѣрезе кѣ гївѣчїе шї зел. Ачѣѣа че ѣ вѣн шї фолосїторїї, нѣ десонѣреазѣ нїчї кѣм пе ом; шї фїе-каре талант се онѣреазѣ, кѣнд ѣшї днѣплїнѣе поетѣл сеѣ кѣм се каде. Дн тїнерѣцѣ, требѣе чїнева сѣ днѣвѣде а фѣче вїне месѣрїа че аре а алїїка; дн днѣвѣцѣтурїле сале тѣнѣрѣл сѣ аївѣ де скѣп десѣвѣршїреа, пе кареа дакѣ аѣ кѣпѣтато, ѣшор се поате ажѣта дн нѣвоїле сале. Франклїн прїн блѣнѣѣа шї сїгѣранѣа са ажѣнѣсѣ дїн нїмїкѣ чѣл маї маре барѣат. Ел ера тот деаѣна фѣарте окупат, шї вѣѣа сѣ фїе де плїн ачѣѣа че ера.

Гр. Пл.

INSTITUTUL ALBINEI.

ЖОАНА ЛУМЕІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНІАОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 21.

2 МАРТІЕ.

АСТРОНОМІА ПОПОРАНЪ.

(Ърта).

Planeta Меркуріа.

Іст лучеафър се мішкѣ дн пѣцінь депъртаре де ла соаре ші есте фoарте мік, пентру каре нічі с'аѣ пѣтѣт деплін обсерва: Форма са есте ротундѣ, нѣ лѣмінеазѣ де сіне кѣчі ел аре фазурі (скімѣрї) ка луна. Депъртареа ачестѣ лѣчеафър де ла соаре есте де треїспрезече міліона не міле францезе (11,700,000 молдовене). Адеврѣтурѣ сеѣ діаметру есте де 1,200 міле францезе (1,080 молдовене). Тімѣл кѣлѣторіей дн орбіта са сеаѣ лѣнѣімеа анулуї есте 87 зіле 27 чеасурі 15 мінуте 43⁹/₁₀ секунде. Репеѣнѣа ку каре се мішкѣ дн нoан есте 40 міле пeчас. Нѣ се кѣноаѣе алѣ планетѣ а кѣріа мішкаре де транслѣціе ар фї маї репeде. Днкліңареа адекѣ плекареѣ осіей сале де ротіре кѣтрѣ планѣл орбітей, есте фoарте кѣлѣдѣ.

ра каре іст планет капѣтъ де ла соаре есте де шепте орї маї таре декѣт ачеа че капѣтъ пѣмѣнтѣл. Се сокотече кѣ о атмoсѣтерѣ фoарте деасѣ асѣмѣнѣрѣ асѣ кѣлѣдѣрѣ. Тімѣл зілеї адекѣ а ротірей дн пѣтрѣл осіей піне 24 чеасурі 5 мінуте.

Planeta Вінереа.

Лѣчеафѣрѣл ачестѣ есте маї депъртат де ла соаре декѣт Меркуріѣл, а са депъртаре мілѣчїе де ла соаре есте де 25 міліoане міле францезе (22¹/₂ міле молдовене). Ел есте ротунд, oпак (непревѣзїт) капѣтъ лѣміна де ла соаре, ші аре фазе ка ші луна, діаметрул сеѣ адеврѣт есте песте 2,800 міле францезе (2,520 молдовене). Ку тоатѣ мѣрімеа са, Вінереа есте чеа маї греа де а се веде прїн телескоп, дн прїчина лѣ

PERIODICE

коареї шї а скънтеерей лумінеї сале. Еа кълътореще дн цѣрл соарелуї дн курс де 224 зїле, 16 часурї, 49 мїнѣте шї 8 секунде. Репедунеа са мїжлоче дн спаціе есте де 29,000 мїле пе час. Дн мїшкареа са де трансляціе, трече тнеорї днаїнтеа соарелуї, шї атунчі еа се веде ка ун пункт негрѣ пе діскѣл лѣчїтор ал ачестїї лѣчеафѣр. Ротїреа дн цѣрл осїей сале се фаче дн 23 часурї, 21 мїнѣте. Осїа ротїрей нѣ се афлѣ дн планѣл орбітей сале. Кълдѣра еї есте мѣлт маї маре декѣт пе фаца пѣмѣнтѣлуї. Атмосфера са се креде маї деасѣ декѣт а ноастрѣ.

Честї дої лѣчеферї днхѣнцѣрѣ черѣл дн компанїе кѣ соареле, де ла каре нїчі одатѣ нѣ се діспартѣ декѣт пѣнѣ ла оаре-каре марцінї. Ії сѣнт тнеорї спре рѣсѣрїт, тнеорї спре апѣсѣл соарелуї. Дн чел днтѣнѣ каз ії лѣческѣ дѣпѣ апѣсѣл соарелуї шї се нѣмескѣ *стеле де сарѣ*; дн казѣл ал доїле стрѣлѣческ днаїнтеа рѣсѣрїтѣлуї сѣш шї атунчі се нѣмескѣ *стеле де дімінеацѣ*, де асемене се нѣмескѣ шї *стелеле пѣсторѣлѣ*.

Челелалте планете неафлѣндѣсе нїчі одатѣ

днтре соаре шї пѣмѣнт, фазеле лор сѣнт несїм-цїтоаре.

Planeta Марц.

Ачеста есте ун корпѣ ротѣнд, тѣнекос. Астѣ планетѣ аре чеа маї маре аналогїе кѣ пѣмѣнтѣл нострѣ. Пре еа се днсамнѣ петеле каре днтѣ-цощазѣ мѣрїле днтїнсе, а кѣрора колор есте верзїѣ; рѣмѣшїца планетей се деосевеще прїн колор рошѣ, каре аратѣ о вѣпсеа де окра (кѣрѣмї-зіе) а пѣмѣнтѣлуї сѣш, дїн каре се ведерѣазѣ кѣ Марцѣл есте кѣнцѣрат де о атмосферѣ. Кѣтрѣ полѣрїле планетей се вѣдѣ оаре-каре пете фоарте лѣчїтоаре каре се пуцінеазѣ дн курсѣл верей сале шї се днмѣлцѣск дн еарна са, дїн каре се лѣмѣреще кѣ ачеле сѣнт адѣнѣтурї де геацѣ ка ачеле афлѣтоаре пе ла полѣрїле ноастре. Марцѣ кълътореще дн черѣ дн курс де 686 зїле еар ротїреа са о плїнеще дн 24 часурї, 39 мїнѣте, 24 секунде. Дїаметрѣл сѣш чел адевѣрат есте де 1,500 мїле: Дѣпѣртареа са де ла соаре 57 мїліоане де мїле. Репедунеа кълъторїей сале дн носан есте де 19,700 мїле дн ун час. (Ва срѣта).

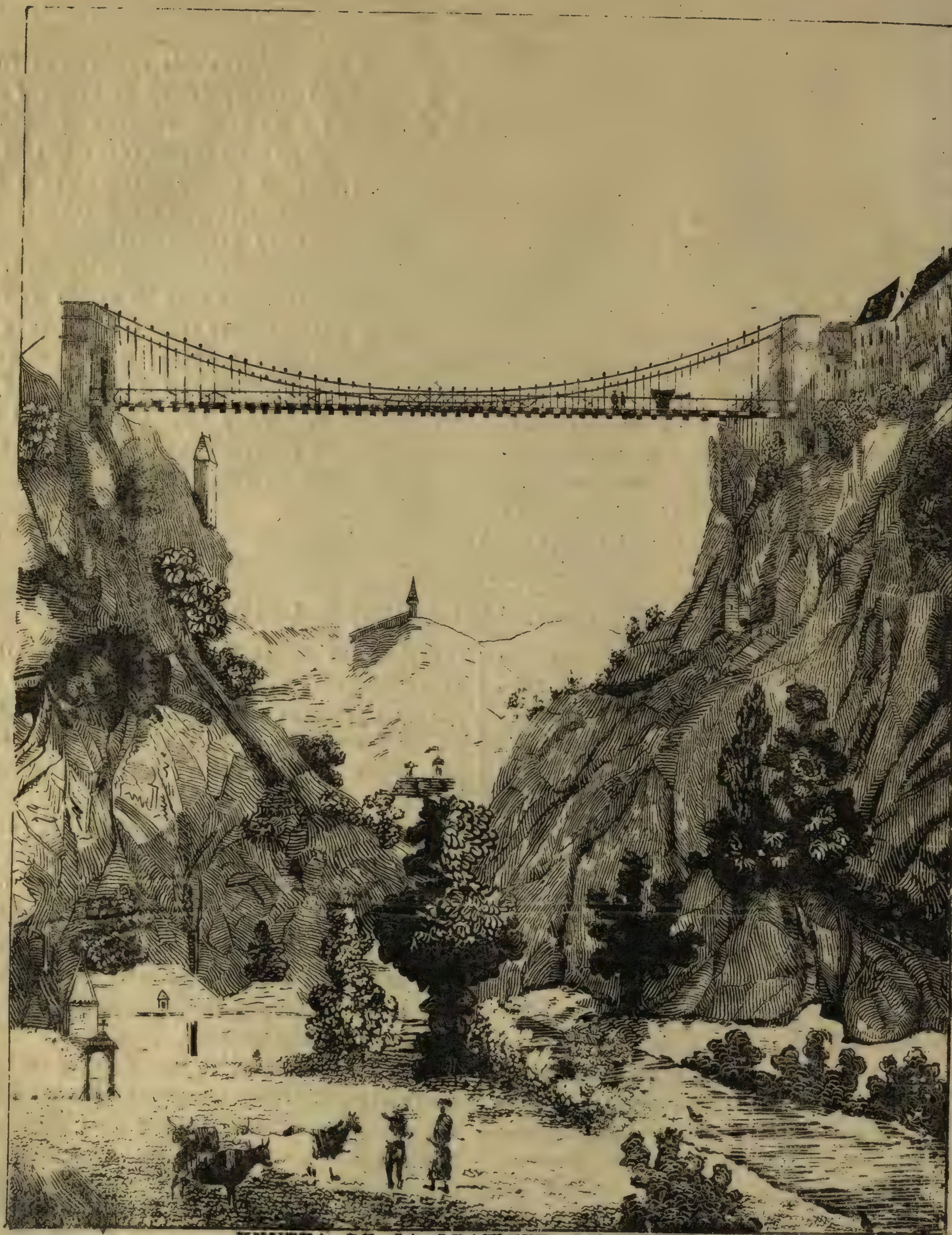
ЕСПЛІКАЦІА ТЕРМІНІЛОР КАЛЕНДАРѢЛѢЙ ЛАТИН.

(Срѣта).

Лїтерїле Домїнікале. Лїтерїле Домїнікале сѣнт челе шепте дїнтѣї лїтере а Алфаветѣлуї, кѣ каре се шерѣеск дн кѣлїндарѣл вїсерїчей романе пентрѣ а арѣта Дѣмїнічїле, шї релациїле зїлелор анѣлуї кѣ ачелеа а ле сѣнтѣмѣней; шї пентрѣ а се да ачестора о днорѣндѣуїалѣ пѣрѣурелнїкѣ с'аѣ днсѣмнат челе шепте дїнтѣї зїле а ле анѣлуї шї конрѣспѣнзѣтоареле лор дїн шапте дн шепте прїн лїтерїле: А, В, С, D, E, F, G, дн аша фелѣ кѣ кѣнд лїтера домїнікалѣ зї А, Дѣмїнічїле анѣлуї кадѣ ла 1-ї Генарїе, ла 8 Гена-

рїе, ла 15 Генарїе, ла 22 Генарїе, Де асѣмїнеа Дѣмїнічїле кадѣ ла 2, 9, 16, 23 Генарїе кѣнд лїтера домїнікалѣ зї В. шї аша маї дѣпарте.

Дечї, днтр'ун ан де 365 де зїле, сѣнт 52 де репетїцїї де 7 зїле, дн тотѣл 364 де зїле сѣаѣ 52 де сѣнтѣмѣнї, маї мѣлт о зї; аша дар дѣпѣче с'аѣ днкеїет анѣл прїн 52 де сѣнтѣмѣнї неапѣрате, се маї гѣсѣще днѣкѣ о зї каре аре сѣ днчеацѣ о алѣ асѣмїнеа сѣнтѣмѣнѣ, шї прїн тѣр-маре, чеа маї де пе тѣрмѣ зї а анѣлуї треѣе сѣ фїе тот ачїаши ка шї чеа днтѣнѣ зї каре аѣ

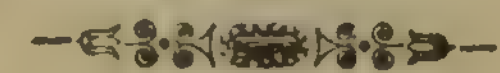

ПОНТЕА ДЕ ЛА ФРАИБЕРГ АН СВИЦЕРА.

де 231 палме дн фудул тнеі вї де алвіе *), аї арятат нештїнца тнеі асемене лжкрїї. Аша дар пунтеа есте днтїнсь фїрь а авеа де десїпт ун разїм, дн о депїртаре де 927 палме.

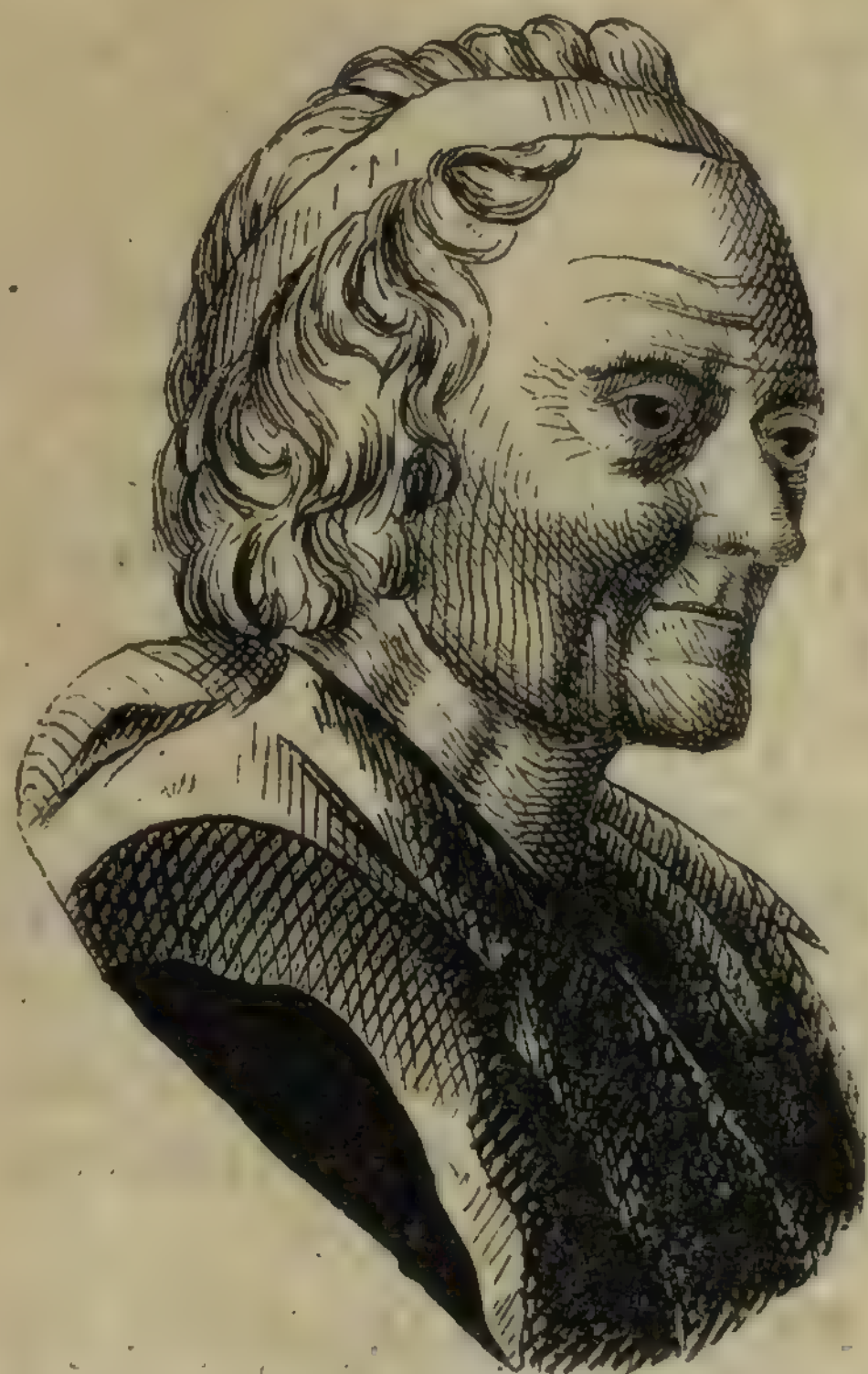
(Ва срта).

*) АЛВІЕ, пїжнт лїскїт дїн мїлїре.

ВОЛТЕР.

Волтїр аї фсст унїл дїн барбацїї чїї екстра-ордїнарї карїї, фїрь алт аїнтор декїт ачела а ценїеї лор, аї аїнтїс а авеа ун фелїї де домнїе асїпра асеменеа лор. Ел н'аї фсст нїчї сїверан

нїчї маре їрої; ел нї авеа дн дїспозїцїа са о-доареле їмперїеї, нїчї комендїса армїї, кї тоате ачесте ел пїшеа ка ун трїумфатор, умплїнд лїмеа де нїмеле сеї, адїкїндїо дн мїраре прїн нїмїрїл бїрїнцелор сале, лїудат де унїї шї влїстїмат де алїїї. Ка чїї маї мїлїї де кон-четїторї, дїрїмїнд мїлте шї незїдїнд нїмїк ла лок; дїкїт де шї ера о ценїе, кї бїнїї самї нї ера ценїа бїнелїї.

Ла епоха нашерїї сале, рецеле чел маре Лїїс ал XIV, ера спре дїкеерея карїереї вїецеї, сїргїїндїсе дн вїтрїнеце прїн о евлавїе аспїрь се рїс-кїмпере скандалїл жїнецеї сале. Дн локїлсер-вїрїлор курцеї се фїчеаї помпе релїцїоасе. Пала-турїле, кїрцїле, челе одїнеоарї рїсїнїїтоаре, ераї тїкїнде ка о бїсерїкї. Кїртїзанїї депрїншї а компїне фаца лор дїпре ачеа а рецелїї, фїчеаї ун фелїї де покїїнїї пїрїтї. Дар пїнтре дом-нїа чеа маре че ера спре дїкеерея, се ведеа а-мї рїсїрїнд реценцїа а вїїторїлїї реце, шї жїнї-меа, каре пїрїре се акаїї де вїїторїме, пентрї кї шї еа н'аре алта декїт вїїторїме, жїнїмеа се дїндеса дн пїрїл лїчеафїрїлїї че се ведеа амї рїсїрїнд.

Тоцї жїнїї кавалерї, спїрїтуошї шї трїнторї шї некресїторї, лїа дн рїс евлавїа рецелїї вїтрїн, шї, аместекїнд фондосїл кї форма, авеаї гїст а атака кеар релїцїа. Чїї маї дїтїї прїнцїї шї новїлї да пїлда некресїереї, шї ка нїще орїї нї вїдеаї кї сїпїаї темелїа зїдїреї соцїале каре а-менїнца а сїрїпа пре фїїї лор сїї рїїнеле сале. Волтер, жїне скїнтїтор де мїнте шї де їдеї спї-рїтоасе, ера кїзїтат де ачеа соцїетате каре їл прїмї кї браце дескїсе, кїнд кеар атїнче ел фї-кї ун конкурсе ла Академїе пентрї компїнереа тнеї оде дн лауда Маїчеї Домнїлїї, дїнчепїнд карїера са прїн о темї релїцїоасї, ел, карїле а-веа сї фїе шї нїчї аї дїтїрїїет а фї апостолїл некресїнїї!

Спре а пїзїї оаре-каре формї кї арма фїлосо-фїеї, с'аї декларат рїсвоїї преїїудецелор, дїнтре каре се дїнтрїлоакїї кресїнїца, релїцїа дїмнїезас-кї шї сїїнта скрїптїрї. Релїцїа ера цїнїта чеа маре, кїтрїї каре се репезеаї сїїдїїїе а сар-касїлїї (сатїра) атїт де прїмеждїоасе кїнд стї кї гївїїїе арїнкате. Дн мїна лїї Волтер еле ераї маї перїкїлоасе декїт дн а ле алтора, кїчї нїме нї ле пїрта кї о гївїїїе маї крїмїна-лї, нїчї кї о статорнїїїе маї дїделїнїгате. Вїа-ца са ера о лїпїїї неконїенїїї, дн каре ел ера

маї тот-деазна дивінгтор. Моралул публік с'аѣ атакат дн темеліа са; ші дупь ун мез-век, тро-нул Франціей с'аѣ сурпат, еар соціетатеа ліпсіть де разьм, се афль ка дн о маре фърь кърмь свучнмать де фортунь. Дн мезул кьсьпіей націо-нале, а прьзілор, а честелор канівале ші дефь-мареа бісерічлор, с'аѣ възут ачеа адунаре, каре аѣ тьет капул рецелуї лор, декретуїнд фїїнца лзі Думнезеѣ. Ачеста аѣ фост резултатул чел

тріст а реформей проектате ші днченуте дн англ 1789 дупь сіргуїнца луї Волтер ші а дісціплі-лор сеї.

Ачесте пучїне кувїнте ераѣ неапърате а про-пъші історіа віецей ачестуї ом екстра-ордінар, карїле дн курс де треї патрімї де кек аѣ цїлїт лумеа сьв дьгуд пенеї сале.

(Ва ьрта).

ФІСІОНОМІА ОМЪЛЪІ.

СКІЩАРЕА КЛАСІФІКАЦІЕЙ ФРЕНОЛОГІКЪ ДЪПЪ СІСТЕМА ДОКТОРЪЛЪІ СПЪРЦХАІМ.

(ьрта).

No. 21). *Imitatie.* Факултатеа де а іміта це-стурїле, лімбанул, акцентул, гласул, фїсіономіа ш. а. л. Фоарте въздїть дн акторїй чей марї ші дн вре о кьцїва зугравї; органул імітаціей се а-фль де амбеле пърї а органулуї буней воїнць, ші се днвечїнеазь кь ачела ал мервейлозїтцьей.

No. 22). *Indivїdualitatea ceas cїmїuїа фанте-лор.* Органул ачестей факултцьї окупь мїзлокул пърцей цїоснїче а фрхїтей, пучїн маї сьс де рь-дьчїна насхлї ші а спрінченїлор. Плекаре де а кьноаще маї кь де амьнунтул обїектеле, гь-стул обсервацией де амьнунцїмї, предїлекціе пен-трї Історїа натураль, днлеснїре де а днвьца, меморїа сеаѣ цїнереа де мїнте деспре лькрурї ші деспре фанте сеаѣ днтьмплърї. Відецї пре Кь-віе, Ліне, Хумболд, Сїсмондї ші пре алцїї.

No. 23). *Конфїгурація ceas форма.* Кь вьт окїї сьнт маї днлътурацї кь атьта ачесть фа-култате ьї маї ростїть. Еа-ї преа пїпьїть ла зугравїї де портретурї. Аплекаре де а-ші амїнтї фїгурїле ші де а нїмерї асьмьнареа лор. Аїче чїтьм пре Георгїе ал ІІІ-ле, каре ьші амїнтеа деспре фїсіономїа тутурор ачелора че ьї възусь; Г. Кьвіе, зугравул Церард ші маї кь самь пе вестїтул зуграв Ван-Дїк.

No. 24). *Antїnderea ceas cїmїmentsїа перс-пектївей.* Факултате неапърать зугравїлор, цене-ралїлор де армать ші індїнерулуї. Відецї пре Брунел індїнерул &. Органул антїндереї окупь латуреа льунтрїкь а аркадеї скьфьтурей окїлуї.

No. 25). *Грестатеа ceas rezїstenція.* Факул-тате де а прецї грестатеа трїнтрїлор ші де а ле фаче сь фьптьїаскь сеаѣ де а ле потрїві ла мьсърьтоаре. Органул конрьспунде ла аркада скьфьтурей окїлуї, унде се афль днтре органул антїндереї ші ачела ал колорїтулуї. Її маре ла дьнцїторї, ла мьрїнарї, ла меканїчї ш. а. л. Ъ-нїї зїкь кьмькь днгьспїмеа ачестуї орган дїспоза-зь пре оаменїї че кьльторескь пе але де а авеа льнчедїме де мареа.

No. 26). *Колоратїа ceas cїmїmentsїа зьстрьї-тсьрей.* Органул ачестей факултцьї се афль дн мїзлокул аркадеї скьфьтурей окїлуї, днтре орга-нул орьндзелеї локале ші ачела ал грестьцей. Її фоарте маре ла мулте дїн фемеї каре аѣ преа мулт густ дн кьноащереа нзанселор ші каре шїѣ аша де віне ка сь потрївеаскь колоареле.

No. 27). *Локалітатеа ceas спациїа.* Факул-тате каре нї дндеамнь ка сь відем ші сь кьль-торїм мулт, прекум ші де а нї адуче амїнте де

локүрі. Ачест орган окупъ спація чеа мікь а фрунтеі каре се афлъ деасупра пърцеі лъунтріче а спрінченей. Аколо се афлъ о булбукутурь ма-ре ла кълъторіі чеі марі, ла зугравіі де пейзаже, ші ла анималеле каре кутріерь локүрі, де есем-плу ла рьндунікь. Нү преа маре ла фемеіле ка-ре-с нъскүте де а фі тот шъзътоаре. Везі пре Плутигорул Коок, Колумь, Хумболд, Ёрвіл ші Рос. Ачест орган ера фоарте пінъіт ла Невтон, ел каре аъ фост аша де лініціт ші акърүіа віа-ць ера аша де пачнікь.

No. 28). *Калкулація сеаъ нътъръла*. Органул калкулаціей фійнцьще ла партеа афарелнікь а ар-кадеі скъфътурей окүлү. Ёі маре ла Невтон, Айлер, Монге, Араго ші Коші.

No. 29). *Ординъла сеаъ дпоръндъіреа*. Апде-каре де а пуне фіе-че лъкру ла локүл лүі, ші а-ші амінті де локүл че окупъ. Факүлтате а е-рүдіцілор (днвъцацілор), а колекторілор, а челі-ваторілор (неднсурацілор) ші маі кз самъ а фе-мейлор. Еа се афлъ дн лъунтрүл органулү де маі сус No. 28 ші тот пре ачеіаші лініе. — Нумаі сінгүр контүрнүл скъфътурей окүлү вьдеще кз купрінде вре о шесе сеаъ шепте факүлтѣці фоар-те деосъбіте.

No. 30). *Евантсалиitatea сеаъ даръла ківзъірі-лор сеаъ днвнърілор*. Ачеаста-і факүлтатеа чеа маі фаворітъ а фісіологістілор, а політіцілор, а історіцілор, ші а медіцілор: мешешуг де а ст-пліні цірконстанцііле ші де а-ші адуче амінте де еле, талантүл анализүлү ші а превідереі каре се купрінде де а-ші да самъ де тоате ківзүріле ші де фіе-каре старе дн каре поате а се афла тот ачелаші обіект ші тот ачеіаші фійнць. Органул евантсалицьей, афлътор дн мізлокүл фрунтеі, ёі пінъіт ла тоці історіціі чеі вуні, ла фісіологістіі чеі марі ші ла політіці.

No. 31). *Тімплъла*. Факүлтате де а мьсүра тімплү ші де а прехотърі зьстъмплүріле прін амін-тіреа ціркүмстърілор ші а фантелор че с'аъ тьмплат. Еа есте де асьмінеа плекаре де а'ші рекема

дателе кум ші де а студіа Кронологіа. Орга-нүл ачестей факүлтѣці се афлъ деасупра пърцеі мізлочіе а спрінченей.

No. 32). *Тонъріле сеаъ Мелодіа*. Ачеастъ фа-күлтате есте ла музікь ачеіа че-і дарүл колорі-түлү ла зугрвѣтурь. Органул окупъ унгүл а-фарелнік а фрунтеі, деасупра спрінченей, ші ел се меціешъще кз органул *тімплълү*. Ел ёі маре ла вестігүл Росіні, кум ші ла Хайдн ші ла ал-ціі. Ёі де неапърът ка органул де маі сус сь се уніаскь кз ачеста центру а се форма адівъ-раці музіканціі.

No. 33). *Лімбавіла сеаъ ціпереа де мінте де ківінте*. Арътареа факүлтѣцей каре ні фаче сь днвъцьм лімбї, прекүм ші де а гьсі дн мінтеа ноастрь кувънтүл потривіт де а рості лъмзүріт куцетареа ноастрь. Съмнүл ачестей аплекърі е-сте проеміненціа (булбукареа) окілор. Ачеаста і чеа днтъл факүлтате пре каре Галл, днкъ ть-нър, о аъ дескоперіто. Філолоціі, ботаністіі ші професоріі лімбүці аъ маі тот-деазна окіі булбу-каці, прекүм ші класіфікаторіі де орі ші че фелү. Аша-с Хумболд, Кьвіе, Сілвестру де Сасі ші Станіслав Іуліен, професорул де лімба хінезеас-кь ла Паріс.

No. 34). *Компарація сеаъ асьмінітеа*. Ор-ганул днфъціошітор а ачестей факүлтѣці преціоа-сь окупъ мізлокүл фрунтеі, унде ел се афлъ деа-супра евантсалицьей. Ачеастъ факүлтате ёі не-апърать натуралістілор, скрііторілор ші ораторі-лор. Відеці пре Піт, Гіоте, Ламенеі, Ламартін, Цеофруа, К. Дүменіл ші Прусіанүл Окен.

No. 35). *Казсалиitatea, спірітска філософік*. Дн пүтереа ачестей факүлтѣці, філософіі пьшескь дін коло де фанте ші де тьмплърі, кз скопъ нз-маі де а лі гьсі кахзеле, мотивүріле аскүнсе сеаъ есенціа. Ачеаста-і шійнца ачеіа че с'ар пүтеа нүмі *Пентръ* че ші *Кьт*. Фъръ дьнса, нз ар фі нічі кум днвъцаці адівъраці, нічі кум історіці нічі мораліці адънчі. Асфел есте прінціпіул сі-стемілор фъръ де фундамент ші а іпотезілор ме-

М
а
н
д
с
н
м
а
л

тафізіче. Органул ачестуї сїмтімент філософік се афлѣ дн партеа лѣтѣралѣ а фронтел, пе мѣр-
цініле органулѣ Компарациел. Требуѣа сѣ фіе

маре дн натуралістѣл Бѣфон, Гіоте, Сократ, Кант,
Франклін, Кератрі, дн Бѣрке ші дн Монтескіѣ.
(Ва ґрта).

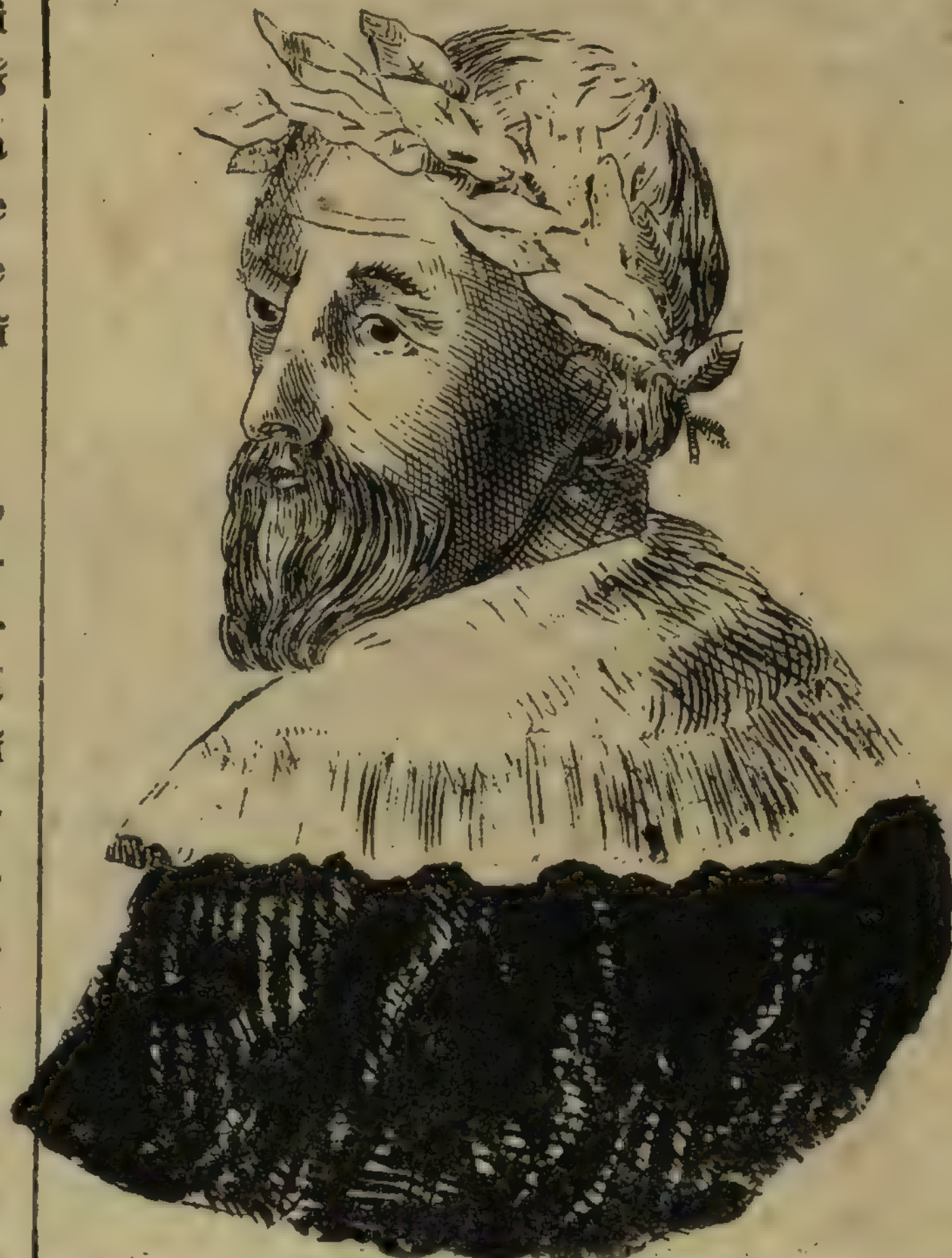
АРІОСТО.

Чеа маї маре парте де поецї се прегѣтеаѣ ку
тотѣла ла алѣ чева декѣт ла ачеа карїерѣ дн
каре авеаѣ а се стрѣлѣчї. Дн жѣніе, пѣрінції і
хотѣраѣ пе ґнїї ла адвокаціе, ла кѣлѣгѣріе сеаѣ
ла оасте. Дар венїа зіѣа дн каре се деклара
дн ії сентїментѣл мїніреї, дрепт-каре тоате
ле пѣрѣсаѣ спре а ґрма сворѣлѣ ценїеї лор. Де
їст фелїѣ аѣ фост шї Арїосто, ґнѣл дн чїї маї
файмоші поецї лїрічї а Італїеї.

Лодовїго Арїосто се пѣскѣ дн Реціо ла 1474,
дн жѣніе мѣртѣрісеа маре талант пентру пое-
зіе, дн каре компѣнеа трагедїї че де репре-
зата ку фрації сеї. Афлѣндѣсѣ дн дрегѣторїе ла
кардіналул д'Есте; де шї плїнеа челе маї марї
їнтересѣрї політіче, тотѣшї нѣ дн чета а се дн-
делетнїчї ку поезїа, шї дн мезѣл окупацілор фе-
лїріте аѣ компѣс дн курс де 10 анії поема са
немѣрїтоаре днтіґлатѣ: *Роландо фѣрїозо*. Стрѣ-
мѣтѣндѣсе апої ла дѣка Алфонсо, аѣ пѣчнїт ста-
тул ачестѣеа че ера дїшерат де партїде. Пое-
ма лѣї прекѣм шї астізі, ера шї атнчї лекѣґра
чеа фаворїтѣ а Італїенїлор де тоатѣ стареа, дн
каре маре парте о шїѣ де рост шї о кѣнтѣ.
Кѣзїнд одатѣ днтре о бандѣ де хоцї кѣм-
плїчї карїї ґчїдеа шї прѣда церї, ачеастїа дн-
датѣ че азїрѣ кѣ ел есте Арїосто, се плекарѣ
ку респект днїнтеа са шї-ї дѣдѣрѣ о ескортѣ
пѣнѣ ла ґн лок сіґѣр.

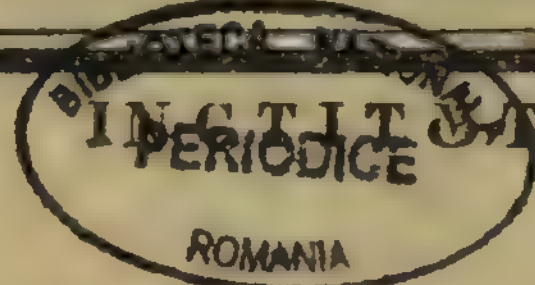
Ел нѣ ера авѣт, дар тотѣшї аѣ адѣнат атѣта
кѣт аѣ пѣтѣт петрече бѣтрѣнецеле дн лїніе.
Мїрѣндѣсе оаре-чїне, кѣм ш'аѣ зідїт о касѣ атѣт
де мїкѣ еї, кареле дн поезїїле сале, дескрїе пала-
тѣрї аша де марї шї мїнѣнате, ел рѣспѣнсе пентру

кѣ маї ґшор есте а адѣна кѣвїнте декѣт пїетре.
Ел аѣ рѣпосат дн каса ачеа ла 6 Іґѣїе 1553.

Поема лѣї есте традѣсѣ дн тоате лїмбеле шї кѣ-
тева політїї наѣ днѣлѣчат монѣменте.

Дн поема са Орландо, ел аѣ десѣлїт о мїнѣ-
нѣнатѣ шї стрѣлѣчїгѣ авѣдїе де їмаїнаціе, шї
ґн фармѣк дн їсторїсїріле сале, каре ку маре
маестріе днвїнѣ ґна ку алта ненѣмѣрате епїзо-
де, десеорї днтрерѣнте шї маї дн ґрмѣ еар ре-
днчепѣте. Асемене днсѣшїрї аѣ днчїнс фрнтеа
лѣї Арїосто ку кѣнѣнї немѣрїтоаре шї компатріо-
ції сеї і дѣдѣрѣ нѣме де *Divino* (днзеїт), афарѣ
де астѣ маре Епопое, Арїосто аѣ компѣс Сатїре,
комедїї &, шї версѣрї латїне.

BIBLIOTHECA MUSEI L. ALBINEI.

ROMANIA

АНЪД П.

ИКОАНА ЛЮМЕИ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 22.

9 МАРТІЕ.

ВОЛТЕР.

(Анкеіере).

Волтер с'аѣ нѣскѣ ла 1694; пѣринтеле сеѣ аѣ
фост Франсѣа Арѣ, нотар де Шателѣ, ом фоарте
кѣминте. Анспѣимѣнтат де плекѣріле фѣнѣлѣ сеѣ,
ел воі а ле стѣнѣе маі нѣинте де а се дісволта
маі мулт. Дрепт-ачеа іл хотѣрі ла рамул фѣн-
декѣтореск. Дар жѣнеле ан лок де а анѣвѣа
леѣіле, компѣнеа траѣедіі ші ан вѣрстѣ де 18
ані, аѣ скріс траѣедіа *Едіпс*. Спре ал абате де
ла плекареа кѣтрѣ поезіе, пѣринтеле сеѣ іл трі-
месе ан Оланда, де ынде ел се антоарсѣ невіндекат
ші анкѣ де пе атѣнѣі анченѣ а адуна матеріал
пентру поема лѣі *Ханріада*. Пѣрѣт фѣінд кѣ
ар фі фѣкѣт о сатірѣ асѣпра рѣпосатѣл реѣе Лѣі
ал XIV, деші кѣнедрепт ансѣ се арестѣі ан фѣі-
моаса четѣѣе Бастіла. Ан ачест лок аѣ анкеет
лѣкрареа Едіпѣлѣі ші а Ханріадеі. Дѣнѣ че се
кѣноскѣ невіновѣѣіа са, ел фѣ презентат реѣен-
тѣлѣі каріле і хотѣрі о пенсіе, ла ачеастѣ оказіе

жѣнеле поета і зісе: „Мулѣѣмеск Л. В. кѣ вѣ
ангріжіі де траѣл меѣ, дар вѣ рог де а нѣ пѣрта
гріѣѣ пентру лѣкѣінѣа ме. Адеѣвѣрат зікѣнд,
нѣ сра віна лѣі Волтер кѣ нѣ аѣ лѣкѣіт маі а-
десеорі кѣ келѣеала статѣлѣі.

Репрезентаѣіа траѣедіеі лѣі Едіпѣ аѣ коперіт
кѣ атѣте лаѣде пе Волтер, анкѣт пѣринтеле сеѣ
нѣ-л маі анпедека ан астѣ каріерѣ, де каре ел
се фолосі кѣ маре ентѣсіасмѣ. Поема са Ханріа-
да аѣ дедікато реѣінеі д'Інглітера. Ан ґрма
сфезіі че авѣ кѣ ын нобіл, Волтер фѣ сар анкіс
ла Бастілѣ, де ынде еші нѣмаі спре а фі дісѣе-
рат. Ел петрекѣ ан Енглітера треі ані, ші ан-
турнѣндѣсѣ ан Франѣіа, кѣшіѣг ан о лотеріе о
сомѣ маре каре о маі спорі пріін спеѣулаѣіі кѣ
грѣѣ, че-і адѣсе ын кѣшіѣг де 800 мѣі лівре. А-
стѣ сомѣ се анмѣлѣі дін продѣктѣл кѣрѣілор са-
ле антр'атѣта кѣ ан бѣтрѣнеѣе авѣ ын веніт а-

нгал де 160 мї лївре (40,000 галвєнї). О а-
семене старе пѣту аї асїгура пачнїка днделетнї-
чїре ку лїтература, деакъ патїма са асупра крї-
стіанїсмулї нѣ гар фї ацїат пѣруре сѣпѣрѣрї
ноѣ, кѣчї ел зїчае кѣ нѣ ва аѣа рѣпаос пѣнѣ
нѣ о ва рѣтурна. Прїн аста, вїана лѣ ера не-
лїнїцїтѣ, ел се днгрїжеа атѣт пентру слобозенїа
са кѣт шї пентру кѣрїле сале шї адесеорї ера
невоїт а скѣпа дн Оланда. Дн уна дїн ачесте
кѣлѣторїї се днтѣлнї ку Фрїдрїх чел маре реѣе-
ле Прѣсїеї, карїле ка ун поет шї днѣнѣат дореа
а аѣа де прїетен не аѣторѣл Ханрїадеї шї аче-
ста сїмѣеа неѣоа де а аѣа ун асемене пѣтер-
нїк разѣм. Волтер се ашѣзѣ ла Берлїн дн па-
латѣл шї кеар лѣнгѣ реѣеле карїле і хѣрѣзїсѣ
мѣлте семне де чїнсте; дар песте пѣцїн днтре-
кѣндѣсѣ унѣл шї алѣл ку скрїсорї, мѣндрїа прїн-
цѣлї шї дешертѣчїнеа де поета зї дїсѣнѣ шї ії
днченѣрѣ а се сатїра. Дѣпѣ треї анї де петре-
чере ла Берлїн, Волтер пѣрѣеї не Фрїдрїх, дн
вѣрѣтѣ де 64 анї шї дѣпѣ че аѣ компѣс шї аѣ
тїпѣрїт ун маре нѣмѣр де кѣрїї каре фѣкѣрѣ ку-
носкут а лѣї фамѣ прїн тоате церїле чївїлїзате,
пропрїетар фїїнд шї де о маре аѣере, ш'аѣ алес

не марѣїнеа Сѣїдерїї ун лок унде сѣ пѣ фїе сѣ-
пѣрат де вре ун гѣвернїѣ, шї-шї зїдї ла Фернеї,
лѣнгѣ Женоѣа, ун палат. Аїчї аѣ лѣкѣїт 20 де
не урмѣ анї а вїеѣсї сале. Ел петречеа о вїаѣѣ
де Домн. дѣнд оспїталїтате ла тоѣї ачїї карїї,
трашї де фамїа нѣмелѣї сѣѣ, вїнеаѣ дїн церїле
челе маї депѣртате спре а се днкіна вѣрѣатѣлї
челїї фамос. Волтер, карїле дїшї вѣтрѣн де
трѣн, аѣа тот днѣѣ о їмацинѣїе вїе, се дндел-
етнїчеа пѣрѣуреа ку скрїере шї хѣрѣзеа кѣте ун
патрар де а ворѣї ку ачїї че вїнеа сѣ-ї депѣе
трїѣтѣл амірѣреї лор. Дн мѣлте рѣндѣрї прїн
кондеѣл сѣѣ аѣ апѣрат де аїчї фамтеле нелѣѣнї-
те шї недрепте че се пїнеаѣ ла Парїс, шї зїдї
де ноѣ вїсерїка де ла Фернеї. Дн еарна анѣлїї
1778 кѣлѣторї чеа маї де не урмѣ оарѣ ла Парїс,
унде фѣ прїїмїт дн трїѣмѣ, шї ла 30 Маї аѣ рѣ-
посат ла Фернеї дн вѣрѣтѣ де 84 анї.

Аша се треку ачест маре вѣрѣат, а кѣрѣа нѣ-
ме шї скрїерї сѣнт немѣрїтоаре, дар а кѣрѣа
фамѣ с'аѣ тѣнекат прїн аѣакѣрїле асупра прїнцї-
пїлор релїѣїоасе каре дїн ачест мїк нор аѣ ешїт
днѣѣ маї стрѣлѣчїте.

ЕСПІКАЦІА ТЕРМІНОР КАЛЕНДАРѢЛѢ ЛАТИН.

(Ankeere).

Епїра. Епїра есте 'ун перїод де треї-зѣчї де
анї каре с'аѣ адоптат дн Календарѣл Махоме-
танїлор.

Олімпїада. Олімпїада ера ун перїод де патрѣ
анї ла Гречї, карїї іаѣ дат ачест нѣме пентру кѣ
ел пїка одатѣ ку сѣрѣареа цїокѣрїлор олімпїче.

Епакта. Епакта есте дн ѣенере нѣмѣрѣл зї-
лїлор адѣопїте ла анѣл лѣнарїї пентру а се фаче
де о потрїѣѣ ку анѣл соларїї, шї ачестѣ дїосѣ-
вїре фїїнд де 365, маї пѣцїн 354 сеаѣ 11 зїле,
дечї пентру а кѣлѣта епакта унѣї ан, се адаѣе
маї днтѣї нѣмѣрѣл 11 ла епакта анѣлїї де маї
наїнте шї даѣѣ сома есте де 30 сеаѣ маї пѣцїн де

30, ачеста-ї нѣмѣрѣл епактеї; даѣѣ сома зї
маї маре деѣѣт 30, атѣнѣеа епакта зї нѣмѣрѣл
че есте маї сѣс де 30, шї пре каре с'аѣ обїѣ-
нѣїт де а'л арѣта прїн цїѣре романе дн Ка-
лендарїї.

Епакта шѣрѣеѣе а арѣта дн тот кѣрѣл а-
нѣлїї нѣмѣрѣл лѣнѣї ноѣе, шї прїн урмаре ста-
торнїчїреа анѣлѣ а сѣрѣрїлор нескїмѣѣїоасе,
преѣѣм се ва вїде маї цїос:

Сѣрѣрїле вїсерїчеї: дн нѣмѣрѣл сѣрѣрїлор вї-
серїчеї днскрїсе дн Календарїї, унїле сѣнт не-
скїмѣѣїоаре шї алтеле *скїмѣѣїоаре*.

Сѣрѣрїле нескїмѣѣїоаре сѣнт ачеле каре пѣ-

руреа се сервеазь ла тот ачелеаші зїле а ле а-
нулуї, фъръ а се маї кьута дн каре зїле а ле
сѣптѣмьнеї кадѣ ачесте епохе ануале.

Сървѣріле скїмѣѣтоаре, дїнпротївъ, пуруреа се
сервеазь ла тот ачелеаші зїле а ле сѣптѣмьнеї
фъръ а авеа дн прївіре епохеле анулуї.

Сървѣторїле нескїмѣѣтоаре се сервеазь ла е-
похеле урмѣтоаре:

Тѣереа днпрецїср, сьрваре їудаїкѣ, ла 1-ї
Генарїе.

Епїфанїа сеаѣ Бовотеаза, ла 6 Генарїе.

Псрїфїкацїа сеаѣ днтімпїнареа Домнулуї ла 2
Февруарїе.

Бсна-вєстїре сеаѣ їнкарнацїа ла 25 Мартїе.

Нащереа Сф. Іоан Ботєзѣторїср ла 24 Іунїе.

Адортїреа Маїтеї Домнїср ла 15 Аїгуст.

Нащереа Маїтеї Домнїср ла 8 Септемврїе.

Зїоа Крїср ла 14 Септемврїе.

Антрареа дн вїсерїкѣ сеаѣ днфїцїошареа прїн-
кулуї Ісус ла 21 Ноемврїе.

Крїзїснїср сеаѣ нащереа Домнулуї Хрїстос ла
25 Дєкемврїе.

Сървѣторїле скїмѣѣтоаре. С'аѣ зїс кумкѣ ку-
ношїнца епактеї шервеа ла статорнїцїреа сьрвѣ-
торїлор скїмѣѣтоаре, шї прїн урмаре сьрвареа

Пашелор трєвѣ се се сьрвєзѣ ла чеа днтїї
Думїнїкѣ а лїнеї плїне, каре урмеазь дупѣ скї-
нопцїа прїмѣверей, днпрекум с'аѣ хотѣрїт де кѣ-
трѣ консїліул (соворул) чел маре де ла Нїчеа
ла анул 325 Д. Хс. пентру а кѣпѣстра недрїцѣ-
лєдїрїле че се їскаѣ недрїчетат дн вїсерїкѣ дєсврє
зїоа сьрвѣреї а ачестей сьрвѣторї; шї тоате че-
лєлалте сьрвѣторї скїмѣѣтоаре атѣрнѣ де ла епока
сьрвѣреї Пашелор, афарѣ нумаї де сьрвѣторїле
постулї Крїчїнулуї каре атѣрнѣ де ла кѣдереа
Думїнїчї Крїчїнулуї прїн рапорт ку зїлєлє сѣп-
тѣмьнеї.

Ївєлєср. Ачєста-ї нумєлє че се дѣ аніверсѣ-
рїлор унор сьрвѣрї марї а сьрвѣторїлор вїсерїчї;
сѣнт ївєлєс кѣтє де ун веак сеаѣ о сѣтѣ де
анї, де треї пѣтрїмї де веак сеаѣ де шєпте-зѣчї
шї чїнчї де анї, де о цїумѣтате де веак сеаѣ де
чїнчї-зѣчї де анї, ба днкѣ шї де ун патрар де
веак сеаѣ де дохѣ зѣчї шї чїнчї де анї. Се фак
ївєлєс нѣ нумаї пентру вїсерїкѣ че шї пентру
алте тѣмплѣрї марї полїтїче, кум: вре о бѣтѣлїе,
вре о рїдїкарє де стат шї алте фалте вреднїче
де а чї днадївѣр трекуте дн хронолодїа евенї-
ментїлор днсѣмнате.

Т. Кодрескї.

ГІАКЎРІІ.

Семїнцїа чеа сєлватїкѣ врасїланѣ а Гїакурї-
лор лѣкѣще не малурїлє Фругаї дн провїнцїе
Гїас шї се днтїнде адѣнк пѣнѣ шї дн провїнцїа
Мато-Грасо. Ії сѣнт вєстїцї дн їскусїнца думєс-
нїчїрей каллор сєлватїчї, карїї ка сѣлѣтѣчїнї а-
дєвѣратє, умѣлѣ прїн шєсѣрї ку кѣрдурї днтрецї.
Прїндєреа лор се фачє прїн ласо (арканѣ). Ла-
со єстє фѣкѣтѣ дїн о курє лїнгѣ тарє, акѣреї
ун капєт се лєагѣ де гѣтул шєлєї; челалалт
формєазь ун лац дєскїс, не карє кѣлѣрєцул, кїнд
сє апропїє де анімалул не карє вєщє ал прїн-
дє, арѣнкѣ маї днтїї дн кап ку о гїбѣчїє аша
дє вреднїкѣ де мїрат, днкѣт маї тот-дєагуна фѣ-

гїнд дн галоп марє, днкѣлчєщє дупѣ воїнцѣ орї
чє парте а анімалулї; дндатѣ че аѣ фѣкѣт а-
чєастѣ опєрацїє, єл опрєщє калул сєѣ, не кїнд
ачєл прїнє днкѣ тот фѣцє, пѣнѣ че курєоа сє
днтїнде шї лєацул сє стрїнцє, прїн карє анімал-
ул капѣтѣ о пєдїкѣ аша дє тарє, днкѣт пїкѣ
дндатѣ ла пѣмѣнт, дар дє мулте орї шї не чєї маї
дєпрїншї каї а кѣлѣрєцїлор, її смѣнчєск дупѣ
сїнє маї мулцї пашї. Дє єстє ворѣа ка сѣ сє
прїндѣ каї фърѣ вѣтѣмарє, атѣнчє днтрєвїнцїа-
рєа арканїї сє фачє ку марє кїтєалѣ. Дндатѣ
чє аѣ прїнє Гїакурїл вре ун кал ку асємїнє ла-
со, атѣнчє сє шї ацѣкѣ ал днвѣца днкѣлєкѣн-

дѹл шї дндрептѹндѹл дн чеа маї маре фѹгѹ
дрепт асѹпра вре ҃нѹї лак сеаѹ асѹпра вре ҃нѹї

рїѹ, дн каре се сілеше ал обосї де тот цїндѹл
неконтенїт дн апѹ пѹнѹ ла пїепт.

Кѹнд анімалѹл, кареле се днвацѹ а асѹлта
пентрѹ днтѹа датѹ, нѹ маї поате фѹцї де осте-
неаль, шї нѹзарѹл наѹ треѹт кѹ тотѹл, атѹнче
Гѹіакѹрѹл есѹ дїн апѹ, дѹпѹ каре калѹл асѹлтѹ
ла орї че семн де повѹцїреа а кѹлѹреѹлѹї.

Афарѹ де ачеастѹ дресаре де каї, Гѹіакѹрїї се
днделетнїческ шї кѹ крещереа вїтелор корнорате
кѹ каре фак негоѹѹ, шї пентрѹ каре вѹїле
лор челе днтїнсе шї мѹноасе лї даѹ чеа маї вѹ-
нѹ оказїе. Ачеастѹ семїнцїе аре треї стѹрї; чеа
днтѹїе се алѹѹтѹеше дїн новїлімеа кѹпїтенїеї, че
командеазѹ оастеа шї склавїї, чеа а доѹа оастеа
кареа сѹ лѹпѹтѹ нѹмаї каларе, чеа а треїа се ал-
ѹѹтѹеше дїн склавїї, чїї маї мѹлцїї прїншї дн рѹс-
лоае, дн акѹрора дїспозїцїе есте рекомандѹїтѹ
економїа касеї, пре лѹнѹгѹ каре крещереа шї дн-
мѹлцїїреа чїрезїлор де вїте, спре а ле адѹче ла
кѹмпѹрѹторї, есте чеа маї гре.

Ачешї кѹлѹреѹї Гѹіакѹрїї сѹнт днадеѹѹр кѹм-
плїцї ощенї, ка кѹнд ар фї нѹскѹцї пентрѹ ачеа-

ота. Пї рѹспїнѹгѹ тавѹрїле сеаѹ спарѹгѹ кареа
дѹшманѹ кѹ маре нѹцаль. Дндрепрїндереа ата-
кѹлѹї а ачестїї попор ресѹїторїѹ, каре се поате
рївалїза дн фелѹл сеѹ кѹ чїї маї вїтежї кѹлѹреѹї
аї Асїеї, есте ҃рмѹтоаре: Кѹнд о чеатѹ де кѹ-
лѹреѹї с'аѹ прегѹтїт де атак, атѹнче пї алѹкѹ
днаїнтеа лор о хергелїе де каї неднѹѹдацї шї
о мѹнѹ дрепт асѹпра дѹшманѹлѹї. Гѹіакѹрїї че
фѹг дѹпѹ еа дн ҃рмѹ, се плеакѹ дн партеа
дреапѹт деалѹнѹл калор лор че кѹлѹреск кѹ о
аша фелѹ де гїѹѹчїе шї ҃шѹрїнѹѹ, днѹѹт прївїн-
дѹї дїн фалѹ нѹ се вѹд нїчї кѹм, шї дѹшманѹл,
че веде фѹгѹнд о тѹпѹ де каї селѹатїчї некѹ-
лѹрїцї, сокоате шї не чїї дїн ҃рмѹ де селѹатїчї.
Дар дн моментѹл, кѹнд Гѹіакѹрїї с'аѹ апропїет
нѹмаї де о днтїнсоаре де о ланче, атѹнче кѹ
тоцї се рѹдїкѹ днтр' о клїпѹ шї кѹ о нѹцаль не-
спѹсѹ, шї рар лї се поате днпротївї шї чеа маї
таре каре ла о нѹѹаль аша де нѹте шї неашептатѹ.

Парт.

КОПИ РЕЦЕЛЪІ АНГЛЕІ EDWARD.

Ачест таблон ѣ фапта унѣ ухурпатор амбіціос ші
віклеан каре, пентрѣ а рѣпі корона де ла жуніі
лѣі непоці, нѣ се сѣі де а пѣне днпрімеждіе зіліе
лор, ші кѣрѣа нѣ-і аѣнѣсѣ нечінстіреа мамеі лор,
пентрѣ ка сѣ-ші аѣнѣгѣ скопѣл сѣѣ чел амбіціос

плін де о оарѣѣ дешертѣчѣне. Ачеста-і унѣл дін
таблоанеле челе маі драматіче че с'аѣвѣзѣт ре-
презентѣндѣсе пе сѣена театрѣлѣі францез; ші
пентрѣ а се пѣтеа маі біне днѣѣцоша с'аѣ ші
десінат, алегѣндѣсе мінѣтѣл дн каре нінорочіта

принцесъ вѣно. пентру чеа маї де пе урмъ датъ, ка съ-ші днѣръціошесъ копілашії дн днкісоарез лор. Ної днѣрътъшім четіторілор нострі спчне-реа чеа наївъ а унуїа дін чеї маї векі хронікарї французї днсоцітъ шї де копїе:

„Рецелє Едуард де Англіа, ал патрулеа кѹ а-чест нѹме, рекомєндъ днаїнтеа морцеї сале пе чеї дої фїї а луї, Едуард шї Георгіє, фрателуї съѣ Рїхард, Дучеле де Глочестер, пентру ка Е-дуард, принцѹл де Галес, фїнѹл съѣ чел днтѣѹ нѣскѹт, дн вѣрєтъ де патрѹспрезѣче ані, съ ур-мєѣ дн трон ка адівѣратѹл луї клїрономѣ. Зї-сѹл луї фратє Рїхардѣ, Дучеле де Глочестерѣ, фѣгѣдуї де а фачє кѣтъ ї ва ста дн нѹтере, шї рѣмасъ рецент, шї луѣ сѹѣт єпітропіа са дре че. дої копїї, непочїї луї... Рецїна де Англіа кѹнос-кѹнд слѣвъчїнѹеа кѹражѹлуї луї, ѣл трасъ дн лѣ-турї, шї дѹсѣ копїї сѣї днтр' о четѣцѹе днтѣрї-тъ, пентру ка зїсѹл Дѹче де Глочестер съ нѹ ле факъ вре їи неадѹне.

„Чел де ал доїлеа фїї а рецелуї Едуард, нѹ-мїт Георгіє, аѣ фост днкіє дн турнѹл Лондрєї. кѹ фрателе съѣ чел марє. Еї аѣ фост апроапе де чїнчї сѣлѣтѣмѣнї прїзонїєрї; шї прїн капїтанѹл Турнѹлуї, Дучеле Рїхардѣ іаѣ фѣвѹт ка вѣзїнд кѹ окїї съ моарѣ шї съ се стїнгѣ. Ънїї зїкѣ кѣ ѣл іар фї днкіє днтр' о кѹшкѣ марє фѣрѣ а ле да де мѣнкат шї де вѣѹт. Алїїї зїкѣ кѣ єї с'аѣ стѣне днтре доѹе зїдурї кѹлѣндѹсе дн о ка-марѣ. Шї кѹнд венї тїмѹл єсекѹцієї, Едуард, чел маї марє фїї, дормеа, шї чел тѣнѣр ве-геа, кареле вѣзу рѣхтатеа, кѣчї єл днченѹ а зї-че: „Еї! фратє, трєзѣщїте, кѣчї вор съ те о-моарє.“ Апої зїсѣ днѣвъціошїторїлор: „Пентру че їчїдецї пре фрателе меѣ? Ъчїдецї-мѣ пре мї-не шї лѣсацї-л съ трѣїаскѣ“ Аша дар унѹл дѹ-цѣ алѹл аѣ фост єсекѹтацї шї стѣншї, шї трѣпу-

рїле асѣуркатє дн вре їи локѣ секрет; апої фѣ-рѣ лѹате, шї дѣпѣ моартеа рецелуї Рїхард авѹ-рѣ о днморѣнтаре рецєаскѣ.“

„Le roy Édouard d'Angleterre, quatrième de ce nom, recommanda avant son trépas ses deux fils, Édouard et Georges, à son frère Richard, duc de Glocestre, afin que Édouard, prince de Galles son fils aîné, âgé de quatorze ans, succédât à la couronne comme son vrai héritier. Son dit frère Richard, duc de Glocestre, promit de faire son possible, et demeura régent, et print en sa tutelle les deux enfans, ses neveux... La reine d'An- gleterre, connaissant la protervie de son courage, le tirra arrière, et emmena ses enfans dans une place forte, afin que le dit duc de Glocestre ne leur fit quelque moleste.

„Le second fils du roy Édouard, nommé Georges, fut renclu et bouté en la tour de Londres, avecq son frère aîné. Ils furent environ cinq semaines prisonniers; et par le capitaine de la Tour, le duc Richard les fit occultement mourir et esteindre. Aucuns disent qu'il les fit bouter en une grande huge, et encollorre illec sans boire et sans man- ger. Autres disent qu'ils furent esteints entre deux quientes, couchants en une même chambre. Et quand vint à l'exécution, Édouard, l'aisné fils, dormait, et le jeune veillait lequel s'aperçut du malice, car il commença à dire: „Ha! mon frère, esveillez vous, car l'on vous vient occir.“ Puis disait aux appariteurs. „Pourquoi tuez-vous mon frère? tuez-moi et le laissez vivre! Ainsi doncques l'un après l'autre furent exécutés et esteints, et les corps rués en quelque lieu secret; puis fu- rent recueillis, et après la mort du roy Richard eurent royaux obsecques.“

(Ancienne chronique de Molinet).

ОКІРЕ АСУПРА ФРАНЦІЇ.

Се афлѣ ун кувінцел, фoарте кѣтат, фнкѣ ші фoарте оріінал, ші каре-ї пентрѣ Францезі фoарте преціос, ші каре се фнсушѣще фмпратулѣ Карол-Чинчі: „*Dakѣ ашї фї Zѣs-tatѣл, шї dakѣ ашї авеа дої фїї, ашї фате пре чел дінтї Zѣs, шї пре чел де ал доїлеа, реѣ де Франція.*“ Се веде фн ачаестѣ глѣмѣ — а протівнікѣлѣ лѣї Францїскѣ I, о преціре фoарте екзактѣ деспре мерїтѣл фн тотѣл ші каре аѣ фост ші ва фї тот-деаѣна партїкуларнік нації Францезѣ. Фнтр'о окїре ценералѣ, се купрінде пѣмѣнтѣл еї чел авут ші дарнік, клїма еї че-ї дін норочїре стѣмпратѣ, семїнціле челе воїніче афлѣтоаре фн челе маї де кѣпїтенїе провїнції а ле сале, карактерѣл де о фїндекатѣ сѣнѣтоасѣ че домнѣще фнтрѣнса, фн мулціме прекум ші фн індївід, ші фнсоцїт де фамїоаса лѣї воїошїме пре каре унї ші алцї дін стрейні їо кам хѣрѣзѣще пре дін кале афарѣ.

Фн Франція пѣмѣнтѣл нѣ рефѣзасѣ нїмїкѣ, черѣл ѣї фаворїтор, фнцѣлєцїреа нѣ чере декѣт културѣ пентрѣ а продѣче род потрївїт тѣтурор пѣрцїлор челор маї фелѣурїте ла каре спїрїтѣл омінеск поате а се аплека. Флѣвїї марї, рїѣрї фрумоасе брѣздеазѣ, цара фн тоате лѣтурїле, фѣкѣнд кѣмнїїле мѣноасе, дѣнд мїї де фндѣмѣнѣрї індѣстрїї, ші комерцїлѣ; холдеге се фнтїндѣ кѣт купрінзї кѣ окїл, не плаѣурїле сале, вїїле а-копѣрѣ деалѣурїле еї; портѣурїле еї ѣс плїне де корѣвїї. Провїнція Алѣерїлѣ, колонїзація Афрї-чїї, фнкѣ ноѣѣ, аѣ дат пѣрцеї Францезѣ де не марцїїнеа мѣреї Медїтеране о мїшкаре комерцїалѣ пре каре мѣрцїнїле очєаѣлѣї о аѣ авѣто фнкѣ дін векіме.

Кѣцетареа омінеаскѣ, серїоасѣ сеаѣ амавїлѣ, ѣшї аре чентрѣл фн Франція, унде еа се лѣкрѣ ші де унде еа фмпрѣщїе фн тоате пѣрцїле ралїле еї челе лѣмїноасе ла алте поѣоаре, прїетїне сеаѣ цєлоасе, ші каре тот нѣ потѣ а се лїпсї

де пѣтернїїа еї чеа мѣноасѣ ші актївѣ фн мер-щєшѣгѣрї ші щїїнѣе.

Дін тоате прївелїщїїле че фнфѣїїошазѣ історїа чївїлізації, каре сѣнт ачєлє фнаїнтєа кѣрора о-мѣл се опрєщє прївїнд фн зїмїре!... Ачєстє сѣнт чєлє патрѣ епохе де лѣмїнѣ каре фїе-карє фн парте аѣ фмпрѣщїїт лѣмїнѣ асѣпра унїї фнтрєг век, ші каре аѣ прєдомнїт не ачєст век фнтрєг, ші л'аѣ фѣкѣт пентрѣ тот-деаѣна немѣрїторїї ачє-ста-ї векѣл лѣї Перїклєс, ачєстє-с векѣрїлє лѣї Авѣгѣст ші а лѣї Леон ал X, векѣл лѣї Лѣдовїк ал XIV: Атєна, Рома, Парїсѣл, чєлє трєї рецїїне а чєтѣїлор асѣпра кѣрора поѣоарєлє пѣтрѣнсе де сїмцїре вор ацїнтї пѣрѣрєа окїї ла дѣнсїлє. Кѣчї фѣрѣ де а маї нѣмѣра не Шарлеманїї, не Фїлїпї-Авѣгѣстї, не Сѣнцїї Лѣдовїчїї, не Лѣдовїчїї ал XI, не Енрїчїї ал IV, тоцї ачєщї марї рецїї каре сѣнт нїщє оаменї дєстѣл де марї; фѣрѣ де а фншїра трїѣмѣурїлє лор, унде палощїл рѣс-воїнїкулѣї ші ідєєа лєїслаторѣлѣї не рѣнд уна дѣпѣ алѣа ш'аѣ лѣсат ѣрме фн Франція ші асѣ-пра мѣрїреї сале; лѣсїнд ашїждєреа фнтр'о парте тоате цєнїїлє індївїдуалє каре аѣ ѣрмат дѣпѣ дѣнсєлє фн пѣшїреа лор чеа мѣреаѣ, ва фї де аѣїїнє нѣмаї сїнгѣр ачєст векѣ а лѣї Лѣ-довїк ал XIV, пентрѣ ка Франція сѣ фїе марє фнтрє тоате, акѣм ші тот-деаѣна, кѣ ачєаєтѣ кѣрѣте глорїоасѣ компѣсѣ дін Конде, Катїнот, Во-бан, Тѣрен & дін Молїєр, Корнєїл, Расїн, Пас-кал, Лафонтєн, Босѣет!

Фн цєнєре се афлѣ фн спїрїтѣл омѣлѣї ун фєлѣ де прєїѣдєцѣ фїреск каре ѣл інвїтѣ. ѣл мѣнѣ (прєкум ачєаста обїїнѣїт се афлѣ фн бѣтрѣнї) де а деспрецїї Прєзєнтѣл фн фолосѣл Трєкѣтѣлѣї. Ачєаєтѣ абатєре фн дѣх єстє кам де єртат дєшї трїєтѣ, кѣчї еа нї аратѣ нѣ нѣмаї ун фнѣдамент де слѣѣѣнѣне, дар фнкѣ ші де рєкѣнощїнїѣ. Прї-вїнд історїа контїмѣѣранѣ а Францїї, кѣ оа-менїї ші кѣ лѣкрѣурїлє сале, кѣ мѣрїрїлє ші рѣтѣ-

чіріле ей, кѹ дналтеле ей адівърті ші мінцірі, кѹ пѹтернічіле ші мікшурьріле ей, дѹпре кѹм се афлѹ дн орї ші че історіе, нѹ вом фї нічі одать де ачеїа акьрора спїріт сфїічос, темьторї, не-дрепт, нѹ поате а се днкреде дн оаменї каре сѹнт апроане де дѹнесл, ші ѹшї днтоарнѹ адорація лѹї чеа несїгурь кѹтрѹ ѹріешї трекѹтлѹї, ші се днтартѹ деспрѹ скїмььріле неальрате дн ідеї ші деспрѹ днтѹмплъріле челе ноче че еле тьрьскѹ дѹпре сїне. Сѹ нї ѹтѹм кѹ лѹаре-амїнте ла а-чеастѹ Франціе кѹ тоате мьріріле ей стѹнсе де ерї ші каре склїпескѹ днѹѹ дн цѹрѹл нострѹ,

деастѹра ноастрѹ; сѹ нѹ нї амьцїм кѹ ѹна кѹ доѹѹ, сѹ ведем векѹл ал 19-ле каре днѹѹ нѹ-ла цѹмьтатеа лѹї, че аѹ фѹкѹт ші че фаче дн фїе-каре зі. Франція се сїлеше де ашї цїне а-чест карактер че-ї тот-одать ші ал тѹтѹрор по-поарелор марї „*Naționalitatea dн prezent пре-kst шї дн tpekst*“ ші каре есте пентрѹ нації ѹн пѹнт де релїіе фьрь де каре нѹ поате сѹ фїе днтрьнселе віаца мораль, ачеїа че есте віа-ца прїмїтївѹ дн орї ші че полор маре ші каре дореше де а фї тот маре ші цѹтернїк.

Т. Кодрескѹ.

ФІСІОНОМІА ОМѢЛѢІ.

(8pma).

Іать акѹм челе доѹе факѹлтѹї ноче, ші аче-сте-с челе маї дішенцате дїн тоате кѹте ам а-рѹтат пѹнѹ акѹм:

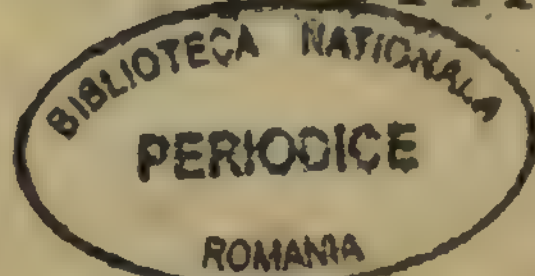
А. *Alimentisitatea орї всѹтѹл material*. Фа-култате каре презедѹеше ла алецїреа мьнѹьрі-лор прекѹм ші ла а постей де мьнкаре: плекаре кѹтрѹ лѹкомїе, кѹтрѹ делїкатеца гѹстѹлѹї ші кѹ-трѹ гастрономїе. Органѹл ачестей пропенсїї ін-стїнктївѹ, прїмїтѹ де кѹтрѹ Шпѹрцхаїм, аѹ фост маї днтѹн дескоперїтѹ де кѹтрѹ ѹн Данїмаркез нѹмїт Кроок, ші апої пѹблікат де кѹтрѹ ѹн алт Данїмаркезѹ нѹмїт Хоппе. Органѹл ачестей фа-култѹї се афлѹ пѹцїн маї сѹс де аркада зіго-мотївѹ (рїдікѹтѹра че ѹнеше осѹл ѹмьрѹлѹї фенеї кѹ ал тѹмплеї) днаїнтеа ѹрекеї, пѹцїн маї ціос ші мѹлт маї лѹѹнтрїк декѹт органѹл *viklenie* ші ал *dъръпънъреї*. Волѹменѹл сѹѹ се афлѹ пропорціонат кѹ волѹменѹл ші кѹ енерція лѹкрърей нервїлор мїросїторї, ла рѹдѹчіна кѹ-рора партеа конрьспѹнзѹтоаре а кріерашѹлѹї се

наше. Мьнѹкѹї чей марї ші гастрономїї аѹ дн-тр ачест лок о бѹлѹкѹтѹрь вінішор пїпѹїтѹ.

АV. *Biofilitatea сеаѹ draroctea де а тpѹї*. Органѹл *biofilitatei* сеаѹ а *консерваціей* орї пѹ-стрърей, се афлѹ ашѹзат днтр о лїніе кѹ чел де маї сѹс, днсѹ дїн дьрѹпѹл ѹрекеї, ші де десѹп-тѹл органїлор *кѹражѹлѹї* ші ал *дъръпънъреї*. Шпѹрцхаїм превѹзѹсѹ кѹ ар фїїнца о асѹмїнеа факѹлтате, Домѹл Вімент о кѹтѹ ші пропѹсѹ прїмїреа ей. Ачеастѹ факѹлтате тї маре, дѹпѹ ідеїа Д. Дѹмѹтїе, дн іпокомдріаконї ші дн оа-менї смїнтїї, ші мїкѹ дн ачеїа каре се омоа-рѹ днсѹшї дѹпѹ че ш'аѹ пѹс тоате тревїле ла кале. — Ачесте доѹе де не ѹрмѹ факѹлтѹї нѹ аѹ прїмїт днѹѹ нїчі ѹн нѹмер дн орѹндѹїала кла-сїфікаціей френологіче; днсѹ чеа дїнтѹн се а-флѹ днсѹмнатѹ прїн лїтерїле А ші *biofilitatea* прїн лїтерїле AV.

(Ba 8pma).

ІNSTITUTUL ALBINEI

АНЪЛ II.

ИКОАНА ЛОМЕИ.

ПЕНТРЪ

ANDELETNICIREA MOLDO-ROMÂNIAOR.

ІАШІІ, 1846.

№ 23.

16 МАРТІЕ.

ФИЦИОНОМІА ОМЪЛЪІ.

СЕМНЕ СКОАСЕ ДІН ЧЕРЧЕТАРЕА ФРОНТЕІ

(Ърта).

Вом черчета нумаі фрunteа, ка партеа чеа маі импортентъ а фігурей. Черчетареа ачестей пърці дін фаць ну шевеще деѣт нумаі де а чаче съ се пресімцаскъ натура ші пугтернічіа факултъці-лор спірітулѣ. Анкът се атінце деспре карактер ші деспре патімї, съмніле скоасе дін фрunte ну преа днѣцїошазъ маре прец.

Партеа де дінаінте а кріерулѣ, ачеїа че кон-ръспунде ку фрunteа, ну фїнцѣще сеаѣ есте преа пуцін десвълїтъ ла анімале: дн еа се афлѣ ор-ганїле дналтелор факултъці інтелектуале, дарѣ хързїт омѣлї де кѣтрѣ Атот-Пугтернікул; де а-чеаста анімалїле ну аѣ нїчї кум фрunte. Тотѣшї, ла уніле дін момїце, се паре а се форма; еа се аратѣ фоарте відерат ла Отентої. Ла Негрі шї ла алте варїетѣці цїоснїче а съмнїціей омї-нешї, фрunteа се аратѣ днѣшї мѣлїцї; дн-

сѣършїт еа се лърѣще шї се рѣдікъ дн расса Европїенїлор: асфел къ ку кѣт омѣл девїні омѣ, дакъ пѣтем съ нї ростїм аша, ку атѣта ел аре фрunteа маі ешїтъ. Фърѣ де фрunte, фаца омї-неаскъ ар фї кѣзѣтъ дін карактерѣ еї де куѣ-таре шї де маестате. Не лѣнгѣ ачестеа орї шї каре ар фї форма шї еспресїа фецеї, дакъ фрун-теа ѣ ларгѣ, дакъ-ї рїдікатѣ, апої омѣл асфелѣ фѣ-кѣт ва авеа тот-деауна офїсіономїе днѣцлѣгѣ-тоаре.

О фрunte фоарте днтїнсѣ дн тоате пърціле, шї маї кам перпендікуларѣ, днсамнѣ о днѣцлѣ-цїре дналтъ, о цндекатѣ сїгурѣ, о тѣріе маре де атїндере (луаре-амїнте) сеаѣ о їмадінаціе во-гатѣ, унїче факултъці че факѣ достоїнік де а днценліні лѣкурї марї, дешї дн ценурї діо-сѣвіте днѣшї днпрецѣурїріле дн каре нешїне се

PERIODICE

ROMANIA

афл ашъзат, ші дупъ челелалте факултън дін каре челе дінтъх пріімескх конкурсх. (Наполеон, Кувіе, Галл, Каннінг, Еспартеро).

Дін дмпротівъ о фрunte днгустъ, плекать ші фугнд дндъръпт, аратъ пре ун ом фъръ де імацінаціе, фъръ де цудекать, недестойнік маі тот-деауна де куцетърі дналте ші де луксурі марі; деспре ніще оамені асфел організації се поате зіче ку о акуратець маре къ сънт ніще фіинце *търцініте, перекспокътоаре ші ckspte de відере*.

Асфел сънт челе дохе форме генерале ші челе маі опусе а ле фрunteй. Днсъ, днтре ачесте дохе марціні, се обсервеазъ ун нумър маре де варіетъці; е преа відерат къ ноі ну путем аръта декът нумаі пре челе де къптеніе. Не лънгъ ачестеа, зі рар де а се путе гъсі оамені акърора фрunte съ фіе днсъмнътоаре ші унде съ се чітеаскх презічереа факултъцілор дналте сеах путерніче. Ла чеа маі маре мажорітате, фрunteа есте медіул днтре чеа маі ларгъ ші днтре чеа маі днгустъ; днтіндереа еі есте мізлочіе, прекум дн генере есте ші кам мізлочіе, сеах дн медіокрітате, днцелесіреа ачелеі маі марі пърці дін оамені. Ку ун кувънт медіокрітатеа есте регула комунъ; къчі ун ценіх ковършіторіх, прекум ші о тімпіре фоарте днціосіть сънт ніще тѣмплърі че се вѣд кам рар.

О фрunte ларгъ ші булвкать кѣтръ челе дохе унгурі ші дн фіе-каре латуре съ се пісардъ сѣх пѣр, аша днкът еа съ днфѣціошезъ маі мултъ лѣрціме дн сѣх декът дн ціос, аратъ о імацінаціе маре; аша есте фрunteа поесцілор дн прозъ кум ші дн версурі, ачеіа а зугравілор марі ші а артістілор каре се деосѣвескх не невруте прін ачеіа че се нзмеше ку дрепт кувънт ценіх (асфел есте Шекспір, Волтер, Лорд Бірон, В. Хуго, Рубене).

О фрunte рідікатъ, акѣріа парте мізлочіе есте маі ешітъ, аратъ не ун ом лаком де днвѣцѣтуръ, акѣріа цудекать е сігуръ, ші каре нѣвеше а се дналца де ла ефектурі ла каузе, ші а се рідіка

де ла фанте партікуларе ла ідеі генерале: ачеа-ста-і фрunteа днвѣцацілор ші а філософілор. (Ціцерон, Кант, Галл).

Дакъ фрunteа, днгустъ деасупра спрінченілор, се ѣмфл ші се лѣрѣще кѣтръ тѣмпле, аша днкът се днфѣціошезъ кам чева форма унеі піраміде рѣстурнатъ, ачеста-і ун сѣмн де фінеце, де вікленіе, ші днкъ адесеорі де ун че днкъ чева маі мулт ші декът вікленіа. (Фушѣ, Вілел &).

Кѣте одатъ партеа чеа маі ісѣукнітъ а фрunteй се афл ла фіе-че латуре а лініей мізлочіе, маі ку о $\frac{1}{2}$ де деціт деасупра спрінченілор; се зѣреше дн ачест лок дохе фелѣурі де кукуіе маі мулт сеах маі пѣцін ешіте: ачеста-і сѣмнул спірітулх сатірік, а спірітулх інденіос, ла каре се унеще маі тот-деауна о імацінаціе віоае. Асфел есте фрunteа поесцілор сатірічі, а скрііторілор сфікѣіторі ші спірітуші (асфел ерах Равелѣ, Стерн, Буало, Волтер).

О фрunte рідікатъ, ші маі дреаптъ пѣнъ ла рѣдѣчіна пѣрулх, днсъ пѣцін ларгъ, днсамнъ маі тот-деауна ун ом днзѣстрат ку пѣцінъ імацінаціе, курат ла інімъ, фъръ де фінець, днсъ статорнік ва днкъ ші дндъръпнік, ші дестойнік де а аръта о тѣріе маре де карактер! се обсервеазъ ачеастъ фрunte маі ку самъ ла рѣсѣойторі ші ла маістраціі чеі вестіці. (Аша-с л' Опітал Лафает, Петру 1-й чел Маре).

Оамені аплекаці кѣтръ щіінца калкулулх, математіціі чеі марі, тактіціенціі, астрономіі &, потѣх сѣ аѣв фрunteа пѣцін десѣлїтъ, днсъ еі се діосѣвескх прін ешітура спрінченей дінафаръ де тѣмпле (Лаланд, Мармонт &).

Оамені акѣрора фрunte е днгустъ ші плекать ну се вор діосѣві нічі одатъ прін ценіул лор; днсъ потѣх сѣ фіе днзѣстраці ку калітъці морале мулт маі преціоасе пентру алціі ші пентру еі днсумші, кіар пентру норочіреа ші ферічіреа лор кум ші пентру а алтора, декът чеі ку факултъціле інтелектуале ші днкъ ку челе маі ко-

вършитоаре: еї пот фї вѣнї, ценерошї шї бравї. Маї тот-деазна еї днцълег маї вїне декът оамениї кѣ о днцълецире маї дналтъ требїле челе ординаре а ле вїецеї, шї ісвѣтескѣ маї фъръ де грешѣ декът еї дн днтрепрїндерїле лор. Днтребацї пентру че? поате пентру кѣ нѣ сѣнт авѣтѣцї дн планурїле лор прїн кѣдетърї стрейне вїецеї комѣне, шї прїн вїсѣрїле ѹнеї імацінації дн

фїре врѣжмашѣ аевїмеї шї мѣноасѣ дн хїмере.

Іатѣ де ѹнде с'аѣ іскат пѣрререа, шї днкѣ кѣ оаре-каре кѣвѣнт, кѣ дн треаба авереї сеаѣ а гївѣчїей практиче, нїмїне нѣ есте дн лѣме аша де мѣрѣїнїт декът оамениї спїрїтуошї сеаѣ кѣ імацінаціе преа маре шї апрїнесѣ.

(Ва ѣрта).

ДЕОСЕБІРЕ ДНТРЕ ЦІОК ШІ НЕГОЦ.

Дн цїок тот-деазна требѣ ѹнѣ сѣ пкардѣ, кѣнд алтѣл кѣщїгѣ; дн контра ла дараверїле лїбере сеаѣ дн негоц, тоцї капѣтъ де о потрївѣ фолосѣл; кѣчї чїнева скїмѣѣ сеаѣ негоцїеазѣ кѣ ачееа че-ї есте де невое сеаѣ ѣї поате фї де маї маре фолос, декът ачееа че дѣ пентру ѹн лѣкрѣ. Ачест резон днформеазѣ чел пѣцїн регѣ-

ла ла вѣнзѣрї шї скїмѣзѣрї. Де ачееа ѹн негоцѣ лїбер нѣ поате фї вѣтѣмѣторѣ нїчї ѹнеї нацї; кѣчї нїме нѣ есте атѣт де неѣн, днкѣт сѣ дее маї мѣлт, декът ачееа че прїмеще, кїар де ар фї шї дн казѣрї де невое, кѣнд ѣрмеазѣ неѣѣгареа де сеамѣ орї сїла.

Гр. Пл.

ФРАНЦІСКЪ ДРАКЕ.

Ачест вестїт ероѣ де марїнѣ шї вїце-адміралѣ Елїсаветеї реїнеї Англіеї, се фѣку вїне-фѣкѣторѣл а оменїрей; кѣчї ел ла 1586 аѣ фост чел днтѣѣ кареле аѣ адѣс чеа днтѣе семїнѣ де картофле дн Европа дн Норд-амерїка. Ел аѣ фост фїнѣл ѹнѣ марїнарѣ серак шї с'аѣ нѣсѣкѣт ла 1545 ла Тавїсток дн контатѣл Девонсхїр. Пе бордѣл ѹнѣ вас енглез де негоц, ел с'аѣ депрїнс тїмѣзѣрїѣ ла о вїацѣ марїнѣ шї кѣщїгѣ фаворѣл капїтанѣлѣ сѣѣ дн аша де маре град, днкѣт ачсаста ла моартеа са ѣї дѣнѣл васѣл сѣѣ. Драке ѣл вѣндѣ, апої днтрѣ дн сервїціе сѣѣ команда ѹнеї рѣде шї вестїт ероѣ де марїнѣ, Іоан Хавкїнс, шї ла 22 ані а вѣрстїей сале днкѣлѣ сѣѣпра-комендант а ѹнѣ вас. Дар дн о ловїре ненорочїтѣ асѣпра Спанїолїмор кѣ

тоатѣ вїтежїа са, пердѣ тоатѣ авереа, дѣпѣ каре кѣцетѣ неконтенїт прїн че кїп сѣ факѣ ка сѣ о довѣндеаскѣ ла лок. Дѣпѣ реїнѣтоарчереа са дн Англіа, ел ѣшї адѣнѣ дндатѣ оамениї шї мїжлоаче, днармѣ шї днпровїзіонѣ кѣтева васе, шї днтрепрїнесѣ о вѣнѣтоаре пе маре дн Вест-їндїа, каре пе атѣнчеа ера ертатѣ. Дн о днтрепрїндере маї тѣрзїе де ачест кїп кѣщїгѣ лѣї Драке о прїзѣ аша де авѣтѣ, днкѣт ел дндатѣ ѣшї днармѣ днкѣ треї васе, кѣ каре ка волонтер се сѣпѣсѣ сѣѣ команда контелѣї Есекс; дѣпѣ моартеа ачестїї, ел се реїнѣторсѣ днапої дн Англіа шї дндѣплекѣ пе реїна Елїсавета, аї да чїнѣї васе, кѣ каре вое сѣ плѣтеаскѣ прїн стрѣмѣтоареа де Магелан дн океанѣл сѣдїкѣ шї се кѣчереаскѣ аколо ашезѣрїле спанїоле. Ел се порнї

дін Плімт дн Декемвріе 1577, ші фт чел дн-
тѣн енглез че стрѣвѣтѣ не цермѣл вестік а А-
мерічеі пѣнѣ ла 48 граде а лѣцімеі нордіче.
Дѣпѣ че фѣкѣ спаніоліор мѣлте дѣзне дн Хілі,
Перѣ ші не аѣре, се днѣрѣнѣ прім океанѣл індік
не ла канѣл бѣнеі сперанѣе ші прім мареа ат-
лантѣкѣ днѣпоі, ші сѣврші ачеастѣ вестітѣ кѣлѣ-

торіе дн цѣрѣл пѣмѣнтѣлѣ дн 2 ані, 10 лѣні ші
20 зіле. Днѣздар с'аѣ тѣнгѣт спаніолі пентрѣ
дѣзна прічінѣтѣ де дѣнѣл; реѣна Елісавета
тѣ рѣсплѣтѣ кѣ атѣта маі мѣлѣ, кѣчѣ еа ла 1587
ѣл візітѣ не васѣл сеѣ ші ѣл фѣкѣ Кавалер.
Дн рѣсѣонѣл порніт кѣ Спаніа ла 1585, Драке
аѣ арс дн порѣл де Кадікс о парѣ дін вестіта
Арѣадѣ, кѣ каре флота реѣелѣ Спаніеі Філіп II
врое се кѣчереаскѣ не Англіа, ші не каре аче-
ста аѣ фост нѣмѣт-о неѣнѣнѣсѣ; ла 1588 ел се
фѣкѣ віце-адмірал ші ера темѣт не мареа аша
де таре, днѣкѣт орѣ че вас спаніол, де ар фѣ
фост днѣкѣркат кѣ орѣ че авѣціе ші кѣт де маре,
і се сѣнѣне фѣрѣ днѣпротівіре нѣмаі ла ростіреа
нѣмелѣ сеѣ. Дар дѣпѣ че ла 1589 і се нѣмічѣ
днѣтрепріндереа асѣпра Португаліеі, ші маі не ѣрмѣ
асѣпра Вест-індіеі, се сѣнѣрѣ аша де таре, дн-
кѣт кѣпѣтѣ фріѣрѣ скімѣѣтоаре де каре ші мѣ-
рѣ. Ел аѣ фост чел днѣтѣ днѣтеміторѣ а фѣі-
меі енглезе де маріне.

Part.

О КѢРІОАЗЪ ДНСОЦІРЕ.

Ѣн днѣтѣрат, нѣвеа фѣарѣе мѣлѣ кѣрїозітѣділе
ші ла кѣртеа са се гѣсеа челе маі екстра-орді-
наре лѣкѣрѣрі; днѣтре каре се нѣмѣра ші о дѣ-
зінѣ де неѣнѣ. Днѣтр'о зі Петрѣ хотѣрѣ се дн-
соцаскѣ не ѣнѣл дін ачѣі неѣнѣ че ера де 84
ані ші се нѣмеа Пѣпа Шотѣ, кѣ о фѣмеа де а-
чеаашѣ вѣрѣтѣ. Дечѣ днѣдатѣ ші порѣнчѣ де сѣ

фѣкѣ ачеастѣ днсоцїре дѣпѣ реѣѣлѣ, нѣмаі кѣ а-
тѣта деосевіре кѣ ворнічеі че поѣтеа ла нѣн-
тѣ ера мѣдѣ ші сѣрзѣ, нѣнѣі орѣ ші авѣеа ѣм-
ѣлѣнд де ѣтѣрѣнѣ, мѣзіканѣі сѣічѣ днѣтр'ѣн кар
трѣс де доі ѣршѣ, ші поѣа че севѣршѣ кѣнѣнѣа е-
ра сѣрд ші орѣ.

II. Kpıctea.

СІМПАТІА АНІМАЛЕДОР.

Де шіѣт есте, кѣ леѣл дн кантївїтѣтеа са
прімеѣе де товарѣшѣ не ѣн кѣне мѣк, кѣрѣіа жѣ

арѣтѣ чеа маі маре стімѣ, ші не орѣ че алт кѣ-
не, че сѣ апропїе де дѣнѣл, ѣл ѣчїде не лок

Адесеорї чїнева веде ун кукшї, че прїгонїт де алтїл, ьшї каутї скїпаре сув пїнтечїле унїї кїне, каре ьл апїрь; асемене де мулте орї, не ун кал дїнд протекїе унїї порк дїпротїва прїгонїторїлор сїї.

Кїнд ун лун се аратї дїтр'ун фїнац, унде паск маї мулте вїте, о сїмпатїе фїреаскї ле уне-ще не тоате, (дешї еле сїнт де фелїрїте со-

нїрї), дїпротїва общескїлї лор дїшман, шї аст-фел вої, каї, капре ш. а. се пїн черк дїпрецїур, челе маї славе дїнтре дїселе, дї мїжлок, шї челе маї тарї ла марїїне. Нїмаї асїнїл, ачест анімал фїїмос шї серїос, рїмїне де о парте не-унїндї-се ку чееалїцї, шї сї фаче чел дїтїї жїртфа мїнкїїоскїлї лїл.

Гр. Сорочанї

КОНТЕЛЕ РОШЕСТЕР ШІ ДОКТОРҀЛ Іс БАРОВ.

Контеле Рошестер ешїнд дїтр'о зі ла проме-надї шї вїзїнд де департе не докторҀл Баров,

аї зіс кїтрї сїїта са. „Ведеї коло не докто-рҀл Баров, тїтацї-вї кїм ам се-мї бат цїок де

ел. „ Шї дїдатї се дїдрептї асїпра лїї ку ун пас гравїтетїк, ьшї лїї пїлїрїа шї тї фїкт ун ком-плїмент фоарте адїнк, зїкїнд: „Сїнт а Д-тале пїнї ла катарамеле скаршїлор меї. „ ДокторҀл, кареле аї дїцїлес пре вїне скопїл контелїї, дї-датї ьшї лїї де не кап барета са, шї комплі-ментїндїїсе адїнк, рїспїнсе: „Мїлорд, еї сїнт а Д-тале пїнї ла дїшамеле. „ Рошестер і се

плекї шї маї адїнк шї зїсе: „Домнїле Доктор, еї сїнт а Д-тале пїнї ла мезїл пїмїнтїлїї. „ ДокторҀл фїкїндїї де асеїне тї рїспїнсе: „Еї сїнт а Д-тале пїнї ла антїпозї. „ Атїнче стрї-гї контеле апрїнс: „Домнїле еї сїнт а Д-тале пїнї ла челе маї адїнїї а ле їнфїрнїлїї. „ — „А-коло те лас,“ рїспїнсе ДокторҀл нїте шї се депїртї. Part.

ИНФОРМАРЕА ПЛОЕИ.

Діші ачест феномен се инфлюенцазъ фюарте дес, тотуші мѣлці аѣ оаре-каре ідеї пре интене-кате асупра модулу кѣм се информеазъ плоаеа, ші асупра каузеї де че унїї нѣурї-даѣ плоае, еа-рѣ алїї нѣ. Ін ценере се сѣпуне кѣ тот аче-лешї каузе че формеазъ негѣра, продух ші плоа-еа, дакѣ вор ѣрма интр'ун град маї маре; кѣчї маї интѣн се їскѣ ун нѣур, кареле нѣ есте алтї декѣт о негѣрѣ; ачеста не инчетул се мѣреще се тот инегреще, адїкѣ негѣра се тот индесе-ще, ші ла ѣрмѣ кадѣ пїкѣтурї де апѣ. Тот кам ин ачест кїп відем адесе апроапе де пѣмѣнт, кѣнд негѣра се индесеще, атѣнчї ші ѣмезїала еї спореще, ші инсемнѣм инкурѣнд кѣзѣнд мїчї пї-кѣтурї де апѣ, акѣрор нѣмер се инмѣлеще не-инчетат. Ін о асемїне негѣрѣ, дакѣ ва шеде чїнева мѣлт тїмп, поате фї ѣдат пѣнѣ ла пеле. Ін ачест каз есте о плоае, че нѣмаї интрѣ а-тѣта се деосебеще де чееа че ведем маї ин тоа-те зїлеле, кѣ еа се информеазъ кеар лѣнгѣ фа-ца пѣмѣнтѣлї, ші ної шедем ин мїжлокѣл нѣу-рѣлї. Тотодатѣ се поате кѣноаще ші инсѣшїмеа негѣреї; кѣчї, дакѣ се десфакѣ бешїкѣнїле де авѣрї, дїн каре есте алѣтѣнїтѣ, апа требѣе се кадѣ индатѣ ин пїкѣтурї. Аша прекум негѣра се информеазъ прїн дескомпѣнереа авѣрїлор де апѣ ин аер, де асемене се информеазъ ші плоа-еа, ші дакѣ ачееа се прївеще ка интѣнл фено-мен ал дескомпѣнереї, апої ачеастѣ дїн ѣрмѣ се прївеще ка ал доїле.

Дескомпѣнереа авѣрїлор де апѣ се инчепе, кѣнд ачестїа с'аѣ индесат песте ун град, че се поате деосебї дѣне а лор температурѣ фелѣурїтѣ,

ші ачеаста ѣрмеазъ парте прїн индесїреа унѣї тот маї марї кѣтїмї де авѣрї, парте прїн рѣчїреа ачестора. Аша дар тоате каузеле акѣрор ре-зѣлтат есте информареа плоеї, се нот редѣче нѣмаї ла кѣтева. Кѣнд се аместекѣ доѣѣ массе де аер де фелѣурїте температурї, атѣнчї се рѣ-чеще уна прїн алта, ші авѣрїї де апѣ кѣпрїнѣсѣ ин еле, се пот прїн ачеаста арунка не пѣмѣнт. Де ла кѣтїмеа маї маре сеаѣ маї мїкѣ а авѣрї-лор де апѣ, че кѣпрїнд нѣурїї, ші де ла деосе-бїреа маї маре сеаѣ маї мїкѣ а температуреї лор, атѣрнѣ де а кѣде о плоае маї пѣтернїкѣ сеаѣ маї слабѣ, маї инделѣнгатѣ орї трекѣтоаре маї инграбѣ. Деосебїтеле комбїнѣрї а ле ачестора ин прївїре кѣтрѣ пѣтернїчїа ші лѣнцїмеа лор, се пот кѣноаще дїн деосебїтеле инсѣшїрї а ле аче-стор каузе.

Нѣ требѣе сѣ сокотїм тот-деаѣна кѣ плоаеа се наще нѣмаї дїн аместекареа а доѣѣ массе де аер. Префачерїле, че неконтенїт ѣрмеазъ ин аер, ші аѣ инрїѣрїре парте асупра температуреї са-ле, парте асупра десїмеї, еластїчїтѣцеї ші стѣреї сале електрїче ші магнетїче, пот фї де асемене каузе немїжлѣчїте, ка авѣрїї де апѣ [сѣ се ин-десаскѣ, сѣ се дескомпѣе ші сѣ кадѣ ин формѣ де пїкѣтурї. Апої ші ин мѣлцїмеа авѣрїлор де апѣ, ші градѣл ин каре фѣнтѣескѣ ачеле каузе асупра дескомпѣнереї лор, хотѣрескѣ де асемене пѣтернїчїа ші лѣнцїмеа плоїлор. Кѣ тоате аче-сте есте фюарте греѣ а хотѣрї вре одатѣ каузе-ле че аѣ продух плоае ин кѣтаре интѣмпларе.

(Ва ѣрта).

MADRID, КАПИТАЛА ІСПАНІЇ.

Астѣ політїе се а҃ль дн провинція Кастіліа веке шї кеар дн чентруа Іспанїї, ка ла 2,000 палме песте кумпна мѣреї, адекъ дн о днѣлїме маї маре декът тоате капиталїе Европї; дмпрецурїмеа са есте де 4 міле. Нумѣруа лѣкуїторїлор трече песте 200,000. Партеа чеа ноуъ есте днтре челе маї фрумоасе шї регла-те, авънд кѣї ларїї, дрепте шї павълїте ку ун фелї де кремене. Днтре 42 де піаце, челе маї днсѣмнатѣ сѣнт: *піаца Маїор*, *піаца Роїал*, дмповїтъ де мѣреаа зїдїре а палатулї рїгал, *піаца дел Сол*, ун фелї де рѣспїтене дн ка-ре даъ челе маї де кѣпїтенїе чїнчї хлїцї, аїчї е-сте адунареа шї днтѣлнїреа стрїнілор, ачелор ку інтересурї, а трѣндавїлор шї, дн тїмпурїле ноуе, аъ фост пуруреа кїбуа ревелїлор. Днтре зїдїрїле челе маї днсѣмнѣтоаре есте *палатїа рї-гал*, кареле фѣрѣ смїнтѣ есте чеа маї фрумоасѣ резїденціе дїн Европа. Маї алес се лаудѣ стрѣ-лчїреа салеї амбасадорїлор шї капела (параклі-ста), палатїа де *Бзен Рїтіро* ку грѣдїні мѣндре, палатїа *сватїлї* (де лос Консеїос), зїдїреа чеа фрумоасѣ а *Мѣзеїлї*, а *постей*, а *вїтеї*, *Папа-дерїа* унде се а҃ль Академіа історїї, *Бзена Віста* дн каре есте ашезат музеа де артїлерїе *Арсеналїа* (армерїа) &. Мадрїд аре треї теа-трїрї. Дїнтре вїсерїчї Мадрїдуа нѣ аре нїчї уна каре сѣ се поатѣ алытура ку челе файмоасе а алторї капиталїї, де асемене нїчї палатурїле пар-тїкуларе нѣ се деосебеск ка пе ла алте ка-піталїї.

Мадрїдуа аре кѣтева ашезѣмїнте сїєнтїфіке прекѣм: *Мѣзеїа шїїнцелор патїрале*, дн каре професорї днвѣцацї трѣтеазѣ: Мінералогїа. Зооло-гїа, Ботанїка шї Агрономїа, авънд о нумероасѣ кулечере де обїекте атїнгѣтоаре де ачесте шїїн-

це, *Direcția minilor*, *Схола де фармакіе*, *In-stitutsa cѣntїлї Izїdїро*, ун фелї де універсіта-те &. Дн Мадрїд се а҃ль 13 Академії сеаъ соціетѣцї днвѣцате, ку *observatorїа astronomїk*, *Галерїа таблоанелор*. Нѣ маї пѣцїн де днсѣм-нат есте амфїтеатруа (колїсео де лос торос) дн каре се фак *лїпїеле таѣрїлор*, че есте спектако-луа чел маї плѣкут а Іспанїолор: Ачесте спек-такїле се дїсѣїнцасѣ, дар дѣпѣ дорїнца нацї-її, еар с'аъ рестаторнїчїт, шї се даъ ла марї сервѣрї. Лунтѣторїї (пїкадорї), карїї аъ астѣ ме-стерїе, сѣнт кѣлѣрецї сеаъ педестрї дн костѣм-векї спанїолѣ, авънд дн фрунтеа лор пе *Мата-дорїа* (сеаъ *зугрумѣторїа*). Дѣпѣ кѣтева фор-малїтѣцї, се ласѣ таурїї дїн а лор стаулї, карїї се днтартѣ де пїкадорї прїн стегїцеле лор. О алтѣ чеатѣ ацѣтореазѣ пе кѣлѣрецїї, карїї, де лї сѣ рѣнеск каїї, сар песте пѣретеле чел де леми че днхунѣурѣ черкул. Алтѣ чеатѣ нумїтѣ *bandelїерос*, чеаркѣ а аніна де коарнеме таурї-луї оаре-каре артїфіцїї де фок, каре апрїнзїндѣ-сѣ днтартѣ шї днфурїазѣ пе таурїї че алеар-гѣ ка турвацї. Атїнчї есѣ Матадерул ку савїа скоасѣ, шї каутѣ а днцїнга пе таурїа, нїмерїн-дѣсѣ аста, учїсїа се скоате шї се ласѣ алтїа дн локул сеѣ. Ку кѣт ẽ маї калд, ку атѣта сѣнт таурїї маї турвацї. Кѣтрѣ ачесте се маї а-даог алте сцене комїче пентру дївертїреа (ен-глїндїсіреа) прївїторїлор.

Мадрїдуа аре дн а сале дмпрецурїмї палатурї шї грѣдїні че се пот алытура ку челе маї фру-моасе а Европї.

Ікоана днфѣцїшазѣ о піацѣ ку уна дїн нѣме-роаселе фонтане (чешмеле) ку костѣмѣрїле шї трѣсурїле орїцінале, трасе дн маре парте де ка-тѣрї, шї де вої.

БИБЛИОТЕКА
РЕВОЛЮЦИИ
РОССИИ

MADRID, КАПИТАЛА ІСПАНІЇ.

АНЪЛ П.

ЖОАНА ЛУМЕІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 24.

24 МАРТІЕ.

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪТЪТОАРЕ.

(Зрѣта).

Аерѣл есте кѡмпѣс.

Прекѣм с'аѣ зіс (фаца 121), аерѣл есте ком-
пѣс дін доѣ газурі: Оксіѣн ші Азот; пентрѣ
де а се днкрѣдінца деспре аста ашазѣ дн ме-
зѣл знѣ теас о лумінаре апрінсѣ, ші апоі тоар-
нѣ апѣ дн ачел теас; дѣпѣ аста, сѣ іеі о га-
рафѣ дешартѣ, рѣстоарн' о песте лумінаре, аста
се ва стѣнѣ дѣпѣ кѣтева мінѣте, ші ана се ва
суі дн гарафѣ дмплѣнд' о ка о а патра парте.

Іст феномен се лѣмѣрѣще шіінд кѣ зн корп,
(труп) че арде, днтревѣнцазѣ оксіѣнѣл; лумі-
нареа сѣ стѣнѣ кѣнд тот оксіѣнѣл ал аерѣлѣ,
кѣпрінс дн гарафѣ, деплн сеаѣ комбант кѣ му-
кѣл еі; аша дар аѣ ѣрмат зн дешерт, пентрѣ
кѣ ана кѣпрінсѣ дн теас с'аѣ сѣт дн гарафѣ.

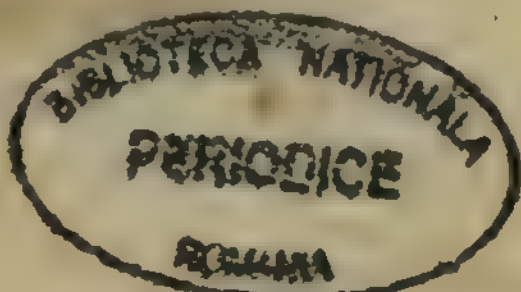
Дін аста се днкѣе кѣ газѣл оксіѣн комѣне
а патра парте ал аерѣлѣ че-л рѣсѣлѣм.

Стрікареа аерѣлѣ.

Аерѣл лнпсѣт де оксіѣн есте непѣтнѣос пен-
трѣ ардереа, рѣсѣлареа, крѣщереа &.

Черкареа де маі сѣс нн ведереазѣ кѣ флакѣра
знѣі лумѣнѣрѣ, днкѣсѣ днтр' о спациѣ астѣпатѣ
ерметѣк (ѣрѣ чеа маі мѣкѣ комѣнѣкаѣе кѣ аерѣл
дін афарѣ), се стѣнѣ; дѣчѣ кѣнд се фаче фок
днтр' о камарѣ днкѣсѣ, ѣрѣ хорн, ачест фок песте
пѣцн тѣмп трѣѣе сѣ се стѣнгѣ дін прѣчина лнпсѣі
оксіѣнѣлѣ, орѣ кѣт де маре ар фѣ ачеа камарѣ.

Аерѣл сѣ стрѣкѣ прнн рѣсѣлареа анмалѣлор:
Пѣне о мѣкѣ пасере дн зн вас астѣпат, се ва
мурѣ песте пѣцн, пентрѣ кѣ аерѣл кѣпрінс дн а-
чел вас, се ва сорѣі прнн рѣсѣлареа пасереі.
Аша дар нѣ есте де мѣрат кѣ сѣмѣм лѣшен, ші
грѣѣтѣцѣ де рѣсѣларе & дн сале ші театрурѣ,
тѣксѣте де оаменѣ дн орѣ че анѣ-тѣмп. Зѣчереа

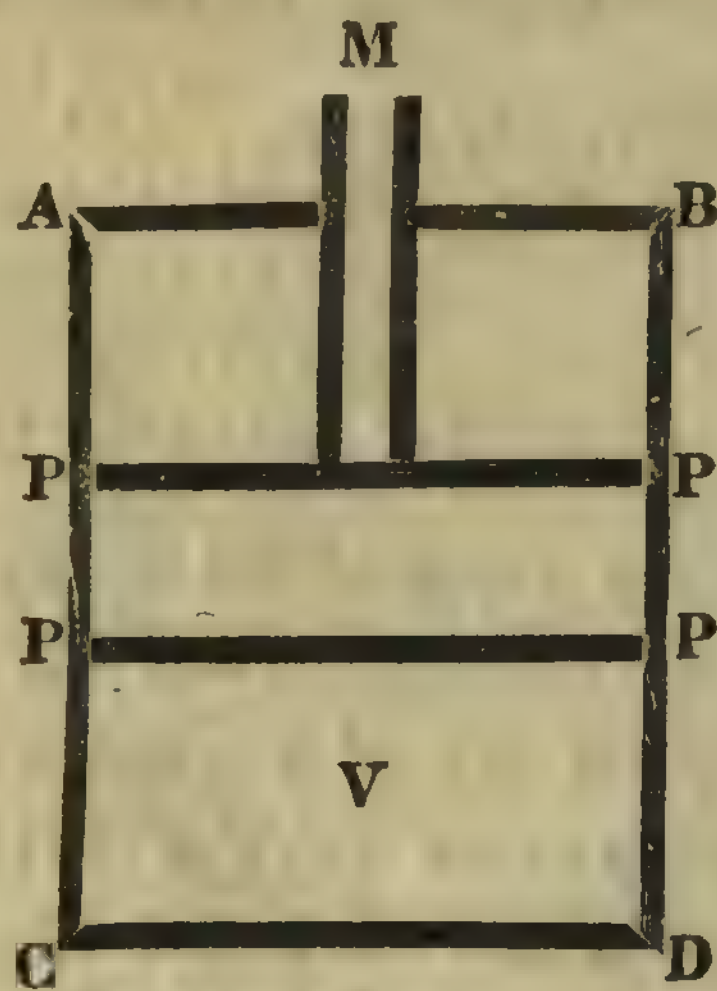
„мѣ днѣк“ (мѣ днѣдѣш), каре днѣребуинѣм дн асемѣне каз, днѣстмнѣазѣ фѣсѣчѣе ворѣнд: „рѣ-сѣфлѣ аер дн днѣсѣт парте де оксѣден.“

De вапоаре сеаѣ авѣрѣ.

Вапоареле нѣ се деосевесѣкѣ мулт де газѣрѣ; а-па мулт днѣкѣлѣзѣ се днѣпрѣшѣе дн фѣмѣл вѣзѣт че аре тот ачеле днѣсѣшѣмѣ че шѣ газѣрѣле, пен-трѣ кѣ се есте еластѣкѣ, аре грѣутате &, ка шѣ еле.

Вапоареле сѣнт газѣрѣ провенѣте днѣ сѣвѣстанѣцѣ каре, спре а се фаче газѣ-форме, аѣ невое де а аѣнѣде ла зн град де кѣлѣдѣрѣ маѣ налѣт де-кѣт матерѣіле днѣ каре провѣнѣ газѣрѣле адеѣвѣ-рате, прекѣм сѣнт ачеле каре днѣтрѣ днѣ компѣне-реа аерѣлѣ.

Идеа машинелор де фок сеаѣ де вапор.

Сѣ нѣ днѣкѣлѣзѣм зн вас цѣлѣндрѣк (ротѣнд шѣ де о потрѣвѣ грѣс днѣ тоатѣ лѣнѣімеа са) ABCD, авѣнд пе днѣ нѣзѣнтрѣ зн пѣстон (допѣ) днѣ карѣ-ле сѣ сѣе шѣ се коѣоарѣ фреѣкѣндѣсѣ де пѣреѣцѣ шѣ авѣнд зн мѣнѣзѣнѣ М, днѣкѣлѣзѣе-цѣ кѣ ла V, сѣв ачел пѣстон, се аѣлѣ о кѣтѣме де аѣлѣ, шѣ

кѣ сѣаѣ апрѣнс фок сѣв фѣндѣл CD ал ачестѣі вас цѣлѣндрѣк.

Апа, кѣпрѣнсѣ днѣ V, днѣкѣлѣзѣндѣсѣ де аѣнѣс се ва преѣаче днѣ авѣрѣ шѣ ва кѣшѣга, лѣкрѣ веде-рат прѣн ѣерѣаре, зн волѣм (о днѣтѣндере) де 1,700 орѣ маѣ маре декѣт кѣнд ера днѣ стареа лѣкѣвѣдѣ (кѣргѣтоаре); вроѣм а зѣче кѣ о лѣтрѣ де аѣлѣ преѣѣкѣтѣ днѣ авѣрѣ, поате зѣмплеа зн вас че ар мѣсѣтра 1,700 лѣтре.

Лесне се днѣцѣлѣе кѣ апа кѣпрѣнсѣ днѣ V, преѣѣкѣтѣ днѣ авѣрѣ, се ва опѣнтѣ де а се днѣтѣнде днѣ тоате пѣрѣцѣле шѣ кѣ ва рѣдѣка пѣстонѣл PPPP, деакѣ пѣтереа, че ва контра-лѣкра асѣпра мѣ-нѣзѣнѣкѣі пѣстонѣлѣ M, нѣ есте де аѣнѣс спре а фаче мѣкар еѣкѣлѣвѣрѣѣ кѣ пѣтереа екѣпансѣіеі (а-декѣ сѣ фѣе кѣ се де опотрѣвѣ) а авѣрѣлѣ.

Сѣ не днѣкѣлѣзѣм кѣ пѣстонѣл сѣ рѣдѣкѣ пѣнѣ ла АВ шѣ кѣ днѣдатѣ сѣ ар пѣне гѣаѣ сѣаѣ аѣлѣ рѣче сѣв пѣстон, апоѣ авѣрѣле де аѣлѣ вор трѣче днѣдатѣ днѣ маре парте днѣ стареа кѣргѣтоаре шѣ се вор днѣдѣса, адекѣ пѣрѣтѣчелѣе еѣ се вор апрѣіе, аша дар ва зѣрма зн дешѣрт сѣв пѣстонѣл PPPP, шѣ пѣтереа сѣаѣ повара че лѣкреазѣ асѣпра мѣнѣзѣнѣкѣі M, ва аѣлѣса пѣстонѣл днѣ цѣос.

Дар деакѣ фокѣл зѣрмеазѣ сѣв фѣндѣл CD а васѣлѣ цѣлѣндрѣк, апа кѣкѣпрѣнсѣ днѣ V, де нѣоѣ се ва преѣаче днѣ авѣрѣ шѣ пѣстонѣл PPPP ва фѣ не-воѣт а сѣ сѣі сар ла АВ.

Днѣцѣлѣегѣнд асѣтѣ операѣіе, се ва лѣмѣзѣрѣ тео-рѣа машинѣлор сѣаѣ а помпелор де авѣрѣ.

Сѣпра-ѣеѣеле рѣзѣрѣлор, а лѣаѣзѣрѣлор, а мѣрѣлор маѣ алес, фѣінд днѣкѣлѣзѣте де разеле соларе, наскѣ авѣрѣ днѣ каре се днѣформѣеазѣ нѣзѣрѣ, каре днѣде-саѣі фѣінд де рѣчеалѣ, реѣкадѣ днѣ формѣ де плоае, де грѣндѣнѣ, де негѣрѣ &.

(Ва зѣрта).

ОАМЕНІІ КЪ ПІЕЛЕА РОШІЕТИКЪ.

СѹБ нѹме де оаменіі кѹ піелеа рошіетікѹ се днсамнѹ о парте дін Індіеніі лѹкѹторі де ващі-нѹ а Америкей, пітрекѹторі пе лѹнгѹ цѹрмѹріле флѹвілор Місѹрі ші Місісіпі. Еї сѹнт оамені сімплі, ші лесне пріміторі де віне-фачеріле чівілізаціей; оспѹтъторі, чінстіці, кредінчіюші, браві, днпѹтіміці пентрѹ ресвоѹ, пліні де вреднічіе, реліціюші ші мулт стѹтъторі пе гѹндѹрі, днсѹ ші ресѹнѹторі ші неднѹзплекаці дн ѹра лор.

Ікоана де астѹзі днѹѹціюшаѹ портретѹ ѹнѹіа дін оамені чей маі естра-ордінарі а семінціей Блѹкфеет, нѹмеле сѹѹ е Пее-то-пже-Кіш (гіарѹ де вѹлтѹрѹ); поартѹ пе кап ѹн фелѹ де коіфѹ кѹ тотѹл фѹкѹт дін піеле де каком, ші днподо-бітѹ кѹ коарне де бівол, прівіледіѹ нѹстрат нѹмаі омѹлѹзі че аѹ мерітат пронѹміреа глоріоасѹ де ві-

теазѹл вітезілор. Тітлѹріле лѹі Пее-то-пже-Кіш пентрѹ ачеастѹ чінстіре днсемнатѹ, сѹнт днвред-нічіте прін маніна кѹтіме де пѹр ші де кѹпѹшіні дѹшменеші, дін каре костѹмѹл лѹі е аконоперіт. Ел ціне дн мѹнѹ о ланче де 14 сеаѹ де 15 палме де лѹнгѹ; ші де ачеастѹ ланче-с анінате доѹе піей де вітѹ, ші каре се нѹмеск де дѹншіі: *sakla mictepiilor*. Ачеаста мерітѹ оаре-каре есплікаціе. Сѹперстіціа ла Індіені о днгр' ѹн град ковѹршіторѹ; ші містеріѹл (сеаѹ медеціна) есте, мішкѹторѹл днтрецей лор віеці. Ачеаста-і реліціа лор. Кѹвѹнтѹл Містерѹ, акѹрѹіа днцѹлес адівѹрат ар фі аневое де отѹріт, кѹпрінде о мул-ціме де лѹкрѹрі; ел се аплеакѹ ла тот че дн се паре лор естра-ордінарі, ші неовічнѹт, фіе-, каре поартѹ кѹ сіне *mictepisa sva*. Ачеста-і о піеле де довіток орі каре, патрѹ-недѹ, пасере-тѹрітоаре орі інсектѹ, днподовітѹ кѹ мій де фантезіі дншенцате, дѹпре гѹстѹл ачелѹі че-л поартѹ. Ачест сак е нѹрѹреа акѹпат ла о парте а тѹпѹлѹі Індіанѹлѹ, сеаѹ ѹл дѹче дн мѹнѹ. Ачеста-і окротіторѹл віецей лѹі сеаѹ ідолѹл сеѹ; се даѹ сѹрѹѹторі дн чінстеа *sakla mictepiilor*, сѹнт днкѹ ші кінѹрі ші покѹінці кѹнд чінева се паре кѹ л'аѹ атѹкат. Лѹареа сакѹлѹі е о епокѹ імпортентѹ дн віацѹ, ші сѹлѹсѹ ла о цірімоніе тот-деаѹна дндеплінітѹ кѹ чеа маі ма-ре сфінцѹніе. Дндатѹ че ѹн жѹне аѹ пѹшіт дн ал 13-ле ан ал вѹрстеі, се дѹче де ла каса пѹрінтеаскѹ пентрѹ вре о кѹтева зіле, ші се дн-кідѹ дн вре о ценѹне дндіпѹртатѹ, ѹнде ел кіа-мѹ дн адѹтор пре *Мареле Спїріт*. Ел се кѹлкѹ аколо не пѹмѹнт ші адѹнеазѹ; кѹнд аѹ адор-міт, чел днтѹѹ анімал, пасере сеаѹ тѹрітоаре че вісаѹ е, дѹпѹ пѹререа лѹі, сортіт пентрѹ а фі пѹзіторѹл зілелор лѹі. Атѹнчеа ел ші са ар-меле, есѹ ла вѹнѹтоаре, ші нѹ се днтоарнѹ де-кѹт кѹ обіектѹл доріт пре каре треѹе сѹ-л нѹс-треѹѹ дн тоатѹ віаца са, пентрѹ аі фі нѹтере-

дн лупте, ші спірітхл че тревте, дупь моарте-і
сѣ-л дукъ теафър ші сѣнѣтос ла вѣнѣтоаріле че-
ле марі дін чеіа луме. Луареа саклуї нѣ се
фаче декът нѣмаї одатъ дн віаца Індіанхлуї.
Пентру ачеаста ла ресвоѣ, ын Індіанѣ ынші анѣ-
рѣ *misteris* сѣѣ ку о діспераціе фѣріоасѣ; кѣчї
дакъ л'ар лѣса дн мѣніле непріетенхлуї сѣѣ, орї
кѣт де воїнічешче сѣ се фї луптат пентру цара

луї, е пердѣт де чїнсте сѣѣт епітетхл днціосіторѣ
„*de om fър de misteris*“ ші ел нѣ поате рекъ-
пѣта стїма рѣсвоїнічлор декът нѣмаї дупь че аѣ
днхѣнат ын сак де ла душманхл сѣѣ. Іатѣ прї-
чина пентру че Пее-то-пѣе-Кїш аре доѣе дн вѣр-
фѣл лѣнчеї.

Т. Кодрескѣ.

ПОАРТА NORDIKЪ DE PEKINT.

(Ankeiere).

Палатхл пе дінафарѣ стрѣлѣчешче де флорї шї
де балаурї, гресолан скулпїте, че сѣнт акоперїте де
о рецеаде тел, спре а дмпедека рѣндунелїле де ашї
фаче аколо кѣвѣл лор. Сала есте павелѣтѣ де
марморѣ альѣ, ла мїжлок се дналѣ ын трон ку
трепте шї кѣнѣнѣрат де о валѣстрадѣ бїне скулпї-
тѣ де лемн рошѣ; дін жмѣе пѣрїї а тронхлуї
сѣнт доѣе апѣрѣтоаре де пене фѣкѣте ку маре
гївѣчїе, еар деасѣпра се четеск кѣвїнтеле днаѣ-
рїте: *Chin ta kwan min*, каре вра се зїкѣ. Лу-
мїна чеа адевѣратѣ стрѣлѣчїтоаре. Тронхл есте
коперїт ку ын постав галѣн, дн салѣ се вѣд
орнїче, таблоане шї алте каподопере (де маре
мѣестріе) а Хїнезілор. Ферестріле сѣнт де хѣр-
тїе де Гореа, дар акоперемѣнтхл фїнд фоарте дн-
наїнтїт дмпедекѣ а ўда де плоае. Ла днтрареа
палатхлуї стаѣ доѣх фїгѣрї, колосале де бронз,
днѣѣпошїтоаре де вѣлаурї ку чїнчї гїаре, шї ас-
та-ї стема дмпѣратхлуї Хїнеї.

Пе кѣнд нї афламѣ дн ачеастѣ резїденціе, се
тѣмплѣ о днтѣнечїме де лунѣ. Де авїа се дн-
чепѣ шї пої азїрѣм ларма чеа маре че се фѣ-
чеа дн о політіоарѣ днвечїнатѣ, нумїтѣ *Kian-ke-
Ken*; клопоцелїле, лїгеанурїле, сѣханурїле шї
ын фелѣ де доѣѣ, днспѣмѣнтѣрѣ пре балаурхл
че цїнеа акѣм пе лунѣ дн дїнцї шї ел о лѣсѣ.

Ўн днвѣдат енглезѣ, Баров, зїче кѣ нѣ ар фї

вѣзѣт тѣнѣрї нїчї пе зїдѣрї, нїчї пе парканїле Пе-
кїнгхлуї, декът нѣмаї о днѣѣпошаре зѣгрѣвї-
тѣ пе ынїле че днфѣрѣмѣсѣцаѣ метерезїле
тѣрнѣрїлор ку маї мѣлте рѣндѣрї, каре се афлѣ
деасѣпра ачесторї днтѣрїтѣрї, шї ачеаста се дѣ-
сѣ нѣмаї ку нѣзѣнѣцѣ пентру ка сѣ-шї батѣ цїок
де армѣтѣра европїанѣ. Баров маї зїче кѣ фай-
мосхл зїдѣѣ че делїмїтеаѣ пе Тартарїа де Хїна,
кум шї парканїле тѣтѣрор політіїлор Хїнеї, сѣнт
дѣрате ка шї ачелеа де ла Пекїнгѣ, адїкѣ кѣ
сѣнт ешїте дін пѣмѣнт шї компѣсе дін о маре
адѣнѣтѣрѣ де цѣрнѣ кѣпрїнсѣ днтре дої пѣредї
де пїатрѣ шї де кѣрѣмїдѣ.

Дѣпре спѣса ачелѣншї кѣлѣторѣ, чеа дїнтѣѣ
днѣѣпошере а капїталїеї Хїнеї нѣ преа дѣ о бѣ-
нѣ ідеѣ де дѣнса, ба тот асфелѣ е шї кѣнд те
афлї дн нѣнѣтрѣ. Кѣнд нешїне се апропїе де
вре о політіе европїанѣ, прївїреа есте маї тот-
деаѣна ловїтѣ де о фоарте маре фелѣрїме де о-
вїекте. Ла Пекїнг нѣ се веде нїчї макар ын кѣ-
мїн а се рїдїка деасѣпра коперемѣнтхлуї касе-
лор, кѣчї ѣс тот де ачелїшї нѣлїме. Ачесте
касе нѣмаї ку нѣ рѣнд дншїрате ку днгрїжїре, ре-
кеамѣ прїн днѣѣѣпошареа шї регѣларїтатеа дн-
рѣндѣїреї лор, ікоана ынїе тавере де луптѣ. А-
чеастѣ асѣмѣнаре ар фї днкѣ мѣлѣт маї аевеа,
дакѣ коперемїнтеле, дн локѣ де а фї дате ку

верде, рошѣ орї албастрѣ, ар фї нумаї ку алѣѣ. Чеа маї маре парте дїн ачесте касе аѣ ун фелїѣ де терасѣ орї балкон, дїнподовїт ку о корлатѣ (остреце) шї не каре-с флорї шї тѣфе.

Дн Пекїнг нѣ се аѣѣ лагумѣрї (хїндїкѣрї) пентру ка сѣ се скѣргѣ глodus шї некурѣцїї-ле, тотушї нѣ се веде нїкѣуреа вре о мортѣчї-не сеаѣ скѣрнївїї каре молїнскѣ аерѣ шї а-такѣ мїросѣл. Фїе-каре фамїліе аре о дѣрѣдаї-кѣ маре дн каре се пѣне ку чеа маї маре днгрї-жїре тот гѣноѣл шї некурѣцїїа шї каре потѣ сѣ шерѣаскѣ ла днгрѣшереа пѣмѣнтѣлї; шї кѣнд дѣрѣдаїка-ї плїнѣ, атїнчеа се гѣсеск мѣщереї пре тшор пентру ка сѣ о скїаѣе не банї сеаѣ не ле-гѣме де мѣнкаре.

Ачеїа че дн Пекїнг се паре маї дїшенцат т-нїї кѣлѣторїѣ европїенскѣ, е кѣ днтре лѣкрѣрї-ле днтїнсе ку чеа маї маре стрѣлѣчїре прїн дѣ-

гене, днтре челе дїнтѣѣ фїгѣреазѣ, шї днкѣ дн-тр'ун днсѣмнѣтор нѣмѣр, секрїзрї днѣрумѣсѣцате ку гѣст шї ку прецѣрї дїосѣвїте. Ачесте секрїе-с де доѣе орї маї марї декѣт а ле ноастре, дешї скѣндѣрїле дїн каре-с фѣкѣте сѣнт сѣпїрї. Пом-па стрѣлѣчїтѣ а паташчелор, не каре-с дѣсе а-честе секрїе, се потрївѣще бїне ку богѣцїа лор, шї-с де о потрївѣ ку лѣксѣл трѣсѣрїлор че шер-бескѣ ла нѣнтѣ. Чеа маї маре парте дїн тлїцї-ле Пекїнгѣлї сѣнт аша де днгесѣте ку мѣрѣ-рїле негѣцїторїлор, ку корѣурї шї ку дѣгенѣце пѣртѣреце, днкѣт де аѣе се поате трече прїн еле; дн ачеастѣ тнїкѣ кѣраре цїркѣлеазѣ не-днчетат о мѣлїме де Мандарїнї, де солдацї, де кѣлѣторї, де кѣмїле, де оаменї че тѣрѣскѣ дѣпѣ сїне тарѣе, кортежѣрї де морцї сеаѣ де днсѣрацї, каре тот-одатѣ плѣнгѣ, кѣнтѣ, рїдѣ, тѣлѣ; дѣнд ачестеї преа днтїнсѣ полїтіе о фїсіономїе дїн че-ле маї дїшенцате че омул поате шї днкїпѣ.

КОРТѢЛ ОАМЕНІЛОР КѢ ПІЕЛЕА РОШІЕТІКѢ.

Сѣмїнцїле Кровїлор, Блакѣеїлор, Сїзїлор шї а Асїнеѣтанїлор тшї дѣреазѣ вїгѣамѣрїле сеаѣ колївїле лор, маї кам днтр'ун фелїѣ. Ачесте лѣкѣїнѣе аѣ форма корѣурїлор шї-с фѣкѣте дїн шїеї де бївол кѣсѣте ла ун лок шї спрїжїнїте де фѣрчеї де 25 палме де налѣ, ку о рѣсѣфлѣтоаре дн вѣрѣѣ, прїн каре есѣ фѣмул шї дѣ зїоа. Кро-вїї маї ку самѣ рїдїкѣ челе маї фѣрѣмоасе Вїгѣа-мѣрї; еї алегѣ пентру астѣ треавѣ шїеї фоарте алѣе, пре каре ле днмѣндрескѣ ку мѣтѣсѣрї шї ку пенїшѣрї де тоате колѣареле, шї пре каре ле мѣнѣеск ку кїпѣрї каре факѣ ун ефект дестѣл де шїтореск. Вїгѣамѣл че се днфѣцїошазѣ аїче е фоарте ларг днкѣт се кѣпрїндѣ патѣрѣ-зѣчї де персоане; попорелїле че-л цїнѣ, дн нѣмѣр де треї-зѣчї, с'аѣ тѣет дїн мѣнцїї Стѣнкошї де ла нїще арѣорї сѣтанї. Ачест корѣ аре 25 палме нѣлїме шї е де о прївїре плѣкѣтѣ. Пе тна дїн фецеле дїнаѣарѣ е зѣгрѣвїт „Мареле Спїрїт“ шї

не чеелалѣтѣ „*Spirits of the*“. Кѣнд Індїенїї во-ескѣ сѣ-шї скїмѣе тавѣра, пентру а се цїне де чїрезїле де бїволї, еї даѣ ла пѣмѣнт ачесте кор-ѣурї дн кѣтеѣа мїнѣте, шї ле стрѣмѣтѣ ку ушѣ-рїнѣѣ дн локѣл унде шї л'аѣ алес де шїдере. Іатѣ кѣм се фаче ачестѣ кѣтрїераре. Кѣпїте-нїа трїмете не стрїгѣторїї лѣї сѣ вестеаскѣ кѣ треѣѣе сѣ плече маї департе. Ла оара отѣрїтѣ пентру порнїре, корѣл кѣпїтенїеї фѣлѣе дн вѣнт, дѣпѣ че о аѣ деспрїнсо де кѣцїѣа цѣрѣшї; аче-ста-ї семналѣл плекѣреї. Дн ачесашї кѣпѣ, ал-те сѣтїмї де корѣурї се батѣ дн аер шї дн кѣ-теѣа мїнѣте тоате-с ла пѣмѣнт; кѣмїлї, кай, оа-менї, фсемеї, тоцї-с гата де дѣкѣ. Се леагѣ де коастеле кайлор, прѣжїнїле челе маї лѣнцї а корѣурїлор, акѣрора капїте се тѣрѣскѣ не пѣ-мѣнт, шї де вѣрѣл ачестора се леагѣ алтеле де а кѣрмезїшѣл, песте каре се пѣне корѣл дн-вѣлѣтѣчїт, о мѣлїме де лѣкрѣрї де а ле касеї,

КОРЪЛ ОАМЕНІЛОР КЪ ПІЕЛЕА РОШІЕТИКЪ.

ші деасупра ачестор се кукіе треі, патру, сеаѣ чінчі коніі ші фемеі, ші тоате ачесте се трагѣ де ын кал. Каіі се дукѣ де кѣпѣстру де кѣтрѣ фемеі, ачсаста-і треава лор. Пе де лѣтуріле караванеі мергѣ кѣніі. Іатѣ кѣм ачсесте семінціі се стрѣмѣтъ де ла ын лок ла алѣул фіе кѣт де дн-дѣпѣртат. (Днтокмаі ка Ърсаріі ші Лінгѣраріі де

прін цѣріле ноастре; че асѣмѣнаре поате кѣ а-чаестѣ датіне аѣ пѣстрато кѣ векѣріле де ла попоареле Асіене, де ынде се трагѣ ші еі, ші ве-нінд дн пѣрціле Европеі тот днѣкъ нѣ о аѣ пѣ-рѣсіто, невоінд кѣ ына кѣ доѣ съ се десѣрезѣ де датініле стрѣмошілор!!)

Т. Кодрескѣ.

ТЕЛЕГРАФ ЕЛЕКТРИК.

Маі наінте де а ворѣ деспре телеграфѣул е-лектрік се зічем чева деспре телеграфеле челе обічнѣте пѣнѣ акѣм. Дорінца ка съ дмпѣртѣ-шім алтора кѣдетѣріле ноастре кѣ репедѣнеа гѣндѣлуі, неаѣ сіліт а черка маі мѣлте кѣпѣрі. Скрісоріле пѣртате де оамені, аѣнѣг преа тѣрзіѣ ла локѣрі депѣртате; репедѣнеа анімалілор нѣ

неаѣ дндестѣлат; пошіле, кѣ тоатѣ нѣцімеа лор, нѣ рѣспѣнд дорінцеі омінеші, дѣчереа скрісорілор прін порѣмѣі, есте сѣпѣсъ маі мѣлтор гретѣціі ші ненемерірі; сінгѣрѣл мѣжлок сокотіт пѣнѣ акѣм де чел маі потрѣвіт сѣнѣ телеграфѣріле. Пе ло-кѣрі дналте дн депѣртѣрі дн депѣртѣрі кѣт поа-те віде віне окѣл с'аѣ ашезат нѣще тѣрнѣреле

ТЕЛЕГРАФ ЕЛЕКТРИК.

ші деасура, лор нѣщо машинѣ сѣмпле де верці де
фер мѣшкѣтоаре дн тоате дѣрекціѣле. Прѣн кон-
венціе с'аѣ хотѣрѣт че аре сѣ днсемне орѣ че
мѣшкаре а фѣе-кѣрѣа дѣн ачеле верці де фер, д. е.
дакѣ о варгѣ стѣ крѣчѣш, пе алта сѣ днсемне
лѣт. а, орѣ ын нѣме днтрег, прекѣм Парѣс ш. ч. л.
Дн ачесте тѣрнѣрѣ аѣлѣндѣсе днтрѣ ынѣл обсер-
ваторѣл, нарѣ днтрѣ алтѣл мѣшкѣторѣл верцілор,
ачела дѣн мѣшкѣрѣле верцілор ачестѣе дѣпѣ сем-
нѣле статорнѣчѣте днцѣлѣе че-ї спѣне. Обсер-
ваторѣл мѣшкѣ верціле дѣн тѣрнѣл сѣѣ, нарѣ ын
алтѣл дѣн тѣрнѣл ѣрмѣтор ѣе амінте шѣ аше дн-
цѣнцареа мерѣе кѣрѣнд де ла ын лок ла алтѣл.
Лѣнѣа че трече де ла ын пѣнт ла алтѣл прѣн тоа-
те тѣрнѣрѣле, се нѣмѣще *linie telegraficѣ*. Аше
ам пѣте аве о лѣнѣе телеграфѣкѣ де ла Іашѣ ла
Галацѣ чел днтѣ тѣрн дн Іашѣ дн Академіе, орѣ
дн вре ын тѣрн ал вре ынѣі вісерѣчѣ, ал доїлеа
ла Рѣпѣде, ал треїле дн апропѣере де Прѣвѣшѣ &
поате вр' о 16 пѣнѣ ла Галацѣ. Мѣшкѣнд пе

рѣнд верціле дн фѣе-каре тѣрн дн кѣтева мѣнѣ-
те прѣн ачесте семнѣе ын кѣвѣнт д. е. „Мѣрѣеа
Са“ с'ар спѣне токма дн Галацѣ. Дѣчѣ аше се
ѣрмеазѣ дн локѣрѣле ын де се аѣлѣ лѣнѣе телегра-
фѣе, прекѣм дн Франца. Дн кѣтева мѣнѣте о
днцѣнцаре скѣртѣ де доѣѣ сеаѣ треї рѣндѣрѣ дѣн
Страсѣбург се спѣне дн Парѣс, д. е. Страсѣбург, 30
Іѣлѣе 1830, „Тоатѣ полѣтѣа“ с'аѣ декларат дн
фаворѣл револѣцѣеї. Ачесте скѣрте шѣрѣ се нѣ-
меск *depeshe telegraficѣ*.

Чѣтѣторѣї лесне вор пѣте днцѣлѣе кѣ ачест
фѣлѣ де кореспондѣнѣе се пот фаче нѣмаї зѣоа
шѣ пе тѣмп сенѣн, нарѣ ноапѣеа шѣ пе нѣѣр тоа-
те семнѣе сѣнт мѣте, орѣ кѣ маї маре грѣѣтате
прѣн факѣї шѣ окене. Атѣт дн прѣвѣреа ачестор
днпѣдекѣрѣ, еарѣ маї алес а тѣмпѣлѣї дн каре-
ле се фак кореспондѣнѣїле, дорѣнда омѣнеаскѣ
аѣ рѣмас ѣарѣшѣ нѣмѣлѣѣмѣтѣ; дрепт-каре оамѣ-
нѣї, прекѣм дн алтеле, асемѣне шѣ спре мѣлѣѣмѣ-
реа ачестѣа аѣ черкат нѣѣе кѣлѣрѣї. Ачесте кѣ-

пурі ера днсе пнъ акум секретурі а натурей. Мінтеа чеа аперъ дескоперіндуле одатъ, деші днкъ нх ку десъвършіре, леаѣ днтревуіт а мул-цъмі дорінцеле несъціосулзі ом. Дечі ачесте кі-пурі де кореспонденцъ сѣнт аствзі дичепутеле телеграфурі електриче; прін еле спація ші тімпул се дніміческ, прін еле путем ворві ку пріетіні ностріі чеі дѣ ла псаръ, дін пѣрі депѣртате ші де ла марцінеа лумеі ка ку чеі де фацъ. Ба днкъ дакъ ам путе ашъза телеграфе електриче пнъ ла лунъ сеаѣ пнъ ла соаре, ам путе вор-ві ші ку пріетіні ностріі де аколо де с'ар путе агла. Чіне куноаще днржуріеа чеа магнетікъ а електричѣцеі ші репедунеа курѣреі галвані-че дн фірурі де метал, поате лесне прічепе прінчипул пе каре се разімъ телеграфеле елек-тріче. Прін ніще асемене фірурі де метал ізо-лате, адікъ деспѣрціте де трупуріле кондукътоа-ре де електричѣтате, путем да сѣмн де ла ын ка-пѣт ла алтъл. Дечі ачест фелѣ де фірурі с'аѣ дншірат деалунгъл друмхлі де фер песте маі мулці стѣлпї налці ка де ын стѣнжін ші цѣмѣта-те ші дн депѣртѣрі кѣте де 23, стѣнжінї унул де алтъл; о парте де треі фіре че трек пе сув тѣнелул де дебаркадера пе друмхл де фер де ла Сан-Дермін се веде ку стѣлпул лор ла ешіреа дін тѣнел, де волта кѣрзіа сѣнт анінате.

О комісіе сув презіденціа Д. Араго, с'аѣ фост нуміт дін партеа окѣрмѣреі де аѣ черчетат, дакъ телеграфеле електриче рѣспунд ла скопѣл меніт. Сокотінца комісіей аѣ фост кѣ дунъ черкѣріле челе маі дін урмъ нічі о дмпедекаре, нічі о грехтате нх се маі днѣпошазъ спре а статорнічі комунікаціа елек-трікъ днтре челе маі депѣртате пѣнтѣрі а ле цѣреі.

Адіверінд кѣ нічі о грехтате нх се маі днѣ-пошазъ, комісіа зісесе преа мулт, адаоце ын крі-тік, кѣчі о багателъ ар путе опрі кореспонден-ціа, адікъ, дакъ с'ар пуне пе фірурі ніще станче дн мінутул кѣнд електричѣтатеа лѣкреазъ, атѣн-че ар перде дін днржуріеа са

Спре а аве о ідее де репедунеа кореспонден-цілор, вреѣ сѣ въ спѣи вр'о доуѣ анекдоте, зіче ел. Дн лѣна лзі Іануаріе трекут о учідере с'аѣ фѣкут ла Сан-Хіл дн Англіа. Фѣгашул, дндатъ дунъ учідере, алеаргъ ла апропіета полііе Слѣт, ші-ші іе ын лок дн трѣсуріле де пе друмхл де фер че тречеаѣ атѣнчеа ла 7 чеасурі 42 мінуте сеара, ка сѣ аѣнѣгъ ла Лондра. Поліціа днці-інцатъ де ачест крімен ші дѣдѣе дн урма учі-гашулзі; днсе дн Слѣт прінсе де весте дн мінѣ-тѣл токмаі кѣнд трѣсуріле де пе друмхл де фер ера сѣ сосеаскъ дн Лондра. Телеграфул с'аѣ пѣс дн лѣбраре ші дндатъ с'аѣ тріміс ла Педінгтон, ло-кул сосіреі трѣсурілор, урмѣтоареа депешъ: „О учідере с'аѣ фѣкут ла Сант-Хіл; омхл ку прѣ-пѣс де а фі учігашул с'аѣ възѣт лѣѣнд білет дн трѣсура де класа днтѣі пентрѣ Лондра дн трѣ-суріле че аѣ пѣрчес де ла Слѣт ла 7 чеасурі 42 мінуте сеара. Ел есте дмѣрѣнат ка ын ква-кер ку о редінготъ маре кафініе че спѣнзѣрѣ маі пнъ дн пѣмѣнт. Ел се аѣлѣ дн деспѣрці-тура чеа маі дін урмъ а трѣсуреі а доѣа дін класа днтѣі.“ Дѣпѣ треі мінуте урмѣторѣл рѣс-пѣнс с'аѣ ші днторе ла Слѣт: „Трѣсуріле аѣ сосіт. Фн ом ку тоате семніле арѣтате прін те-леграф с'аѣ коворѣт дін деспѣрцітура поменітѣ. Ноі л'ам арестѣіт.“

Алта. Дн сѣпѣмѣна трекутѣ, ку трѣсуріле пе друмхл де фер, сосі веста кѣ подѣл анінат де ла Іармут аѣ кѣзѣт. Днкіпѣціѣвъ акѣм спаіма ші нелінішіреа лѣкѣіторілор, каріі авеа копії дн пансіонѣл дін Іармут. Тоці алергаръ ла стаціа друмхлі де фер, днтреѣнд деспре копії лор? „*copiile au scapat*,“ лі спѣне телеграфул електрик. Дар дн че десѣндежде ар фі кѣзѣт пѣрінціі да-кѣ вре о коцофанъ блѣстѣматъ с'ар фі пѣс пе фірѣл де метал, ші ар фі дмпедекат днцііпцареа токма ла сѣѣршітѣл еі, зікѣнд: „*toată kopiile au...*“

АНЪЛ II.

ШКОЛА ЛУМІИ.

ПЕНТРУ

ANDELETNICIPEA MOLDO-ROMÂNIAOR.

IAIII, 1846.

№ 25.

2 АПРІЛЕ.

ФИЦИОМІА ОМЪЛІ.

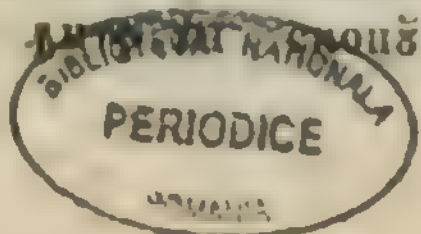
(Жрна).

СЕМНЕ СКОАСЕ ДІН ЧЕРЧЕТАРКА ФРЪНТЕІ.

Оаменіі дегрѣдаці прін патімі овіітоаре. прін кримиіне челе маі неертате, аѣ, чеа маі маре парте, фрнтеа днгуегьші фугънд дндърънт; ші кіар ачеаста-ї апропіе де анімале, аша-с попоаріле челе маі сълватіе. Ку мѣнгѣре днсьмнѣмъ пентру лауда віртуцеі, кумкъ кримиіне се хнелтескѣ преа рар де кѣтръ оаменіі ку ценіх ші лумінаці. — Нх доар къ ну с'ар ала оаменіі віціоші ші кримиіналіці днтре аїа; акърора фрнте аратъ о днцълеціре маі престо декѣт челе де рѣндѣ; днсь, дн ценере, ачестіа се дедаѣ ла ніще віціурі с'аѣ съвѣршескѣ ніще кримиіне де ын ранг маі дналт, дакъ нѣтем сѣ ні ростімъ аша: Фантіле лор, деші дефѣмате, деші кримиіналічеші, черѣ о днцълеціре ші куражѣ, ші потѣ сѣ фі фост кѣдетате днцълеціре.

ку тотѣ пончішѣ де ачела че-л днпліноскѣ. Де мухте орі спірітул де партідѣ ші фанатісмул, віклені сѣвѣторі дн тімпуріле реформеі релігіеі ссаѣ а революціеі, аѣ дат отѣрірілор лѣ ын карактер ку дохе днцълесе, ізвор несѣкат а дннерекерілор ші урілор, а рескулѣрілор ші а ннорочірілор пѣвліе. Де кѣте орі оаре ну с'аѣ възут тот ачеіаші фантѣ педепсітѣ ка кримиіне дн о табѣрѣ де ресвоіх, ші днхнзнатѣ ка віртуце дн о алтѣ табѣрѣ! Че маі зічені оаре ші де кримиіне вікторіоасе! Нх се днзінеазѣ еле оаре, спре рушінеа лѣмеі, днтокмаі ка ніще віртуці марі!

Дн семеі, фрнтеа нічі одатѣ ну аре днтндереа орі рідікареа ка ла ом: ачеаста віне пентру къ мухте факултѣці днцълегѣтоаре сортіте омѣлѣ, ну ацѣунг тот ла ачелашѣ градѣ дн сексул семеск.

Маї нічі одатъ фемеїа нѹ продѹче нїще скрієрі каре съ кѹпрїндѹ о їмацинаціє пѹтернїкѹ, сеаѹ ї-деї дѹалте плїне де о фїлософіє серїоасѹ: се а-флѹ шї есенції дѹсѹ-с рарї; негрешїт кѹ дакѹ с'ар наще мѹлте фемеї кѹ нїще асѹміне дѹсѹшїрї фєрїчіте, апої нічі кѹ с'ар маї бѹга де самѹ. Тот че-ї рар вате ла окї.

Сѹв рапорѹл дѹцѹлєрїей шї а дренѹей пѹде-кѹцї, фемеїа-ї о фїїндѹ де хн градѹ маї цїос де-кѹт омѹл; шї дакѹ претѹтїнде не се веде кѹ їаѹ кѹзѹт ролѹл ал доїлеа, апої ачеаста нѹ-ї нѹ-маї хн ефект а капріцїѹлї омінеск, орї вре о стрѹмѹятате нѹскѹтѹ де ла тѹмїларе, орї вре хн абѹз а пѹтереї фїсіче, че еа-ї резулѹтатѹл ковѹр-шїрей чеї марї че аре омѹл асѹпра сї. Фемеїа

есте сѹпѹсѹ, кїар кѹм аѹ фост націїле де ваци-нѹ дїн Амерїка Европїенїлор; тот аша пре-кѹм шї хн ом се сѹпѹне не неврѹте хнѹї алт ом, атѹнчеа кѹнд ел прїмеѹе дѹрїѹрїеа домнїтоаре а хнѹї ценїѹ маї пресѹе декѹт ал лѹї.

Тотѹшї афарѹ де хнїле дарѹрї а ле спїрїтѹлї че-с челе маї де дорїт, фемеїа е дѹзѹстратѹ кѹ ачелєашї факѹлѹтѹцї ка шї омѹл; дѹсѹ тотѹл дѹтрѹнєа, спїрїтѹл прекѹм шї трѹпѹл, аре маї пѹ-цінѹ тѹрїе декѹт делїкатєсѹ. Дєшї тоате пѹр-ціїле фрунѹей, кам преа апроане кѹ ачелєа че се вѹдѹ дѹ омѹ, сѹнт тотѹшї дѹ трѹнєа маї мѹлѹ стрѹнєе шї преа пѹцін вѹдїте шї діосѹ-біте.

(Ва срїта).

ПЕНТЕА ДЕ ЛА ФРАЙБЪРГ ДН СВИЦЕРА.

(Ankeiere).

Пардосала пѹнцїей тї атѹрнатѹ прїн мїжлоаче-ле кѹносѹте асѹзї де тоцї, адекѹ де патрѹ од-гоане де верцї де фєр, каре трекѹ не деасѹпра пѹрцїей сѹснїче а жѹвєлор порцї. Фїє-каре дїн ачесте одгоане сѹ кѹпрїнде дїн кѹте 1,200 верцї дєстѹл де гроасѹ шї де лѹнрї пєнѹрѹл пѹте сѹпѹрта асемєне греѹтате. Фїїнд дѹсѹ кѹ о асемїне повоарѹ ар фї фост кѹ аневое де а се пѹрта шї а се дѹтїнде с'аѹ ашєзат не рѹнд ѹкѹцїїле дїн каре се алѹтѹѹѹе. Легѹѹра лор с'аѹ фѹкѹт дѹ аєр де мєщєрї че лѹкѹраѹ спѹнѹз-рацї, шї дѹдрѹзїм а зїче фѹрѹ сѹ се фїтѹмплат чеа маї мїкѹ прїмеждѹс. С'аѹ сокотїт кѹ тѹсна-трѹ одгоанєлє дѹтрѹ хнїте ар пѹте цїне о повоа-рѹ де 60,000 кѹнтаре. Тѹснаѹтрѹ одгоанєлє сѹнт прїнєе не амѹндоѹл малѹрїїле рѹпєї, дѹн фѹндѹл а патрѹ гронї сѹпате дѹн дѹмѹрїїле че мѹрїїнескѹ ачєастѹ пранастїє; елє се дѹнкоѹл-тѹчєскѹ дѹ фїє-каре дїн ачесте гронї кѹте де

хн стѹлї ашєзат дѹн пїчоаре, карєлє хнєѹе трєї болцї, прєлѹнцїте шї ачєстє кѹ о їсѹсїнѹцѹ неаѹ-зїтѹ дѹн стѹнцїїле де пїн прєѹѹр, токмаї маї цїос одгоанєлє се дѹмплєтїчєскѹ дѹн нїще стѹнѹкѹрїї де нїатрѹ фоарте вѹрѹоасѹ кѹте де трєї шї патрѹ палме дѹн діамєтрѹ хна. Одгоанєлє дар н'ар пѹ-те сѹ се лєсє декѹт нѹмаї тѹрѹїнд дѹпѹ елє по-воара ачєстор хрїєше клѹдїрї дѹнѹрїте шї прїн дѹмнєгарєа лор кѹ чєлє-лалѹте стѹнцї.

Д. Шалєї, дѹнчєпѹ лѹкѹрѹл пѹнцїей дѹн прїмѹвара анѹлї 1832. Ел авєа нѹмаї хн ацїѹтѹторїѹ лѹат нѹсїєне дїн Франца; аша кѹ мєщєрї дїн царѹ, нєїснїтїї, сєаѹ карїї чєл пѹцін нѹ вѹзѹсє нїчі одатѹ водѹрї спѹнѹзѹратє дѹн аєр, кѹтєзѹ а дѹнѹ-чє хн лѹкѹрѹ атѹт де прїмеждѹїос; шї кѹ тоате ачєстє дѹн 15 Окѹмѹрїє 1834, чїнчїспрезєчє тѹ-нѹрї кѹ патрѹ-зѹчї шї патрѹ каї шї трєї сѹтє оа-мєнї дѹн цѹрѹл лор, трєчє подѹл шї се пѹрта де ла хн канєт ла алѹл дѹн грамадѹ, фѹрѹ ка чєр-

ВЕДСТА РЪИНЕ.ЮР ПА.ЛМРЕЇ.

романтик че се поате ведеа, ші де каре се дъ о ідеа
ди ікоана алтуратъ, че есте оарече дивіетъ прін

кѣца кѣлторі Бедіні ку а лор кѣміле дикѣр-
кате.
(Ва рта).

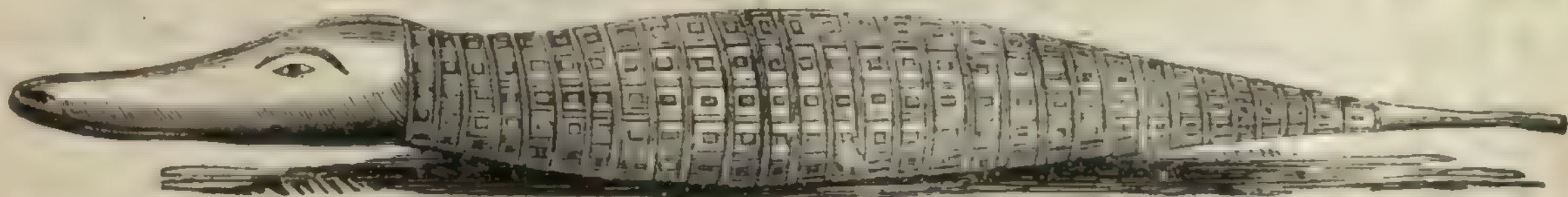
МЕТАПСИХОЗИСІС.

Іет кувѣнт греческ днѣмнеазъ скімвареа лѣка-
шлѣу а петречері сѣфлетѣлѣ. Асемене кредінцъ
о авеаѣ веки Індіені, каріі сокотеаѣ Метампсіхо-
зіс ка о педсапсѣ а сѣфлетѣлѣ петру фантеле
реде плінте дн віацъ ші ка ун міжлок де ку-
рѣцїреа пѣкателор, осѣндіндуѣ сѣфлетѣлѣ а пе-
трече дн оаре-каре анімал вун сеаѣ днрѣзѣтѣіт.
Де ла Індіені, асѣ кредінцъ треку ла Еріптені,
каріі кредеаѣ кѣ ун сѣфлет асѣфелѣ осѣндіт,
тревѣ сѣ петреакѣ ун черк де 3,000 ані, маї-
маїнте де а се ашеза дн парадісѣлѣ челор ферчїні.
Де аїні се лѣмѣреше нѣ нѣмаї днгрїжѣреа че дн-
кѣ респекѣлѣ че авеаѣ Еріптені петру тот фелѣлѣ
де анімале. дннїнѣд пе таѣрѣлѣ ка пе зѣлѣ Апіс,
пе докостѣрк ші пе пасереа Івіс &. Де ачееа
днрѣнїнд кѣ сѣфлетѣлѣ а вре унѣі персоане дін
фамїліа лор, ар ѳї петрекѣнд дн ун кѣне сеаѣ

КѣНЕ МѢМІЕ.

дн вре ун воѣ, ії днвалсама дѣпѣ моарте ачесте
анїмале ші ле пѣстра дн пірамїде ка Мумїї. І-
коана днфѣцошазѣ ун кѣне ші ун пеще столїт
дн форма мумїїлор.

ПЕЩЕ-МѢМІЕ.

ОКІРЕ АСѢПРА БРІТАНІЕІ.

Сѣ архикѣм о окїре ренїде асѣпра челор маї
де гѣвїтенїс тѣмплѣрі а історїсї Англісї пѣнѣ
дн мїнѣтѣлѣ дн каре ачест рїгат унї ку корона
са вре коронїле Скоїсї шї а ле Ірландсї.

дннїнѣрїле лѣу Гїлом Кончїнѣторѣлѣ аѣ фѣ-
вѣт сѣ інтре Англіа дн ачєастѣ пропѣшіре де
днтернїсїс каре аѣ пѣс-о дн рангѣлѣ челор
днштѣлѣ нації. Енрік ал II-ле унѣл дін хрѣсто-

рїї лѣу Гїлом, унї Нормандїа, Анжѣлѣ, Тѣрена,
Сѣнтонїена, Пуатѣлѣ, Гѣїсѣна ку Англіа. Папа
Алєсандѣр ал III-ле днвої ачєстѣї монарк, дѣ-
пѣ сѣпѣлѣ історїсї де рѣнд. кѣчєрїреа Ірландсї.
„Рецєле, аратѣ унѣл дін аѣторїї францєзї, сѣаѣ
„дѣс сѣ кѣчєрєаѣкѣ ачєастѣ царѣ, пре каре ун
„оаре-каре Конте де Нємѣрок о сѣпѣсѣсє, дн пар-
„те, нѣмаї ку доѣспрєзѣче сѣте де оамєні. А-

„ чест конте вроѣа съ шѣ о цѣ пентрѣ сѣне, дн-
 „ съ Енрік I о лхъ. Де шѣ рѣхъ регулатъ, пзцін
 „ домліте, тотушѣ се поате прѣвѣ ачеастъ па-
 „ рѣ ка сѣху съ домніреѣ Англіеѣ де ла ачеастъ
 „ епокъ. Еа аѣ фост съракъ, нелукратъ, маїне-
 „ фолосітоаре, дн мизлокъ мѣнкърілор цѣвіліза-
 „ цѣе че се тнелтеаѣ; нѣмаї дн всакъ ал 18-ле
 „ днчепу а се маї префекціона чева. “ Пе ла
 1338, сѣп фамосъ Едуард ал III-ле, дн тѣм-
 пѣл рѣзвонѣлѣ ачестѣ прѣнц днпротѣва лѣї Філіп
 де Валѣа, рецѣло Франціеѣ, днчепу а се івѣ
 ачеастъ предомніре че нація Енглеѣзъ ера съ аї-
 бѣ днтр’о зі асѣпра мѣрілор шѣ океанурілор.
 Дн зрма ачестор лѣпте ку Франція, се тѣмпѣлѣ
 апѣкареа четѣцеѣ де Калѣ, че рѣмасъ маї 210
 ані дн пѣтереа Енглеѣзілор. Съ дѣм аїче о де-
 скріере мѣкъ кѣрізоасъ, фѣнд кѣ нѣ есте ворѣа де
 Едуард ал III-ле. „ Дѣпъ кѣчеріріле лѣї, ел нѣ
 се окупъ маї мулт декѣт де цѣокѣрі, де лѣпте
 турніере, де цѣрімоніле ордінулѣї Калѣаветеѣ, дн-
 фѣнцат де дѣнсѣл; *Табла чеа ролѣндѣ* статор-
 нѣчѣт де ел ла Вѣндсор, унде вѣнеаѣ тоцѣ кав-
 леріѣ Европѣеѣ, аѣ фост моделѣл дѣпъ каре апої
 романціеріѣ днкілѣзѣрѣ тоате історіле. *Таблеѣ ро-
 ѣнде*, акѣріа фѣнцаре фавѣлоасъ о днѣшнѣрѣ ре-
 цѣлѣї *Арѣр*. “ Карол ал V-ле а Франціеѣ, ку а-
 дѣкторѣл Конѣтаѣлѣлѣї Дѣу-Гесѣлѣн, рѣнѣ де ла
 Енглеѣзі маї тоате кѣчеріріле лор фѣкѣте сѣхѣт Е-
 дуард ал III-ле. Днѣсѣ вѣнѣ асѣпра Франціеѣ
 домніреа чеа ковѣтоаре а лѣї Карол ал VI. — Ен-
 рѣк ал V-ле а Англіеѣ аѣ фост нѣ мѣнѣт реѣе де
 Парѣс, унде шѣ інтрѣ; днѣсѣ о воалѣ тѣл рѣ-
 нѣ, ел моаре дн кастѣлѣ де Вѣнчен, дн вѣрѣстѣ
 де треї-зѣчѣ шѣ патрѣ де ані. Трѣпѣл сѣѣ аѣ
 фост асѣтуркат ла Сѣнт-Деніс днтокмаї ка а нѣнѣ
 реѣе де Франція шѣ апої дѣпъ кѣтва тѣмп дѣе
 ла Вѣстмінѣстер дн Англіа. Фата Іоана д’Арѣѣ,
 сѣхѣ Карол ал VII (1429) інтерѣ пре Енглеѣзі карѣ
 рѣї се арѣнкаѣ нѣрѣуреа ку фѣріе асѣпра рѣгатѣлѣї
 Франціеѣ. Де ла 1447 пѣнѣ ла 1485 Історіа
 Англіеѣ есте ку тоѣл пѣлѣ де лѣпте кѣрѣнчене,

ба днѣкъ шѣ грозавѣ, аїна аѣ фост рѣзвонѣл дн-
 тре дѣнастіа *роѣеї* алѣе шѣ днтре аѣеїа а *роѣеї*
 ронѣї кѣпѣстрате прѣн моартеа днѣрѣкомѣтѣлѣї
 цѣнѣ нѣмѣт Рѣкард ал III-ле

Сѣ трѣчѣм апої песте чеї треї-зѣчѣ дѣнтѣї а-
 а векулѣї ал шѣесепрезѣчѣлеа, шѣ сѣхѣт окѣї нѣ-
 стрѣ се ва днѣѣцѣоша ачеастъ епокъ атѣт де
 фамѣоасъ дн карѣ Англіа кѣтеѣ а се сѣмѣлѣ
 де (нѣмаї прѣн сѣнгѣра воїнѣ а реѣелѣї ої) де
 сѣхѣ стѣпѣнѣреа чеа спѣрітуалнѣкъ а Ромѣї. Енрік
 ал VIII, есѣкомѣнѣкат де кѣтрѣ Папа Клемент ал
 VII, унелтеѣе а фѣ декѣларат де клерѣл сѣѣ, капѣлѣ
 чел маї дналѣт а вѣсерѣчеѣ Англіканѣе. Енрік ал
 VIII ера нѣ тѣран пѣданѣт, пѣтат де негрѣалѣ шѣ
 де сѣнѣе, шѣ карѣ се шѣрѣї де дѣспѣрѣѣнѣе шѣ дѣ
 сѣкурѣа калѣхѣлѣї пѣнтрѣ а сѣкѣмѣа шѣесе соѣїї
 Фѣїка лѣї Марѣа, *чеа католикъ*, тѣї зрѣмъ-н тѣронѣ;
 апої вѣнѣ рѣндѣл Елісаветеѣ, карѣ ера прѣтѣстан-
 тѣ. Ачеаста-ї хна дѣн чѣле маї марѣ домнірѣї
 Англіеѣ, днѣсѣ нѣчѣї одатѣ нѣ се ва пѣтеа естерѣе
 пата де сѣнѣе фѣкѣтѣ прѣн кѣдѣреа капѣлѣї ненѣро-
 чѣтеї Марѣї Стѣуарт. Скоѣїа авѣсѣ днделѣнѣганѣ
 тѣмп пре реѣїї еї дн парте; ла моартеа Елісаветеѣ,
 Іаков ал VI де Скоѣїа, фѣхѣл Марѣеї Стѣу-
 арте, днтрѣлоѣкъ коронѣле Англіеѣ, а Скоѣїеї шѣ
 а Ірландѣї сѣхѣ нѣме де Іаков I-ї. Акѣм дѣпъ
 че ам арѣтат днѣскѣрт нѣнѣтѣрѣле чѣле маї кѣ-
 рѣоасѣ а ле Історіеѣ прѣн карѣ аѣ трѣкѣт Англіа
 пѣнѣ дн мѣнѣтѣл дн карѣ інѣхѣлѣе Брѣтанѣче аї
 фост нѣнѣе шѣ нѣ аѣ маї формат декѣт нѣ сѣнгѣ
 рѣгат, нѣї нѣ вѣм опрѣ фѣрѣ а маї днѣтоарѣе прѣ-
 вѣріле нѣоастре асѣпра ненѣрѣочѣтѣлѣї реѣе Карол
 I-ї карѣ арѣ сѣ се рѣдѣче, шѣ дѣнапѣїа кѣрѣїа а-
 ре сѣ рѣсѣе аѣеа мѣндрѣ, дналѣтѣ шѣ грозавѣ фѣ
 гѣрѣ нѣмѣтѣ Кронѣвел!

Оамѣнѣї марѣ, монархѣї, рѣсѣвоїторѣї, маїїстраѣї,
 артѣстѣї, поѣсѣї, фѣлѣсоѣї, нѣ аѣ лѣнѣсѣт Англіеѣ
 Сѣ нѣз чѣтѣм декѣт нѣмаї доѣе нѣмѣо *Шекспѣїр*
 шѣ *Newton*! Тот аѣеїа че арѣ цѣнѣлѣ омінесѣ маї
 дналѣт се кѣупрѣнде дн еї!.. Ростѣндѣсѣ нѣмаї
 чѣсте доѣе кѣвѣнѣте, неѣчѣне се опрѣеѣе хѣмѣт; ої

ші че алтъ мъріре, фіе ші дін челе маї марї се
стерце днаїнтеа ачестора. Шекспір, днзінтул
поет, філософул чел маре, моралістул чел маї а-
дънк, каре аї анукат, десвъліт, ші есплікат ініма
омінеаскъ кіар дн коарделе еї чело маї фіне ші

чело маї сілпіче! Nealon, поате чел маї днтъл дін-
тре оаменї, е каре аї сурпрінс дн черхрі армо-
ніїле адоравіле че се вьдї дн ротіреа лхмілор
дірігїте до децетїл лї Д-зїї.

Т. Кодрескї:

ЛАМАРТИН.

СТРЪЛЪЧИТЪЛ ПОЕТ А ФРАНЦІЕІ.

(Анкеере).

Ценїул ачестуї маре поет лірік с'аї фькут кь-
воскут ші адмірат лумеї щїнцелніче кіар прїн
днтъеле сале скріерї днтїтулате *Meditaцій пое-
тіе*. Пентру а куноаше маї віне днавуїреа ші
варїетатеа ценїулї сєї вом днпрїмута зіселе крі-
їкулуї Жїул Жанет, кареле ворїнд деспре дьнсул
їче: „Ламартїн есте поетул сфлетелор челор
фрумоасе, а інімелор челор новїле, ші а патїмі-
лор челор курате; поет меланколїн ші фраїед,
днпїтіміт ші релїїос! Ел аре кьнтїрі пентру
тоате вькурїїле ноастре, пентру тоате днтрїстїрі-
ле ноастре, мьнгьерї пентру тоате сферїнцелле ноа-
стре, днкурьжїрі пентру тоате сперанцелле — (не-
дежде) — ноастре. Ел есте ын поет, днсї че
чел де поет? днбелшїгат, несекат, меланколїк,
їталїан, францез, крещїн, ші днфрїкомат. Медї-
таціїле лї аї фькут о революцїе мьнтїтоаре дн
ватра Франції челеї стрїкате де некредїнцї, еле
аї арїкат дїн пої дн еа семїнца думпезеешїї
релїїї. Дупь ачесте аї публікат Армонїїле, ка-

ре нї сьнт декьт нїще вісхрі а ынїї цонїї маре
че репосазь, ші каре постїзазь дн челе маї
фрумоасе оаре, каре се днаїцї, кьнтї ші се
роагь, днсї нї ка не пьмьнт дарь ка ші кїм
ар фї дн черїї. Маї днаїнте де Ламартїн се
ворєе фоарте мулт деспре Одї дн Франція, сє-
кул ал 17 ші ал 18 аї фост днкредїнцате кь
аве оде ші поєї лірічї, днсї жмї паре рьї пент-
тру Франца кь днапоїндїне маї пьнї ла Малерв
нї с'аї афлат поєї лірічї дн еа маї днаїнте де
Ламартїн; ел аї афлат ші не-аї дат ода, ка
Мїраво еловвенка парламентарь. А фї поет ші
оратор сьнт доєе фоарте марї ші рарї днсїшїрі.
Ламартїн астьїї відем кь ле днтрїнєще не а-
мьндозь. Гласул лїї Ламартїн фаче а рьсїна
трїбуна, ші ворєа лїї се разїмь не прїнціпїї по-
літїче, а крещїнїтїкеї ші а оменїреї, тарь по-
порул есте рекуноскьторїї кьтрї ачел че лї вор-
бєще де кьвїнтул лїї Думпезеї, де релїїїе, де
патріїе, лїбертате ші де аморїї.

АМНОПОРАРЕА РОМЕІ, ДН ДЕОСЕВІТЕ ТІМПЪРІ.

Ўнде оаменїї петрек маї віне, аколо ші амно-
порареа креще кь нашї марї Спре довадї ла
ачеаста пьтем адуче статурїле ынїте де Норд-
Амерїка, каре ла днкєсїреї пьтїї дїн 1783 авєа
8 мїліоане локїторї, ші акїм нїмьрь ла 20 мї-
ліоане. Днцелєпчїїнеа ші лєїїле челе дрепте
черї асїгуранція персоанелор ші а аверїї; аче-
сте даї оказїе ла лїїїреа агрікултурїї, негочї-

лїї, манх-фьпїтїреї, щїнцїлор ші мьєстрїїлор, ші
кьнд дрептурїїле тїтїрор стаї сїпт протекція
лєїїлор, ші кіар поворул прїн репрєзентанції оєї
контрїбуєще ла ачесте дїн ырмь, атїнчї се кур-
мь нашєреа мултор рєїе; авїзурїї днвекїте се
овоарь прїн днтокмїрі потрївїте ші дрепте, каре
фавїї амнопорьреї атїта фолоо, прєкьт фаворєск
вінєлє оаменїлор. Дн тоате політїїле ші дн

тоате статуріле аѣ крескут нумерул ампопорѣе, аи векѣ ачеста, деші ла аичепутул сеѣ урмѣрѣ аиделунгате бѣтѣліі аи каре се вѣрсе мулт сѣнѣ. Ла ачестѣ аимхлііре аѣ конфѣтѣіт аитін-дереа лумінілор, аивѣцѣтуріле фолор, ативіта-теа чеа маре а трупхліі ші а спірітухліі, ші іску-сінца медіцілор.

Чеа аитѣе нумераре а локвиторілор Ромеі, че с'аѣ фѣкут де ла кѣдереа імперіеі романе де а-пус, есте ачеа де ла 1198 сѣ Папа Іноцентіе III, кѣнд ампопорареа ачестеі політіі ера нумаі де 35,000. Ку мутареа сказнхліі папал ла Авінон (аи Франціа), аѣ скѣзут ла 17,000. Дупѣ рентур-нареа кѣрцеі папале аи ачестѣ політіе ла 1337, ампопорареа іарѣші аѣ крескут, ші аи тімхліі Леон X се сѣа ла 60,000. Аисе ку асе-діа ші прѣдареа Ромеі прін арміа Бурбонілор ла 1527, еа се мікшурѣ іарѣші ла 33,000. Дупѣ ачестѣа популаціа аичепѣ а рекреще, маі ку сеамѣ сѣ Папа Сістус V, кареле кѣрѣці цеара де вандіці, ші мерітѣ ку дрептѣл нумеле де ре-статорніціторѣл пѣчеі.

Ампопорареа Ромеі тот аѣ крескут дін ачест тімп, пѣнѣ ла аичепутул векулѣі трекут, кѣнд

нумера 138,000 локвиторі; аша дарѣ аи ку-де 150 ані се ампѣтрісеѣ. Аи аихлі 1730 се сѣа ла 145,000; аи 1750 ла 157,000, ші аи 1775 ла 165,000; ачеста есте нхмерхлі чеа маі маре де локвиторі, че аѣ аѣут Рома аи тім-ніі маі ноі. Вр'о доі ані дупѣ чеа аитѣі інкѣр-сіе а францезілор, ла 1795 нумѣра 164,580. Дін ачест тімп популаціа тот скѣзу, ші аи аихлі 1800 ера де 153,000. Фіінд кѣ релеле рес-вонхліі ну маі контініа, де ачестѣа ла 1805 нумѣ-ра нумаі 135,000 локвиторі. Ла 1809 с'аѣ де-пѣртат ку пѣтере дін Рома: Папа, ку тоатѣ кѣр-теа ші аналѣл клер, ші ла 1810 ампопораре-кѣзусѣ ла 123,000. Дупѣ рестаторніціреа гу-вернхліі папал ла 1814, кѣнд Папа Піус VI с'аѣ аитѣрнат ла Рома, ампопорареа аичепѣ іа-рѣші а креще. Аи 1815 се сѣа несте 128,000 аи 1820 ла 135,000 ші аи 1830 ла 147,385. Дін ачестѣ се веде кѣ ампопорареа Ромеі ші вінеде сеѣ чел речіпрок атѣрнѣ де а пѣрѣре де ла петрочереа кѣрцеі папале ші де ла неатѣрна-реа гѣвернхліі сеѣ. Ромеі лінседе комерцѣл, прін-каре с'ар аимхліці ампопорареа са.

Гр. Пл.

ХЪРКЪЛ СЕАѢ ЦАПЪЛ СЕЛВАТІК.

Гречіі векі ну фѣчеаѣ нічі о деосевіре аитре цапул селватік ші капра селватікѣ, ші пентру ачеіа нічі ну леаѣ дат деосевіте нуме; аисѣ натѣраліціі модерни, прівеск ачестѣ дохе анімале ку тотѣл деосевіте уна де алта. Ну нумаі аи прівіреа формеі трупхліі, дар ші а деосевіреі трахліі лор.

Цапул селватік трѣще прін мѣнціі чеі маі аналці; десѣлѣще о нѣцалѣ ші о ушѣрінѣ маі маре ші декѣт капра селватікѣ; фуѣе ку не-спѣсѣ речіпрок не вѣрѣл стѣнчілор аскуціте; стѣ не малѣл прѣпѣстіілор, ші саре де одатѣ локѣрі де о аитіндере вреднікѣ де міраре, о-пріндѣсѣ не стѣнчі атѣт де аскуціте аикѣт ку аневое аре лок унде сѣ-ші пѣе пічоарѣле. Фор-ма трупхліі лѣі есте кам ротундѣ, аре коарне лѣнці, лате ла рѣдѣчінѣ аи аичепутул ку но-

дѣрі марі; іар позіціа лѣі есте мѣреаѣ ші гра-ціоасѣ. Ачест анімал есте фолрте спѣріос, ші дін прічінѣ кѣ органеле ведереі ші а міростѣл сѣнт фолрте делікатѣ, ну даѣ тімп вѣнѣторііа-ка сѣ се аироніе де дѣнсул.

АНЪД II.

ШКОЛА ЛЮМЕЙ.

ПЕНТРЪ

ANDELETNICIREA MOLDO-ROMÂNILOR.

ІАЩІІ, 1846.

№ 26.

9 АПРІЛІЕ.

ФІСІОНОМІА ОМЪЛЪІ.

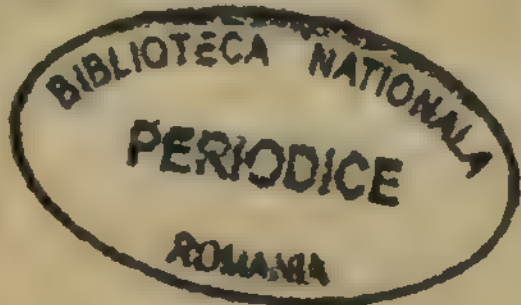
(Ърта).

СЕМНЕ СКОАСЕ ДІН ЧЕРЧЕТАРЕА ФРЪНТЕІ.

Не лънгъ ачааста, дакъ е ку аневое де а де-
скопері не фрунтеа фемесі новіліе семне а у-
нор маі дналте факултъці днцълегътоаре декът
не фрунтеа омулзі, апоі нічі къ е де вре о ма-
ре тревуінцъ де а агла дакъ ачесте факултъці
чйнцескъ дн еа. Профунзімеа ші тѣріа днцъле-
ціреі нѣ сѣнт пентрѣ фемее, калітъціле челе маі
преціоасе нічі челе маі де доріт, че маі мулт
се чере влѣндеца, ресінація сеаѣ сѣпунереа ші
вунѣтатеа. Нѣ се кауѣ дн еа факултъціле спі-
рітулзі каре се пѣе пре чінева ла міраре, че а-
челе каре сѣвѣнѣтъ ші каптївеаѣ пре ом. Лу-
крул чел маі де къпїтеніе е ка еа сѣ аївъ калі-
тъціле інімеі каре респїндескъ норочїреа дн цѣ-
рѣл еі дн орї ші че тімп а вінеі. Тотуші, де-
парте де ноі ачеа ідеа трїстѣ, къ фемейле н'ар

тревуі сѣ култівеѣ шїнціле, літерїле ші артїле!
Днсѣ ачестеа тревѣ сѣ фїе нѣ о днделетніціре
чі о пітречере; нѣ зн скопѣ де мѣріре сеаѣ де
норок, днсѣ о адѣпостїре дмпротїва трїтълзі ші
а трѣндѣвіеі, о армѣ дмпротїва адїмінірілор лу-
меі, зн разїм, о ангірѣ сїгѣрѣ дмпротїва стѣп-
ніреі патїмілор. Еле каре сѣнт а ноастрѣ чеа
маі фрумоасѣ рекомпенсіе, сѣ се пѣвїаскъ фоар-
те мулт де а фї рївалїле ноастре! Дакъ еле
с'аратѣ дн калеа ноастрѣ, апоі сѣ фїе нѣ маі
пентрѣ а не аѣгѣтора, а не тѣнгѣ ші а не мѣ-
гѣа. Сѣ фїе еле ферїчіте де іспрѣвіле ноастре
челе вуне, ші ноі вом фї мѣндрі де віртуціле
лор.

Челелалте семне фїсіономїче скоасе дн чер-
четареа фрунтеі, ші релатїве ку карактерѣл, сѣнт

прілежіте нумаї де післеа че акопере ачеастъ парте. Мішкѣчюасъ ка ші чесалтъ парте а фецей, еа іеа фе.мрїте днѣцїошерї потрївїт кѹ стареа де акум а сѹфлетхлї шї кѹ а патїмїлор лї челе маї обїчнїте.

О фрѹнте нетедъ шї фъръ де крецїтурї нѹ поате съ о аїбъ декът нумаї ун ом сѹперфїціал шї спѹлвератїк; ачеста-ї семнѹл сїгѹр а унѹї спїрїт пѹцїн профѹндъ сеаѹ прїфѹкт, шї семнѹл унѹї характер ферїчїт сеаѹ чел пѹцїн фъръ де грїжъ. Тотушї, се афлъ фрѹнцї аша де вѹлѹкате днѣкът крецїтурїле нѹ се наскъ пе еа декът нумаї кѹ днповорареа анілор шї а сѹпърърїлор. Фрѹнтеа жѹнілор шї а фемеїлор е дн денере нетедъ ка фїлдїшѹл. Дн бѹтрѹнеце, фрѹнтеа фемееї аре а-десеорї маї мѹлте крецїтурї декът фрѹнтеа омѹлї; шї ачеаста нумаї пентрѹ кѹ еа-ї ла фемеї фїреще маї лѹсатъ, шї нѹ преа ешїтъ афаръ.

Сѹбрчїтурї орїзонтале шї паралеле, дакъ еле-с маї апропїете де спрїнчене декът де рѹдъчїна пърѹлї, аратъ ун спїрїт достоїнік де о атїндере

маре шї де кѹцетърї серїоасе; дакъ, дїн протївъ, еле кѹпрїндъ партеа сѹснїкъ а фрѹнтеї, е ун семн де дїспрец шї де мѹндрїе. О фрѹнте песте тот вѹсдатъ де сѹбрчїтурї адѹнчї, шї акѹрїа піеле формеазъ нїще дндоїтурї десе, аратъ ун спїрїт слабъ сеаѹ ленеш: дн аша тѹмпларе фрѹнтеа е маї тот-деаѹна лѹсатъ шї крїерѹл мїкъ дн ачеастъ рецїоанъ каре-ї чеа де кѹпїтенїе.

Дакъ днкрецїтурїле, дн локъ де а фї паралеле, формеазъ нїще лїнїї каре се днкрѹческъ дн тоате пърцїле, апої омѹл каре ле аре есте чел пѹцїн ун орїцінал. шї поате днкъ ун нѹтърѹъ сеаѹ ун небѹн: аша-ї опїніа лї Лаватер дн ачеастъ прївїре а фрѹнтеї.

Днкрецїтурїле перпендікѹларе каре се афлъ ла рѹдъчїна насѹлї, днтре челе доѹе спрїнчене, аратъ пре ун ом серїозъ шї мѹлт кѹцетѹторїѹ, де мѹлте орї шї пе ун ом че цїне мѹлт хра асѹпра алтїа шї реевѹнѹторїѹ.

(Ва ҃рта).

АРМІЛЕ ДЕФЕНСІВЕ ШІ АФЕНСІВЕ А АНІМАЛІЛОР ШІ А ВЕЦЕТАЛІЛОР.

Дакъ кѹтева плѹемзїрї сѹнт пърѹсїте дн натуръ фъръ де мїжлоаче де атъкаре сеаѹ де а-пъраре, апої сѹнт маї мѹлте каре с'аѹ днзѹстрат кѹ арме грозаве. Плѹнтїле шї анімалїле днѣцїошазъ о море мѹлцїме де ачесте спїце фаворїте де натуръ, шї каре негѹсїндѹсе нїчї кѹм ла рас-селе каре ар аменїнца віецїреа лор, аѹ днкъ пѹтереа де а ле атъка орї де а се скѹтї де асѹпрїрїле лор.

Поате кѹ унора лї се ва пѹреа кам дїшенцат, ла чеа дїнтѹѹ відере, кѹ дѹмъ днкъ шї вецета-лїлор мїзлоаче де дѹрѹпѹнаре, пре каре еле лї днтревѹнцазъ кѹ оаре-каре кївзїнцъ; днсъ чер-че, шї ва віде кѹ тоате-с адївѹрате. Плѹнта *dїона* сеаѹ прїнзѹтоареа де мѹсче, днтре алтеле,

шїе фоарте віне съ апѹче мѹсчеле че вінъ съ се ашезъ пре фрѹнзеле еї. Ачеастъ плѹнтъ аре фрѹн-зіле сале дїн доѹъ дѹравѹрї, пресѹрате кѹ ун фелѹ де гїмпї аскѹнїцї сеаѹ кѹ кѹрлїце. Ваї де їнсек-та че се презѹмѹл пре плѹнта віклеанъ акѹрїа дѹравѹрї сѹнт дескїсе шї гата де пѹндъ! еле се днкїдъ дндатъ пентрѹ а о сѹбѹрма. Гїмпїї маї мої сеаѹ маї тарї, сїмплї сеаѹ рамїфакацї, а-кѹрїле че се вѹдъ пе жлѹжанѹл плѹнтелор ер-воасе шї перїї, ка нїще органе, че потѹ унор кѹде де пе фрѹнзъ, продѹкъ дн піелеа аніма-лїлор о мѹнкѹрїме арзѹтоаре, тоате ачестеа зїкъ: комплетеазъ апарелѹл апърѹторїѹ, сеаѹ ар-меле вецеталїлор.

Маї кѹ самъ дн імперїа анімалъ апарелѹрїле

апърътоаре ші атъкътоаре сѣнт фоарте мулте. Ла маміфере ної вом чіта маї днтѣхъ унгїле ші дінці; ла довітоачеле карневоре, ачесте дохе мїзлаоче сѣнт тот-деауна дн рапорт, ку густул кърно-мѣнкърей. Ынгїле ретрактївіле (трѣгътоаре) — сеаѣ гїареле, сѣнт недїспърците де о сїстемѣ дінціоасѣ, таре ші путернїкъ. Ніще ас-фел де унгї-с де прїсос довітокулї рѣмїгъторї, каре нѣ аре невое де а-ші сѣшїа прада. Еле-

фантѣл ші Дугонѣл аѣ де апъръторї дінці де дїнаїнте, ші ла тоате маї ку самѣ сѣнт дінці кѣнеші сеаѣ колцаші карїї формеазѣ чеа де кѣ-пїтенїе тѣріе а фѣлчїлор. Колѣл џетаселеї нѣ-мїт *Narval* есте гн апърътор, ка ші ла челе-лалте маміферї, каре креще орїзонтал сеаѣ дрепт дїнаїнте ку каре се апърѣ дмпротїва а-тѣкъторїкулї сѣѣ ку чеа маї маре нѣтѣнціе.

(Ва ҃рта).

К҄РЦІ҄С.

Дормїтаці лїн, фраці ерої, мѣнтїторї а па-тріей! сѣнѣеле востру чел преѣнос нѣ днѣздар ар фї рохрат дїн рѣнїле челе де моарте. Сфаре віедеї воастре аѣ рѣскѣмѣрат патріей вреднїчіа пердѣтѣ. — Дормїтаці дн лїнїще! — Днѣсѣ вої нѣ дормїтаці? вої трїці днѣ! Черна воастрѣ репоасѣ, дар сѣфлетеле воастре се бѣкурѣ днѣ де фантеле воастре! Вої немурїторї, карїї аці деспреѣїт віаѣа чеа пѣмїнтеасѣ пентру бїне-кѣвѣнтареа ўрмашїлор, вої локѣїці ку ної дн ка-са немѣрїнїтѣ а пѣрїнтелї череск, унде в'аѣ ўрмат фантеле воастре. Фанта воастрѣ чеа де пе ўрмѣ аѣ фост гн трїумф, о днкоронаре а фїн-цеї пре пѣмѣнт.

Де асемеңе сентїменте ераѣ днѣфлелїці стрѣ-мошїї нострі Романї, прїн асемеңе фанте аѣ дн-темеет о дмпрѣціе полїтїкъ де мїї де ані, ші о імперїе мораль че нѣ ва перї.

Ла аңтл 362 днїнтеа лїї Хс., се дескїсѣсе пе піаѣа пѣблїѣ дн Рома о хѣтѣрѣ, дїн каре ешеаѣ авѣрї вѣтѣмѣторї. Днтреват фїнд ораѣ-лѣл (гѣчїторїї) аѣ рѣспѣнс, „кѣ џенѣнеа се ва днкіде дндатѣ че се ва арѣнка дн еа аѣеа че кѣпрїнде мѣрїреа попорѣлїї роман.“ *Kęrcıs*, жѣне новїл, днтревѣ деакѣ аре Рома ѣева маї де преѣ декѣт арме ші ветежіа? ші рѣспѣнзїндѣсѣ кѣ нїмїк нѣ е маї вреднїк, Кѣрцїс се столї ку ар-меле челе маї бѣне, днѣлѣкѣ пе гн хармасар, ші дн фїнда попорѣлїї, се арѣнкѣ дн аѣеа џе-нѣне каре се ші асѣпѣ.

Асѣ фантѣ, де їсторїе мѣртѣрїсїтѣ, есте дрепт гн есемпѣлѣ, а нѣ круѣа нѣ нѣмаї нїчї авереа, остенеала ші амбїѣа, дар днѣкѣ нїчї віаѣа пен-тру мѣнтїреа патріей дн прїмеждїе.

ΚΕΡΔΙΣ Σ.

МЕХМЕД-АЛІ ПАША.

ВИЩЕ РЕЧЕ ДЕ ЕГИПЕТ.

Ла анул 1773 мзрі ла Кавала дн Мачедоніа, ун серак поліцаї Турк ші прін аста се мьнтї де сьрѣча чеа кумплїтѣ че пьтїмі дн віаца са, ел нѣ лѣсѣ нїмїк декѣт ун прунк де 4 анї, норочїреа ачестѣа аѣ фост кѣ Ага ачїї політоаре нумїт Тусон і ера ункѣ шї днкѣ ом бун, дрепт каре дндурьндусе де серїманѣл, іл лѣз дн касалї, шї-ї дѣдѣ о крещере каре пе атѣнче се сокотї пе ла турчї фоарте алеасѣ. Ел днвѣцѣ се днкаліче кай, се умбле ку арме. Чїтїтѣл шї скрісѣл се лѣсѣ днтѣмплѣрілор. Ачел серїман есте астізі кѣноскут сѣв нѣме де Мехмед-Алі, нѣскут ла 1769, адекѣ тот дн ачел ан че шї Наполеон.

Тусон-Ага сімці о бунѣ плекаре кѣтрѣ непотѣл сеѣ, іл пуртѣ ку сіне шї візітѣ десеорї ашезѣмьнтѣл францез де негоц де ла Кавала ун де Мехмед кѣноску шї нѣві чеа днтѣл чївілізаціе европеанѣ.

Ачест Агѣ фїїнд авѣт, фѣл зчїс де ун Беѣ дн-

вечїнат, шї Мехмед-Алі рѣмас сар пѣрѣсїт соартеї сале, дрепт-каре фѣл невоїт а петрече жѣне-целе сале челе маї фѣрмоасе дн дѣгїана унѣ табакар тѣтѣнцїѣ. Астѣ днделетнїчїре іл фѣку се прецѣаскѣ шї се практиче негоцѣл, де каре маї дн урмѣ атѣта се фолосї, днѣѣт адѣнѣндѣшї оаре-каре сомѣ, се апѣкѣ де спекулаціе пе сокотеала са, шї песте пѣцїн се фѣку чел маї авѣт негѣцїтор дн дмпредѣрїме.

Пе кѣнд Наполеон сѣлѣсе Егїпетѣл, Мехмед-Алі фѣл нѣмїт ла 1800 комендантѣл унѣ корпос де арнѣцї, че се трїмесе аколо. Мартор вравѣреї че Мехмед-Алі арѣтѣ дн о вѣтѣліе ку францез Лагранш, Капїтан-паша іл днѣлѣцѣ дн пост дн кареле кѣцїгѣ нѣвіреа трѣпелор арнѣцѣшї. Прїн аста, дѣнѣ че пѣрѣсїсѣ францезїї Егїпетѣл, Мехмед-Алі днтемеї ал сеѣ нѣме де бѣн ошеан шї гїбач політїк, маї кѣ самѣ дн лѣлѣта днделѣнѣгѣтѣ че авеа ку Мамелѣчїї, че ераѣ о-сташї Аравї пѣмїнтенї шї фоарте ветежї. Дар Паша де Егїпет темѣндѣсе де днрїурїреа лѣї Мехмед-Алі, фѣку а се нѣмї ел Пашѣ де Салонїкї. Дар вреднїчїа лѣї шї кредїтѣл аѣнѣсе днтр' атѣта, кѣ лѣкѣзїторїї де Каїро апѣкасѣ ла 1804 армеле дн фаворѣл сеѣ, шї прїн дспѣтацї чертѣсѣ пре ел де гѣвернатор, кареле сїнгѣр ар фї дн старе а лїнїцї цара шї а дндрепта а лор позїціе тїкѣлоасѣ. Днкѣт Поарта аѣ фост невоїтѣ ла 1806 а днтѣрї дн ачест пост пе Мехмед-Алі, кареле дн аскѣнс ѣрзеа шї дїрїгѣеа тоатѣ ачеа мїшкаре. Де атѣнче се днделетнїчї ку енерѣїе шї днѣлѣпчїнѣ а днѣнѣнѣтѣцї стареа церїї, а статорнїчї лїнїшеа, лѣцї шї а днтродѣче сѣвордїнаціе (сѣлѣнѣре мїлітарѣ) дн оасте, пентрѣ каре пе Мамелѣчїї турѣвѣрѣторї се дїсѣаче де дѣншїї дн Мартїе, анул 1811.

(Ікоана днѣѣцїошазѣ пе Мехмед-Алі дн мїнѣтѣл кѣнд орѣндѣшеѣ зчїдереа Мамелѣчїлор, еар дескрїереа днтѣмплѣреї ва ѣрма).

ОКІРЕ АСЪПРА СПАНІЕІ.

Монархія спаніолъ-ші аре леагънъл дн Векеа-Кастіліе. Нуміле еї де Кастіліа се траде де ла кувънтъл *castillos*, днсмнънд кастелурі мичі; ачесте лъкуинце ераѣ дурате не деалурі, чеа маї маре парте не позіціле челе маї питоресче а ле церей, орї не локуріле челе маї дналте пентру а-пърареа персоналъ шї генералъ, унелтітъ де кь-тръ попареле Спаніеї дмпротіва нъвълірілор шї днкълкърілор пурурелніче а Маѣрілор; тар дн тімпуріле де армістаре кѹ Аравіі, ачесте кастелурі шербеаѣ ашіждереа прінцілор мичі а Кастілілор пентру а се скүті де амбіділе фрацілор лор дн реліціе шї рівалї дн пүтерніціе, кьнд каѣза комунъ дн контра Маѣрілор нү-ї маї дндемна съ тръеаскъ ка фраціі днтре дъншіі. Атунче ера о домніре де феодалітате, дн каре се ведеа шї кавалеріа шї хоціа; ічі се ведеа фанта генероасъ дн ідеаа генероасъ, коло фанта добіточеаскъ дн тоатъ сълътъчунеа фантаї нелецүітъ а тьріей. Дн ачесте доге карактере, іскате кіар дін натура оаменілор шї а цьрей, се веде ачеастъ сүмеціе атът де мьндръ а Спаніолулї. Дн Алказар де Сеговіа се вьдѣ статүіле де лемн, фоарте прост лукрате, а рецілор де Овідео, де Леон шї де Кастіліа, де ла Фавіла І, каре домні дн ал 8-ле веак, пьнъ ла Іоана чеа Невунъ, мама марелүі реце Карол-Чінчі. Дн тот ачест лок есте днфъцошат іроул Сід шї вестітъл лүі кал Вавіціо, акърѹеа шь се пьстреазъ, дупъ спуса унора, шї се аратъ фоарте кѹ респект адмірърей куріожілор дін тоате церіле. Маї мулте тьмплърї марї а Історіей Спаніей сьнт адунате дн ачест музеѣ куріоз де ла Алказар. Бътліа де ла *Carrios de los Condes*, прін каре Кастіланїі ізвүтіръ а десфїінца трівүтъл нерушінат шї днфюрьтор адекъ дареа де о сүтъ де тінере фечоаре че лі се череа де кьтръ ын прінц стрейн, се афлъ гарьші дн ачест музеѣ. Аічі маї есте ачеа фігуръ маре, каре домнеше тоатъ епопеїа кавалерілор,

шї каре се нумеше Сід; тоате лүптіле марї, лүптіле Маѣрілор шї а Спаніолілор дешеаптъ спїрітъл каре, де одатъ пїтрекьнд дн відере епохеле ачестей націі, фъръ а се опрі ла фантаеле челе мичі, трече днмнзнат не дінаінтеа лүі Фердінанд Католикүл шї а Ісабелеї, не дінаінтеа капітанулүі лор чел маре Гонзалвѣ де Кордова, не дінаінтеа ценовезулүі Колумбус, каре дърүеше нумаї уней націі о адоа лүме Амерїка; шї ачеастъ мінте күцетънд пүцін днаінтеа статүей Іоаней чеї Невунъ, де одатъ се веде днаінтеа днтрърей чеї мърсацъ а уней епохе поуъ, адікъ епоха лүі Карол-Чінчі.

Кѹ богъціле челе натурале а Спаніей, кърїеа Лүмеа чеа Поуъ шї трїметеа тот аурүл еї, кѹ тот ценіул еї шї кѹ елементеле че ї да деосебітеле пүтернічіі де карактере а провінцілор спаніоале, рецеле Карол-Чінчі требѹеа неапърат съ дүкъ не ачеастъ націе ла рецеаска еї днтъетате че еа авѹ асүпра Европей пьнъ дүпъ Філіп ал II-ле, кареле контінгъ нътърѹеше лукрареа пьрїнтелүі сьѣ, о преа мьрі, ел' шї фькѹ о пүтере маре днаінтеа тьтурор рецілор ачелүі тімп, днсь фькѹ тот-одатъ ка ачеастъ пүтере съ се асѹміне ла моартеа лүі кѹ ын маре флүвіѣ каре, дупъ че аѣ днкат кьмшїле, се ретраде не днчетул шї кѹ днтрістаре дн алвіа лүі. Лїмба спаніоалъ есте фрумоасъ, армоніоасъ шї тонуріле гьтале а Аравулүі че се афлъ дн еа дн: *iota, iks* шї *se (j, x, c)*, нѹ о лїпсьск де плъчере. Дн літературъ се днсамнъ мареле Сервантес, Күеведо, Лопе де Вега шї Калдерон; дн зүгрвїтуръ, Муріло, Коело, Корено, Моралес днзънїтъл, даѣ історіей ачестей церї о глоріе немүрітоаре. Цара есте мьноасъ шї богать ла прівїре. Грьніле Спаніей сьчерате не времеа лүі Плініе історнікүл роман, се сокотеа де тоці ка челе маї буне; вїнацүріле еї сьнт вестїте. Міереа де Күенса, тьрміле де ла Астүріа шї де ла Андалүзіа, бум-

бъкріле, масліні дін Андалузіа, довідеск къ нѣмѣхъ нѣхъ лѣсѣще ачестуї пѣмѣнт, каре кѣрѣнде дн сѣнѣл сеѣ тоате елементеле норочіреї віецеї соціале. Дн фіеѣще-каре політе се аѣлѣ коморї де архітектурѣ. Натура шї історїа аѣ днтіпѣрїт тот-одатѣ карактерѣл спанїол атѣт де мѣндрѣ шї атѣт де серїос, кѣ о імадінаціе апрїнесъ шї стрѣлѣчїтѣ деспре каре поема лор чеа націоналѣ *el Romancesgo*, мѣртурїсече де аѣнѣс: Роман-чиро есте тот-одатѣ пентрѣ Спанїа о поемѣ, о історїе, ун монѣмент! Спїрїтѣл сѣмѣц, посоморїт, днѣокат, релїдіос, днаморат, плїн де револѣтѣ, а спанїолѣлѣ аѣ прїлежїт наѣїреа маї мултор ідеї дішендате, де унде аѣ ешїт мїї де повешї шї мїї де сѣперстїцїї. Сѣ спѣнем нѣмаї уна чѣ се

аѣлѣ дн рїгатѣл Іаїен. Деасѣпра сатѣлѣ Мар-тос се аѣлѣ о урїешѣ стѣнкѣ де не каре рече-ле Фердіананд IV, порончї сѣ се арѣнче чеї дої фрацї Карважіалї, нѣмаї не о мїкѣ бѣнѣїре къ ії ар фї учїс не ун кавалер. Днѣздар жмѣїї фрацї протестѣрѣ пентрѣ невіновѣдіа лор: днѣс дн мї-нутѣл дн каре ії се скѣпѣтаѣ де не стѣнкѣ не стѣнкѣ, се зїче [къ ії аѣ хотѣрїт зїоа дн ка-ре вор траѣе не Фердіананд ла трїбуналул лѣї Д-зеѣ, шї дн зїоа днѣсѣмнатѣ Фердіананд мурї ла Іаїен. Се маї аѣлѣ днѣкѣ о мулдіме де традицїї дн каре демонїї, днѣерїї шї зїнеле цоакѣ ун ром де кѣпїтенїе.

Т. Кодрескѣ.

МОВІЛА ЛѢІ ПѢРЧЕЛ.

Ачеастѣ мовїлѣ жшї траѣе нѣмеле сеѣ де ла о днтімпларе урматѣ кѣ треї векурї шї цѣмѣта-те днапої. Домнѣл Молдавїеї Стефан VI, не кареле аналеле цереї пентрѣ ероїсѣмѣл шї бунѣ-татеа са жл нѣмескѣ: Маре шї *Бѣн*, нїаѣ лѣсат кѣ ачѣеа ун есемплѣ шї де дрептатеа са сїнгѣ-ларѣ. Воїнд сѣ меаргѣ ел днтр'о Дѣмїнікѣ ла бесерїкѣ дн Васлѣї, шї ешїнд дн ограда кѣрцї-лор домнѣшї, че ера фѣкѣте де дѣнесѣл *), аѣ аузїт ун глас маре де ом стрїгѣнд сѣ адѣкѣ воїї ла плѣт. Стефан се мїра че ом сѣ фїе ачѣла къ арѣ Дѣмїніка. Дндатѣ аѣ трїмїс дн тоате нѣр-ціле ка сѣ-л гѣсеаскѣ шї сѣ-л адѣкѣ ла ел. Поронка са фѣ аскѣлтатѣ; апрозїї сѣї алергѣрѣ, шї аѣлѣрѣ дн сѣс не апа Васлѣїлѣї, кале де патрѣ чеасѣрї, ун ом арѣнд ла о мовїлѣ. Дн кѣрѣнд ел се аѣлѣ дінаїнтеа Домнѣлѣї, кареле-л днтрѣвѣ:

- Тѣ аї стрїгат аша тарѣ?
- Еѣ, Мѣрїа та, рѣспѣнесѣ омѣл, ам стрїгат сѣ-мї адѣкѣ воїї ла плѣт.
- Шї пентрѣ се арї Дѣмїніка?
- Пентрѣ къ сѣнт ом сѣрак, шї днтр'алте зїле н'аѣ врѣт фрате-меѣ сѣ-мї дѣе, плѣтѣл, шї акѣм Дѣмїніка мї л'аѣ дат: ка сѣ нѣ морѣ де фоаме треѣхе сѣ мѣнчѣск кѣнд пот.

Стефан, вѣзѣнд хѣрнїчіа ачѣстѣїа шї рѣзѣтатеа фратѣлѣї сѣѣ, аѣ хотѣрїт: сѣ се іѣе плѣтѣл фратѣлѣї челѣї богат шї сѣ се дѣе челѣї сѣрак, *ка сѣ фїе а лѣї*.

Ачѣст ом се нѣмїа: *Пѣрчел*, шї де атѣнче с'аѣ лѣат обїчеї а се нѣмї мовїла ачѣеа, лѣнгѣ каре л'аѣ аѣлат оамѣнїї лѣї Стефан арѣнд, шї каре днкоронѣазѣ кѣлмеа мѣнчѣлѣлѣї бордѣї: *Мовїла лѣї Пѣрчел*. Еа есте днѣнѣнѣратѣ де маї мулте делѣшоаре, днтрѣ каре стрїгарѣа унїї ом продѣче ун ехо, акѣрѣїа пѣтере варїеазѣ дѣне старѣа атмосфѣреї.

Гр. Пл.

*) Шї аѣстѣї сѣ маї вѣл зїмеле кѣрцїлор лѣї Стефан Водѣ дн Васлѣї. Вандалѣсѣмѣл тїмпѣлѣї шї маї жѣлѣт аѣ оамѣнїлор лѣкомї, аѣ щѣре де не фѣаа пѣнѣнѣнѣлѣї шї рѣнѣнѣнѣлѣї жнїї монѣмент че нї аїнѣтеа не жн вѣрват атѣт де маре.

АНФОРМАРЕА ПЛОЕИ.

(Ankeiere).

Ку кѣт днсе се дескомпуиѣ маї мулці авурї де апѣ, ку атѣта маї мулці алції се адѣнѣ дін тоате пѣрціле; прїн ачеаста поурї капѣтъ ноуе матерїї пентру прелунціреа плоеї; не лѣнгѣ ачесте, прїн вѣнт иї сѣнт мѣнацї де ла ун лок ла алтѣл шї днтѣлескѣ дн друмѣл лор ноуе массе де авурї, че интрѣ дн локѣл челор дескомпусе, шї дѣпѣ пѣцїн тїмп се дескомпуиѣ шї ачесте. Де ачеса се поате днтѣмпла, кѣ дїнтр' ун ноур де о днтїндере де мїжлок, сѣ тот кадѣ о плоае неконтенїтѣ, прекум адессерї урмеазѣ вара. Дн ачест каз ноурї нѣ рѣмѣнѣ не лок, дѣпе кум се парѣ а се веде, дарѣ се реноескѣ неконтенїт; иї фѣптѣсскѣ дн локѣл унде аѣунг дескомпуиереа авурїлор де апѣ, че купрїнд дн сїне, шї ку

кѣт есте маї маре кѣтїмеа челор че се дескомпуи, шї ку кѣт е маї рѣнїде дескомпуиереа лор, ку атѣта шї плоаса се фаче маї пѣтерїкѣ. Прїн ачеаста поурї нѣ се десфїнцезѣ, чї ку атѣта маї мулѣ адаог ла крещереа лор, дакѣ кѣтїмеа авурїлор че се унеск ку иї есте маї маре декѣт ачеса че се дескомпуи дн сїнѣл лор. Плоаеа днчетезѣ, пентру кѣ есте невое де авурї дн атмосферѣ; дарѣ, орї пентру кѣ авурѣл, кареле фѣптѣисѣ дескомпуиереа лор, аѣ трекѣт днїнѣте, орї пентру кѣ урмеазѣ оаре-каре префачерї кїар дн ноур, сеаѣ дн аерѣл че-л днкулцѣурѣ, дмпедекѣнд дескомпуиереа авурїлор де апѣ, шї не днчетѣл десфїнцїнд шї авурї кїар а днсушї ноурѣлї.

Гр. Пл.

ЖЕРВО.

Жерво есте пѣцїн маї мїк декѣт мотанѣл, аре маре асѣмѣнаре ку епѣрїле де моск; шї чеа маї днсѣмнатѣ деосѣїре а лѣї есте конструкція ла-белор; кѣчї ачеле де дїнаїнѣте сѣнт лунцї нѣмаї де ун дефет днлеснїндѣї дѣчереа хрѣней ла гурѣ; ачеле де дїнапої сѣнт фоарте лунцї, гоале шї формате ка апасѣрїлор авѣнд ла фїе-каре кѣте треї унїї. Коада есте маї лунгѣ декѣт тот трупѣл, нар мїнѣндѣсе прїн ун канаф де пѣр. Блана лѣї есте мѣтѣсоасѣ, де ун колор рошїетїк не спете шї алѣїе не сѣв пѣнтече. Жерво се аѣлѣ дн Еѣїпет, дн Барварїа, дн Палестїна шї дн дешѣртѣрїле оріентате а Сїверїей. Ачесте анімале сѣлѣ пѣмѣнтѣл шї чел маї клсїос пентру ашї фаче вїзунїе; еле формеазѣ ку чеа маї маре нѣцїме лѣкѣїнцеле лор пѣмїнтене, нѣ нѣмаї ку аѣнѣторѣл ла-белор де дїнаїнѣте чї шї а дїнцїлор, арунѣнд пѣрна ку лабела де дїнапої пентру а форма ун фел де мовїлїцѣ ла гѣра вїзунїей. Вїзунїїле лор сѣнт лунцї, котїцїте шї се сѣѣрїшеск прїн о спацие маре,

сеаѣ куїбул лор, унде депѣн ерѣурїле челе маї алесе.

Арабїї прїнд вїѣ ачест анімал асѣпѣнд епїрїле вїзунїей шї лѣсїнд нѣмаї гна не унде есте сїлїт се тасѣ. Шїї зїк кѣ Жерво доарме зїоа, днсѣ Д. Соннїнї не днкредїнцезѣ кѣ ачесте анімале лї веде чїнева умѣлѣнд дн трупе нѣмероасе нѣмаї зїоа, шї ачеле прїнсе нѣ аратѣ маї маре вїочѣне шї дешептаре декѣт нѣмаї зїоа дн чеа маї маре аршїцѣ а соарелѣї, нар дакѣ чїнева ле пѣне ла умѣрѣ, еле се стрѣнг унеле дн контра алтора арѣтѣнд ун фел де сѣѣерїнцѣ прїн лїпсїреа кѣлдѣрей. Храна лор дн прїнсоаре есте грѣѣ, орез, нѣчї шї тот соѣл де фрукѣрї.

PERIODICE

ИНСТИТУТЪ Л. АЛБИНЕИ.

IKOANA. IOMI.

HENTP8

АНДЕЛТНИЦЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

ІАШІІ, 1846.

No. 27.

16 АПРІЛІЕ.

АНСЕМНЪРІ ЕТНОГРАФІЧЕ АСЪПРА АСИЕІ.

Дитре фаптеле днсемнате, деспре каре веа-
кул де міжлок аѣ стѣтѣт мартѣр, чеа маї інте-
ресантѣ прін а са мѣрїре шї ҃рмѣрї, фѣ лунта
рѣсѣрїтулуї дмпротїва Апусулуї. Лунта кр҃чїе-
рѣлуї шї а кр҃чїей. Ісламїсмул дмпінѣса дн Е-
вропа пе Апостолїї сеї днармацї; кредїнца кре-
щїнѣ днтѣртѣ дмпротївѣ-ї пе кавалерїї сеї, шї
савїа фѣ рѣспїнсѣ нарѣшї (кѣ савїе. Флувїул дн-
҃ндѣтор, рѣвѣрсїндѣсѣ дїн Асїа, се опрї днаїн-
теа ставїлеї пѣтернїче шї се вѣзѣ невоїт а-шї
сепа о алвїе, дн каре де дохе веакѣрї се паре
а-шї фї мѣлїт апеле сале. Мусулманул тотѣшї
дн зїмеле ноастре се паре а фї сетул де позїцїа
дн каре се гѣсече де аѣца анї; вїсазѣ дѣврѣрї
нозе, се днгрїжеще, шї дїн тїмп дн дїмп, трїмї-
те дн пѣрїїле апусулуї кѣте пе унѣ дїн фїїї
сеї, кѣ скопѣ де а афла ачеїа че требѣе сѣ а-
щеїте.

Европеї, діспозації поате а днтрепрін

бручіаці, днсь тоате, ді вор ұрма, вор фі інте-
лектале, щіѣ днкъ фоарте пуцін дін челе че са
пітрек дн ачеле редіі, че поате е съ лі се дес-
кідъ — кѣ време. Кътева кувінте, не каре мулці
ле репетеазъ фъръ а щі че днсамнъ: Харем, ка-
раванъ, мінаре, опіѣ ші парфумурі, сѣнт пентру
чеа маі маре парте дін Европей тоатъ щіінца
деспре обіченуріле рѣзърітулуі. Месіле, лімбеле,
костумуріле сѣнт ші маі пуцін куноскуте; кѣнд
о маре деосевіре ұрмеазъ днтре аче адунътуръ
де попор, ші кіар кѣнд ам пріві нумаі по ачіі че
кред дн Мохамет, не арабул пѣн ла врьѣ гол
тот-деауна кѣльрінд пінтре дішъртуріле аръ-
тоаре, рѣспѣндінд пѣнъ-н депъртаре сонуріле
насалѣ ші смфатіче а векѣлуі сѣѣ діалект, се а-
самнъ оаре ку Отоман, шѣзінд немінкат не пе-
рініле сале, фумьнд харгізлеаоз са, дмѣътѣндѣ-
съ де опіѣ, ші пѣкѣндѣ-ї а ворбі ку акцентѣ-
ціа армоніюасъ а лімбеі сале пѣкѣте ка італіа-

на, ші маї мулт декът ачеаста мѣрець? Персоналѣ, че прін о мѣт деосевіре дн прінціпіле релігіосе се деосеведе де Арав ші де Турк се деосеведе днкъ маї мулт прін карактерул съх нѣ атѣт де статорнѣ, мѣнте маї активъ ші лѣмбъ маї стрѣлѣчѣ ші маї граціосѣ. Есте оаре де невое а маї дншіра ші пе крещініи деосевітелор кумѣнѣтѣ ші секте, Армені, Георгіені, Мароніці ші алці; жѣдовул днкѣнѣндѣсъ лѣі Іехова дн лѣмба прѣнцілор сеї, попоареле днкъ ідолатре а Тартаріей ші тоате ачеле оарде недѣмѣлѣнѣте каре лѣкѣск деосевітеле прѣці а Асіей, де ла мѣнтеле Тахрѣ ші Еуфратѣл пѣнѣ дн днтінселе кѣмпіі а Асіей де меазѣ-ноапте?

Не вом сълі, днтрѣ кѣт нѣ ва фі прін пѣтінѣ, ка прін деосевіреѣ лѣмбелор се статорнѣчѣм о лѣніе карактерістікѣ днтрѣ челе маї де фрѣнте днтрѣ ачеле попоаре, нѣдѣждѣнд кѣ прін о а-сѣмѣне класіфікаціе вом рѣспѣнді о лѣмѣнѣ асѣ-пра пѣнтѣрѣлор че пѣнѣ акѣм ераѣ сѣпѣсе хнѣі кѣношѣнці кѣ тотѣл конфѣзѣ. Не вом інтереса кѣ деосевіре а днкѣноапте пе ачеле днтрѣ еле че стаѣ дн релацие кѣ европеї, сеѣѣ вор фі стѣтѣт. Аша дар, недѣнд кѣ тотѣл гѣтѣрей лѣмбеле веки че асѣзѣ нѣ се маї днтрѣвѣнѣцазѣ, ші каре аѣ днтрѣт дн рѣндѣл лѣмбелор днвѣцѣте ші релігі-осе, не вом окупа маї кѣ дѣнадѣнсѣл де лѣмбеле вѣі а прѣцей рѣсѣрѣтене а Асіей, де ачеле днтрѣ хн кѣвѣнт, каре вор фі кѣ време мѣжлокѣл ко-мѣнѣкаціей днтрѣ европеї ші попоареле че де вор-вѣскѣ.

Дѣмѣрѣцѣрѣѣ дѣвѣерѣлѣ а лѣмбелор асіей.

Дн дѣенѣре лѣмбеле Асіей се дѣмѣларт дн шѣнте фаміліі:

1). Фаміліа лѣмбелор семітѣче.

Челе маї де кѣпѣтеніе сѣнт: лѣмбеле еврееас-кѣ, сірікѣ, пѣчлѣвѣ, арабѣ, геѣзѣ, амѣтарікѣ, ші алтеле.

2). Фаміліа лѣмбелор кавказѣче.

Челе маї де кѣпѣтеніе сѣнт: армана, Георгіа-на, чѣркасіана, аваса, авара ші алтеле.

3). Фаміліа лѣмбелор Персіей.

Челе маї де кѣпѣтеніе сѣнт: Зѣнда, Парсіа, Персана, Курда, Пѣхтѣ сеѣѣ Афгана ші алтеле.

4). Фаміліа лѣмбелор Індіене.

Челе маї де кѣпѣтеніе сѣнт: Санскрѣтісіа кѣ о мѣлѣме де діалекте, Індостана, Бенгаліка, Ма-лаа, Чѣнгалаѣа ші алтеле.

5). Фаміліа лѣмбелор Рѣціей трансагѣтѣче.

Челе маї де кѣпѣтеніе сѣнт: Хѣнеза, Тѣветанѣ, Короса, Іапонѣза ші алтеле.

6). Фаміліа лѣмбелор Тартаре.

Челе маї де кѣпѣтеніе сѣнт: Манѣчѣ, Монгола, Турѣеаска.

7). Фаміліа лѣмбелор сіберѣче.

Ачеаста кѣупрѣнде деосевіте лѣмбѣ пѣнѣн кѣнос-кѣте, ворѣте дн прѣціле норд-остѣче а Асіей.

сѣв-дѣмѣрѣцѣрѣі.

Фаміліа Семітѣкѣ.

Ачеастѣ фаміліе се поате дѣмѣрѣці дн чѣнѣчѣ ра-мѣре, ші анѣме:

1). Лѣмба еврееаскѣ. — Ачеастѣ лѣмбѣ аѣ нѣмаї прін імпортенѣа са релігіосѣ ші історікѣ трѣвѣе а траѣе а ноастѣрѣ лѣгарѣ-амѣнте, чѣ днкѣ ші прін ачѣеѣ кѣ-ї лѣмба днвѣцацілор, кѣ-ї о лѣмбѣ че днкѣ вѣазѣ дѣпѣ атѣца мѣі де анѣ, ші-ї днтрѣвѣнѣцѣтѣ, дѣшѣ нѣ де тоѣі, дар де мѣлѣці днтрѣ еврей, дн скрѣнтѣле кѣлѣтѣлѣ лор; кѣ тоѣ-те кѣ нѣ-ї де тѣгѣдѣут кѣ ії маї мулт ворѣеск лѣмба попорѣлѣуї пѣнтрѣ каре се адѣлѣостѣазѣ. Ної не вом окупа маї днтѣї декѣт тоате кѣ еврееас-ка всѣе, асѣел прѣкѣм са се ворѣеѣ ші се скрѣеѣ де кѣтрѣ ізраїліці пѣнѣ дѣпѣ ешѣреѣ дѣн склѣвѣіа Бавілонѣлѣуї, кѣнд днѣѣѣтѣ де а маї фі ворѣітѣ ші се фѣкѣ лѣмба днвѣцацілор, врѣкѣм лѣмба лѣтѣнѣ дн веѣкѣл де мѣжлок. Дн ачеастѣ ідіомѣ сѣнт скрѣсе тоате кѣрѣціле вѣсерѣѣѣшѣ пѣнѣ ла прѣѣ-тѣл Малахѣіа інѣлѣзѣв.

Бї преа адівѣрат кѣ алфаветѣл нѣ каре се слѣ-
жѣск аствѣзї. Самерїтанїї ера ачел днтревїнцат
де Евреї дн ачел період. Днсѣ аствѣзї иї дн-
тревїнцазѣ карактере адѣсѣ дїн склѣвіе, шї ка-
ре нѣ се пот нѣмї декѣт карактере Халдеене.
Се чїтеще де ла дреапта спре стѣнга ка тоате
скрісорїлс семїтіе.

Самарітеана ші Равініка пот фі пріівіт на дохе діалекте а лімбеї Евреешї. Чеа днтії дін аче-де лімбі аре асъмънаре ку Халдееана ші Серіа-на. Еа се паре а се фі формат дн веакул ал VII, днаінте де Хс. ла аместекареа Евреїлор че лъктеаѣ дмпъръція Израїлїть ку колонїїле Асіріе-не, тріміші дн Іудеа дн локул евреїлор душі дн склъвіа Бабїлонудуї. — Днкъ тот екзість Са-марїтенї дн деосевїте політїї а Асіеї; днсѣ На-плъза дін Палестїна се поате зіче къ-ї патріа-лор. Лімба днтревїунцать де дъншії є аръбеас-ка вулгарь.

Днвѣцаѣи жѣдовѣ, карѣи днфлореаѣ дн веакѣи
ал XI, днфѣицѣрѣ дн ачаа епохѣ, лѣмба нѣмѣтѣ
а Равѣнлор, амѣстѣкѣнд лѣмба Халдѣсаскѣ кѣ е-
врѣеаска веке. Де атѣнче сѣаѣ днсѣнѣат дн еа
о мулѣѣме де кѣвѣнте стрѣѣне: Испанѣоле, Италѣе-
не, Цермане, Оландѣзе шѣ Полоне, шѣ днтрѣтѣ
кѣвѣнт дѣн тоате церѣле, дн каре жѣдовѣи сѣтѣ-
сѣск рѣспѣндѣѣѣ. Лѣмба равѣнлор сѣ скрѣе кѣ а-
челѣшѣ каракѣтере ка шѣ еврѣеаска веке (Халдѣа-
еврѣеаскѣ).

Фенічіана. — Ачеастъ лимбъ ера ворвітъ дн тоатъ Сірія, ші се деосебеа пуцін де чеа евре-еаскъ. Еа фг респъндітъ прін комерц ші коло-нііле Фелічіене, дн тоате пърціле ші дн тоате інсхліле Медітераней; медалііле дупъ каре с'аѣ пугут компара карактеріле, ші кътева інскріпцій, даѣ о днбредінцаре къ алфаветул евреескъ аѣ фост формат дупъ ачел самарітеан.

(Ba 8pma).

ПЪРІНТЕЛЕ МАТЕЙ.

АНФРЪНЪТОРИЪЛ ПАТИМЕІ БЪЩЕІ АН ІРЛАНДІА.

Ѕи варбат рар, ѓи рар преот а кърѳа мърїт
се ѳмбреше де фапта мърсаѳ че аѳ плїніт. І-
ста-ї ал доїле о'Конел ал Ірландей, ѳѳл вра
сѳ скѳѳѳре ѳѳѳѳл полїтїк, їста ѳѳѳѳл патїмеї ка-
реа дармѳ ферїчіреа, пачеа, ѳѳтереа шї вїїторї-
меа компатріюцїлор сеї. Перїнтелѳї Матеї с'аѳ
нїмерїт а днфїїнца о револѳѳїе фърѳ асѳмѳнаре
дн лѳме. Ел аѳ дїсърѳдѳчїнат дн Ірландїа о ве-
ке патїмѳ, вецїа лор чеа мѳлѳ дорїтѳ, алеѳѳнд дн
локу-ї калеа вїртуѳей. Мерїѳѳѳл ѳнеї асемене фап-
те се поате кѳмпенї лѳѳнд-амїнте кѳ Ірландезїї
лѳѳѳнд кѳ сърѳчїа, фоамеа, шї апѳсареа, аѳла о
сїѳѳѳѳѳ мѳѳѳѳѳере пѳмїнтеанѳ дн амелїреа кѳ
ракїѳ. Ку кѳѳѳ рїторїкѳ, кѳ кѳѳѳ ѳѳтере мора-
лѳ требѳе сѳ фїе днзестрат ѳн варбат, кареле
кѳ нїмїк алѳа фѳѳѳѳѳе декѳѳ прїѳн кѳвїнте, шї

прін окіре пѣтрунзѣтоаре асупра згор оаменї карїї дн ачаа старе самънъ маї мулт ку анімале. Ел нѣ с'аѣ днѣцошат ка ти профїт, нїчі ка Ма-
хомед цѣрѣнд пентру асемене пѣрѣсіре пѣмїн-
теаскъ, парадїсѣл череск, че мїцунїле де ел фѣн-
туїте, рѣсар дїн курат морал, дїн блѣндеціле
кувїнтелор сале прїн каре днвїнѣ, адѣче ла ку-
нощїнѣ шї рѣварсѣ бїне-кувѣнтѣрїле пѣчеї шї а
рѣпаосѣлѣ дн сїнѣл фамїліїлор.

Ачїѣ че аѣ възут не пѣринтеле Матеѣ, асѣуреазѣ. кѣ фїсіономїа са есте блъндѣ шї фоарте пѣлѣкѣтѣ, ростѣл сеѣ армонїос, ел есте сїмплу шї фѣръ нїчї о претенцїе. Кемънд ун попор днтрег а пѣшї престе о кале дн каре пѣръсїнд о пѣлѣкѣтѣ адеменїре се кѣлѣ де нумаї ферїчїреа собрїстѣцїѣ (днфѣрънѣреї). Нїчї с'аѣ а+лат уналт ом кареле се аїбе о днрїсѣрїре а-

тът де маре асупра мѹлцімеї, дупрекѹм іл мѹшкѹ
а лѹї сѹмѹіре, ел пентрѹ тоате ачѹлѹ кѹвѹнтеле
потрѹвіте. Німе н'аѹ прѹїміт кѹ маї маре умелѹн-
пѹ мѹртѹрісіріле лѹвлѹче де респект, нічї кѹ маї
маре рѹѹдаре н'аѹ сѹферїт ловїріле дѹшманїлор
сеї. Вѹрста прѹнтелѹї Matei есте песте 50 ані.
маре, віне-фѹкѹт, шї ка кѹм ар аве а ведера кеар
прїн трѹнсул прецѹл сістемеї сале, ел се паре а
фі репрезентатѹл сѹнѹтъцеї.

Тоатѹ дѹцелетнїчіреа віецеї сале аѹ фост шї
есте а предїка прїн сате шї прїн полїтїї дѹмпро-
тїва дѹнтребуїнцереї вѹзтѹрілор спїрітѹоасе, по-
порѹл, трас де дѹлчеана кѹвѹнтѹлї сеї, се дѹн-
деасѹ дѹн цѹрѹл сеї, шї конвїнс де адевѹрѹл
пропѹс, *Ankee vísprýmnt pentrs toatѹ viaца а нѹ*
вса нїгї о вѹзтѹрѹ атецїтоаре. Сѹ нѹмѹрѹ пѹнѹ
амѹ песте 3 мїліоане вѹрвацї шї фемеї че пѹзеск
астѹ сістемѹ, дѹмѹдошїнд лѹмеї резултатѹл чел
мѹнгѹлор, *префѹкѹндѹсе дїн сѹрарї шї пѹтїмашї*
дѹ дѹнавѹцїцї шї віртѹошї, крескѹнд дѹмпре асемене
прїнцїпї шї не фїї лор. Астѹ пїлдѹ мѹнѹїтоаре
с'аѹ ѹрмат шї прїн алте церї, ҃нде де асемене
сѹ дѹмѹлѹеще нѹмѹрѹл соціетѹцїлор дѹнѹрѹнѹ-
тоаре де веңіе.

Дее Д-зеї а се дѹмѹдоша шї дѹнтре ної дїн-

ПРІНТЕЛЕ МАТЕЇ.

тре клер ҃н асемене Апостѹл, дѹсѹрчїнареа лѹї
ва фї кѹ атѹта маї вреднїкѹ де лаудѹ, кѹ прїн
контенїреа венїнѹлї че веї оаменїї дѹн форма
плѹкѹтѹ гѹстѹлї, се ва кѹрма гангрена каре аме-
нїнѹ а деморалїза шї а деценера неамѹл Ро-
мѹнеск.

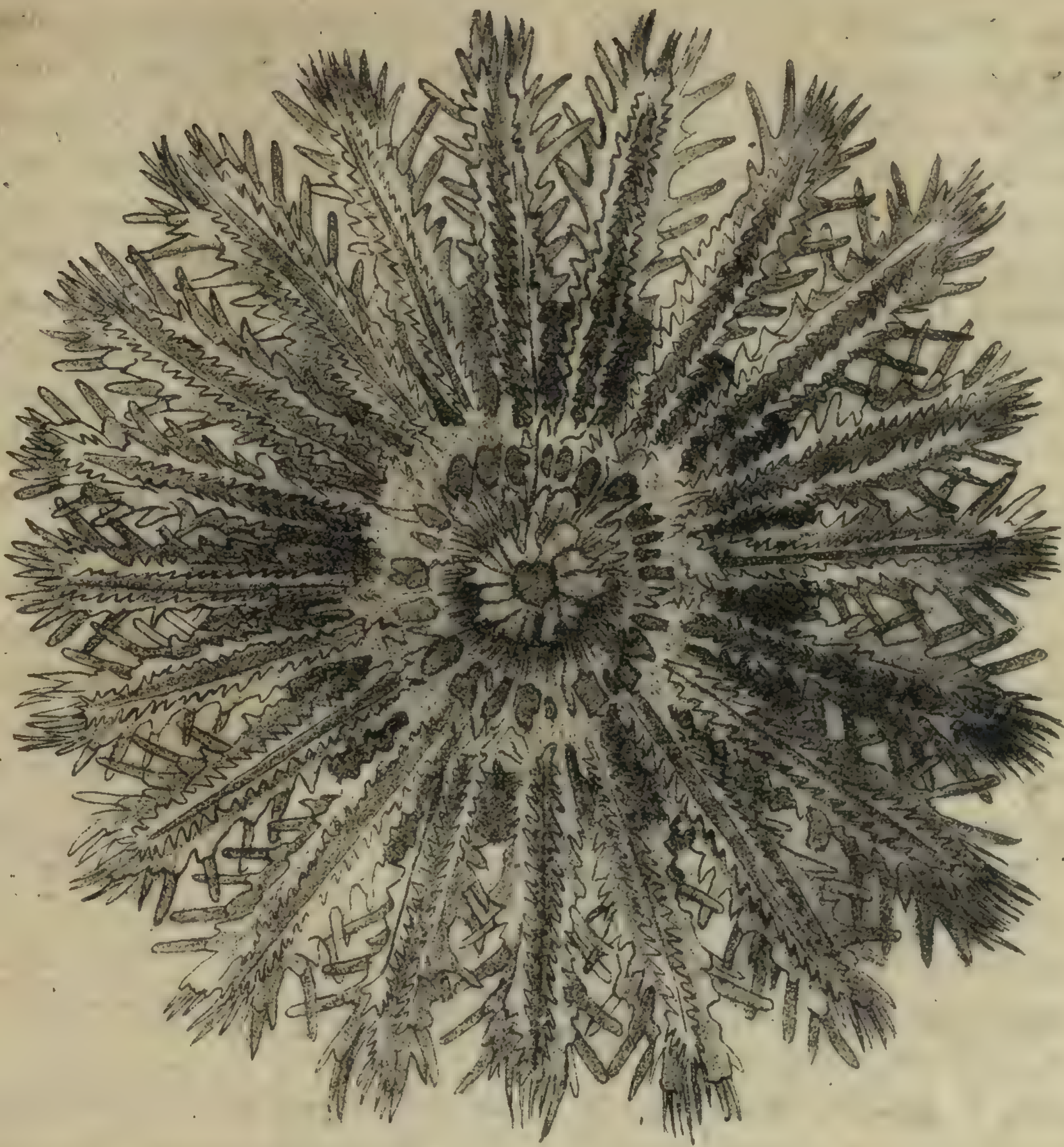
АРМІЕ ДЕФЕНСІВЕ ШІ ОФЕНСІВЕ А АНІМАЛЛОР ШІ А ВЕЦЕТАЛЛОР.

(Зрѹта).

Дїнцїї карнасіерїор нѹ сѹнт тот-деаѹна недїс-
пѹрцїцї де геарѹ, пентрѹ кѹ шї анімалїле недїнтате
аѹ ҃нгїї фоарте марї, дар атѹнче ачесте органе
нѹ сѹнт менїте а прїнде сеаѹ а сѹшїа храна,
че нѹмаї спре а скормолї пѹмѹнтѹл, сеаѹ спре а
рѹдїка де не арборї скоарца че есте рецїмінѹл
хрѹнеї лор. Дїнтре тоате ҃нгїїле, челе маї прї-
междїоасе сѹнт пїнтїнї орнїторѹхѹлї; ачестїа аѹ
не дїн нѹнѹтрѹ ҃н канал че секретѹазѹ ҃н лїкїд ве-
нїнос. Іст анімал мамїтер сѹ апропїе де віперѹ (҃н

фелї де шерпе венїнос), прїн карактерѹл че поартѹ,
дешї прїн форма вѹтѹлї сѹ асамѹнѹ кѹ пасерїле.
Вїпера аре дої дїнцї деосѹвїцї, ка доѹѹ кѹрлїце
мїшкѹтоаре дѹн чоланѹл фѹлчеї де деасѹпра, дѹн
деовѹще ачесте арме стаѹ мїнїте де черѹл гѹреї,
дѹнсе кѹнд анімалѹл вѹеще, ле поате дѹндрепта шї
а прїчїнѹї пѹнѹ шї моарте прїн венїноаселе рѹнї
че продѹче кѹ еле.

Коарнеде, маї кѹ самѹ ачеле а таѹрѹлї шї а
рїночерѹлї, сѹнт асемене нїще арме атакѹтоаре.

АРМІЕ ДЕФЕНСІВЕ ШІ ОФЕНСІВЕ А АНІМАЛЛОР ШІ А ВЕЦЕТАЛЛОА.

Гімнї арїчлї шї а поркїлї гімпос, че сїнт формаці дїн о субстанціе аналогї кї ачеа а коарнелор, пот нумаї а сї дїдрента дїпї воїн-ца анімалїлї, дар нїчї одатї нї сїнт арїнкаці ка нїще сїцеці, — прекїм претїнде попорїл, — шї прїн їрмаре сїнт нумаї апїрїторї, їар нї шї ата-кїторї. Оаре-каре анімале, прекїм есте *Tatї*, аї пїедеа фоарте вїртоасї, дїкїт формеазї дїмпре-цїрул тїпїлї лор павїзе нестрївїтїте, каре нї сїнт декїт протегїтоаре, дар кїте одатї, ла *Панголїн* де есемплї, се пот а сї дїдрента шї а слїжї де арме атакїтоаре.

Армїе челе маї де кїпїтенїе а пасерїлор сїнт

плїскїл шї кїнїїле де ла пїчоаре, ла кїїле со-їурї сї веде асїмїне кїте о канїе бїне дїевїлї-тї, ла сїрїшїтїл арїнеї, прекїм ла струцї. Дїн-тре пасерї, нумаї гїнеле аї пїнтїнї.

Ла тїрїтоаре, дїнцї сїнт адесе фоарте вїр-тошї; крокодїлїл дї ачеастї прївїре есте маї тот атїта де бїне фаворат де натурї ка шї тї-гїл, шї ла алте дїн ачесте анімале колїї чей венїношї сїнт армеле челе маї дїспїмїнтїтоа-ре прекїм ам вїзут ла *вїперї*. Дїнсїрїшїт мїл-те дїн тїрїтоаре неавїнд нїчї гїарї, нїчї дїнцї пїтернїчї де а атака, сї слїжескї спре ачест скопї де дїсїшї тїпїл лор прекїм фаче шїр-

неде боа, каре леагъ ку трупул съѣ, прада о
днѣдуше шѣ рѣмѣнѣ чоланѣ о омоарѣ.

Пещѣ асеме не аѣ дѣнѣ маѣ мулт сеаѣ маѣ пу-
цин днѣспѣмѣнтѣторѣ; днѣсе чеѣ маѣ мулт дѣн
трѣншѣ аѣ алте органе че ле служескѣ де ар-
ме; аша есте еспадоп, акѣрѣа фалкѣ де деа-
сѣпра съ лѣнѣще фоарте таре, днѣкѣт формезъ
ун фел де плѣскѣ асеме неа унеѣ фрѣгѣрѣ сеаѣ у-
нѣ тѣншѣ де савѣе ку каре анѣмалѣ, фаче прѣ-
междѣоасе рѣнѣ цетаселѣлор челор маѣ марѣ.

Мулта спецѣ де ачесте анѣмале сѣнт акоперѣте пе-
трѣ ку гѣмпѣ сеаѣ ку алте органе вѣртоасе чѣ се
асамѣнѣ ку дѣнѣнѣ; алтеле аѣ разе аскѣцѣте не ла
вѣрѣхл арѣпѣоарелор, не каре ле пот днѣдрепѣа
сеаѣ кулка дѣнѣ воѣнѣцѣ; разеле ачестеа де ну
венѣноасе, чел пѣцин гродѣк дѣрерѣ фоарте гре-
ле. Ла сѣмѣрѣ, чѣса днѣтѣнѣ разѣ а арѣпѣоарѣ де
ла пепѣ шѣ а ачелеѣ де ла спате, сѣ мѣшкѣ ку

ун меканѣсмѣ мулт маѣ днѣсѣмнат: фѣнд армате
ку дѣнѣнѣ не лѣтурѣ, ка ун фѣрестѣѣ, сѣ мѣшкѣ ка
доуѣ аскѣцѣте че ар фѣ днѣтѣнѣ дн мѣнѣнѣнѣ
прѣнтр'ун ресор. О фамѣлѣе де пещѣ поартѣ ла
вѣрѣхл козеѣ ун аскѣцѣт ну маѣ пѣцин днѣспѣмѣнѣ-
тѣтор, ку каре прѣчѣнѣще рѣнѣ прѣмеждѣоасе.

Ѣнеалѣа електрѣкѣ, а *lorpille*, а *rimnote* шѣ а
silvres, поате фѣ прѣвѣтѣ асеме не ка арме атакѣ-
тоаре; ачест дѣн урмѣ анѣмал се нѣмѣще де а-
равѣ Раав (тѣнет) пентрѣ скѣтурѣтурѣле електрѣ-
че че прѣчѣнѣще прѣн атѣнѣереа са. Плачеле че
акопѣр трѣхл унор спѣнѣ де ачесте анѣмале,
сѣнт арме апѣрѣтоаре. Спецѣа нѣмѣтѣ *Ладѣ*, е-
сте днѣвѣлѣтѣ ку о пеле вѣртоасѣ, че о протѣгѣе-
ще, шѣ каре сѣ веде ла унеле соѣрѣ де тѣрѣтоа-
ре; кар маѣ ку самѣ ла вѣроаска цѣстоасѣ.

(Ва кѣрта).

ОКѢРЕ АСѢПРА СФѢЦЕРЕѢ ОРѢ ЕЛВЕЦѢЕѢ.

Елвецѣа днѣфѣцѣошазѣ о прѣвѣре куѣроазѣ дн а-
спреле свѣчѣнѣмѣрѣ атѣт дн а ле оамѣнѣлор кѣт шѣ
дн а ле лѣкрѣурѣлор, прѣн каре ел аѣ трѣвѣт сѣ
треакѣ пѣнѣ че аѣ аѣнѣне сѣ фѣрмезѣ о наѣе,
нѣскѣтѣ дѣн ун амѣстѣкѣ дѣрерос шѣ апѣсатѣ дѣн
партеа днѣкѣлѣкѣторѣлор еѣ

Дн тѣмпѣл днѣкурѣереѣ семѣнѣцѣеѣ Галѣлор дн І-
талѣа, попоарѣле че лѣкѣзѣаѣ церѣле унде-е аетѣзѣ
Цѣнува шѣ Флорѣнцѣа, фѣдѣрѣ дн пѣлѣтурѣ марѣ
дн мѣнѣнѣ чеѣ днѣалѣцѣ че днѣкѣнѣнѣрѣ обѣрѣшѣле
Рѣнѣхлѣ шѣ а Інѣулѣтѣ, се статѣрнѣчѣрѣ аколо, шѣ
фѣрмѣрѣ ачѣастѣ наѣе мѣкѣ де мѣнѣтенѣ нѣмѣцѣ
дн лѣмба латѣнеаскѣ *Rhoeti* Рѣцѣѣ, шѣ дн карѣѣ
се веде урѣкул Грѣзонѣлор. Елвецѣенѣѣ, кѣар чеѣ
адѣвѣрацѣ, ку карѣѣ се амѣстѣкѣ Чѣмѣрѣѣ дн
дѣмпѣл днѣкѣлѣнѣрѣлор ресѣоѣтоаре а ачѣестор дѣн
урмѣ, купрѣндеаѣ вѣдѣчѣлѣле аѣлѣтоаре днѣтре
мѣнтеле Цѣвѣра шѣ днѣтре Алѣдѣ. Се гѣсѣще днѣкѣ

дн ѣсторѣа лор нѣще нѣтансе (урме), нѣще спѣнѣерѣ
каре довѣдѣскѣ кѣ шѣ нѣще колонѣ Грѣчѣщѣ сѣаѣ
днѣтрѣлокат ку попоарѣле де ла Меаѣзѣ-Ноапѣте.
Кѣнд Чѣсар бѣтѣ пре Елвецѣенѣѣ комендѣуѣцѣ тот
де ачѣелашѣ Стѣвѣкон каре, дн цѣнѣца лѣѣ, дн-
фрунтасѣ мѣнѣдрѣа Ромѣнѣлор, марѣле Капѣтан ро-
ман гѣсѣ ла ачѣесте попоаре, прѣкѣм днѣсѣшѣ ел
мѣртѣурѣсѣще дн Коменѣтарѣѣле лѣѣ чѣле ѣсторѣче,
о мулѣцѣме де ѣнскрѣпѣцѣѣ дн лѣмба грѣчѣаскѣ. Ел-
вецѣенѣѣ сосѣрѣ днѣтрѣ днѣтѣмпѣнарѣа лѣѣ Чѣсар ку
тоате армѣле лор, карѣле лор, фѣмеѣле лор, ко-
пѣѣѣ лор, дѣнѣ че маѣ днѣтѣнѣ шѣаѣ арс тоате сѣ-
тѣцѣле лор. Днѣвѣнѣереа лор аѣ чѣост крѣнѣченѣ:
дѣн нѣмѣрѣхл лор, че се сѣѣа ла 110,000, де а-
бѣа рѣмасѣ 92,000, пре карѣѣ Чѣсар романѣл ѣаѣ
трѣмес не ла ветрѣле лор, пентрѣ ка сѣ-шѣ рѣзѣ-
деаскѣ лѣкѣуѣнѣцѣле шѣ тѣргѣшоарѣле, фѣкѣнѣдѣѣ а-
лѣанѣцѣ ку романѣѣ; днѣсѣ еѣ ераѣ нѣще алѣанѣцѣ

нѣтънѣ, дн тот минутл гата де рескоалъ. Пен-
трѣ аї цїнеа дн фрѣѣ, Чесар порончї съ се рїді-
че, па цѣрмѣріле лакѣлѣ Леман, о четате нѣмі-
тъ *Noviodunum*, унде есте аствѣзі *Nionna*. По-
поареле дїн Вале (*Valleys*), оарде де хоїї кѣ-
тріерѣторї прїн мѣнцї, учїгѣнд шї жефѣнд не кѣ-
лѣторї, аѣ фост кѣтва тїмп сѣвѣнѣгацї; тар Редїї
с'аѣ фост сѣпѣс де кѣтрѣ імператѣл Август.
Кѣнд Елвеція, сѣпѣсѣ Романїлор, днчепїа а прїмі
о факѣ де крещїнісѣмѣ, нѣтъ кѣ сосїрѣ, дн ал па-
трїлеа веакѣ, Церманїї шї Ломбардїї, карїї сѣвѣ-
нѣгѣрѣ шї пре стѣпѣнї шї пре склѣвї. Прївїре
де о чїокнїре днфїорѣтоаре а тѣтѣрор ачестор
попоаре пѣстїїтоаре шї днвїнгѣтоаре каре се
стрекѣрѣ унѣл дѣпѣ алѣл прїн ачестѣ царѣ:
Хунїї кѣ Атїла пронѣмїт Бїчѣл лѣї Д-зѣѣ, Бѣргї-
їонїї, Гоцїї, Фрѣнчїї шї Фїнгѣрїї; апої Сараченїї
карїї, дѣпѣ чїнчї-зѣчї де анї де нѣвѣлѣрї, де рѣ-
пїрї, с'аѣ нїмїчїт. Токма сѣвт ѣрмашїї лѣї Карол
чел Маре Елвеція кѣпѣтъ оаре че вѣзѣ. Днсѣ
дндатѣ се тѣмпѣлѣ кѣ партеа ачестей цѣрї, че се
кувїнїа дѣкатѣлѣ де Швалїа, се днтрѣлокѣ кѣ
Імперїа Церманїкѣ. Де аїче, сѣвт Алберт, фїнѣл
лѣї Рѣдолѣ де Хабсѣург, се їскѣ револта чеа
фїмоасѣ а лѣї Гїлом-Тел дн анѣл 1308; дн
анѣл 1315 се формѣ конфедерѣціа де Швїцѣ; дн
анѣл 1513 Апензел комплѣтеазѣ репѣблїка Фе-
дератївѣ. Днсѣфршїт, дѣпѣ треї веакѣрї дн ка-
ре Елвеція сѣфѣрї о мѣлѣме де стрїнчїнѣрї шї де
сѣвѣнѣмѣрї, авїа челе доѣвѣ-зѣчї шї доѣе де Кан-
тоане се днтрѣнїрѣ.

Сѣїцѣра е о царѣ унде нѣтура се аратѣ дн

харѣріле шї аспрїміле еї челе маї пїторесчѣ; вер-
деаца рїде лѣнгѣ геацѣ; мѣлкомѣл пѣдѣрїлор
домнѣше лѣнгѣ сѣмомѣл торентїлор (хїїтоарї-
лор). Кѣлмеа Алпїлор, мѣлт маї днѣлѣтѣ декѣт
ачеа а мѣнтѣлѣї Цѣра, шї респѣндѣше рамѣріле
еї дн тоате пѣрїїле. Ічї сѣнт сѣфѣтѣрї де стѣдїї
пѣрѣрелнїче пентрѣ цѣолофїстї; коло ун снѣк-
такѣл мѣреѣ а револѣцїїлор глоѣлѣї; днсѣ о-
кѣл депрїнс кѣ ачест таблон мѣреѣ де днпон-
чїшерї шї де револѣцїї, веде дн еле марша чеа
трептѣтѣ а нѣтурей. Адмїрацїа те гїмеѣше днѣїн-
теа кѣлмеї де Севен, каре се ѣркѣ дн нѣтрї дн
форма унѣї обелїск трїѣнгѣт, шї днѣїнтеа ашѣзе-
рей цїркѣларе а вре о кѣтеѣа цїкѣлѣрї, прѣкѣм о
днфѣїїошазѣ мѣнтеле Роза, компѣс дїн о дншї-
раре не днтрѣрѣпѣтѣ де нѣлте пїскѣрї, каре факѣ
ун черк ѣрїешѣ. Нѣха, че се десѣаче шї каде
дн цѣнѣнїле адѣпостїте де соаре, формѣазѣ ге-
царїї каре, дн прїмѣ-варѣ алѣнѣскѣндѣсе не по-
вѣрнїшѣріле лор, прѣдѣче ун днфрїкошат шї ун
мѣреѣ фѣномен че се нѣмеѣше крещїреа Гѣцарї-
лор сеаѣ а мѣнцїлор де гїацѣ.

Дѣпѣ снѣса мѣнтенїлор, нїше дѣхѣрї некурѣте
лѣкѣтескѣ прїн пѣдѣрї шї прїн мѣнцї; шї се вор-
ѣше дн царѣ кѣ дракѣл ар фї дѣрат шѣсѣоа де
ла Пїер-Пѣртѣї, прѣкѣм шї пѣнтеа чеа фїреаскѣ
че се рѣдїкѣ деасѣпѣра. Кѣтеѣа тѣмплѣрї плїне
де сѣнѣрѣстїїче шї де фанѣстїїчїтѣте, се афѣл дн
Сѣїцѣра, ка шї дн орї каре царѣ мѣнѣтоасѣ, унде
прѣїѣдецѣле ѣшор се днкѣїѣеазѣ шї кѣ аневѣс
се потѣ десрѣдѣчїна.

Т. Кодрескѣ.

ФИЦИОНОМІА ОМѢЛѢ.

(Зрѣта).

СЕМНѢ СКОАСѢ ДІН СІРІНЧЕНѢ.

Спрїнчѣнїле днфѣїїошазѣ пѣїїне семне дн прї-
їреа факѣлѣтѣїлор спїрїтѣлѣї. Шї тогѣшї ла оа-
мѣнїї днзѣстрацї кѣ спїрїтѣлѣ кѣлѣлѣї, ла мате-

мѣтїї, спрїнчѣана формѣазѣ ун ѣнгѣ прѣа снїт
афарѣ шї деасѣпѣра окѣлѣї. — Ла мѣзїканцїї че
маре се днсамѣтѣ, кам ла мїзлѣкѣл спрїнчѣнїї, о

ИКОАНА ЛЮМЕІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕАЕТНИЧЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 28.

23 АПРІЛЕ.

ОКІРЕ АСЪПРА ЦЕРМАНІЕІ.

Прецуреа мораль а попорулѣ церман с'аѣ фѣкт кѣ ѣн густ, кѣ о фінець, ші кѣ о дѣкѣнтаре алеасѣ де кѣтрѣ Доамна Барона де Стаел, францеза, дѣтр' о дескриере фоарте интересантѣ інтігулатѣ „Деспре Церманіа.“ Ної не фолосім де прілеж де а чита вре о кѣтева дін ідеіле ачеле кѣдрінзѣтоаре де адівѣр ші де ѣн стіл дѣналт че се веде дѣн ачеасѣ дескриере, ѣнде шіінца е трѣтатѣ кѣ тот фармѣкул ѣнѣ кондеѣ дѣнфлоріт. „Церманіа, пріп позіція еї ѣеографікѣ, поате фі сокотіѣ ка ініма Европѣ.“ Цара чеа се-ріоасѣ а Церманіеі, кѣ філософії еї чеї дѣналці, кѣ дѣнѣцаці еї чеї профѣнзі, кѣ поеці еї чеї марі-ера кам некѣноскѣтѣ де кѣтрѣ челе-лалте націі маї кѣ самѣ де кѣтрѣ Франція, сокотіндусе кѣ еа ар фі о царѣ педантѣ кѣдрінзінд нѣмаї о поспѣ-тѣрѣ де дѣнѣцѣтѣрѣ. Астѣзі дѣнсѣ кѣнд шіінці-ле ші артіле се студіазѣ кѣ о дѣнфокаре дін іні-мѣ, ші се сілеск де а нѣмічі кѣ тотѣл прецѣнде-

ціле тімпѣрілор ші а ле докѣрілор, акѣм зік, маї кѣ тоці се дѣнѣоеск де а дѣнѣвїінца ачеїа че Доам-на де Стаел кѣ дрепт кѣвѣнт аѣ зіс кѣ: „Цер-маніа, поате фі сокотіѣ ка ініма Европѣ.“ Де ла мѣнціі Алпі пѣнѣ дѣн мареа Нордікѣ, дѣн-тре Рін ші дѣнтре Дѣнѣреа, се веде о царѣ ко-періѣ де стежарі ші де молізі, вѣрсдатѣ де флѣ-вії де о фѣрумсеце імпортентѣ ші кѣрматѣ де мѣнціі акѣрѣзіа фанѣ е фоарте пітореаскѣ, дѣнсѣ аспрѣ ші трістѣ. „Партеа де меазѣ-зі дѣнѣцѣ-шазѣ ѣн карактер маї зімѣіторѣ, ші маї дѣнсѣ-флечіт! окѣл нѣ се ставідеазѣ де нѣще тавлоа-не де о натѣрѣ плінѣ де трѣсѣтѣрі посоморіте; лѣкрѣл де мѣнѣ а оамінілор се веде дѣн Церма-ніа, дѣн тоате пѣрціле: сате. кѣлѣтурі де огоаре, бордее лѣкѣіте кѣ віошіме, плаѣурі коперіте де турме; кѣ тоате ачестеа астѣ парте де царѣ нѣ поате кѣ тотѣл сѣ се дісѣакѣ де ачеа фі-сіономіе меланколікѣ каре карактіреазѣ дѣнтрегѣл

пъмънт а Церманіей. Ръмъшцелє ачестор къ-
рунте четъцуї феодаде, акърора зідърї коперїте де
едеръ се цїнъ авїа де върхул ачестор делушоаре
ші каре маї дн тот мїнзтл арънкъ змєра лор чеа
посоморїтъ дн фундул пеїзацелор челор маї дес-
фътъчїоасє. „Тотуші, дупъ че ачеастъ сензациє
плїнъ де о неднцълеасъ трїстъчїне с'аъ днвїнс,
цара шї лъкуїторїї днфъцїошазъ лътреї амїнте
оаре че їнтересант шї поетїк, атънче омъл
сїмте къ нїще сфлєте шї нїще їмацинациї до-
моале аъ днмъндрїт ачестє къмпїї. Пеїзацєле
кз каре Рїнул є днхунцїурат сьнт мьреце маї
претутїнденєа; сє парє къ ачєст флувїѣ єстє
ценїул протєгїтор ал Церманїей. Локурїлє сьнт
тот-одатъ серїоасє шї варїатє, мьноасє шї сїн-
гуратїчє.“ Монументїлє готїчє сьнт сїнгурє чє-
лє маї днсъмнатє а лє Церманїей; тоатє векъ-
рїлє кавалерїей сє вѣд дн єа. Дн маї мулгє
полїтїї, о мулцїмє дє касє сьнт зугрѣвїтє прє дїн
афаръ кз фєлхурїтє кололурї; гзєтъл нз прєа є-
стє днхънтътор, днсъ ачєастъ вьпсїрє шї бзна
прїмїрє а ачєстор лъкуїнце мїчї кзпрїндѣ ун чє
дє оспътътор шї адемїнїтор.

„Інтернїчїа мзнчєї шї а куцєтьрєї єстє зна
дїн тръсътурїлє чєлє маї дє днсъмнат а нацїей
цєрманє; дн класєлє чєлє маї авзтє ачєастъ
їнтернїчїє є дїн фїрє лїтераръ шї фїлософїкъ: ї-
мацинациа маї мулт дєкът снїрїтъл карактерїзазъ
прє цєрманї; с'ар зїчє къ дн Цєрманїа ар фї дє

трєвхїнцъ дє а сє пзнє ун чєнтрх шї нїщє хота-
ръ ачєстєї факултъцї ємїнєнтє дє куцєтарє чє
сє дналцъ шї сє пїєрдє дн дїшєрт, стрѣватє шї
пїєрє дн адънчїмє, сє нїмїчєщє дїн мулта непър-
тїнїрє, сє зїмєщє дїн аналїсъл чєл мулт, кз ун
кузєнт-ї лїпсєщє ачєїа чє нар путєа шєрвї дє
чїркєнсїєкцїє шї дє кзмпънїрє днсхшїрїлор єї.

„Дндатъ чє нєщїнє сє рїдїкъ чєва маї прєстє
дє класа чєа дє рьнд а попорулзї дн Цєрманїа
нєщїнє вєдє о драгостє дє о вїацъ пачнїкъ шї
їнтїмъ. Лъкуїторїї полїтїїлор шї а къмпїїлор, плу-
гарїї шї солдациї маї тоцї щїѣ музїка. Кътє о-
датъ Думїнїка схолерїї сє прєзъмьлъ прїн хлїцї
кьнтънд псалмї дн кор.

„Къмїнїлє, берєа шї фумул дє тхтхн формєа-
зъ дн цхрул оамєнїлор дє рьнд дїн Цєрманїа ун
чєлх дє атмосферъ апъсътїоарє шї апрїнєсъ, дїн
карє єї нз вєєскъ сь їасъ. Ачєастъ атмосферъ
ватъмъ мулт хърнїчїа лор.“

„Фемєїлє цєрманє-с бзнє, блъндє, сїмплє шї
фрѣмоасє. Лїмьа цєрманъ є о лїмьъ фїоартє
брїлантъ дн поезїє, фїоартє мьноасъ дн метафї-
зїкъ днсъ фїоартє позїтївъ дн конвєрсациє.“ Іа-
тъ кзм вєрѣщє дєспрє Цєрманїа вєстїа Доамнъ
дє Стаєл, чє сє сокоатє дє мулцї днтрє цєнїлє
чєлє маї стрѣлчїтє шї фєрїчїтє чє сєксул фрѣ-
мєє аъ путут сь продуктъ дн лїтература францєзъ.

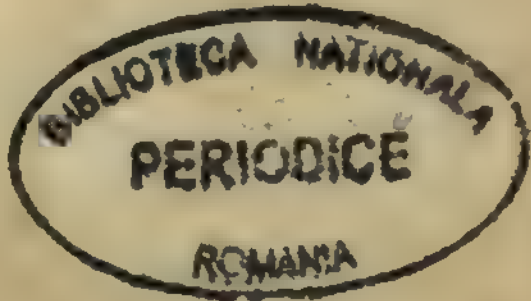
Т. Кодрескѣ.

Б 8 Т 8.

(ЛВЦЕНДЪ НАЦИОНАЛЪ).

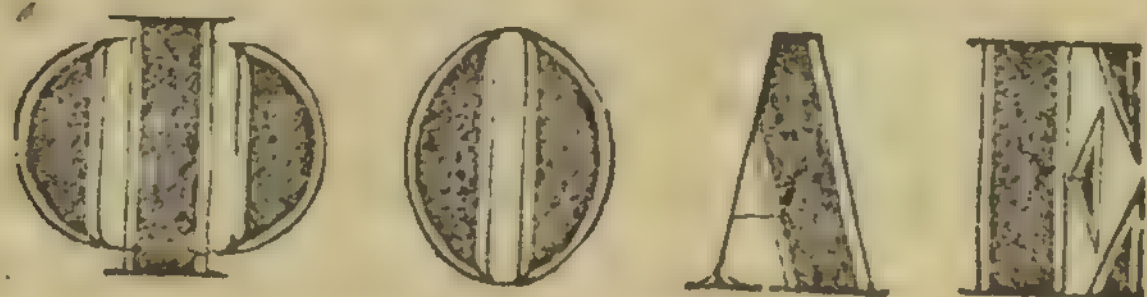
Плъкутє шї прєцзїоасє сьнт традицїїлє нацїона-
лє карє сє пьстрєазъ дн гурє попорулзї. Плє-
карєа а кредє ла тьмплърї екстрєордїнарє, дїн
днвєкїмє аъ хрзїт пє ла тоатє нацїїлє їсторїсїрї
днтьрѣтоарє дє мїрарє. Дє ачєєа Баладєлє,
дєспрє Стрїгої, Балаурї, Зїнє, Рѣсалиї, сє асьмъ-
нєазъ маї ла тоатє нацїїлє. Їсторїсїрєа лзї Бутх,

тхнър оєаѣ шї вьнътор дїн єпоха лзї Алексан-
дру чєл Бун, єстє сѣдєтъл валадєї хрмътоарє.
Еар Ікоана дхїрє ун дєсєн, а Д. Александрѣ А-
сакї, лїтографїтъ дє Д. Партєнї Аптонї, днфъцї-
шазъ пє Бутъл фзїнд нїоаптєа кз Доамнѣ
Анна, кьнд сатана, чє-ї дзчє дн форма калѣ-
лзї, сє спарїє дє кручєа атърнатъ дє ла мета-

АНЪЛ II.

ЖОАНА ЛУМЕІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 29.

1 МАІ.

DIN PARTEA REDACȚIEI.

Dorind a aduce actъ фоае ла о перфек-
ție vrednicъ de а еї кемаре, че есте а лѣ-
mina, а делекта *) ши а trezi sentimen-
tѣ de virtute ши гѣстѣл pentрѣ toate челе
че сѣнт фолоситоаре ши фрѣмоасе, Редак-
ція н'аѣ крѣдат жертве позе інтрѣ адѣчереа

Стампелор челор маї фіне, каре ін вѣтѣ-
prime, вѣрстат кѣ ачеле литографіе, вор
імподові актъ фоае. Дрепт-ачеа, са кѣ-
теазѣ а крѣде кѣ опоратѣл пѣзлѣк ва фа-
че din partea-ї indemnѣл кѣвѣнчос pentрѣ
acігѣрареа траѣлѣї ши споріреа ачестеї ін-
treprinderі.

*) Enghendici.

FIȘIONOMIA OMULUI.

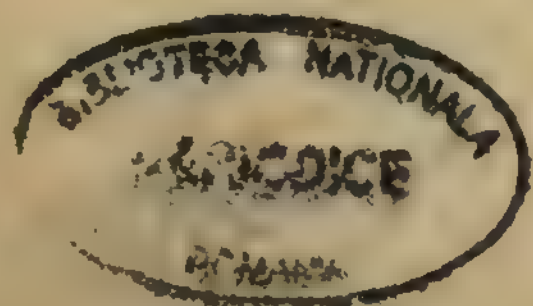
(Зрѣта).

SEMNE SCOASE DIN ÎNCHETAREA OMULUI.

Акѣм авемѣ сѣ черчетѣм партеа чеа маї ес-
пресѣвѣ ши чеа маї імпортентѣ а фісіономіеї: о-
кѣ с'аѣ нумѣт кѣ дрепт кѣвѣнт де кѣтрѣ toate

попоареле, онглѣнзіле челе маї кредѣнчосе а ле
сѣфлетулѣ.

Окѣл есте че дѣ фісіономіеї маї тоатѣ еспре-

сія ей. Чеслалт парте а фігурей, фіе макар ші маї кѹ тотул дивѣлітѣ ші сѣ ну се вадѣ ла ун ом декѣт нумаї окїї ші контурнурїле лор, тот днкѣ с'ар пѹте четї стареа сѣфлетхлї ші натура патїмїлор че-л тулвурѣ. Фѣрѣ де окї, дїн дїпротївѣ, фаца нѣ еспрїмеазѣ нїмїкѣ де хотѣрїторїѣ, нїмїкѣ лѣмурїторїѣ; е адївѣрат, кѣ дешї челелалте трѣсѣтурї сѣнт днкѣ мїшкѣчїоасе шї скїмѣчїоасе, днсѣ се паре кѣ-с лїпсїте де дн-сѣфлєцїре: тотхлї се кѹноасе де не фацѣ трѣсѣтурїле унєї фїїндѣ сїмцїтоаре шї днцїлєгѣтоаре, днсѣ де не окї, се кѹноасе кїар кѹм е омїл, кѣчї сѣфлетхл дн тоатѣ днтрєцїмеа лхї нї се аратѣ, шї нї се паре кѣ се комѣнїкѣ кѣ тоатѣ фїїнца ноастрѣ, шї ка кѹм ар сонда (черка) сентїментїле шї секретеле ноастре чєлє маї аскѹнсе а лє їнїмеї.

Де не окї маї кѹ самѣ се поате цѹдека дес-пре асѣмїнареа шї деспре адївѣратхл карактер а фїсїономїеї: де не окї, Елена лхї Менєлаѣ, дн *Одїсеїа лхї Омїр*, рекѹноасе дндатѣ пре Телємакѣ кѣ е фїлї лхї Олїс.

Лїпса вѣзѹтхлї, ла орвї, лї скїмѣѣ кѹ тотул фїсїономїа шї лї дѣ о днфѣцїонаре партїкѹларѣ шї кѹ тотул десплѣкѹтѣ, о сѣлѣцїнїе че-е маї ла топї тот унїформѣ, шї кѹ тотул дїосѣвїтѣ де ачеїа че се веде ла ачїа че-с днзѣстрацї кѹ вѣзѹтхл. Ачеастѣ фїсїономїе карактерїстїкѣ а орвїлор, шї маї кѹ самѣ а орвїлор-нѣскѹцї, се наще дїн маї мѹлте прїчїнї:

„Маї днтѣм лїпсїреа вїдєреї продѹче дн тоатѣ персоана лор о некѹмпїнїре де трѹц, о днтѣмаре дїсгратїоасѣ шї неовїчнїтѣ. Не лѣнгѣ ачєстєа, фїїнд кѣ маї кѹ самѣ прїн сїмцїреа аєрѹлхї асѣпра фїгурей орвїї капѣтѣ кѹноасчєреа локѹрїлор, де ачєїа єї шї днтїндѣ фаца днїанте, аша днкѣт ѡрвїа їасѣ фоарте мѹлт асарѣ. Е де лѹат-амїнте шї ачєаста кѣ чєлє маї адєссорї орвїа лї се наще дїнтр' ун вѣрсат фоарте рѣѣ, шї атѹнчєа ачєшї нїнорочїцї аѣ пєлєа маї тоатѣ потрїкѣлїтѣ де вѣрсат.

„Че дѣ фїсїономїеї омѹлхї оаре ачєастѣ еспресїє де днцїлєцїре шї де сїмцїмент дїн карє провїне грацїа шї фрѹмѣсєа? Ачєаста вїне нѹ нумаї дїн сѹрїсѣл кѹмпїтат карє вѣдєще о днцїлєпчїнє, сєаѣ карє мѣртѹрїсєще норочїреа шї о днтѣрєще кѣ е аша; нѹ нумаї дїн єлоквєнцїа (лїмѣвцїа) шї вїошїмеа прївїреї: че дїн чєва маї мѹлт шї декѣт ачєстєа, дїн о армонїе перфектѣ днтрє дїосѣвїгєлє пѣрцї а лє фїсїономїеї. Шї нѹмаї прїн їмїтацїє се агонїсєще ачєастѣ потрївїре грацїоасѣ, ачєастѣ цѹстѣ мѣсѹрѣ дн цїокѹл шї мїшкѣчїнєа а фїє-кѣрїа дїн трѣсѣтурїле фєцєї; шї ачєастѣ прєцїоасѣ єдѹкацїє, сє капѣтѣ нѹмаї прїн окї адїкѣ дїн лѹаре-амїнте а кѣтѣтѹреї.

„Не лѣнгѣ ачєаста, фїїнд кѣ єї аѣ о плєкарє марє нѹмаї пєнтрѹ апєтїтурїлє чєлє маї грєсєланє, шї рѣмѣнѣ стрєїнї де дорїнца прєкѹм шї де цѹтїнца де а днєцѣла ачєастѣ патїмѣ норочїтѣ адїкѣ аморїл прїн плѣчєрїлє че о факѣ сѣ се наскѣ, орвїї нѹ кѹноскѣ фрѹмѣсєа нїчї дїн карактерѹрїлє чєлє маї десѣвѣршїте дн фрѹмѣсєцє, нїчї дїн днкѣнтїрї. Дєчї єї рѣмѣнѣ аша прєкѹм натура їаѣ фѣкѹт; де шї сѣнт єнєрѣцїї, днсѣ до-вїгочї ка маїка лор натура.

„Єстє днкѣ шї алѣтѣ прїчїнѣ карє дїформєазѣ фоарте мѹлт фїгѹра унѹї орвїї: воїѣ сѣ ворѣсєк де днгѹстїмеа чєа ковѣршїтоаре а фрѹнтєї лор ла мїзлок, шї аколє пѣрѹл крєще фоарте мїк шї ачєаста мєрцє пѣнѣ апроанє де нас. Ачєастѣ днсѣмїнаре с'аѣ пѣрѹт кѹ атѣта маї їмпортєнтѣ шї кѹрїоазѣ, кѣ фрѹнтєа нѹ арє ачєастѣ днгѹстїмє декѣт нумаї дн ачїа дїн орвїї карє нїчї ода-тѣ н'аѣ вѣзѹт. С'аѣ лѹат сама ла маї мѹлцї карє н'аѣ орвїт декѣт дѹпѣ вѣрєта де доїспрєзѣчє анї, кѣ фрѹнтєа ачєстєра єра маї днтокма кѹ а ноастрѣ.

„Дєчї орї шї карє ар фї опїнїа че нєшїнє ар авєа деспре кѹцєтарє, фїє ачєла сєаѣ спїрїтуалїст, галїст, сєаѣ каванїзїєн, нѹ поате сѣ нѹ днкѹвїїнцѣзѣ сїмцїрїлор, маї кѹ самѣ вѣзѹтхлї о днрїѹрїре пѣтернїкѣ асѣпра лѹкрѣрїєї

ідеїлор, асупра карактерулуї мінцеї; е дестул де днвідерат къ къ кѣт сѣфлетул аре маї мулте органе сеаѣ инструментурі, къ атѣта скаунул луї чел спечіал, къ атѣта кріерул тревуе съ айѣ волумен маї маре. Ачест волумен акріерул (деспре аста къ топії-с днтру о уніре) е есте нуруреа дн пропорціе къ днтіндереа днцѣлсїей. Е лѣмуріт къ патру стрїнгѣторі, патру сімѣурі даѣ маї пѣціне ідеї декѣт чінчі: ші нарѣші е фоарте віне щіѣт, къ тревуе маї мул кріерѣ пентру ідеїле кулесе де кѣтрѣ челе чінчі сімѣірі, декѣт пентру ідеїле іскате де кѣтрѣ челе патру сімѣірі.

Маї мулці мораліщї, пѣцін днкредінцаці деспре сінчерітатеа омїнеаскъ, аѣ арѣтат дорінца къ віне ар фї дакъ омул ар авеа тот-уна о фереастрѣ превѣзіе ла інімѣ; пентру ка съ се поатѣ четї де че фелѣ де сімѣіменте ші де че фелѣ де патімї есте ел днсуфлат сеаѣ кінзїт. Днзѣдар къ ші ачеаста ар фї нефолосїтоаре, къчї нѣ с'ар ведеа дн інімѣ декѣт нїще фїбре кѣрноасе днтревїте ла мїшкареа сѣнѣелуї стрекурат прїн віне. Днсѣ, ачеастѣ фереастрѣ а сѣфлетулї, дакъ нї есте ертат де а днтревїнца ачеастѣ ворѣѣ, фїнѣще дн фантѣ: къчї окїї нострії цїнѣ локул. Къ кѣт окїї-с маї възѣці ші превѣзѣторі, къ атѣта омул днтрег не дїнафарѣ ші не дїн нѣунтру есте възѣт сеаѣ ла івалѣ.

Персоанїле каре аѣ окїї мїчі ші афундаці, ачїа вѣдѣ ші обсервеазѣ адесеорї не фѣрїш, ші сѣнт чеї маї аплекаці де а се прїфаче ші а фї ку доѣе фече; ачїа, дїнпротївѣ, акѣрора окїї сѣнт марї ші лїмпїзі, ласѣ съ се гѣчеаскъ лесне тот ачеїа-че се лїтрече дн сѣфлетул лор.

Вїклеанул, фадарнїкул ші тоці ачїа че аѣ вре ун інтерес ка съ нѣ-ші деє не фадѣ куѣетул лор, фоарте віне съ днгрїжѣскѣ де а нѣ се уїга дрепт дн фадѣ челора че-ї черчетеазѣ сеаѣ і днтреабѣ.

Се зіче къ дн Хїна, дндекѣторїї нѣ каѣтѣ адївѣрул декѣт дн сїнгѣра прївіре а віновацілор:

къчї, къ вунѣ самѣ е фоарте къ ансвое, ка кріміналнїкул съ нѣ-ші вѣдїаскъ тѣлѣурареа, уїміреа ші мѣстрареа куѣетулї сѣѣ.

Омул сѣїчос ші плеакѣ сеаѣ ші днтоарнѣ де асѣміне окїї; сеаѣ къ о куѣетѣтурѣ пѣтрѣнзѣтоаре і тѣлѣурѣ сеаѣ л нелініщече, сеаѣ къ се теме де а нѣ се четї дн окїї луї ун сентїмент каре ар нѣтеа десплѣчеа сеаѣ офенса. Рушінеа ші днтоарнѣ окїї спре пѣмѣнт: мѣндріа і днтоарнѣ ашїждереа, днсѣ спре черї.

Дїнпротївѣ, уїтацївѣ, ла ачїа че дорескъ де а ші днпѣртѣшї куѣетѣріле лор челе маї секрете, ла доѣе фїнѣче че-ї знече о стрїнсѣ легѣтѣурѣ де інтїмітате ші де сімпатїе! Прївіріле лор се каѣтѣ, ші кѣм се днтѣлескъ, тотѣ е зіс, тотѣ е аѣ днцѣлес, дндатѣ амїдоѣе куѣетѣріле се днкеагѣ днтру уна. Чїне н'аѣ куноскут чел пѣцін макар одатѣ дн віаца са, ачеастѣ віоае ші плѣкутѣ конворѣіре дїн окїї! Чїне н'аѣ четїт ку днѣѣтаре дн прївіріле обїектулуї нѣїт о днпѣтаре, о дестїнзїре, о фѣгѣдѣнѣ гравнїкъ, о дорїнѣ фраѣедѣ, о жѣрфїре днвоїтѣ, ші кѣте одатѣ о днкредїре оарѣѣ ку ун днрѣмѣнт де вечнїчїе!

Окїї атѣнчеа зікъ маї мул ші декѣт ворѣа, ші о ростескъ днкъ ші маї віне. Ші кїар ачесте діосѣвіте емоції сеаѣ кѣтїрі а де сѣфлетулї се факѣ адесеорї аша де възѣте пентру нїще прївіторї непѣсѣторї, кът ші пентру ачела че ле іскѣ, че ле сімте сеаѣ се днпѣртѣшїще дн тѣчере; тѣчере плѣкутѣ, каре претїнде а фї дїскретѣ, кѣнд еа-ї дестул де елоквентѣ.

Сѣнт доѣе мѣкрѣурї де обсерват дн окїї, ка семне фїсіогномонїче: форма ші еспресїа лор.

Форма сеаѣ тѣетѣра окїлор есте пѣцін імпортентѣ. Еа-ї фелѣурїтѣ маї ла тоате попоарѣле унїверсулуї. Ла Европїенї окїї ѣс формаці не о лїніе орїзонталѣ; днсѣ мѣрїмеа апарентѣ (пѣрутѣ) ші форма се скїмѣѣ фоарте къ дїшенцаре.

Глобул окнѣлуї есте маї тот ачелаш; нѣмаї дескїсѣтѣра маї мул сеаѣ маї пѣцін днсѣмѣнѣ-

тоаре а плеоашлор зл аратъ май маре сеаѣ май микѣ, ші ачеастъ цѣрконстанціе н'аре нічі о легьтуръ ку карактерул сеаѣ ку спірітул. Тотуші с'аѣ днсемнат къ ніще плеоаше десе ші май тот-деауна пе цумьтате днкісе аратъ ун спіріт леш ші днчет. Окї фоарте дескіші, ші каре ласъ съ се вадъ албушул склератічей (мембрана окүлї) дн цѣрул луміней, аратъ дн ценере ун спіріт чюдат, оріцінал (небзнеск) ші кьте одатъ оаре че небуніе: кьте одатъ есте семнул дн-

къ ші а уней слъбъчунї фоарте марї, ші деаса-формаре а унї скірус (унфльтуръ хронікъ, таре ші фъръ де дурерї).

Ніще окї тьещї ка мігдала сьнт ун семн де блъндецъ ші де сімцібілітате. Персоанїле каре аѣ окїї мічі ротунзі, сьнт май обічнүці днсьм-наці прїн фїнеца ші віошімеа спірітулї, ба днкъ адесеорї ші прїн о сатїраре малїціоасъ (днрз-тъцітъ).

(Ва ґрта).

ЧЕЛ ДНТЬІХ АМОР.

Аморул, дн адевѣратул сеѣ днцълес, есте еле-ментул че унеше ші пѣстреазъ лумеа ші неамул оменеск; ел есте сентїментул чел май віѣ, ші чел май рѣспьндїт дн натуръ. Чел днтьїх ші май даторнїк есте Аморул сеаѣ кьбіреа кьтръ Д-зеѣ, аморул пьрїнтеск ші фїеск, ачел а сексулї, а прїетенїей, а патріей ші аморул сеаѣ плекаре кь-тръ фїїнче днсфлещїте сеаѣ неднсфлещїте.

Ікоана днфьцошазъ сентїментул чел днтьїх де кьбіре а уней жунеле пентру ун кжне, карїле пре-кум съ щїе, есте сімболул кредїнцей. Дн че-сте доуѣ фїгүрї артїстул аѣ днфьцошат ку гі-вачїе сентїментул сїнчер ші аерул лїн, че се веде рѣсфлѣнд ші домнеазъ престе а лор-фїїнцъ.

АСТРОНОМІА ПОПОРАНЪ.

(Ҫрта).

Жоє сеаѣ Іспїтер.

Іста-ї чел май фрумос дїнтре планете. Волумул (трупул) сеѣ есте апроаше де 1300 орї май ма-ре декьт ачел а пьмьнтулї ностру, ші кьльто-реще пуруреа днсоцїт де 4 сателїте. Обсервн-дул ку лгаре-амїнте се вьдѣ пе діскул сеѣ оа-ре-каре фаше каре скїмьѣ форма ші позїціа лор, дар нічі одатъ дїрекціа: де асемеене се вьдѣ а-коло пете тунекоасе, че самьнъ ку о адуньтуръ де нозрї. Ачесте обсервацїї даѣ а препуне къ планета есте кунцурат де о атмосферъ, сар фа-шеле с'ар пьреа къ сьнт ефектул вьнтүрілор ка-ре сьнт аналоге ку репещунеа мїшкьрей ші ку ро-тіреа пданетей дн цѣрул осїей сале, каре о цї-

неше дн 9 чеасурї, 55 мїнүте, 50 секунде. Мїшкареа са де трансляцїе дмпрецурул соарелүї цїне 4,332 зіле ші а 5,848 зече мїї пьрїї де о зі. Дїаметрул сеѣ есте де 31 мїї мїле. Дїпър-тареа де ла соаре е де 177 мїліоане де мїле. Лукорул луміней сале есте фоарте віѣ. Еар осїа ротїрей сале есте май перпендікуларъ ла орбі-та са.

Cat'spaw.

Дїнтре тоате корпусїле черещї че кьноащемѣ, їста есте чел май днсьмнхтор; волумул сеѣ есте апроаше де о мїе де орї май маре декьт пьмьн-тул ностру, ел пуруреа есте днсоцїт де 7 сате-лїте. Ел есте ун корпѣ ротунд ші олак (непре-

езиѣ) каріе се мішкѣ дн ноіан, днсоціт де о
ашѣ сеаѣ інел черкуітор де ачаа натуѣ ка ші
ед, ші а кѣрѣа масѣ есте маніѣ. Іст інел, ка-
ме нѣ-л атінце, се діспарте дн доѣ каре сѣнт
концентриче ші пѣці днпѣртате зѣл де ла ал-
л. Тот сістемѣл аре доѣ мішкѣрі деосевіте:
аа де ротіре дн цѣрѣл осіеі, каре пентру пла-
ета се плінеще дн 10 чеасѣрі, 18 мінуते, еар
пентру інелѣл сеѣ дн 10 чеасѣрі 19 мінуते, 17
секунде; алтѣ мішкаре де трансляціе дн цѣрѣл
сарелѣ, се фаче кѣ о репѣціѣне еквалѣ пентру
планетѣ ші пентру інелѣл дн ун тімп де 59 зі-
ле, ші 2190 парте а зілеі. Ымѣріе каре арѣн-
тѣ інелѣл пе партеа планетей, де соаре маі а-
ропіетѣ, ші ачеле каре планета арѣнкѣ асѣпра
нелѣлѣ, ведереазѣ кѣ атѣт планета кѣт ші інел-
л сѣнт корѣурі опаче ші се лумінеазѣ де кѣ-
ѣ соаре. Луміна са есте сарѣдѣ. Днпѣрта-
а са де ла соаре есте де 323 міліоане. Дн

курѣл кѣлѣторіей сале днпрепѣрѣл соарелѣ, ка-
ріе ціне апроане де 30 ані, ноі іл ведем 15
ані, еар дн чеелалѣ 15 ані ні есте невѣзѣт.
Ноі іл ведем пе кѣт фаца са есте лумінатѣ де
соаре, ші се фаче нѣѣ невѣзѣт кѣнд ші аратѣ
фаца са опѣсѣ де ла соаре.

Франсѣ.

Маніа са депѣртаре н'аѣ ертат а фаче асѣ-
пра ачестей планете обсерваці днпліне. Дн че-
ле кѣносѣте еа есте планетѣл чеа маі днпѣртатѣ
де соаре, адекѣ де 652 міліоане міле; діаме-
трѣл еі де 12 мілі міле, волѣмѣл апроане де
80 орі маре декѣт а пѣмѣнтѣлѣ. Еа кѣлѣторе-
ще дн цѣрѣл соарелѣ дн 30,686 зіле ші о пѣр-
тічкѣ де зі. Еа се днсоцѣще де кѣтева сате-
літе.

(Ва ѣрта).

ОКІРЕ АСѣПРА ЕЦІПЕТѣЛѣ.

Че-ї оаре Еціпетѣл? — О вале розратѣ ші
форматѣ дн парте де флѣвіѣл Нілѣ, ші пре каре
днпѣнѣ ла дреанта ші ла стѣнга о стеарпѣ
днпѣнѣсѣтурѣ де дешертѣрі орі пѣстіѣрі. " Іатѣ
фелѣ де рѣспѣнс дѣ вестіѣл географ фран-
цѣз Малтѣ-Брѣн, маі адѣогѣнд днкѣ: „Ачаа-
ѣ царѣ, мѣлѣмѣтѣ фіе дарѣрілор флѣвіѣлѣ еі,
аре невоѣ нѣчї де аѣнѣторѣл челѣелалт пѣ-
нт, ва нѣчї кіар де ал черѣлѣ еі атмосферік. "
Кѣнд пе ла ноі сосѣще тарна кѣ тоате аспрі-
еле еі, атѣнѣча, Еціпетѣл, мѣнос прін рѣвѣрса-
ѣ Нілѣлѣ каре с'аѣ ретрас дн алѣіа ші дн ка-
лѣріле лѣї, нѣ днфѣціошазѣ декѣт ун плаѣ дн-
ѣ акѣрѣіа вердеаѣ есте смѣлтатѣ де мїї де
орічеле: Портокалї ші кітрї днфлоріці сло-
дѣ міресма лор дн аер; турміле паскѣ пѣшѣ-
ѣ челе фрумѣасе; ічї, коло, тѣѣ де фінічї

ѣшї десѣвалтѣ коама лор чеа верде пе фѣндѣл
чел алѣѣстріѣ ал черѣлѣ, сеаѣ пе фѣндѣл чел
лѣсоморіт ші алѣїѣ ал мѣнцілор че се днпѣндѣ
ла орїзон. Днсѣ дн ано-тімпѣл опѣс, ачест па-
радїс фрумѣс се стерѣе, ші діспаре: Днтрѣ ун
черѣ фѣрѣ де нѣѣр планеазѣ ун соаре акѣрѣіа
разе містѣїтоаре днфоакѣ о атмосферѣ дн каре
нѣще вѣнѣтурі алѣсѣтоаре ші сілнѣе се лѣпѣт маі
тот-деаѣна. Дн мїзлокѣл унор днпѣндерї де пѣ-
мѣнт фѣрѣ де кѣлѣтурѣ, цѣрмѣріле де нѣще бѣлѣї
клеїоасе ші пе унде нѣ се зѣрѣще декѣт унде
ші унде нѣще рарї кѣрмалї, се вѣд нѣще цѣранї
мізерї, гої, спѣріошї, трашї ла фаѣ ші макрі,
мѣнѣнд днпѣнтеа лор нѣще кѣміле трѣндаѣе, сеаѣ
оаре-каре турме де бїволї. Дн анотімпѣл не-
продукѣтор днзѣдар се ва маі кѣѣта ачаа грѣ-
днѣ фрумѣасѣ унде портокалѣл, зарзарѣл, смокї-

нул луй Фараон, бананул, дитиндеащ рамуріле лор днѣркате де флорі ші де фрукте сеащ поаме.

Ѣна дін режіоанеле челе маї куріоасе а ле Е-џіпетулуї е ачеаа че се афлѣ днтре валеа флу-віулуї фърѣ де апѣ ші днтре васенул лакхрілор де Натрон, унде се веде ніще прінсорі, ніще че-тъцуї каре ну сѣнт алѣ чева декѣт ніще мона-стірі локѣте де кѣлугърі гречі.

Малуріле мърей днѣџіошазѣ ніще лагуње ка-ре, дін векѣ дн векѣ, сѣтерѣ сеащ крепїре сеащ скѣдере: Лакул де Абукір аѣ фост формат дн анул 1778, прін о ірунїе а мърей каре акопе-рісѣ ачел докѣ днѣ ку дозе векурі маї дна-їнте.

Піраміділе днѣџіошазѣ монументїле челе маї апѣкѣтоаре пре каре мінтеа омїнеаскѣ требѣ сѣ ле прївеаскѣ: ачеле де ла Гїзех сѣнт челе маї фаміоасе; еле се зѣрескѣ дїнтрѣ о дїпѣртаре де зѣче леге. Кѣлѣторул креде кѣ акѣм се афлѣ ла пічоареле лор, днѣ сѣ дншалѣ кѣ-ї маї тре-буе сѣ факѣ днѣ о легѣ пѣнѣ ва аѣунѣе. Се зїче кѣ тоате пірамїделе, ар фї авѣт о днѣвска-ре де гранїт пурпуріе, пре каре варварї дін де-осевїте векурі о аѣ деспоето вѣкатѣ кѣте о вѣ-катѣ. Пірамїда де ла Місезїнѣс, каре тот дн-кѣ-ші пѣстреазѣ днѣвїлїтура са, де ші фоарте дн рѣ старе, днѣџіошазѣ чеа маї мърсаѣ прї-віре кѣнд соарїле рѣсѣріторѣ колорезѣ ку авѣ-тіле луй рѣсѣрїнѣерї ачеасѣ днѣрѣкѣтѣрѣ де гранїт пурпуріе.

Дїнтрѣ тоате поліїїле ачестейцїрі, Каїрул (че днсамнѣ днѣвїнгѣторул) есте чеа маї фрумоасѣ, чеа маї интересантѣ; еа есте днпреѣѣратѣ де ун зїдѣ де піатрѣ авѣнд ші ніще скосѣтурї де паркане, ші дін дїпѣртаре дн дїпѣртаре де о сѣтѣ де пашї се афлѣ пе елрїдікате ніще турнурї фру-моасе, ротунде ші патрате. Каселе де кѣрѣмі-

дѣ сѣнт ку гратїї пе дінафарѣ; злїціле сѣнт фоарте днѣсте, еле-с кѣте де чїнчїспрезоче пѣнѣ ла чїнчї палме дн лѣрѣїме, ші кѣте одатѣ нумай де треї, аша днѣкѣт балкоанїле каселор дін преж-мѣ се атїнгѣ. Се нумѣрѣ дн Каїрѣ дозе сѣте чїнчїзѣчї ші треї де москѣе; чеа маї фрумоасѣ есте ачеїа че се нумече *Хасан*, афлѣтоаре ла поалїле мунтеїлуї унде се днналиѣ о чїтаделѣ.

Дн Каїрул чел векѣ се афлѣ о монастіре де кѣлугърі Копѣї; ачестїа претїндѣ кѣ лѣкѣїнѣ лор стѣ пе локул сѣнт унде Сѣ. Фїчоара венї сѣ се адѣпостеаскѣ кѣнд аѣ фѣїт дн Еџіпет. Ші парѣшї, ші жїдовїї днкредїнѣазѣ кѣ Сїнагога лор, каре датазѣ де ла 1625, есте зїдїгѣ кїар не локул унде аѣ предїкат прочїтѣл Іремїа.

Днпопорареа Еџіпетулуї есте форматѣ дін А-равї, дін Турчї, дін Копѣї, дін Жїдовї ші Гречї. Копѣул есте кїар адївѣратѣл Еџіптеан; Аравї, сѣвѣнѣгѣнд пре Гречї ші пре Еџіптенї, днѣѣле-серѣ щїїнѣа ачестора ші фолоаселе че ар пѣтеа авеа; Де ачеїа ну-ї нїмїкнїчїрѣ ку тотѣл; дн-сѣ ну с'аѣ тѣмплат нїчї ун аместїк днтре амѣн-дозе попоарїле. Астѣзї се нумѣрѣ вре о 28,000 фамїлїї де Копѣї.

Попорул Каїрулуї есте лаком де прївелїщї, де лѣпте, де цїокурї пе фрїнгїї, ші де глумїле челе гресолане а ле *Каратїохїлор*; днѣсѣ тот їнтѣсіас-мул лор, дн пѣлѣтерї, есте пентру *амѣе*, днѣѣї-тоаре пїїне де о граїе ші де о вѣнжосїме дн-кѣнтѣтоаре, де ші адессорї пѣїїн чїнстїте; еле спѣнѣ ніще романѣе мїчї фоарте пїторесече; кѣн-тѣреѣе де поезїї веселе ші днфлорїте че ле а-кѣтѣеск пе локѣ; пар маї ку самѣ, днѣѣїтоаре десѣрѣнате че алеаргѣ, своарѣ, салѣ ла сѣне-тѣл даѣрелїлор, а наїлор прелїнѣїтоаре ші а покнїтоарелор настагнїте.

Т. Кодрескѣ.

ПАЛМІРА.

(Ankeere).

Къ греѣ есте а рості сімпіреа омѣлѣ дн між-
покул знеї счене, възінд рѣнеле ачелеї маї фаї-
моасе ші стрѣлѣчїте політїї, къчї дескрїереа чеа
маї къ амѣнѣнїме ші десенурїле челе маї ек-
вакте нѣ ар фї дн старе съ продукъ антїпѣрїїле
кувенїте а путернїчїлор ефектѣрї а ле колорѣлѣ,
а ле дмпрезнѣрїеї тавлохлѣлѣ, а сувенирїлор че се
дїн де дѣнса шї а ачестеї мѣлїме де днсуфлєсїрї
дєспре каре кълѣторѣл есте дмбатат, сѣвт інфлѣ-
енція знѣї черѣ де о температурѣ днфлѣкѣратѣ
ші адеменїтоаре.

Бекѣл географ Страбон нѣ ворѣще дєспре
астѣ політїе; днсь романѣл Плініѣс о дескрїе
асфел: „Палміра есте о політїе вреднїкъ де дн-
сѣмнат пентру сїтуація днавуїтѣлѣ еї пѣмѣнт
ші пентру апеле еї челе пѣлѣкте; еа есте дн-
кѣнѣнѣратѣ дїн тоате пѣрїїле де нїще днтїнсе
дєшѣртѣрї чї о дїспартѣ де чеелалѣ рѣмѣшїцѣ
а лѣмеї, маї пѣстрѣндѣшї днѣкъ неатѣрнарєа еї
дїн тїмѣл чєлор дохе фаїмоасе дмпѣрѣїї а Ро-
меї шї а Партїлор, акѣрора днгрїжїрї маї де къ-
пїтенїе ера де аї авєа дн партїда лор дн епоха
де рѣсвоасе. Ашєзатѣ, калє де треї зїлє де Еу-
фрат; Палміра есте датоаре къ авѣнїїле еї нѣ-
маї пєзіцієї днтре друмѣрїле челе маї ко-
мерціалє че аѣ ексістат дн тот тїмѣл днтре Е-
вропа шї Іудїа; еа фѣ зн антропо натурал че авєа
ші аѣ треѣїт сѣ се нѣмеаскѣ аша днѣкъ дїн веа-
курїле челе маї днапоете „*centrum compositum*“
ші „*antepost positionem*“, натѣ мотивурїле че атрасѣ
окїрїле лѣї Соломон. Стїнта Скрїптѣрѣ нї аратѣ,
къ їст дмпѣрат аѣ фост зїдїт Палміра днтр' зн дї-
шѣрт; днсь зрѣмїнд лѣї Хосеор, ел констрѣїрѣ мѣ-
ре (зїдурї) сѣнѣтєасѣ пентру ашї асїгура домнїа
са, къчї днадїѣр ел нѣмаї аѣ днфѣрумѣсєнатє шї
днтѣрїто нѣмїндѣо Тадмор (локѣл палмїлор саѣ
Фїнічїлор). Аравїї о нѣмеск Тєдмор. Чєл пѣдїн
тоате ачеле чї ераѣ одатѣ фала шї подоаѣа

а ачестеї політїї аѣ перїт дємѣлт шї токмаї де
дѣпѣ моартеа лѣї Александрѣ чєл Марє се днчєпє
адєѣѣратѣл перїод їсторїк ал Палміреї, кѣнд а-
чєастѣ політїе ш'аѣ кънїгат дїн нѣѣ а еї стрѣ-
лѣчїре сѣѣ домнїреа лѣї Нїкатѣр шї аї сєї коѣѣ-
рїторї Сєлєзнїдєї.

Ачєастѣ мїтропѣлѣ днаѣѣнїтѣ прїн комерцїї шї
днфѣрумѣсєнатѣ прїн маї мѣлѣ веакѣрї де пачє
ші фєрїчїре рѣмасѣ пѣнѣ атѣнїї неатѣрнатѣ; еа
аѣ черкат сѣѣ Романї чєлє маї марї прїфачєрї.
Одєнат чєл маї де пє зрѣмї прїнцѣ путєрнїк днсо-
пїндѣсє къ Галїєн ла кърѣмѣ дмпѣрѣїї, пѣртѣрѣ
мѣлѣ кѣчєрїрї асѣтра Пєршїлор. Зєновїа вѣдѣѣа
са саѣ зрѣмат дн вїрїнїцє; Лонгїн фїлосѣфѣл фѣрѣ
днѣѣѣѣѣторѣл шї мїнїстрѣл ачєстєї рєїїнє; еа ера
фємєєа чєа маї ерѣїкъ шї прїнцєса чєа маї дн-
цѣлєантѣ а тїмѣлѣ сѣѣ, макар къ сє зїчє къ
еа ар фї нѣѣїт пѣлѣчєрїлє мєсєї. Дн анѣл 270
де ла Хє. еа фѣ днѣнїсѣ де кътрѣ дмпѣратѣл
Аѣрєлїан (чї ера дїн нашїре Дако-Ромѣн) къ-
рѣєа еа ѣї дмпѣдовї трїѣмѣлѣ. Лонгїн фѣ оѣѣ-
рѣт пентру къ аѣ фост дїктат скрїсѣаре Зєновєї,
каре рєфѣзѣ де а сє сѣпѣнє дмпѣратѣлѣ Роман.
Пѣдїн дѣпѣ ачєєа Палмірїєнїї зчїсѣрѣ гарнїзонѣл
чї фѣ лѣсат аколє. Аѣрєлїєн днтѣрнѣндѣсѣ сѣр-
пѣ о марє парте дїн палатѣрїлє ачєстєї політїї;
маї тѣрзїѣ ел порѣнчї сѣ сє факѣ алтєлє маї
мѣрєцє шї сѣ сє рєпєрєзѣ темпѣлѣ Соарєлїї. Шї
дмпѣратѣл Дєоклїнїан орѣндѣї сѣ сє факѣ нѣѣѣ
зїдїрї. Днсѣѣршїт Іѣстїнїан аѣ рєпєратѣ шї аѣ
днзєстратѣ къ апє; днсь ачєстє рєпєрацїї нѣ е-
раѣ фѣлѣктє пентру алт скѣпѣ, дєкѣт нѣмаї сѣрє
днтѣрїреа еї. — Ачєасѣ вєкє капїталѣ де ла
Мѣхамєт дн коачє аѣ фост днтрєѣѣнцатѣ нѣ-
маї ка чєтатє. Темпѣлѣ Соарєлїї фѣ прїфѣкѣт
дн тѣрїє шї чєтѣѣѣлє Тѣрчєшї фѣрѣ днѣлѣтє
пїнтрє ачєлє рѣїнє шї пє днѣѣѣнїцїї мѣнцї. Дє

ла треї анї дупь Хе. съ диче фрумосья период ал артилор Палмірей. Тоате ачесте мунументе сънт фькуте дупь ординул коринтік, дичьцошнд моделуріе унї стїл вреднїк де міраре шї де днделініре.

Ачесте рьмьшіце а ле Палмірей акопър о дн-тїнсь кьмїе курмезїшатъ де аазнгул де ун дн-тїнс шїр де колоане, курпїнзїнд о лундїме де 9,100 палме, деспре еа зіче Волней: „колоанеле ачесте формаазъ нїще адуньтурї акьрера сіме-тріе с'аъ сурпат прїнкьдереа мултор алтора дн-тре дьиселе, аїче сънт ашьзате дн асфелї де шїрурї прелунїте, днкьт асьмьнїндусе унор рьндурї де арборї, фьг дн депьртаре шї нз дн-фьцешазъ алтъ декьт нумаї нїще лїнїї лїлїте. Де ла авенїтул ачест лунг акьруеа чентру съ окупеазъ де марї пїедесталї ла каре ацунг алте колоане, съ диче ун мунумент а лїї Іамьлїкус каре съ ефьршешце ла ун аркь де трїзмф. Дупь

ачеа венїм ла темплул Соарелїї, аколо унде деосьїре архїтектура ш'аъ рьвьреат авуцїїа сале шї ш'аъ дїсвьлїт тоатъ мьрїреа еї. Дмпре цурїмеа курпей че о курпїнде есте ка де 67 палме дн квадрат; льунтрул ачестей ера дн-фрумьсєкат ку доуь шїрурї де колоане дн мї-локул кьрїа се афьл о фацадъ ка де 47 палме лунїї, іарь курмезїшул де 124; пїнпрецур се а-фьл ун перїстїл де 41 колоане. О ненумьрате мулїме де колоане де тот фелїл, де мьрїме нїле дн цїоаре, алтеле рьстурнате; темплурї перїстїлурї, мормьнтурї чїнтате, дндесїте дн-дреапта шї дн стьнга а прїнціпалулї авенїт, фор-меазъ дмпреунъ ку зїдіріле Тьрчешї цеамїїа шї рьмьшіцїе релїїей кресїне; ачесть їмпо-зантъ адунаре де рїнї, акьрора прївїре днтарь-ть мїрареа кьльторїлор шї каре аъ дїктат лїї Волней а сале немурїтоаре медїтацїї.

A. Mihailescu.

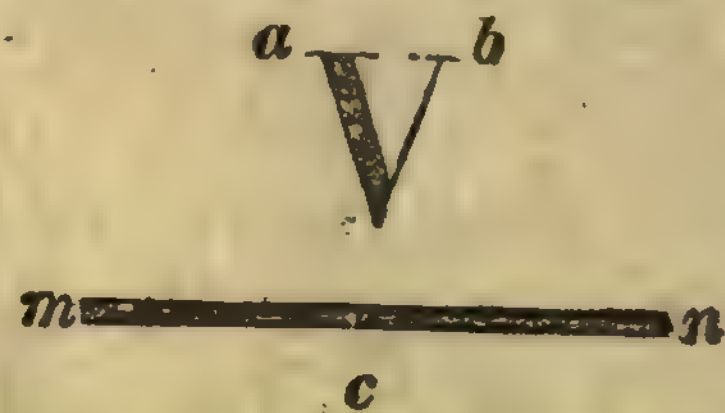
ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪТЪТОАРЕ.

(Зрїта).

Ех о.

Се днтьмплъ кь, ворїнд дн саре-каре локурї, азїм дндатъ репетурїеа (пофторїеа) днтреагъ сеаъ партнїкъ а кувїнтелор зїсе аста се нумеще ех о, еакъ кувїнтъ пентру че се аудє:

Аерул карїле маї тот-деауна нї кондуче сунетул есте елаетїк шї кьмпусе дїн молекуле (пьртї-челе) че се пот асьмьна ку мїчї-бовїце, сеаъ ку бїле де бїлард. Аша дар о бїль дмпїнсь кьтръ пьретеле бїлардулї ревіне (се днгоарнъ) кьтръ днкьторул дн оаре-каре дїрекцїе:

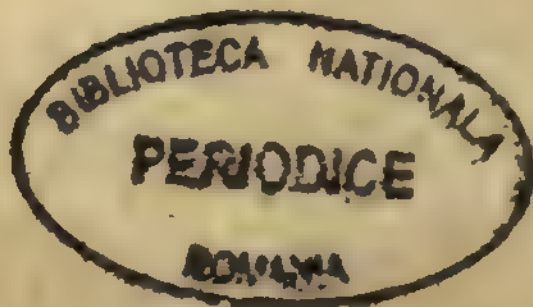

Съ нї днвїнїм о молекуль де аер амїшкатъ дн дїрекцїа ас (вез фїгура) асупра унїї зїд-тїн; еа ва рьсєрї дупре лецїле чокнїрей а кор-пурїлор еластїче дїн с дн б, днкьт о персоанъ ашєзатъ дн а ва азїї кувїнтеле зїсе де кьтръ о алта че с'ар афла ла б: Асть експерїенцїе есте ушоарь а се черка дн ун лок днкїс.

Сьнт ех о каре репетєазъ днтреїї фразурї; спре а се пьте фаче аста, треує ка персоана каре ростєще чєсте фразурї съ фїе дупь кувїн-цъ дїпьртатъ де ла сурфада каре ресфьрїнїе мо-лекула де аер, сеаъ ка ачеле молекуле съ фїе рьсфьрїнїе де маї мулте орї маї наїнте де а а-цунїе ла урекеа персоаней.

(Ва зрїта).

INSTITUTUL ALBINEI

АНЪЛ II.

ЖОАНА ЛОМЕІ.

ПЕНТРЪ

ANDELETNICIREA MOLDO-ROMÂNIAOR.

ІАШІІ, 1846.

№ 30.

8 МАІ.

ОКІРЕ АСЪПРА ПЕРСІЕІ.

Пентру імаінаціле, челе віоае каре дикъ ну аѣ зѣтат історісіріле челе фрумасае че дикънтъ-рѣ копільріа ші цѣнеца лор, Персіа есте леагъ-нул зінілор, патріа розелор ші а прівігітоарілор, пѣмънтѣл прецѣіос каре кѣпрінде дн сінул лѣ діамантѣрі, самѣіурѣ, смарандѣрі, ку зн кѣвѣнт зн фелѣ де парадіс мінунѣторѣ, знде натура-ші десвоалѣ зна дѣпъ алта челе маі склѣітоаре ші маі плѣкуте днавѣцірі. Іатѣ де знде віне а-чеа маре зїміре че сімте тѣнѣрѣл аша де лесне крезѣторѣ дн історісірі, кѣнд шїінца де одатѣ тї аратѣ дн стїлѣ еї чел цеографїк фоарте секѣ: „кѣ Персіа е о царѣ преа рїдікатѣ, акѣрѣіа днѣлѣтѣрѣ се довідеше дндестѣл прїн омѣтѣл чел мулт че каде дн ачеа парте де пѣмънт.“ Тотѣшї дн дескрїіріле шї спѣнерїле че авемѣ де-спре Персіа, се веде о фоарте маре непотрївіре. Шїї нѣ ворѣскѣ декѣт де фрігѣл чел аспрѣ, ал-цї де кѣлѣдѣріле челе несѣферїте; знул нѣ нї а-

ратѣ декѣт нїще тѣфе де трандаѣрі селѣатїчі, шї де стѣнженїце пе деалѣріле челе пїторесче, алѣл нѣ нї діскопере декѣт планѣрі коперїте ку омѣт; ічі зекїрѣл се цїоакѣ дн флорї шї дн разе, коло нїще пѣкле днѣрікошате днѣзндѣ вїле. Дн доѣе кѣвїнте, ної тревѣе сѣ есплїкѣмѣ тоате аче-сте днѣѣціошѣрі аша де діосѣвїте, каре се днпнчїшеазѣ аша де таре шї ловескѣ де одатѣ шї мїнтеа че воеше сѣ кѣцете чеѣа днаїнтеа ачестор таблонѣрі скїмѣѣчоасе.

Кїрѣс чел тѣнѣр дмпѣратѣл Персіеї зїчеа лѣ Ксенофон; „Дмпѣрѣїа пѣрїнтѣлѣ мѣѣ есте аша де днтїнсѣ, дикѣт чїнеѣа моаре де фрігѣ ла зн капѣт, дн тїмї че ла челѣмалт се днѣдѣше де кѣлѣдѣрѣ.“ Днсѣ, дн зїділе ноастре, Персіа нѣ маї есте ачеїа че ера сѣѣ Кїрѣс, са нѣ есте макар нїчі прекѣм ера сѣѣ дінастїа Соѣзїлор. Кѣнд нешїне арѣнкѣ о прївіре ценералѣ аспра історїеї націлор челор векї, мїнтеа се сімте кѣпрїнсѣ де

хн сімцімент де уїміре днаїнтеа ачестїї цїок дн-
фрікошат де сфьшіерї де статусї, де рьстурнїрї
де дмпрьїї, дн каре се ведѣ фоарте днвїде-
рат нестаторнїчіа шї дїшертьїїнеа ачелор маї
днѣнфате шї маї сїмеце пїтернїчії омінешї. Е
де адїне де а прїві спохеле прїн каре Персіа аѣ
трекут де ла моартеа лї Кїрїс, ку чїнчї векурї шї
днмьтате днаїнте де Іс. Хрїстос, порнїнд де ла
Косрѣ 1-її маї мїлт кїноскут сїв нїмеле де Косроес
чел Маре, акьрїа домнїре есте ҃рмать де дн-
вїндереа Імперїеї сале де кьтрѣ Аравї, пе ла а-
нїл 640; де ла дїнастіа Шазневїзілор дн 934,
каре рїдікь пе Персіа дн рьндїл челор маї дн-
тїї нації; де ла кучерїріле лї Чїнгїс-Хан шї Та-
мерлан; апої домнїреа Софїзілар дн 1506; шї
днсфьршїт адїн҃гьнд ла ценїл чел фероче нїмїт
Надїр, каре дн анїл 1736 статорнїчі фалнїка лї
домнїре. Іатѣ прїн че днѣмплїрї аѣ трекут по-
поарїле шї кьїтенїїле лор! Цеорїїа шї Арменїа,
ачесте до҃е цьрї каре, дн тїмпуріле маї дїн ҃рмь,
с'аѣ ҃нїт ку Росїа, дїсвїн҃дусе де Персіа, аѣ
смїлт ачестеї дмпрьїїї о парте маре дїн ҃нїта-
теа еї чеа оріціналѣ. Пї тре҃е а се маї нїмь-
ра Е҃фратїл шї Тїгрїл дн нїмьрїл флувїлор еї;
еле нї днро҃уреазѣ декьт нїмаї о пьртїчікь дїн
хотарїл еї. Днторкьндїне ла контра-зїчерїле
пре каре ле ам арьтат маї сус, атїнгьтоаре де
карактерїл днѣн҃тьторѣ с'аѣ посоморїт че с'аѣ
арьтат деспре Персіа, вом зїче кь днорьндїреа
еї чеа цеографїкь, фоарте курїозѣ скїмбатѣ сїв
днтїндереа чеа фелн҃рїтѣ а гло҃лїлї, аѣ прїлежїт
тоате ачесте зїсурї шї цїдеце аша де контраріе
шї каре дн парте, фїекаре сїнт адївьрате, днс нї
тре҃е а се сокотї ачестѣ прїфачере ка регулѣ це-
нералѣ престе тоатѣ днтїндереа пьмьнтїлї Персіеї.

Сѣ арїнкьмѣ о окїре асїпре амьн҃н҃цімїлор ку-
рїоасе че днѣцїошазѣ ачестѣ царѣ. Марї дн-
тїндерї де локѣ се вьдѣ купрїнсе де нїде де-
шертурї плїне де сьрьтурї декьт де ньсї-
пїшурї. Дн дешертїл чел маре нїмїт Сьрат, се
а҃лѣ мн҃теле Телїсм; телїсм днсамнѣ днкьнтат

шї де ла ачестѣ кувьнт авем кувьнтїл *телїстан*.
Ачест мн҃те, арїдѣ, ржпос дн тоате пьрїїле, дн-
фьцїошазѣ нїде фоме ноче, ку тотїл дїшенцате,
естраордїнаре, курїоазе, днпрекум прївїторкїл шї
скїмьв позїціа пентру а'л прївї. Ньсїлїл чел
негру шї ҃ндьторїѣ че-лѣ акопере, шї пре каре
вьнтїл тьл мїшкь кам адесе, днлеснеше фоарте
мїлт оглїндїреа ҃нор аша прївїрї плїне де іл҃зїї.

Днтре мн҃ції Персіеї, се днсамнѣ а҃їа че се
а҃лѣ ла меазѣ-зї а флувїлїлї Араксѣ шї каре се
дмпротївїрѣ лї Александрї Мачедонѣ. Дн коа-
стїле лор рьсарѣ мн҃ції *Аллонсѣ* каре, дн векеа
Ірканїа, да҃кь вом креде пре Страбон цеографїл,
„днѣцїошаѣ мьреї коастеле лор челе рьпоасе аша
днкьт рїурїле ісворїте дн еї се арїнкаѣ дн кул-
меа лор дн мареа, днформьнд дн аер ҃н аркѣ
лїквїдѣ сїв каре се пїтеа тре҃е пе ҃скат.“

Ре҃еле нїмїт *Шахѣ*, есте абсолут; лїмба҃н҃л
чел фїгурат а сїп҃шїлор лї тї зїче: „*фрателе*
соарелїї шї ал лїнеї. Ла куртеа лї, прїнції де
фамїліа ҃мпрьтеаскь, амбасадорїї шї поецїї сїнт
сїнгурїї карїї аѣ прївїле҃їїл де а шьде днаїнтеа
лї. Дн Карасан се куле҃е челе маї фрумоасе
тїркуазе (пер҃зеле) шї Шахїл шї але҃е пре
челе маї скїмпе дн ачесте пїетре пре҃цїоасе.
Керманїл есте челе҃ру прїн култївїреа трандафї-
рїлї алѣѣ, дн каре се скоате о есен҃ціе фоарте
кьутатѣ дн Асїа. Дн Гїлан се гьсече фрасїнїл че
прод҃че манна; а҃оло се а҃лѣ фоарте мїлтѣ тїсѣ, шї
кьмїлїле се днвенїнеазѣ адесе ку фрунза тїсїлї
пре каре еле о ньбескѣ фоарте мїлт. Дн Персіа
се а҃лѣ маї песте до҃у҃зьчї де фелн҃рї де харьзї;
шї сїнт аша де марї днкьт ҃н омѣ авїа поате сѣ
дзкь дої дн спате. Флорїле шї поамеле де тот
со҃л се наскѣ прїн вьї: іасменї, анемоне, тїлї-
пе; смокїне, родїї, мьре, мїгдале, пїерсїчї, поа-
мь &. Вїнїл чел фамос че есѣ де ла Шїразѣ есте
сортїт пентру ре҃еле. Рьсвоїн҃чїї Персіеї се сл҃-
҃цескѣ ку каї тьтьрешї: Керїм-Хан, адїтат де
҃н асемїнеа калѣ, аѣ фькьт о сїтѣ де леге
дн 58 де оаре. Каїї персїенешї сїнт чеї

маї фрумоші дін Оріент, днес ачеї арабі тсѣ маї
вунї фугарї, прїн урмаре шї маї кѣутаці.

Дн дмпрецїурїміле Шїразулї, капїтала Фарїстану-
лї, сѣнт мормїнтеле лїї Хафїзѣ, Анакреонул пер-
сіенескѣ, шї а лїї Саадї, поетул розелор. Дн
дїпъртаре де дозеспрезѣче леге де ла ачеастѣ

полїтіе, се ачлѣ фаїмоаселе рїне де Персеполїс,
векеа капїталѣ а Персіеї, рїне помпоасе шї у-
рїеше каре-с дмпрѣщїете днтре сате пе о дн-
тїндере маї мулт де опт леге! Іатѣ че фелї де
рїзїденціе авааї рсїї чеї веки.

Т. Кодрескѣ.

ФОРУЛ ДН РОМА.

Сѣвенїреле дін анїї копїлѣріеї шї а жунїеї сѣнт
мулт маї пѣтернїче декѣт тоате челелалте імпре-
сїї кѣпѣтате маї тѣрзїѣ. Кѣт де фелїрїте шї де
їмпортените сѣнт куцетѣріле, че дїщеаптѣ дн ної
нумеле Ромеї, одїніоарѣ атѣт де куноскутѣ шї де
мѣрїтѣ дн пѣтернїчіе! Бѣтрѣнул францез Монтенї
дескрїе, кѣ сїмплїчітатеа са, шї кѣ о їстеціме неїмі-
татѣ фрацедул ентусїасмѣ, че л'аѣ сїмпїт ла прї-
віреа рїнелор Ромеї, дн кїнул урмѣторѣ: „Дм-
прецїурѣріле, шї днтѣмплѣріле Ромеї ле кѣно-
щеамѣ мулт маї де тїмпурїѣ, декѣт пе ачелеа а ле
фамїліеї меле; їар Капїтолул кѣ тоатѣ помпа шї
прїфачереа са, прекум шї нумеле Тїврѣлї тмї су-
наѣ ла тїмпанул урекеї атїнчї, кѣнд днкѣ нуау-
зїсѣм нїмік, нїчі деспре вестїтѣл палат Лѣврѣ,
нїчі де рїул Сеїна. Ідеїле меле се окупаѣ маї
кѣ плѣчере кѣ соарта унїї Лѣкулѣ, Метелѣ, саѣ
Счїпїо, декѣт кѣ а ачелор маї вестїці компатріоці
а меї. Де кѣте орїмѣ гѣсескѣ акѣм ла вѣтрѣнецѣ
фѣрѣ де треавѣ, арѣнк о окїре днапої, днкїпїн-
дїмі стареа чеа кѣ тотѣл днфлорїтѣ, шї лїбера-
лѣ а Ромеї, шї апої мѣ сїмпескѣ купрїнс де о
днсѣфлелїре, каре-мї десїнеазѣ дн днкїпїре рї-
нїле еї атѣт де веки шї атѣт де класїче, пала-
турїле еї атѣт де манїне, шї улїціле еї челе атѣт
де помпоасе.“

Кѣ асемене днфокаре нї аратѣ шї Жївон їсто-
рїкул енглезѣ сентїментїле сале, ла вїдереа ве-
кѣлїї Форум Роман: „Нїчі акѣм днкѣ, дупѣ че
трекурѣ дозезѣчї шї чїнчї де анї де атїнчї, нѣ

пот нїчі сѣ уїт, нїчі сѣ дескрїѣ енердїка днтїпѣ-
рїре, че предомнеа дн сѣфлетул меѣ, кѣнд вѣ-
зїлѣ пентрѣ днтѣїа-датѣ *vegnika cetate*. Дупѣ
о ноапте нелініцїтѣ скѣлѣндумѣ, мерѣеам пе а-
честе рїне, опрїндумї прївіреа ла фїе-каре локѣ
днсѣмнат, шї зїкѣнд дн сїнем: аїче шедеа Ро-
мулу, коло кѣвѣнта Чїчеро, дїнколо аѣ перїт Че-
сар. Петрекуѣ маї мулте зїле днтр' о асфел де
уїміре, неплѣтѣндумѣ сїмці дндестѣл дїспозат спре
а да маї кѣ де амѣнзїтѣл о вреднїкѣ атенціе:
унїеї асфелї де прївїрї мѣреацѣ.“

Нїчі днтр' о парте а Ромеї нѣ се дїщеаптѣ дн
ної сѣвенїре маї класїче декѣт дн *Форѣ*, унде се
паре кѣ вїдемѣ шї акѣм урмеле ачелор бѣрѣацї
стрѣлѣчїці, каре аѣ днподовїт кѣ атѣта ентѣ-
сїасмѣ, дн цѣнецѣ апрїнса ноастрѣ їмацінаціе. Кѣ-
те варїетѣці де фапте вечнїче нѣ нї вїнѣ оаре дн
мїнте дн ачест чентрѣ а мѣрїреї романе? шї кѣт
де їмпортените сѣнт дн фаптѣ ачеле прїфачерї,
прїн кареле трекудоамна лѣмеї, сокотїнд дїн тїм-
пѣл дн каре *Енеа* аѣ вѣзут тѣрме де вїте пѣс-
кѣнд пе локїл Форумлї, шї пѣнѣ дн зїоа де а-
стѣзї, унде ачелаш локѣ сфїнцїт їарѣшї се веде
тѣлѣурат де муцетѣл тѣрмелор. Сказѣнул пе каре мѣ-
рїреа попорѣлїї роман се днтрона кѣ атѣта маеста-
те с'аѣ префѣкут днтр' о пїацѣ де вїте, де кѣтрѣ
урмашїї сѣї чеї деценерацї. Пе рїнеле темплѣ-
лї пѣчеї се факѣ їармароаче, шї нѣмеле *Форѣ-
лїї roman*, се пердѣ акѣм дн ноаптеа веакѣрї-

лор, прѣхъндусе днтръ ун преа неднсьмнат нѣме:
Campo vaccino, кѣмпул вачѣлор.

Днтрѣ челе маѣ днсьмнате рѣмъшѣ а де ве-
вѣмеѣ пе Форул роман сѣнт: рѣинѣ темплулѣ,
каре се сокотеа пѣнѣ акѣм а фѣ а конкордіѣ
саѣ унѣреѣ (де а стѣнга), колона лѣѣ Фокас (дн
фацадѣ), доѣе колоане дѣн темплул лѣѣ *Jupiter
stator* (днтрѣ челе доѣе), шѣ аркул де трѣмѣ
а лѣѣ Септѣмѣ Северул (де а дреантѣ). Шѣрѣл чел
лунг де колоане кам спре стѣнга ла мѣзлокѣл
кадрѣлѣ, с'аѣ сокотѣт мулт тѣм де днтрѣре дн
темплул Конкордіѣ, шѣ кѣлѣторѣл класѣк се со-
котеа мѣреѣ, кѣнд кѣлка пе прагѣл зѣдѣреѣ,
каре де атѣтеа орѣ аѣ рѣсѣнат де елоквенѣа лѣѣ
Чѣчеро. С'аѣ доведѣт днсь маѣ ла урмѣ, кѣ тем-
плул Конкордіѣ ера мулт маѣ апроане де деалѣл
Квѣрѣнал, адѣкѣ днтрѣ темплул лѣѣ „*Jupiter ton-
nans*“ *Жоѣ тѣнѣторѣл*, шѣ днтрѣ аркул лѣѣ Сеп-
тѣмѣ Северул. Де асѣмене с'аѣ сокотѣт шѣ ко-
лоанеле де ла поалеле деалѣлѣ Капѣтолѣн мулт
тѣм дрепт рѣмъшѣ дѣн темплул лѣѣ „*Jupiter
stator*“ дѣн ачел *munificimus habendi senatus
locus* (локѣл чел маѣ днподовѣт, пѣнтрѣ а цѣне
сенатѣл), унде Чѣчеро аѣ адѣнат сенатѣл, дн а-
челе тѣмпурѣ аменѣнѣѣтоаре, кѣнд аѣ детѣнат о-
раѣа са дн контра лѣѣ Катѣлѣна. Ачѣсте сѣнт
дѣн епока лѣѣ Авгѣст, шѣ се прѣвеск ка чел маѣ
дѣсѣврѣшѣт модел а орѣнѣлѣ Корѣнтѣк. Еле
сѣнт рѣдѣкате де ѣмператорѣл Авгѣст, спре адѣ-
чѣре аменѣте, кѣ аѣ скѣпат кѣ норочѣре де о фѣр-
тѣнѣ ла днтоарчѣреа лѣѣ дѣн Спанѣа, кѣндѣ аѣ
фост трѣснѣт ун склав, фоарте апроане де елѣ.
Ѣнѣѣ антѣкварѣ зѣкѣ, кѣ ар фѣ рѣмъшѣцеле дѣн тем-
плул каре фѣ рѣдѣкат „Марѣлѣѣ Ізлѣѣс Чѣсар, Дѣву-
лѣѣ Ізлѣѣс“, де кѣтрѣ ун фѣѣ адоптат де дѣнѣсѣл.

Колоана чѣе маре дн фаца кадрѣлѣ, аѣ фост
мулт тѣм обѣжетѣл дѣсватѣрѣлор а днвѣцаѣлор.
Ѣнѣѣ о сокотеа ка рѣмъшѣѣ дѣн темплул лѣѣ

„*Jupiter custos*“, *Жоѣ антѣрѣторѣл*; алѣѣѣ дѣн а
лѣѣ Вулкан; алѣѣѣ ѣарѣшѣ о доведѣе ка рѣмъшѣ-
ѣѣ дѣн „*Psntea lsi Kaligula*“. Партеа цѣоснѣ-
кѣ а колоанѣѣ ера кѣ тотѣл днгрѣпатѣ дн пѣ-
мѣнт, прѣн ѣнкѣрсѣѣле тѣмпѣрѣлор, шѣ нѣѣѣ унѣѣ дн
вѣпат нѣѣѣ венѣ дн мѣнте де а дѣскоперѣ ачѣѣ
че веакѣрѣле аѣ аскѣнс. Іатѣ кѣ о дамѣ енглѣ-
ѣѣ, дѣчѣса де Девоншѣре, авѣ ачѣастѣ норочѣѣ
ѣдѣе, де а пѣне сѣ се дѣсгрѣане пѣдѣсталѣл, пѣр-
тѣторѣл ѣнскрѣпѣѣѣ, каре апоѣ пѣсѣ капѣт тѣтѣ-
рор дѣскѣсѣлор, арѣѣнд лѣмѣрѣт кѣ ачѣастѣ ко-
лоанѣ н'аѣ фѣкѣт парте ла вре ун темплѣ, чѣ фѣ
рѣдѣкатѣ дн веакѣл ал шѣптѣлеа де Ексархѣл
Смарагдѣ, дн чѣнѣтеа днмѣратѣлѣѣ грѣчѣскѣ
Фокас.

Аркул лѣѣ Септѣмѣ Северул аѣлѣторѣѣ тот ла
поала деалѣлѣ Капѣтолѣн, фѣ рѣдѣкат ла анѣл
20ѣ дѣлѣ Хс. дн чѣнѣтеа днмѣратѣлѣѣ, шѣ а фѣѣ-
лор сѣѣ Гѣта шѣ Каракала, ка пѣртѣторѣ де бѣ-
рѣнѣѣ асѣпра Парѣлор, а Аравѣлор, а Адѣабѣнѣ-
лор шѣ а алтор поноаре де ла рѣсѣрѣт. Аркул
ѣсте де мармѣрѣ пѣнтѣлѣкѣ, шѣ скѣлѣтура днѣѣ-
пѣѣтоаре фапѣлор рѣсѣѣнѣче а днмѣратѣлѣѣ шѣ
а фѣѣлор сѣѣ, доведѣѣе днчѣперѣеа скѣдѣреѣ фѣр-
моасѣлор арте дн Рома. Пе де о парте а ар-
кулѣ се зѣрѣѣе о ѣнскрѣпѣѣѣ, ѣар пе чѣелалѣт
парте, се прѣпѣне кѣ ар фѣ фост сѣпат кѣпѣл
днмѣратѣлѣѣ, шѣзѣнд днтрѣ чѣѣ доѣ фѣѣ аѣ лѣѣ, пе
ун кар де трѣмѣ, трас де 6 каѣ, шѣ авѣнд ла
амѣндѣѣе пѣрѣѣле кѣѣте ун оѣташ кѣларе шѣ ал-
тѣл пѣдѣстрѣ. Рѣнѣѣе, че аѣ аѣкоперѣт Форул пе-
ѣте тот, днгрѣпасѣ аркул маѣ пе цѣмѣѣтѣте. Се
шѣѣ кѣ днѣѣѣ папа Леон ал X, поронѣѣ лѣкѣра-
реа дѣсгрѣпѣрѣѣ лѣѣ, дар авѣѣ сѣѣѣ папа Пѣѣс
ал VII, с'аѣ урмат маѣ кѣ дѣнаѣдѣнѣсѣл, шѣ сѣпѣн-
дѣсе дн цѣрѣл аркулѣѣ, л'аѣ скѣс де тот, дѣн дн-
тѣнерѣѣл нѣѣѣѣ. Z. Колѣѣѣѣѣ.

ARMILE DEFENSIVE ȘI OFENSIVE A ANIMALILOR ȘI A VEGETALILOR.

(Ankeere).

Армеле інсектелор сѣнт фoартe варіавіле ші дн-
деобше се алкѣтѣскѣ дін ніще коарне рѣмуроа-
се ка ла рѣдашкѣ, каре дн мѣлте софрі сѣнт
фoартe родітоаре. Ла уніле торакул (пештѣл)
се прелунѣще дн коарне. Ніще асемене пре-
лунѣрі че се вѣд ші ла пасері, п. к. ла *ѣkeroc*,
че аре ун пліскѣ дуплѣ ші ла *kezar* че аре пе
фрѣнте о коамѣ осоасѣ; се пот сокоті маі мѣлт
ка ніще адѣоцрі де прісос, декѣт ка мѣжлоаче
де апѣраре сеаѣ де атак. Оаре-каре інсекте
сѣнт днзѣстрате кѣ аче ашѣзате дінапоіа абдо-
менѣлѣ (пѣнічѣлѣ) ачеіа че се поате відеа ла
о албінѣ саѣ алтѣ інсектѣ дін фаміліа албінілор.
Ракѣл ші алте крѣстацелe се слѣжескѣ кѣ кле-
щії пічоарелор, ка кѣ ніще арме атѣкѣтоаре дн
тімп че тот трупѣ есте протегѣт прін о днвѣ-
літѣрѣ осоасѣ дмпротіва а орі че атак, нѣ днсе
ші де дінції пешелор саѣ де пліскѣл унѣ соѣ де
кефалоподе, каре фінд маі вѣртос, снарѣ ако-
перемінтеле крѣстацелілор. Ачест пліскѣ, есте
ун фел де корнѣ пѣтернік, ашѣзат пе брацѣл ані-
малѣлѣ ші тѣ слѣжеше днтру а прінде храна са;
ел стрѣвате пѣнѣ ші прін гіоака скоїчеі, ші фінд
кѣ ачесте анімале, кѣм ші алте кефалоподе аѣ
трупѣл моале, апоі натура вѣрнд а де апѣра де
атакѣл нѣмерошілор дѣшмані, лі аѣ дат ун вѣзу-
нар дн каре сѣ пѣстреазѣ о субстанціе неагрѣ
фoартe деасѣ, каре дмпрѣщіетѣ фінд дн мінѣтѣл
прімеждіеі, днформѣ дн депѣртаре ун нор днѣ-
некос, дн досѣл кѣрѣіа анімалѣл сѣ поате аскѣн-
де ші а скѣпа де ачеі че-л урмѣрескѣ. Дін ма-
міфере Мечітѣл, ні днѣцѣошазѣ ун мѣзлокѣ ана-
лог кѣ ачесте де каре ам ворбіт. Кѣнд ачест
анімал есте алѣнгат, словоаде дінтр' ун вѣзунар
ун ліквід атѣт де пѣтурос, днѣт дѣшманії сѣнт
невоіці а фѣці, непѣтѣнд сѣфері тѣріа лѣі. Нѣ
тоате гіоачеле (скоїчеле) сѣнт навезе протегѣ-
тоаре, чі нѣмаі унеде апѣрѣ де прімеждії пе оа-

ре-каре фінце, че нѹ сѣнт дн старе а рѣсплѣтї
кѹ рѣѣ челор че ле факѣ рѣѣ. Ла унїе молѹще
пѣмїнтїче, ачесте навезї акопѣр нѣмаї о парте а
трупѣлѹї шї сѣнт фоарте славе; дїн протївѣ ла
алтеле атѣта есте де вѣртоасѣ ачеасѣ гїоакѣ,
шї днвѣлеще не анїмал атѣта де бїне дїн тоате
пѣрцїле, кѣт дн ачеасѣ лѣкзїнѣ есте скѹтїт де
орї че атак; днсе кѣнд нѹ ле поате днкїде, дїн
прїчїнѣ кѣ се атлѣ днтре дннселе вре нн труп
вѣртос, атнче анїмалѣ поате днннѣ прада
душманїлор сѣї. Се їсторїсеще кѣ унеле момїце
ар шї а се фолосї де ачеста шї кѣнд зѣрескѣ
вре о стрїдїе дескїсѣ, арннѣ болованї днтре
даравурїле сї шї анїмалѣ непѣтннд а се аскѹнде
рѣмѣне прадѣ гїбачнлѹї вѣнѣтор. Нѹ есте днсе
преа де крезѹт кѣ момїцеле с'ар хрѣнї кѹ стрїдїї
кѹ атѣта маї мулт днѣ есте кѹ аневое де кре-
зѹт, кѣ ачесте анїмале ар шї сѣ се фолосасѣ
атѣт де бїне де а лор пѣдїнѣ днѣлещїре.

Алте органе сугътоаре, дн формъ де кърліце
ші перї, служъскѣ де арме вермілор ші ехінудер-
мілор; дінтре ачесте анімале, уніле сѣнт ако-
перїте кѣ павезе петроасе, алтеле п. к. урсінуд
аре аче дмпунгътоаре ка а пещілор ші а порку-
лѣ гімпос; днсе фръѣзімеа ачестор органе ес-
те мулт маї mare, пентру кѣ еле сѣнт ші маї ас-
кущіе.

Медхземе, аѣ нище арме ашърътоаре ку тотул деосъвите, ла дънселс піелеа съкретсаъ ун лік-від акрѣ че фыптѣеще асупра піелеі ка ші ұрзіка, де унде ачесте анімале ш'аѣ кыпътат нуміре де *şprînă de tară*.

Кіліуціле піетроасе а поліпіїлор (аніmale лъ-
куітоаре дн марцеан) сѣнт ніще адъпостірі сігу-
ре дн фундул кърора се ретраце анімалул, дн-
токмаї ка шї броащеле дн цїстеле лор. Ну тре-
вѣ а лѣса афарѣ дін нумърул анімалїлор бїне
протегїте шї пе ачесте търътоаре, че сѣнт кон-

формате дн кінул чел май потривіт пентру аптра-
ре, ші днкъ, че-ї май мулт, еле аѣ фост моделул
дуь каре омул аѣ фькут павезеле, днкът се

паре къ стръмошій нострі с'аѣ служіт ку аCOPE-
ремінтеле челор май марі соьрі де вроаше ціс-
тоасе, ка ку ніще павезе.

Doniŕi.

ФІСІОНОМІА ОМЪЛЪІ.

(Зрѣта).

СЕМНЕ СКОАСЕ ДІН ЧЕРЧЕТАРѢА ОКІЛОР.

Ешѣтура май маре саѣ май мікъ а глобулї о-
кнлї атьрнъ де ла май мулта сеаѣ де ла май
уцїна десвълїре а порціей кріерулї каре-ї ашъ-
зат дінапоїа лї, пе волта орбітей; ші фїнд къ,
дуь Галл, ачеастъ реціоанъ а кріерулї есте
скаунул меморїей кувїнтілор; апої оаменї дн каре
домнеше ачеастъ меморїе фїлолоґїкъ аѣ окїї
булбукадї саѣ ешїці афаръ.

Колорѣ окїлор дѣ ашїждереа кѣтева семне фї-
сіономїче. Окїї де ґн колор фоарте клар саѣ
лімнїде се кувїне дн ґенере, персоанїлор вълн-
де, сфїчоасе, пѣцїн кудетътоаре, днсѣ спїрітуал-
нїче ші фїне. Фачем о лваре-амїнте дн треакът
къ омул ші калул сѣнт ґнїчїле анїмале акърора
колорѣ ал окїлор се скїмъ фоарте мулт днтре
їндївіде.

Ќн окїї негрѣ саѣ оакїш аратъ май мултѣ тѣ-
ріе ші куражѣ, май мултѣ енерґїе ші вїошїме
ші май мулт ґенїѣ.

Оаменї, ші лѣкрѣл 'ї кам рар, каре аѣ окїї ро-
шїї, ка Алвїношїї, сѣнт слабі ші де спїріт ші де
трѣпѣ.

Днсѣ еспресїа окїлор, ачеїа че се нумеше прї-
віре, есте сѣмнѣл фїсіономїкъ ачел май їмпортент.

Ќн окїї стрѣлѣчїтор ші вїош се кувїне нѣмаї
ґнїї омѣ днцѣлегъторѣ ші спїрітуос; ґн асфелѣ
де омѣ поате сѣ аївъ о прївіре кам дістракѣт
ші несїгурѣ, ґн окїї пѣцїн еспресїв; днсѣ вор-
веаскїї де ґн сѣдет вреднїкъ де а-ї мїшка їнїма
саѣ де а-ї трезї пагїмїле лї! ші атѣнчеа кѣтѣтура

лїї скѣнтееазѣ ші се днсуфлещѣ, окнл лїї се
апрїнде тот де ачелашѣ фокѣ де каре ші сѣфле-
тул лїї е днфлѣкѣрат. Аша се відеа пе трївѣ-
нъ вестїтул Мірабо презмѣлнѣдѣшї ку неднгрїжі-
ре, асѣпра ґнеї адѣнѣрї атентїве, ґн окїї рѣче
ші пе ґнѣмѣтате днкісѣ: дїнтр' ґн тѣѣ ел словозїа
днчет нїще фразе конѣззе ші фѣрѣ де ноймѣ; а-
пої, апрїнзїндѣсе пѣцїн кѣте пѣцїн де днсѣшї кѣ-
ґетѣріле лїї ші де сїнѣурѣ рѣсѣнареа ростѣлїї
сѣѣ, ші ка кѣм с'ар фї дешептат де кѣтрѣ мѣр-
мурѣріле протївнїчїлор лїї, се ведеа де одатѣ
прївіреа лїї стрѣлѣчїнд, дн тїмпѣ че ші трѣснї-
тул лїмѣґїей лїї сшїа дїн бузеле лїї челе арзѣ-
тоаре, днсуфлате де кѣтрѣ ґенїл неатѣрнѣрей
ші а їмпровїзаціей. (Ростїреа кувѣнтѣрілор фѣрѣ
прегѣтіре).

Окнл ґнїї небушѣ аре май тот-деаґна ачееашї
еспресїе; елѣ е рѣче ші пѣцїн мїшкѣторѣ: дозе-
зѣчї де прївїрї а ґнеї асфелѣ де фїнцѣ сѣнт тот
аша де неднсѣмнате ка ші о сѣтѣ де кувїнте
ешїте дїн ґура лїї.

Де вреї сѣ шїї дакъ ґн омѣ аре спїрітѣ ші
сїмѣбілітате, май днтѣѣ ґїтѣте дн окїї лїї ка
сѣ-ї везѣ довада. Тревуе сѣ те дісперезї де ї-
нїма ачелїа акѣрїа окїї рѣмѣнѣ сечї ші неа-
прїншї ла спѣнера саѣ аскултареа ґнеї нїноро-
чїрї марї, саѣ а вре ґнеї фапте фрїмоасѣ. Дн-
сѣ лакрїмїле сѣнт май кѣ самѣ спре днтревуїн-
цареа фемеїлор: еле лї шерѣескѣ де одатѣ ші де
ланче ші де павѣзѣ.

Маї мулт поате чінева днцъледе декът поате есприма ачеїа че дъ прівіреї еспресїа днцълеціреї шї а пьтундереї. Окїї унуї омъ де спїрїт еъ днтр' о клїпъ еспресїа кувенїтъ къ дмпрецурьріле шї къ персоанїле дн мїзлокъл кьрора ел се афль. Омул лїпсїт де днцълеціре пьстреазъ о кьутьтуръ ацїнтатъ шї несїгуръ, акьруїа еспресїе е маї тот-деауна дн непотрївіре къ персоанїле шї къ дмпрецурьріле. Окїл, пентру ка съ фїе еспресївъ, треуе съ фїе мїшкьторї; днсъ о мїшкаре дїн кале афаръ вьдеще ун спїрїт нелїнїшїт саъ дїшенцат, шї кьте одатъ смїнтїт саъ волнав.

Ўн окїї скьнтеїтор шї умедъ, акьруїа плеоане сьнт пе цїумьтате днкісе, е семнхл унуї темперамент волуптуос: ачеаста-ї еспресїа чеа маї адївьратъ а аморьлї шї а пофтеї.

Се афль окї каре шї скїмьъ дн фїе-че мїнугъ еспресїа; еї се кувїнъ унор персоане фоарте вьнуїтоаре саъ днзьстрате къ о їмацїнацїе віоае. Тотушї, окїї сьнт, дїнтре тоате пьрцїле фїсіономїеї, ачеїа акьрїа карактеръ варїазъ чел маї мулт шї чел маї рьпїде: чеа маї мїкъ кльтіре де їнімь-ї фаче съ се скїмье; еї пьстреазъ къ тоате ачестеа, дн мїзлокъл тутурор ачесторъ варїацїї, ун карактеръ партїкуляр фїе-кьруїа їнєъ.

Тоцї шїз дїосьвї о кьутьтуръ сумеацъ саъ сфїїчїоасъ, образнїкъ саъ modesty, аспрь саъ домоалъ, бїне-воїтоаре саъ плїнь де урь шї вїндїкатївъ; еї бїне! ачеастъ еспресїе обїчнїтъ а кьутьтурей есте сьмнхл чел маї сїгур а карактерулї. Е фоарте раръ ка ачеста съ нх фїе дн унїре къ еспресїа обїчнїтъ шї натуралъ а о-кїлор.

Се четеше днкъ маї къ ушурїнцъ дн окї стареа де фацъ а сьфлетулї, прекум шї сїмцїментїле шї патїмїле че-лъ тулвуръ. Кьражълї днсуфлецьще, пофта-ї фаче съ стрьлгчїаскъ де мїї де фокурї; мьнїа-ї днфлакьрь; трїстьчїнеа-ї стьнце; фріка-ї цїне дескїшї шї немїшкьторї. Тот ачеїашї окї, обсервадї дн днпрецурьрі дїосьвїте, днфьцїоша-

зъ панорама віе а тутурор патїмїлор. Аъ трїт пентру фїе-каре дїн ної, оаре-каре персоане акьрора окї аъ днвьдат шї аъ дескоперїт, дн кьтева лунї, чеа маї маре парте дїн патїмїле ноастре, ба днкъ маї мулт шї декът ар фї пьтутъ съ афле дїнтр' о четїре днделунгатъ а вестїтулї Арїстотел, Лаватер саъ Лашамьр. Дрепт съ сїгнемъ кь ачеастъ манїеръ де а студїа їнїма омінеаскъ аре прїмеждїїле прекум шї плъчерїле еї.

СЕМНЕ СКОАСЕ ДІН ЧЕРЧЕТАРЕА НАСЪЛЪІ.

Се афль дн фїгура омінеаскъ трьсетурї мїшкьчїоасе шї пуруреа скїмььтоаре днпъ стареа сьфлетулї, шї трьсетурї каре рьмьнъ нестрьмьтате, орї шї каре ар фї мїшкьріле їнїмеї; настл есте де фелхл ачеста. Ростїаскъ взеле весе-ліа прїн зїмьетъ, дерїдереа прїн о ацїнтїре еквївокъ, саъ деспрецул прїн о днкрецьтуръ, настл рьмьне тот ачелашъ, тот-деауна немїшкатъ. Прївїтор мутъ шї непьсьторї, ел се цїне дн мїзлокъл унеї сьене днпьтїмїтъ фьрь де а се мїшка чева. Днхунцурат де акторї еспресївї, ел лї днпрьмьтъ днфьцїошареа лхї чеа рьче дн прївїреа ефектулї че еї тнелтеск, шї енерцїа лхї пентру а о днплїнї; днсъ вре ун ролъ актївъ елх нх аре нїчї одатъ. Фїе пїеса траїккъ, прекум дн мьнїе, саъ комїкъ прекум дн їсвукнїреа бькурїеї, ел нх-шї скїмьъ нїчї цїокъл, нїчї позїцїа. Ел пьстреазъ неднчетат позїцїа порончїреї, тот-деауна немїшкьчїнеа непьсьреї, а неднгрїжїреї саъ а статорнїчїеї.

Требуїе оаре пентру ачеаста съ днкіемъ кь настл ар фї о трьсетуръ неднсьмньтоаре пентру ка съ нх маї цїудекьмъ де ла чеа днтьї вїдере деспре карактерул оаменїлор? Ба нх, кьчї ток-маї пентру кь ел нх се днпьртьшєще нїчї кум де ачесте кльтїтурї де їнімъ трецьтоаре каре факъ дїн фїгура омінеаскъ ун таблонъ аша де фелхрїтъ шї аша де скїмььчїос, ної треуе съ пннемъ маї мьлтъ їмпортенцъ ла днсьмньріле че ел нї ва продуче.

Насул аратъ май мултѣ клѣтіріле де інімъ актуале, декѣт днклініреа чеа натуралъ а спірітуалі, ші декѣт енергіа структурей ші ценіхл темпераментуалі. Прін трѣнсул се дескопере слѣбѣчунеа ші енергіа, новлеца саѣ днціосіреа, о сімцзалітате ковѣршітоаре саѣ днклѣкареа патімілор де кѣтрѣ о воінцѣ май таре декѣт еле. Днсь ел дісвѣлеще днклѣ ші май віне аплекѣріле енергіче че се наскѣ дін організація чеа дінтѣхл, декѣт густуріле нестаторніче каре се наскѣ дін едукаціе сеаѣ дін есемплу. Днсьфршіт ел ну дескопере май нічі зна дін слѣбѣчуніле кѣпѣтате саѣ дін віртуціле че ар авеа; днсь ел аратъ ку оаре-каре днкредінцаре каре-ї кїар есенція карактерулї індівідуалѣ. Іатѣ кѣ акум воеск съ вѣ спун ші кауза.

Не ла врѣста де треїспрезѣче саѣ де патрѣспрезѣче ані, епока пувертѣцей саѣ спревїрстнічіей, насул ші іа дісвѣліреа ші форма че о ва пѣстра тот-деауна фѣрѣ де скімваре. Насул, ка ші фрунтеа днѣціошазѣ ун фелѣ де ефіціе (ікоанѣ) а спірітуалї ші ка о програмѣ а карактерулї. Насул ші ку фрунтеа сѣнт май тот-деауна днтр'о армоніе десѣвѣршітѣ; ачеїа че унѣ дін трѣншії вестеще челалалт ѣл днхувїінцазѣ; хотѣріріле лор сѣнт унанїме. Е преа рарѣ ка ун насѣ урѣтѣ съ се уніаскѣ ку о фрунтеа фрумоасѣ ші днѣлѣгѣтоаре. Кумх-ї насул, кумх-ї фрунтеа, аша-ї ші спірітул; ачеастѣ регулѣ аре пѣціне есенції саѣ аватерї.

Асѣмінеа ла чінчїспрезѣче ані пептѣл креще, гласул се скімѣ ші секселе се карактірісазѣ. Пѣнѣ атїнчеа ар фї фост ку непутїнцѣ де а превїдеа каре ар фї форма насулї, ші кѣт де маре ар креще. Епока дн каре ел се дісвѣлеще есте дар ачеїа дн каре секселе се десїнеазѣ, дн каре темпераментул се формѣ, ачеїа дн каре трупул еа тѣріе саѣ рѣмїне слаѣ пентру тоатѣ віаца; дн аша фелѣ кѣ насул есте контїмпуранул аплекѣрілор, а патїмілор, а темпераментулї, де асемїне ші а ачестей енергії трупешї каре, дупре градул еї, пѣстреазѣ тот-деауна о аша де маре днрїхїре аспїра пуртѣрей оаменї-

лор. Пентру че оаре треѣче съ се міре чїнева де днсьмнѣріле челе прецїоасе че насул днѣціошазѣ дн оаре-каре персоане, каре аѣ о фїгурѣмѣреацѣ, мулт май віне декѣт ші де о хронографїе де не ла веакул де мїзлокѣ? Аша ведемѣ дн таблоанїле прїнцилор нострї де прїн вісерїчі, оаре-каре семне, днклѣ ачестеа нї лѣмѣрескѣ де ацїхнѣ, каре аѣ фостѣ карактерул ші пуртареа лор дн прївіреа попорулї песте каре аѣ домнїт еї.

Тотушї днсьмнѣмѣ вре о кѣтева дін формїле че прїмеще насул ші, оаре-каре сокотїнцѣ дн ачестѣ обїект пре каре фїе-чїне лї ва модїфіка дупѣ воінцѣ.

Організаціле челе май адесе се днсьамнѣ аде-се прїн насурї марї, короетїчі, саѣ нѣ, формїна май а треїа парте дін фалѣ дн днналціме ші о а патра парте дін тотїмеа капулї. Черѣл чел фрумос ал Атенеї ші ал Ромеї, моравурїле репѣблікане, віаца таверїлор, цїмнастіка ші лїттарїл, фѣчеаѣ карактерул ачестеа дестул де фамїліеар дн фїсіономїле гречешї ші ромѣнешї; ші днклѣ кїар ачестеа попарѣ марї, прївіаѣ насул деспре каре ворѣмѣ ка сїнгурул семнѣ потрївітѣ ку маїе-статеа зїнілор ші а іроїлор.

Тотушї фоарте рарѣ се днѣтмїлѣ, дн тїмѣурїле ноастре модерне, нїще асфелї де насурї перпендікуларе пре каре артїстїї Гречї авеаѣ депрїнде-ре де а ле днсьшї статїлор лор, ші кїар ачеастѣ лїпсѣ дупѣ спїса лї Лаватер ар фї о перфекціе ші о норочїре пентру органїсмул омінескѣ; кѣчї ачестѣ аутор претїнде кѣ: *en nasul ns este fisiconomiceste vns, tare cas spiritsoc, dekt nstma knd el dnfyciohaz nuce dnoitspi cas inflexcii line, nuce dndlaucit shoare cas nuce tsetspt ma mlat cas ma pncin vxsste.* Ел май адаоце а зїче: *Unde ns veu antzani vre o mik adnkyspt, en felis de prvsuipre antre trekstoarea frntet ks nasul, афарѣ nstma dak nasul ns va fi foarte dnoits, nstma traueu niti o sperancu k veu deskoneri an агел inc niti чел ma mik karakter de новлецѣ ші де тѣріме.* (Ва срта).

АНЪЛ II.

ЖОАНА ЛУМЕІ.

ПЕНТРЪ

NDELETNICIREA MOLDO-ROMÂNILOR.

ІАШІІ, 1846.

№ 31.

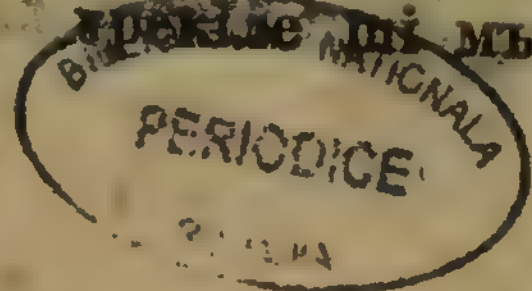
16 МАІ.

ІНСУЛА СЪНТА ЕЛЕНА.

Дескоперіреа Інесулеі Сѣнтеі-Елена, де кѣтръ Іоан де Нова, плутіторъ португезъ, дн анул 1502, унелті де а се днлесні дестѣл де мулт комерціѣ рѣгатѣлѣ Португаліеі дн Індіа. Ашъ-затъ дн мѣзлокѣ вреа днтѣнесѣлѣ Очан, се па-ре кѣ проніа аъ фѣкѣто сѣ насѣ днадінесѣ дн сінул мѣрілор пентрѣ ка сѣ шербеаскѣ де адъ-пост саъ ачѣаре васелор ісѣте де фортуні. Дескоперіреа ачестеі Інесуле де кѣтръ Нова, се тѣмплѣ дн 21 Маіу, зіоа аніверсарѣ а Еленеі, мама лѣі Константін дмѣратѣл. Португезіі о меріндарѣ дндатѣ кѣ анімале дѣместіче ші се а-рѣтѣрѣ рѣвнѣторі де а пѣстра ачестѣ посесіе нѣуѣ. О пѣрконстанціе крѣдѣ днлесні днпопо-рареа сінгѣрѣтѣцілор Сѣнтеі-Елене. Алфонсѣ Алѣкверве, гѣвернатѣрул ашѣзѣрілор португе-зѣшѣ дн Індіае апѣсене, днвѣнгѣторѣ ла Гоа, порончі ка Португезілор фѣгарі кѣзѣці дн пѣтереа дн сѣ лі се тае насѣл, крѣкѣ ле ші мѣна стѣнгѣ

пентрѣ педѣалса крѣменѣлѣ лор, ші сѣ се трѣматѣ аша чѣнтіці дн Португаліа. Днсѣ нѣнорочіці аъ фост дѣсѣаркаці дн кале ші лѣсаці ла Сѣнта-Елена кѣ кѣціѣа негрі ші кѣ кѣтеѣа анімале че се дѣѣѣркѣрѣ дн Інесулѣ пентрѣ а се днмѣлці ші а чѣ де нѣтрѣре ачестеі колоніі нѣуѣ. Ачестѣа-і чеа днтѣш сченѣ маре де дѣрере ла кѣре аъ фост мартѣрі ачестѣ пѣціне леге де пѣ-мѣнтѣ, арѣнѣате дн мѣзлокѣ мѣреі Атлантѣче. Тотѣш кѣражѣл, стѣторнѣціа ші дѣпріндереа кѣ нѣнорочіреа веніндѣ дн ачѣторѣл ачестор колоніці нѣнорочіці, ісѣутѣрѣ де а днтѣмеіа дн Сѣнта-Елена о стѣціе прѣцѣіоасѣ пентрѣ а амерінда ші а маі да пѣтере екіпажілор обѣсіте де о лѣн-гѣ ші остѣнітоаре кѣлѣторіе.

Сѣнта-Елена се ачѣл маі ла дѣмѣтѣтеа дѣг-мѣлѣ де ла Афрѣка ла Амерѣка де Меазѣ-зі. Ачестѣ інесулѣ, пентрѣ тот-деѣуна чѣлеѣрѣ, нѣ аре дѣкѣт нѣумаі чінчі леге дн лѣнѣіме ші трѣі

ди лърциме ші унспрезъче ди днпрецирме. Дипъртатъ де ла Америка де шесе сѹте леге, ші де нозъ сѹте леге де ла Капул де *вѣна-сперанца*, інсула чеа маї мікъ а *Дитлацгрей*, че есте де о днпъртаре де треї сѹте де леге, есте партеа де пѣмънтѣ каре-ї чеа маї апропїетъ де са. Ънде пѹту сѣ се алеагъ ди лѹмеа днтреагъ ун локъ маї сінгѹратїкъ ди сінул мѣрілор, ун пѹнт маї ретрасѣ де ла лѹкрѹріле де пе аста лѹме, декът Сѣнта-Елена ку Хѹдсон-Лове, пентрѹ а фї ди адївѣр мормѣнтѹл де віѣ пентрѹ мареле капїтанѣ Наполеон файма днтрегѹлѹї універсѣ?

Маї апроапе де 90 де ані Португезїї пѹтурѣ сѣ трагъ ла Сѣнта-Елена фѣрѣ а се дндої кѣт де пѹцін кѣ вре унѣ попорѣ ар маї пѹтеа кѹцета ла еа. Днсфѣршїт ла 8 Іунїе анулѣ 1588, Сїрѣ Томас Кандїшѣ саѣ Кавендїшѣ, ла днтурнареа лѹї де ла о кѣлѹторїе ди цѣрѹл лѹмеї, се афлѣ дїн тѣмпларе ди фаца Сѣнтеї-Елене, днпопоратъ кѹ Европей, віне апровїзїонатї ку анімале де тот фелѹлѣ шї дїн сінул кѣрѹїа се дналца о вісерї-кѣ ѹнде пѹтеа чїнева сѣ аѹнїгъ прїн о шесе фѣрѹмоасѣ. Токмаї ди анул 1600, ди тїмѹл статорнїчїрей *Компанїей Індїїлор*, кѣ ачеастѣ інсулѣ днчепѹ а се маї візїта кам десѣ де кѣтрѣ васеле енглезе шї оландезе. Нѹмероаселе ашѣзѣрї а ле Португезїлор де пе мѣрїніле оріентале шї окїдентале а ле Афрічей наѣ фѣкѹт сѣ неагріжаскѣ Сѣнт-Елена, пе каре пѹсе мѣна Оландезїї. Ачестїа ди анул 1651 днтемеїнд о ашѣзаре маї днсѣмѣнѹтоаре ла *Капул де вѣна-сперанца*, Енглезїї апѹкѣ інсула Сѣнта-Елена, ку нѣзѹїнѣ де а нѹ о маї пѣрѣсї нїчї одатѣ. Чел днтѣѣ гѹвернатор енглезѣ рїдїкѣ фортїфікації ди анул 1658. Еле се нѹмі четѣцѹїа Сѣнтѹлѹї *Iates*, спре мѣгѹдїрса дѹкѹлѹї де Іоркѣ, маї а пої рецеле Іакѹбѣ ал II, афлѣторѣ атѹнчса ди фѣрѹнтеа компанїей де Афріка. Реапѹкатѣ ди анул 1672 де кѣтрѣ Оландезїї, карїї нѹ пѹтурѣ сѣ о пѣстрезѣ днделѹнїгѣ; Сѣнта-Елена девенї ди партеа компанїей Індїїлор, каре ди пѹтереа

шартеї саѣ леѣнїрей прїн каре ачеастѣ інсулѣ аѣ фост днгѣдѹїтѣ Компанїей, тї днвоїа дрепѹл де а да афарѣ дїн посесїе пре пропрїетарїї де пѣмѣнтѹріле рѣмасе нелѹкрате ди кѹрѣере де шесе лѹнї.

Капїтанѹл Нѹарїер аѣ фост гѹвернаторѹл ачестей інсуле [ди анул 1691. Се спѹне деспре ачестѣ капїтанѣ о датїнѣ, каре се ва пѣрїа чѹда-тѣ. Ел авса депрїндере де а прїмі, афарѣ де консїлїѹл сѣѣ, пре орї шї каре лѣкѹїторѣ ла прїнѣл лѹї. Ера де аѹнїсѣ ка сѣ шадѣ ла маса лѹї, пентрѹ ка сѣ нѹ фїе дмѣрѣкат рѣнїчї вецївѣ. Ачеста аѣ прїлежїт ди анул 1717 о хотѣрїе а консїлїѹлѹї сѣѣ, вреднїкѣ де днфѣрнареа брїтанїкѣ. Сѣ аѣ статорнїчїт ку дїнадїнсїл, кѣ ди лїнса гѹвернаторѹлѹї се ва пѹне саре ди партеа сѣлеї де масѣ менїтѣ консїлїѹлѹї; капеланѹлѹї (преѹтѹлѹї) шї оаспекїлор, нѹ лї се вор да пентрѹ доѹе саѣ треї персоане декът нѹмаї о гѣрѣфїцѣ де пончї; доѹе гѣрѣфїце пентрѹ патрѹ саѣ шесе; іар дакѣ ар вої маї віно вінѣ апої сѣ лї се дее кѣте о бутелѣкѣ ди локул гѣрѣфїцей. Іар пентрѹ оаспекїї ашезаці дїн ко-ло де саре, словодѣ лї ера де а беа ачеїа че вор вреа шї кѣт вор вої.

Компанїа Індїїлор оріентале посесѹеще ди парча Інсула Сѣнта-Елена де ла сѣфѣршїтѹл веакѹлѹї ал 17-леа. Де ла 1801 пѣнѣ ла 1805, кѣте 165 де vase сосїаѣ пе анѣ ла Сѣнта-Елена. Ачестѣ нѹмѣр се ҃ркѣ ла 193 ди анул 1833. Днпопорареа Сѣнтеї-Елена ера де 3078 де сѹфлете ди анул 1808, шї де 4381 ди анул 1823 адїкѣ: 1201 алѣї; 911 де ашезѣрї-цївіле шї мїлітаре; 1074 де склавї; 729 персоане де фелѹрїте колорѣрї; 442 Хїнезї шї 42 де ласкарї. Сїр Хѹдзон Лове пентрѹ а довед гѹвернѣмѣнтѹлѹї сѣѣ кѣ морталїтатеа есте ма-мїкѣ, сѹв кѣрѹмѣїреа лѹї, хотѣрї, пентрѹ ка сѣ аѣнїгъ ла о крешїре де днполораре, ка копї-нѣскуці дїн склавї сѣ нѹ маї фїе а стѣпнїлор лор-фемеїле де ла 16 ані шї оаменїї де ла 18 ані

Джѣцпошареа Сѣнте-Елена, де департе, се
паре аѣ о стѣнкѣ пустіе ші рѣпоасѣ. Кѣ кѣт чі-
нева се апропіе, стѣнчїле дїн чентру се маїскїм-
бѣ ла відере, днѣс сїнтїкѣ нозрїї кѣ цїклѣурїле
лор. Днѣсѣршїт се зѣреще о вале днѣгустѣ аѣт-
тоаре днѣтре дої мунці. Полїтіа аре о прївелїше
дестїл де пѣкѣтѣ, шї нїше пѣнѣте дїн дїпѣртаре
дн дїпѣртаре кѣ ванїанї індїенешї; о еспланадѣ
(днїндере) де дозе сѣте де палме патрате се
аѣлѣ ла днѣтраре. Каса гѣвернаторулї шї челе-
лате зїдрї сѣнт ла стѣнга, вїсерїка есте фоар-
те потрївїт зїдїтѣ. Полїтіа кѣпрїнде треї улїше,
дн каре дозе сѣнт плїне де дугене унде се дн-
шїрѣ продуктеле а амбелор лѣмї. Мунтеле Ру-
перт се дналѣ ла рѣсѣрїт шї мунтеле Ладерѣ
ла апѣс. Ын друм шовїторѣ дѣче ла каса де
плезенціе а гѣвернаторулї. Аерѣл нѣ преа есте

сѣнїтос, шї температура варїазѣ ла фїекаре днѣмѣ-
тате де оарѣ, потрївїт друмзрїлор не каре мерѣ
чїнева. Плоїте челе маї марї шї пѣкѣтеле челе
маї умедѣ трмсазѣ де одатѣ дѣпѣ ун соаре арѣз-
торѣ шї дѣпѣ о аршїцѣ днѣдѣшїтоаре. О парте а
їнѣсїлеї есте аконерїтѣ днѣкѣ де скорпїї, шї адесе-
орї се вѣд валанїле (кїцїї) днѣвѣртїндѣсе прїн днѣрѣл
пѣрмѣрїлор. Дѣпѣ бѣтѣла де ла Ватерлоо, пер-
соана лѣї Наполеон, дн пѣтереа трактатѣлї дїн
28 Август 1815 аѣ фост днѣредїнцатѣ гѣвернѣ-
лї інглїзескѣ каре-ї алеасѣ інѣсїла Сѣнта-Елена
де резїденціе. Пѣтерїле гарнїзонулї с'аѣ адѣо-
рїт фоарте мѣлт, шї васе де рѣсѣої стациона дн
фаца інѣсїлеї. Днѣпѣратѣл аѣднѣсѣ ла Сѣнта-Еле-
на дн лѣна Ноемврїе 1815 шї мѣрї ла 5 Маї а-
нїл 1821.

Т. Кодрескѣ.

ТѢРНѢЛ КРАНІЛОР АѢ А ТІДВЕЛОР.

Інѣсїла Іервех (дн мѣлте хѣрцї нѣмїтѣ шї Зер-
вї) се аѣлѣ дн фацѣ кѣ марїнеа нордїкѣ а А-
фрїчеї, апроане де Тѣнїс шї Трїполї. Еа аре ун
дѣмѣнт [де тот нетед, днѣкѣт днѣтр'о днѣпѣртаре
днѣкѣт нѣ се веде алѣтѣ, дѣкѣт нѣмаї вѣрѣурїле ар-
ворїлор де курмалї, сїнгѣрул обѣжет чѣ о фѣкѣт
днѣсїмнатѣ днѣкѣт дн тїмѣурїле челе веки. Ку-
прїнѣсїла сї есте кам де вре о 24 мїле цѣрмане,
шї лѣкѣзїтѣ де о ссмінціе де Аравї ускѣчшї.

Тоатѣ імпортенца ачестеї інѣсїле стѣ днѣтр'ун
монѣмент дн форма унеї пірамїде, кѣлѣдїт дн
їдѣве де оаменї, шї ашѣзат не цѣрмѣл унїї портѣ
аре е тотодатѣ, чѣлѣ маї фреквентат, шї чѣлѣ маї
днѣтр де дѣваркаре. Матерїалѣл ачестїї монѣмент
е кѣпрїнде дн маї мѣлте мїї де тїдѣве де оа-
менї, авѣнд фїе-каре не дн цїос кѣте ун чоланѣ
пїчор, орї кѣте ун брад, шї лїпїте днѣтре сїне
чѣва лѣт шї нѣсїп, песте тотѣл апої с'аѣ а-
нѣкат мѣлт вар нестѣнс; дн партеа мѣреї фїнд

бѣтѣт де апѣ, се веде мѣлїмеа кѣпѣцїнїлор шї а
алтор чолане.

Днѣпопорареа Інѣсїлеї ш'аѣ лѣват днѣчелѣтѣл нѣ
мѣлт дѣпѣ кѣчѣрїреа пѣрѣї нордїче а Афрїчеї;
маї тѣрзїї с'аѣ стѣпѣнїт де кѣтрѣ нашалїкѣл
турческ дн Трїполї. Фїлїп II а Спанїеї днѣдем-
нат де Ла-Валет шеѣл кавалерїлор де Малта,
сѣрѣнсѣ ла анѣл 1561 о арміе де осташї бѣнї,
шї о флотѣ маре, ка сѣ сѣпѣнѣ Трїполїсѣ, не ка-
ре о лѣасѣ пѣцїн маї наїнте, вїтеазѣл пїрат Дор-
гѣт де ла Малтезїї неѣнїцї днѣтре сїне. Дор-
гѣт днѣтѣрїсѣ четатеа кѣ фортїфікацїї днѣкѣт тїмѣ
аѣ фост сѣв стѣпѣнїреа лѣї.

Флота крѣщїнѣ се алѣкѣтїа дн 28 де корѣвїї
марї де транспоѣт, шї дн 50 галере, комендї-
тѣ де вѣтеазѣл марїнарї Дорїа; нар арміа де
30,000 авѣа де комендантѣ не вїцѣ-реѣеле де
Сїчіліа, не Ла-Церда шї не дѣка де Медїка Сї-
домїа. Тоцї прѣвїдеаѣ ун рѣзѣлтат фоарте стрѣ-

лучит, кум ші неапърата кѣдере а статукѣ де
Тріполіеѣ; нумаї Доріа ну зічеа нѣмѣкѣ, ол сѣн-
гур обсервасѣ дупѣ пѣціне зіле, кѣ коменданці
нѣ авеаѣ нѣчѣ куражѣ, нѣчѣ еснерѣенціе дестѣлѣ
пентру дѣсѣрѣинареа че ш'о лѣасѣрѣ, дѣмѣ аче-
стіа се лѣуда, кѣ аѣ пѣс де гѣнд сѣ стѣрпѣскѣ
Ісламѣсѣл дѣн рѣдѣчѣнѣ дѣн Африка.

Дупѣ треї зіле аѣнѣнгѣнд ескадра дѣн фаца Трі-
полісѣлѣ; ші Ла-Церда вѣзѣнд фортѣфикаціе че-
тѣці, деклѣрѣ кѣ нерѣшѣнаре кѣ четатеа ну се
ва пѣте лѣа, фѣрѣ де о артѣлеріе греа; де ачеїа
еспедѣ доѣе галере ла Малта, ка сѣ адѣкѣ ар-
тѣлеріа; тарѣ ел кѣ рѣмѣшѣца флотеї се дѣдрек-
тѣрѣ дѣн спре інсѣла Іерѣсѣх, унде аѣнѣнгѣнд де-
бѣрѣкѣ фѣрѣ мулѣ остѣнсѣлѣ, токмаї не локѣл
унде стѣ акѣм тѣрѣнѣл кѣпѣцінілор. Аравїї кѣ
куражѣ се арѣнкѣрѣ асѣпра лор, дѣспѣтѣндѣле
пѣнтѣшѣ тоатѣ пѣлма де лок че ачѣстіа вроїа сѣ
о купрѣндѣ. Дѣнтр'ѣн мѣнѣт сѣте де інсѣланї
морѣї акѣперѣрѣ кѣмѣлѣ вѣтѣліеї, четатеа се лѣѣ
кѣ асѣлт, фѣкѣндѣсѣ прѣдѣ фѣрѣіошѣлор солдѣнї.
Нѣчѣ вѣрѣста, нѣчѣ секеѣл ну фѣрѣ рѣспѣктѣте, ха-
рѣмѣрѣде се дѣнкѣлѣкѣрѣ, лѣкѣїторїї се мѣчѣлѣрѣрѣ,
тар парте се дѣсѣ дѣн рѣвіе, орї сорѣції поч-
телор мѣрѣшѣве а унор вѣрѣїторї дѣсѣрѣнаці.

Іондах кѣпѣтенїа Аравїлор, стрѣнсѣ не аї сѣї
дѣнтр'о лѣвадѣ де курмѣле, апроѣне де сѣтѣл
Вад-Ес-Цѣвѣв (сѣтѣл поѣмеї), ші асѣпта прѣле-
жѣл де ашї рѣстѣторнѣчї кѣїрономїа, не карѣ кре-
шѣнїї іо рѣпѣрѣ кѣ недрѣнтѣл. Цѣвіа фѣїка лѣї ас-
кѣнсѣ дѣн касѣ пѣрѣнтѣасѣкѣ, скѣпѣ де о камдѣтѣ
де мѣчѣлѣрїа фѣкѣтѣ, дар дѣн ненорѣчѣре фѣїнд
дѣскоперѣтѣ де Дон Іозѣ Саѣра гардѣстѣл лѣї Ла-
Церда. Ачѣста токмаї акѣма тѣшї пѣтѣ нумѣле
прѣн о рѣшѣноасѣ сѣлѣїре асѣпра сѣрмѣнеї Цѣвіа.
Дѣнсѣрѣшїт скѣпѣнд ѣа прѣн мѣзлѣачѣ інѣенїоасѣ
де сѣѣ пѣтерѣа аспѣрѣлѣї сѣѣ стѣпѣн, аѣнѣнсѣ дѣн
кастрѣл (таѣѣра) пѣрѣнтѣсѣкѣ, ші сѣпѣндѣї рѣшѣ-
неа че аѣ сѣѣерѣт, дѣкѣсѣ ошї пѣнтрѣ тот-деѣзна,
рѣдѣкѣндѣшї вїаца ка непѣрѣхѣнїта Лѣкреціе рома-
нѣ. Ла моартеа іѣї дѣнтрїстѣтѣл ші дѣспѣра-

тѣл Іондах, цѣрѣ чеа маї кѣмплѣтѣ рѣсѣѣнаре (вѣн-
дѣкаре).

Остѣшїї крешѣнїї сокѣтѣсѣѣ кѣ дѣпѣ ачѣасѣтѣ мѣ-
кѣ дѣмпрѣтѣвїре н'ѣѣ де а се маї темѣ де нѣмѣкѣ
дѣн партеа Аравїлор; дѣчї ѣї с'ѣѣ дѣдат кѣ тотѣл
ла молѣчѣнїї ші ла пѣтрѣчѣрї вѣаханѣле. Іондах
вѣзѣнд дѣнсѣ непѣсарѣа кѣ карѣ вѣрѣжмѣшїї лѣї
тѣшї пѣтрѣчѣсѣѣ дѣмѣѣтѣндѣсѣ, се фѣрѣшѣ пѣнѣ дѣн
сѣт, сѣпѣонѣ тоатѣ, ші фѣїнд кѣ ну ѣра нѣчї о
пѣзѣ дѣн цѣрѣл сѣтѣлѣї, ѣл адѣсѣ не аї сѣї кѣ
сѣне, ші ашѣа де одѣтѣ кѣзѣрѣ Аравїї дѣн мѣзлѣ-
кѣл крешѣнїлор. Ачѣста аѣ фѣст сѣмѣнѣл чѣл
дѣнтѣї а рѣспѣлѣтѣреї лор; ші інїма рѣнїтѣ а пѣ-
рѣнтѣлѣї аравѣї, ну се поатѣ акѣм вѣндека дѣсѣѣѣр-
шїт, дѣкѣт нумаї прѣн чеа маї кѣмплѣтѣ рѣсѣ-
ѣнаре асѣѣра лор.

О асѣмѣне сѣнѣѣрѣсѣтѣ парѣдѣ се формѣ ші
дѣн сѣтѣл Есѣх. Дѣнкѣрѣжѣнїї прѣн ачѣст рѣзул-
тѣт, Аравїї се арѣнкѣрѣ дѣн чѣте асѣпра кѣпѣталїсѣї,
о дѣнкѣнѣѣѣрѣрѣ, ші се гѣтѣсѣкѣ де асѣлт. Крешѣнїї
сѣмѣцѣсѣкѣ трѣѣѣнѣца унеї дѣмпрѣтѣвїрї сѣрїоасѣтѣ, ѣї ші
адѣнѣ тоатѣ трѣпѣле чѣле маї ѣѣне, де пѣѣне дѣн
фѣрѣнтѣ дѣпѣ артѣ дѣсѣпѣлѣнатѣ а Еѣропѣї, ші дѣн-
дѣамѣнѣ не вѣрѣжмѣшї ла рѣзѣѣнѣї. Мѣсѣлмѣнїї дѣн-
кѣмѣтѣндѣсѣ се прѣндѣ де вѣтѣліе, се арѣнкѣ кѣ
тѣрѣварѣа чеа маї апрѣнсѣ дѣн шѣрѣрїле крешѣнѣшїї,
ле спѣргѣ, ші-ї сѣлѣсѣкѣ сѣ-шї гѣсѣсѣкѣ мѣнѣтѣїреа
дѣнтр'о фѣгѣ рѣшѣноасѣ. Аравїї фѣлѣсѣндѣсѣ де
ачѣасѣтѣ дѣмпрѣѣѣѣрѣре дѣнтрѣ дѣн четѣте, не карѣ
крешѣнїї о пѣрѣсѣсѣ акѣм, фѣѣїнд спре портѣ.
Дѣнсѣ оѣра (чѣасѣл) лор аѣ сѣнат! рѣфлѣкѣсѣл
мѣрїї, карѣ аїчѣ цѣне 8 оѣре, аѣ арѣнкѣт тоатѣ
корѣѣїле лор ла ѣскѣт. Аравїї тѣї ѣрмѣресѣкѣ пѣ-
нѣ дѣн аѣѣ, унде рѣзѣѣнѣл се рѣнѣѣсѣе, тѣї тѣе,
тѣї ѣчїд кѣ мѣїле, дѣнѣсѣнїї фѣїнд ла мѣчѣлѣрїсѣа
ачѣасѣтѣ інѣѣрнѣлѣ де кѣстѣмѣл лор, мулѣт маї ѣшѣрѣ
дѣкѣт ал крешѣнїлор, карїї дѣнкѣрѣкаѣї де залѣ
шї де алѣте армѣѣтѣрї греде, авїа цѣнеѣѣ фѣаѣѣ кѣ
сѣрѣнтѣнїї Аравїї.

Дѣнтрѣ тоїї крешѣнїї чѣе дѣсѣѣѣрѣсѣтѣ не Інсѣлѣ, пѣ
дѣнїї нумаї аѣ скѣпѣт кѣ вїаѣѣ, тоїї чѣїмѣлѣцї пѣрѣїѣ

де аскунітл савіей Аравілор, днсѣршіт нумаі у-
нла а рѣмас віѣ ші ачеста ера Саера.

„Ачеста аѣ фост дорл меѣ чел маі фервін-
те,“ зісѣ Іондах, „сѣ ну вѣ атінцеі де дн-
сѣл, пѣстраці-лѣ пентру міне.“

Ла-Церда каре днѣк нѣчі ну ешісѣ дін кора-
біе, възнд пе де о парте рѣнарса десѣвршітѣ
а арматеі, іар пе де алтѣ парте флота турчеас-
кѣ апропіндусѣ де Інсулѣ, пердѣ тот гѣстл
де аші маі рѣсѣгна асѣпра Аравілор, ші ур-
мѣнд есемпллѣлѣ лѣ Іондах ла челе маі грозаве ші
мунчітоаре кінурі, пентру а дмпѣка умбра не-
пріхѣнїтеі Цоіе. Днсѣршіт не маі пѣтѣнд фі-
рса оменеаскѣ сѣ сѣфере о асеміне рѣтрѣтаро
ші скінѣнїре, і сѣ дїспѣрці капѣл де кѣтрѣ
трѣнкѣл чел цѣпїт де піеле днѣк де віѣ, ші
сѣ пѣсѣ ка коронѣ дн възфл турнѣлѣ. кѣ-
пѣціналѣ, днтрѣ стрїгѣріле де възуріе а Араві-
лор вірѣторі. (Везі ікоана алытуратѣ).

Дн възлїа ачеста аѣ перїт 14,000 де кре-
шіні, — іар дн тоатѣ еспедїціа 25,000.

Рѣсѣвнареа Аравілор фѣ десѣвршітѣ; дар о

ісѣвндѣ аша вреднїкѣ де днсѣмнат, кѣм пѣтеа
оаре сѣ се пѣарзѣ пентру сімпла історїе а аче-
стеі Інсуле, че авеа трѣвїнцѣ де зн монумент,
каре сѣ адѣкѣ амінте лѣкѣіторїлор еї іспрѣвіле
стрѣмошілор лор? Фїнд кѣ Мусулманїї ну ле
скрїѣ преа унор, алої лї венї дн мїнте де а
тѣ капетеле-крѣщїлор кѣзѣці дн възлїе, ші
де а фаче дін трѣнселе зн монумент. Дн тїмї
че турнѣл де тїдѣ се възлїа, Саера се пѣсѣ-
се дін поронка лѣ Іондах ла челе маі грозаве ші
мунчітоаре кінурі, пентру а дмпѣка умбра не-
прїхѣнїтеі Цоіе. Днсѣршіт не маі пѣтѣнд фі-
рса оменеаскѣ сѣ сѣфере о асеміне рѣтрѣтаро
ші скінѣнїре, і сѣ дїспѣрці капѣл де кѣтрѣ
трѣнкѣл чел цѣпїт де піеле днѣк де віѣ, ші
сѣ пѣсѣ ка коронѣ дн възфл турнѣлѣ. кѣ-
пѣціналѣ, днтрѣ стрїгѣріле де възуріе а Араві-
лор вірѣторі. (Везі ікоана алытуратѣ).

З. Колѣмѣ.

ОКІРЕ АСѢПРА ІАПОНѢЛѢ ДН АСІА.

Іатѣ че скрїе знл дін чеї маі вестїці скрїї-
торї французї деспре статѣл Іапонѣлѣ: „Порту-
гезїї, ашѣзаці ка негѣціторї авѣці ші ка нїще
реці пе мѣрцініле Індіей ші дн пенїнсула Ганге-
сѣлѣ, трекѣрѣ маі ла урмѣ, дн анѣл 1538, дн
інсуліле Іапонѣлѣ. Дїнтре тоате цѣріле Індіей,
Іапонѣл днвреднїчеще маі кѣ самѣ лѣареа-амїн-
те а Фїлософѣлѣ ші а Історїкѣлѣ. Венеціанѣл
Маркѣ-Паѣл аѣ дат о релацие деспре Іапонѣ дн-
кѣ дн векѣл ал трѣспрезечелеа; ел кѣлѣторї-
сѣ пе ускат ла Хїна, ші шѣрвїнд днделѣнѣгѣ
тїмї сѣхѣт знл дін копїї лѣ Чїнгїс-Ханѣ, дн-
пѣртѣшї челе маі дїнтѣл днсѣмнѣрї деспре аче-
сте інсуле нумїте Іапонѣл ші кѣрора ел ле зіче
Цїпанѣрї; днсѣ контїмїуранї лѣ, каре адоптаѣ
фавлїле челе маі гресолане, ну крѣзѣрѣ адївѣ-

рѣрілор арѣтате де кѣтрѣ файмосѣл Маркѣ-Паѣл.
Манѣскрїсѣл лѣ рѣмасѣ мѣлтѣ тїмѣл некѣносѣт:
ел пікѣ маі ла урмѣ дн мѣнїле лѣ Хрїстофор
Колѣмѣ, каре се слѣжї ну пѣцін де а шї маі
днтемееа сперанца лѣ де а афла о лѣме ноѣ,
каре ар пѣтеа сѣ леѣе рѣсѣрїтл кѣ апѣсѣл.
Колѣмѣ ну се дншѣлѣ декѣт дн пѣрререа кѣ
Іапонѣл ар атїнде пѣмѣнтл Емісѣереї че ел аѣ
доскоперїтѣ. Шефїї релїціей аѣ фост тот-одатѣ ла
Іапонезї ші шефїї днпѣрѣціей маі мѣлтѣ декѣт ла орї
каре алтѣ націе а лѣмеї; Сѣкѣсїа понтїфіклор-
домнїторї се веде прелѣнїндѣсѣ кѣ маі мѣлте
векѣрї днаної. Днсѣ секѣларїї сѣл мїренїї, дн-
пѣртѣшїндѣсѣ пѣцін кѣте пѣцін де кѣрма гѣвер-
нѣлѣ, пѣсѣрѣ мѣна кѣ десѣвршіре пе ла дн-
кїереа веакѣлѣ ал шесеспрѣзѣчелеа, фѣрѣ а кѣ-

теза тотуші ка съ нѣмѣсаскъ расса шѣ нѣмѣ
де pontifici кѣрора ле аѣ рѣпѣт тоатѣ пѣтереа.
Сѣверанул понтифѣ, нѣмѣт Daipo, оракулул релі-
діеі, аре венітурі фоарте марі; днѣс пѣтереа
абсолютѣ шѣ нецѣрмурітѣ се кувіне сѣверанулѣ
секѣларѣ, акѣруіа нѣме есте Кѣео.

„Релідіа чеа маі ауторізатѣ дн Іапонѣ купрін-
де респѣлтірі шѣ педенсе дѣнѣ моарте. Порончі-
ле еі челе маі де кѣпѣтеніе. пре каре еі ле нѣ-
ме кѣ dŕmpezeuŕi, опрескѣ мінчѣна, некумпѣта-
реа, чѣртѣшагѣл шѣ оморул. Се маі веде днѣ
шѣ днѣвѣцѣтура деспре тѣмпераніе саѣ кѣмпѣта-
ре, каре опресче вѣтуріле спірітуосе, шѣ аче-
сте порончі се днѣтіндѣ кѣ опріреа тѣдереі пѣнѣ
шѣ асѣпра анімаліор; шѣ дакѣ еі аѣ мулте фавѣле,
апоі се асамѣнѣ дн ачеаста кѣ тоате попоареле
каре днѣкѣ нѣ аѣ кѣноскут лѣмѣна адѣвѣрулѣ респ-
пѣдїтѣ прїн днѣвѣцѣтура хрістіанісмулѣ.

„Фїнд кѣ фундаментул моралулѣ есте тот а-
челашѣ ла тоате попоареле, апоі сѣнт аніждереа
шѣ датїні дн віаца дївідѣ че се вѣдѣ статорнїчіте
песте тот пѣмѣнтул. Де есемплу Іапонезї се
візітеазѣ дн зіоа де анул ноѣ, шѣ ѣшї факѣ да-
рурі унул алтѣіа, рѣделе шѣ прїетїні се адѣнѣ ла
тѣ локѣ дн зіле де сѣрѣвѣтоаре. Еї аѣ супер-
стіціа вѣрѣжіторїдор. Се веде ла дѣншї пелерї-

наѣул саѣ візітаціа локѣрілор сѣїнте, черкѣріле
кѣ фок аша прекум се фѣчеа шѣ ла ної кѣ сѣ-
рѣтареа сїнецеї днѣкѣркатѣ, кѣ кеаа вісерїчеї ѣ
кѣнд чїнева кѣдеа сѣв прїпѣс де чѣртѣшагѣ; дн-
сѣршїт еї пѣнѣ пре оаменї лор чеї марї дн
черѣ ка шѣ Гречїї шѣ Романїї; днѣс кѣ ачеа дї-
осѣвіре кѣ ла Іапонезї нѣмаї Daipo аре дрепѣл
тѣнеї асемїне днзїнірі саѣ апотеозѣ.

„Іапонул ера днѣкѣршїт дн маї мулте секте, де
шѣ сѣвт тѣ рече-понтифѣ; днѣс тоате ачесте ач-
те се днѣтролокаѣ дн ачелешї прїнціпї де морал.
Ачїї че кредсаѣ дн метампсїкѣзе (тречереа ст-
флетѣлѣ дн оаменї дн анімале) шѣ ачѣіа че нѣ
кредсаѣ дн еа, нѣ мѣнкаѣ атѣнчеа ва кїар шѣ а-
стѣзї карнеа довітоачелор че шерѣескѣ пре омѣ.
Тоатѣ націа се нѣтресче кѣ ѣрезѣ шѣ кѣ легѣмї,
кѣ пеще шѣ кѣ поаме.“

Сѣнтул Франціскѣс Ксавїе предїкѣ Еванѣелїа
ла Іапонѣ дн анул 1554. Дн анул 1629 се нѣ-
мѣра маї віне де патрѣ сѣте де мїї де крещїні;
ачеаста кѣшѣнѣ оаре-каре теамѣ днѣпѣратѣлѣ,
каре дн анул 1637 порнї о прїгонїре асѣпра
лор нѣмїчїнд крещїнісмул.

Капїтала Іапонѣлѣ есте Іедо; Іапонезїї дн ѣе-
нере сѣнт мїчї, арѣмї шѣ слѣцї.

Т. Кодрескї.

ФІСІОНОМІА ОМѢЛѢ.

(Жрѣта).

СЕМНЕ СКОАСЕ ДІН ЧЕРЧЕТАРЕА ОМІЛОР.

Персіенї нѣеаѣ аша де мулт карактерул де-
спре каре нѣ е ворѣа, адїкѣ насѣл короетїк саѣ
преа рїдікатѣ, днѣкѣт нѣ преа вѣкѣрошї ар фї
рекуноскут дрепѣ рече не тѣ прїнцѣ че нѣ ар фї
аѣт тѣ асемїнеа насѣ. Іатѣ центрѣ че еѣнѣчїї

ераѣ маї кѣ самѣ днѣсѣрчїнацї де а траѣе кѣ до-
те дѣпѣте насѣл тїнерїлор прїнцї персіенї.

Сѣаѣ вѣзѣт фамїлії днѣтрѣцї акѣрора насѣрї ко-
роетїчї формаѣ карактерул дїосѣвїторѣ шѣ акредї-
торѣ; шѣ ачестѣ клїрономїе де ла о пелерї-

ла алта се веде маї де кѣпїтенїе днтрє класеле
трѣндаве шї вѣнде, кѣрора о старе де о ста-
торнїкѣ просперїтате саѣ де авѣїе лї дѣ путе-
ре де а'шї аледе аліаціе лор шї де а се вукура де
о віадѣ фѣрѣ де пїедїчї шї фѣрѣ де сѣпѣрѣрї шї
неацїнсури. Тонмаї ачесте персоане че'с ѣнзѣстра-
те ку ѣн насѣ короетїкѣ, се аплеакѣ фоарте рар
ла лѣкрѣїе трупешї, дїн ачеаста організаціеа е-
сте маї тот деаѣна деградатѣ; шї маї дн денере
ачесте персоане'сѣ днтрєпрїнзѣтоаре шї амбіціоасе
ку десевѣршїре. Фамїліеа Воровезѣ се ачла дн а-
чаестѣ катїгорїе, шї натѣ че дндемнѣ пе шечул
ачестеї фамїлії де а зїче, адресѣндѣсе кѣтрѣ ѣ-
нл дїн руденїїе лѣї челе тїнере че ера маї не-
астѣмпѣратѣ де кѣт тоці чїелалці: „Фїї елок-
вентѣ шї віртосѣ дн атѣта кѣт поці; сілеще де
а фї днвѣцат, ачеаста нѣ се агонїсеще днтр'о зї,
фѣ-ге ерудїт (кѣртурарѣ), аста'мї віне ла сб-
котеалѣ... Днсѣ мѣ рогѣ, скѣмпл мѣѣ амїкѣ,
сѣ нѣ аї амбіціе де а девїні сѣнтѣ: канонїза-
ціа вѣрѣлѣ тѣѣ Карол аѣ рѣїнатѣ фамїліа ноа-
стрѣ!“

Ѣн насѣ маре предомнїт де о фрѣнте ларгѣ шї
проемїнентѣ саѣ ешїтѣ афарѣ де каре се діс-
парте прїн о недѣсѣмнатѣ скѣзѣтурѣ, аратѣ до-
рїнцѣ маре пентрѣ путернїчїе, статорнїкѣ воїнцѣ
де а днфрѣнта днїїедекѣрїе, шї стѣрѣїнца неа-
пѣратѣ пентрѣ а ле комбате, днсѣ нѣ шї чїркон-
спекціа саѣ кївзїреа де а ле днлѣтура, нїчї дн-
цлєпчїнеа де а ле абате шї де а ле нїмїчї: на-
стл лѣї Наполеон ера дїн феллѣ честѣ де не ѣрмѣ
Кѣнд окїї се ачлѣ маї днтр'о нївелѣ ку насѣл,
о фоарте де крезѣт кѣ спїрїтул есте моале, во-
їнца шовѣїтоаре, шї днцѣлєдереа сѣнѣтоасѣ есте
маї де нїмїкѣ.

Насѣл ачлѣндѣсѣ де а дрепѣл ѣнїт ку фрѣнтеа
ѣрѣ а фї вре о адѣнчїре саѣ вре о прѣвѣшїре
днтрє насѣ шї фрѣнте, есте маї тот деаѣна сем-
їл капрїціїлор копїлѣрешї, а ѣнїеї дешертѣчїнї
ѣвѣршїтоаре, шї кѣлє одатѣ а віцілор шї а дн-

ціосїреї. Нїмїкѣ нѣ фаче пе чїнева днціосїторѣ
шї тѣрѣторїѣ ка неднвїнса невоє а ѣнїеї путер-
нїчїї пе каре нѣ о поате кѣнѣта де сїне днсушї.
Амбіціїе сѣвалтернє сѣнт каре днкурѣжеазѣ де-
снотїсѣмѣл шї тїрѣнїа: асфел ера насѣл денералѣ-
лѣї Нарчїс, ачлѣторѣ сѣв днпѣрагѣл Іустїнїан.

Ѣн насѣ короетїкѣ вестеще дн денере мѣндрїе
шї амбіціе; меланколїїї шї колерїчїї аѣ ѣн асе-
мене насѣ. Ла насѣрї марї барба есте обїчнїт
деасѣ, окїї негрї саѣ мѣрї, пѣрѣл негрѣ шї а-
спрѣ. Чеа маї маре парте днї полїтїчїї чеї марї,
днї амбіціошїї чеї маї фамїошїї шї о мѣлїме де
посѣї марї шї прозаторї ілѣстрї с'аѣ днсемнат
прїн насѣрї де о мѣрїме маре: Кїрѣс, Констан-
тїн, Макиавел, Лѣдовїк ал Хї-леа, Катїліна, шї чеа
маї маре парте днї скрїїторїї вѣкулѣ лѣї Лѣдо-
вїкѣ ал ХїV, Шїллер, Кѣвїер ш. а. л.

Ѣн насѣ де мїзлокѣ шї сѣнпїратїкѣ есте сем-
нѣл ѣнїеї сїмпѣвїлїтѣцї віоае, ѣнїеї імаїнації шї а
ѣнїї ентѣсїасѣмѣ, кѣлє одатѣ а фїнецеї, а гїбѣчї-
еї шї а вікленїеї; асфел есте насѣл оаменїлор
нервошї.

Ѣн насѣ скѣртѣ, грѣмѣдїтѣ, гросѣ ланѣрї, палїд
шї ѣмфлатѣ аратѣ амѣвїнцареа шї адесѣорї есте
семнѣл ѣнїї темпєрамент лїмфатїк, шї а ѣнїеї кон-
стїтуції скрочѣлоасѣ. Маї тот деаѣна ачесте на-
сѣрї скѣрте шї десе се асоціазѣ ку нїще окї ал-
бастрї, ку буза маре шї ку пѣрѣл блондѣ: барба
атѣнчїеа есте саѣ преа пѣцїнѣ саѣ лїпсеще ку то-
тѣл. Нїще асфелѣ де насѣрї аратѣ пѣцїнѣ енер-
ціе, пѣцїнѣ статорнїчїе, шї днкѣ шї маї пѣцїнѣ
пѣдєкатѣ; шї нѣ сѣнт днзѣстрате ку вре ѣн о-
аре каре градѣ де меморїе шї де імаїнаціе; ба
днкѣ, фїїїд кѣ індївїделє асфелѣ фомате сѣнѣ
маї тот деаѣна болнѣвїчїшї, трѣндавї шї шѣзѣ-
торї аної еї агонїсескѣ кѣлє одатѣ о есперїенцѣ
доместїкѣ саѣ де касѣ дестѣл де прекоче (тїм-
пурїе) днкѣт се сокотескѣ де каснїчї ка де нї-
ще феномене мїчї шї де ѣнѣ спїрїтѣ преа алесѣ,
днсѣ ачеаста-ї нѣмаї о пѣлѣлае.

Насул есте адессорі повърнит спре дреапта, днес ачеаста нх кзпрінде нічі о імпортець дн прівіреа карактерулу; аста віне дін сімплул резултату пентру кь дьмь маї тоці о дитьітаре ла дькрт брацхуї дін партеа дреапть. Стънгачі аї насул плекат спре стънга.

Патіміле челе марі прекум ші воаліле слъвеекь фігура ші факь насул маї маре адікь маї ешіт афарь.

Насуріле дн каре діспърцітура чеа дінтре нърї есте ешіт афарь, ші се прелунчеце кьтрь гурь, арать маї тот-деауна ун егоїсмь саї о сімпвалітате аша де лакомь, дикьт нешіне нх маї аре невое де семнул де каре ворвеекь пентру аї днсемна ші аї елестьма феріндусе де сі.

Он насѣ акьрзіа рьдчїнь есте адьнкать ші върфул гроеь ші рідікат, арать пунїнь сагачїтате саї ачерїме, пунїнь мьрїме, днес мьлт дндь рьпнїїе ші о маре плекаре спре целосїе. Дакь насул се плеакь кьтрь гурь, ачеаста арать маї ку самь ніще куцетьрі пьмїнтеї.

Дхнїї паралеле, че шерпзеекь не льтурїде насулї, арать маї тот-деауна ісокондрїе, пьтнїїе саї мїсантропїе, ші адессорї о малїчїозїтате фрікоась каре, недндрьзнїнд сь ворвїаскь, ші ресьвунь прїн рьзутьїї ші грїмасурї.

Оаменїї фрікошї, манїачїї (смітїїї), ші оаменїї пре каре-ї окунеазь ніще віоае стьруїнкь, саї ніще медїтачїї профунде, капьт адессорї депрїндерї де а свьрчї върфул насулї ку ун вїн необїчнїт; алчїї рідїкь тот-одать капул ші буза тот дн ача парте; алчїї слободь не невруте ун цїнет мїкь фьрь вре ун днцьлесь саї фьрь вре о днсьмнаре.

Мулте фемеї аї адессорї амьндоче ньрїле фьрарте мїшкьчїоасе.

Оаменїї колерїчї аї чеа маї маре парте насул

скуртѣ ші тот-одать ротундѣ, саї пунїн кам дьторсѣ, кь пьрѣ десѣ дн ньрї ші дмпрьщїетѣ.

Он насѣ рідїкатѣ, каре нх есте дн вре о дн пончїшере нічі ку гурь нічі ку окїї, есте ун семнї преа рар де дншьльчїне а унїї карактерѣ сексхалѣ. Сократ авеа ун нас рідїкат, кум ші постїтїл докторѣ Галлѣ; ші ачешї фїлософї, дестїл де віне трьтацї де натурь кь дарурїле еї, днтьрїа презїчереа че се кьпьта дін дефектеле лор челе натурале.

Он насѣ мїкь рідїкат кь ніще окїї преа мїчї ші кь спрїнчене рьсьрїте, сьнт де аїчїноє пентру а карактерїеа не ун омь плїнѣ де врѣжмьшїе, ун тьрїе врѣж де фудекьцї шї ун омь рѣж фьрь де кьвьт. Ачест фелї де оаменїї невагь дн самь норочїреа лор нумаї ка сь зїкь ун кьвьнт атькьторѣ шї не фамїліа лор пентру о малїчїосїтате; еї аї ашїждереа ніще лауде днпестрїїте пентру аїа че-ї аскулть, тар пентру чїї че нх сьнт де факь се факь ніще ценсорї днфрікошацї.

Татарїї аї де асьмїне насул фьарте скурт уморул лор е преа врѣжмьшїторѣ де а фаче рѣж

Насурїле тьртїте, саї льчїте арать ніще нештїїн тьртїї фьарте серїоасе, дакь еле нх сьнт їска те дін вре о тьмїларе саї воалѣ. Ачеасть конформанїе де насѣ, аша де деспьчкьт прівїре ноастре, се сокоате ка о фьрмьсее днтре Хонтонїї; ачесте повоаре днтребуїсеекь дикь шї ніще мїзїоаче местешїдїте пентру а продуче ачесть дїформїтате, каре лї се паре о фьрмьсеець преа мьлт дорїт шї алеась.

Алте повоаре аї куцетат ку тотул алмїнтрїлеа Евреїї дндїльртаѣ де ла алтарїї пре ачїа че а веаѣ насул дїформат, шї Егїптенїї осїндеаѣ прїемелде адултере де а лї се тьїа насул воїнд прїн ачеаста а ле сльцї ку десевьршїре спре а рьспїнсе дін сїнзл сочїетьцеї. (Ва срта).

Hybicka gest.

TURNUL CRANILOR AŢI A TIDVELOR.

La N° 31. IROANA LOMEI 1845.

А

Па

Ро

вита

про

н

из

ша

фол

иде.

во

пен

скр

Е к

ре

сь

сь

че

и

АНЪЛ П.

ЖОАНА ЛОМЕИ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

АШІІ, 1846.

№ 32.

24 МАЙ.

ПАРТИДЕЛЕ ЧЕЛОР АЛБАСТРИ ШІ А ЧЕЛОР ВЕРЗІ.

АНСЪМНЪРІ ІСТОРИЧЕ АСЪПРА ПАРТИДЕЛОР ЧІРКЪЛЪІ ДЕ ЛА РОМА ШІ ДЕ ЛА ВІЗАНЦІА.

Партиделе пре каре патіма чеа неафрнать
РоманілоР пентру жокурі ле аѣ іскат антре
вѣтаторіі цѣркълѣ, антр'о епохъ дестѣ де
ропіетъ де антемеереа Ромеі, фѣндеръ
імперіа Бізантѣкъ, пѣнъ кѣтръ анкее-
а векълѣ ал 15-ле; еле сѣнт о антѣмпларе
а де естраордѣнаръ анкѣт сокот кѣ нѣ ар фѣ
фолосѣторѣ де а кулеце шѣ а компара соко-
цѣле історѣчѣлоР, каре, ан деосевѣте епохе
ворѣт маі мулт саѣ маі пѣцѣн деспре ачесте
пенцате рѣвалѣтѣцѣ. Пѣчѣи зѣн скрѣторѣ нѣ аѣ
скрѣсѣ комплетѣ історѣеа лор.

Е ку непѣтѣнцѣ де а детермѣна кѣ анкредѣн-
ре епоха ан каре аматоріі алергѣрілоР анче-
а се десѣна ан партѣзі. Тотѣш тоате не фа-
сѣ кредем кѣ ачѣастѣ анпѣрекере датазѣ
чѣле антѣнѣ тѣмпурѣ а ле репѣблѣчѣе романе;
аі цѣокурѣме пѣблѣче се фѣѣаѣ маі де кѣпѣте-

нѣе дѣн алергѣрі шѣ дѣн лѣпте ан каре фѣе-каре
се сѣла де а анвѣнѣе не протѣвнѣкул сѣѣ, шѣ а-
маторіі ачестор цѣокурѣ негрѣшѣт кѣ треѣурѣ а
се десѣна ан чѣте неамѣче.

Дѣпъ кѣдереа репѣблѣчѣе, цѣокурѣме цѣркълѣ
аѣ фост антрецѣнѣте де тоцѣ анпѣрацѣі, каре,
дѣпъ есемплѣл лѣі Іѣліе Чесар, саѣ шерѣт пен-
тру а авате де ла авенѣментѣле (тѣмплѣріле) по-
лѣтѣче атѣндереа попорѣлуі шѣ а класелор анал-
те. Чесарѣ мѣрі купрѣнсѣл цѣркълѣ, шѣ антецѣ
тѣнерѣмеа шѣ не чѣле маі новѣле фамѣліі дѣн Ро-
ма де а се анпѣртѣшѣ ла алергѣріле де каі шѣ
де карѣ. Августѣ адесѣорѣ антреѣѣа зѣле ан-
трецѣ ла нѣше асѣелѣ де цѣокурѣ шѣ атѣнѣча ел
анкредѣнца треѣле статѣлуі ла оаре-каре офѣ-
ціанцѣ а палатѣлуі.

Дакѣ Тѣберѣе нѣ нѣѣ ачесте есерѣцѣі, Калѣгу-
ла, дѣпъ урмарѣа лѣі Августѣ, поронѣі адесѣорѣ

партіделор се тѣмплѣ ла анѣл 501 сѣв домніреа
лѣ Анастасіе. Антр'о зі кѣтрѣ амеазѣ, кѣ тоа-
те кѣ маї маріле поліціеї ера де факѣ, партіда
верде, каре аскунсѣсѣ армеле сѣвт о мовілѣ де
вердецѣрї шї де оале че се вїндеаѣ ла поарта чїр-
кѣлѣ, нѣвѣлїрѣ де о датѣ асѣпра партідеї алба-
стре.

Атѣнча се тѣмплѣ о лѣпѣ крѣнченѣ ан
каре маї мулт де треї мїї де четѣцѣнї аѣлѣрѣ
моартеа.

Сѣвт Іустїніан, сѣмеціа партіделор треку песте
капѣт. Ачест сѣверанѣ каре нѣбеа фоарте мулт
пїокѣрїле чїркѣлѣ, лѣсѣ пре чеї албастрї сѣв про-
тектіа лѣї, маї кѣ самѣ дїн нѣвїреа соціеї
сале Теодора каре, потрївїт кѣ стареа еї
чаа анѣїосїтѣ дїнтрѣ анченѣт, требѣїа сѣ аїбѣ ҃н
їнтересѣ маре ла їнтрїїле Іподромѣлѣ. Пѣрїн-
теле еї, ҃н оаре-каре Акапїс, аѣ вѣндѣт де
мулте орї ҃ршї партідеї челеї верде.

Вѣдува лѣї, каре се ремѣрїтѣ пѣцїнѣ тїмп дѣпѣ
моартеа лѣї, рекѣлѣмѣ пентрѣ соѣл еї чел ноѣ

месерїа рѣпосатѣлѣї; ансѣ непѣтѣнд анѣлѣтѣра їн-
треїїле маї марелѣї дѣнѣїтор а ачестеї партїде,
антро зі ан кѣрсѣл ҃неї лѣпѣ де фїаре сѣл-
батїче, еа трїмісѣ пе челе треї фїїче а сале,
антре каре ера шї Теодора, ка сѣ се роаѣ ан
мїзлокѣл їподромѣлѣї партїдеї челе верде. Фрѣ-
мѣсеѣа тїнерїлор фете, лакрїміле лор, рѣцеле лор
нѣ ансѣлѣрѣ ан ачесте їнїмї анїїетрїте де кѣт
о деспреѣїре дефѣїмѣтоаре; ансѣ партїда алба-
стрѣ се анѣїїошї, шї дѣдѣрѣ мамеї лор слѣжѣа
че о череа пентрѣ барѣатѣл еї. Теодора треку а-
пої ан партеа албастрїлор. Актрїцѣ сѣл анпѣрѣ-
теасѣ, еа цїнѣ пѣтернїк кѣ ачестѣ партїдѣ, шї нѣ
ертѣ челор верзї афронтѣл пре каре л'аѣ сѣферїте еа
шї сѣрорїле еї.

Пѣртареа челор албастрї ан кѣрсѣл домнїреї
лѣї Іустїніан, зїче їсторїкѣл Прокопїе, аѣ фост
фоарте кѣ цїлдекатѣ; еї нѣ аѣ фѣкѣт нїчї о не-
лѣїїре пре каре ар фї пѣтѣт сѣ о ҃нелтеаскѣ
фѣрѣ а се теме кѣтѣшї де пѣцїн де а фї педепсїцї.

(Анкеереа ва ҃рта).

О КѢЛѢТОРїЕ ЛА МѢНТЕЛЕ СїНАїѢ.

Ної не апропїам де стрѣмторїле Сїнаїлѣї. Пѣ-
мѣнтѣл ера акоперїт кѣ петрїшѣ, каре фѣчеа па-
шїї кѣмїлелор нерегѣлацї, разеле соарелѣї се рес-
фрїнѣаѣ пе стѣнчїле челе гоале, шї фѣчеаѣ кѣл-
дѣра несѣферїтѣ. Ансѣшї кѣмїлїле, ачестї кѣ-
лѣзїї неовосїцї а пѣстїлѣї, се пѣреаѣ нелїнїї-
те, нїчї о сѣлларе де вѣнт кѣт де ҃ншоарѣ нѣ
се сїмѣеа, шї нїчї одатѣ н'ам аѣептат оара (чаа-
сѣл) рѣпаосѣлѣї кѣ маї маре нерѣдѣаре декѣт
акѣм. Че мїнѣнат лѣкрѣ! Атмосфѣра аста атѣт
де їнферналѣ, паре кѣ ера о сѣлларе а ҃нїї дѣл-
че зефїр, пентрѣ Аравїї конѣкѣторїї нострї; Бѣха-
ра кѣ компанїонїї лѣї антонарѣ ҃н кѣнтекѣ моно-
тон, ла каре дромеѣарїї (кѣмїле кѣ ҃н гребѣн) рѣс-

пѣнѣаѣ ла сѣфршїтѣл фїе-кѣрїе строфе, прїн нї-
ше мѣцете пѣлѣнїїте. О пѣзѣ фѣкѣтѣ ҃мї дѣ-
дѣ прїлеж де а пѣтїї пе Бѣхара сѣ-мї сеплїче
чева дїн сѣжетѣл кѣнтекѣлѣї, анкїпѣїндѣмї кѣ кѣ
кїпѣл ачестѣ, ҃лѣ воїѣ фѣче а'шї ҃їта пѣлчереа
де а маї кѣнта. Дѣпѣ че ансѣ ҃мї рѣспѣнсе:
„Прїведѣ Д-та цара ноастрѣ, кѣт е де фрѣмоа-
сѣ! Аколо лѣкѣще семїнцїа ноастрѣ, аколо вом
гѣсї ної пе фемееле ноастре, шї пе фрѣцїї нострї;“
шї апої де ноѣ анченѣрѣ а кончерта, дромеѣарїї
сѣлтаѣ де бѣкурїе, ка кѣм шї еї аѣеаѣ а се ан-
тѣлнї кѣ фемееїле шї кѣ фрѣцїї лор. Веселїа астѣ
҃нїверсалѣ се антрерѣпсѣ прїн венїреа ҃нїї алѣѣ
Аравѣ. Дѣпѣ спїїнереа лѣї, ел оспїтѣсѣ анноап-

теа трекутъ не локул, унде ної авеам де гънд съ фачем понастл. Куріос де а агла дѣпъртареа локулѣ, еѣ мѣ апропіеѣ де ел, ші'лѣ дн-требѣѣ:

„Приетіне мулт маї авем де мерс, пѣнѣ ла локул ачела?“

„Алахѣ шіе“ рѣспунсѣ Аравул.

Възінд ку че омѣ м'ам пус дн дръмѣ, хотърѣѣ ку алт кѣпѣ а'лѣ фаче съ ворбеаскѣ.

„Кѣт тѣмпѣ, ц'аѣ треуѣт ціе, ка съ вѣї де а-коло пѣнѣ аїчї?“

„Атѣта, кѣт аѣ воїт Алахѣ.“

„Оаре путеа-вом ної аѣнѣце пѣнѣ де сарѣ?“

„Дакѣ ва вреа Алахѣ.“

Еѣ пердѣѣ рѣдареа, ші стрїгѣѣ ку унѣ тон о-перїт:

„Омѣле! днтр'ѣн чеас, дн доѣе, фї-вом а-коло?“

Аравул се уїтѣ флегматїк ла мїне, ші нетезїн-душї варѣа змї зїче: „Алахѣ есте маре.“

„Шї чїне се дндоеще де ачеаста?“ стрїгѣѣ еѣ, „дар ворѣа меа нѣ есте де Алахѣ, чї аскѣл-тѣмѣ! Еѣ те'нтребѣѣ дакѣ локул унде авем ної съ мѣнем песте ноапте есте департе саѣ а-проане?“

Аравул днтїнзѣнд мѣна, шї арѣтѣнд ѣн локул днаїнте зїсе: „Коло есте ел, везї Д-та.“

Аста фѣ тот, че пѣтѣї агла де ла муѣл меѣ Аравѣ. Ел се аместекѣ днтре чейлалцї Аравї, мулцѣмїт де а днтѣлнї оаменї де соціетатеа лѣї. — Дѣпѣ треї оаре аѣнѣсѣрѣм ла локул дорїт.

Дѣпѣ о чїнѣ дестѣл де фругаль шѣдеам дїна-їнтеа кїліеї меле, Беѣара възїндѣмѣ, се апропіе-де мїне шї мѣ днтребѣѣ: дакѣ шї Европа ноа-стрѣ есте атѣт де фѣмоасѣ, ка Пенїнѣсѣла Сї-наѣлѣї. Днтребареа лѣї дешептѣ дн мїне нїще стѣенїре плѣкѣте. Еѣ 'ї повестїї деспре мунцїї Европѣї плїнї де вердеаѣѣ, шї акоперїцї де кодрї де стежарї, шї де вразї, неуїтѣнд нїчї днтїнѣсѣл еї очоанѣѣ, нїчї канїталїїле ку палатѣрїле, шї ка-

тедралеле лор челе готїче; Беѣара се пѣреа дн ѣїмїре, шї днтребѣндѣл дакѣ съ'ндоеще деспре адеѣѣрѣл фїнѣерїї лѣкрѣрїлор деспре каре і'ле спѣне, змї рѣспунсѣ, дѣпѣ о лѣнѣгѣ тѣчере:

„Алахѣ аѣ формат пѣмѣнтѣл пѣтрат, шї акопе-рїт ку пїетре. Дѣпѣ ачеїа с'аѣ коборѣт дїн черѣ ку днѣерїї сѣї, шї с'аѣ пѣс не цїклѣл Сїнаѣлѣї, каре есте дн мїзлокѣл пѣмѣнтѣлѣї: апої трѣгѣнд дмпреѣѣрѣї ѣн чїрк маре, аѣ порончїт днѣерї-лор, съ арѣнѣче тоате пїетрїле дїн трѣнѣсѣл дн че-ле патрѣ унѣгѣрї але пѣмѣнтѣлѣї. Дѣпѣ че чїркѣл аѣ фост курѣцїт де пїетре, л'аѣ дѣрѣїт Ара-ѣлор, каре есте попорѣл лѣї чел маї плѣкѣт, нар челе патрѣ унѣгѣрї ле аѣ нѣмїт: Францїа, Італїа, Англїа шї Росїа, ку ѣн кѣѣѣнт Европа. Везї дар кѣ Европа нѣ поате фї аша де фѣмоасѣ, дѣпѣ кѣм спѣї тѣ.“

Еѣ н'ам воїт а контрарїа егїсѣмѣл лѣї Беѣара, пентрѣ ачеїа нїчї нѣ їам рѣспунс нїмїкѣ. Нѣмаї м'ам мїнѣнат фоарте мулт, кѣм с'аѣ пѣтѣт днтро-дѣче о асемене традицїе шї маї ку самѣ дн А-равїа петроасѣ. Ку ачесте кѣѣетѣрї м'ам ретрас дн астернѣтѣл меѣ.

А доѣа зї ної ѣрмарѣмѣ маршѣл нострѣ не ше-сѣрїле де арїнїшѣ, каре акѣм дїн кѣнд дн кѣнд се скїмѣаѣ дн прежметѣрї маї плѣкѣте, вѣї ку пѣшѣнї верзї дешѣѣта окїї нострї, ку ѣн кѣѣѣнт ера прїѣелїщеа сѣенелор, че нї ле дешкрїе прочї-тѣл Моїсї.

Дѣпѣ ѣн марш де чїнчї оаре, аѣнѣсѣрѣм дн таѣѣра семїнцїеї Валеѣ-Саїде. Дромедарїї днѣ-нѣнкерѣ шї ної нї коборїрѣмѣ цїос. Аїчї днфѣ-цїошацї фїїнд бѣтрѣнѣлѣї семїнцїеї, днтрѣрѣмѣ дн-тр'о кїлѣе. Пѣцїн дѣпѣ ачеаста се адѣсѣ о стра-кїнѣ ку смѣнтѣнѣ, каре пѣѣдекѣнд дѣпѣ челе дїн аѣарѣ, се ведеа а фї мїнѣнатѣ де бѣнѣ; днѣсѣ дѣпѣ че компанїонѣл меѣ гѣстѣ о лїнѣгѣрѣ плїнѣ, вѣзѣѣ неѣаѣа лѣї маї мулт днтїпѣрїреа ѣнѣї сен-тїмент неплѣкѣт, декѣт мулцѣмїреа ѣнѣї кѣлѣ-торѣѣ, каре дѣпѣ мулте остїнеле шї лїпѣсѣрї, се оспѣѣеазѣ ку храна ѣнеї мѣнѣѣрї бѣне; шї де шї

диспозиція меа нѹ ера нічі декѹт дн фаворѹл еї,
тотѹші ка съ мѣ дн кредінцѣзѣ маї віне, дѹсѣїѣ шї
еї о лінгѹрѣ ла гѹрѣ, дар дн кѣ віне н'ам дн гіціто,
ші аї требѹт съ іеї зн ѹлчїор кѹ апѣ, ка
съ-мї потолеск фокѹл, че-мї ардеа гѣтѹл. — Мѣн-
кареа аста дїн лапте, брѣнзѣ шї знт де кѣмїлѣ,
апої о маре кѣтїме де мѹст де чапѣ, ѹстѹрої,
ші алте рѣдѣчїні тоате аместекате ла зн лок,
алѣтѹїа файмоаса смѣнтѣнѣ. Дѹпѣ аста се маї
дѹсѣрѣ нїще стракїні манїне плїне кѹ о мѣнка-
ре де орезѣ ферт дн лапте де кѣмїлѣ. — Кѹ а-
неаста с'аї дн кееет прѣнзѹл, де шї Аравїї нострї
прѣтаї о воїнцѣ неспѹсѣ де, а нї маї дн допа дн-
кѣ шї кѹ Харѹф-Мачїї, карне де вервечї фрїптѣ
дн спѹзѣ. Маї авеам акѹм дн кѣ вре о кѣтева
аре пѣнѣ ла Сїнаїѹ, шї фїнд кѣ ної дореам де
аїнїце дн аїнте де а дн сера, апої не арѹнкѣ-
ѹм не кѣмїлеле ноастре, шї не порнїрѣм.

МОНАСТІРЕА ДЕ ПЕ СІНАЇ.

Дѹпѣ зн маршѣ де доѹе оаре не вѣзѹрѣм ла
оалеле мѹнтелї Сѣ. Екаторїна, каре се дн ѣла
ѹ капѹл песте тоцї чїелалцї мѹнцї. Дн вѣрѣл
ї се зѣреа о монастрїе, шї де о парте а мо-
настрїеї се дн тїндеа о грѣдїнѣ пѣнѣ дн адѣнчї-
неа вѣї. Дрѹмѹл нострѹ мерѣеа не лѣнгѣ зїдѣл
монастрїеї, каре де шї нѹї фоарте дн алт, тотѹші
їтѹр де о нѣвѣлїре. Не апропїерѣм дн сѣршїт
ї де зїдѣл монастрїеї, дар о окїре арѹнкатѣ а-
ѹпра лїї, не арѣтѣ кѣ дн кѣ н'ам аїнїс ла цѣлѣ.
її відеам дн адевѣр зн зїдїї фоарте маре, дар
її о поартѣ нїкѣрїї. Тѹалес дѣдѹ сѣмнѹл кѹ-
оскѹт, шї кѣмїлеле се пѹсѣрѣ дн ценѹнкї. Дн
нест момент се дескїсѣ о фереастрѣ дн вѣрѣл
дн лїї, шї зн кѣлѣгѣр зшї арѣтѣ кам кѹ дн-
їїжїре фаца, негрешїт спре а не іспїтї че фелїѹ
е оаменї сѣнтем; ної не деосѣвїрѣм дн тѣре А-
авїї, шї ї-спѹсѣрѣм кѣ сѣнтем Францезї, карїї
орескѣ а візіта монастрїеа. Ел не їнтреѣ да-
авем рекомєндацїї, — ла рѣспѹнсѹл нострѹ ад-
матїв, се словозї о фрѣнгїе дн цїос, де каре

легарѣмѣ депешеле че авеам не лѣнгѣ ної, фрѣн-
гїа се трасе дн сѹс, шї кѣлѣгѣрѣл се фѣкѹ не-
вѣзѹт. — Дѹпѣ пѹцїнѣ тречерѣ, ел венї дн товѣ-
рѣшїт де маї мѹлцї, шї словозїнд фрѣнгїа, маї
дн тѣї кѹ зн кѣрлїг ла капѣт, каре не рѣдїкѣ
тот вагажѹл, тар апої кѹ зн жѣлцѣ, каре не
трасѣ шї не ної знѹл дѹпѣ алѣл дн сѹс. — Ес-
кортеї ноастрѣ ї ера опрїтѣ дн трареа дн монастрї-
ре, шї де ачеїа порончїнд Аравїлор де а венї
дѹпѣ опт зїле съ не дѹкѣ дн апої, апої ле ам
дат вое де а мерѣе не ла каселе лор.

Ної фѹсѣрѣм дн тродѹшї дн треї кїлїї дн мѣрѣка-
те віне, шї ащернѹте кѹ ковоарѣ; дѹпѣ кѣтева
мїнѹте не кемарѣ ла масѣ, каре се кѹпрїндеа
дн тѣр' зн пїлафѣ бѹнѣ, оѹѣ, мїгдале, брѣнзѣ
вѹткѣ де кѹрмале, шї пѣне проаспѣтѣ, каре
не аї прїнс фоарте віне, пентрѣ кѣ де вр'о
14 зїле нїчї кѹ окїї нѹ о вѣзѹсѣм. Дѹпѣ масѣ
ам візітат маї дн тѣї вісерїка, каре е о зїдїре
маре, кѹ таблорїї дн мозаїкѣ, дн кїлїї тоаре тоатѣ
віаца профїтѹлї Моїсї. Алтарїѹл вісерїчеї се зїче
а чї ашезат кїар не локѹл рѹгѹлї арѣтѣрїї, дн
каре Моїсї аї аїтїт граѹл дн мнєзееск, кїнд пѣ-
щеа оїле сокѹлї сѣї. Дн вісерїкѣ ам дн трат
дн бїблїотекѣ, зндє вѣзѹрѣм о мѹлцїме де манѣ-
скрїпте шї кѣрцї дн кѣ некѹносѹте, не каре кѣ-
лѣгѣрїї нѣ ле дескїд нїчї одатѣ, шї каре негрє-
шїт кѣ ащеапѣ венїреа вре знїї европєї дн вѣцат,
ка съ ле скоатѣ дн ноаптеа зїтѣреї. Де аїчї
трекѹрѣмѣ дн грѣдїнѣ.

Грїдіна аста есте дн адевѣр (зн рєзѹлтат мїнѹ-
нат а рѣдѣреї, шї а актївїтѣцеї о мїнєшїї. Де
не малѹрїле нїлѹлїї аї требѹт не кѣмїле съ се
адѹкѣ пѣмнїт родїторїї, кѹ каре с'аї акоперїт
стѣнчїле ачесте, сѣдїте акѹм кѹ арворїї чеї маї
фрѹмошї, шї кѹ о варїетате де мѹлте алте плѣн-
те. Де асемене шї апа, каре-ї чеа маї маре
лїнсѣ а лѣкѹїторїлор Аравїеї, аї требѹт а се а-
дѹче прїн апѣдѹкѹрї де ла їзвоарѣ дн депѣртате.
Дар че пот чї тоате ачесте остенелї, дн асѣмѣ-
наре кѹ ремѹнерация, де каре мѹнчїторїї се

О гурь регулатъ ші фрумоасъ поате а се ві-
де ла персоаніле ку фелуріте карактере ші де
діосевіте густурі ші патімі; днесъ еа аратъ маї
тот-деауна ун че буиъ, новіаъ саъ маре. Ачіа
каріі аъ о асеміне гурь, саъ сьнтъ пущіи нъкъ-
жіці де патімі пугерніче, саъ аъ дестуль воінць
центру а ле стьпні. Дінпротівъ нерегуларіта-
теа гуреі, есте адесеорі ун семіа де днїосіре
саъ де рьутате; се афль маї ку самъ о асеміне
гурь дїформатъ дн ачеїа а кьрора патімі сьнт
сініче ші десфьрате.

Ніше бузе днгусте ші сущірі потъ съ се вадъ
ла унъ омъ де спіріт; днесъ преа раръ, днтр' ун
омъ ку адевьрат буи; ачеста-ї ун семіа де фі-
ноць, де вікленіе ші кьте одатъ де шіретлікъ,
де малічїозітате саъ де сгоїсмъ.

Ніше бузе гроасе, тот-деауна дндепьрате ші
каскате, даъ гуреі о прівіре фоарте чьдате, ші
се геде маї тот-деауна ачеїаші дїшенцаре ші
дн карактеръ. Съ ну се казте ун омъ фінъ ші
вікленіа, ун спіріт гївачу ші мьносъ дн шірет-
лікурі, днтре ачеї каре аъ гура пуруреа дескісь.
Потлогаріі бузуньрескъ маї ку днтьетате не ачеї
каре цінъ гура каскатъ зїтндусе не ла монументе
ші не ла алте лукрурі вредніче де възут.

Ніше бузе пліне, фресче ші румене, вьдескъ
жунецъ ші сьнътате: о асфел де гурь пуруреа
о'аъ сокотїт ка унъ семіа сігур а унеї марі а-
плекьрі кьтръ плъчерїле аморулї. Кьчі жуне-
ца, аморул ші сьнътатеа сьнт обїчнїт недес-
пьрїте: унде фїнцеще уна, нещїне есте кам сі-
гур де а днтьлнї ші не чесалалть; ші тот а-
чеїа че мьртурїсеще о сьнътате днфлорїтъ есте
тот-одатъ ші ун семіа де о преа маре сімцталїтате.
Чело дохе сексе, каре дн ачеастъ прівіре сьнт
чеї маї буиі цудекьторі унхл алтїа, ну се дн-
шалъ нїчі одатъ. Чїне ну куноаще фармькул
атрьгьтор а дохе бузе розе? Каре постъ н'аъ
кьнтат оаре гура чеа де корайлъ а амантеї лїї?
Дакъ о бузъ фрескъ ші румень днсуфль аша
де пугернік аморул, есте кь нещїне цудекъ не

орі ші каре фемее, не каре о днфрїмусецазъ
о гурь асфел фькьтъ аплекатъ де сіне дн-
сущї ка съ сімцаскъ аморул. Дін протівъ о
гурь вестежітъ, ніше бузе ускате, ну днсуфль
декьт о непасаре ші рьчеаль; еле аратъ саъ
сльбьчунеа саъ домїреа обосїтъ а плъчерїлор;
требуе аморулї, прекум ші флутурхлї, дупъ зі-
череа посїлор челор веї ші дупъ Лаватер, ні-
ше петале саъ фой стрьлчїнде де колоратъ ші
де фресчїтате.

Ашіждереа фїнцеще ун фоарте маре рапорт
днтре гурь ші днтре органїле челе містерїоасе.
Лецеа коексістенціеї есте адевьратъ дн ачест
казъ прекум дн мьлте алтеле.

Персоаніле де ун темпераментъ лїмфатїкъ, аъ
гуза суснікъ гроасъ ші кам умфлатъ; о бузъ
асфел днорьндутї есте дар ун семіа де слъ-
бьчуне; еа вьдеще ун карактер сфїчосъ ші
фьръ де енерціе.

Дінпротівъ, буза цїоснікъ афльндусе маї ешїтъ
декьт чеа суснікъ, аратъ деспрецъ ші мьндрїе,
сімціментул інтїмъ а тьріеї ші а суперїорїтьцеї
саъ а ковьршїреї. Оаменї де ценїъ, фїлософї,
карії се сімцескъ маї пресус декьт чеїелалці оа-
менї ші кьрора лї е мїль де префьдецеле ші
простїа лор, днїаїнтеазъ асфел, днесъ маї тот-
деауна днпїншї де інетїнкть, буза чеа цїоснікъ.

Ку кьт ачеастъ бузъ тї маї ешїтъ ші маї атър-
натъ, ку атьта-ї унъ семіа де слъбьчуне саъ
де неднгрїжіре.

Тоці шїъ дн че се кьпрінде ачеастъ дупче
днфїораре а бузілор че се нумеще зімбет: ачеа-
ста-ї еспресїа чеа маї фїнь а фїсіономїеї; еа ну
се кувїне декьт омьлї чївілізат, ба днкъ челуї
маї чївілізат; кьчі ну се поате нумї зімбет оа-
ре-каре грїмасурї сілїте каре слзцескъ днкъ ші
маї мьлтъ ніше феще дїсграціоасе.

Омьл прост саъ мьрїнітъ ла мїнте рїде мьлт,
ба днкъ рїде ші фьръ де прїчїнъ ші адесеорї ку
хохот; днесъ ел ну шїе зімбі. Омьл ку цуде-
катъ рїде пущїи ші фьръ вьет; ел се мьлдеме-

ще де ашї дндої пзцін бузіле. Тот асеміне фа-
че шї омул де луме: днсь ачеста се депрінде
адесеорї кз о зімвіре префькутъ; шї ачеасть
грїмась фїнь ел о аплеакъ ла тоате дмпрецнрь-
ріле; дн темпъ че омул де спїрітъ нз зімвеще
декът кьнд чере тревуїнда кз кзмпънеаль шї кз
лзаре де самъ.

Ачела каре нз зімвеще нїчї одать, есте ун
омъ несїмпїторї саъ днрзутьцїт, добіток, саъ
кз тотул бьтоцїт.

Ачела каре пуруреа аре зімбетул пе бузе, есте
унъ омъ слав, комплезент саъ дншълъторї.

Адевъратул зімбет, нз ачела каре есте о мїш-
каре аутоматїкъ шї нескїмбъчїоась, дар ачела
каре аратъ оаре-каре сентїментъ делїкатъ, дн-
тр'ун кувънтъ зімбетул каре есте дн унїре кз
куцетареа, нз се кувїне декът оаменїлор достої-
нїчї де рефлекцїе, оаменїлор а кърора спїріт аъ
фост днделунг кулїват; ачеста нз есте пре-
кз ар нзте нецїне съ креадъ, ун семнъ де не-
рефлекцїе шї де веселїе, ачеста-ї маї кз самъ
ун семнъ де днцелепчїне, ба днкъ адесеорї
шї де меланколіе.

Копїї рїдъ мултъ шї зімбескъ преа раръ.

Рїскл аратъ стареа чеа ферїчїтъ а органїлор
саъ кз алте кувїнте букурїа матеріалъ; зімбе-
тул шървеще де еспресїе куцетърї, ел есте рї-
скл спїрітулї.

СЕМНЕ СКОАСА ДІН ЧЕРЧЕТАРЕА БЪРВІЕ.

Ної нз авемъ декът преа пзцін де зісъ деспре
бървіе, прївїтъ ка партеа еспресївъ а фїсіономїей.
Тотушї тревзе а се днсемна шї ачеста кз нз-
маї омулъ сїнгур дїн анїмале есте каре аре о
адївъратъ бървіе. Пегрїї о аъ маї пзцінъ рьсь-
рїтъ декът оаменї дїн алте расе шї маї кз са-

мъ декът Европїенїй. Де ачеїа о бървіе пзцін
ешїтъ шї о гуръ кам днзунтру, дъ мултъ новле-
цъ фїсіономїей; артїстїї гречї фькусъ фоарте
кз деплїнътате ачеасть обсервацие. Капїтїле
зїлор лор тоате днфьцїошазъ ачеасть дїспозїцїе
фаворавїлъ а бървіей шї а гурей: ачеста се дн-
самнъ маї кз самъ че фаца пьрїнтелуї зїлор Іу-
пїтер Олїмпїанул, каре резнеще тоате карактерї-
ле мърїмей шї а маїестьцей. О бървіе маї ешїтъ
декът гуря, есте ун семнъ де тьрїе шї де е-
нерїе.

О бървіе аскуцїтъ шї рьсьрїтъ, аратъ адесеорї
унъ спїрітъ словодъ, плїнъ де таланте, шї кьте
одать унїт кз малїціозїтате.

Дїнпротївъ, о бървіе ретрасъ дндърьптъ, ма-
кар де с'ар тьмпла шї ла персоане спїрітуоасе,
аратъ маї тот-деауна ун карактеръ лїнїцїт шї
пачнїкъ.

Пентрз ка о бървіе проунцїетъ шї пзцін рь-
сьрїтъ съ дее оаре че новлецъ фїсіономїей, тре-
вїе неапърат ка форма ачестїа съ фїе грацїоа-
съ шї вїне пропорціонатъ. О бървіе гроасъ шї кз
тотул гресоланъ продуче ун ефектъ кз тотул дїн
протївъ.

О гуръ днтре-дїскїсъ аратъ, саъ унъ омъ преа
атентївъ саъ ун ньтърьъ че се мїръ де тоате
кз гуря каскатъ, саъ ун омъ медїтъторї каре
куцетъ ла тоате, афаръ нумаї де ел днсушї.
Де мулте орї се тьмплъ кз чїнева дескїде гуря
пе невруте пентрз а адмїра ун таблонъ де зг-
гръвїтуръ саъ де а азїї вре о вькатъ де музїкъ
а вре унзї вестїт компзїтор. Кьте одать се де-
прїнде чїнева а цїне гуря каскатъ дакъ аре датї-
нъ де а лзкра мулт ноаптеа.

(Ва ьрта).

Т. КОДРЕСКЪ.

ИНСТИТУТЪЛ АЛБІНЕЙ

АНЪД II.

ЖОАНА ЛЮМЕІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 33.

4 ІЮНІЕ.

ПАРТІДЕЛЕ ЧЕЛОР АЛБАСТРІ ШІ А ЧЕЛОР ВЕРЗІ.

АНСЪМНЪРІ ІСТОРИЧЕ АСЪПРА ПАРТІДЕЛОР ЧІРКЪЛЪІ ДЕ ЛА РОМА ШІ ДЕ ЛА ВІЗАНЦІА.

(Ankeere).

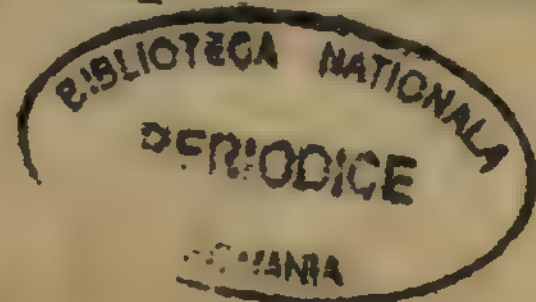
Чеї верзї фїнд маї бѣнтвїторї се мѣнѣаѣ де крїміне, шї дн локѣ де а се днспїмѣнта де педесїле че се аплїкаѣ знора дїнтре еї, еї девї-врѣ днкѣ шї маї образнїчі.

Чеї маї есалтаці (апрїнші) адоптарѣ зн модѣ кз тотул ноѣ шї днпротївїторѣ моравзрілор романе; еї шї расѣрѣ пѣрѣл дїнаїнтеа капзлї шї лѣлѣсѣ сѣ фѣлфѣе не змере ка Масагедїї; апої, дупѣ датїна Першілор, еї лѣсѣрѣ сѣ ле креаскѣ пѣрѣ деасѣпра вѣзелор шї не вѣрѣїе: шї ачеаста се нумї мода Ханїлор. Еї пуртаѣ костїме маї авѣте декѣт чеї днлеснїа стареа шї позїціа лор. Мѣнїчіле шїтонѣлѣ лор, преа днгусте ла монтул мѣнеї, се лѣрѣїаѣ дн спре змѣр, пентрѣ ка сѣ дее а днцѣлеѣ, дн чїркѣ шї дн театру кѣ вѣраїле лор челе тарї шї мѣшкоасе авеаѣ

невое де о днѣрѣкѣмїнте днфоеѣ. Еї авеаѣ тот ачеїашї претенціе шї пентрѣ змере, шолдурї шї пѣлпе. Дн курсул попцеї, еї нѣ десчїнѣаѣ савїїле де ла коапса лор; нар зїоа еї аскзндеаѣ сув страѣ нїще пѣмнаре кз дозе тѣмшзрї.

Кѣнд вїнїа сара, еї се адѣнаѣ шї колїндаѣ полїтіа дн чете нумѣроасе, жѣфзїнд пїацелеле шї каселе аѣлѣтоаре дн злїціле челе стрїмте, шї десѣрѣкѣнд не трекуторї де днчїнгѣтоарїлор шї де вѣрацелетїле лор.

Кѣнд еї се темееаѣ де персоана пре каре о прѣдасѣ кѣ ва вѣдї крїмензл лор, еї о учїдеаѣ. Ачесте неледїзрї ераѣ маї днототл прїхѣнїте де кѣтрѣ чеї алѣастрї; пентрѣ ачеаста ераѣ шї дн харѣ кз чеї маї фзрїошї дїн днсушї партїда лор. Пентрѣ а нѣ днтецї лѣкомїа хоцїлор еї се дн-

връкаѣ маї прост декът череа рангъл шї мїзлоа-
чїле лор челе бѣнешї, шї нѣ пѣртаѣ декът бра-
целете шї днчїнгътоаре де оцѣлѣ. Дндатѣ дѣ-
пѣ апѣнереа соарелѣ, еї се дѣчеаѣ пе а касе шї
нѣ ешїаѣ пѣнѣ адоазї. Фїїнд кѣ гѣвернѣл неа-
гріжі де а ставїла ачесте неорѣндѣеле, нѣмѣрѣл
крїменїлор се зрѣкѣ днтр'о пропорціе днспїмѣн-
тѣтоаре. Чеї верзї, непуѣнд сѣ се лѣпте дн
контра антагонїстїлор лор мѣлт маї нѣмерошї,
пѣрѣсїрѣ капїтала. О мѣлцїме перїрѣ сѣл ловї-
турїле челор албастрї; тар алцїї аѣ фост осїндії
ла моарте прїн днсѣрчїнацїї днпѣратѣлѣ. Де а-
тѣнѣеа, о мѣлцїме де тїнерї карї пѣнѣ дн ачѣа
епохѣ нѣ се днпѣртѣшїсѣ де цїокѣрїле чїркѣлѣ,
днтецїї де надалїченцїеї (словозенїе песте мѣ-
сѣрѣ), се знїрѣ кѣ чеї албастрї. Днсѣшї адмї-
нїстрацїа дрентѣеї ера днпїедекатѣ. Цндекѣ-
торїї ростїаѣ сентенцїїле, нѣ дѣпре лѣцї, дар дѣ-
пре воїа патїмїлор лор. Маїстрацїї каре кѣтезаѣ
де а нѣ пѣртїнї вре знї мѣдѣларѣ дн партїда
домнїтоаре ераѣ аспрѣ педепсїцї.

Тїранїа шї сїзнїїїле челор албастрї трасѣрѣ
дѣпѣ сїне о револѣтѣ днкѣт кїар днпѣратѣл Іѣс-
тїнїан ера сѣшї пїардѣ шї корона шї вїада. Дн
бѣтѣлїа чешї дѣдѣрѣ амѣндѣе партїделе, перї
песте треїзѣчї де мїї де оаменї, шї зн нѣмѣр маре
дн челе маї фѣрмоасе зїдїрї а полїтїеї аѣ фост
кѣ тотѣл нѣрѣїте. Днѣгѣстїмеа ачестѣї фѣї нѣ
не партѣ де а їсторїеї кѣ деамѣнѣнтѣл ачѣастѣ
трапїкѣ тѣмѣларе, каре се знелтї ла анѣл 532,
кѣ прїлежѣл цїокѣрїлор прїн каре Іѣстїнїан вроїа
сѣ сѣрѣезѣ а патра анїверсарѣ а сѣїреї лѣї пе-
трѣнѣ. Вестїтѣл ценерал Дакоромѣнѣ Бѣлїзарїе
аѣ лѣс капїт ачестѣї рѣскоале кѣносѣтѣ дн їс-
торїе сѣл нѣмеле де *Nika*. (Ачѣаста ера кѣвѣн-
тѣл паролїї партїделор дн кѣрсѣл конѣатїреї).

Дн лѣна лѣї Нѣемѣрїе анѣл 534 о лѣпѣтѣ нѣѣѣ
крѣшї Іподромѣл. Ачѣаста ера чѣа днѣтѣл дѣтѣ,
де ла стїнкїреа цїокѣрїлор, декретѣтѣ дѣпре ре-
волѣта чѣа речентѣ, кѣ кѣпрїнсѣл чїркѣлѣ ера
редїскїсѣ пѣлїкѣлѣ.

Ъра партїделор се реапрїнсѣсе. Днзїнѣте де
а сѣ ївї днпѣратѣл, чеї албастрї аѣ фост атѣ-
кацї кѣ фѣрїе де кѣтрѣ чеї верзї, шї лѣпта кон-
тїнѣлѣ днкѣ шї дѣпѣ че днпѣратѣл се пѣсе ла
лонѣл лѣї. Чеї албастрї рѣсѣѣтѣрѣ дн камерїле
антагонїстїлор, дѣрате сѣл чїркѣ, шї се днкѣ-
мѣтѣрѣ де а пѣне фокѣ. Іатѣ кѣ шї чеї верзї
нѣвѣлїрѣ дн ачѣїашї зї шї дн зїїа зрѣмѣтоаре дн
каселе челор албастрї аѣлѣтоаре дн вѣчїнѣтѣтеа
чїркѣлѣ, шї шї рѣзѣнѣрѣ фѣарте кѣмпїлїт. Пе-
тѣнї албастрїї чеї днѣлнїаѣ ї кѣлкарѣ сѣл лѣ-
вїтурїле лор; тот ачѣїа че пѣтеа ацїа лѣкомїа
лор аѣ фост жѣѣїт. Кѣнд амѣндѣе партїделе
сѣаѣ сѣѣтѣрат де крїмене, чеї верзї се ачїзарѣ дн
вїсѣрїка Сѣнѣї—Ефїмїа дн Халѣедонїа, чеї ал-
бастрї дн ачѣеа а Верѣгѣреї, лѣнѣл палѣтѣл Блѣ-
хѣрїїлор. Фемѣїле шї мамїле челор верзї черѣрѣ
дн ачѣст сѣѣнт адѣпост днѣѣрѣареа днпѣратѣлѣ
дн фѣвореа челор кѣлпашї; днсѣ елѣ фѣрѣ рѣспїнсѣ
кѣ лѣвїтурї де бѣстон, шї Іѣстїнїан нѣ ертѣ ак-
торїлор ачѣстѣї а дѣѣ рѣскоале декът дн адѣнѣл
крѣчѣнѣлѣ тот а ачѣлѣнѣшї анѣ.

Де шї де ла домнїреа лѣї Іѣстїн, партїделе
чїркѣлѣ аѣ пердѣт фѣарте мѣлт дн їмпортѣцїа
лор, шї де шї зрѣмѣторїї лѣї Іѣстїнїан нѣмаї а-
кордѣ прѣтекцїа лор нїчї знїа нїчї алтїа, тотѣл
елѣ днрїзѣрїрѣ фѣарте мѣлт ла кѣрте. Ашѣа вї-
дем сѣл домнїреа лѣї Маѣрїїс (582—600) чеї
албастрї шї чеї верзї, кѣ нарѣш се днкѣберѣрѣ, дї-
спѣтѣндѣшї дрїтѣл де а да зн нѣме чѣлѣї днѣтї
нѣскѣт а днпѣратѣлѣ. Кѣ тоате ачѣстѣ, нѣмѣ-
рѣл партїзанїлор ачѣлор дѣѣ фѣакцїї, нѣ ера маї
мѣлт дн ачѣа епѣхѣ декът де 2400 дн каре
1500 албастрї шї 900 верзї.

Дѣпѣ днвїндѣреа Константїнополѣлѣ де кѣтрѣ
крѣчїацї, Іподромѣл, а кѣрѣса партѣ апѣсанѣ се
дѣрѣмасѣ дн тїмѣл асѣдїеї прїн фокѣ, пердѣ
мїнїреа лѣї чѣа прїмїтївѣ, шї партїзїле де шї
сѣаї ївїт дн епѣха рѣстѣторнїчїеї домнїреї грѣ-
чѣшї, дн 1261 тотѣшї нѣ фїїнѣѣрѣ декът нѣмаї
кѣ нѣмеле.

Се паре къ виоленція (сілніція) партізілор дн провинцііле імперіей рѣсърітхлзі, нз аѣ фост аша де ушорѣ днѣрѣнать ка дн Бізанція; къчі, сув домніреа лзі Фокас, учігашул ші зрмашул дн тронѣ а лзі Маурічіе, чеі албастрі ші чеі верзі ші дѣдурѣ днкѣ ун рѣзбоѣ нмкнчиторѣ дн Едіпетѣ ші дн провинцііле Асіатіче.

Ні маі рѣмѣне днкѣ де а фаче кѣноскут четі-торілор ачестей фой організація партізелор.

Константин Порфирогенітѣ, дн дескриереа лзі а-супра моравхлзі ші а датінілор курцей візантіче, зіче къ, партіделе формаѣ корпорації саѣ соціетѣй каре агонісісе моші ші венітурі регѣлате. Чеі албастрі, пѣтернічі де протегіреа лзі Іустініан, авеаѣ днтѣетате днаінтеа челор верзі. Аша ла Іподромѣ, апартаментеле лор се тѣсеаѣ дн дреапта ложеі дмпѣрѣтеші, ші ла тоате сѣр-вѣріле соленеле іі окѣпаѣ чел днтѣѣ рангѣ. Орі кѣнд дмпѣратул вінеа дн фрѣнтеа унеі процесіі соленеле, ла локул каре тѣ ера сортіт де маі днаінте, прекум ші ла днтурнареа лзі ла Палат, чеі албастрі авеаѣ дрітул де а словозі днтѣі стрігѣтеле обічнхите, ші чеі верзі стрігаѣ апоі дупѣ дѣншіі.

Кѣнд жокѣріле нз се сѣрѣеаѣ декѣт преа рар, уніка днделтнічіре а партіделор ера, дѣпрекум се веде, де а словозі стрігѣте де ѣзѣріе ла тре-череа сѣверанхлзі.

Еле авеаѣ ашіждереа датіне де а чінсті дн тоці аніі кѣ апласѣріле лор не Гѣвернаторул Константинополхлзі, прекум ші не демарчіі лор ші не чіелалці фнкціонарі пѣвлчіі, дн зіоа інста-лаціей лор (днтраре дн служѣѣ).

Ачесте акламаціі ераѣ днсоціте де музікѣ дн органе пѣртѣреце каре, дн тімпул лзі Констан-тин Порфирогенітѣ, шерѣеаѣ дн інтересѣріле ѣѣ-неці а партізелор.

Фіеѣе каре дн ачесте доѣе соціетѣй ера діс-ѣінать дн доѣ чете, дн каре уна резедѣіа дн фовѣргѣ (махала) днколо де стрѣмтоареа Бос-форулзі, чееалалтѣ дн нѣзнтрул політеіі; днсѣ

чеа дінтѣѣ авеа предомніре асѣпра челеі де ал-доіле.

Дн оказііле соленеле, мѣдѣлѣріле унеі партізіі днѣрѣкаѣ костіумул де рѣзбоѣ нумітѣ *сатіон* де ун колорѣ пріміт де кѣтрѣ ачестѣ партідѣ. Дн челедалте днпресѣрѣрі соленеле, еі се днкодо-ѣеаѣ кѣ ун вешмѣнт маі лунгѣ ші маі днфост нз-міт *хлатідіон*.

Іатѣ ліста фнкціонерілор партізілор дн Бізан-ція:

1. Чеі албастрі ші чеі верзі, каре резідаѣ ла Пера, ераѣ комендѣціі де доі *демокраціі*: демо-кратул челор албастрі ера тот одатѣ ші кѣпите-ніеа гвардіей дмпѣрѣтеші, нумітѣ а *скоалелор*. Ачела а верзілор ера комендантул Гвардіей орді-наре.

2. Кѣпітенііле дѣвізілор чітадіне се нумеаѣ *демарчіі*. Нуміреа ачестор патрѣ фнкціонері ка-ріі адесеорі с'аѣ днсемнат сув нуміле комунѣ де демарчіі, атѣрна де ла воеа дмпаратулзі.

3. Фіеѣе каре партідѣ авеа ал сѣѣ *деѣтере-тон* каре цінеа локул демократулзі саѣ а демар-кулзі.

4. Ера ашіждереа ун *сеілоніарк*, каре пріві-геа ла сігѣранція каселор партізанілор ачестор чете аѣлѣтоаре дн вѣчінѣтатеа чіркулуі.

5. Апоі вінеаѣ нотаріі факціілор.

6. Поетул каре ера редакторул скріерілор, пре каре демарчіі ле днѣѣцошаѣ дмпѣратулзі дн че-ле дінтѣѣ соленітѣй.

7. *Кѣнтѣреѣл* саѣ капел-маістрѣ.

8. *Магістріі* каріі рѣчітаѣ кѣ нотаріі оаре-ка-ре версѣрі Іамбіче (мѣсѣрѣ де версѣрі) днаінтеа дмпѣратулзі.

9. Днкѣт че се атінѣе деспре тріѣуні ші де-спре локоціторіі лор, нз се шіе че фелѣ де дн-сѣрчінаре авеаѣ. Атѣта нумаі се зіче къ еі се днпѣртѣшѣаѣ кѣ демокраціі ші демарчіі ла дан-пѣріле есекѣтате днаінтеа дмпѣратулзі дн оспе-целе челе соленеле, ші къ іі фігѣраѣ кѣ ун ко-

стумъ партікуляръ ші днармаці кѹ нїще лумъ-нъреле.

10. Ера днкъ днтре чеї верзї *un teiakolet* каре фігѹра де асемїне дн ачесте данцѹрі, ші каре требѹеа сѹ фіе днсѹрчінат кѹ прівїгерееа каселор ачестор партїде.

11. Пе лынъ ачешї амплїаці, требѹе а се маї сокотї ші *striuștorii* (країнічї), днсѹрчінаці де а днтона акламаціїле пе каре партїда днтреагъ ле репета дн корѹ. Стрігѹторїї дичеаѹ прїн кѹвѹнтѹл *тѹлѹї* репетатѹ де треї орї, ші демокрації дндеплїнаѹ днцѹлесѹл стрїгѹтѹлї: *тѹлѹї аї, кѹ тѹлѹї аї.*

Дн тїмпѹл лї Проконїе їсторнїкѹл, фіе-каре партїдѹ авеа пе *maricșul său de danș* де каре ам ворѹт маї сѹс. Дн ачестѹ эпохѹ, партїделе авеаѹ дн Константинополї ка шї ла Рома поліціа асѹпра ціокѹрілер чїркѹлї, а лѹпте-

лор де анімале а пантомїмїлор шї а данцѹрілор. Маїстрѹл де данцѹ нѹ се мѹрїїнеа нѹмаї кѹ діре-гѹїреа данцѹрілор пантомїмїче, ел авеа пе лынъ ачеста шї прівїлеціѹл де а нѹмї амплїаці дн деосебіте локѹрї сѹвалтерне, кѹм де есем-плѹ пе *Anticriticismul de ieri*. (Адікѹ ачел че адѹнѹ ҃ршї пентрѹ десѹѹтареа партїделор).

Афарѹ де ачешї амплїаці маї ера *un нѹмѹр* маре де служашї ла граждѹрї саѹ прівїгїторї спре кѹѹтареа карѹлор; се маї сокотеа шї о мѹл-ціме де слѹжі дн служѹа фіеѹе-кѹріеа партїдѹ.

Ачест таѹлон де моравѹрї а Гречїлор дїн дм-пѹрѹїеа Константинополѹлї кѹпрїнде нїще кѹѹе-тѹрї трїсте асѹпра кѹдереї статѹрілор, шї есплї-кѹ ролѹл чел рѹшїнат че аѹ цѹкат ачешї не-вреднїчї ҃рмашї а ҃неї семїнції ероїче дн лѹпта крещїнісѹлї асѹпра їсламїсѹлї.

Т. Кодрескѹ.

ЕСКѹРІАЛѹЛ.

Дн мїзлокѹл сїнгѹрѹтѹцілор мѹнтелї Гвадара-меї се рїдікѹ о зїдїре атѹт де помпоасѹ, днкѹт мѹндрїа спанїолѹ о нѹмеще кам кѹ дрептѹл а опта мїнѹне а лѹмеї. Шенте мїле де ла Ма-дрїт се афлѹ, пе костїша чеа де меазѹ-зї а цїта-тѹлї мѹнте, монастїреа Santo Lorenzo de l'Esco-rial. О десїме де тѹнѹрї, о варїетате неспѹсѹ де бїсерїчї, де колоне, де палатѹрї, шї о армо-нїоасѹ ашезаре де Алее (трекѹтоаре) пїнтре ха-вѹзѹрї, шї пїнтре алте фѹнтѹнї артїфічіоасе, тоа-те ачестеа доведескѹ нѹвіреа де подоавѹ, шї де мѹрїме а Аѹгѹстѹлї еї днтемеїторїѹ. Кѹтрѹ а-честе се маї сокоате днкѹ шї о позїціе фоарте романтикѹ, каре днподовїтѹ фїїнд де ценїл нѹ-скочїторїѹ а артїстїлор Італїенї, аѹ маї адѹо-цітѹ кѹ ковѹршїре фѹмѹсецеле фїрешї. Шї дн тїмпѹ че дн цѹрѹл зїдїреї се плеакѹ де пе коа-

стеле мѹнтелї дн вале грѹдїніле челе маї мї-нѹнате, дн депѹртаре се налцѹ пїскѹріле челе сѹлѹтїчіте а Гвадарамеї, каре сѹнт акоперїте кѹ омѹт о маре парте а анѹлї.

Тоатѹ ачестѹ зїдїре формеазѹ ҃нквадрат кам овал, фїїнд зїдїтѹ дїн гранїт негрѹ, кареї дѹ о прівїре днтѹнекоасѹ. Еа есте асфелї ашезатѹ днкѹт доѹе пѹрї а пѹтрїмеї сале служескѹ дрепт фаѹадѹ, тотѹш партеа че се днтїнде де ла мїзлок спре дреапта се поате сокотї ка чеа маї де кѹпетенїе; еа аре о лѹнціме де 637 пал-ме; шї ла фіе-каре капѹт кѹте ҃н турнѹ де 180 палме дналт, песте 200 де ферешї, шї 3 порці, дїнтре каре чеа дїн мїзлок есте декоратѹ дос кѹ 8 колоане дн стїлѹл Дорїкѹ, шї сѹс кѹ 4 дн ачел Іонїкѹ. Дн кѹпрїнсѹл зїдїреї се афлѹ мїтокѹл кѹлѹгѹрілор де тагма Сф. Іеронїм, каре

сѣнт 150 ла нумър. Палатул редескѣ, кареѣ у-
дін челе треї резиденції де варѣ а рецілор
спаніей, есте днвръкат кѣ чеа маї маре елеган-
те, тоате салоанеле сѣнт тапісуїте кѣ челе маї
преціоасе стофе де Індія днподовїте кѣ вріліан-
тіле Америкїї; шї кѣ мобїле скѣмпе лукрате
дн лемне міросїтоаре. Чїнева ле ар сокотї де
ше локурї фърмькате, шї лѣкуїте де вре зн
енїѣ дін Халїма саѣ оміе шї зна де нопці. Пре-
стїндіне стѣпънеще зн лукс неспусѣ, пе каре
реції Спанїей л'аѣ адѣс дін коморїле челе днавѣ-
те а ле Мексікулї, шї а ле Перулї дн тім-
пріле кѣнд ачесте цѣрї аѣ фост маї мулте веа-
дрї сѣс стѣпънїреа лор. Дохе галерїї плїне кѣ
допо-доперїле артїстїлор Італїенї, шї пе лѣнгѣ
меле а ле лѣ Рафаел, Тїціан, Кореїо, Паоло
Боронезе, се вѣд днкѣ шї капо-маестрїї Спанїолї
Мурїло, шї Веласкез. Бїбліотїка кѣпрїнде 30,000
лїрці шї о мулціме де манускрїпте преціоасе,
їнтре каре се нумѣрѣ вр'о 7,800 оріентале,
шї маї кѣ самѣ Аравїче рѣпїте де ла Султанул
де Мароко, де кѣтрѣ зн кѣпїтан де корѣїї, шї
ївдѣте рецелїї де Спанїа. Дн фацѣ кѣ пала-
ул се 'налцѣ бїсерїка оптѣнгерѣ, каре есте зі-
їтѣ дѣпѣ форма бїсерїчїї Сф. Петру дін Рома,
а есте де 313 палме лѣнгѣ, шї де 200 латѣ.

Пѣреції сѣнт пе дін нѣунтрѣ декораці дн фрескурї,
кѣ о мулціме де таблоурї, шї кѣ статѣ де бронзѣ
аурїтѣ. Аре 48 алтаре, шї 17 трепте де порфїрѣ
дукѣ ла алтарїл чел де кѣпїтенїе, каре се сѣс-
цінѣ пе патрѣ шїрѣрї де стѣлнї де Іаспїсѣ, шї де
каре атѣрнѣ песте о сѣтѣ де канделе шї фешнї-
че тоате де аѣр. Сѣнт ачестѣ алтарѣ есте на-
рѣшї зн параклїсѣ, каре е локул де днмормѣн-
таре а фамїліей рецещї.

Прївїнд чїнева зїдїреа ачесте атѣт де гїгантїкѣ,
каре токмаї ка палатул лѣї Неро сѣ асемѣнеазѣ
маї мулт кѣ о четате, декѣт кѣ о зїдїре партї-
кулярѣ, шї лѣунд дн бѣгаре де сеамѣ кѣте лѣ-
крѣрї с'ар пѣте аѣла дн 22 де огрезї че ле а-
ре, апої тѣш ва пѣте фаче о ідеѣ деспре кѣпрїн-
сѣл еї. Днтемеїторїл еї аѣ фост рецеле Фїліп
ал II, каре о зїдї дн чїнстеа С. Лаурентїе, спре
адѣчере амінте а пѣртѣрїї де вїрѣїнцѣ ла ст.
Квентїн дн зїоа нѣмітулї сѣнт. Шн кѣлѣторѣ
нї дѣ днсѣмнѣрїле ҃рмѣтоаре деспре зїдїреа а-
ста: Ескѣріалѣл аре 10,000 ферестї, 7,000 ко-
лоане: 1,400 шї, шї атѣтеа салоане, кѣ алте
одѣї, днкѣт кеїле тревїтоаре ла еле, трагѣ
7,000 фунці. (Везї ікоана алытуратѣ).

Z. Колѣтѣ.

FISSIONOMIA OM8Л8І.

(Зрѣта).

СЕМНЕ СКОАСЕ ДІН КѢПРІНСѢЛ ФЕЦЕІ.

Ної ам черчетат кѣ амѣнѣнціме челе маї де
шїтїенїе трѣсѣтрї а ле фїсіономїей; нї маї рѣ-
не а фаче оаре каре днсемнѣрї аспїра фецей
рївїтѣ дн тот кѣпрїнсѣл еї.
О фацѣ плїнѣ шї фѣрмоасѣ ла ведере, зн тентѣ
рескѣ шї колоратѣ, ачїа че се нѣмеще дн де-

опще о фїгѣрѣ плѣкѣлѣ, се кѣвїне дн ценере ла
нїще оаменї пѣцін днлѣтїмїці, маї прїетїношї де
плѣчерї декѣт де рефлєкції серїоасе, недестої-
нїчї де лѣкрѣрї марї, днсѣ аплїкаці ла фанте бѣ-
не; дїшерці, днсѣ пѣцін вїціошї шї фѣрѣ де рѣ-
татѣ. Тотѣшї тревѣе ка алте семне сѣ вїе а

днѣри ачеастъ дін тѣх окіре, кѣчї пу есте ку неутїнїѣ де а віде ніще оаменї днѣстраці ку калїтѣді марї, ва днѣх шї ніще оаменї де ценїѣ, ку о фацѣ грасѣ шї плїнѣ. Дмїѣратул Наполеон нї шерѣще де есемїлѣ.

Тотѣх трѣвѣ съ днѣснїѣмѣ къ фаца лѣї Наполеон ера макрѣ шї грасѣ днѣснїѣ чеа маї мѣрїтѣ а віенїї сале.

О фацѣ овалѣ шї лунгѣреацѣ, ку змерїї фецеї адѣнкацї, ун тентѣ палїдѣ саѣ оакїшѣ сїнт атѣ-теа семне че се днѣглнѣск маї обїчнїт дн оаменїї спїрїтїонїї шї фїнї, дн ачеїа че днѣтїеазѣ днѣлетнїчїрїле спїрїтїлѣ декѣт плѣчерїле сїмцїрїлор; шї дн оаменїї днѣзѣстраці ку ун карактер шї ку ніще патїмї енерцїче. (Бонапарте, Волтерѣ 8').

Трѣсѣтурї дїлїкате шї пїцїн пронїнцїете, нїще форме ротїнде шї грацїоасе, асфелїѣ есте дн ценере фаца фемеїлор; оаменїї дн карїї се вѣдѣ нїще асемїнеа трѣсѣтурї, адесеорї аѣ ашїждереа слѣвѣчїнеа шї блїндеца челзелалтѣ сексѣ. Дїн протївѣ, нїще трѣсѣтурї марї, о фацѣ ерѣсдатѣ де нїще адѣнчї днѣтїѣрїрї, даѣх нѣ вестескѣ тот-деауна ун спїрїтѣ ковѣршїторїѣ, аратѣ чел пїцїн фїнїцїреа патїмїлор пїтернїче шї а унїї карактер дїевѣлїт. Фемеїле ку *tręszę* *tręszę* *tręszę* аѣ маї тот-деауна ашїждереа, дн карактерѣ оаре че енерцїкѣ шї вѣрѣтескѣ.

Доѣе пїрцї дїосѣвїтоаре формаѣ капїл: кра-нїл саѣ кѣпїцїна шї фаца лунгѣ дн адївѣратул еї днцїлесѣ. Дїн комбїнареа шї дїн рапортул дїосѣвїторїѣ а ачестор доѣе пїрцї, се наскѣ доѣе карактере опїсе фїсїономїеї.

О кѣпїцїнѣ маре шї о фацѣ мїкѣ даѣх ун аер спїрїтїос шї фїнѣ. Ун асемїне капїл есте маї тот деауна партеа саѣ а унїї днѣвѣдат днѣснїнат саѣ а унїї лїтератор їнценїос, саѣ а унїї артїст вестїт. (Волтерѣ, Ламенеї, Цїрадеї).

О кѣпїцїнѣ мїкѣ шї о фацѣ маре днѣпѣртїшескѣ фїсїономїеї о днѣцїдошаре ку тотул кон-трарїе, ва днѣкѣ дѣ адесеорї оаре каре асѣмѣ-

наро ку капїл анїмалїлор: ачеаста се аратѣ ку самѣ ла лѣкрѣторї шї ла оаменїї че мїнчес дїн греѣ, каре факѣ маї ку самѣ днѣтрѣвїнда де пїтереа лор чеа трѣнеаскѣ декѣт де факѣ тѣцїле спїрїтїлѣ. Ашїждереа кѣте одатѣ се по те фаче асемїне днѣснїнарѣ шї ла персоане де ун рангѣ дналтѣ, карїї, мулцїмїтѣ фїе хар лѣї соартеї саѣ а фавоареї, нѣ аѣ невое, пент де а се букѣра де о віацѣ дїлїчїоасѣ, нїчї ашї овосї мѣдѣлѣрїле лор челе алене, нїчї а лѣне сѣв кїнѣїре ун спїрїтѣ ленешѣ шї не лѣ гѣ ачестеа фоарте тѣмпїт.

Тоате трѣсѣтурїле потѣ съ фїе маї мулѣ маї пїцїн мїшкѣчїоасе. О фацѣ немїшкѣчїоасе шї мулѣ се кѣвїне саѣ унїї їдїот саѣ унїї де ун спїрїт фоарте ковѣршїторїѣ; днѣсѣ челї тѣх, нїмїкѣ нѣ поате да мїшкаре шї віацѣ фїл лор челор мої шї апатїче а ле фецеї. Смїнтїлї пѣстрѣазѣ тот-деауна ачеїашї фацѣ ла віа реа унїї прїмеждїї гравнїче, ка шї дн мїзлор челор маї марї сѣвїектурї де букѣрїе шї ачеас віне дїн ачеїа кѣ ел авїа се днѣпѣртїшѣще тотѣ ачеїа чеї сортїт де а мїшка їнїма омінеас. Днѣсѣ даѣх фаца унїї омѣ сїперїор есте обїчнї рече шї немїшкѣчїоасѣ; ачеаста нѣ віне дїн чеїа пентру кѣ ел нѣ ар фї дїстоїнїкѣ де еспїсїе, дар маї ку самѣ кѣ ун асфелїѣ де омѣ естїпнїѣ не челе маї мїчї а ле сале мїшкѣрї, нѣ ласѣ съ се четеаскѣ не фаца лѣї декѣт пї ачеїа че ел воєще ка нешїне съ зѣрїаскѣ: трѣсѣтурїле лѣї нѣ еспїреазѣ нїмїкѣ дїн ачеїа ел аѣ хотѣрїт съ такѣ.

Ачеастѣ немїшкѣчїне де фацѣ ла оаменїї зѣстраці ку нїще факултѣдї еміненте атѣрнѣ кѣ де ла о алтѣ казѣ: ретрашї дн сїне, пї окїпацї ку днѣснїї кїцетѣрїле лор шї ку дѣнчїле лор скопурї, еї де авїа маї вѣдѣ аче се пїтрече дн цѣрѣл лор; лѣкрѣрїле де дї фарѣ ловескѣ сїмцїрїле лор фѣрѣ де аї мїшкѣтїшї де пїцїн, окїл лор їтїторїѣ шї вісїто нѣ се ацїнтеще асїпра вре унїї обїектѣ; еї

казъ курсул кудетърілор лор, фъръ де а ахзі
тріле че рьсунъ ла урекї: дн сфършіт сімцу-
е лор нз се дешаптъ, шї трьсетъріле лор нз
ансфлещескѣ, декът нзмаї кьнд воїнна аѣ
семналулѣ. Аша Архімїдісѣ контїнуа де а а-
дізлегареа унеї проблеме дн сінуа чел сго-
досѣ а полїгіеї Картаго луатъ ку асалтѣ; аша
булістул Францезѣ Лафонтенѣ контїнуа де а
творбі ку доама невьстїкѣ саѣ ку домнул вул-
н, фъръ а прїнде де весте кѣ о плоае ві-
лоасѣ рьсвѣтусѣ хайнеле сале.

Дн протївъ, оаменї ку ун спїрітѣ суперфенїалѣ,
ку ун характерѣ ушорѣ, аѣ трьсетъріле ченеї
арте мїшкѣчїоасе; еї нз пот нїмїкѣ аскунде дн
їа че сімдескѣ; еї рїдѣ саѣ плънгѣ пентру
л маї ушор мотивѣ, шї адесе орї пентру нїче
їектурї їмарїнаре. Фїсіономїа лор рьсфрїнче,
ла зїкїнд, тоате днтѣмплърїле марї саѣ мїчї
се пїтрекѣ дн цїрул лор: шї ачеастѣ ковър-
тоаре аплекаре, есте маї тот деазна ун семнѣ
слъбѣчїнеї характерулї.

Прїн о каузѣ аналогѣ, омул профундѣ ворбеще
їн, дн тїмпѣ че омул суперфїціал ворбеще
рѣ де днчетаре днкѣт нз ї се маї урѣще: у-
л кудетѣ маї днаїнте де а чьптїї, челалалт
їтѣеще саѣ ворбеще днаїнте де а кудета; а-
ста ласѣ сѣ ворбаскѣ ненчетат фаца са, пре-
м шї вузіле сале, дн тїмпѣ че челалалт їче
кумпїнїре а ле днпуне тьчере шї а ле стѣ-
їнї.

АСЪМЪНАРЕА ОМЪЛЪЇ КЪ ОАРЕ КАРЕ АНІМАЛЕ.

Купрїнсул фїсіономїеї днфѣцїошазѣ кѣте одатѣ
карактер партїкуларїї каре с'аѣ компарат ку
їа а оаре каре анімале, шї неїїне аѣ пре-
їс кум кѣ омул, каре днфѣцїошазѣ ачеастѣ а-
мънаре фїзїкѣ, аре ашїждере кѣте чева, дн
їсшїрїле шї днн їнстїнктурїле ачестор фїїнцї а-
а де днїїосїте луї.

Ачеастѣ аналоїе днтре фаца унор оаменї шї
їнтре ачеїа а унор анімале аре дн еа оаре

каре реалїтате; днсѣ ної кредем кѣ, дн чел маї
маре нумър де казурї, еа аре пунїне рапортурї
ку факултѣїле морале шї їнтелектуале. Ної нз
зїчем кум кѣ ачесте рапортурї нз фїїнцескѣ *nizi*
odatz, днн прїчїнѣ кѣ ачеастѣ асемънаре дакѣ еа
провїне дїнтр'о конформїтате а кѣпѣїнеї, траѣе
обїчнїїт дуплї сіне о конформїтате де асѣмїне шї
пентру оаре каре аплекърї саѣ апетїтурї, де ашїж-
дере шї пентру карактерѣ.

Се вьдѣ оаменї ку фїгура де пажурѣ; де о-
семплѣ, Мареле Конде шї Бернадоте днфѣцїо-
шазѣ о асѣмънаре де фелул ачесте; ачеастѣ
асѣмънаре атърнѣ маї де кѣпїтенїе де ла конфї-
гурація насълї дн формѣ де плїскѣ; еа се тра-
ѣе ашїждереа шї де ла окї, каре сѣнт вїої
скѣнтеїторї; шї де ла вьрвїе, каре 'с фоарте ре-
трасѣ дндърьпѣтѣ. Ачестї оаменї 'с сѣмїцї, дн-
трепрїнзѣторї, енерїцїї, шї маї ку самѣ днтр'а-
чеастѣ прївїре асемънареа лор есте нетѣгьдїїтѣ.

Алїїї аѣ фаца фїнѣ шї сѣпїратїкѣ ка а вулпїеї,
(Волтерѣ, Ламенїеї, Вїлелѣ, Лаватерѣ, Іоанно):
шї атунчеа аерул спїрїтуосѣ, шї їнценїосѣ, каре
домнїще дн ачесте фїсіономїї, атърнѣ ку чер-
тїтудїне дн днсемнърїле пре каре ле ам арѣ-
татѣ маї днаїнте, декът де ла ачеастѣ асемъ-
наре днтѣмплѣтоаре ку чел маї дїщентѣ шї ку чел
маї еспедїтїв днн анімале.

Ла алїїї оаменї се гьсїе чева днн капул челѣ
патратѣ шї масївѣ а калулїї шї а таурулїї; да-
кѣ нїще асфелѣ де оаменї се дїосевескѣ маї ку
самѣ прїн пїтереа трупаскѣ декът прїн ковър-
шїреа спїрїтулїї, прїчїна се поате а їо гьсїї дн
масса фьлчїлор компаратѣ ку чїркул кѣпѣїнеї,
фъръ де а маї фї невоїт де а алерга ла о асе-
мънаре ку тогул суперфїціалѣ шї неднсѣмнатѣ
шї маї тот деазна супертїцїоасѣ.

Кѣцїва оаменї аѣ ун капѣ фоарте асѣмънатѣ
ку ачела а мьцеї саѣ а тїгрулїї, скуртѣ, рѣ-
тїндѣ, термінат днаїнте прїн ун вотѣ мїкѣ. А-
чеастѣ формѣ а капулїї атърнѣ, ла анімале ка
шї ла омѣ, де ла ковършїтоареа лърїїме а кѣ-

пъцинеї деасуира зрекїлор, шї фїнд кь дупь сї-
стема луй Галлї, ачаесть дїспозиціе а къпъцинеї
се детраце дїн дїзвълїреа естраордїнарь а ор-
ганулї учїдереї, есте кь пѹтїнцъ ка кьте одать
омул кь фаца де тїгру сь айбъ де асемїне шї ін-
стїктул сьнцеросъ а ачестуї анїмалъ. Чел пѹ-
цїн есте сїгур кь капул луй Робеспїеръ лнфъ-
ціошазъ ун есемплу дестул де лнсѹмнат десїре
о аша асѹмьнаре.

Порта претенда кь Платонъ се асемьна кь
ун кьне де вьнатъ: кум сь се мїре дупь ачае-
ста, зїчае ел, де спїрїтул чел черчетьторїъ шї
де рара аперїме а луй Платон!

Нїще трьсѹтурї регълате, о фїгуръ фрумоасъ,
нѹ аратъ тот деауна, дїн ненорочїре, ун сѹфлетъ
вїртуосъ шї новїлъ; вїцїул шї крїменул се ас-
кундъ кьте одать сѹе трьсѹтурїле челе маї аде-
мїнїтоаре. Тотушї прївїнд апроапе, студїнд
еспресїа знеї фїгурї фрумоасъ, дакъ еа есте а

унуї лнрѹтѹцїт, се дїскопере обїчнїт лн о
оаре че фалсъ сазъ де рѹтѹчїре: гура есте ка
те одать дїформатъ прїн нїще мїшкѹрї маї ко
вулсїве; лн сѹвршїт о еспресїе недефїнїтъ,
десеорї рѹпїде ка флѹцѹрѹл, ласъ сь се зѹрї
скъ де одать тоатъ дїформїтатеа вїцїулї.

Нїще трьсѹтурї неновїле шї лнфїорѹтоаре прї
раръ аскундъ ун сѹфлет маре шї фрумосъ. Ду
чеа дїн тѹн вїзїтъ а луй Сїр Худсонъ Лове, Н
полеон стрїгъ: *arest omş are kpxzmea Antin*
ritz ne fauz!

Есте шї ачаеста де лѹат амїнте кь кьте о
тѹ імаѹнаѹїа, лн атѹта лнрїзрїреа еї есте пѹте
нїкъ, лнкѹт продѹче оаре-каре асемьнаре д
тре персоанеле вїсѹїтоаре тот зна лн прѹчї
Тотушї лнсъ нѹ трѹе сь се лнкеїе нїмїкъ
прївїреа моралулї. Дїн асѹмьнареа че азъ о
каре персоане лн прївїреа фїзїкъ продѹсѹ прїн
мїтаѹїа хайнїлор шї а манїерїлор. (Ва ѹрта).

АСТРОНОМІА ПОПОРАНЪ.

(ѹрта).

Planetele: Vesta, Цїсно, Черес, Паллас.

Неднсѹмната мьрїме ачестор планете азъ ам-
педекат де а ле пѹте вїне кѹноаще. Се креде кь
Паллас есте кѹнцѹратъ де о маре атмосферъ.
Греотатеа есте фоарте мїкъ ла сѹпрафаца лор.
Ын ом ашезат не зна дїн челе планете, ар пѹтѹ
сѹрї лн сѹс пѹнъ ла 70 де палме фѹръ вр'о
стрѹнчїнаре маї маре декѹт деакъ ар кьдеа ла
ної де 4 палме лн цїос. Апропїереа честор
планете, асѹмьнареа орбїтелор лор, нї фак а кре-
де кь еле сѹнт рѹмьшїцеле знеї планете марї че
с'ар фїсѹрѹмат де вр'о каузь ноъ некѹноскѹтъ.

Vesta. Департареа са де ла соаре есте де 80
мїлїоане де мїле. Анул еї цъне 1325 зїле, 7431
мїї де пѹрцї де о зї.

Цїсно. А еї депѹртаре де ла соаре есте 9
мїлїоане мїле. Анул еї цъне 1592 зїле шї 666
мїїмї де о зї.

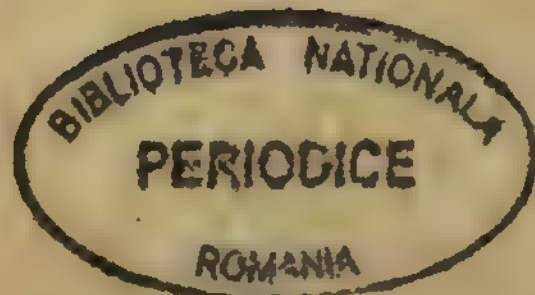
Черес. Есте департе де ла соаре 94 мїлїоане
мїле. Анул еї цъне 1681 зїле, 3931 мїїмї де о зї.

Паллас. Іст планет се ачлѹ де ла соаре д
пѹртат лнтре 94 шї 95 мїлїоане мїле, анул
сте де 1686 зїле 5388 мїїмї де зї.

Дїн ачесте се веде кѹт де маре сѹнт рапо
тѹрїле лнтре пѹмьнтѹл нострѹ шї челеланте п
нете. Оаре нѹмаї пѹмьнтѹл ар фї сїнгѹр дїн а
лучеферї кареле сь фїе локѹїцї де фїїнѹе вїї?
кру кь греъ а фї крезѹт. Дар нїчї о мьртѹ
посїтївъ нѹ адеверезъ зна с'азъ алта дїн ачест
опїнїї.

(Ва ѹрта).

ИНСТИТУТЪ Л АЛБІНЕЇ.

АНЪЛ II.

ШКОЛА ЛУМЕИ.

ЦЕНТЪРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

АШІІ, 1846.

№ 34.

11 ІУНІЕ.

ФІСІОНОМІА ОМЪЛІІ.

(Зрѣта).

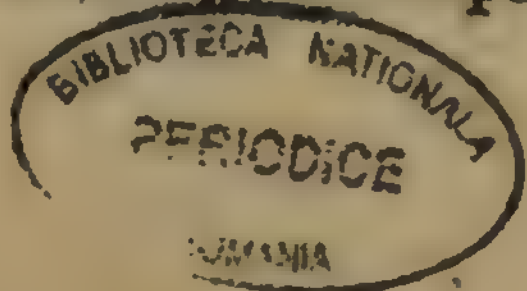
НАІВІТАТВА ОРІ ФАЛСІФІТАТВА ФІСІОНОМІКІ ОМЪНЕСЦІ.

Се зіче къ о фисіономіе е наівъ, кънд еа есте
фѣціошітоареа кредінчіоасъ а карактерулі ші
атімілор, ші кънд тоате трѣсѣтуріле конкуреа-
ди армоніе ку ачеіаші еспресіе. Ансѣ фігу-
лоате еспріма рѣутатеа тот аша де ушор, ка
бунѣтатеа ші блъндеа.

Цін протівъ, фисіономіа есте фалсѣ, кънд во-
а с'аплеакъ де а пуне фаца дн о позіціе ку ста-
овічнхітъ а суфлетулі: дакъ са ізвутеше дн
ачеаста ку десѣвършіре, атунчеа фѣцърнічіа
перфектъ, ші фалсифітатеа поате скапа дін ві-
а челуі маі бунѣ черчетѣторѣ. Ансѣ фінд
е фоарте ку аневое де а фаче тот деауна ка
ономіа сѣ еспрімезъ контра ку ачеіа че ніші-
ар тревзі сѣ чітеаскъ дн еа, апоі се нуноа-
дн денере о фацѣ фалсѣ дупъ еспресіа чеа

непотривітъ ші скімеѣчіоасъ а деосѣбітелор трѣ-
сѣтурі дін каре се компунеа. Де есемплу, гура
се сілеше де а суріде, дн тімпче аніі ростескъ
мъніа орі деспрецул; прівіреа есте дѣлче ші лін-
гушітоаре, ші мъндріа се аратъ пе вузе: дн сѣър-
шіт се дескопере пе фацѣ спаіма пре каре о ас-
кунде рѣѣ о пѣрутъ дн кредінцаре; рѣутатеа, пре
каре нешіне се сілеше дн зѣдар де а о пріфа-
че сѣет ун аер фалсѣ де простіе; іроніа саѣ чі-
нісмѣл, каре ресвате прінтре о преѣкѣтъ сімплі-
чітате; ші мії де алте контрастурі маі мулт саѣ
маі пѣцін възте ші вѣтъмѣтоаре омулі лесне-
крѣзѣторѣ.

Де къте орі се регѣсече ачест дефектъ де ар-
моніе днтре трѣсѣтуріле фечеі, нешіне есте пле-
кат де а о атриві тот ла ачесаші каузы адікъ

те анімале, продуче де асеміне неегалітатеа по-
поарелор дитре еле: воескъ съ ворбескъ деспр е
тімпул деосъбиторѣ крещіреі ші а гопіляріеі.

Даръ дакъ ун капъ волзміносѣ есте съмнул
пробавілъ а ценіунуі, де унде віне оаре къ ун
асѣлѣ де капъ ну трече нічі де кум пентру у
нхл дін карактеруріле фрумсецеі? де унде віне
каръш къ пресуденіле попоарелор сънт аша де
десвъліте дн ачеастъ прівіре, днкът статзарі
гречі се възуръ невоіці де а днѣціоша по Пе-
ріклесѣ ку фрзнтеа аконерітъ де ун коіфѣ, пен-
тру ка съ досіаскъ прівірілор вулгулуі (прости-
меі) къпъціна чеа манівъ а унуі омѣ адміратѣ?
де унде віне къ Венус де Медіче аре ун капъ
аша де днгуєтѣ, ші къ порекла де кап-грос е-
сте, ла чеа маі маре парте дін націі, о днѣц-
раре фоарте амаръ? ачеаста чере есплікаціе.

Маі днтѣ с'аъ конфундат адесеорі ші фоарте
непотрівіт, волуменул чел маре а фецеі ку во-
луменул чел маре а къпъцінеі: дечі, чеа дін тѣх
дін ачесте діспозіціі есте ашіждереа дефавора-
вілъ днѣцлечереі прекът чеелалтъ і есте фаво-
рітоаре: ачесте с'ніще карактере де ун огурѣ
ку тотъл днпнчшіторѣ. Не лънгъ ачестеа, сім-
пуріле сънт чеі дін тѣх цудекъторі а фрумсе-
цеі ші днкъ ніще цудекъторі пліні де прецуде-
це ші де претенціі. Еі се інтересазъ де пропор-
цііле челе цусте а тръсътурілор ші а потрівіреі
лор сіметріче, маі мулт ші де кът днсушіріле че
се афлъ лівіте сазъ каре се препунѣ къ ар фінца.

Дечі, німікъ ну ватъмъ армоніа граціоасъ а о-
мълуі капъ омінескѣ, ку о фрзнте преа днтінсъ,
прекум ші о къпъцінъ преа спацізасъ. Фрзнтеа
лзі Наполеон, де есемплу ера де о лърціме не-
мъсуратъ, ші ачеаста ну се преа потрівеа ку
тръсътуріле еі челе преа рьсъріте декът плъку-
те. Дечі семніле ценіулзі ну сънт тоате фъръ
деосевіре ніще карактере а фрумсецеі фізіче.

Маі есте днкъ о алтъ днсемнаре ші маі ім-
портентъ. Дакъ оаменіі рехніці дн соціетате ар
звеа съ дее сокотеалъ деспре калігъціле мора-

ле пре каре леар арата тръсътуріле фісіономіеі,
ші дакъ ачеастъ ідеа мораль ар тревхі съ фіе
пусъ дн шіръл карактерурілор фрумсецеі; кіар
нічі атзичеа ну с'ар прецзі нічі декум арътуріле
ценіулзі. Че фолосеше цініул, дн статул знеі ме-
діокрітъці нерисъмнате дн каре тръеше мулцімеа?
норочіреа маселор де попоаре іскате дін ега-
літатеа тутурора, дін лібертатеа фіекъріа, по-
поареле тревхе съ о прецзіаскъ, прекум ші тоа-
те даруріле челе медіокре каре асігуреазъ не-
атърнареа фіе-къруіа омѣ. Карактеруріле цені-
улзі ну ар цутеа дечі съ інтре дн ідеаа комзніъ
а фрумсецеі, пентру къ еле вестескѣ по чеа
днтѣ дін ковършірі, ші фак ка омъл съ се теамъ
де пердереа авутурілор де унде дереазъ норочі-
реа публікъ. Къчі пхтернічіа воеще а коменда,
ші о сунзнере преа аскулгътоаре поате съ кон-
дукъ ла днціосіре.

Адъогаці къ ковършіреа мінцеі знелтеше маі
мулт ла куцетаре декът ла фьштзіре. Куцетареа
траде днпъ сіне тръндъвіа трупеаскъ; ші фінд
къ ценіул пресупуне тревзінци марі ші натімі
марі, тревхе омълуі ку о капачітате маре жър-
фіреа с'аъ атърнареа де ла маі мулте. Дн тімн
че ел куцетъ пентру чеілалці, тревхе ка ші чеі-
лалці съ мунчіаскъ пентру дънсъл. Прічінъ нозе
де неегалітате дитре оамені, мотивъ ноѣ де а-
чеастъ претенціе нефаворавілъ каре се акацъ
тот деауна, ба днкъ ші не нещінца фіекъруіа
де семніле а орі ші че суперіорітъці морале. Не
лънгъ ачеаста оаменіі суперіорі ну сънт тот деа-
уна аша де віне-воіторі нічі аша де соціавілі ка
оаменіі де рьндѣ. Депріндереа ретрацереі, ші
сінгурътѣцеі, непъсареа деспре лъкруріле челе
амързнте, деспрецъл непретенціосѣ днсъ аша
де фірескъ а мулцімеі каре ведъеше пентру атрѣ,
ші каре ну се наще декът пентру а се сілзі,
апоі а мзрі; тоате ачестеа і факъ дн ценере пх-
цін сокотіці ка егалі. Центру ачеаста ну се
прецзескѣ оаменіі суперіорі, декът ка шефі, аді-
къ къндѣс ла локул лор. Еі сънт днтокма ка

ніще статге, каре, пентру а се днсуфлені, аї
тревзінцъ де зн пїдесталѣ рїдїкатѣ. Атаре омѣ
каре с'ар деспренцї ка, егалѣ, се тьмїазь преа
мїлт ка шечї! ної нї естїмьмѣ декът не ачела
акърїа мърїме нї нї поате вьтма; шї рьвнїмѣ,
фьрѣ де аї да чїнстїреа кувенїтѣ, пє ачїа че
нї сдровеск. Іатѣ чї нї фаче аша де буї цїнде-
къторї ачелор морїї, шї цїндекъторї аша де пьр-
тїнїторї а челор вїї. Ної днгрїжїм адесеорї, пен-

тру кѣ нї темемѣ преа мїлт, мерїтул каре нї ар
пугеа вьтма: нїмїкѣ дїн ачеїа че днфрунтѣ мьн-
дрїа нї поате плъчеа.

Іатѣ дестуге кувїнте пентру а статорнїчі о лї-
нїе деспрїцїтоаре шї пїпїтѣ днтре карактерїле
унїї днцїлєцїрї дналте шї днтре ачелеа а ле
фрумуседеї.

(Ва ҃рта).

ДНТРАРЕА ДН БІСЕРІКА СЪНТЪ.ІХІ МОРМЪНТ ЛА ІЕРУСАЛІМ.

(КѢ СТАМПЪ №. 34)

Пе локул унде се ала дналцатѣ кручеа
Домнїлї ностру Іїсусе Хрістос шї се депусьсе
рѣмьшїцеле сале челе вьзуте. Дмьпрьтеаса Елена,
мама дмьпратїлї Константїн, аї зїдїт ла 350
бісерїка нумїтѣ а *Сънтїлї Мормънт*. Іст локаш
сїнцїт фѣ де атунчї цїнта пелерїнацїлї (хацї-
лїк) крістіанїлор, шї кьзїндсѣв пугереа мохаме-
танїлор ел фѣ обїектул пентру каре де ла днке-
ереа веакелї ал 11 пьнѣ ла ал 13, се фькурѣ
дїн Еуропа експедицїле мїлітаре челе фаїмоасе
нумїте а Крүціадїлор, де ла семнїл крүчїї каре
пурта не страїѣ фїе-каре остаї ал ачестеї ек-
спедїцїї, де каре се днпъртышаї дмьпратїї
Церманїї шї маї тоцї рецїї. Чел маї фаїмос ко-
мендант ал армії Крүціерїлор ера Годфрѣа де
Булїон кареле, прекїм се веде дн фрумoаса по-
емѣ: *Церусалїте лїберата*: лүѣ Іерусалїмул кѣ а-
салт шї статорнїчі сар домнїа крүчеї дн ачел
локаш унде шї ел фѣ днгронаї. Тоате крїдїнцеле
крїстіане аї аїч алтареле лор шї днпърцеск дн-
тре дьншїї кьлтул шї паза Сьнтїлї-Мормънт.
Ўн фок днфрїкошат аї мїстїт ла 1811 ачеа
фрумoасѣ бісерїкѣ, тоате фурѣ рьдусѣ дн чену-
шѣ нумаї Мормънтул Мьнтїторїлї фѣ крүцат
шї альтурата монастїре католикѣ прекїм шї онї

капеле с'аї параклїсурї а онї рамурї де крїдїнда
крїстіанѣ. Бісерїка фѣ ла 1812 резїдїтѣ кѣ кел-
тїеала кьлугьрїлор ортодоксї. Днавїцїреа еї е-
сте екстраордїнарѣ, дн весмїнте, одоаре, васе
прецїоасе де азр масїв кѣ петре скумне, хьрѣ-
зїте нї нумаї де тоцї суверанїї Еуропей, че дн-
кѣ дїн партеа днкїнѣторїлор крїдїнцїї крістіане
шї сѣ сїї ла мїлїоне мїліоане де галвенї. Ўн ма-
ре нумьр де пелегрїнї вїнѣ дн тот анїл сѣ вїзі-
тезе шї сѣ днкїне їст локаш адьогьнд кѣ да-
рурї днсемнате ла цьнереа бісерїчеї шї а ашѣ-
зьмїнтелор де фачере де вїне пентру ачїї невоешї,
пентру каре сьнт днадїне ненумьрате кїлїї дїн
каре ачеле ал Арменїлор сьнт ка ла 1000. Дн
фїе-каре дїн ачеле онї параклїсурї се вьдѣ тоа-
тѣ зїза евлавїюшїї нацїїлор респектїве, дн фе-
лїхрїте костумурї, барванї, фемеї шї копїї дна-
дїнчїї дн евдавіе льнгѣ мормънтул Мьнтїто-
рїлї шї їкоана дмѣцїошазѣ капела католикѣ,
де унде се вьд дн тоате латурїле шї капелеле че-
лоралалте нацїї. Ачїї карїї дїн елавїе аї вїзітат
сьнтїл Мормънт сѣ нумеск *Пелегрїнї* с'аї Хацїї
шї адук ла ної де сьвенїр релїквїї, метенїї шї
алте обїекте.

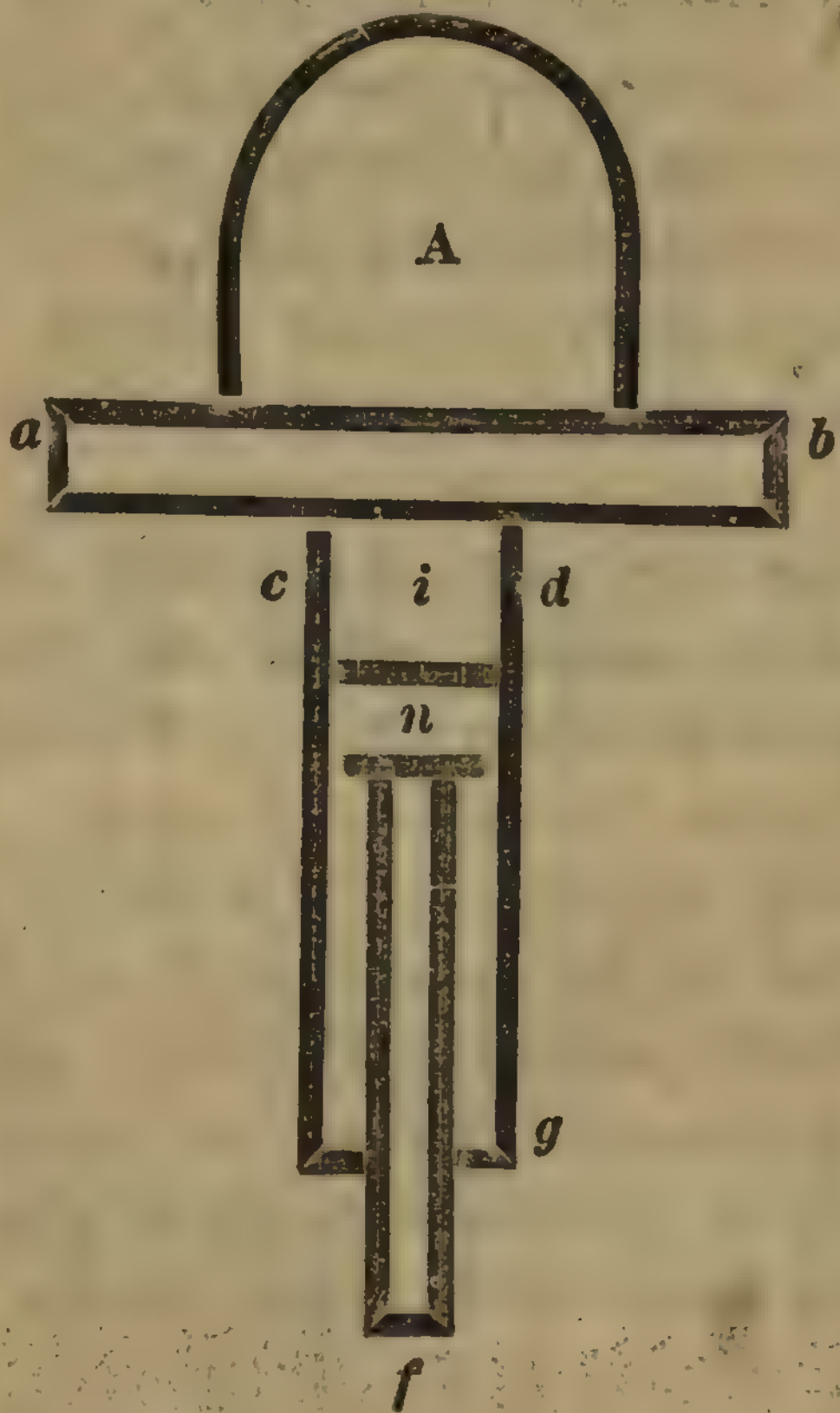
(Везї їкоана альтуратѣ).

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪТЪТОАРЕ.

(Ърта).

Deserts.

Тоате фінцелє вієнуітоаре аз неансуфлєцїте, альтоаре не фаца пмьнтїлї, сьнт кунцїратє теорї кеар пїтрїнсе де аер. Фісічїї де де-мїт аз гьсїт мїжловїл де але ферї де алї дн-тенць, ашезїндїлє дн ҃н вас нумїт *recipient*, дн кареле скот апої аерїл аколѠ афлѠтор. Еакъ дескрїєреа ачестїї ївструмент куноскут сїз нуме маїна саї *antlea pneumatica* (де ла кувьн-греческ пнеума, аер).

А есте о кампанъ саї клопот де стеклъ а теа бїзе бїне нетезїте, се разьмъ прєсте о аї *ab*, асемене де стеклъ. Сїз тавлаза ачєєа ашазъ о помпъ (тїлїмбъ) *cd*, дн карє се сїз ковоаръ фрекїндїсе ҃н пїстон (доп) *u*. ка-се се пїне дн мїшкаре прїн мьїка *f*. Партеа ҃нтрї а кампанєї *A* комунїкъ кї помпа *cd* о вортїчїкъ фькутъ дн тавлаза *ab*. Се пре-

пїнем кї пїстонул *u* се траѠе дн цїос, атунче ел ва лїса дн *i* ҃н дешерт карє се ва умпїєа де аерїл афлѠтор дн кампана *A*, аста се днцїлєє маї алєс кїнд нївом днкїпуї кї кампана *A* есте умплїтї кї апъ. О сївапъ (мїк обїюаш) днкї-зїнд борта прїн карє комунїкъ кампана *A* кї помпа *cd*, днпїнгїнд пїстонул кїтръ тавлаза *ab*, аерїл кїпрїєс дн *i* ва фї невоїт. а скана прїн о вортїчїкъ фькутъ дн коаста помпєї, дескїзїнд о сївапъ карє де сїне се днкїде кїнд се ковоаръ пїстонул *u*.

Фькїнд де маї мїлте орї астъ мїшкаре се ва скоате маї тот аерїл че се аїла дн тїх дн кампана *A*, дар нїч одатъ нї се поате фачє ҃н дешерт депїн. Аерїл фїїнд еластїк, еакъ че се тїмплї:

Днкїпуєщєц кї кїпрїєсул помпєї *cd* есте еква-лъ (днтокма) кї кїпрїєсул кампанєї *A*; кїнд пї-стонул *u* ва сосї ла пїнктїл чєл маї де цїос, цїмьтатєа аерїлї кїпрїєс дн кампанъ, се ва коворъ дн помпъ, днкїт дупъ чєа днтї мїшка-ре а пїстонулї, нї ва рїмьнєа дн кампанъ де-кїт цїмьтатєа аерїлї чє се аїла дн еа днїш-тєа екєперїментїлї; дупъ адоха мїшкаре а пїс-тонулї, аерїл кїпрїєс дн кампанъ ва фї нїмаї о патрїме а тотїмєї днчєпътоаре; днкїт аерїл кампанєї се ва днпїцїна дїпре ҃рмьтоаре про-грєсїє декрескїтоаре:

$$1, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \frac{1}{16}, \frac{1}{32}.$$

а кїрїа термїн маї дн ҃рмъ, орї кїт с'ар пре-лїнцї, нїчї одатъ нї ва фї екваї кї зеро.

Ієт експерїмент самїнъ оаре чє кї проашка саї сїнеаца де апъ а бїєцїлор, карїї ї ашазъ ҃н капїт дн апъ еар трьгїнд кїтръ сїне допїл фак дн цївїє ҃н дешерт дн карє дндатъ днтръ апа

(Ва ѡрта.)

МОРАВЪРІ ХІНЕЗЪ.

ЧЕРЕМОНИИ ДЕ ДИМОРМЪНТАРЕ — АНЪЛ НОЪ — ДЕСКРИПРЕА ФКЪІ ПРЪНЪЪ.

Итѣне обіекте сѣнт де каре хінезї се днде-
летніческѣ ку атѣта днгрїжіре, на черемонїіле
де димормънтаре асуира мормінтелор пѣ-
рїнцилор лор; Ії сѣнт днгрєдїнцаці къ чеа маї
мікъ леневіре днтрѣ ачеаста есте урматѣ де пе-
денсе пѣмѣнтенї. Дн тоате челелалте прїле-
журї, се днсамїѣ ла дѣншії о дїпсіре тоталнікъ
де респектѣ релїціосѣ.

Кѣнд ѡи хінезѣ ѡшї перде вре хїл дїн рудїле
сале дн днїа сїгоаре, ачеастѣ днтѣмпларе се
дншїїнцазѣ ла тоате рамурїле фамїліей; дмбеле
латурї а ушелор сѣнт днбракате ку фронтеле ал-
бе (албул есте колорѣл долїлуї). Коворѣторїї
дїрекці а рѣносатїлуї, днбракаці дн гроасѣ ма-
терїї албе, шї капїл днпреціурат де корделїце
де ачсєаш стофѣ, пѣлнѣ дн цїрул луї, дн
тїмпѣ че фемеїле факѣ сѣ рѣсїне аерѣл де пїне-
те тѣнгїціоасе. Дн тїмпѣл ачсєта, прїетенї сїї
соеескѣ ку прїстїрї ле пѣнзѣ саѣ де матасѣ ал-
бѣ че ле пунѣ не трупїл луї. Фїлїл чел маї ма-
ре саѣ чеа маї де апроане властаре бѣрѣлтеас-
кѣ, цїнут де амїндѣ латурїле де кѣтрѣ руденїї
шї дукѣнд дн мѣнѣ ун вазѣ де порцелан авѣнд
дн нѣнтрѣ доуѣ монедє де арамѣ, се дѣче ла
пѣрѣл саѣ ла їзворѣл чел маї де апроане. саѣ шї
ла чїгерна полїтіей де „а лїмпѣра алѣ“, прекум
се зїче. Черемонїа треѣхе сѣ фїе ексекутатѣ де
кѣтрѣ фїлїл фїлїлуї, шї еа тї дѣ дрептѣ ла о дн-
доїтѣ парте а клїрономїей, карей днпѣрїтѣ дн
деопотрїѣ пѣрїї днтрє чеїлалці фїї. Черемонїа
фїгурей шї трупїл ку ачсєа анѣ фїїнд сѣршїтѣ
мортїл е днбракат ка шї дн вїанѣ, апої пѣс дн-
трупїл сѣкрїїѣ луструїтѣ дн нѣнтрѣ прекум шї пе-
дїн афарѣ, формат де скѣндурї де патрѣ орї
чїнчі дєдєте дн гросїме, акѣрѣсєа фїндѣ есєте пре-

сурат ку варѣ нестїнєшї шї дн трѣмѣ днкіс ермє-
тїк (а ну днтра нїчї кїм аерѣ). Атѣнче пунѣ
не капакѣ о тѣвлїцѣ унде сѣнт скрїсє нумїле шї
тїлурїле рѣносатїлуї, аша прекум треѣхе сѣ
сапе не мормѣнтїл сѣѣ. —

Дупѣ треї орї шепте зїле, адїкѣ доуѣзечї шї
уна зїле, процєсїа димормѣнтѣрей се фаче; тѣ-
влїца есте пѣсѣ днтрѣ ун паланкїн (паташкѣ) по-
лїт, днаїнтеа кѣрїсєа арде тѣмѣе. Тот дн ачсє-
тїмпѣ кѣнтѣ днтрѣ ун їнструмент де музїкѣ, карє
мїлт се асєменеазѣ ку бѣчїмїл, шї дїн кѣнд дн
кѣнд батѣ треї ловїтурї уна дупѣ алта не о до-
вѣ. Копїї шї руделе де ѣмѣ секселе вїнѣ дн
урмѣ днбракаці дн албѣ шї пѣшїнд фѣрѣ рѣндѣ
їалѣ.

Кѣнд конвоїл аѣ сєсїт ла мормѣнт, черемонї-
ле шї дѣнѣрїле днчєпѣ. Фїїнд къ есте датїе
де а арде банї шї страє спре треѣнїцєлє рѣно-
сатїлї дн лѣмєа дѣхурїлор, Хїнезїї, пунѣ дн
локїл ачсєтор обїекте, прїя о їкономїе вїне кї-
зїтѣ, монедѣ шї днбрѣкѣмїнте де хѣртіе. Фор-
ма мормѣнтїлуї, фїе маре фїе мїкѣ, есєте ку дн
сѣѣршїре ачсєа а унїї ѡтега грєческѣ: Ідеїа дн
сѣѣршїтѣ че лїтера ачсєастѣ траѣе ку сїне, ну есє-
те, прекум о поате чїнеѣа кредє, декѣт ун есєтѣ
дїшанцат а днтѣмпларей. Мормїнтеле авѣнцїлє
сѣнт фоарте днтїнєсє, елє купрїндѣ о маре кѣтѣ
ме де петрѣрїе шї де фїгурє де анїмале дн шї-
трѣ. —

Дупѣ димормѣнтаре, се адѣче днапої дн пѣ-
радѣ тѣвлїца рѣносатїлуї, шї дакѣ фамїліа сѣ-
тї богатѣ о пунѣ дн сала стрѣмошїлор; дакѣ
саракѣ, дн вре о парте а касей, шї арде тѣмѣе
дннаїнтеа еї де доуѣ орї не анѣ. Прїмаѣара
тоамна сѣнт епохєлє днсемнате пентрѣ черемонїї.

нї днтрѣ поменїреа морцілор. Чеа днтї шї чеа де кїпїтенїе, адїкѣ ачеа де прїмаварѣ, есте ачеа че се фаче маї ку самѣ. Ачеастѣ сѣрваре есте днпротїва челор маї мулте сѣрвѣрї хїнезе, каре сѣнт регулате дупѣ курсул луней, шї прїнтрмаре скїмѣтоаре, ачесте сѣнт регулате дупѣ курсул соарелї шї сосескѣ 105 зїле дїлѣ солотареа їерней, адїкѣ дн 5. Апрїлѣ. Пе ла ачестїмѣ, (кѣчї о зї саѣ доуѣ, фїе днаїнте саѣ днтрмѣ, нѣ днсамнѣ чева), веде чїнева тоатѣ популація фїе кѣрїса полїтїї, дукїндусе днчепе деаалурї спре а дндрепта мормїнтеле, а лекурѣцї шї а фаче поменї. Ла днтоарчереа четелор, еле ласѣ не друмѣ не унде аѣ мерсѣ унлунгѣ шїрѣ де мїчї букѣцї де хѣртїе рошїе шї алѣѣ, спре а днсѣмна кѣ даторїїле тѣнгзїчоасе с'аѣ дндеплїнїт дн ачел анотїмѣ. Шїрзурї днтрїцї де деаалурї кїпрїнзїнд мормїнте, сѣнт акоперїте де асемїне мѣртзурїсїрї де аментїре пентру морцї, шїї о чїудатѣ прївелїще де а вїде днвѣртежїндусе тоате ачесте мїчї букѣцї де хѣртїе дн разеле соарелї.

Маї обїчїнїт, транспортѣзе трупїл унї богат дн провїнція са де нашере, орї кѣт де департеар фї; днсѣ нѣ требї ка кортежїл сѣ треакѣ прїн о полїтїе днчїнсѣ де зїдурї. Ної ам пите днтрѣ ачеаста, а не регула асупра есемплїлї хїнезїлор, карїї днвїнѣ днвѣпетурїле їїїенеї ку даторїнцеле че сѣнт ем даторї морцїлор.

„А фаче тѣнгзїрїле орї не деаалурї“, орї не мормїнте, тот атѣта днсамнѣ ла хїнезї. Мулпѣмїтѣ фїе днцелептїлї обїчїѣ де а арде ненчетат тѣмѣе прїн касе, шї мѣсурїле їїїене, каре нѣ сѣнт нїчї одатѣ пѣрїсїте, шїдереа ла Кантон шї ла алте полїтїї її фоарте сѣнѣтоасѣ, ку тоатѣ ьмѣлїзала локзїторїлор, шї ку тоатѣ бїлдзра кѣте одатѣ кѣвѣршїтоаре, ш. ч. лт.

Нѣ се сѣчере нїчї де кїм ка конвоїїл ку мортсѣ се апропїе де вре ун десѣврѣкторѣ, нїчї сѣ треакѣ сѣн нїчї о поартѣ каре се сокоате ка а днцѣратїлї, дїа прїчина рѣлїлї огурѣ. Хїнезїї

сѣнт днкѣ аша де суперстїціонї днтрѣ ачеаста, днкѣтѣ се пѣзескѣ де а ворї десїре моарте дн алт кїлѣ, де кѣт нїмаї днтрѣвїнцїнд оаре каре фразе, прекум: а се фаче немїрїторї.

Цїнереа долїлїлї дупѣ датїнѣ есте де треїанї пентру пердереа унї пѣрїнте саѣ а унеї маме; днсѣ дн фаптѣ, долїлї нѣ маї мулт денѣт треї орї нѣ, саѣ де дозсѣчї шї шепте лунї, дн времеа кѣрора, ун офїцїрї дн чеї маї дналт рангѣ требїе сѣ се днкїдѣ дн каса са, асарѣ нїмаї дакѣ ар фї десноворат де ачеаста де кѣтрѣ днпаратїл. О курїере де време де треїанї требїе а трече днаїнте де а пите копїеї а се днсоцї. Алѣлї есте колорїл долїлїлї, прекум шї сѣрїл днкїеї саѣ ченїшїѣ, ку вїнгї ротзїлї де крістал саѣ де стеклѣ дн лонѣ де вїнгї полїлїлї. Гѣмїлїа каре аратѣ рангзїрїле се еѣ де ла фесѣ, прекум шї канафїл де матасѣ стаконїе. Фїїнд кѣ хїнезїї ьшї радѣ капїл, унїл дн семїїле долїлїлї есте де а ласа пѣрїл сѣ креаскѣ. Ла моартеа днпѣратїлї, тоате ачесте перемонїї сѣнт ексекутате де кѣтрѣ немїмѣршїї сѣ сїнїшї карїї петрекѣ о сѣтѣ де зїле фѣрѣ сѣ се радѣ; тоцї фїнкцїонерїї їмперїеї скотѣ атїнче гѣмїлїа шї матаса стаконїе де не феселе лор. Се зїче кѣ ла моартеа днпѣрѣтесей, фемсеа лїї Канг-хї, патру дн компанїонеле еї аѣ вреїт а се днмормїнта вїе ку днса; днсѣ ачестѣ монархѣ аша де днцїлептѣ нїаѣ ертат аша фаптѣ барбарѣ днаїнте де Сїтї, шї нїмїчї не вѣчїе обїчїеїлї де унде ьшї трѣчїе їзворїл.

Поате кѣ нѣ есте аѣт попорѣ дн лїме каре сѣ аїѣ маї пїцїне сѣрвѣрї декѣт хїнезїї. Днтродучерса унї календар *roman* ар аве ла дншїї трмѣрї ку адеѣрат неморочїте, дн прїчина мулїїмеї популацїеї.

Чеа де кїпїтенїе шї маї сїнгурѣ епоха де вѣкурїе унїверсалѣ есте анул нѣ.

Атїнчеа тоатѣ їмперїа есте ка пѣвїлї саѣ кам пе апропїе. Ла апропїереа луней нѣке, кїнд соареле аїцїнѣе ка а. 15 граде а вѣрѣсторїлїлї

(днчепутул анхлї цївілї а хїнезілор) тоате адміністраціе сїнт днкісе зече зіле маї днаїнте, шї мандарїні стрїнгї печенїе лор пїнь ла 20 а днтїсі лунї. Дн сара челеї маї де пе ургї зіле а анхлї че се сфършене, тоатї лумеа прївігеазї пїнь ла мезул нопцеї. Дн ачест чеасї, се днчене ун неїнчетат сгомотї де петарде де фїшїкурї шї де фокурї де артїфіціе. Консомація (тречїреа) артїфіціїлор есте аша де море. Днкїт аерул се умїле де сілїтрї. Де ла мїезул нопцеї пїнь дн фаптул зілеї, фїе каре локуїторї ексекутеазї церемонїе сфїнїте, саї ушї гїтеще каса спре соленїтатеа анхлї ної. Мулте персоане се спалї шї се лаї дн апї калдї, унде с'аї фост мїет фрунзеле ароматїче де Хоангпї копакї родїторї. Тоате локуїнціе сїнт курїците шї їмповодїте, шї котрїца зеїлор думеснїчї її декоратї ку талцере марї саї васе де порцеланї, курїнїїнд ун фелї де мїроденїе, кїтрїл чел маре нумїт де дїншї „мїна лї Будха (саї а лї Фо), шї нїще флорї де нарїсї. Рїдїчїїле ачестеї плїнте їс пусе дн оале плїне де шїетрїчеле ротунде шї де апї, токмаї кїар дн тїмвї ка сї вїредїтї лорї дн евоха сїрїєрї. Днкї де демїнеапї дн зіоа чеа дїнтї а прїмеї лунї, о мулїме ненумаратї днпресурї темплурї-

ле, фїе каре її днбракат дн страїле сале ле маї фрумоасе? апої їшї факї унїл алтїеа зїте пе ла руденїї, прїетенї шї куношїнїе ку прїлежул анхлї ної; дн ачеастї зі-маре, ун ом, абїе поате сї рекїноаскї пе а сале слїцї, атїтасї де фрумос днбракате; шї дїн тоате прїціе, дн улїце, веде чїнева капїте плекїндїсе ценункї дндоїндїсе пе дїумїтате шї мулїцїмїрї дрїгостоасе а ачелора карїї прїїмескї ачесте салїтїцїї. Тоате ачесте мїшкїрї, вїдескї куртїеа чеа маї алеасї а Хїнезілор.

Бїлетурїе челе марї де фелїчїтацїї че'шї трїмїтї унїї алтора дн ачеастї днпреїєраре, азї гравурї пе лемїї днфїцїошїнд челе треї ферїчїрї де кїпїтенїе дупї Хїнезі, адїкї: ун клїрїномї, о службї публїкї, (саї днаїнтїре) шї лунгї вїсацї. Ачесте треї дорїнїї сїнт арататї прїн фїгурїе унїї копїлї. унїї мандарїнї шї унїї вїтрїн днсоцїт де ун кокостїркї, амблемалунїеї вїсїурї; дн челе днтїї треї зіле, с'аї сокотї ка де рїї огурї, дакї нїка крїміналнїкї, де а лїкра маї мулї декїт чеї тревїнчосї пентрї невоїле вїсїеї, шї мулте персоане їшї амбїнеазї окупацїїе дн курдїре апроале де доуїзечї зіле.

(Ва їрма).

ВАРІЕТЬЦІ.

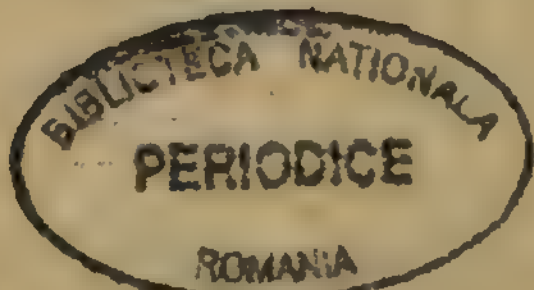
Лондра саї Лондон, дупї ачса дїн їрмї катаграфїе нумїрї 1.970.777 локуїторї, адїкї маї мулїї декїт дн тоатї Молдова.

ПОСТЪ ДЕ ХУЛБІ.

Немулїцїмїндїсе ку мїжлоачеле челе репеде де комуїнкацїе прїн курерї, шї неїнїїнд днтревїнїца телеграфїеле, банкерїї карїї азї невоє а куноаше курсул банїлор деосевїтсїлор пеане, азї органїзат де кїтва тїмп постї де хулбї, дїн каре ашїзїмїятул дїн Антверпїен (Анверса) дн Белїїа есте чел маї днсемнїтор. Жїданїї сїнт антрепренорїї

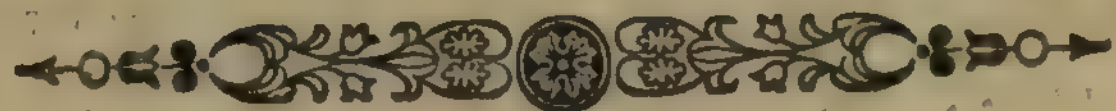
ачїї спекулациї, її днтревїнїцазї днтрї аста хулбїї тїнерї, депрїнїїндїї а свїра дїн тїї днтресате шї полїтїї апроїете, шї апої її факї сї своаре песте канал дн Англіа ла Довер унде се афлї асемеїе кантоарї свїрїтоаре, каре цїїне 25,000 талерї, еар цїїнереа песте ан 400 талерї. Кїнд, прїн а лор кореспонденцїе адїкї унорї фолос де сїте де мїї. Скрїсорїка лї се анїнїла о панї а коадеї, дн каре ку ун ак се петрече о ацї, еар унорї се леагї ла ун пїчор деасїпра шїнтенхлїї.

ІНСТІТУТЪЛ АЛБІНЕІ.

АНЪЛ II.

ЖОАНА ЛОМЕІ.

ПЕНТРЪ

ANDELETNICIREA MOLDO-ROMÂNILOR.

ІАШІІ, 1846.

№ 35.

18 ІУНІЕ.

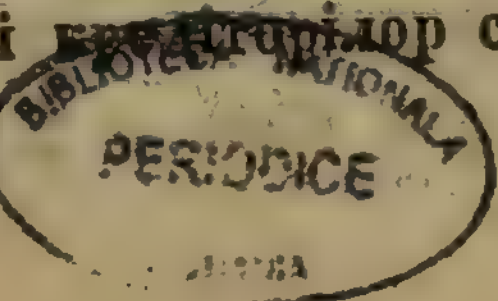
МОРАВЪРІ ХИНЕЗЪ.

ЧЕРЕМОНИІ ДЕ АНМОРМЪНТАРЕ — АНЪЛ НОЪ —. ДЕСКРИЕРА УНЪІ ПРЪНЪУ

(Ankeere).

Ан фіеше-каре касъ, се афлъ тасурі (чеште) пліне ку чеаѣ ші бетел (вѣтуръ дѣлче, мурсъ), асфел прекѣм се днтрѣвѣнцазъ дн Інділе оріентале, де а трата не візітаторі. Пентру ка нѣмѣкъ нѣ поатъ тѣлѣра сѣрбарѣа цѣнералъ, іі днтрѣвѣнцазъ чѣле дѣн зрѣмъ зіле але анѣлѣ сѣтрѣшѣторѣ, а регѣла сокотеліле векі, ші дѣскредѣтѣл тѣ аша де марѣ де а нѣ пѣте плѣті дн ачѣа епохъ, днѣкт ѣн атаре ва днпрѣмѣта де ла Пентру ку о добѣндъ фѣарте греа нѣмаѣ спре а пѣте сѣшѣ плѣтеаскъ даторіа кѣтръ Павел. Фѣнд кѣ обѣчѣл есте де а тѣе ѣн марѣ нѣмѣрѣ де кланоні днѣнѣтеа анѣлѣ ноѣ, се зіче, дн лѣаре де рѣс деспре ѣн ненорѣчѣт даторѣ карѣ нѣї дн старѣ де а плѣті кѣтрѣтор сѣї, кѣ арѣ „соарѣта кланонѣлѣ“.

Анѣл ноѣ есте епоха чѣа де кѣпѣтеніе дн карѣ се трѣмет презентѣрі днтрѣ прѣетінѣ. Ачѣсте презентѣрі се алѣѣтѣескъ маѣ обѣчѣнѣт дѣн мѣнѣкѣрі делѣкатѣ, прекѣм де фрукте рарѣ, де кофѣтурѣ, де чѣл маѣ мѣлт чѣаѣ, ші кѣте одатъ де стофѣ де матасъ пентру страѣ. Еї ѣнескъ не лѣнгъ дарѣ ші лѣста де хѣртѣе рошіе де обѣктѣле дѣн карѣ се компѣне; персоана ла карѣ ачѣсте презентѣрі сѣнт дѣстѣнѣте рѣдѣнтоарѣ ачѣеашѣ лѣстѣ дѣпѣ чѣ аѣ скрѣс ачѣсте кѣвѣнѣте; „*primit k' m'la-cetiri*“. Еї днѣпѣсѣзъ комплѣментѣл фѣѣкѣнд ѣн дарѣ де ачѣеаш нѣтурѣ ші дн ачѣлаш кѣнѣ: слѣѣіле карѣ дѣѣѣ дарѣ, прѣмескъ рѣсплѣтіре. Тѣ о окарѣ неерѣтѣт де а трѣѣмете днѣпѣѣ ѣн марѣ нѣмѣр дѣн обѣктѣле чѣ компѣнѣ презентѣл; днѣс се поате фѣче о алѣѣѣре даѣѣ еле

сѣнт фоарте преціоасе, ші а днтоарче рѣмѣші-
ца ку ачеасе... де екеемилу, дн досул лі-
стеі; „се рефүзасѣ мѣргѣрінтареле“. Челе маі ву-
не фрукте, ші челе маі вуне чеанрі, ші а. л. т.
днтревуінцате ла асеміне оказії, поартѣ нумі-
ле де „мѣрфүрі де черемонії“.

Спунереа урмѣтоаре а унѣ прѣнзѣ хінезѣ фѣку-
тѣ де Кавітанул Лаплас дін маріна французѣ, де-
скріе дестул віне чеа днтѣ імпресіе а унеі спе-
не ла каре раре орї се афѣ фацѣ Еуропіенії.

„Чел днтѣу сервісѣ се купріндеа дінтр'ун маре
вумѣрѣ де сосурї дн порцелан зүгрѣйт, ші се
алкѣтѣеа де фелүріте мѣнкѣрі рѣчі, прекүм вермі
де пѣмѣнт сараці, прегѣтїі ші афүмаці, днсѣ
аша де віне хѣкүіці, днѣт н'ам шіут че ера, де-
кѣт дупѣ че і ам мѣнкат; пеще асѣміне сарат
саѣ афүмат ші жамбон тѣет дн фѣліі фоарте су-
цірі.“

„Дн урмѣ се адусѣ дн масѣ, ачсеа че се зіче
пеле Іапонезѣ; астаї ун фелү де пеле днкісѣ,
дестул де вѣртасѣ, каре аре ун густѣ фоарте
пүцін пѣкүтѣ. Ар фї пүтүт сѣ зікѣ чїнева кѣ
аѣ дүбіто дн апѣ кѣтва тімпѣ. Тоате ачесте мѣнкѣрі
прекүм ші мѣлте ате, днтре каре ам кѣноскут
лікїорул нүміт сос фѣкүт дін боѣ де Іапонѣ ші адоп-
тат де мѣлт тімп де кѣтрѣ мѣнкїї Еуропеї, пентру
а маї днвіона апетїтүл лор чел вѣтодіт, ераѣ днтре-
вуінцате ка дндүлчїрі днтрун маре нумѣрѣ де сту-
фатурї че се урма фѣрѣ днчетаре. Тоате вука-
теле дн фенере днотай дн сосурї. Днтр'о пар-
те фїгураѣ оаѣ де порүмѣѣ ферте дн замѣ: дн
урмѣ рѣце ші пүї тѣеці дн мїчі букѣлі ші стро-
пїте кѣ ун сосѣ негрїѣ; дн алтѣ парте, мїчі сер-
мале, фѣкүте де арїні де рекїнѣ (ун фелү де
пеще де маре); оуѣ коапте дн фокѣ, акѣрора
міросѣ не дісгүстарѣ; дмсѣршїт нїще манїне
грувї (пеще де мареа де ун соѣ партїкүларї) ші
рачі де мареа пісаці.“

„Шѣзїнд дн дреапта оспѣтѣторүлї ностру, еѣ
ерам обїектүл тѣтурор цїремонїїлор сале; ам рѣ-
мас фоарте дн недүмерїре, нешїїнд күм сѣ дн-

тревїнцѣзѣ есцїшоареле де фїлдішѣ каре, дн-
презнь кѣ ун күціт кѣ асүлїтүл дннгѣ, сулїре
ші стрѣмѣ, формаѣ тоате унелтіле меле гастро-
номїче. Еѣ сїмдеам о маре греутате де а апѣна
мѣнкѣріле дін мїжлокүл ачестор васе пїне кѣ
замѣ. Дн задар черкам а цїне есцїшоареле ме-
ле днтре децетүл чел маре ші челе доѣ децїте
а мѣнеї дрепте дупѣ есемплүл компанїонїлор
меї; дндрѣчїтеле есцїшоаре алүнекаѣ маї тот
деазна ші мѣ лѣсаѣ десперат фацѣ н'фацѣ кѣ
вуката не каре дін тоатѣ ініма аш фї дорїт сѣ
о мѣнїнк. Дн адевѣр кѣ стѣпнїл касеї дндүо-
шет де а ме нїесперїїнцѣ, каре кѣ тоате аче-
сте ѣл дісѣтѣ фоарте мѣлт, се мїлостівї де а
мѣ афүта арүнкїнд дн талцѣрүл меѣ а сале доѣ
їнструменте а кѣрора капїте се кам потрївеаѣ
кѣ о гурѣ не каре слѣбѣчүнеа бѣтрѣнецеї ші
днтревуїнцареа тѣтнїнлї ші а тавакүлї нү ле
днпедїка днлеснїреа лор чеа ушүрѣтоаре; еѣ аш
фї рефүзат фоарте воїос ун асемїне афүторї, кѣчї
стомахүл меѣ авеа дестүлѣ треаѣ де а се лүп-
та днпротїва вукатїлор че мї се пүнеаѣ днаїн-
те, ші дін каре ерам сїліт сѣ мѣнкѣм *врїнд пе-
врїнд*. Дупѣ ероїче сїлінце їзвүтїѣ де а пүне мѣ-
на не о сулѣ прегѣтїтѣ дін вестїтеле кѣївүрі
де пасерї че факѣ глорїа чеа епїкүріанѣ а хїне-
зілор. Дн ачест тімпѣ вінүл околеа маса, ші
тоастеле урмаѣ кѣ рѣпечүне.

„Ачест вінѣ, каре се веа маї тот деазна калдѣ,
се асамѣнѣ дестүл кѣ мадера пентру колорѣ ші
густѣ, днсѣ нү бате нїчі күм ла капѣ. Ної ѣл
бѣзүрѣм дін мїчі теасе днаүріте каре авеаѣ фор-
ма унїї васѣ антїкѣ кѣ доѣ тоарте де ун лүкрү
мїнүнат. Слүціле каре стаѣ дн пїчоаре кѣ нїще
марї васе де арїїнтѣ, днтокма ка нїще кафетї-
ере, авеаѣ грїжѣ де а нї ле дмпле пүрүреа. Ма-
нїера де а се комплемента се асамѣнѣ пүцінѣ
кѣ ачеа а Енглезілор. Персоана каре дореще
а арага ачеасѣ полїтецѣ унїї саѣ маї мѣлтор
оаспелї, ѣл дншїїнпазѣ прїн о слѣгѣ, апої лүгнд
чеашка пїнѣ кѣ доѣ мѣнї о рїдікѣ дн дрептүл

сирѣ сало ші о дішартъ дупъ че аѣ фѣхутъ ун
семнѣ дін капѣ фоарте комікѣ; еа мщеаптъ дн
рмѣ ка товаръшул сѣѣ сѣ сѣършаскѣ; репетеа-
тъ атунче семнѣл сѣѣ дін капѣ ші ціне кѣпа пле-
натъ сире а парата кѣ еа есте де тот ді-
шартъ.

„Дупъ тоате ачесте бѣ не лѣкурѣ адѣсе уна дѣ
ѣ алта, ѣмѣ пѣрѣ фоарте бѣне кѣнд ам вѣзут пе
ѣа маѣ де пе урмѣ, дѣсѣ ѣатѣ кѣ сосеѣе шѣ ал
ѣоѣле сервѣсѣ; ел аѣ фост пропѣшѣт де о мѣкѣ
ѣремонѣе, поате спре а черка апетѣтѣл месенѣ-
ѣор. Пе марѣѣнеа а патрѣ вукалѣрѣ ашесате дѣн
ѣвадрат с'аѣ пѣсѣ алте треѣ вукалѣрѣ плѣне де
ѣвѣнѣрѣ шѣ песте каре се пѣсе ун ал опѣтѣлеа,
ѣн кѣпѣ де а форма о пѣрамѣдѣ Обѣченѣл есте
ѣе а ну атѣнѣе ла нѣѣѣ уна дѣн ачесте вукаѣе,
ѣе шѣ оспѣтъторѣл ну лѣнсеѣе де а дѣвѣта. Ла
ѣефѣзѣл адѣнѣреѣ се еѣ челе опѣ вукалѣрѣ, шѣ
ѣе пѣнѣ дѣдате пе масѣ алѣатѣрѣ шѣ захарѣка-
ѣе. Се пѣсѣ дѣн мѣжлокѣ о саладѣ алѣѣтѣѣгѣ
ѣн шѣвѣѣѣе челе маѣ фраѣѣе дѣн вѣамѣ, шѣ
ѣѣе преѣгѣтѣрѣ кѣ апѣ каре да ун мѣросѣ фоарте
ѣепѣѣѣут.

„Перігъстуріле че фусесъ сінгура дндулчіре а
турор, букателор деспре каре ам ворбіт, аѣ
фст асеміне ші пентру булауріле ку орезѣ пе
аре слущіле ле пусъръ атунче пентру днтѣаш
дтъ днаінтеа фіеше-кързеа дін ної.

„Еѣ прѣвеам кѣ хн фелѣ де недѣмерѣре ла амѣн-
доѣ веѣшоареле меле; кѣчѣ кѣтоатѣ експерѣенѣеа
е о капатасѣм де ла дѣнченѣтѣл оспѣцѣлѣ, ерам
арте ла дѣндоеалѣ де а пѣте лѣа брезѣл кѣте хн
р. Еѣ ащентѣѣ ка оспѣтъторѣл меѣ сѣ мѣнѣн-
е пентрѣ ал ѣмѣта: ел дѣнпрехѣнѣ амѣндоѣ ка-
теле веѣшоарелор лѣѣ, лѣѣ кѣ гѣбѣчѣе о бѣнѣ
ѣтѣме шѣ о арѣнкѣ дѣн гѣра са че о цѣнеа дес-
сѣ кѣт ѣѣ ера кѣ пѣтѣнѣцѣ. Ал доѣле сѣрвѣсѣѣ
ѣнѣт маѣ пѣцѣнѣ времѣ. Слѣѣѣле копѣрѣрѣ ма-
кѣ панѣре де флѣрѣѣ, кѣ кофѣтурѣѣ шѣ кѣ алѣ-

атурі де деосевіте форме. Альтуре ку о плънтъ
галбънъ се відеа лі-чі а къріеа пеліцъ въртоа-
съ ші стакошіе днвълеа ун феліхъ де сімбуре,
днфшурат ку о фрунзушоаръ албъ, ші каре дн-
трече днгуст не чеа маї маре парте дін поамеле
троліче. *Лі-че* креще дн провинцііле марітіме;
кьнд ыї проаснъгъ кулесъ, ел дъ лъкуіторілор о
хранъ атът сьнътоасъ прекът ші плъкутъ *) ва-
ра, ші кьнд ыї хскагъ ыї о провізіе кът се поате
де вуиъ нентру іарнъ. Ла ачесте фрукте а клі-
мелор кьлдуроасе ера аместікате ачеле а зо-
неі стьмпърате, прескум алуне, кастане мере,
поамъ ші пере де пекінгъ каре, де ші фрумоасе ла
відере, ну авеаъ декът гьстъл фруктелор салба-
тіче. Конверсанціа адесе орі днтрерунтъ ла дн-
чепутъл прьнзулзі нентру а днкіна тоастурі газ-
деї ноастре, се фьку атунче днсуфлечітъ, денера-
лъ, ба днкъ дестъл де стомотоасъ, спре мірареа
чеа маре а хінезілор карії ераъ днаінтеа ноастръ;
вечінул меъ маї алес, пьжін депріне къ о букуріе
аша де ковършітоаре се міра мулт, ші ыші а-
рата мулцьміреа прін маре хохоте де рісъ ку
каре се днпрезна неднчетат вуетъл сунъторіхъ
а стомахулзі сьхъ віне днкаркат. Дупъ овіченрі-
ле пріміте днтре хінезі, аші фі тревіт сь зр-
мез ачест есемплз спре а арата къ пофта ме
де мьнаре с'аъ мулцьміт ку десевършіре, дн-
съ н'ам пьтут сь мь хотъръск, ку тоатъ плека-
реа че авеам де а мулцьмі не вуіул ноестру
оспътторіхъ.

„Дн урмъ ної трекуръм дн о алтъ кѣмаръ пентру
а бе чеанл; днчепхтул шї сѣършітул неапарат
а тутурор цїремонїлор хїнізсщї. Служїле нї л'аѣ
адхсѣ дн чсше де порцелан ку капаче, пентру
а ну ласа сѣ се евапорезъ мїросул; се турнасъ а-
пѣ клекотїтъ пе пущїнеле фрунзе купрїнсе дн

*.) Къ тоате ачесте ачест фряктѣ есте примѣждостѣ, и нѣдѣ дн-
трехицат дн маре жьтїме, дїм прїчина дисшїрей мѣ чєа
апріжзїтоаре.

фундул фіеце-къріеа чеще, ші інфузіа, ла каре
ну се пусь нічі кум захарѣ, дупь обіченл цъ-
реї, словозеа ын міросѣ плъкут ші густосѣ, дн-

кът челе маї вуне чеаурї адусе дн Еуропа нѣ
потѣ да нічі о ідеє деспре густул чел алесѣ ші
плъкут а чеаулуї адівѣрат хінезѣ. “

К. Fotino.

ЧЕЛЕ ШЕНТЕ ТЪРНЪРІ ЛА КОНСТАНТИНОПОЛЕ.

(КЪ СТАМПЪ No. 35)

Ла капътул зідулуї че днчїне Контїнентул,
апроапе де Мареа Марморѣ, сѣ редїкъ о фор-
тець саѣ тѣріе мїкъ, кѣ турнѣрі векї. Еа есте
обїектул чел маї дїн тѣї, не каре тѣл веде плъ-
тїторул, кѣнд віне дїн пѣрїїлемѣрїї Медїтеране.
Аесте турнѣрі аѣ стѣтут днкѣ дн тїмѣурїле ам-
пѣрацілор Бїзантїні, шї дела нѣмѣрул лор шенте,
прїїмїрѣ нѣмеле „*Eptanipron*“. Кеар ла днче-
пѣтул лор, аѣ фост ачесте зідїрі менїте а фї дн-
кїсоареа статѣлуї. Дн тїмѣурїле кѣнд Мѣсѣлма-
нїї сѣпѣрѣ Константинополе четѣцѣеа фѣ маї дн-
тѣї дрепт локѣ де сїгѣранціа вістерїїлор Сѣлта-
нїлор, кар маї ла ырмѣ сѣ редѣсѣрѣ іарѣшї ла
хотѣрїеа лор чеа дїн маї наїнте. Рангѣл, кѣм
шї персоана ынїї амбасадорѣ каре ла тоате по-
поареле чївілізате се сокотескѣ де неатакате, шї
а лор персоанѣ фїїндїкъ нѣ авеаѣ ла Мѣсѣлманї
тот ачеашїїнпортенць. Чел дїн тѣї сѣмнѣ де не н-
пѣкаре а Порцеї Турчешїї, кѣ вре ынѣ дїн пѣте-
рїле стрїїне ера пѣнѣ акѣм, кѣ еа сѣ асїгѣра де
персоана амбасадорѣлуї ачелеї, днкїзїндѣл дн
вре ынѣ дїн челе шенте турнѣрі. О дїніоарѣ фї-
їнд амбасадорѣл французѣ *Beaufeu* арестѣїтѣ а-
коло, шї ацѣнгѣнд а скѣпа не аскѣнесѣ дїн дн-
кїсоареа са, Сѣлтанѣл фѣрїосѣ де мѣніе аѣ порѣн-
чїт сѣ спѣнѣзѣре не пѣзїторѣл днкїсореї. Де а-
тѣнчї Турчїї нѣ пре ласѣ не стрїїні де а візїта
не амбасадорїї днкїшї, пентрѣ ка сѣ нѣ дїскопе-
ре секретѣрїле лор. Обїченл аеста варварѣ авѣ
локѣ, пентрѣ дата че маї де не ырмѣ, ла анул
1784 кѣнд ла днчепереа рѣзѣвоѣлуї Росїеї кѣ

Турчїа, асѣ дїн ырмѣ днкїсѣ не солѣл Росїеї дн
челе шенте турнѣрі. Сѣлтанѣл Селїм чел днтѣї
че дореа а днгродѣче реформа Еуропїанѣ аѣ рѣ-
дїкат пентрѣ тот деаѣна арестѣїреа амбасадо-
рїлор стрїїні. Дупѣ бѣтѣліа де Наварїн, мїніс-
трїї пѣтерїлор алїате дн контра Турчїеї ераѣ
днгрїжецї пентрѣ сїгѣранціа лор; дар денеро-
сѣл Сѣлтан Махмѣд тї лѣсѣ де а сѣ днтоарѣ
дн паче дн патрїа лор.

Деспре ачесте днкїсореї сѣ зїкѣ мѣлте лѣкрѣрї.
Днтре алтеле сѣ аратѣ курїосѣлуї днкѣ шї а-
кѣм ын вецїї сѣвѣпѣмѣнтеанѣ нѣмїтѣ „*izvorul*“
сѣнѣелѣї“ каре сѣ спѣне а фї фостѣ пѣрѣреа
плїн кѣ сѣнѣеле жертвелор, шї спойѣтра дн-
тѣнекоасѣ а пѣрецілор сѣ паре а днтѣрї зїче-
реа аста фоарте віне. Де алѣ парте сѣ веде
„*vizniia de stăni*“ ынде сѣрманѣл ненорочїтѣ
сѣ пѣнеа ла мѣнчї, пентрѣ ка сѣ мѣртѣрїсакѣ
грешала, не каре де мѣлте орї нічі нѣ о
кѣнощєа.

Пѣнѣ ла анул 1786 сѣ цїнѣрѣ турнѣрїле тоа-
те днтрѣ днтрецімеа лор че де ла днчепѣтѣ а-
декѣ шенте, дар кѣтремѣрул де пѣмѣнтѣ тѣмплаї
ла анул ачєла, аѣ сѣрпатѣ треї, шї тотѣшї сѣ нѣ-
мескѣ челе де Турчїї „*Iedde-Kolé*“ адекѣ ша-
нте турнѣрі. Дїнтре тоате турнѣрїле, нѣмѣл
чел маї маре (де стѣнга дн стампѣ) есте зї-
дїт дупѣ ынѣ стїлѣ маї елєгантѣ. Аста аѣ фост
локѣл днкїсореї амбасадорїлор. Кѣ аеста ком-
нїка „*Xrisopile*“ адекѣ поарта де аѣр, нѣмїтѣ
де Гречї аша, пентрѣ подоавеле де скѣлпѣтурѣ

е ераѣ съпате пе аркүріле еї. Еа ера де дн-
раре дн челе шепте тѣрнүрі (везі де дреапта
дн стампѣ). Дн департаре съ веде деа дреап-

та романтика. позіціе а інсүлілор прінцүлзі, ші
деа стѣнга промоторіа де Скутарі.

(Везі ікоана алытуратѣ).

Z. Колѣтѣѣ.

ФІСІОНОМІА ОМЪЛЪІ

(Зрта).

КЪ ТЕВА КЪВІНТЕ АСЪПРА ХІРОМАНСІЕІ.

Ачест кувѣнтѣ де хіромансіе віне де ла доѣ
кувінте гречеші, дін каре унѣл днсамнѣ *тѣнѣ*
ші челалалт *сетнѣ, прехічере, артѣ де тѣчере*.
Хіромансіа есте дн фатѣ арта де а цудека ші
де а сорті оаменілор дупѣ кѣутареа мѣнеї. Міз-
нокѣ де дншеларе ші нутреѣ де суперстіціе не-
цінціеї чеї лесне крезетоаре; хіромансіа де маї
мулте орї аѣ днлесніт шарлатанілор мізлоаче
де дншѣларе. Ку тоате ачесте, ачест інстру-
ментѣ де вікленіе саѣ де адеменіре поате съ
девінѣ ізворѣл унор фолосітоаре діскоперірі ші
а унор днсѣмнѣрі адевърате. Ну тревѣ съ тѣ-
гѣдѣм, кѣ карактерѣл омѣлзі се вѣдешѣ дн фіе-
каре дін пѣрціле сале. Есте преа адівѣрат кѣ
фаттеле челе маї обічнүте ласѣ ніще урме дн
органе, ші се поате, дупѣ депріндері, ка съ цѣ-
декѣм деспре позіціа чеа соціалѣ, прекум ші
деспре нѣзүінца карактерѣлүї індівідѣал. Ну пен-
трѣ кѣ ніціне аре мѣна фѣкѣтѣ аша орї аша
адікѣ сѣърчітѣ, нетідѣ, вѣноасѣ, дндоітѣ, моа-
ле, аспрѣ, крѣпатѣ саѣ пѣхавѣ, орї кѣ аре а-
таре патімѣ, атаре темпераментѣ, атаре воалѣ,
атаре днклінаре саѣ атаре карактерѣ; днсѣ
маї тоате ачесте днсемнѣрі се івескѣ маї мулт
саѣ маї пүцін пе мѣнѣ ші ласѣ ун феліѣ де дн-
тѣпѣріре унор де кѣноскут пентрѣ ачела че вро-
еще съ факѣ дін еа ун обіектѣ де студіе; ші а-
чеастѣ днтіпѣріре, а кѣруеа оріцінѣ есте треку-

тоаре, се фаче маї ла урмѣ статорнікѣ ші не-
стрѣмѣтатѣ.

Ашезѣнд асфел ачеастѣ днтреваре, съ не сі-
лім де а уїта хіромансіа чеа веке, прекум ші
астролоціа кѣ каре се дмѣнасъ прін мінціріле
еї, кѣчі астѣзі нумаї фінцазѣ нічі *астролоціе* нічі
врѣжіторіе. Дн локѣл ачестора ної авем о *ас-
tronomіе*, каре шіе кѣрскѣ стелілор, о фізікѣ ка-
ре студіазѣ кѣ северітате натура чеа моартѣ, ші
дн сѣършіт о *фісіолоціе* каре есплікѣ ші кѣте
одатѣ пѣтрүнде дн лѣунтрѣ натура чеа віе.

Дакѣ ної ну кредем маї мулт дн хіромансіе
асфел прекум о днцелелеа Агріпа, Алберт чел
Маре саѣ Лашамѣрѣ, тотүш ну тѣгѣдѣм пентрѣ
ачеаста мулцімеа адіверіремор пре каре студіа
чеа кѣ де амѣнүнтѣл а мѣнеї поате ка съ дн-
фѣцощезѣ фѣрѣ преа мултѣ дншеларе. Днкіпѣ-
індүне кѣ ні е'ар днтѣмпла днтр'о зі де а пре-
діка фісіолоціа дупре кѣм оріенталістії днтре-
вѣїеск маї тот деаѣна медіціна, адікѣ де а цѣ-
дека деспре тѣпѣл днтрег нумаї дупѣ уна дін
мѣні, апої ачеастѣ черчетаре аша де мѣрцінітѣ
тотүшѣ ні ар днфѣцоша днкѣ о мулціме де пре-
вестірі. Дупѣ мѣнѣ ної ам цѣдека лесне деспре
сексѣл ші деспре врѣста персоанілор; мѣна ко-
пілѣлүї се деосевещѣ мулт де ачеїа а воїнікѣлүї,
прекум ші мѣна фемееї се діосевещѣ де ачсіа а
омѣлзі. Пѣрѣл аратѣ тѣріа, ші кѣте одатѣ врѣ-

ста ші оаре-каре патімі; колорѣл лор, нумаі пудіи ші ал пелеі, аратъ дестѣл де акурат дакъ конституція есте лимфатікъ саѣ мускулоасѣ, дакъ темпераментѣл есте колерікъ саѣ сѣнцерат. Пулсул вѣдеще енергіа інімеі ші градул луі де клѣтіре поате сѣ арѣте мѣсура сѣнѣтѣцеі ші кѣте одатъ кіар ші мѣсура днѣтѣрїрілор морале. Ешїтура вінілор аратъ овїчнїт нїще мунчі сіліте, нїще депрїндерї днѣсїмвріете, о мѣкрїме маре, нїще плѣмї умѣлате ші аневое спре рѣсѣларе, о гїндѣрѣ саѣ нїще чїкатрїче не сѣсѣхоарѣ, ші кѣте одатъ сѣнѣрѣрі марї, о воалѣ де інімѣ саѣ де мїзѣрнїчіе. Че се атїнѣ де ачесте лініі дїн палма мѣнеі каре аѣ прїміт нумїріле де *лінііле віе-цеі* & ші пре каре днѣсїші Арістотел ле сокотеа къ ар авеа о маре імпортенцѣ, еле се наскѣ маї кѣ самѣ дїн днѣтрїлокареа мѣшкілор, де ла енергіа кѣрора атѣрнѣ ші профнзїмеа лор чеа пропорціонатѣ; де унде урмеазѣ къ градул арѣтѣреї ачестор лініі шевеще де а презїче лѣн-дімеа вісѣей персоанелор. Кардон адївереще къ дїн 45 де персоане кѣрора ун оаре-каре Коклесѣ ле аѣ фост презїс къ вор кѣдеа де о моарте сілнїкъ, дупѣ ачесте лініі, дн адївѣр къ 43 аѣ мурїт дн ашѣ фелѣ днѣкѣт аѣ рѣсѣнїс презїчерей мїнітѣ дїн кѣутареа мѣнеі.

Нумаі дупѣ оаре-каре пете саѣ вѣртошерї де шїеле а мѣнілор се поате зіче дакъ ун омѣ есте стѣнгачї саѣ ва, дакъ і харнїк саѣ трѣндавѣ, дакъ діоакѣ віліардѣ, дакъ поартѣ вѣцѣ, дакъ і омѣ де студїе саѣ де кабинет. Дупѣ че с'аѣ възт децїтіле кам плїне де чернеалѣ, се поате гѣчі дакъ чїнева скріе мулт. Фїерарѣл, чївотарѣл, воїн-ціл, кроїторѣл ші модїста, тіпографѣл ші алці маї мѣлнї месерїашї аѣ не мѣніле лор урма чеа нетѣгѣдуїтѣ а окупацилор лор челе де тоате зіліле. Агрїкулторѣл аре децїтіле днѣхѣвате ші пачене, подагрѣл ле аре нодороасе, ші офтїгосѣл ле аре кам днѣлате не ла капїте, кїнд ѣї есѣ оаре-каре вѣвїшоаре.

Фїгїіле днѣѣцошазѣ асемеңе оаре-каре сем-

не а характерулї саѣ а сѣнѣтѣцеї: кунѣнїца лор чеа алѣчоасѣ, регїларїтатеа ші лѣрїмеа еї аратъ дестѣл де лѣмурїт ранѣл соціал; колорѣл лор аратъ темпераментѣл, култура лор вѣдеще сѣнѣтатеа трїпѣлї ші днѣсенїнареа сѣфлѣ-тѣлї; дакъ сѣ лѣнцї, еле аратъ трѣндѣвіа. Згѣр-чїтѣл ші вѣцївѣл ле не днѣгрїжѣще, днѣкѣушїл дн кѣрцї ші іпокондрїакѣл ле дїформеазѣ ші ле кї-нѣще, волунтѣосѣл ле днѣповеѣще, омѣл нер-восѣ ші преокупат ле чїзнтѣще, пїзматарїцїл ле днѣкурнѣт не дѣлѣтурї. Фїгїїле сѣнт маї лѣнцї ла четѣцанѣ ші маї рѣтѣнде ла царанѣ. Де мѣл-те орї се веде ла о персоанѣ кѣ гутѣнарѣ нїще унгїї ротѣнде ші скѣфате: нїще асѣел де унгїї днѣсоцескѣ кам адесе офтїга чеа тѣверѣлоасѣ (кѣ волфе). Іпократѣ ші Шїракѣ аратъ іарѣш нїще асѣел де днѣсѣмнѣрї дн персоанеле ата-кате де фтїзіе.

Днѣкѣт пентрѣ челемалте пѣрцї новїле а ле трїпѣлї, каре астѣзі се нѣмескѣ органе лѣнѣ-трїче, се зіче къ чїкатѣл ар аве сімпатїе кѣ чел днѣтѣл децїтѣ а мїнеї, ініма кѣ чел де ал трїїле, спїїна кѣ чел де ал доїле децїт саѣ кѣ мїжло-кашѣл. Кѣ скоп нумаї де а доведї ачесте абсѣрде арѣтѣрї, Лашамвѣр днѣтѣреа къ дн адївѣрѣ де-цїтѣл мїжлочїѣ се днѣволнѣвеще дн ачїа че сѣ-фѣрѣ де спїїнѣ, ші къ се вїндікѣ фїгїурїле ін-термітенте (дн зестїмпурї) дескїзѣндѣсѣ вѣна а-честѣ децїтѣ. Че се атїнѣ днѣсѣ деспре пѣрѣта легѣтурѣ а децїтѣлї пурѣтѣторѣ де інеї кѣ ініма, фїлософѣл нострѣ зічеа къ ачест децїт есте маї тот деауна маї дн урмѣ атакат де подагрѣ, ва днѣкѣ адесе орї кѣ тотѣл скѣтїт. къ ел есте чел мѣтаре, чел маї фїервїнте, ші къ дїн ачеастѣ прїчїнѣ пурѣтѣторї де ічеле днѣтѣетеазѣ а пѣне інѣліле саѣ жѣваерѣрїле дн децїтѣл ал доїле; іатѣ пентрѣ че дїн днѣвекїме ел се нѣмеа *deputat medical*. Дн сѣфршїт асѣпра фїкатѣлї іатѣ кѣм Лашамвѣр еспїїка кореспондїнца са чеа сімба-тїкъ кѣ децїтѣл арѣтѣторѣ. Ел зічеа къ і преа адевѣрат кѣ *лепрозіеа* аре ізворѣл сѣѣ дн чїкатѣ;

дечі кінд ачаастъ воалъ фінцъше, децігъл аръ-
торъ есте чел дн тѣхъ че о вѣдеще; дн а-
тъта се ведѣ мушкѣі лѣі слѣвѣнд пѣнъ че се у-
сѣбъ.

Іагъ че фелѣ де шѣнцъ 'аваа оамені чѣі маі

взні ші чѣі маі кѣмінте, прекѣм Лашамѣру, пѣнъ
че Бакон, Декартѣ ші Халер азъ кѣрѣцѣі рѣтъ-
чѣріле лѣі Арістотел, а лѣі Галіен, а лѣі Агріпо
ші а лѣі Ван-хелмонтѣ.

(Ва ҃рта).

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪТЪТОАРЕ.

(҃рта).

Ефектеле дешертѣлѣі.

Сѣнт ненѣмѣрате феноменіле че се обсервеазъ
дн дешертѣл: ші знелѣ сѣнт фоарте інтересанте.

Дн дешертѣл тоате корпѣріле, пенеле, плѣм-
ѣл ѣ кадѣ тот кѣ ачаа репечѣне, пентру кѣ-
ѣнтѣл кѣ о окѣ де пене, фінд маі волѣменоастъ
декът о окѣ де плѣмѣ, траѣе маі пѣцѣн ші каде
маі днчет кѣнд есте де аер днхѣнцѣратъ; де
аемене о кѣтіме де лемн фінд дн апъ дн-
ѣнтѣлѣ, перде маі мѣлт дн повоара са декът
о кѣтіме де фіер; аша дар о кѣмѣнѣ, а кѣріа
дѣск ар фі де вѣмѣак днхѣркат еар челалант,
е'ар кѣмѣнѣ ар фі де плѣмѣѣ, дн дешертѣ с'ар
ѣека дн партеа дѣскѣлѣі днхѣркат кѣ вѣмѣак;
днчѣ нѣ есте непотрѣвѣт а зѣче кѣ о окѣ де вѣмѣак
ѣастъ дн аер кѣпрінде маі мѣлтѣ матеріе греа
о окѣ де плѣмѣѣ.

Корпѣріле сѣнѣтоаре дн дешертѣл нѣ рѣсѣнѣ.
днвѣділе (челе кѣргѣтоаре) днтрѣ дн дешертѣл
днкотінд фѣрѣ а фі днхѣлзѣте. Пулѣереа де тѣн
днпрінде ші с'арде фѣрѣ вѣет. Маі тоате анѣ-
ѣіле морѣ дндатъ сѣѣ нѣ тѣрзѣѣ дѣнѣ че сѣ лі-
ѣск де аер. Пѣінд ѣн вас ѣмплѣт кѣ апъ сѣѣ
дншѣнѣтѣл ѣнеі машіне пнеѣматѣче, ѣн пене
ѣтор дн вас, днѣтѣѣ фѣрѣ вое ва плѣті сѣѣ
ѣаѣа апѣі, еар апѣі фѣкѣндѣсѣ дешертѣл, ва
ѣеа дн фѣндѣл васѣлѣі ѣнде ва ші рѣмѣнеа:
ѣѣ пентру че: пѣшѣі азъ кѣте о вѣшѣкѣ нѣмѣтѣ:

пѣѣтоареа, плѣнѣ де ѣн газ еѣѣ аер фоарте е-
ластѣк: вѣрѣнд пѣщеле сѣ се кѣѣоаре, ел стрѣн-
ѣе вѣшѣка; волѣмѣл корпѣлѣі сѣѣ ее мѣкшѣреазъ
ші се фѣѣе маі греѣ де кѣт апѣ а кѣріа лок кѣпрін-
де: вѣра пѣщеле сѣ се сѣѣе, ел ѣмѣлѣ вѣшѣка,
тѣпѣл сѣѣ се мѣрѣще дн волѣм ші сѣ сѣѣ дн
апъ.

Маі есте де шѣѣт кѣ пѣтереа органѣлор че азъ пѣ-
шѣі сѣре а рѣстрѣнѣе вѣшѣка лор, нѣ ар фі де
аѣѣнѣс, деакѣ греотатеа апѣі, ші маі алес ал а-
ерѣлѣі че о апѣастъ пѣ деаѣѣпра, нѣ ар спорѣ а-
ѣеа пѣтере. Кѣчѣі о вѣшѣкѣ ѣмплѣтѣ де аер, че
с'ар пѣнеа дн фѣндѣл ѣнѣі пѣцѣ, сѣр рѣстрѣнѣе
мѣкшѣратъ де повоара апѣі; дар деакѣ пѣцѣл
ар сѣѣка, аерѣл кѣпрінѣс дн вѣшѣкѣ ар аѣеа де
аѣѣнѣс пѣтере еспансѣѣѣ (днѣтінзѣтоаре дн тоате
пѣрѣіле) сѣре а о рѣмѣе.

Аша дар дѣсѣінѣнѣнд колѣна де аер каре апѣ-
сѣ аѣѣпра апѣі дн каре се аѣлѣ ѣн пѣще, а са
вѣшѣкѣ нѣѣѣтоаре се ѣмѣлѣ ші крапѣ фѣрѣ воеа
са. Дѣчѣі фѣрѣще ел се сѣѣе де одатѣ ла сѣѣпра-
ѣаѣа апѣі дар дн ѣрмѣ каде еар ла фѣнд ѣнде
моаре даѣѣ ѣрмеазъ а фі дешертѣл, пентру кѣ
пѣшѣі нѣ пот вѣѣѣѣі днтр'о апъ лѣпсѣтѣ де аер.

Машініле пнеѣматѣче че сѣ вѣд сѣнт скѣмѣе.
Челе маі сѣтѣне пот пѣнѣа 50 галѣніі, дар ѣшор
есте аш фѣѣе нешѣне о машінѣ еѣтѣнѣ.

Сѣ іѣі о ѣѣѣе де стеклѣ ка де о пѣлмѣ лѣнѣгѣ,
каре сѣ фіе вѣне пѣлендрѣкѣ (лѣѣкрѣ че се поате черка

петрекънд не динънтръ ун допѣ): ун маре па-
хар. а къртеа бузе веі нетезі, ва принде лок де
речіентъл А (вез фігура дін Но. трекът). Тав-
лаза *ав* веі фачео де леми кьптушіт кь пеле

умезітъ, ші веі мурѣ дн цѣр кь лѣт, кь чеар
аѣ кь съѣ пахарѣл чел веі рѣстурна не табла
ав

(Ва *srta*).

ВАРИЕТЪЦІ.

МАМАЛИГА.

Іст кувънт афлѣторѣ дн гѣра а 7—8 міліоане
Ромъні, каріі густѣ дѣлчеаца ші нѣтереа, се фѣку
ші обіектѣл черчетѣреі філолоѣлор ші археоло-
ѣлор ностріі. Ъніі дістрагѣ нѣміреа еі де ла
Маппа ші де ла *Ліга* нѣмеле унеі інсѣле лѣнгѣ
Брѣтіѣм дн Італіа (Калавріа) ші а Ънеі еі, ка-
ре ар фі адѣс аколо днѣтіадатѣ асѣ маанѣ
пентрѣ каре сар зіче Мамаліга. Маі адаог ал-
ѣіі кѣ *Мамаліга* ар фі рѣспѣнсѣл че даѣ мамеле
ромъне прѣнѣлор днѣѣркаѣі, кѣнд, тот одатѣ кѣ
рѣспѣнсѣл *тата леатѣ* (сінѣл), лі даѣ дн гѣрѣ
о бѣкатѣ де мѣнкаре чеа моале. Дар урѣкѣл
чел адеѣѣрат а кувънтѣлѣі *Мамаліга* есте маі
сѣмпѣлѣ, ел се траѣе де ла італіанѣл *Melina Me-*
liga, латінѣл *Melisa* ші грекѣ *Меліси* каре
кувънт ведерат векѣ се афла дн гѣра попорѣлѣі
Ромеі, маі наінте де а фі нѣпошоіі днѣтродѣші
дн царѣ де Домніторѣл Маврокордат.

ГАЛВАНО ПЛАСТИКА.

Днѣтре мінѣнеле продѣсе де шіінца фісікѣ, се
нѣмѣрѣ Галвано-пластіка, прін нѣтереа нѣѣзѣтѣ
а ле ачестеі матеріі се фак дн метал копіле че-
ле маі немеріте де медаіліле нѣѣ саѣ антѣче, ші о
статѣе саѣ фігѣрѣ де іпсѣс аѣ де леми се днѣѣлѣше
де сінѣ дн о коажѣ де метал бронзіт нѣѣтрѣнд
тоатѣ фінеца оріѣналулѣі. Асѣ артѣ афлѣ а еі

аплікаѣе, анімале а унѣі Кабінет ѣмпѣлѣте,
Галвано-пластікѣ се акопѣр ка кѣ о зеа де
тал, нѣѣстрѣндѣлѣі тоатѣ а лор формѣ, саѣ
нѣсѣ амѣ ші трѣнѣуріле морѣлор а се Галва-
пластіка, днѣкѣт прін аста, капѣтѣ трѣніѣѣа
статѣе де бронз.

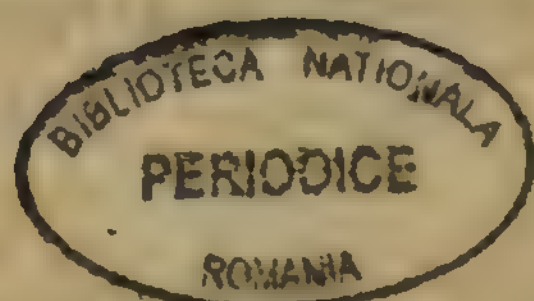
Дн ноѣа Ісланда (Очеаніа) саѣ афлат рѣ
шіѣіле унеі пасері урѣше де 24 палме, а
де доѣ орі маі маре декѣт стрѣѣл, ші каре се
кѣте а фі дін тімпѣл антѣ-ділѣѣіан (днѣаінѣѣа
топѣлѣі). Кѣ тоате ачесте фіінд асѣ царѣ нѣ
тот бінѣ черчетатѣ, натуралістѣі кред кѣ
фла дн нѣѣнѣтрѣл еі вѣі ексѣмпѣларе де асѣ
сере кѣріа саѣ дат нѣме: де *Спайтѣ-Пасере*.

Тѣпелѣл, адікѣ днѣмѣл де комѣнікаѣе дін
дра, кареле трече дедесѣнтѣл рѣлѣі Таміза,
лѣкрат днѣѣре де 18 ані ел кѣстѣ песте о 100,
галвіні, 5 оамені аѣ пердѣт віаца днѣѣрѣл
кѣрѣі.

ЕРАТЪ.

Дн Фоіѣа кѣ No. 34 а Ікоанеі Лѣмеі с'аі
нѣрѣіт дін грѣшалѣ: ла фаца 1-а колѣна а 2-а
дѣл ал 3-ле аніі рѣстѣск, каре трѣѣѣе а се
okil rosteck, асеміне ла фаца 266 ла аднѣ
рѣндѣл де ла сѣѣршіт ѣнде есте тіѣѣрѣіт Іліа
лѣі тардѣѣ де: сѣ се чѣтеаскѣ а *Iliadei* лѣі
tradesc де К. Арістѣа тот ла ачѣастѣ фак
рѣндѣл 29 рѣстѣл дн лѣкѣ де *pectyl*, ла фаца
колѣна а 2-а рѣндѣл 37 сѣлѣі, *kingi*.

ИНСТИТУТЪЛ АЛБИНЕІ.

АНЪЛ II.

ЖОАНА ЛОМЕИ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

АШІІ, 1846.

№ 36.

25 ІУНІЕ.

ФІСІОНОМІА ОМЪЛЪІ

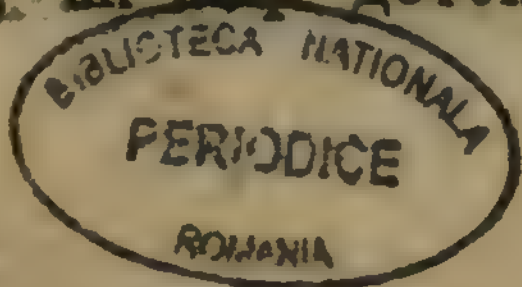
(Зрѣта).

АНСЕМНЪРІ АСЪПРА ДЕФЕКТЕЛОР ТРЪПЕШІ ПРІВІТЕ КА МОДИФІКЪТОАРЕ КАРАКТЕРЪЛЪІ.

Маі тоате дефектеле тръпеші, нумаі ка еле съ
крѣще органиле тревѣтоаре днѣлѣіреі, саѣ дн-
сърчінате де а о спорі, тоате ачесте діформі-
тъді, дн лок де а вѣтъма спірітул, ѣл мърескѣ,
саѣ ѣ даѣ ѣн ажутор. О фінце діформатъ саѣ
непутінчоасъ, каре сімѣще неперфекціле еі, ші
каре се днтрістеазъ де еле, днтревуінцазъ тоате
акѣлѣіле сале, де а фаче съ і се ерте, дн
рїчіна талантурілор саѣ а маніерелор еі челе
ѣне, непутінцеле кѣпѣтате де ла натуръ, саѣ
е ла днсуші смінтеліле сале. Пентру ачеста
десъ орі се веде, дн ніще персоане непутін-
чоасе саѣ кѣ ѣн труп дісграціос, ѣніреа а мї
е дарѣрі, а мї де плъчері, каре фак съ се ѣ-
е, ба днѣ съ се ѣвеаскѣ, ші кіар дефектеле

лор. Требуе днѣ а бѣга де самъ, кѣ ачесте
дескоперірі, а ѣнор днсушірі пре каре нічі кѣ
се ащепта де а ле превіде, кѣшѣнеазъ тот деа-
ѣна ніще плъкуте ѣмірі; аморѣл пропріѣ есте
мѣгѣлѣт де ачестата.

О алѣ каѣзъ віне ка съ рѣспѣлѣтеаскѣ, ла а-
честе фінце ненорочіте, неаѣнѣсѣріле ші стрѣм-
вѣтѣріле ѣнеі натурі аспре ші пѣртінітоаре.
Кіар недесѣвршіреа органилор лор, ѣі скѣтѣще де
тіраніа сімѣурілор, ші де рісіпѣріле че ле-ар фаче
дн врѣста чеа тѣнѣрѣ. Тімѣл не каре алѣі ѣл
пїтрек дн плъчері, ші дн патімї неѣне, еі ѣл
днтреѣсѣск дн кѣшїгѣрі преціоасе, каре дн кур-
сул віедеі лор, вор фаче мѣріреа саѣ норочіреа
лор. Фѣрѣ дндоѣалъ, алѣі чеі днѣтѣ а ачестор

оамені, сѣнт дигрегеторі, шіфъръ дидоалъ іі сім-
цеск дінтр'унтъѣ, кѣ суферінцъ, кѣ амъръчуне,
ачастъ аспрѣ несгалітате не каре еі ар тревуі
сѣ о віне-кувѣнтезѣ!

Днсь кѣнд сосеще врѣста вѣрѣціей, ачест
ал доілеа тімп а віецей дн каре фрумсеца тру-
пулѣ, вестежітѣ пентру тот деауна, пуне фѣрѣ
пѣртініре не тоці оамені дн ачеіаш кѣмпѣнѣ, а-
тунча се днчепе пентру дѣнші, ніще фѣрічте
рѣсѣунѣрі, унде мѣндріа лор се десдаунеазѣ, кѣ
прісос де лунцеле ліпсурі, ші де дісгустѣл унеі
жѣнецѣ діспрецітѣ де мії де орі.

ДНРІЗРІРЕА ДІФОРМІТЪЦІОР.

Днсьмѣріле де маі сѣс нѣ сѣнт аплікабіле ге-
бомілор де кѣт нѣмаі дн оаре каре прівіре. Дакѣ
ачесте фійнѣ діформате сѣнт обічнѣт, аша
де авуте дн прівіреа спірітулѣ, каузеле аче-
щіа нѣ сѣнт нѣмаі морале, прекѣм ам зісмаі
адініоареа, дар сѣнт днкѣ ші фізіче. Маі дн-
тѣ есте о прінціпіе негѣгѣдѣтѣ кѣ кѣт кре-
щереа мѣдѣвеі а осулѣ спінѣреі есте ставіла-
тѣ, кѣ атѣта кріерул аре маі маре волѣменѣ; дн
прічінѣ кѣ маса тоталѣ а сістемей нервоасѣ е-
сте тот деауна маі тот ачеіаші ші ноі шімѣ кѣ
днїндереа днцѣлѣдереі есте дн денере пропор-
ціонатѣ кѣ волѣменѣл кріерулѣ, ші орі ші че
сѣчїре а колонеі вертебрале (ачеастѣ іарѣш ѣ
дестѣл де доведітѣ) днчетеазѣ ші ставілеазѣ
крещереа трѣнкѣлѣ; алтѣ прічінѣ а енерціей че-
левралѣ, нѣчѣ днрізрїре віне фѣкѣтоаре спірі-
тулѣ, есте кѣтімеа сінцелѣ ші енерціа батереі
їнімеі рѣмѣнд тот ачелеаш пентру хн трѣп гемзіт
ка ші пентру ніще органе маі десѣлїте.

Тотѣш тревѣ сѣ арѣтѣм ші ачеіа кѣ нѣ се вѣднічї
кѣм гевоші дн адеѣр спірітуші, каре сѣ нѣ чїе
тот одатѣ ші фоарте дїформаці. Пентру ачеаста
треѣѣ ка еі сѣ аїѣ кѣнѣл фоарте апропїет де
їнімѣ ші гевошіа лор сѣ фїе фоарте вѣзѣтѣ ві-
дереі макар де ар днтрѣвхїнца ші тѣалетеле че-
ле маі мѣщѣршїтѣ. Атунча днрізрїреа фізікѣ

се унеще кѣ днрізрїреа моралѣ, пентру а фа-
ворі днцѣлѣдереа.

Аїѣ гевошіі мѣлт сѣл пѣцін спіріт, тотѣш сѣнт
несѣфѣріці дн комерцїл віецей. Фїе-каре дн трѣ-
шіі аузїнд репѣтїндѣсе де ла нащереа са кѣ ва
фї неапѣрат дн трѣзі о мїнѣне де спіріт, дндатѣ
че ел ворѣще се веде ка хн папѣгал пїлн де афѣ-
таціе рідїкѣлоасѣ, а се сїлі де а фї інѣенїосѣ; ел
унеще не лѣнгѣ ачест дефектѣ, пентру несѣфе-
рїнца кѣноскуцілор лѣлї, о претенціе фоарте маре,
о неѣе де кѣртїре несѣмѣнатѣ, ші хн карактер
кѣ тотѣл кїнзїторѣ ші сѣпѣрѣчїосѣ. Обїчнїнѣ
знелтїтѣ де а фї лѣаці дн рїсѣ ії пїне тот деауна
дн арме ші гата де чеартѣ. Віаца лор днтрѣа-
гѣ есте о днлїнцїре де рѣтѣці інѣенїоасе сѣл
кам не апропїет; кїар ші днсѣші фісіономїа лор
днѣцѣошазѣ днтіпѣрїреа унѣл карактер вреднї
де тѣнгхїре.

Ної сокотїмѣ кѣ нѣ ам лѣсат нїмїкѣ дн чей
че ії позїтївѣ дн арта фісіономїстѣлѣ; днсь ам
трекѣт сѣл тѣчере о мѣлїме де пречепте не-
фолосїтоаре ва днкѣ ші рідїкѣлоасе, пре каре ма
мѣлїцї аѣторі лї аратѣ кѣ оаре каре асїгѣранціе
Скопѣл ностру де фѣцѣ нѣ есте нїчї кѣм де а дн
темеїе о сістемѣ нѣчѣ, дар нїчї де а апѣра п
чей вѣкї; ної ам воїт сѣ арѣтѣм ачеїа че ії ма
кѣ пѣдекатѣ дн арта фісіономїей, артѣ делїкат
ші гїѣаче, преа лѣудатѣ де кѣтрѣ унї, ші пре
дѣфїматѣ де кѣтрѣ алїї.

Дечї, че се наще дн тоате челе пѣнѣ аїче зісѣ

Кѣ факѣлѣціле спірітулѣлї вѣдескѣ пре фѣцѣ нїчї
трѣѣтѣрї траїніче ші дестѣл де ушоаре де ре
кѣноскут.

Кѣ есте кѣ пѣтїнѣ де а дескѣнерї днтрѣнѣ
ашїждереа семнїле карактерулѣ ші а патїмілор

Днсь нѣ тревѣ чїнеѣ а се днкѣмѣта де
гѣсї, тот деауна фѣрѣ грѣшї дн фѣцѣ, семнѣл тѣ
тѣрор калїтѣцілор морале.

Вом кѣнастра ачестѣ артїкул де фісіоном
прїн оаре каре днсемѣрї лѣтѣ де ічї, де кѣ
ле прівїтоаре асїпра фісіогномїей, дн нѣмерї

урмътоаре а ле ачестей фой пре каре лі вом
анпъртъші спре комплетареа практіть а ачестей
щійці.

NOTE SHI AFORISME ASCUNRA ARTII DE A CUNOAȘTE PE
OAMENI DOPĂ SEMNELE DIN AFARĂ.

О фрунте преа маре аратъ о диклінаре къръ
дене, тот одагъ ші о преа дитінсѣ каначитате
днцелгътоаре. Ачеста віне дін ачеса къ о преа
маре дівъліре а днцълечереі есте вѣтмътоаре
уней стърі а трупълуі, сѣнѣтъцеі, ші есерчііей
дхтерімор трупеші. Къчі, ценіул се аплеакъ спре
медітаре; ші медітація вроеще репаосѣ. тѣчере
ші ретрадіре. Діоценѣ ші Сократѣ авеаѣ фрун-
еа преа дитінсѣ, Еркълѣ ші Ахілѣ о авеаѣ
мкъ.

— Он піентѣ преа латѣ, семнѣ сігурѣ а енер-
іей трупеші, аратъ кам къ сігуранціе сѣмєція
пірігълуі, а куражълуі ші а патімілор віоленте
аѣ сілніче.

— Дуререа фізікѣ, ші сѣфрінцеле даѣ адесеорі
ісіономіей о еспресіе аналогъ къ ачеса а це-
іклуі; де асеміне ші патіміле контраріете, сѣ-
ъръріле ковършітоаре, абузъл дівѣтърділор ші
восіріле спірітулуі: тот ачеса че мішкѣ пхтер-
ік сѣфлетул нострѣ, тот ачеса че атінче сімці-
ілітатеа, аре ніще ефектурі кам де опотривъ пе
ацѣ.

— Он капѣ маре аратъ імацінаціе дн зѣстѣм-
рї, серіозітате прін депріндере, інтузіасмѣ прін
пріндере, мултѣ воінцѣ, ші адесеорі ценіѣ. О
фрунте днгусть аратъ віочѣне; о фрунте ротѣн-
ѣ аратъ мѣніе.

— Фіе-каре омѣ аре мултѣ греутате де а'ші
а че о ідее дреапѣ деспре днхші трѣсѣтуріле
але; днхші фемееде нѣ ізвѣтескѣ декѣт преа
а невое; тї ун лѣкѣ преа греѣ де а цѣудека
неуш фісіономіа са. Ачеста віне дін ачеса,
нічі тѣхл дін ноі нѣ поате сѣ вадѣ мішкърі-

ле окілор лѣі, прін каре фісіономіа прімеѣе ес-
пресіа чеа маі де кѣпітеніе.

— Цінереа трупълуі нѣ есте тот уна ла омѣл
каре стѣ дн куцетаре ші ла ачела каре четеще
дн картеа чеа маре а натурей: унѣл кауѣ дн-
інтеа лѣі саѣ деасѣпра капѣлуі лѣі, челалалт се
ретраѣе дн сіне днхші. Прін урмаре обсервато-
рї аѣ капѣл дрепѣѣ; філософїі спекулатівї аѣ
гѣтѣл днхѣжват. Філософѣл Декартѣ ера гѣр-
бовіт ші Невтон дрепѣѣ.

— Се поате, пѣнѣ ла оаре каре пѣнтѣ, сѣ се
цѣудече де респірація уней персоане. дѣнѣ стї-
лѣл сѣѣ, дѣнѣ тѣетѣра фразелор ші а понкту-
аціей сале: Ж. Ж. Русо нѣ аѣ скріс ка Вотлерѣ,
нічі Босіѣе ка Фенелон. Кѣнд зік къ се поате,
къ аѣнѣторѣл стїлѣлуі а презіче деспре респіра-
ція унѣі інесѣ, днсамнѣ къ се поате асфел пре-
цѣудека деспре патіміле каре тѣл тѣлѣурѣ, ші
деспре емоціеа саѣ мішкареа че ел сімѣеще; къчі
куцетъріле челе апрінсе аѣ ефектул де а мішка
ініма ші клѣтіріле інімеі грѣбескѣ респірація ші
факѣ гласѣл тремѣрѣторѣ. Іатѣ де унде віне нѣ-
тереа пе каре ун гласѣ днѣуіошѣѣ есте тот
деаѣна сігурѣ де а днріурі асѣпра ноастрѣ: ел
траѣе лѣареаамінте, аратъ пе ун оратор інспі-
ратѣ, сѣійнѣосѣ саѣ конѣійнѣосѣ. Ораторїі рѣчі
ші акторїі, нѣ преа бѣні, аскѣндѣ ачестѣ днѣуіо-
шере адеѣратѣ каре віне дін інімѣ прін аѣнѣ-
торѣл мішкѣрей браѣелор.

— Тот ачейаш днѣуіошѣре моралѣ каре грѣ-
беще респірація, каре фаче сѣ ватѣ ініма ші фа-
че гласѣл тремѣрѣторѣ, фаче де асеміне тоате
мішкѣріле трупълуі тремѣрѣтоаре ші несігуре, дн
атѣта дн кѣт цїне інспірація моралѣ, ші кѣте
одагъ днѣк ші маі днделѣнгатѣ дѣнѣ че міш-
кареа спірітулуі аѣ днѣетат. Іатѣ пентрѣ че
скрісоареа скрііторілор челор марі есте дн цене-
ре аша де нечетеацѣ; ші фїнд кѣі скріс къ тот
деаѣна неканачитатеа ва моміца пѣнѣ ші дефекті-
ле челе недісліміте а адеѣратѣлуі мерітѣ, апоі та-

тъ пентру че о мулциме де оамені кам де рѣндѣ
аѣ сокотіт де даторіе ші де чінете съ скріе дн

карактере нечетеце съчїле лор куцетърї, пре каре
о вервь днмърмзрітѣ ле наше.

(Ва ҃рта).

БЫЛЕ ЕРКУЛАНЕ ДЕ ЛА МЕХАДІА ДН БАНАТ.

(КѢ СТАМПѢ №. 36.)

Ка Банатул пѣцине цѣрї, сѣнт дзестрате ку
продуктурї шї ку фрумсеце натурале, прекум шї
ку сувенире класїче дн тимпурїле трекуте, папат
нумаї къ скріиторї Ромѣні, хрмѣнд челор стрѣ-
їні, такѣ, шї нѣ ворбескѣ нїмїк деспре елѣ, шї
аша рѣмѣне пентру тоцї, саѣ пентру о маре пар-
те де Ромѣні некѣноскутъ. Банатул есте о царѣ
акѣрей клїмѣ, шї родурї нѣ сѣнт маї пос декѣт а-
ле Італїей, шї дн трѣнса лѣкѣеск мулте сѣте
де мїї де Ромѣні дїнтре карїї днкъ вреокѣцї-
ва стѣтурѣ шї марї літераторї. Аїче Ромѣнул
се букурѣ де асемеене дрітурї, ка шї четѣ-
цеанул ҃нгѣрескѣ, шї ҃нде новїлул плугарѣ Ромѣ-
нѣн днчїнѣ савїа роцїнїтѣ, не каре аѣ клїроно-
мїто де ла стрѣмошї, шї мерѣе де се ашазѣ дн
адѣнаре лѣнгѣ магнатѣл ҃нгѣрескѣ. Ачасть ца-
рѣ продѣче орѣѣ ку днбелшугаре, іар грїле еї
рѣсплѣтеск днстїт лѣкрѣторѣлѣ мѣнчїторѣ.— Не
лѣнгѣ ачестеа нїчї пентру десѣѣтареа оѣнѣлѣ нѣ
лїпсеце нїмїкѣ. Не де о парте сѣнт шесурї дн-
тїнсе ку пѣшѣнї, шї деалурї коперїте ку вїї; іар
не де алѣ парте мѣнцї ку пїскурї де стѣнчї гоа-
ле, саѣ ку кодрїї днвекїї. Днтрѣ ҃неле дн а
есте фрумсеце, шї романтиче прежметурї съ аѣлѣ
Меxadia, шї ҃н час маї департе быле Еркулане.

Аесте локурї аѣ фост днкъ дн тимпурїле Рома-
нїлор фоарте вїзїтате, дн прїчина мултор їзвоа-
ре адѣкѣтоаре де сѣнѣтате. Довадѣ нї сѣнтѣ о
мѣлциме де монументурї, акѣрор руїне съ гѣѣск
дн тоате зїделе, шї їнскріпцїїле ненѣмѣрате, прїн

каре Чесарїї, Сенаторїї, шї Іроїї Ромей ҃шї рос-
тескѣ мулѣмїреа кѣтрѣ Зейї протегѣиторїї былор,
пентру сѣнѣтатеа рекѣпѣтатѣ. Дар кѣнд дн пе-
ріодул еміграцїей гїнтелор, нѣвѣлїрѣ дн Дачїа
нацїоане пѣтернїче де ла нордѣ, шї де ла вестѣ,
атѣнчї се пѣсѣ капѣтѣ десѣѣтѣрїлор романе, шї
барбарул нѣ се мулцимеа де аш рѣсѣзна ферочї-
татеа нумаї асѣпра Романїлор, чї тревѣеа съ шї
арете шї асѣпра днвїнѣерїлор лор. Дн ачеле
дѣрѣпѣнѣрїї ҃нїверсале нѣ фурѣ крѣцате нїч бы-
ле ачесте, атѣт де фолосїтоаре пентру омѣ. Мо-
нументеле, статѣеле, їнскріпцїїле тоате се сѣѣр-
марѣ, шї нѣмеле лор се пердѣ пентру мулте ве-
курї.— Авеа не ла днчепутул веакѣлѣї а
XVIII се фѣкурѣ дн порѣнка днмѣратѣлѣї Карол
ал VI маї мулте репарациї (мереметѣрї,) шї аш
се скоасѣрѣ іарѣшї дн ҃їтаре. Еле прїїмїрѣ нѣ
меле: Еркулане, дн прїчина къ ла дїсгронаре
лор саѣ гѣсїт о мулциме де статѣе де але дн
Еркуле.

Пѣнѣ акѣм се нѣмѣрѣ 24 де їзвоаре, дар нѣ
маї нѣче сѣнт днтревѣнцате, шї аесте сѣнт: Із-
ворул лѣї Еркуле саѣ а хоцїлор, їзворул лѣї Лу-
довїкѣ, а лѣї Карол, а Каролїней, а їмператорѣ
лѣї, а лѣї Фердїнандѣ, алѣї Іосїф, шї їзворул
чел пентру оїї. Температурѣ лор есте фелѣурїтѣ
дар дн деовѣще фоарте фербїнте.— Дїнтре тоа-
те есте а їмператорѣлѣї чел маї фербїнте.—
Температурѣ їзворулѣї лѣї Еркуле есте сѣпѣсѣ
нѣї скїмѣрїї кѣрїоасе, са съ рѣчече дн тїмї нѣ

оросѣ, дар дндатъ че норіи трекѣ, апа есѣ фер-
внѣ ка ші маі наінте, ачест ізворѣ есте чел
маі днтревуінцат. Апа ізвореще дн гросімеа у-
нуі омѣ, ші пе ун часѣ варсѣ 5,045 палме ку-
біче де апѣ.

Пъртічелеле мінерале купрінзетоаре дн тоате
ізвоареле ачесте сѣнт: natrum муріатік, варѣ
муріатік ші варѣ сулфурікѣ.— Еле сѣнт візітате
де фоарте мулте персоане, ші дін деосевіте църі
маі ку самѣ де воеріи Църі-Ромънеці, каріи пе-
трекѣ веріле днтреці пе аколо.— Пентру комо-
дітатеа паціенцілор сѣнт зідірі, ку кѣмърі днкѣ-

пѣтоаре, алес пентру локурі де прімбларе, ла ка-
ре днтреціурі, ну есте рарітате де а аузі пін
думерѣвіде аесте кѣнтѣндусе версуріле луі Дан-
те, а луі Гете, пѣнѣ ші але луі Мілтон; саѣ
фѣкѣндусѣ партіте де серенате, днтонѣндусе че-
ле маі фрумоасе кончертурі дін кітаре, дін фла-
утѣ, ші дін алуѣтѣ.— Іар петреканіа чеа маі во-
іоасѣ есте вѣнатѣл, ші конвалесченці, акѣрор сѣ-
нѣтате се афѣ дн старе маі бунѣ, сѣ дѣк де
вѣнеазѣ: ґресѣл, іерѣл, черѣл, ші кѣпріоара.

(Везі Ікоана алуѣтуратѣ).

Z. Колѣтѣл.

КЪТРЪ 8N СОЛДАТ БЪТРЪN.

Осташѣле бѣтрѣн! те тѣнгѣещі кѣнд вѣнтѣл
ѣмѣд де амеазѣ-зі трече престе крещетѣл тѣѣ,
атунче тот трупѣл ѣц тремурѣ ші сѣфере. Деа-
кѣ чінева се разімѣ престе браѣл тѣѣ, осѣл чел
одінеоарѣ рѣнт, доаре; десеорі се дескідѣ ра-
ніле піентѣлуі тѣѣ, ші, днвінс де дурере, трѣ-
сѣтуріле фечеі се одерескѣ фѣрѣ воєа та. Оста-
шѣле бѣтрѣн! аі дріт а те тѣнгѣі, дар ну кре-
де кѣ сінгѣр аі ачест дрепт, аскѣлѣ: де ші ні-
ме аѣ вѣзѣт тінереціле меле пе кѣмпѣл вѣтѣліеі,
тотѣш пот ші сѣ сѣці арет рѣніле аскѣнсе кѣ-

пѣтате дн лѣпта піецеі меле, ші пе каре о
днѣеще адѣчереа амінте ачелор трекѣте. Феріче
есте несмінтіт солдатѣл кареле се днтоарнѣ ла
ватра пѣрінтеаскѣ фѣрѣ сѣ се фі сінціт стрѣпѣнс
де фѣрѣл саѣ плѣмѣл дѣшнанілор, дар асемене
норочіре есте рарѣ пентру чел че нефрікос че се
арѣнкѣ дн мезѣл вѣтѣлілор крунѣте. Сѣвенірул
глоріос а фантелор тале ші сінціреа пѣтімірілор
сѣнт недеспѣрціте. Нуці паре рѣѣ де репаосѣл
челор фрікоші: міе ну де а лор несінціре.

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪТЪТОАРЕ.

(8рта).

*Substantiis imponderabilibus adicibus materiam non
est creata.*

Фізіціі аѣ дат нѣме де калорікѣ ла ачел а-
гент *) че продѣче кѣлдѣрѣ, деші есте неку-

*) Агент, (аѣкрѣтор) се нѣмѣще пѣтереа че опереѣл саѣ дѣ-
креѣлѣ.

носкуѣ нѣтура кѣлдѣреі, дар ефѣктеле сале
сѣнт сінцітоаре ші нѣмѣроасе.

Ачестѣі аѣгент се атрѣбуєазѣ ділатанціа (ѣмѣла-
реѣ) корпѣрілор, а лор скімѣаре дін стареѣ со-
лідѣ ла старе ліквідѣ ші дін аста ла старе де
газ.

Молекуліе (пъртічеліе) каре компун калорікул съ пар авеа о пхтере де рѣспінцере речіпрокъ: кѣчи зн корпѣ калд саѣ пѣтруне де калорік арункъ кѣлдуръ дн тоате пѣрціле, се паре къ калорікул аре о афінитате (легѣтуръ) де ші дн деосевіте граде, къ тоате корпуріле фѣръ деосевіре: дакъ зн корп калд се ашазъ днтре зн нумѣр де корпурі речі, калорікул се ва дмпѣрці днтре тоате честе корпурі аша фелѣ къ дн курцереа знзі тімп тоате вор фі де о потривъ калде.

Калорікул чіркулеазъ дн тоате корпуріле, дар къ деосевітъ нѣцалъ: ла тот ачел фок пуне доѣцеві; зна де фер алта де стеклъ; чеа днтѣ се ва днкѣлзі дн тімп мулт маі скурт декѣт а доза.

Корпуріле че сѣнт *est* *konduktor* а калорі-*кѣлзі* (адекъ ачеле каре къ знхурінцъ сорвѣ кѣлдура) сѣнт металуріле, *konduktori* *rele*, саѣ маі біне зікѣнд корпуріле каре къ греѣ се пѣтрунд де калорік, сѣнт: кѣрвуні, пѣлверіле, лемнѣл, мѣтаса, лѣна, пенеле, тот пѣфѣл, рѣшніле, стекла, ліквіділе ші газѣл, кѣнд нѣ сѣнт пѣсе дн мішкаре.

Колорѣл адекъ вѣпсеаѣ ші фелѣл сѣрѣцеѣ а знзі корпѣ; днрѣуреазъ мулт асѣпра пропріетѣціі че аре дн партікулар ачел корп, спре а атраѣе, а соарѣе саѣ а перде калорікул: апа купрінсѣ днтрѣзн вас де арамѣ лѣчіе се ва днкѣлзі ші се ва рѣчі маі тѣрзіѣ декѣт апа афѣлтоаре дн о оалѣ къ фаѣѣ негрітѣ ші нѣ нетідѣ. Ын страѣ алѣ есте маі потривіт а апѣра пре ом тарна де фріг ші вара де кѣлдуръ декѣт зн страѣ негрѣ; о мѣнта де пѣнзѣ черѣітѣ днтінсѣ престе зн пат есте папломѣ мінѣнатѣ. Ноі сінгурі ам пѣтѣе фаче, дмѣхунд (пѣтрунзінд) о пѣнзѣ къ гѣмѣ, рѣшінѣ, чеарѣ &.

(Ва *grata*.)

ДЕСПРЕ ТЕМПЕСТЕЛЕ АДЕКЪ ФОРТѢНЕЛЕ ПЕ МАРЕА НЕАГРЪ.

Мареа неагръ аѣ фост одінеоарѣ ші еа па-трімоніѣл Молдо-Ромѣнілор, атѣт прін пермѣл чел днтінс де ла гѣра Днѣрїї пѣнѣ ла гѣра Ністрѣлѣ, кѣт ші прін навігаѣіа Бѣрлѣденілор карїї, къ а лор васе де негоѣ, фавора комерѣіѣл цереї къ Ценовезїї тар къ галере днармате пѣрта спаїма пѣнѣ ла антїка Олѣіа. Деачеаа інтересант ваѣчі четіторілор а авеа о шїнѣѣ маі лѣмѣрїтѣ деспре ачеа маре а кѣріа нестаторнічіре ші пері-куле аѣ днрѣуріт несмінтїт ші асѣпра кѣдерїї днфлѣенѣїї цереї ноастре каре днвекїме се асѣмѣна днпозїѣіе къ Португалїа.

Кеар ші ла антїчі мареа неагръ ера файмоазѣ пентрѣ, а еї нав-фрѣнѣерї; еа сѣ нѣмеа Pontus-Euxinus, каре ва сѣ зікѣ: мареа неоспеталїерѣ, де ла *Aksenos* прекѣм поета Овідїѣс нїо дескрїе дн компунереа са *Tristium*, IV. кѣнд дісѣерат де ла Рома сѣѣ дмпѣратѣл Август трѣеа дн ачесте пѣрці.

„Астѣ маре, зіѣе Помпонїѣс Мела есте фортѣноасѣ ші греа а се навіга. Еа се афѣлѣ апропїетѣ де пѣріле де знде пѣрѣед Аквїлонїї (крївеѣл) ші апа неѣїнд адѣнкѣ, знделе сале сѣнт претѣтїндеѣе скурте ші репедѣ.“ Кѣ тоатѣ пропѣшіреа артеї навігаѣіеї, марїнарїї се темѣ де мареа неагрѣ, ші васеле къ вѣнтреле нѣ пѣтрек фѣръ перїкоѣ темпестеле челе десе, нѣмаї васеле де вапор прін маестріа чеа ноѣ, днфрѣнеазѣ а еї фѣрїї. Дмѣѣдѣатѣл воеажор Кол, експлїкѣ ачесте темпесте днмод ѣрмѣтор: степеле (дешертѣріле) каре се днтїндѣ фѣръ днтрерѣмпере спре норд а мѣреї негре де ла Архангел пѣнѣ ла Камчатка, днфѣѣошазѣ вѣнтѣрілор о тречере латѣ днкаре сѣфѣлѣ, ші деакѣ Кавказѣл дн лок де а днчїнде нѣмаї партеа рѣсѣрїтанѣ а мѣреї негре, сѣар днтїнде ші спре нордѣл ачестеї мѣрї, апої ел ар апѣрао де асалѣл вѣнтѣрілор че о тѣрѣурѣ. „Дар черѣареа аѣ недеват къ ачесте

вѣнтурі вінѣ де ла вѣрѣуріле дигецате а Казка-
зхулі ші ал Арменіі, географул Рітер зіче къ
днѣлнїреа вѣнтурілор де норд ку ачеле че суф-
лъ де ла меазъ-зі фаче асеміне темпесте дм-
фрікошате. днѣт нїкїре ну се наскѣ вѣнтурі
маї скїмѣтоаре ші марї ку нде маї турѣрате.
Деосевїреа де температурѣ днѣтре доѣ перї а-
дуче зн курс де аер, кареле се префаче апої
дн вѣнт н тернїк.

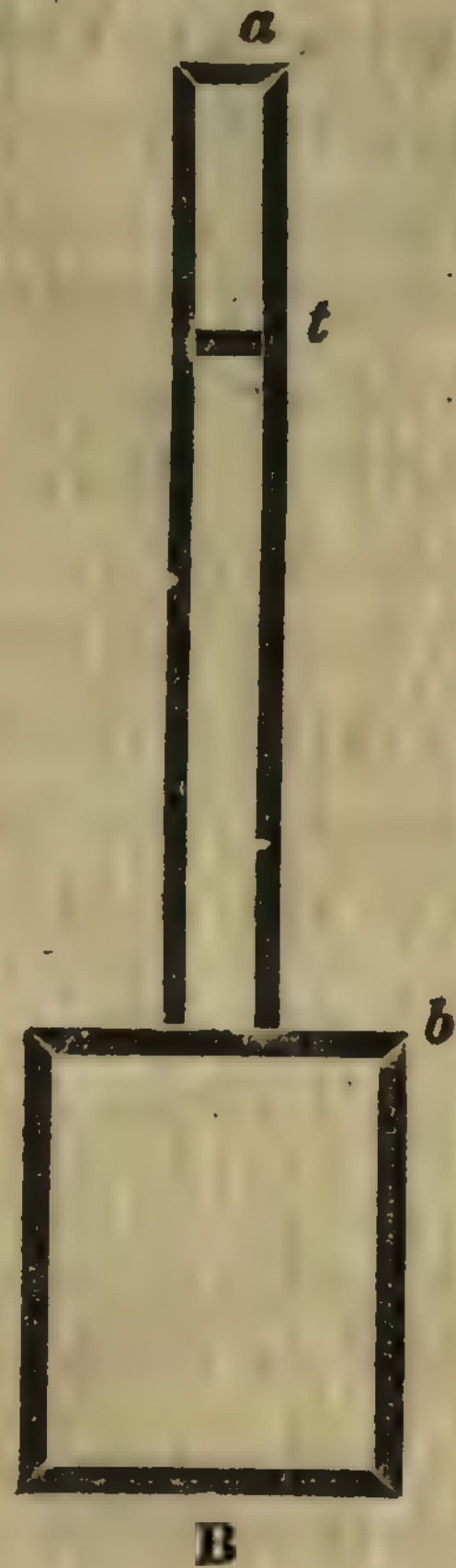
Престе подїхул Арменіі термометрул се ковоа-
рѣ пѣнѣ ла 20 граде сув зеро. Ла Ерзерум се
веде унеорї омыт дн лхна Іунїе, кїнд ла Тре-
пїзонд, креще, олівул ші портокалул петрече тар-
на афарѣ.

Марїнарїї гречї, атѣт де сїмецї дн навігаціе,
ну кутеазѣ а плутї пе мареа неагрѣ дн тїмп де
тоамнѣ, ші кеар васеле де вапор стаѣ дн перї-
кол деакѣ, прїн о кѣлѣторїе маї прелхнцїтѣ дїн
медїка вѣнтурілор, ар авеа дїпсѣ де кѣрѣунї пен-
тру днвїереа пѣтерїї лор.

(ФІЗИКА ПОПОРАНЪ.)

ДЕ ТЕРМОМЕТРЪ.

Термометрул де ла греческ *termi*, кѣлдурѣ, ші
метрон мѣсурѣ, каре ромѣнеше се зіче: *Калдо-*
мїсор, есте зн інструмент менїт а днсемна кѣл-
дурѣ саѣ температура аерулі ші а корпусрілор
фѣлѣтоаре дн локул нде ел есте ашезат. Іст
нструмент есте о аплїкаціе а прїнціпїлулі, къ
орї че корлѣ спореше ла волум (гросїме) дн про-
порціа кѣтїмеї кѣлдурей че о капѣтѣ, орї кум
ар фї стареа; солїдѣ (вѣртоасѣ) лїквідѣ (кур-
ѣтоаре) саѣ газоасѣ (де абурї). Абсолут вор-
їнд дїн фїе-каре матерїе се поате фаче зн тер-
мометру; дрепт каре сѣнт знеле де метал, де
меркурїѣ саѣ арцінт вїѣ, де аер, де спїрт &c.
Меле маї комуне сѣнт де меркурїѣ ші де спїрт.

Фїгура ачаста днѣцошазѣ зн термометру, каре ес-
те о мїкѣ цевїе де стеклѣ *ab*, аступатѣ саѣ спойтѣ
песте зн вас де стеклѣ *B*, де о капачїтѣ (мѣрї-
ме) ка де осутѣ орї маї маре декѣт цевїа чеа мї-
кѣ *ab*; се не днкіпїм къ інструменту саѣ аступат
ерметїк (днѣт сѣ ну днѣтре нїчї кум аер) ші къ кѣ
меркурїул куренїт де орї че лѣкру стрїн, сѣ
умїле цевїа пѣнѣ ла *t*, днѣт партеа де сѣс *at*,
сѣ фїе дешартѣ.

Днѣлнѣтѣнд тот інструментул дн апѣ ку гїа-
цѣ, меркурїул, стрїнгїндусе де фрїг, се ва ко-
борї дн цевїа *ab*, атїнч днсамнѣ ку чева пун-
ктул нде аѣ стѣтѣт.

Дупѣ аста пїне інструментул дн абурїї апей
клокотїтоаре, кѣлдурѣ ва лѣпї пе меркурїул ші
їл васї дн колона *ab* пѣнѣ ла оаре-каре пункт,
карїле де асемїне днсамнѣ ка чел дїн тѣѣ.

Пунктурїле днсемнате се нїмеск *puncts pї fїксе*
(статорнїче) а термометрулі; чел днѣтї аратѣ
пурѣре температура геції кїнд се дїсфаче, сар ал
доїле ал апей клокотїтоаре. Лундїмеа цевїї, *ab*,

купрінсѣ днтрѣ пунктуріле фіксе се нѹмеще ска-
ра *termometrikă*, еа се дмѣрцеще, дн зн нѹ-
мѣр де пѣрці еквале (днтокма) нѹміте: граде,
ші ачеле пѣртічеле се днсамнѣ дн сѹс ші дн
ціос а пунктурілор фіксе.

Скара термометрѹлѹ, нѹміт *centigrad* се дм-
парте дн 100 пѣрці.

Скара термометрѹлѹ де *Reomiser* дн 80 граде,
пунктѹл геці се нѹмеще *zero* ші се днсамнѣ прін 0.

Семнѹл 0, ашѣзат спре дрептѹл нѹмѣрѹлѹ, дн-
самнѣ граде: 13° вра сѣ зікъ: 13 граде.

Кѣнд нѹмеріле ростескѣ температурѣ дедесѹ
де гіацѣ, каре дн скарѣ се днсамнѣ прін 0,
тѹнч, днаінтеа ачелѹ нѹмѣр, пентрѹ скуртаре
се пѹне семнѹл —: дечі, вѣзінд скріс: „термо-
метрѹл аратѣ — 13°“ се четещі: тріспрезече гра-
де сѣ зѣро, сѣ де фрігѣ.

Семнѹл +, ашѣзат спре дрепта нѹмѣрѹлѹ
ростінд граде, днсамнѣ кѣ градѹл есте пісте 0
днкѣт зічереа + 18° вра се зікъ: „18 граде пе-
сте зѣро, сѣ де кѣлдѣрѣ.

(Ва ѣрта).

ДЕСПРЕ АЦІѢНѢЛ (ПОСТѢ.)

Омѹл мѣнѣнкѣ маі мѹлт декѣт с'ар кѹвені се
мѣнѣнче, маі алес дн стареа де чівілізаціе ші де
нелѹкраре, каре пѹцін дістраѣ; де ачеа ел маі
десеорі есте несѣнѣтос декѣт анімаліле, ші чел
днтѣ ацѣтор че се кѹвіне пѣтміторіѹлѹ есте
діета, ацѹнѹл каре десеорі ацѹнт пентрѹ реста-
торнічіреа сѣнѣтѣці.

Ачеа плеторіе (прісос де сѣнѣ) несѣнѣтоасѣ,

резѹлтѣнд дін дмѣѹбареа ші дін арта бѹкѣтѣріе
ѹрмеазѣ дін днтреѹвіреа кѣрнѹрілор, а бѣѹтѣріе
спіріѹтоасе ші днтѣртѣтоаре, де ачеа лѣѹѹтор
чій сѣінці, опіріѣ а лор днтреѹвінцаре дн деосе
біте епохе ал анѹлѹ, днаінтеа сѣрѣѹторілор мар-
атѣт пентрѹ де а фаче тѣѹлѹл маі сѣнѣтос, ма-
воіос, кѣт ші пентрѹ де а асѣмѣѣра ферѣѣре
патімілор днтѣрѣтате.

(Ва ѹрма.)

ВАРІЕТѢЦІ.

ДРѢМѢРІ ДЕ ФІЕР.

Презічіріле каре ла анѹл 1825 аѣ фѣѹт дм-
ѹѹцаці деспре імпортанца дрѹмѣрілор де фер, аѣ
днтреѹт тоатѣ ашѣптареа.

Рѣпѣѹѹнеа конѹоілор пе дрѹмѣріле де фер дн
Англіа есте пе ѹн чеас, кѣте 16 міле (чеасѹрі)
молдовене географіче. (О ѹнѹміе ка де ла Іаші
ла Бѣрлад.) Ѣн бѹн дрѹм де фер, адѹче дн кѹре
де 18 ані дндоіѣ сѹмѣ де ачеа че кѹста а са
фачѣре.

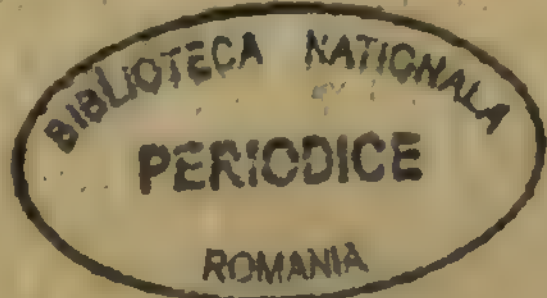
Деосебітеле дрѹмѣрі де фер ал Англіеі аѣ ко-
статпѣнѣ дмѹ 3600 міліоане доѹѹѣѣр Арцінт, ші
фолосѹл че кѣѹціѣ ѹара прін іст нѹѣ мѣзлок де ко-

мѹнікаціе сѣ сѣе ла 20 міліоане пе ан, дар кѣѹціѹ
тѣмѹлѹ есте днкѣ маі днсѣмнѣторіѹ, дрѹмѹл д
ѣѣр де ла Ланчестѣр ла Ліѣѣрпол адѹче паса
жерілор днтрѣѹн ан о іѣкономіе де 400 ані.

Нѣнорочіріле пе дрѹмѣрі де фер нѹ сѣнт ашѣ
де десе ка пе алте дрѹмѣрі, сѣѣ ѣѣѣѣѣѣ кѣ д
532 персоане ѹчісе ші рѣніте, каре кѣлѣторѣѣѣ
тѣрѣѣрі, кѣлѣрі сѣѣ пе дрѹм де фіѣр, нѹмаі 10
сѣѣ нѣнорочіт пе дрѹмѣрі де фер.

Ачѣсте фолосѣрі сѣнт аша де ѣѣѣѣѣѣ кѣ тоат
пѣрціле пѣмѣнтѹлѹ сѣ аѹопѣр азі кѹ дрѹмѣрі д
фіѣр, днкѣт інѹінеріі ші механіціі маі нѹ ацѹнѹ
пентрѹ пѣнѹіреа ачѣстеі індѹстріі.

ИНСТИТУТЪ Л. АЛБІНЕІ.

АНЪЛ II.

ЖОАНА ЛУМЕІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

АШІІ, 1846.

№ 37.

2 ІЮЛІЕ.

ФІСІОНОМІА ОМЪЛЪІ

АНСЕМЪРІ АСЪІРА ДЕФЕКТОЛОР ТРЪПЕНЦІ ПРИВІТЕ КА МОДИФІКЪТОАРЕ КАРАКТЕРЪЛЪІ.

(Зрѣта).

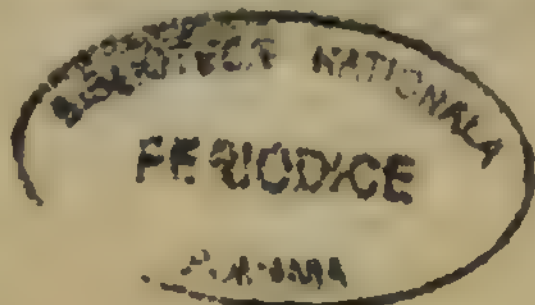
Полоаръле аръмъї сѣнт маї андѣмънатиче де а пречѣкуте шї фацарніче, декът оаменї алъї; ну куноскъ нїчї румїнеала модестїеї, нїчї рѣшарушїнеї, нїчї ангълъїнеала фрічеї саъ а мусъреї де куцетъ. Деасѣмїне е фоарте ку аневое а да Негрілор ун темперамент шї овръстѣ аратъ.

— Ковършїтоареа слъценїе есте маї тот деаун семнъ де склъвіе, де суферишї морале де мунчї аспре. Ыї куноскут къ леневіа, шї оваръ непъсаре, сѣнт фаворабіле фрумуссеї пенї: есте дар ун маре адівъръ кунпрїнесъ, маї декът поате чїнева куцета, ан ачест кутъ де куконаш, тітлх ку каре адесеорї се амнъ шї пе ачеї че ну факъ нїмїкъ.

— Поате къ нуї нїчї ун омъ, каре сѣ ну се удліче де буиъ-вое де а скїмба дхлъ алеці-

реа шї густл сѣъ вре о трѣсѣтуръ дїн фїсїономїа са саъ вре о парте оаре каре дїн труплх сѣъ. Къчї омъ ну есте маї нїчї одатъ мулцѣмїт ку деплінтате де фігура прекум шї де спїрітул сѣъ. Анкїпнїцївъ анкът перфекція трупеаскъ есте раръ ла полоаръле челе де асѣзї а ле Еуропеї, ан кът нумаї пентру статуа зїнеї Вінереа аъ тревъїт вестїтулї скульптор Торвалдсен треїзечї де моделурї деосебїте! Тотуш есте де лхат амїнте къ демокралїзація полїтіїлор капїтале, шї маї ку самъ бїне-фачерїле де асѣзї а вакчїнеї (хултзїреї) сѣнт нїще каузе каре вор адїута пхтернїк ценїлх нїкторїлор шї а скульпторїлор дїн зїлеле ноастре.

— Есте о ансемнаре ценералъ къ фемеїле ку атъта сѣнт маї анвѣцате ку кът еле аъ прїетнї саъ куноскудї маї анвѣцацї. Іатъ о довадъ, къ атът омъ кът шї фемеа авънд релаціе ку оа-

мені спіритиші пі ерідіці, каптъ зн фелі де
лустр кѹпрінзѹторѹ де оаре каре шіинѹ супер-
фіціаль.

— Е фоарте пар ка съ се вадъ маі мулці оамені
макрі, траші ла фанѹ колерічі, ка съ фіе фоарте
стрѹнші легаці днѹре еі. Ачеаста віне дін а-
чеса кѹ патіміле челе апрінсе пе каре ле фор-
меазъ саѹ ле дісвѹлеще ніше асфелі де консті-
тѹціі, сѹнт кѹ тотѹ контраріе днѹре еле. Іатъ
поате прічіна че аѹ днсуфлат філософѹлі Діде-
рот, ачеастъ рефлекціе агѹкѹтоаре ші дефѹмѹ-
тоаре вестіѹлі сѹѹ амікѹ Рѹсо: *кѹ днпрѹбѹцѹіѹ*
віеѹѹеще сінѹр.

— О персоанѹ каре кѹнтъ фалсѹ, ші каре то-
тѹші кѹнтъ, аратъ днѹдестѹл кѹ ҃рекеа са есте
пе цѹмѹтате дн фалсітатеа гласѹлі. Еа се пѹ-
не кѹте одатъ ші дн маі маре прімеждіе мѹгѹ-
ліндѹсе кѹ пѹререа деспре акѹратеца гласѹлі ші
а спірітѹлі сѹѹ, саѹ деспре сінчерітатеа прі-
етінѹлі каре 'лѹ аскѹлтъ.

— Ын омѹ каре аре ненорочіреа де а се ҃іта
днкрѹчішет требѹе а се арата маі кѹ кѹмпѹнеа-
лѹ декѹт зн алѹл дн фантіле ші ворѹіле сале;
кѹчі рѹтатеа омінеаскѹ ҃і дін натѹрѹ аплікатъ
де а презіче рѹѹ деспре сіметріа а орі кѹріеа зі-
дірі а кѹріа днѹрѹрі сѹнт рѹѹ днорѹндѹіте.

— Ніше звѹрчітѹрі адѹнчі де ѹмѹе пѹрціле гѹ-
реі, факѹ а се пресѹпѹне кѹ ачест омѹ есте саѹ
дерізіторѹ, саѹ дін натѹрѹ воіосѹ, саѹ сѹнѹс
капріцілор знті стѹпѹнѹ тоносѹ.

Рісѹл есте маі мулт зн карактер де абсѹрді-
тате декѹт де днѹѹлеціре. Оаменіі сѹперіорі
сѹнт дн ҃енере серіоші, Денріндереа кѹ морале
кѹѹетѹрі фаче маі тот деазна пе омѹ де а фі не-
пѹсѹторѹ де лѹкрѹріле мічі каре сѹнт дн старе
де а аціца рісѹл.

— Кѹ кѹт сѹнт маі адѹнчі звѹрчітѹріле каре
атѹрнѹ де ла мушкіі неднѹреѹнѹцаці де патімі,
кѹ атѹта ҃і маі лесне де а креде кѹ нешціне ва-
авеа о віадѹ лѹнгѹ ші о сѹнѹтате дѹравілі. Кѹчі
енерціа мушкілор аратъ тот-деазна о организа-

ціе сѹнѹтоасъ ші ніше фѹнкціі регѹлате. Іатъ пе
че прінціпіе адеварагѹ о парте дін арта *хіротан-*
сіеі есте днѹтеметъ: дакѹ еа нѹ дѹче адессеорі
декѹт ла ніше мінчѹні, аста віне дін ачеса кѹ
ѹл пѹнѹ сѹ зікѹ алѹ чеѹа декѹт ачеса че ел
зіче дн фанѹ.

Ын пічор латѹ (тѹпшітѹ) дѹпѹ сѹпѹса лѹі Арі-
стотел аратъ фінеѹ ші вікленіе. Кѹчі, пенѹрѹ
кѹ ачеастъ конформацие віціоасъ рѹдікѹ дін пѹ-
тере продѹкѹнд остінеалѹ, се днѹцелече кѹ слѹ-
вѹчѹнеа знті кѹ дорінцеле продѹче ніше кал-
кѹлаціі ші ніше стратімі. Ачела каре нѹ поа-
те сѹ меаргѹ ҃нде-л мѹнѹ аплекѹріле сале, ҃нѹ
пѹнѹеще мѹжлоаче де транспортаре; ачела ка-
ре нѹ поате сѹ днвінгѹ тѹпѹ кѹ тѹпѹ, днѹре-
ѹнѹцазъ шіретлік саѹ мешешѹціре дн лѹпѹтъ.

— Молѹтатеа шідереі ші а мерсѹлі чел пѹ-
цін ашѹзат а сексѹлі челѹі слаѹѹ ні дѹ оарѹ
каре інтересѹ, пенѹрѹ кѹ відем дн амѹндоѹе
адѹпостіре адѹмѹрітѹ де протекціа ноастрѹ.
сігѹр кѹ, дн альтѹраре кѹ омѹл, фемееа нѹ
ре пічоаріле дн пропорціе ҃еометрікѹ кѹ стату-
сі. Діференціа таліеі а амѹндѹрор пѹрцілор
фінд декѹт нѹмаі де о дозеспрезѹчіме, лѹнѹ
меа пічоарілор ші волюменѹл лор ар тревзі
фіе сѹпѹсѹ ла тот ачеіаші калкѹлаціе, днѹсѹ
се веде німікѹ днѹрѹ ачеаста; ші сексѹл аѹ
феріт о кѹцаре де матеріе, пенѹрѹ кѹ скѹде-
че ел сѹфере кѹѹршѹще кѹ о ҃інчіме. Оа
фемееа аре рѹре зн дрепт де а се тѹнгѹі
пенѹрѹ кѹ сортіреа еі нѹ есте тот ачееаші
омѹлі.

Сѹпѹсѹ днгріжірілор шезѹтоаре комендѹіте
кѹрмѹіреа ші нѹтріреа копілор, фемееа аѹ
пѹлѹсмітѹ пе о базѹ маі днѹсѹт декѹт кѹш-
ніа фаміліеі, а кѹрѹіа лѹкрѹ ші стѹрѹнѹце ар-
ѹі сѹ днѹеплінасѹ невоіле тѹтѹрор. Деа
теца пічорѹлі фаче мерсѹл моале ші кѹте
тѹ потікніторѹ; еа чере маі мултѹ лѹареа
дн пінереа чеа обічнѹітѹ а тѹпѹлі. Еа
сѹфлѹ саѹ днѹреціне сфіошїтеа, ші еа ар

къ есте менитъ ла о віацъ ретіратъ, унде ї де кувійнцъ ка уна дін пьрціле интересате съ презідуйаскъ, іар чеелалтъ, треуе съ лінсаскъ дін касъ пентру треуїнціле еї. Ан сімціментул ачестуї адівър ар фі треуїт съ шї афле оріцінеа обїченул ансунїт Хїнезілор де а стрїнце пічїоарїле копїлор лор парте фемеїаскъ, обїчену рапортат де оаре-каре історїчі ан епоха а оаре-каре акте де неатърнаре ла каре се дьдуръ фемеїле ачестей ампърїї. Маї къ віне куїва а креде къ натура аџ дат, анкъ дін нашере, органулї челуї маї де кьїтенїе а мїшкърей, ун семнџ де сунзнере шї де сльбъчїне релатївъ, шї тотшї еа се паре аїче ан контразічере ку еа ансунї... Ън окџ деометрікџ нџ ар лїпсі де а гьсі ачаестъ структуръ непотрївїтъ. Е доведїт къ ун пічїор латџ орї тьншїт ар фі маї потрївїт ку талїа фемееї, дакъ с'ар лџа ан відере сїнгурїле лецї а ле трїнічіей шї тьріей тьншїлї. Тотшї нџ фьрџ де андемнџ анцїленчїнеа Плџс-мїторїулї с'аџ авьтут пїлїн де ла ачесте лецї. Анформьнд дупъ ун алт моделџ не соаца че ел і о сортіа, еа аџ авут нїще нџзїнці опусе ан лърере ку мерсул еї чел обїчнїт, ансџ каре се потрївїа ку планул Плџзмїторїулї. Кьнд ел аџ анстрьмьтъцїт кувїнціле фізіче, ле аџ фькџт нџмаї пентру а асїгура кувїнціле морале. Прї-вїтъ ан парте, фемеїа ар фі рьџ трьтатъ де къ-

тръ натуръ; ацџторурїле еї челе персонале ар фі маї ціос декџт треуїнцїле еї, шї мїзлоаче-ле еї челе де апъраре с'ар нїмїчі дїнаїнтеа прї-междїлор еї. Ансџ нџмаї афарџ де еа, треуе дьнса съ гьсїаскъ разьмїл еї, пентру къ адеменї-рїле шї калїтъцїле еї се наскџ кїар дін непер-фекціле еї. Пентру ачаеста шї сльбъчїнеа с'аџ нџс антр'о парте шї пьтереа дїнтр'алта, ка нї-ще елементе а норочїрей каснїче, дїспьрїте ан ом шї ан фемее, ансџ тот-деауна гата де а се рехнї шї а се ацџтора. *Анџстрџацї маї тьсїт сџ маї пьцїп, еї шї дџторескџ о спрїжїнїре шї о аньрџїїшаре речїпрокџ.* Нџмаї прїн ачесте лецї траїнїче натура статорнїчеше нїще екві-лїбрїї ан лџмеа елементаръ, шї каре се вьдџ къ се наскџ ан лџмеа мораль.

Делїкатеца формїлор фемееї, лџчїреа лор, ро-тџнзїмеа лор, вьнцїосїмеа нервїлор шї а цьсџ-турей органїзмулї, сортїте де а се ацџтора ан ан-прецїурїрі дїосьвїте; ангусцїмеа пічїоарїлор, спай-ма прекаре їо анпьртьшеше челе маї ушоаре антїпьрїрі, сьнт дар антрџ о легьтуръ перфектџ ку позїція еї.

Де шї челе маї адесеорї еле 'с анпончїшете, тотшї ачесте калїтъцї сьнт армонїоасе ку ценїл вїдеей ла каре аџ кемаго интереселе фамїліей.

(Анкеереа ва џрта).

I A N I N A .

(Кџ СТАМПЪ. №. 37.)

„Іанїна „зікџ Цеографїїле“ се афлџ кам ла мїзлокџл Албанїей де сџсџ, антр'о позїціе фьр-моасџ, не пермурїле деспре Анџсџ а локџлї де асемїне нџмїре; аре тлїце стрьмте, шї павџ фьар-те реа, афарџ де чеа а „Базарџлџ.“ Іанїна е-сте о полїтіе дескїсџ, аре дохе фьртереце, уна

ла капьтул пенїнсулей, че се антїнде дїпарте, анкаре есте шї сераул Пашей; іар алта ан мїз-локџл полїтіей, каре акџм се львџеше де вре'о кьтева мїї де Албанезї де ледеа Мохамеданџ, шї де Жїдовї.

Полїтіа аста аша де неансьмнатџ акџм, есте

тотуші зна дін челе маї мулт куноскуте а ле Тър-
чиеї, пентру къ дн трънса стъту ын върватъ, ка-
ре прін талентеле, кум ші прін куражъ съѣ, се
днѣщъ дін нѣміка ла кулмеа стрѣлчирей, пен-
тру ка маї ла урмъ съ казъ, ші ка ын метеор
съ се піаръ дн ноіанул нѣмѣлѣ, ачест върватъ
ѣт Алі Паша де Іаніна. Татъл лѣ Алі ын къ-
нѣтанѣ не нѣсѣмнатъ до Албанезі лѣсѣ мулте ло-
жѣрї де ла Паші днвечінан; дѣпъ моартеа а-
честѣ, Алі тѣнѣр абе де 16 ані се пѣсѣ де къ-
трѣ мѣмѣса дн фрѣнтеа партізанѣлор еї. Алі се
днвѣнѣсѣ, ші нѣмаї ку ѣтѣа скѣпъ де о моарте
сѣгурѣ. Дѣпъ пѣцїн тѣмпѣ Алі сарѣшї апѣкъ арме-
де дн мѣнѣ, ші пѣндѣсе дн фрѣнтеа ынѣї чете
де клѣтї (хочї) ісѣеще асѣпра врѣжмашѣлор сѣ,
дар дін ноѣ се днвѣнес; ел сканѣ ка ші маї на-
нѣте, ші се асѣнде пѣнтре мѣнѣї Албаніей дн-
тр'о рѣнѣ. Аїче петрекѣндѣ маї мулт тѣмпѣ, дор-
мѣндѣ пе петрѣле гоале, рестоарнѣ днтр'о зі
о пѣатрѣ чеї ера дн кале, ші сѣѣ дѣнса гѣсѣще
о лѣдѣпъ ку галѣні. Ку ачестїа ел стрѣнѣ 2,000
де арнѣуцї, днвѣнѣ пе контрарї сѣї, ші се дн-
тоарче трѣмѣторѣ дн Іаніна. Дін чеасѣл а-
честѣ, паре къ норѣкул нѣ вѣса зї маї пѣрѣсї.
Дѣхѣл лѣї чел дндрѣзнѣдѣ нѣ се сѣїса де орї че
ѣтрѣ-де-леѣе, пентру аш аѣнѣе скопѣсѣл. Дн
зіѣа днтоарчереї лѣї дн Іаніна аѣ оморїтѣ пе
ѣратесѣѣ, пѣцїн маї ла урмъ аѣ днкїеѣ пе мѣмѣ-
са дн харемѣ ынѣе еа мѣрї де скѣрѣѣ. Фаво-
рѣл вїзїрѣлор, ші а алтор мїністрїї шїх елѣ прін
ѣелѣрїте кїнѣрї а шї-лѣ къшїга, ші ачестїї мїж-
лѣчїрѣ дн дїванѣ, де і се дедерѣ маї мулте па-
шалїкрї. Требїле лѣї стѣтурѣ аѣум аша де бї-
не, днкѣт се сокѣтеа пе сїне ка ші неатѣрнат
де Поартѣ. Ку Бонапарте каре ера пе атѣнѣї
Ценерал, аѣа ел алїанцї секретѣ, де ла каре
прїмеа шї інструкцїї, ші Оѣїсерї франѣезї, ка-
ре і зідеаѣ четѣцї, ші і дїсѣплїнеаѣ оастѣа. Ел
ѣшї формасѣ о арміе де 20,000 де осташї бѣнї,

шї о флѣотѣ мїкѣ. Алї се поате прївї ка чел маї
крѣдѣ тїран, дін къдї аратѣ історїа. Кѣнд аѣ
днѣлѣсѣ къ фїнѣл сѣѣ ар аѣса о мїкѣ інтрїгѣ де
аморѣ ку о тѣнѣрѣ крѣщїнѣ, аѣ порѣнѣїт
де а лега дн сачї пе челе маї фрѣмоаѣе чете а
крѣщїнѣлор дін Іаніна, ші а ле арѣнка дн лѣкѣ.
Асѣпра лѣкѣїторїлор дін тѣргѣл Гардїкї аѣ сѣ-
вѣршїтѣ о тїрѣнїе кѣмпїлѣ, сѣлѣ аѣ пѣсѣ сѣ се
омоаре 739 де върѣацї, дін прїчїнѣ къ пѣрїнѣї
лор аѣ вѣтѣмат ку 40 де ані дннѣнте де ачастѣ,
амбїцїа мѣмѣї лѣї. Алї сра ын ом тѣкѣтѣ шї вїклѣанѣ,
дар аѣса шї ын маре талент пентру окѣрѣмїтѣ. Дн
купрїнсѣл лѣї се нѣнеа дрептатеа, ші рѣндѣїала
чеа маї стрїкѣтѣ; дн тоате пѣрѣїле с'аѣ ѣѣкѣт
шѣселе бѣне, ші комерѣцїл, кум ші індѣстріа е-
раѣ дн ѣоарте бѣнѣ старѣ. Іаніна се прїѣѣкѣсѣ
днтр'о полїтїе еврѣпїенеанѣ, ші лѣкѣїторїї еї
(40,000) лѣсѣрѣ обїченѣрїле полїтїїлор Італїей.
Скоале елементарѣ, ын Лїчеѣ, ші о Бїблїотїкѣ
пѣѣлїкѣ се формѣрѣ дн пѣцїн тѣмпѣ. Поарта нѣ
аѣса дн купрїнсѣл лѣї нїчї о нѣтере, елѣ пѣѣ-
теа трїбѣтѣл нѣмаї пентру формѣ. Поарта ле сїм-
ѣса тоате ачестѣа, ші мултѣ тѣмпѣ ын вѣзу зѣ-
дѣрнїчїте тоате днчерѣкрїле де ал прїнде дн вре-
ѣна дін курселе челе мулте, че і леаѣ днтїноѣ
дн тоате пѣрѣїле. Ла аѣул 1820 хотѣрї де аї
да ловїтура чеа де пе урмѣ. Алї продѣсїтѣ де
прїетїнїї лѣї се днкарѣ де ѣїере, ші се арѣн-
къ дн днкїсоаре, ынѣе дін порѣнка Сѣлтанѣлѣї і
с'аѣ лѣат капѣл. Кѣдереа ачестѣї върѣват ѣѣ де
маре імпѣртенѣѣ пентру Еѣропа. Етерїа (лїга
сѣѣ днпрѣѣнѣареа) пе каре о формасѣ елѣ дн се-
крѣтѣ ісѣѣкнѣще дн Лїѣадїа, ші Морѣа, пѣїнд
днтр'о мѣнѣ саѣїа, ші днтр'алта стеаѣул лїѣѣр-
тѣѣей, се лѣпѣт ку Тѣрѣїї, пѣнѣ кѣнд дін рїѣрї
де сѣнѣе се нѣскѣ нѣул рїгатѣ ал Грѣчїей.

(Вѣзї іѣоана алѣтуратѣ).

З. Колѣтѣѣ.

I C I E N A

БЫ ДЕ АПЪ ДЪЛЧЕ ШІ ДЕ МАРЕА.

Дакъ, де тна парте, требъ съ кредимъ мъртв-
турісірей історікулху Плініе чел вътрѣнѣ, каре спус-
не къ Романіи, дн курсул зхуі періодѣ де шесе
руте де ані аѣ фост даторі, нумаі днтревуірей
дндатінатъ де въі, пре каре ле аѣ фѣкът маі
дн тоате фелнуріле, къ непрекуітл фолосѣ де а
нумаі авеа нічі о тревуінцъ де докторі, саѣ къ,
вел пучін, ачеастъ днтревуінцаре, респѣндітъ дн
тоате класеле, унелті, асупра сънѣтъцеі публі-
не, ла Рома, о асфел де днрѣуріре, днкѣт боа-
іле девінірѣ фоарте рар, дн курсул ачесті тімнѣ;
ші дакъ, де алтъ парте, ні есте ертат де а
ромпара конетітуніа фісікъ а поноарелор модер-
не къ ачеіа а поноарелор веімеі, несмінтіт къ
е поате спера де а віде дндатъ рѣсѣріндѣ дн
Еуропа ачестъ *expletz pose de asr*, къчі поате
маі нічі одатъ, густул, саѣ плѣчереа кътръ Быі,
ші дн партікулар а въілор рѣчі, нумаі аѣ фост дн-
тревуітъ аша де мулт пре кът есте са асѣзі, ші
нар асѣ плѣчере, дакъ вом дндека дупъ дене-
раціа че ні зрмеазъ, мінеще де а деенера кът
маі дн прінь днтр'о маніе . . . пѣнтру чел маі ма-
ре авѣт ал оменірей.

Есте адевърат къ асѣ сперандѣ, де шіхімері-
къ, поате фі контраріетъ прін арѣтареа къ днтімпул
де каре ворвеще Плініе въіле рѣчі ераѣ фоарте
пучін къутате дн Рома, ші къ нумаі се днтревуінцаѣ
де кът нумаі въіле калде прін къзі, ші къ, дн
днтревуіреа ачелор въі се маі днтревуінцаѣ о
мѣліме де аромате дін каре о маре парте се
вѣд днкѣ ші асѣзі прін въіле оріенталілор, ші
кърора днтревуінцаре есте къ тотѣ некѣнос-
вѣтъ де кътръ чеі модерни ші маі къ самѣ де
Еуропіені. Ла тоате ачесте обіекціі ноі вом рѣ-
спѣнде, маі днтѣнѣ, къ дакъ, дн фантъ дн кур-
череа маі мултор векурі, въіле калде, ші въіле
маі де авѣрі аѣ фост сѣкуріле въі кѣноскуте де

кътръ Романі, мода въі фѣкът ка де одатъ съ
ле дндепініаскъ прін въіле рѣчі дупъ вѣндікареа
лѣі Август де кътръ медікул *Missa*, къ ачѣнто-
рѣл кѣфундѣрілор дн апъ рѣче; дн сѣършіт, вом
адѣоці къ чеа маі маре парте дін мѣзлѣанеле
днтревуінцате дн въіле Романілор, ші каре се
кѣпріндеаѣ, челе де маі мулте орі, дін знеѣтурі
олоіасе ераѣ маі мулт въітѣмѣтоаре де кът фѣ-
лосітоаре лѣурѣрей въіне фѣкѣтоаре а афундѣрей
дн апъ рѣче де ріѣ саѣ де мареа.

Дечі, къ тоатъ лауда чеа ковѣршітоаре а дн
Плініе, ші къ тот фолосул че ар нѣте къщіга
зрмаші нострі дін днтревуіреа чеа мулт рѣспѣн-
дітъ а въілор рѣчі, тотѣші есте фоарте днвѣде-
рат къ ачестъ днтревуіре поате ші требъ съ
днрѣуреаскъ фоарте мулт ші къ фолос асупра
сънѣтъцеі публіче, нумаі дн прівіреа Ідѣнеі,
дар днкѣ ші дн прівіреа терапевтічеі.

Днесъ, требъ шіутъ ші ачестеа, къ къ въіле рѣчі
къ въіле де апъ де ріѣ саѣ къ въіле де мареа, се
тѣмѣлѣ прѣкѣм ші къ орі ші че мѣзлѣкъ Ідѣнеікъ, къ
орі ші къ че медікамент, адікъ не лѣнгѣ неумѣра-
теле фолоасе фіінѣще днкѣ ші мулте некѣвѣнѣ,
къчі кѣнѣріле челе адевърате пре каре чінева ар
тревхі съ ле днтревуінцезъ ла фачереа въілор сѣнт
маі тот аша де нѣмероасе пре кът маі кѣнѣріле
челе фалсе; дн кът чінева нумаі требъ нічі де кѣт
а ле днтревуінца орішѣ, къчі днтревуінцареа лор
требъ съ фіе сѣлѣсъ пѣнтру а продѣне тот фѣ-
лосул че нещіне арѣ дрепт съ ащѣнте, де ла ба-
ре каре регуле дін ненорочіре пучін кѣноскуте де
медічі ші къ тотѣ нещіте де оамедіі де рѣндѣ.

Акѣм воінд а ворѣ нумаі де въіле де мареа
къ каре авѣм ані обѣпа дн кадрул ачестеі фѣй
вом спѣне къ челе маі де мулте орі, се тѣмѣлѣ
къ орі де че констітѣне ар фі волнавѣл, орі ші
де че врѣстѣ, саѣ де есте атѣкат де вре о боа-

лъ хронікъ каре ну поате фі трѣтатъ къ десъ-
вѣршіре декът нумаі прін модіфікаторіі генералі
а діетеі, медікул къ тотѣ кувѣнтъл оръндѣще
быле де апъ дѣлче саѣ де мареа, днсѣ преа рар
ел маі адаоце ла ачеастъ сѣтъіре ачеле амъ-
нунцімі фелуріте ші несѣршіте потривіте къ на-
тура боалеі, къ констѣтѣціа, къ врѣста ші къ
сексул волнавѣлѣ ші пе каре ле ам путе нумі
де пріос, дакъ еле ну ар авеа о днрѣуріре фоарте
маре асѣпра ефектулѣ терапевтѣкѣ; де аіче віне къ
къте одатъ пѣтѣмашѣл ну сімте нічі ѣн фолос, пре ка-
ре ѣл днсѣще неімеріреі днтревуінцѣреі бѣлор
къ апъ рѣче, кѣнд маі потривіт ар фі алѣ дн-
сѣші нумаі модѣлѣ де днтревуінцаре че есте ві-
ціос ші фѣрѣ де кѣмпенеалѣ, пентру къ днкѣ ні-
ме ну ш'аѣ бѣтѣт капѣл пѣнѣ асѣзі а черка ші
а іспіті кінуріле ші мізлоачеле пре каре ѣн бол-
навѣ ар тревѣ сѣ ле обсервезе днтрѣ фачереа
бѣлор де апъ рѣче.

Департе де ноі кѣцетареа ачеіа къ доарѣ ам
вроі сѣ трансформѣмѣ ачеастъ фапѣ, дін ніноро-
чіре фоарте нетѣгѣдѣтѣ, днтр'о акѣзаціе макар
індеректѣ дн контра медіклор каре прескріѣ, дн-
тревуіреа бѣлор де мареа днтрѣн модѣ аша
де генералѣ ші фѣрѣ де а інтра дн ачесте
міі де амѣнунцімі де ла каре атѣрнѣ поате маі
тоатѣ лекѣіреа пѣтѣмашѣлѣ.

Ну, чеа маі маре парте дін медіціі нострі ну
кѣносѣ ші ну пот сѣ кѣноасѣ декът ефектіле
генерале а ле апсі дѣлчі ші ачелеі де мареа, нар
амѣнунціміле практіче еі ну ле шіѣ, ші ачеста
віне дін доѣе прічіні: чеа дін тѣѣ, пентру къ
ну аѣ пѣтѣт обсерва еі днсѣші, ші чеа де а доза,
пентру къ пѣнѣ акѣм студіа бѣлор де мареа ну
аѣ фост де кѣт обіектул ѣнор лѣкрѣрі некомплете.

Днкѣт пентру індівіділе, каре пентру мѣсѣрѣ
де пѣзіре саѣ пентру плѣчере, се дѣкѣ дн фіе-
каре анѣ сѣ шітреакѣ къте доѣе, треі лѣні пе ла
бѣі, ла чеа маі маре парте лі мерѣе віне, днсѣ
кѣціва се днторкѣ волнавѣ саѣ пѣтѣмаші, ші фѣрѣ
чеа маі мікъ стѣнжѣвіре зікѣ къ прічіна боалеі лор

лі віне дін бѣіле де апъ; ачестѣ днвіновѣцѣре
къте одатъ поате сѣ фіе ші адівѣратѣ, пентру къ
ачесте бѣі фѣкѣндѣсе, макар ші къ паза чеа маі ма-
ре, ну се преа потривѣще къ тоате темпераме-
тіле; днсѣ челе маі де мѣлте орі са есте фалсѣ,
кѣчі ачестѣ старе де сѣфѣрінцѣ ші де лѣнчезі-
ре провіне саѣ дін преа мѣлта днтревуіре а бѣ-
імор саѣ де ла кінѣл фачереі де бѣі че поате е-
сте къ тотѣл дн контра ачестѣі преціос аѣентѣ
іціенікѣ ші терапевтѣкѣ.

Дн путереа челор маі сѣс атінсе ноі кѣтеѣмѣ
а рекоменда картеа де кѣрѣнд ешітѣ дн лімба
францѣзасѣ ла Парісѣ къ тітула „*Guide médicale
et hygiénique du baigneur, par le Docteur Le
Coeur (de Caen)*“ каре есте фолосітоаре ші пентру
медікѣ, ші пентру волнавѣ ші пентру омѣл сѣдра-
вѣнѣ ші сѣнѣтосѣ; кѣчі дѣлѣ пѣререа ѣнора ну
маі днтѣіреа дн апъ дѣлче саѣ де мареа, орі
ші дн каре днпреѣнѣрѣрі с'ар фаче, ар кѣпрінде
дн сіне днсѣші ачеа че се нѣмѣще дн Іціентѣ ші
дн терапевтѣкѣ *vae de marea cas de ris*, ші ар
тревѣ сѣ продѣкѣ, орі кѣм, тот фолосѣл че не-
шіне аѣсептѣ сѣ капете нѣмаі дакъ се ва вѣрі
дн апъ; ачестѣаі о рѣтѣчіре фоарте абѣтѣтѣ, пре
каре картеа Домнѣлѣ Le Coeur, сокот къ о ва
німікнічі. Де доріт ар фі ка сѣ авем о аша скрі-
ере традѣсѣ ші дн лімба Ромѣнеасѣ сѣпре а
пѣтеа шерві де кѣлѣзѣ тѣтѣрор пѣтѣмашілор; орі
ші чіне ва днтрепрінде о асеміне традѣчере, еі
ну сѣнт ла дндоналѣ къ парте дін ромѣнімеа фі-
зікѣ пѣтѣмашѣ тѣ ва рѣмѣне мѣлт рекѣносѣкѣтоаре.

Ачестѣ скріере се днпарте дн патрѣ пѣрці:

Дн чеа дін тѣѣ, аѣторѣл се аплеакѣ къ нѣше
днсѣмнѣрі інтересанте асѣпра бѣлор дн денере,
къ фелурітеле температурі, асѣпра мѣреі ші а-
сѣпра феноменілор еі челе варіате, асѣпра апсі
де мареа ші де ріѣ ші къ фелурітеле ефектѣрі а
аплікаціеі еі асѣпра трѣпѣлѣі омінесѣкѣ, атѣт не
дінаѣарѣ кѣт ші пе дінлѣѣнтру; ачесте консіде-
раціі саѣ днсѣмнѣрі алѣѣтѣесѣкѣ, преѣм ші дн-
сѣші домнѣл Le Coeur о зіче, *ctydia medikamen-*

18.197. Аша, скълдѣторѣи вор аѣла дн партеа дн тѣи нѣче фаше каре тревзескѣ неапѣрат съ фѣе кѣноскуте, шѣ релатѣве де есемплѣ ку ефектеле генерале а бѣлор де мареа потрѣвѣт ку дѣосѣ-бѣтеле конститѣцѣи; еѣ вор гѣсѣ днѣи шѣ нѣче обсер-вациѣ кѣрѣосѣ асѣпра пропрѣетѣцѣлор фѣзѣче шѣ хемѣче а анеѣ де мареа, прекѣм шѣ маѣ мулте алте арѣтѣрѣ асѣпра днѣсѣшѣрѣлор мѣреѣ &.

Дупѣ че четѣторѣл ва пѣтрѣнде бѣне ачесте кѣ-ношѣнѣцѣи прегѣтѣтоаре, анеѣ поате съ днѣсѣнѣ стѣ-дѣа апѣкацѣи лор, стѣдѣе каре фаче сѣбѣекѣтѣл пѣрѣеѣ а доѣа.

Дн ачестѣ секцѣе домнѣл *Le Coeur* трѣтеазѣ деспре маѣ мулте квестѣи кѣрат медѣче шѣ чеа маѣ де кѣнѣтенѣе дѣнтре тоате есте ачѣа а *реакцѣеѣ* адѣкѣ деспре кѣпѣл генерал а ачестѣи феномен фѣ-сѣолоѣцѣкѣ каре се кѣпрѣнде, кѣ дн мѣнѣтѣл дн ка-ре скълдѣторѣл есѣ дн апѣ, ретѣрнареа маѣ мулт саѣ маѣ пѣдѣн рѣнѣде а сѣнѣцѣлѣ не сѣпра-фаѣа трѣпѣлѣ, де ѣнде ел аѣ фост маѣ днѣтѣ де одатѣ грѣмѣдѣт дн лѣѣнтѣрѣл трѣпѣлѣ дн мѣнѣтѣл вѣрѣреѣ дн апѣ; — нѣ се поате фаче бае рѣче фѣрѣ де реакцѣе, ба днѣкѣ се поате зѣче кѣ дн ачестѣ феномен се аѣлѣ дн маре парте пропрѣетѣцѣле ѣѣенѣче шѣ терапѣевѣче а бѣлор де мареа, шѣ се днѣцѣлеѣе фѣрѣ мулѣтѣ бѣтае де капѣ кѣ, сѣнѣцеле менѣт де а продѣче нѣче резулѣтатѣрѣ ку тотѣл ва-рѣете, ел нѣ поате съ аѣнѣнгѣ ачест скопосѣ де кѣт кѣ кондѣиѣе де а фѣ ел днѣсѣшѣ скѣмѣѣѣѣос ку несѣѣрѣшѣре дн тѣмѣѣ шѣ дн ѣнтенсѣтатеа лѣѣ &&& есте адѣвѣрат кѣ ачесте модѣфѣкацѣи нѣ се пот тоате кѣпѣта де кѣт нѣмаѣ ку аѣнѣторѣл модѣфѣ-кацѣи лор кѣрѣспѣнѣзѣтоаре ку тѣмѣл, ку чеасѣл шѣ кѣ модѣл вѣрѣреѣ дн апѣ, днѣсѣ нѣ есте де тѣгѣдѣѣт кѣ ачесте нѣ ар ѣѣѣѣа чел маѣ маре ролѣ дн продѣчереа челор дн тѣ; обсервациѣе челе лѣмѣрѣте а ле домнѣлѣи *Le Coeur* даѣ чеа маѣ маре днкрѣдере шѣ дѣсѣвѣлѣре асѣпра челор зѣсе.

Дечѣ тоатѣ грѣѣтатеа, атѣт пентрѣ доктор кѣт

шѣ пентрѣ скълдѣторѣи стѣ де а потрѣвѣдетермѣна-цѣа фелѣурѣтелор модѣрѣ а фачерѣѣ бѣеѣ апѣка-бѣлѣ ла фѣече казѣ парѣкѣларѣи. Медѣкѣл каре днѣсѣшѣ нѣаѣ обсерват ачестѣ вѣрѣетате несѣѣр-шѣтѣ де резулѣтатѣрѣи шѣ де амѣнѣнѣцѣи пѣрѣѣче, ва пѣте нѣмаѣ съ прѣвадѣ оаре-каре повѣѣѣрѣи пар-ѣкѣларе шѣ де а рѣгула асѣпра ачестѣора оре-каре прѣскрѣерѣ епѣциале, днѣсѣ тоате ачесте днѣтрѣн кѣпѣ дѣшѣртѣ шѣ неднѣцѣлѣсѣ. Че се атѣнѣе де скълдѣторѣи нѣ маѣ рѣмѣне нѣѣи о днѣдоѣалѣ кѣ ва маѣ черѣета чеѣа, ел ва фаче орѣѣш ачѣа че медѣкул нѣаѣ прѣскрѣисѣ. Дечѣ кѣар шѣ днѣтрѣ аста, атѣт дн терапѣевѣтѣкѣ кѣт шѣ дн ѣѣенѣ, се аѣлѣ о лѣѣѣноае ѣнпортѣнтѣ прѣ каре, сокотѣмѣ, кѣ картеа Дѣлѣи *Le Coeur* о ва днѣдрѣпта ку то-тѣл. Дн партеа а трѣа се ворѣеѣе деспре *кон-тра повѣѣѣрѣиѣе* генерале а вѣрѣреѣ дн апѣ, апоѣ деспре контра повѣѣѣрѣиѣе парѣкѣларе релатѣве ку стареа днгрѣкѣреѣ саѣ а алытатѣлѣи; не ѣр-мѣ се фаче кѣноскут ѣѣркѣмѣстанѣиѣе днѣтѣмѣлѣ-тоаре шѣ трѣкѣтоаре каре черѣ ка не кѣтѣа тѣмѣѣ съ контѣнеаскѣ ку фачереа бѣлор. Маѣ дѣпарте, ел трѣче дн рѣвѣзѣе дѣосѣбѣтеле кѣпѣрѣ де а фаче бѣлѣе де мареа шѣ повѣѣѣѣе прѣ четѣторѣи де а ѣѣѣѣека ел днѣсѣшѣ каре ар фѣ мѣзлокѣл чел маѣ потрѣвѣт пентрѣ днѣсѣл. Челе маѣ мѣѣи дн-грѣжѣрѣи ѣѣенѣче, днѣчѣлѣнд де ла фелѣл мѣнѣкѣ-реѣ пѣнѣ ла форма страѣлор, сѣнѣт черѣетате, шѣ дескрѣсе дн аша фелѣѣ днѣкѣт съ нѣ лѣсѣ дн спѣ-рѣтѣл скълдѣторѣлѣи нѣѣи о днѣдоѣалѣ асѣпра фѣ-лѣсѣлѣи днѣтрѣѣѣнѣцѣреѣ лор, дн сѣѣрѣшѣт дн пар-теа а патра днѣтѣѣлатѣ *varietѣѣѣ* се кѣпрѣнде оаре-каре днѣсѣмѣнѣрѣи асѣпра мѣнѣкѣрѣлор де па-серѣ де мареа, шѣ асѣпра модѣлѣи пѣлѣчѣрѣлор шѣ а пѣтрѣчѣреѣ пѣтѣмѣшѣлор ла бѣи.

Ноѣ маѣ рѣпетѣмѣ, кѣ, картеа Дѣлѣи *Le Coeur* есте о лѣѣкраре фѣарте фѣлѣсѣѣтоаре шѣ вѣредѣм кѣ ва продѣче марѣ резулѣтатѣрѣи мѣлѣѣѣмѣѣтоаре.

Т. Кодрѣскѣ.

АНЪЛ II.

ЖОАНА ЛУМЕЙ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 38.

9 ІУЛІЕ.

ФІСІОНОМІА ОМЪЛЪІ.

АНСЕМЪРІ АСЪІРА ДЕФЕКТОР ТРЪПЕЩІ ПРІВІТЕ КА МОДІФІКЪТОАРЕ КАРАКТЕРЪЛЪІ.

(Анкеере).

— Д. Бланшет, акушіоръ, ші гівачъ, практикантъ де ла Шербург, претінде къ копѣул парте върътеаскъ, дикъ дін зіоа нашіреї, сале, дакъ се наще, де тоате луніле, купрінде дн сіне тоате съмніле кувеніте де а фаче съ се презікъ каре ва фі таліа лѣї, каре вор фі анлекъріле лѣї, характеръл ші капацитатеа лѣї чеа анцелегътоаре кънд ва фі маре ші дн врѣсть. Ачест акушіоръ аѣ алес пентру а черчета, кіар дн мінутъл нашіреї 100 де копї парте върътеаскъ, пе каре ѣї прівігеа ку чеа маї маре лѣаре-амінто дн курціре де 20 де анї. Ла ачестъ епохъ ну аѣ ремас декът нумаї 75; іатъ ансѣмнъріле къпътате ку ачестъ оказіе де ла ачещі 100 де інші.

Д. Бланшет зіче къ дакъ капъл хнѣї копїл нѣ-

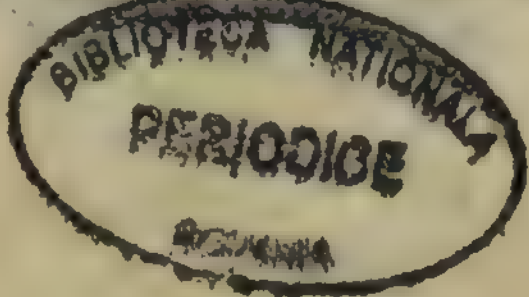
скънд се ва прелунці маї мулт анаїнте декът анапої, апої ачест копїл презіче дикъ дін фашъ къ ва фі хн омъ де ценїѣ; ші дін анпротівъ дакъ капъл се ва лѣса маї мулт пе спате, апої ачест копїлѣ ва девіні о фїнцъ віціоасъ, поате ші хн маре крїміналістѣ саѣ ші хн нѣтърѣѣ. Рѣзмат пе о асеміне регулѣ, ел маї адоѣе дін есперіенціе къ дінтр'о сѣтъ де оаменї се аѣлъ термінѣ де мїжлок:

Шепте оаменї де спїрітѣ.

Патру анцелесїрії ковършітоаре саѣ стперіоре каре фаче маї мулт декът спїрітъл.

Дої ідіоці.

Патруспрезече інші кам лїпсіці де анцѣлесїре сѣнътоасъ; ші ансѣършіт шепте-зечї ші треї де спїрітурї медіокре саѣ де рѣнд, днсъ къ дѣде-

ла Неаполі, о міль де ла кратерул мунтелуї Везувій. Ші одінеарь зідуріле еї съ спълаѣ де унде ле мъріор, тар акум ачеаста с'аѣ ретрас ку шумътате де міль маї департе де еа. Кънд ші де чіне с'аѣ дитемеет, ші че соарте аѣ авут пѣ-пѣ дн тімпуріле Романіор: асупра ачестора за-че о дитунечіме нестрѣбътутъ; деші мулці істо-ріі съ сѣргъсеи: а доведі, кумъ локуріле не ка-ре стѣ Помпей, ші вре о кѣтева мїле де локѣ дмпредур-і ар фі фост колонізате ку Оскані, ші ку Пеласгі (чей дінтѣ семінціе Італікѣ, тар чей дін урмѣ Гречеаскѣ) ку мулт маї тімпуріѣ; де-жѣт локуріле челе дивечінате ку еле, не каре с'аѣ ашезат маї тѣрзіѣ о колоніе де Гречі дін Еубеа. — Самніціи хн попорѣ Латінікѣ аѣ сунѣ Помпей ла анул 440 днаїнте де Хс.; дар 80 де ані маї тѣрзіѣ сѣвѣгъндѣсѣ днѣшні Самніціи де кѣтрѣ Романі, апої ші Помпей кѣзу сѣв стѣпні-реа честор дін урмѣ. Дн ачесте съ днѣсе тоа-те потіціле історіче че се пот да десіре Пом-пей.

Фаїма чеа маре, ші універсалъ че о аре акум ѣ віне де ла о фаталітате грозавъ де каре съ днчеркѣ. Ла анул ал 63-ле дупъ Хс. съ рѣінъ о маре парте а політіеї дн урмареа хнуї кутре-мур де пѣмѣнт; ші ла ал 79-ле аѣ дупъ Хс. сѣвѣгънїреа де фокѣ чеа маї дінтѣѣ, ші тот-ода-тѣ чеа маї грозавъ а Везувіуї, аѣ аконеріт де тот політіїле: Помпей, Еркуланум, ші Ставіа, ку ченѣмѣлѣ, ку давъ, ші ку алте мінералурі, че маї-наїнте съ апріндѣ дн нѣунтрѣ Вулкануї, ші апої есѣ не гѣра Кратеруї ку о путере хріешъ, днѣлціндѣсѣ адессор пѣнъ ла 700 де палме дн хс. Дн ачестѣ революціе а натуреї ѣші перду віапа вестітѣл натуралістѣ Роман Плініх Секундѣ; десіре каре непотѣл сѣѣ Плініх чел тѣнѣр фаче дескріереа урмѣтоаре, кѣтрѣ Тачітѣ Історікул: Маї мулте зіле днаїнте де днтѣмплареа аста, пѣмѣнтѣл с'аѣ кутремѣрат де маї мулте орі, фѣ-рѣ днѣсѣ съ адѣкѣ ла міераре не чінева, кѣчі а-

честаста съ нѣмѣрѣ дн Кампаніа днтрѣ днтѣм-пляріле челе де тоатѣ зілеле. Днѣсѣ дн ноантеа ачеїа сѣгънѣрїле с'аѣ фѣкѣт аша де десе. Ші аша де путернїче, днѣкѣт лѣурѣрїле се пѣреаѣ кѣ съ днѣвѣртесѣ де не локуріле лор. Ної ві-деам мареа, кум съ тѣрѣса де сїне сїнгѣрѣ дна-пої, ка ші кум пѣрмѣл чел тремѣрѣторѣ ар дн-брѣнчіо дн сїнѣл еї. Ші днадевѣр дупъ вр'о кѣтева клїпеле вѣзурѣм мареа фоарте дїпѣртатѣ де ла ної, лѣсѣнд пѣрмѣлуї хн спанїѣ мулт маї днтїнеѣ, не каре рѣмѣсѣсѣ о мулціме де мон-стрѣ де маре. Тар дін партеа мунтелуї відеам днѣлціндѣсѣ пѣнъ ла черїѣ нїще негрї ші грощї ноурї, карїї не ѣнчетат съ дїснїкаѣ де нїще іс-вѣнїрі фїороасе, асѣврліте негрешїт де путерїле вѣпѣїор че клокотеаѣ дн пѣунтрѣ. Дупъ аче-сте урмаѣ нїще матерїї арѣтоаре, че ісшаѣ гѣл-гѣнд дін гѣра Кратеруї, ші фѣкѣнд ка фѣлѣ-рѣл маї мулте сѣмне де зігзаг, съ репезеаѣ ла урмѣ не коастеле мунтелуї днтокмаї ка похочѣл хнї рїѣ, че аѣ ешїтѣ дін албіа са. Тет-одатѣ съ аѣзїрѣ цїпетеле фемеїлор, пѣнѣсетеле коїї-лор, ші стрїгѣрїле грозаве а барѣанїлор. Шнї ѣші кѣутаѣ пѣрїнції алції коїї, чеелалці тарѣші не фрації лор. Бѣрѣватѣл днтрїстатѣ ростеа нѣ-меле соціеї. не каре о кнѣощеа де не гласѣл еї чел пѣнѣгѣторѣ. Шнї ѣші пѣнѣеаѣ соарта лор, алції де фріка морції, ѣші череаѣ моартеа. Мулці рѣдікаѣ мѣнїле пѣнѣгѣнд кѣтрѣ черѣ. Съ аѣлаѣ мулці ші де ачіа, карїї шїсаѣ прїи днгрѣзїрі нѣс-кочїте, де а маї днмулці прїмеждїа. Іатѣ кѣ дн-сѣѣршїт рѣсѣрї соареле палїдѣ, ка кум ші ел с'ар фі днчеркат де сѣѣерїнцеле ноастре, ші зіоа лѣмінатѣ де елѣ, ші лѣсѣ съ відем тікѣлошїа соартеї ноастре, днтрѣ тоатѣ грозѣвіа еї, днѣун-дѣнраці фїїнд цѣр дмпредѣр де ченѣшъ, ка ші кум ам фі тарна днѣундѣнраці ку омете.

Сѣ веле днѣсѣ дін мїкул нѣмѣр а сѣелетелор че с'аѣ дескоперїт, кумъ чей маї мулці лѣкѣї-торї аѣ пѣтут дін мїзлѣкул прїмеждїїлор ачестор

ну нумаї а скъпа ку віаца, дар днкъ ші аші лѹа
ку сіне кѹте чева дїа аверїле лор челе мїш-
кѹтоаре.

Дїн тїмпуріле ачеле, ші пѣнь акѹм кам вре о
1669 де ані, аѣ рѣмасѣ політіа аста атѣт де
ненорочїть, уїтатѣ де тоатѣ лѹмеа сѹв ѹн вѣлѣ
де ченѹшѣ, че се пѣсѣсе асѹпрѣ-ї днтр' о гросї-
ме де ла 15—20 палме. Есте де мїератѣ кѣ
ачесте рѣмѣшіце аша де їнтересанте а векімеї,
ну аѣ трасѣ маї тїмпуріѣ атенціа лѹмеї чївіліза-
те асѹпрѣші, дешї Архітекѹл Домїніко Фонтана
ла анул 1592, ку прїлежѹл днтемсерей ѹнї апѣ-
дѹкѣ дѣдѹсе песте еле, дар не атїнчі о деско-
перїре ка ачеаста н' авса нїчі о їмпортенцѣ, ші
дрепт-ачеїа аѣ рѣмасѣ фѣрѣ нїчі ѹн респлат,
пѣнь ла анул 1755, кѣнд нїще цѣранї сѣпѣнд
ла о фѣнтѣнь, дѣдѹрѣ де їзноѣ песте ачесте рѣї-
не, каре апої се фѣкурѣ чел маї їнтересант о-
біект, а ѹнеї кѹріозїтѣї ѹнїверсале. Кѹносѹт
есте кѣ ну мѹат дѹпѣ ачеаста с'аѣ лѹат мѣсѹрі-
ле челе маї потрївіте, спре а дісгрона політіа
днтреагѣ. Акѹм с'аѣ скос де тот ла лѹмїнь зі-
дѹріле че о днѹнѹнѹраѣ, кѣ ѹнспрезече тѣрнѹрі.
Кѹпрїнсѹл політіей сѣ шїе (де о мїлѣ церманѣ),
нѣмѣрѹл порцілор еї шесѣ, їар дїн політіе есте
а патра парте дісгронаѣ, 20 де ѹліці сѣнт кѣ-
рѣдїте ку тотѣл, днѣтѣ візітаторїї пот сѣ ле їс-
пїтеасѣ дн тоате дірекціїле. Форма політіей е-
сте овалѣ, ші зідѣл днѹнѹнѹрѣторѣл еї есте де
30 палме дналт, ші де 20 латѣ.

Дїнтре тоате анївїтѣїле Італїей, Помпейї е-
сте чеа маї вреднїкѣ де днсѣмнатѣ. Днкіпѹї-
реа че нї о дѣ деспре о веке політіе романѣ,
кѹм аѣ стѣтѹт еа кѣ 2,000 де ані днаїнте, ес-
те аша де віе, днѣтѣ фѣрѣ нїчі ѹн аѹнѹторѣ а
фантасїей, не відем де одатѣ транспортаї дн
мїзлѹкѹл мѹлцімеї ачелїа, каре одїнсоарѣ сѣ мїш-
ка не ѹліціле ачесте, сѣѣ ѣші нїтречеа пїн теа-
трѹріле ші палатѹріле ачесте, каре акѹм сѣнт
пїне де о монотонїе ші де ѹн пѣстїѣ, ші дн

каре ехо че се стѣрнеше де пастріле вре ѹнїї
кѹріосѣ, дѹпѣ че рѣсѣѣѹе маї де мѹлте орї, а-
пої сѣ перде'н дїпѣртаре днтр' ѹн сѹспїнѣ, ка кѹм
с'ар аѹзі о адѣнкѣ оѣтаре а вре ѹнїї Фантом,
каре акѹм аѣе дѹпѣ доѹе мїї де ані ѣші пѣрѣ-
сѣще фаталѹл сѣѣ мормѣнт. Сѣ гѣсѣскѣ дна-
деѣр днѣкѣ ші не аѹреа мѹлте монѹменте а ве-
кімеї, каре нї адѹкѣ ла мїраре, парте пентрї
фрѹмтсеа архїтекѹрей, парте пентрѹ а сѣѹлпѹ-
рей, їар парте пентрѹ алте сѣѹенїре класїче; дар
пот еле оаре сѣ аїѣ тот ачееаші їмпортенцѣ,
дн асѣмѣнаре кѣ ачеле де ла Помпейї? Аїче
ної авем ѹн фѣрѣ роман дн тоатѣ подоаѣа лѹї,
кѣ темплѹрі, кѣ статѹе, кѣ шїрѹрі де колоане,
тоате аѣлѣтоаре днѣкѣ дн ачееаші старе, ші не
ачеле лѹкѹрі, не каре ле аѣ ашезат днтемеїто-
рїї лор чеї векі. Аїче ної авем театрѹрі, чїркѹрі,
кѹрїї, о мѹлціме де болте кѣ тоате ѹнелтїле, ші
кѣ сѣѹлеле лор, днтревїнцате не атїнчі. Маї
авем маї мѹлте сѹте де касе, де ла колїѣа чеа
маї мїкѣ а сѣрманѹлї мѹнчїторѣ, пѣнь ла мѣ-
реѣл палатѣ, а патрїчіѹлї днѣнѣфатѣ. Аїче пѣ-
тем арѹнка пентрѹ днѣтѣїа датѣ о окїре їспїтїтоа-
ре, ші а кѹноаще кѣ десѣѣршїре віаца каснї-
кѣ (господѣреасѣ) а векілор Романї. Днскѹрї
рѣмѣшіцелє ачеле, че ле гѣсїм не ла лѹкѹрі дн
депѣртате, нѣмаї ѹкѣцїте, сѣѣ кѣ тотѣл діфѣр-
мате, ші греѣ де кѹносѣтѣ. Ле пѣтем віде аїче
тоате ла ѹн лѹкѣ адѹнате, алѣтѹїнд їкоана ші
сїмѹолѹл ѹнеї стрѣвекі політії романе.

Днтрареа де кѣпїтенїе ла Помпейї сѣ фаче пѣ-
дрѹмѹл Апїкѣ. Дїн партеа аста днтрѣнд аѹнѣ-
цем ла цемїтерїѹл, сѣѣ лѹкѹл де днмормѣнтаре
ѹнде чеї векі, дѹпѣ че ардеаѣ трѹпѹріле челѣ
морці, апої ле стрѣнѣеаѣ ченѹша дн ѹрне, ші
ашезаѣ дн цемїтерїѣ, песте каре апої рѣдїна-
вре о капїще, сѣѣ алте монѹменте. Деспре фѣр-
ма ші позїціа лор нї дѣ оампа алѣѹратѣ о дн
кїпѣїре фѣарте бѹнѣ.

(Ва 8рта).
Z. КОЛѢМБѢ

INSTINKT8.1 ANIMALEMOP.

Лукръріле інстинктивне, се деосебескѣ де аче-
не рационале саѣ інтелектуале прин ачеіа, къ е-
не нѣ сѣнт резултатѣ нѣі а імітаціеі нѣі а е-
сперіенціеі, дар сѣнт ексекутате пуруреа тот дн-
тр'ун кіп ші сѣ фак фъръ ка анімалу сѣ пре-
зидъ фолостѣ саѣ резултатѣ лор. Лукръріле
интелектуале ізвореск дін цндекатъ ші рефлек-
ціе, кар ачеле інстинктивне сѣнт повъцѣте нѣмаі
де ун дндемнѣ орбескѣ; аша зікѣнд: каре сіле-
ще не анімал а лѣкра днтр'ун кіп хотърѣт. Ра-
реорі сѣ гѣсѣск ачесте дохе фелѣурі де лѣкрѣрі
ла ун лок дн тот ачелаш індівідѣ, дар челе маі
де мѣлте орі уна ціне локѣл челісѣлалте, де е-
семплѣ ла омѣ днцѣлѣсіреа ціне локѣл інстинк-
тѣлѣі, ші ла челѣлалте анімале інстинктѣл повъ-
цѣще маі тоате лѣкрѣріле лор.

Пентру а арѣта о лукраре ізворѣтъ де інстинкт,
есте де ацунс а адуче де есемплу пе мичеле
реце, каре фінд клочіте шї крескуте де о гынъ,
ну ай възут нічі о пасере де соул лор, ан-
се інстинктул де а віенці пе апъ, прекум че-
делалте реце, ле андеамнъ а първсі пе вітріга
лор муъмъ, шї не маї зїгьндусе ла чеїа че факъ
чесладці пуї де гынъ ку каре крескусє, съ а-
рункъ ан елементул ан каре сьнт фькуте а ве-
дзі. Інстинктурїле авїмалїлор сьнт фелжурїте дѣ-
пъ фелжурїмеа спецілор, шї сьнт де маре інте-
рес ну нумаї пентру зн натуралїст, дар шї пен-
тру зн філософ. Спре а ле нуте арѣта пе тоа-
те, ар требуй а съ дескрїе віаца фїе-курїа ані-
мал ан деосьбі, шї фінд къ ачеаста чере о маї
маре спацие, де ачеїа мъ воїх мърціні а арѣта
нумаї пе оаре каре феномене че сьнт маї інте-
ресате.

Челе маї де кѣптеніе феномене інстинктивне съ
пот редуче ла треї класе: дупѣ кум пріивескѣ
спре пѣстрареа специей, спре пѣстрареа индівіду-
алї шї спре релация дн каре се афлѣ ачеста ку
челедалте анімале.

Днтрѣ інстинктуріле ку каре сѣнт днзѣстрате
анімалеле спре аші асігѣра есістенція дмпротіва
ненумѣрателор каузе де дістракція че ле днхун-
дурѣ, пѣтем нумѣра ка уну дін челе маї де
кѣпїтеніе, діспозїція че аѣ фѣлѣурїтеле спецїї де
а се хрѣні нумаї ку ун фелѣ де мѣнкаре. Кѣ-
тева анімале дін челе маї сімпле сѣнт ліпсіте
де ачест імпулс шї сѣ хрѣнескѣ ку орї че дн-
тімпїнѣ; днсѣ дн алтеле інстинктул ачеста есте
атѣта де дісвѣліт, днхѣт леапѣдѣ орї каре хра-
нѣ і с'ар да, афарѣ де ачеїа че-ї есте менїтъ
спре цїнереа віецеї сале, шї днадевр: сѣнт о
мулціме де анімале каре се цїн нумаї дін рѣпїрї,
алтеле нумаї дін субстанцїї веѣетале, шї днхѣ
дїнтре ачесте дін урмѣ сѣнт уніле че ну мѣнѣн-
кѣ декѣт нумаї фрунзе, алтеле нумаї родурїле
унеї сїнгуре спецїї де плѣнтѣ, шї есте де мїерат
кѣ ачест інстинктѣ се скїмѣ унеорї дупѣ скїм-
бѣрїле че він ку врѣста, кѣнд апої анімалул ла-
сѣ субстанцїїле ку каре сѣ хрѣнеа пѣнѣ акум,
шї-шї кахѣт алтеле ку тотул деосѣвіте де челе
днтѣї. Аша сѣнт о мулціме де інсекте каре фї-
їнд карніворе дн копїлрїс, се факѣ фруцїворе
дндатѣ че адѣунг днтр'о врѣстѣ маї днаїнтїтъ.
Асемїне вроащеле кѣнд сѣнт мїчі сѣ хрѣнескѣ
ку плѣнте, днсе дупѣ че аѣ трекѣт прїн тоате
градурїле де метаморфозе черѣте спре дісвѣлі-
реа лор, атѣнчі сѣ хрѣнескѣ ку карне. Днхѣ
маї мїнѣнате сѣнт мїжлоачеле че днтресѣундаѣ
карніворїле пентру аші прїнде прада лор.

Ларва *) фурміліонтузі, (о інсекть дін ценгъ ефемерілор) съ хрънеще къ алте мічі інсекте сугъндуле сінцеле; днесъ фінд къ са съ мішкъ таре днчет ші къ маре остінеаль, апої нѹ ле ар маї путеа прінде нічі одать, дакъ натура нѹ ар фі днвѣцато а днтінде къркѣні спре а путе гѣ- вѣї прада са. Дечі дар інстінктѹл сеѣ о дн-

*) Інсектеле, жанд есї дін ої, аї кє тотя атї формї де ачїа
а жїнеї, шї аї ачаствї старе сь нїмекї Ларвє.

десамнъ а сепя дн пѣсип о мѣкъ вортѣкъ на о
леикъ, дупъ ачеѣа а се аскунде дн фундул аче-
стіа шѣ а ащента кѣ о маре нертѣдаре кѣдерса
вре унеѣ инсекте дн прѣпастіа че аѣ сънат. Да-
къ вѣнатѣ съ овреще дн кѣдерса са, мѣкул фур-
мѣлон, тѣ нѣкъжеше шѣ тѣ невоещѣ а кѣдеа
пѣнѣ дн фундул вортѣкъ, архивѣнд дн ел ку фѣре
де нѣсип. Дар апоѣ пентру прегѣтіреа ачестеѣ
кѣккане кѣтъ трудъ ну днтрѣвѣнѣцазъ мѣка ін-
сектъ маѣ вѣртос кѣнд ну аре алте органе спре
прегѣтіреа ачестіа декѣтъ мѣчеле коарне шѣ сла-
беле лабо ку каре лѣнд фѣріле де нѣсипѣ унѣл
кѣте унѣл, ле пѣне дупъ гѣтъ шѣ ле арункъ а-
фаръ дѣн вортъ. Дакъ днтімпѣнѣ вре о петрічѣ-
къ дн съпареа ачестеѣ кѣккѣне. о ласъ унде о
гѣсъще шѣ трмсазъ лѣврул маѣ департе, днсе
дупъ че аѣ сѣършѣтъ, съ днтоарче ла са ашѣ пѣ-
не тоате пѣтерѣле, шѣ дакъ ну о поате скоате,
апоѣ пѣръсеше о мѣнкъ зѣдарнѣкъ шѣ днчепе а-
лѣреа алѣтъ вортъ.

Оаре-каре пѣнгѣнѣ днтінд курсе мѣлт маѣ мѣ-

нунате декѣтъ ачесте а *фартіліонѣлѣ*, еле сънт
алѣкѣтѣ дѣн фѣре фортѣ де лѣкѣте, каре аѣ де
скопѣ а опрі мѣцѣло шѣ алѣ инсекте, аѣтрора
свор есте слаѣ. Днтрѣ спѣціѣло де пѣнѣнѣнѣ че
днтінд асфел де пѣнѣзе, чѣл маѣ днсъмнат есте
Пѣдѣта Епѣрѣлѣ, каре лѣкъжеше прѣн грѣднѣ шѣ
акѣрѣеа рѣчеа есте де о регулатѣкъ мѣнѣнѣтъ.
Фнеле спѣціѣ пентру а фѣ сѣгѣре де прада лор,
ну се мѣлѣмесѣкъ нѣмаѣ аѣ днпѣдека сворѣл, дар
о шѣ днвѣлѣтъчѣскѣ ку маѣ мѣлѣте фѣре де ачесте,
шѣ апоѣ о днмѣнг ку сѣрлеле чѣле вѣнѣноасе.

Тот ка пентру асѣмене феномене інстѣнкѣтѣ,
пѣтем адѣче де есемплѣ пе ун соѣу де пѣще ну-
мѣт *Арѣанѣлѣ* че докъжеше дн *Ганѣсѣ*, шѣ каре де-
сѣнат фѣнд а се нѣтрѣ ку инсекте, шѣе фортѣ бѣ-
не а ле днпрошѣка ку пѣкѣтурѣ де апѣ шѣ а ле
фаче съ пѣче де не докърѣле унде шѣд. днсъ а-
чѣаста о фак ку атѣта гѣвѣчѣе, днкътъ раре орѣ
се днтѣмпѣлѣ съ ну ле нѣмерѣасѣкъ мѣкар де ар
фѣ еле ла о дѣстанѣціѣ де маѣ мѣлѣте пѣлме.

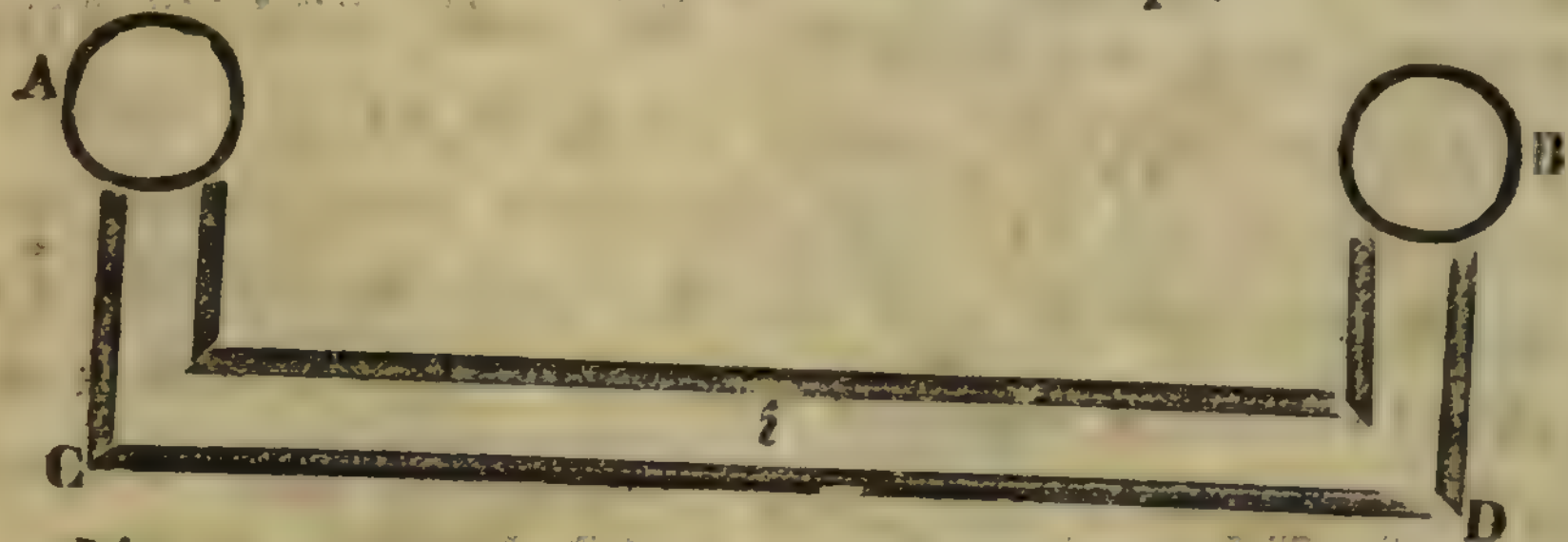
(Ва ѣрта).

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФѣТЪТОАРЕ.

(Ѣрта).

Термоскопѣ.

Воїнд а днсемна чѣле маѣ мѣчѣ скѣмѣтрѣ а тем-
ператѣреѣ, се днтрѣвѣнѣцазъ термометрѣл де аер
нѣмѣт *термоскопѣ*, де ла кѣвѣнтѣл грѣческ *термо*,
кѣлѣдѣрѣ, шѣ *скопѣо*, обсервѣз. Еакъ дескрѣѣеа
ачестѣу інструмент фѣлѣут де Рѣмѣфорт.

Фѣгура ABCD есте о пѣвіѣ де стеклѣ днкіѣсъ
ла C шѣ D, авѣнд ла капѣте доѣъ бомбѣѣ А шѣ В;

інструментѣл есте не дѣн нѣнѣтрѣ унѣлѣтъ ку аер,
дар маѣ наїнте де ал днкіѣде ерметѣк (днкъ съ
ну аїбе нѣчѣ кѣм комѣнѣкаѣѣ кѣ аерѣл де дѣнѣфа-
рѣ) се ласъ дн нѣнѣтрѣ о шѣкѣтурѣ де ун лѣк-
вѣд кѣлорат ѣ (адѣкъ спѣртѣ рошѣ аѣ верде) ка-
ре пѣкѣтурѣ кѣнд пѣвіа CD есте орѣзонтѣлѣ, се
аѣлѣ ла мѣжлѣкул сѣ кѣнд температурѣ вѣомбѣнѣ-
лор А шѣ В есте де о пѣтрѣвѣ. Апропѣнд ун
корпѣ кѣлѣдѣ де бомбѣѣ А, аерѣл кѣпрѣнѣ дн еа
се ва лѣнѣ шѣ ва дннѣнѣце пе індекѣсѣл (арѣтѣто-
рѣл) ѣ де а се депѣрта де ла пѣнкѣтѣл C, еар
дѣакъ днпрѣтѣвѣ, вѣом апропѣ ун корпѣ рѣче;
де бомбѣѣ А. ел ва соарѣе о парте а колорѣку-
лѣѣ (а кѣлѣдѣреѣ) аерѣлѣ аѣлѣтор пе дѣн нѣнѣтрѣ

аер ва екѣдеа ла волум (трѣпѣ) ші индекс-
і се ва апропіе де пѣиктѣ С.
Симііреа унѣ вѣн термоскопѣ есте аша де ма-
къ индексѣ се пѣне дѣн мѣшкарѣ дѣдѣтѣ че

се апропіе пѣлма мѣнеі ла вре уна дѣн бом-
вѣцѣле дѣн депѣртаре де 8 саѣ ші маі мѣлте
пѣлме.

(Ва срѣта.).

ХОЛЕРА.

Холера фаче аствѣзі марі пѣстѣірі дѣн Індіа ші
сіа. Дѣн прѣчіна кѣлдѣреі естра-орлінаре че
сімѣще не уне локѣрі, ачеастѣ воаль с'аѣ
емнат а атака не унѣ ші алціі дѣн соціетате
еле газете дѣнчепѣрѣ а сѣзне дѣнкѣ кѣ еа
фі дѣнтѣне дѣн Росіа пѣнѣ ла Оренѣбург ші
пахан, сечерѣнд дѣн дѣрумѣл сѣѣ ненѣмѣратѣ
іме, ші а прѣзіче інкѣрѣдѣреа еі дѣн Европа
ла анул 1832. Фріка че стѣпѣніа не унѣ
гаѣ пѣвлѣкулѣ ші семѣеле дѣнаіте-мерѣгѣтоа-
ачеастѣ епідеміі ші дескрѣіаѣ кѣ амѣнушѣме
омеле грѣпѣі.

аѣ темѣреа дѣнѣ аѣм с'аѣ нѣмѣіт прѣн дѣм-
шѣріле медѣкале пѣвлѣкѣте дѣн *Gazeta medi-*
цѣ дѣн С. Петѣрѣсѣбург де кѣтрѣ профѣсѣрѣл
торѣл *Mixtenctet*.

еѣа че унѣ дѣсемѣна сѣѣ нѣме де Холѣра а-
къ нѣ есте алѣтѣ декѣт о морѣічѣне ендѣмі-

къ *) а Европѣі, кѣносѣтѣ сѣѣ нѣме де Холѣрѣ
спѣрадѣкѣ, карѣ де кѣтрѣ оамѣніі де рѣнд пѣмѣ-
тѣ *вінтѣре*. Ачеастѣ морѣічѣне се сімѣте ла тѣм-
пѣрі фѣрѣвінці, прѣкѣм есте дѣн кѣлдѣра дѣн аствѣ
варѣ, ші се прѣдѣче овѣічѣіт прѣн рѣпѣде рѣчѣре,
прѣкѣм прѣн дѣсѣрѣкарѣа трѣнѣлѣ дѣнфѣрѣвѣнтѣт
дѣн о кѣрѣдѣре де аер, саѣ прѣн дѣнтрѣреа дѣн вѣі
рѣчѣ, саѣ прѣн бѣхѣтрѣі рѣчѣ ші маі кѣ самѣ акѣре,
Ачеастѣ холѣрѣ спѣрадѣкѣ се кѣвіне маі алѣс
дѣнтѣре воалѣде копѣлѣрѣшѣі, ші рѣре орѣ о трѣта-
ціе нѣмерѣітѣ нѣар пѣте фі дѣн старѣ де а о вѣн-
деѣа. Оамѣніі дѣн вѣрѣстѣ сѣѣнт маі пѣцін сѣпѣшѣі
ла ачеастѣ воаль, ші нѣмаі о пѣзѣ рѣгѣлатѣ пѣа-
те фѣрі не орѣ чѣне де атакѣріле нѣтурѣі.

Гр. Пѣ.

*) МОРЕІЧѣНЕ ЕНДѣМІКѣ се нѣмѣстѣ о воаль че домѣщѣ а-
вічѣіт дѣнтрѣ а деѣрѣ.

МОШѢЛ РІШАР.

аѣзіт кѣ нѣмѣкѣ нѣ аѣдѣче унѣ аѣтор аѣѣта
еѣре декѣт вѣзѣндѣшѣі компѣзѣнерѣіле сѣлѣ цѣта-
лаѣдѣ де кѣтрѣ алціі барѣадѣ дѣнѣѣцаці.
орѣ мѣ с'аѣ дѣнтѣмпѣлат а мѣ вѣзѣкура де а-
е пѣлѣчѣре, кѣчѣі, дѣшѣі пот зѣче фѣрѣ мѣн-
ѣ де унѣ нѣатѣрѣі де вѣкѣ мѣам фѣкѣт унѣ
деосѣвѣіт дѣнтѣре аѣторѣі алѣманахѣіор, тотѣшѣі
с'аѣ дѣнтѣмпѣлат кѣа конѣлѣкрѣторѣі мѣіеі, чѣі
делетѣнічѣск тот кѣ ачѣст рѣамѣ сѣ мѣ фі

чѣнѣтѣіт кѣ оѣре-карѣ *ласѣде*, нѣчѣі вре унѣ алѣ аѣ-
тор сѣ фі вѣрѣвіт десѣре мѣне кѣт де пѣцін; дѣн-
кѣт аѣарѣ де оѣре-карѣ фѣолѣс адеѣѣрат, че
мѣаѣ аѣдѣс екрѣіерѣіле мѣле, сечѣтеа апѣлаѣзѣлѣор
м'ар фі декѣраѣжат кѣ тотѣл. Дѣнсѣѣрѣшѣіт ам дѣн-
цѣлес кѣ чѣл маі дѣрѣпт нѣудѣкѣѣтор ал мѣрѣітѣлѣі
мѣѣ есте попѣрѣл, фѣінд кѣ ел ѣмѣі кѣмпѣрѣ ал-
манахѣл де ачеастѣ м'ам дѣнѣредѣінѣцѣт, кѣндѣ
ѣмѣлѣнд пѣн дѣме фѣрѣ а фі кѣносѣтѣ, адеѣсѣорѣі

аузеам паремііле меле резісе де тніі ші де алціі карії адьофеа нуруруреа ла сфършіт: „аша прекум зіче *тоушл Рішар*.“ Ачеаста м'аѣ бухурат ші міаѣ вѣдіт къ нѣ нумаі днвѣцѣтуріле меле се прівеск ка фолосітоаре, дар ші нуміле меѣ днсуфла оаре-каре респект; ші мѣртурісескѣ къ пентрѣ а дндемна къ атѣта маі мулт лумеа аші адуче амініте де парімііле меле ші а ле резіче, мі с'аѣ днтѣмплат унеорі а мѣ чіта не міне днсуші дѣ тонѣл чел маі серіос.

Дупре ачесте цѣдекаці кът м'ам мулцѣміт де о авантурѣ че вѣ воѣ спуне:

Дѣунѣзі стѣтуѣ днтр' ун локѣ унде се адунасе фоарте мулці оамені пентрѣ о вѣизаре ла ліцітаціе. Ера днкѣ преа дімінеацѣ, адунареа ворбеа деспре аспрімеа тімпурілор ші оаре чіне адресѣндѣсе кътрѣ ун вѣтрѣн къ пѣрѣл кърѣнт ші дестѣл де віне дмѣрѣкат, і зісе:

„Дар Д-та мошуле Аврааме, че гѣндеші де тімпѣл ачеста? нѣ еші де сокотінцѣ къ повара даждіілор ва сѣрѣчі де тот ачеастѣ царѣ? че треѣхе сѣ фачем спре а ле плѣті? че мѣсурі аі фі воіт сѣ се іее дн ачеастѣ прівіре?“

Бѣтрѣнул Авраам кѣцѣтѣ вр' о кѣтеѣа мінуते аспіра днтреѣрѣі ші апоі рѣспунсе: де вреі сѣ кѣноші сокотінца меа, о воѣ спуне къ пѣціне кѣвінте: „къчі омѣлуі къ мінте треѣхе пѣціне ворбе. „Нѣ мулцімеа кѣвінтелор умпле демерліа,“ *прекѣт зіче тоушл Рішар*.

Тоді се днтрунірѣ спре а дндемна не бѣтрѣнул сѣ ворбеаскѣ; адунареа с'аѣ стрѣне дн черк дн цѣрѣл сеѣ ші вѣтрѣнул рості кѣвінтеле зрмѣтоаре: „Іѣвіцілор пріетіні ші вѣні вѣчіні! сігѣр лѣкрѣ есте къ даждііле сѣнт фоарте греле, днсѣ де ам аѣе де плѣтіт нумаі ачеле че гѣвернул ні чере, тот ам пѣте нѣдѣждѣ а дмпліні даторіа маі къ днлесніре, дар ноі аѣем мулте алтеле днкѣ маі сѣпѣрѣтоаре, де есемплѣ: трѣндѣвіа ноастрѣ не іе де доѣе орі не атѣта кът

гѣвернул; мѣндріа де трѣі орі маі мулт, ші кѣмпеніреа де патрѣ орі маі мулт. Ачесте сії сѣнт де о фіре, днѣѣт нѣ есте къ пѣтінцѣ місарілор а дмпѣціна а лор поварѣ, сѣѣ а мѣнтѣі де еле, дар тотѣші пѣтем нѣдѣждѣі, *прекѣт зіче тоушл Рішар* дн алманахѣл Д-зеѣ зіче омѣлуі: „апѣтѣте, къ те воѣ апѣтѣ

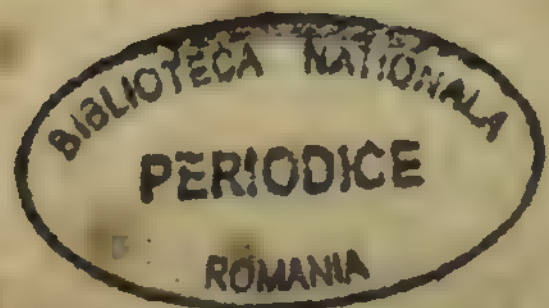
Де ар фі вре ун гѣвернѣ кареле сѣ днде реаскѣ сѣпѣшіі а да регѣлат а зѣчеа парѣ тімпѣлуі лор пентрѣ слѣжѣа са, къ бѣунѣ ачеастѣ кондіціе с'ар пѣреа фоарте аспрѣ, кънд чеа маі маре парѣ дінтре ноі пѣнем прѣне таксіа трѣндѣвіеі днтр' ун кіпѣ мулт тіранік.

Де вѣці нѣмѣра тімпѣл че пѣтречіці дн нѣлѣкраре абсолѣтѣ, адекъ сѣѣ нѣфѣкънд нѣ сѣѣ къ днделетнічірі че нѣ адѣк фолосѣ, відеа къ зік адеѣѣрул. Нѣлѣкрареа адѣ сіне мулте нѣднѣмѣнѣрі ші сѣуртеазѣ дн кіп сімпцітор тімпѣл віеѣей.

Нѣлѣкрареа, *прекѣт зіче тоушл Рішар*, нѣ къ рѣціна че адѣче маі мулѣтѣ даѣнѣ лѣкрѣл: кеіа де каре не днтреѣвінцѣм есте деаѣна лѣчіе. Дар де кѣвіці віаѣа, *прекѣт тоушл Рішар*, нѣ кѣлѣзіці тімпѣл къчі дін алѣкѣтѣеѣе віаѣа.

Кѣт тімп днтреѣвінцѣм къ сомнул маі мул кът есте де неѣое! ноі уітѣм къ „ѣулпеа доарме нѣ прінде гѣіне“ ші дестѣл тімп вѣ ве де дорміт кънд вом фі дн мормѣнт! тімпѣл е чел маі преціос дінтре авѣціі, *прекѣт зіче тоушл Рішар*, треѣѣе семіне сѣ прівім ка чеа маі дістрѣматѣ ке лѣ, фіінд къ преѣм ел не маі зіче: „тімпѣл дѣт нѣ се маі гѣсѣеѣе нічі одінеоарѣ, ші а нѣмім тімпѣ днестѣл, нѣрѣуреа есте преа Дѣчі сѣ аѣем кѣраж, сѣ фѣпѣтѣім дн врем пѣтем. Прін снерѣіе вом фаче маі мулт пѣцінѣ греѣтате. (Ва ѣр

INSTITUTUL ALEINEI

АНД II.

ЖОАНА ЛУМЕІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОАДО-РОМЪНИАОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 39.

16 ІУЛІЕ.

ІNSTINKTЪ.I ANIMALELOR.

(Зрѣта).

Тот дн ачеастъ класъ де інстинктурі се кувіне а нумбра ші діспозиція че дндеамнъ не оаре-каре анимале де а адна провізіі де хранъ дн тімпуріле челе дмбелшугате, пентру ка съ айвъ дн тімп де ліпсе. Дн деовще інстинктъ а-честа есте дізвъліт маі ку самъ дн спеціле че-ле статорніче (че нѣ сѣнт кълътоаре), каре дн тімпъл ернеі саѣ алт ано-тімпъ нѣ маі гъсѣскъ сѣвстанціі ку каре съ се хрънеаскъ. Ачеастъ пѣрѣтъ превідере, нѣ ле ласъ а сѣфері ліпса, дар ку тоате ачесте еа нѣ нѣ дѣ нѣчі нѣ семнѣ де днцълеціре, де време че анималу о фаче а-честа маі днаінте де а кълъта лекціе дн експе-ріенціе ші сѣ гъсѣск соурі, каре лѣкуеск дн кліме калде унде нѣ аз а сѣ теме нѣчі одатъ де ліпсе, дар ку тоате ачесте ело нѣ днчетеазъ де а адна провізіі, ка ші кум с'ар теме де тімпурі греде.

Веверіца дн пѣдуріле ноастре, нѣ дѣ нѣ есем-плу де о аша діспозиціе днгріжітоаре не вііто-ріме. Дн тімпъл вереі, ачесте анимале че аѣ о днцъдошаре атѣт де віоас ші граціоасъ, аднѣ провізіі де алѣне, гіндѣ, мігдале &, не каре ле нѣн прім арборіі чіі бортіці; дндеовще еле тші фак маі мѣлте де ачесте магазіі, ші дн тімпъл ернеі, ле гъсѣскъ макар де ар чі аконеріте ку троене кѣт де марі, даѣ дн латурі омѣтл ші-ші скот мѣнкаре не кѣт ле треѣе.

Он алт маміфер розѣторіѣ каре самѣнѣ мѣлт ку спуріле де москѣ ші каре лѣкуеѣе дн Сібе-ріа, *Lagotis nika*, есте днзѣстрат ку нѣ інстинкт мѣлт маі днсемнат; ел кулеѣе тоамна тарѣа ку каре аре а се нѣтрі дн тімпъл ернеі, о пѣне маі днцънѣ де се усѣкъ кѣтеѣа зіле, прекѣм фак ко-саміі, ші апоі о стрѣнѣе дн стогурі сѣнт кареі

кореспонде тура візнісі сале, дикът ел есте сі-
гур де а путеа рѣсвате дн магазіа са ла орї че
време. Алѣнеле, деспре каре вом ворєі днда-
тѣ, ашіждереа аї інстинктѣ де а адѣна провізії
де хранѣ пентру віторіме, спре каре скопѣ фак
ніще лѣкѣрї де каре нѣ не пѣтем дндестѣ
міера.

Он алт фелѣ де інстинкт каре се рѣпоартѣ ка
ші челе де маї днаїнте спре пѣстрареа індівідѣ-
лї есте ачел че дндеамнѣ пе анїмале де аші
фаче о лѣкѣінцѣ пентру дѣнселе шї пѣї лор, ка-
ре інстинкт ле днванѣ операціле челе компліка-
те че се чер днтру ачеаста шї каре ле фаче а
урма дн лѣкѣл лор тот ачєашї маршѣ, макар
дешї фї ар фї крескуці департе де кѣвѣл пѣ-
рінтескѣ, дикът сѣ нѣ аїѣ де ҃нде лѣа модел.
Асфел *вертіле де тѣтасѣ* шї фаче о гїоакѣ
алѣтѣїтѣ дін фїре мої пе каре ле секретєа-
зѣ ел днстїшї, шї се аскѣнде дн нѣхїтѣ пѣн-
тѣ а трече прїн тоате метаморфозїле че-
рѣте пѣнѣ че ва аїѣнѣ де а фї флѣтур. Асемї-
неа *епсїрїле де тоскѣ* шї сапѣ лѣкѣінца дн пѣ-
мѣнт шї *касторѣл* шї зїдєще колївї мїнѣнате
прїн каре аї аїѣнѣ а фї вєстїт *Хамстерѣл*, ҃н
мїк розѣтор че самѣнѣ мѣлт кѣ гѣзганѣл шї ка-
ре лѣкѣєще дн пѣрїїле нордїче пѣнѣ дн Сїберїа,
шї фаче о лѣкѣінцѣ сѣб-пѣмѣнтїкѣ кѣ доѣе дн-
тѣрї, ҃на дреантѣ шї алта кєзїшѣ. Чєа дїнтѣї
єлѣєще анїмалѣлї ла, днтраре шї єшїре; ҃ар а
доѣа пентру а да афарѣ пѣрна че се дарѣмѣ дн
візїніа са. Ачєсте галерїї, корєспѣнд ла о мѣл-
ціме де вортє че комунїкѣ днтрє єлє. Днтрє
ачєсте кѣмѣрї, хамстерѣл шї алєѣе не ҃на пѣн-
тѣ лѣкѣінца са, шї о кѣптѣєще кѣ мѣшкї сѣї
алтє матерїї молѣѣє; ҃ар пе чєлєлалтє ле прї-
фаче дн магазїї, дн баре адѣнѣ провізії пентру
єарнѣ.

Оаре-каре пѣїнїї, кѣноскуці де зєолєїї сѣб
нѣме де *Мїгдѣл*, шї фак прєкѣм шї хамстерѣл
лѣкѣінцє сѣб-пѣмѣнтїче, акѣрора єшїре о асѣпѣ
кѣ ҃н каѣак аша де вїне днкіс, дикът рареорї

поате стрѣвате ҃мєзала шї атѣнчє нѣмаї дн мїкѣ
кѣтїме.

Пе інсєктє ле повѣѣѣєще де асемїне шї інс-
тїнктѣл, дн фєлѣрїтє кїпѣрї пентру аші фаче о
лєкѣїнцѣ. Аша вїдем о мѣлїме де анїмале. каре
шїї а дндої фрѣнзєлє, а ле лєга кѣ аѣе шї аші
фаче ҃н адѣност. Дн грѣдїнѣ днтімпїнѣм де а-
чєсте ла фїє-каре пас, пе лїлєчї, прѣнї, пєрї &
алтєлє шїї фак лєкѣїнцєлє лор дн формѣ де пє-
вїї лѣнцї, алѣтѣїтє дін вѣкѣї де фрѣнзє, дін
фїре де матерїї дєсѣтє, сѣї дін алтє сѣбстанцїї
не каре ле днорѣндѣєскѣ кѣ мѣєстрїє. Асфел
єсте моїа, ҃н флѣтур сѣр-арїїнтїї, каре дн врѣ-
ста чєа крѣдѣ кѣнд днкѣ-ї омідѣ, шїї сапѣ га-
лєрїї дн стєфєлє де лѣнѣ, пе каре ле роадє кѣ
маре нѣцалѣ. Кѣ фїрїлє чєлє рѣптє дн кїпѣл а-
чєста шїї фаче дѣпѣ ачєєа о тєакѣ, пе карєа
о лѣнѣєще неконтєнїт.

Асемїне єсте де днсемнат кѣ оаре-каре анї-
мале че сѣнт мєнїтє а пєтрєчє іарна днтр'о лє-
тардїє маї'наїнтє де а адєрмі де ачєст сомнїї
днделѣнгат, каре цїне ҃нєорї кѣтє трєї лѣнї шї
маї вїне, шїї асѣпѣ днтрареа, кѣ вѣтѣї шї пїє-
трє, пентрѣ ка сѣ нѣ фїє сѣпѣратє де дѣшманиї
лор. Аша фак мєрмотєл дін Алїї, ҃ршїї, вѣрє-
чїї &.

Он ал трєїлєа цєн де факѣлѣтѣї інстинктївє,
каре акѣм аї де скопѣ ка шї чєлє де маї дна-
їнтє пѣстрареа індівїдѣлї, акѣм асїгѣрареа єк-
сїєнцїєї мїчїлор шї каре сѣнт оаре-кѣм лєгатє
кѣ інстинктѣл соціабїлїтѣѣї, дндеамнѣ пе оаре-
каре анїмале а днтрєпрїндє лѣнцї кѣлѣторїї, шї
адєсє а скїмѣа клїма дн карє пєтрєкѣ. Оаре-
каре анїмале кѣлѣтоаре нѣ пѣрѣсѣєскѣ ҃н кантон
дєкѣт кѣнд аї сѣфршїт провізіїлє хрѣнї, шї сѣ
дѣк акѣрєа ҃нде ар гѣсї хранѣ дн маї маре кѣ-
тїме. Пе алтєлє ле алѣнѣ фрїгѣл єрїлор, пе
воїнд єлє а кѣѣта о клїмѣ маї влѣндѣ, ҃нде
сѣ-шї поатѣ крєще пѣїї; дрепт карє кѣлѣтѣ
пѣрѣрєа о тємпєратѣрѣ потрївїтѣ фїрєї лор, дн
вєлє чїнєа кѣлѣторїнд акѣм спре норд, акѣ

спре суд, ші есте де днсьмнат кь інстинктл ле повъцъеще а мерце дн лініе дреаптъ спре локул че ш'аъ алес; нар нъ аурма кьте пущін повъцъіндусе де локуріле че кьноскъ; ші маї днаїнте де а порні съ адънъ маї мулте ла ун лок пен-тръ а мерце дмпреуънъ.

Момінеде че сънт атът де нумероасе дн лумеа нозъ, прін пьдурі нъ даъ ун есемплъ мінзнат де ніще воажурі нерегулате. Кьнд аъ мьнтут про-візіле дінтр' ун кантон, ле веде чінева дн ван-де нумероасе стрінд дін креангъ дн креангъ спре аші кьута ун алт лок маї дмбелшугат дн родурі ші дакъ ліпса ле урмеазъ ші аїче, атунчі кь мік кь маре ші еъ друмул спре алте локурі.

Ніще асеміне воажурі нерегулате сънт днтре-прінсе де кьтръ ніще анімале мічі локуітоаре дн пьрціле нордїче нуміте *Leming*, ші акьрора екол днкъ нъ есте кьноскут; дечї се погоаръ дн тур-ме нумероасе дін муңці ші гьсьск пуруреа о лі-ніе дреаптъ трекьнд апеле дн пот, сълїнд не сънт локуїнцеде оаменілор ші рьсььтїнд не сънт стьнчі кьнд нъ се пот акьда не деасупра лор. Еле кьльторескь нумаї ноаптеа, ші нумьрул лор есте атъта де маре, днкът, деші пер фоар-те мулте дн кьрсул друмулї, тотуші, пагу-біле прїчїнуїте де дьнселе сънт неспусе, кьчі фрунзеле вецеталїлор, родуріле ші рьдъчїнеле нъ ле сънт де аїуңс, че скот дін пьмьнт семін-ціле маї наїнте де а днколці. Еміграціле ле-мїнгьлуї сънт ка о батае кумплїть пентру Нор-веція ші Лапонїа, норочїре нзмаї кь нъ се фак декът ла 10 ані одать.

Дндеовще кьльторїле пасерїлор ші а алтор анімале съ фак регулате кь скїмььріле ано-тім-урїлор. Аша сънт *Katpaniolai*, ніще розьтоа-ре че самьнъ мулт кь Лемїнгьл ші каре дн тоа-тъ прїмь-вара пьрсьсьскъ Камчента ші апуъ спре апуъ дн кьрдурї атът де нумероасе, кьт пентр а трече о сїнгуръ колонъ, треуе доге неасурї.

Ії не ла мїжлокул лїї Іуліе аїуңг ла Іудома

дупъ че фак о кале де 25 граде льціме. Дн луна лїї Октомврие вїнъ тарьші ла Камчента ур-мате де ун кьрд де анімале карнїворе, че даъ вьнхторїлор неї дндестул де прецїте, маї алес дн ачеле локурї че сънт атът де ліпсіте де орї че продукт натурал.

Се вьд де асемінеа кьльторїнд чербі, антїлопе ші алте румїгьтоаре, маї кь самъ не льнгъ Ка-пхл Буней-сперанце, ші дн Амерїка Септентріо-наль; днсь дїнтре тоате анімалеле, класа насе-рїлор, нї днъдошазъ маї мулте есемпле де а-чест інстинкт де соціевїлітате. Ён маре нумьр де ачесте анімале трек регулат дін Европа дн Африка, ші еарьші вїн дін Африка дн Европа, кь о регулатець атъта де маре, днкът съ поате зі-че кь еле сосескь ла о зі ші о оаръ хотьржгъ, Аша рьндунелїле съ аратъ ла ної не ла днче-птул лїї Април, ші не пьрсьсьскъ тоамна. Еле се стрїнг дн кьрдурї нумероасе ші се дндреап-тъ спре меазъ-зі. Дупъ че аъ аїуңс не малурї-ле Медїтераней, съ опрескь не вре о днльціме ші дупъ че ащеаїтъ ун мїнхт фаворабіл, пурчед дмпреуънъ. Ле веде чінева департе де ускат, кьнд вьнхурїле съ опун кьльторїей лор, кьзїнд обосїте не фзїїле корьвілор, ші се наре кь мергъ пьнъ ла Сенегал, унде петрек тоатъ карна.

Інстинктул еміграціей съ атъ асемінеа ші пін-тре пеще прекум де есемплу авем скрїмьїца, сом-нїл & де асеміне ші днтре інсекте кьноащем ка де есемплу не лькусте.

Інстинктурїле кь каре натура аъ днзьстрат не анімале пентру асїгурареа ші пропъшіреа соїлїї лор, сънт тот атъта де нумероасе ші кьрїоазе ка ші ачеле де каре ам ворьїт пьнъ акум. Ён імпуле льзїнтрїк дндеамнъ не пасерї де а шїдеа дн немішкаре, сънтъмьні днтреці не оуеле лор, дупъ че маї днтънъ ші кьнстрескь кь маре гі-вьчіе ун кьївъ пентру ка съ чїе адьностїте дн тімпул влочітулї. Інстинктул ачеста, днваць не інсекте а цуне оуеле днтр' ун лок, де унде съ

поатъ пзії а се хрѣні кѣ зшурінцѣ, по пасері ле
днванѣ а креще нѣ нѣмаі пзії лор, дар ші пе
алціі стрѣніі прекум фаче кѣкѣл кѣ пзії пітулі-
теі. Феноменеле че зрмеазъ дін ачесте факул-
тѣці, не арункѣ чеа маі маре зїміре ші міраре,
арѣгндѣне кѣт де мулт тревхе се ковѣршаскѣ
не мінтеа ноастрѣ, пѣтереа чеа немѣрїнітѣ че
аѣ фѣкѣт атѣтеа мінуні,

Шнї дін феноменеле челе маі потрївіте пен-
трѣ а не да о ідеа маі лѣмурїтѣ де ачеїа че се
кѣвіне а днѣлѣче прїн інстїнкѣ, есте днгрїжі-
реа че аѣ знеле анїмале де ашї алеѣе локѣл зн-
де сѣшї пѣе оѣеле лор.

Ачесте анїмале нѣ пот авеа нїчі о кѣношїнцѣ
деспре чеїа че вор фї оѣеле лор, кѣчі ле ласѣ
сѣ се дісѣлѣаскѣ сїнгуре де сїне, днсѣ се дн-
грїжѣскѣ а пѣне лѣнгѣ еле зн депозїт де мате-
рїї нѣтрїтїве, кѣ каре сѣ се поатѣ хрѣні пзії дѣ-
пѣ че вор ешї дін гїоакѣ, шї фїнд кѣ пѣшорїї
нѣ се хрѣнескѣ тот кѣ ачеїа че се хрѣнескѣ шї
мѣмеле, апої ачестеа катѣ а ле пѣне матерїї
потрївіте кѣ констїтуція лор. Вїдем дар кѣ нѣ
сѣнт повѣцїте днтрѣ ачестеа нїчі де зн фелѣ
де цѣдокатѣ, кѣчі алтфелѣ ар тревхї еѣ нѣ
лѣнгѣ оѣеле лор храна, де каре ле плаче шї
лор днсѣшї. Аша дар еле лѣкреазѣ орѣеще не-
шїнд нїчі че фак шїчі пентрѣ че.

Кѣрѣвѣшїл де прїн пѣдѣрїле ноастре, не дѣ
зн есемїлѣ де ачест фелѣ де інстїнкѣ, кѣчікѣнд
фемееа аре сѣ се оѣе, се днгрїжѣше маі днѣтѣ
а днгропа кадаврѣл знеї кѣртїці сѣл а алтїї па-
трѣ-пед шї апої а пѣне оѣеле деасѣпра ачестїї
мормѣнт, днкѣт пзії кѣм есѣ дін гїоакѣ аѣ кѣ
че сѣ се хрѣнеаскѣ шї сѣ се дісѣлѣаскѣ, нар
дѣпѣ че аѣ трекѣт прїн тоате метаморфозеле,
черѣте спре дісѣлѣїреа лор, нѣ маі мѣнѣнкѣ кар-
не, чї фрунзе.

Фїе-каре шїе кѣ дн врѣста чеа фраѣедѣ, анї-
малеле сѣнт челе маі славе, шї аѣ чеа маі маре

невое де зн адѣпост днпротїва времѣрїлор, шї
нѣмаі пентрѣ ачест есконѣ аѣ дат натура мѣме-
лор мїнѣнатурї інстїнкѣ а констїрукціеї; кѣ тоате
ачесте сѣнт знеле анїмале, каре зшї фак кѣївѣл
нѣмаі дѣпѣ че аѣнѣг ла холтеїа адекѣ шї-л фак
пентрѣ дѣнселе, нар нѣ пентрѣ фїї, днсе нѣмѣрѣл
ачестор сѣнрї есте фѣарте мїк. Дн класа па-
серїлор немїк есте маі комѣн дѣкѣт інстїнкѣл
ачестеа каре ле дндеамѣл а адѣна фїр кѣтрѣ фїр
матерїалѣрїле дѣсгїнате спре фачереа кѣївѣлї,
шї а ле орѣндїї кѣ маре іекѣсїнцѣ. Форма шї
мѣрїмеа локѣїнѣелор се варїазѣ дѣпѣ фелѣрїмеа
спецїїлор, шї пентрѣ ачеа спецїї пѣстрѣазѣ аче-
лашї модел дін цѣнерацие дн цѣнерацие; лѣагѣ-
нїле ачесте акѣм сѣнт констїрїте дін цѣмѣнѣ
днтрѣ зн кїп грѣсолан, стѣнд лїпїте де стѣнчї сѣл
зїдѣрї. Акѣм сѣнт алѣкѣтїте дін сѣвѣстанції ве-
цѣтале шї анїмале, стѣнд анїнате де рамѣрїле
арѣорїлор. Чеа маі маре парте сѣнт де о фор-
мѣ сѣерїкѣ, днкѣт самѣнѣ кѣ зн мїкѣ панѣрашѣ,
акѣрѣїа пѣрепї ар фї де фїре де нарѣ шї де
мѣлѣдїе флѣксївіле, нар не дін нѣзнтрѣ ащѣрнѣл
кѣ пѣф сѣл лѣнѣ. Шнїл дін челе маі днсѣмѣна-
те кѣївѣрї есте ачел а пѣсерѣїчеї нѣмїтѣ *Baia*
лѣкѣїтоаре дн Індїї. Форма кѣївѣлїї есте ма
ка о гарафѣ, анїнатѣ де о кренгѣдѣ атѣта де
сѣнцїре шї фраѣедѣ, днкѣт, нїчі момїцеле нїчї
веверїціле, ба нїчі шерпїї нѣ пот а сѣ пїнеа пѣ
дѣнса, днсѣ пентрѣ ка сѣ фїе шї маі скѣтїт де
ачестї дѣшманї, пѣсѣрѣїка фаче борѣа дн пар-
теа де цїос, днкѣт нѣмаі дін сѣвор поате днтрѣ
дн кѣївѣлї. Локѣїнѣеле ачесте сѣнт фѣкѣте дн
фїре лѣнцїї де нарѣ, шї дн нѣзнтрѣ сѣнт доѣ
кѣмѣрї, дін каре дн зна клѣеще фемѣна оѣеле
нар дн алѣа сѣ одїхнѣше барѣатѣл дѣпѣ че-ї а
дѣче де мѣнѣкаре.

Шн алт кѣївѣлї асемїнеа вреднїкѣ де днсѣмѣна
есте ачел а прївїгїтоареї, нѣмїтѣ *Kecstoarea*, ка
реа локѣеще дн Орїент; ачестѣ пѣсѣрѣїкѣ,
нїнѣ кѣївѣлї де рамѣрїї шї апої кѣ фїре де зн

акъ коасе фрунзе дмпрепърул лзі, днбът тл
секунде дін окії душманілор. Сътт ші оаре-каре
ещі че-ші фак кувурі, днсе фоарте гресолане;
ар дін тоате анімаліле, інсектеле аратъ чеа маї

маре гівчїе дн конструкціе, прекум вом відеа
ворбїнд деспре кувуріле анімелор ші а ве-
спїлор.

(Ва зрта).

ПОМПЕІЙ.

АРТИКОЛЪ ІІ.

(КЪ СТАМПЪ № 39).

(Апкеере).

Дн апропіереа цемітернлзі съ веде о Вілз, че
се сокотеще а фї фост а унзі Арїз Діомед, дунъ
ум съ чїтеще дн інскріпція епітафлзі саъ а
петреї де пе мормьнт афлтоаре дн купрінехл
Вїлї. Дн уна дін одїле ачестей вїле е'аъ гъ-
їт скелетеле а 18 върваці, ші а 2 копї мїчі,
каре акум съ пїстрезъ пе лннгъ мулте алте
антїквїтъці дн музеул де ла Неаполе. Де аїчі
днтрїнд пе поарта Еркуланулї, аїзнїем дн
форѣ. Ачеста есте обїектул чел маї де кїпїте-
ніе, ші рьмьшіца чеа маї мьреацъ ачестей полі-
її-дескоперїте. Съ шїе къ форум ла Романї чїї
векї ера локул чел маї обїчнїт пентру адуньрі,
ші пентру петречерї; чїї чъръ тревї съ адунаъ
аколо, ка съ аудъ ностїці; прїетїнїи тшї хотъ-
раъ днтьлнїріле аколо; дорїторїї де а днтра дн
вре о службъ, адунаъ аколо гласурїле. Аколо
рїсугна елоквенція ораторулї, ші декламаціїле
кьтръ попорѣ; акою съ чїтеаъ днаїнтеа попо-
рлї хотьріріле Сенатулї. Днсфършїт аколо съ
фъчеаъ лунтеле гладіаторїлор ші сьрвьріле пу-
влїче. Коворїндїне дн форум [Помпеїї, відем о
мїлїме де рїне, де темплурї, де статге, де ар-
курї де трїумф, ші ла мїзлокул лзі съ вьд шїе-
десталурї, акьрора інскріпції довідескѣ къ аколо
аъ стьтут одїнеоаръ статгеле а мїлтор върваці
марї. Дн цурл форумлї съ нїркьеще ун шїрѣ де
олоане дорїче. Дн партеа деспре апусъ а фо-

румлї съ вьд магазїїле де провїзіоане, ші грїна-
ріле, кум ші о капїще а лзі Жое, ші уна а
Вїнерей.

Де асемене ка ші форум съ днсїмнеазъ о ат-
ть пїацъ нумїтъ „Квартїрул солдацілор,“ пе а-
ста с'аъ дескоперїт пїнъ акум дозе театрурї,
каре дешї ну съ потъ асїмьна дн мьріме ші дн
елеганїъ кз ачеле а Ромей, тогушї ачесте с'аъ
пїстрат днгреці, ші урмеле де скульптуръ, че съ
маї потъ віде ічі шї коле, не пьреції лор, даъ
довадъ бунъ деспре фрумсеца лор чеа трекутъ,
ші фїе-каре дін ачесте с'ар пите сокотї дн орї
каре політіе де акум ка ун театр фоарте дн-
сїмнатѣ. Чел маї маре аре 6 днгрьрі. Банті-
ле де морморъ пе каре шьдеа попорул, сьнт че-
ва маї вїне де днмьтатѣ котѣ де дналте, ші ун
котѣ днтрегѣ де лате. Персоанїле челе маї де-
осьвіте, ші де рангурї маї марї, шьдеаъ пе скаг-
не днтр' ун локѣ нумїт „Орхестра.“ Фемеїле
окупаъ о галерїе чева маї сьс декьт вървації.
Апроане де театр есте ун темплу а лзі Еркул-
ле, каре съ зіче а фї чеа маї веке зідіре а по-
літіей, сокотїндусъ а фї фост зідітъ кз 800 де
анї днаїнте де Хс. дунъ урмаре есте апроане де
3,000 де анї де веке.

Амїтеатрул купрінде ун локѣ чева маї десьр-
тат де політіе. Ел аре о формъ овал-ротундъ,
діаметрул лзі дн лннїме есте де 430 палме,

нар дн лъциме де 335. Дн църхл лъї съ рѣді-
къ галерііле дн 24 де шіурї градат унѣ маї
дналт декѣт алтѣл, дн каре путеа песте 10,000
де персоане съ прївеаскъ.

Днтре челе маї интересанте лукрурї съ потѣ
сокотї вѣле публіче. Шесѣ днтрѣрї дучеаѣ дн
нѣунтрул ачестей зідірї. Де о парте съ веде са-
лонул фередеулуї челуї рече (*frigidarium*) пе дн
нѣунтрѣл ачестуї салон сънт о мулциме де кїлії
мічі, каре службеаѣ пентру дїсѣъркатѣ. Де алтѣ
парте съ афлѣ (*tepidarium*) саѣ салонул фере-
деулуї челуї калдѣ, каре съ веде а фї фост чел
маї фрумос, шї чел маї днавѣцїтѣ ку подоаве де
арте. Альтуреа ку ачеста есте фередеул де а-
судатѣ, дн каре се адучеаѣ прїн цевїї авурїї де
апа че фервеа дн 3 казане съѣт ачест салонѣ.

Алте зідірї прївате, афарѣ де челе каре аѣ
фост де о структурѣ маї солїдѣ, сънт фоарте рѣї-
нате, днкѣт еле днѣцїошазѣ о прївїре трїстѣ,
че съ асѣмѣнеазѣ ку каселе ноастре челе арсе
де ун фокѣ маре. Тот че аѣ фост де лемн: у-
шїле акоперемѣнтѣл. мовїліле пе дн нѣунтру,
тоате ачесте нѣ есїстеазѣ маї мулт, фѣрѣ нѣмаї
пѣреції, пе карїї съ маї зѣрескѣ унде шї унде
кѣтѣва фрескурї нѣртѣтоаре де вре о їнскрїпціе.
Де мїерат есте къ нїкѣрї пѣнѣ акум нѣ с'аѣ дїс-
коперїт ѣрме де собе, саѣ де алте днтокмїрї,
пентру днкѣлзїреа одѣлор. Касѣле челор векї
ераѣ зідїте маї тоате де кѣрѣмїдѣ, пе дн нѣун-
тру пѣреції ераѣ дмѣрѣкаці ку табле сѣѣцїрї де
мармурѣ, саѣ де алтѣ пїатрѣ маї сїмплѣ. Пе а-
честе съ зѣрескѣ ѣрме де скульптурѣ, шї де фрес-
курї, каре макар къ нѣ съ пот асѣмѣна ку алте

капо-допере а векїмеї че аѣ аїѣне пѣнѣ ла нѣї,
тотѣшї, сънт де маре їнтерес, пентру къ дн
трѣнсселе путем кѣноаще портѣл саѣ костѣмѣл,
обїчеѣурїле, петречерїле челор векї. Тоате одѣ-
ле сънт дндебѣще фоарте мїчі, дар аста вїне де
аколо, къчї Романїї нѣ ера ун попорѣ, каре съ-шї
пїтреакѣ вїаца акасѣ, еї шїо пїтречаѣ маї тоатѣ
дн рѣзѣоае, нар кънд ачесте лїпсаѣ атѣнчї са-
лоанеле лор, ера фортѣл, пентру ачѣа шї ера ло-
кул ачеста дн фїе-каре полїтіе романѣ днподо-
бїт ку чеа маї маре днгрїжіре, шї елегантѣ.

Тоате знелтїле, шї скулїле че с'аѣ афлат аїче,
съ пѣстреазѣ дн „Museo Borbonico“ де ла Неа-
полї. Нѣмѣрѣл шї фелѣрїмеа обїектелор деско-
перїте сънт днадеѣѣр фоарте марї. Съ вїдѣ дн
ачест днсѣмнатѣ музеѣ: сказне де фѣрѣ шї де
мармурѣ, лѣкъцї, фарфурїї, оглїнзї де металурїї,
оале, стракїні, шї мулте алте васе де лутѣ, а-
вїнд фелѣрїте форме; апої статѣе де мармурѣ,
ѣрне, кїпурї де їдолї, арме, унелте пентру скрїсѣ,
лїнгурї, черчеї шї мулте алте одоарѣ фемеещї.
Ачесте тоате съ днсѣмнеазѣ прїн ун лукрѣ со-
лїдѣ, шї о формѣ елегантѣ. Дескоперїреа Пом-
пейї аѣ лѣмїнат днадеѣѣр мулте лукрурї днтѣне-
коасе, че аѣ стѣтут дн релаціе ку вїаца сочїа-
лѣ, шї каснїкъ а Романїлор, каре пѣнѣ акум
фоарте пѣцїн, саѣ нїчї де кѣм съ шїеаѣ, пентру
къ скрїїторїї чеї векї деспре тоате ачесте маї
нїмїк нѣ нї спѣнѣ, саѣ де не шї повїстескѣ кѣте
чеѣа, апої тоате сънт фоарте не нїцѣлесе, шї не-
лѣмѣрїте.

(Везї stampa альтѣратѣ).

Z. Колѣтѣ,

СТАТИСТИКА БРИТАНИИ-МАРИ.

Днпопорареа Брітанїей-марї, адїкъ а челор треї
регатѣрї: Англіа, Скоціа шї Ірланда, аѣ фост дн
анѣл трекут 1845 де 19,572,574 сѣлете, кънд

дн анѣл 1801 се сѣїа авїа ла 10,942,646 сѣ-
флете, аша дарѣ дн кѣрс де 44 анї аѣ спорї-
апроапе ла 9 мїліоане сѣлете.

Дн анул 1813 се ачла нумаї дн Англіа 126,065 серачі, еарь дн анул 1843 с'аѣ нутрат 1,539,490 серачі; аша дарь лундусе н прівіре крещереа чеа днсемнѣтоаре а поптациі де ла 1813 дн коаче, апої нумерѣл серачілор с'аѣ микшурат дн пропорціе фоарте мулт. Прецѣл мѣрѣурілор еспортате дн Мареа-Бріаніе дн тоате церіле, афарь де Ирландіа, ера дн анул 1796 де 25,130,624 фунці стерлінці *), еарь дн анул 1845 се сѣа ла 150,645,801 ф. стерлінці. Импортациа дн арѣтаціі дої анї, афарь днсе де Ирландіа, с'аѣ сѣт ла 20,422,440 ші 2,330,609 ф. ст. Дн ачесте се веде кь им-портациа аѣ споріт дн фоарте мѣкь пропорціе дн прівіре кѣтрѣ еспортацие, ші ачестеа нумаї дн ауза недигѣдѣіреї че ера пѣнѣ акѣм лѣверей им-портациі а грѣзлѣ дн цері стрѣіне, че нумаї дн

*) ШН ФОНТ СТЕРЛІНГ аре апроане де 2 галлені оландезі

колонііле брітане. Ла анул 1796 с'аѣ импортат грѣѣ дн Англіа дн тоате колонііле сале, а-фарь днсе ші дн Ирландіа, 879,196 кварте-ре *), дн анул 1845 днсе 1,133,561 квартеро. Еатѣ кь импортаціа грѣзлѣ н'аѣ споріт дн рапорт кь крещереа популациі, де тнде віне кь мулці лѣкуіторі сѣнт лѣнсіці де храна де тоате зілеле. Прецѣл де мѣжлок ал грѣзлѣ дн анул 1796 ера де 70 шелінці, еарь дн анул трекут 1845 се коборізе ла 50 шелінці де квартер.

Даторіа національ а Англіеї се сѣа дн анул 1796 ла 301,861,306 фунці стерлінці; днсе дн анул 1845 спорісе ле 768,789,241 ф. ст.; еарь інтересѣл ачестеїа, че ла 1796 ера де 11,841,204 ф. ст., дн анул 1845 крескусе ла 27,287,265 ф. стерлінці.

Гр. Пл

*) КВАРТЕР 0 мѣкарѣ ентлестѣ де грѣѣ; кѣпрінде 14,180 пѣнѣ ла 14,408 піціоаре кѣлѣче де Паріс.

МОШЪЛ РІШАР.

(Дрѣта).

„Трѣндѣвіа, *прекѣт зіче тошѣл Рішар*, дн-рехеазѣ тоате, лѣкрул днлеснече тоате, чел че е скоалѣ тѣрзіѣ се свѣчѣмѣ тоатѣ зіоа ші де віе днчепе тревіле, натѣ кь нолптеа аѣ ші со-іт. Трѣндѣвіа мерѣе аша де днчет днкет сѣ-вѣіа о аѣнѣче неашептат.

Мѣнаці днаїнте тревіле воастре, ка нѣ еле сѣ ѣ мѣе! А се кулѣа де време ші а мѣнека ѣнт челе доѣе маї буѣне мѣжлоаче пентрѣ аші ѣстра сѣнѣтатеа, авереа ші цудеката.“

Че днсѣмнеазѣ нѣдежділе ші дорінцелѣ нол-пре пентрѣ тімпурі маї ферічіте? Вом днѣзѣнѣ-вѣці тімпѣл де вом ші а фѣнтѣі. *Прекѣт зіче тошѣл Рішар*, „лѣкрул нѣ аре невоѣ де дорінце. чел че трѣеще нумаї кѣ нѣежде сѣ дн прімеж-іе а мурі де фоаме: нѣ есте фолос, фѣрѣ остінеде.“ Де невоіе есте сѣ днтрѣвѣнцезѣ мѣнѣле меле інд кь н'ам мошї, сѣѣ де ле ам сѣнт фоарте ѣсѣрчінате кѣ дѣрї греле, ші *прекѣт зіче то-*

шѣл Рішар; нѣ местешѣт прецѣеще о мошїе, кѣчї нѣ местешѣт есте о слѣжѣѣ че днтрѣнѣеще тот-одатѣ чінсте ші фолос.“ Требуѣ дарѣ сѣ лѣ-крѣм месеріа, кѣчї дн алѣсел нїчі капіталѣл нїчі слѣжѣа нѣ не вор аѣзѣта а пѣтї даждїле. Орї чїнеї остінітор сѣ нѣ сѣ теамѣ де лѣпсѣ:“ фол-меа се зїтѣ прїн ѣшѣ ла омѣл чел сїргѣітор, дар нѣ кѣтеазѣ а днтра ла ел. Нїчі комісарїї нїчі апрозїї, нѣ днтрѣ ла ел, кѣчї лѣкрул пѣтѣеще даторїіле, еар деснѣдѣждѣіреа ле спорѣеще. Нѣ есте де невоѣ сѣ гѣсїці комоаре, нїчі ка знкі днѣвѣзїці се вѣ факѣ аї лор клїрономї. Енерѣіа, *прекѣт зіче тошѣл Рішар*, есте мама аверїлор; ші Д-зеѣ тоате ле дѣрѣеще остенелеї.“

Лѣкреазѣ не кѣнд доарме омѣл трѣндаѣл, атѣн-чеа веї аѣе грѣѣ де вѣндѣт ші де пѣстрат. Арѣ дн тоате мінѣтеле кѣре се зік *actizi*, кѣчї нѣ поці ші кѣте пїедїчі веї днтімпїна адоѣа зі.“

Де ачестеа *тошѣл Рішар* зіче: о буѣн зі де

астізі прецѣше маї мулт декѣт доге де тѣлї, шї де аї чева де лѣкрѣ пентрѣ зїоа де мѣне, маї бїне фѣ астізі.

Де аї фї дн служба унѣ стѣпѣн бун, нѣ теаї рушіна съ те нѣмеаскѣ лѣнїшѣ? дарѣ тѣ ещї кеар днѣшї стѣпѣнѣ тѣѣ? Дечї рушінеазѣте а а-цѣнѣ сѣцї днѣтѣзї тѣ трѣндѣвіа, атѣнче кѣнд аї атѣта де фѣкѣт пентрѣ тїне, шї пентрѣ патріел скоалѣте ла зорї де зї, пентрѣ ка соареле лѣмї-нѣнд пѣмѣнтѣл съ нѣ поатѣ зїче: „Іатѣ ун не-вреднїк че доарме!“ Съ нѣ днѣкапѣ днѣтѣрзїере, пѣнете ла лѣкрѣ шї адѣцї амїнте, *прекѣм зїче тошѣл Рїшар*, кѣ „о мѣцѣ кѣ мѣнѣшї нѣ прїнде шоарїчї.“ Дар поате-мї веї зїче кѣ мулте сѣнт де фѣкѣт шї кѣ нѣ аї вїртѣте. Съ поате; ен дн-армеазѣте кѣ воїнѣ шї статорнїчїе шї веї вїдѣа мїнѣнї. Кѣчї, *прекѣм зїче тошѣл Рїшар*, дн ал сеї алманах, нѣмї адѣк пре бїне амїнте дн че анѣ: „Апа че каде пїкѣтурѣ дѣлѣ пїкѣтурѣ, дн урмѣ сапѣ пїатра. Кѣ лѣкрѣл шї кѣ рѣдарѣа ун шоарече тѣе ун одгон, шї кѣ ловїрї мїчї, дар днѣсїте, обоарѣ стежарѣл чел пѣтернїк.

Парїмїсе кѣ ауд оаре-чїне, днѣтре вої зїкѣн-дѣмї: „Оаре нѣ треѣзе а аѣе, вр'о кѣтеѣа мї-нѣте де реѣаос спре а се рѣсѣѣла?“ Вої рѣс-пѣнде, вѣчїне, *прекѣм сѣпѣне тошѣл Рїшар*: „дн-треѣзїнѣазѣцї тїмѣл кѣ фолос, де вреї сѣ дн-вреднїчѣшї реѣаосѣл, шї нѣ пїерде ун чѣас фїїнд кѣ нѣ ещї сїгѣр де ун мїнѣт. Тїмѣл чел словод се поате ıарѣшї днѣтреѣзїнѣа днѣтрѣ о днѣделѣтнї-чїре фолосїтоаре, нѣмаї омѣл кѣ прївїгїере поате сѣ се бѣкѣре де ачѣл фѣл де реѣаос, ла карїле трѣндаѣѣл пїнѣтече шї нѣ ацѣнѣ нїчї одатѣ.“ Віаѣа лїнїшїтѣ, *прекѣм зїче тошѣл Рїшар*, шї віаѣа фѣрѣ лѣкрѣ сѣнт доге фїїнѣе фоарте део-сѣвїте. Сокотѣшї кѣ трѣндѣвіа тѣї ва адѣче маї мулте пѣлѣчерї декѣт остѣнеѣа? Те днѣшїлї; кѣчї прекѣм зїче *тошѣл Рїшар* „дн трѣндѣвіе се наскѣ грїжеле, шї реѣаосѣл фѣрѣ де неѣос адѣче сѣпѣрѣрї. Мїлѣї оаменї ар вої сѣ трѣсаскѣ фѣ-

рѣ а лѣкра, нѣмаї кѣ сїнгѣра лор мїнѣте; дарѣ лї се нїмерѣше, неавѣнд капїтал днѣстѣл, кѣ дѣспре алѣтѣ парте лѣкрѣл, адѣче тог-деаѣна дн дѣмѣнѣрї, днѣстѣларѣ шї чїнѣтїрї.

Пѣлѣчерѣа аѣеарѣгѣ дѣлѣ ачїї че фѣт де еа. Фѣ меѣа че тоарче кѣ оаре че хѣрнїчїе, нѣ арѣ нї одатѣ лїпѣсѣ де кѣмѣше. Де кѣнд ам о турѣ шї о вакѣ, фїе-каре тѣмї дѣ бѣнѣ дїмїнеѣлѣ, пре кѣм зїче *тошѣл Рїшар*.

Дар пре лѣнгѣ драгостѣа лѣкрѣлѣ, треѣзе кѣ а аѣе статорнїчїе, хотѣрѣре шї пѣртаре дн грїжѣ, треѣзе а прївїгїе треѣїле кѣ днѣшї ої сеї шї а нѣ се днѣкреде алтора. Кѣчї, прекѣм зїче *тошѣл Рїшар*, нѣ ам вѣзѣт нїчї одатѣ ун пѣлї стрѣмѣтѣт адѣсеорї дн лок, нїчї о фамїлї скїмѣнѣдѣшї адѣсеорї лѣкѣїнѣа сѣ де прїеаскѣ тѣт де вїне ка ачѣлора че рѣмѣн статорнїчї. Тре стрѣмѣтѣрї адѣк тот ачѣа даѣнѣ ка о ардере. То уна ар фї де с'ар арѣнка колачїл дн фок ка ал скїмѣа дн лок. Пѣстрѣазѣ-пї дѣгеѣа шї дѣ геѣа те ва пѣтра. Де вреї сѣ-пї днѣплїнеѣ треѣїле мерѣї сїнгѣр, шї де вреї сѣ нѣ се фѣа трїметѣ пе алѣт. Пентрѣ ка лѣкрѣторїї де пѣмѣ сѣ кѣшїѣе, треѣзе днѣшї се дїе коарнеѣе пѣ гѣлѣї. Окѣл стѣпѣнѣлѣї фѣче маї мулте декѣт де сѣле доге мѣнї. Лїпѣа днгрїжїреї еѣте маї пѣгѣѣѣ декѣт лїпѣа кѣношїнѣелор. А нѣ прївїгї лѣкрѣторїї е тот атѣта ка шї ашї да пѣнга дн мїлѣ лор. Пре мулѣтѣ днѣкредїре дн алѣїї адѣ тїкѣлошїа мултор перѣоанѣ. Кѣчї, прекѣм зїче а манахѣл, дн треѣїле ачѣстѣї лѣмї, нѣ прїн днѣкр дїре те мѣнѣтѣї че неавѣнд-о. Днгрїжїрїле че ре чїнеѣа пентрѣ сїне сѣнт деѣпѣрѣреѣа фолосїтоар Кѣчї, прекѣм зїче *тошѣл Рїшар*, кѣношїнѣа еѣ пентрѣ омѣл дорїтор де днѣѣнѣѣтурѣ, шї авѣнїї пентрѣ омѣл чел прївїгїтор ка шї пѣтереѣа пент кѣражїл шї черѣл пентрѣ вїртѣте. Де вреї аївї ун каснїк кредїнѣос шї пре кареле сѣл дѣ нѣвї; оаре кѣм аї фѣче? Слѣжѣшїте пре тїне днѣстѣ (Ва ıрта).

INSTITUTUL ALEINII.

АНЪЛ П.

ЖУРНАЛЪ ЛУМЕИ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИАЛОР.

АШІІ, 1846.

№ 40.

23 ІЮЛІЕ.

ПАПА ГРІГОРІЕ XVI.

Ачест суверан Еклізіастік мурі дн урмареа х-
инфламации прічинитъ дін о операціе хірургі-
ла 1-й а луней трекуте днтре ноб ші зече
е де дімінеаць.

Мауро Капеларі, (ачеста ыі ера нумеле пнь
у фі Папъ) нъскът ла 18 Септемврие 1765,
нуміт Кардінал ла 13 Мартіе 1826, де Леон

Ла моартеа ачестуіа ка днтъ кандидат
апроане а се аледе Папъ, деакъ нх л'ар фі
едекат Аустріа, каре унелті а се нумі Піе

XIII. Ачест Понтіф мурі ла 1-й Декемврие
0. Ла Конклавул дін 1831, днтрніт спре
а ун урмѣтор, дупъ че аъ къщігат 26 вотурі

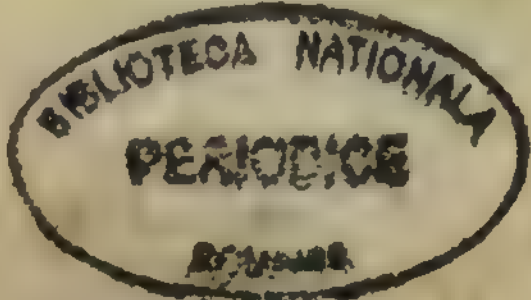
отіва кардіналулі Пакка, нандідатул Ау-
кареле къщігасъ 19, Мауро Капеларі дн-
мажорігатеа прескрісъ де доуе трімі ші

отъ; ші векіл кългър лъ нуме де Гріго-
XVI. Грігоріе XV мурісъ дн 1623.
аінте де а фі кемат ла суверанул-скаун,

Мауро Капеларі съ фъкусъ вестіт прін шіінца са
еклізіастікъ ші прін адънка кунощінецъ а лімселор
оріентале. Де дънсъл се веде публікат ун увраж
фоарте еродіт ампротіва грешелілор фаімосулзі
Тамбуріні де Павіа.

Конклавул дн каре фу алес с'аъ дескіс ла 14
Декемврие 1830, ші ла 2 Февруаріе 1831 фу
нуміт Папъ. Понтіфікатул лзі шінъ чінчіспрезече
аіі ші треі луні.

Андатъ че Папа домнітор аъ днчетат де а
віенці. кардіналул Камерлінг (локоціторул Па-
пей), урмат де клерічій кѣмъреі апостоліче съ
дуче ла патул рѣлосатулзі Понтіф, ыі черчетеа-
зъ рѣмъшіцелє мурігоаре ші прімеша дін мѣна
шефулзі камерей інелул пѣкѣтосулзі. Треі зіме
дупъ ачєаста, ачєст інел ампреуль ку печетеа
буделор нуміт, печетеа де плъмѣ съ еърмъ де
днтѣул шеф а церемоніілор дн фінца тѣтурор
кардіналулор. Кардіналул Камерлінг ціне апоі о

адунаре ку тот ачигаші клерік дн каре дмпр-
пеще тоате функциїе палагулї понтіфікал.

Дупъ дозезечі ші патру де оаре трупл Папеї
фх вълсѣмзїт, дн сеара зілеї а треїа, ъл дук дн
бісеріка сѣнтѣлї Петру, ку ачеїаші помпъ, ка-
реа днкунцїра пе суверанул Понтіф дн церемо-
нїїе соленеле: песте ун деташемент де артилеріе
фаче парте дн кортеїѣ. Трупл асфел вълсѣ-
мзїт сть еспус треї зіле дн параклісул сѣнте-
лор, ку капул днторе спре олтарї ші пічоарїе
атїнгьнд грїлеле че днкїдѣ параклісул. Понзлул
віне аколо де дъ чел де пе урмъ омаїѣ де рес-
пект ші пърере-рѣѣ рѣмъшїцелор мурїтоаре а Па-
пеї прїї сѣртареа пічоарелор лїї пінтре верде-
ліле грїлеї.

Он маре ші стрѣлчїт катафалк сѣ рѣдїкѣ дн
курсул ачестуї тімп дн мїжлокул базїлічеї ватї-
кане. Портретул Папеї рѣпосат ші фантеле че-
ле маї днсѣмнате а домнїеї лїї зугрѣвіте, дн-
фрумѣсѣцазѣ деосебітеле латурї а маѣсолеулї.
Церемонїїе днмормьнтѣреї сѣ днчепѣ дн сеара
зілеї а треїа прїї церемонїа днвѣлїреї труплї.
Че се фаче дн фїнца кардіналулї локо-цїторѣ
а кардіналілор нумїцї де рѣпосатул ші а клерї-
чїлор палатулї. Трупл днкїс днтр' ун днтрїїтѣ
секрїѣ, сѣ депуне апої лїнгѣ капела харулї пѣ-
нѣ дн мїнутул пунереї дн мормьнт.

Сервареа днмормьнтѣреї цїне ноѣ зіле. Кар-
діналії, преоцїї, магістрацїї Ромеї, офїцерїї пала-
тулї понтіфіческѣ, тоцї ачїа днсѣршїт карїї а-
сїстеазѣ обїчнїт ла параклісулїе пѣпешї, сѣнт
фацѣ ла ачеастѣ сѣрваре. Днїаїнтеа лїтургїеї
днмормьнтѣреї, сакрул колецїѣ сѣ днтрїнеше дн
олтарїул сѣнтѣлї Петру, спре а дмпрїї сарчїні-
ле ші дрегѣторїїе нубїлїе атїт пентру гївернїул
Ромеї ші требіле статулї, кѣт ші пентру пѣун-
тру Конклавулї. Дн ачеастѣ адунаре; кардіна-
лії даѣ ку тоцїї ордіне ші іеѣ тоате мѣсурїле че-
рїте де дмпрецїзрѣрї спре цїнереа лїнїщеї пѣ-
влїче.

А зечеа-зі де ла моартеа Папеї, деконул са-

крулї-колецїѣ, кѣнтѣ лїтургїа соленелѣ а сѣнтѣ-
лїї-спїрїт, дн капела хорулї унде с'аз сѣрваре
лїтургїа днмормьнтѣреї. Дупъ Евангелїе ун пре-
дїкатор нумїг дїнаїнте прїї ун декрет понтіфі-
ческѣ сѣ сѣїс дн анвон ші адресазѣ кардіналі-
лор ун кувѣнт соленел ші плїн де гравїтате, дн-
демнїндїї а да кѣт маї днкурьнд ун сѣнт ші
зелос пѣсторїѣ бісерїчеї лїї Іс. Хс. Ла сѣршї-
тул лїтургїеї, кардіналії сѣ днтрїнескѣ дн ноѣ
дн олтарѣ, спре а прескрїе де маї чере требілї-
ца алте мѣсурї. Де аколе порнескѣ дн проце-
сїе ла локул конклавулї. Ії сѣ днкїдѣ дн ка-
пела палатулї нумаї ку шефїї церемонїїлор ші
секретарїул Сакрулї-колецїѣ: аколе сѣ четескѣ
констїтуцїїе апостолїче ші лецїїе конклавулї
атїнгѣтаре де алецереа Папеї.

Одате кардіналії їнтрацїї дн конклав нт ма
пот ешї, ші де есѣ нумаї пот їнтра. Алецереа
Папеї нумаї тї фаче сѣ рѣсѣлѣ таршїї плькѣтѣ
аер ал лїбертѣї. Полїцїа локулї есте днкїр-
дїнцагѣ унїї офїцерѣ мїреан че поартѣ тїтлї
лїтар де Марешал а конклавулї. Ел локѣл
кеар дн палат, цїне кеїле, ші нумаї лїї сїнт
тї дат дрїтул де ал дескїде саз де ал днкїдѣ

Нїмьнїї есте ертат а їнтра аїче ші конклав
стелор ле есте опрїтѣ комунїкацїа ку чїї де
фарѣ, ку тоате ачесте ії прїмесѣ візїте ла фер-
стрїїка ушеї (Sportello) дар тот-деаїна дн фї-
ца а патру Ascollators, ахзїторї сѣпърѣторї, дн
ла невоє трекуторї ку ведереа днсѣрчїнацї а
трола ворбїле ші цестурїле лор.

О їнтраре партїкуларѣ есте менїтѣ нумаї
Амбасадорї. Ії вїн аколо унїл кѣте унїл ші
маре помпъ; спре а презента Сакрулї-коле-
нолїе лор скрїсорї кредїтїве. Кондушї де
рашалул конклавулї дн сала де аудїенцїе
днкредїнцазѣ кредїтївелор кардіналулї локо-
торїї ші алтор треї шефїї днсѣрчїнацї де аї пѣ
Екселенцїїе днцензїкеазѣ, пресѣнцїїе-лор
дн пічоаре ші коперїцї ла фачѣ, пентру кѣ

семене дмпрецураре съ зиче къ кардиналі днфъ-
лошазъ маестатеа дівинъ а Понтіфалі-рефе.

Алегъторіи съ днтрѣнескѣ де дохе орі не зі дн
конклав днаінте ші днфъ амеазъ-зі, ші ачеастъ
формалітате съ дносеще нѣнъ че кандидатул аѣ
къщигат челе дохъ тріим де вотурі, нумѣр черут
спре а фі алес. Дн тот тѣмпул конклавлуі во-
туріе се ардѣ ші фумул хъртіеі сакре есъ прін
о цевіе де фер еспусъ прівіреі публікулуі. Ачеа-
стѣ церімоніе съ нумеще Фумеда.

Ла 11 ші ла 5 оаре, мулпімеа съ дндеастъ ла
палатул містерік, ші ку окій цінтіці ла тѣва пре-
фетікѣ ка марінарѣ ла вѣсолъ, популул роман
шші ащеантѣ аиче соарта: деакъ фумул есъ Папа
нѣ-і фѣкут, дакъ нумаі есъ ел есте фѣкут.

Кѣт цѣне алецереа клерѣл роман съ піерде дн
рѣгѣчнші ші тоате ашѣзѣмѣнтеле атѣт мірене кѣт
ші еклізіастіче сѣнт дн пічоаре, мергѣнд дін бі-
серікѣ дн бісерікѣ съ се днкіне. Дн фіе-каре
дімінеацъ преоціі Ромей се адн ла зн лок, пор-
нескѣ де ла бісеріка сѣнтѣлуі Laurenla Damas
ші съ дндреантѣ дн процесіе спре конклав кѣн-
тѣнд літанііле сѣінцілор, нѣнъ че дндурареа че-
рѣлуі ші а алегъторілор дѣ турмеі зн пѣстор.

Sunt patres modeste de alepore de Pap.

Дн зілеле ноастре, модул чел маі днтревѣт
есте ачела ал *Skpſinslſſ* саѣ вотѣл прін білет.
ачест скрѣтінѣ, деші білетѣл се дѣ днкіе, нѣ е-
сте нѣчі кум секрет; кѣчі фіе-каре кардиналѣ
днскріе нуміле сѣѣ де десѣнтѣл нумелѣі кандида-
тулуі че-л нумеще ші апоі білетуріе се четескѣ
дн глас маре. Дн дутереа Булей а 15-а Папей
Грігоріе, челе дохе тріим де гласѣрі сѣнт неапѣ-
рате пентру ка зн Папѣ съ фіе алесѣ днпре ка-
моане.

Ал доіле модѣ есте ачела ал *актесіеі* (ассес-
іон). Се поате тѣмпла ка зн кардиналѣ съ ка-
дѣте цнмѣтатеа гласѣрілор, ші нѣ-і ліпсеще де-

кѣт нумаі зн гласѣ саѣ дохе пентру ка съ аѣнѣ-
гѣ де а аѣе челе дохе тріим де вотурі, ші
къ тотѣші гласѣріле каре сѣнт контраріе стѣ-
русекѣ нумаі декѣт пентру зн алтѣ преватѣ. Фі-
інд де неапѣратѣ невое ка ачеастѣ стѣрѣнѣ
еъ аѣѣ зн канѣт, дмпротівіторіі се аплеакѣ де
а се зні ку пѣререа челѣі маі маре нумѣрѣ; дн-
сѣ фѣкѣнд ачеаста. еі протестеазѣ оаре-кум прін
формѣла че еі днтревѣнѣазѣ. Дн лок де а се
слѣжі ка дн скрѣтінѣл ордінарѣ де кѣвѣнтѣл *eli-
go* алесѣ, еі се слѣжескѣ ку кѣвѣнтѣл *accedo* мѣ
плекѣ. Ачѣа каре нѣ воескѣ а се дндупліка дн-
скріѣ не білет *accedo nemini* нѣ мѣ плекѣ пент-
тру нѣмінеа.

Кѣнд інтрѣціле дісѣнѣ дн де аѣнѣсѣ не Са-
крѣл-колеѣнѣ пентру ка нѣміне съ нѣ аѣѣ фоло-
сѣл, ші къ есте де темѣт ка ачеа старе де дм-
прецѣрѣрі съ нѣ цѣ днделунѣ ші съ нѣ се трѣ-
гѣнезѣ інтерегнѣл папалѣ, кардиналі, адесері
пентру а фаче алецѣреа маі леснѣчѣоасѣ. се дн-
воескѣ де а алеѣе пре кѣціѣа дінтре дѣншіі, пре
каре-і днсѣрѣчѣнеазѣ де а нѣмі Папѣ, дндаторін-
дѣсе де а ратѣфіка алецѣреа лор. Ачеста-і ал
треілеа модѣ де алецѣре, ші ачеаста се зиче але-
цѣре прін *компромісѣ*.

Днсѣрѣшѣт ал патрѣлеа модѣ есте алецѣре прін
інспіраціе кѣнд се тѣмплѣ ка кардиналі се фіе-
знѣці днтре еі пентру а нѣмі не локѣ не знѣл дін-
еі, ка кум сѣнтѣл-спірітѣ ле ар фі днсѣфлат а-
чеастѣ алецѣре. Ачест модѣ де алецѣре се фѣ-
чеа маі ку самѣ дн веѣрѣло челе дінтѣѣ а ле
бісерічѣі: нуміреа прін акламацие саѣ стрігаре а
ноулуі Папѣ, ар доведі къ ачест модѣ днкъ нѣ
есте ку тотѣл дат хѣтѣреі. Есте де днсемнат къ
дн ачест де не ымѣ модѣ де алецѣре, Франціа,
Аустріа, Спаня ші Португаліа, акѣрора реѣі се
нумескѣ де бісеріка католікѣ: маестѣці пре кре-
шінеаскѣ, апостолікѣ, католікѣ, ші преа кредін-
чѣоасѣ, аѣ фіе-каре дрептѣл де ескѣлзѣе саѣ де
а дндіпѣрта не зн кандидат. Днсѣ ачест дрептѣ

де есклузіе ну се
поате унелті декът
нумаі кѣте о сінгу-
рѣ датъ де кѣтрѣ
фіе-каре дін ачесте
патру путерніцій; ші
дакъ дунѣ ачесте
патру протестанцій,
Сакрул-колецій стѣ-
рте дналеціреа луй
аноі кандидатъ рѣ-
мѣне бунѣ алесѣ.

Папа доминаторѣ
астізі с'аѣ алес прин
Скритін. Конклавул
Сакрулеѣ - колецій
н'аѣ цінут декът
нумаі доуе зіле, дн-
чевут ла 14 Іуніе,
с'аѣ днкіет ла 16.
Ел аѣ алес де Па-
пѣ пре кардіналул
Іоан-Марі, Архіе-
піскоп Епіскоп дін
Мала, дін фамиліа
контілор *Maclai*,
Ferreti, нѣскут ла
Сініагліа, дн ста-
туріле вісерічеі, ла
13 Маѣ 1792. Ел
аѣ лхат нуміле де

Піус ал IX-ле днтру амінтіреа Папії Піус ал
VIII-ле каре аѣ фост алесѣ Папѣ, фійнд ашіж-
дереа Епіскопѣ д'Імола. Сімплу преот ел се
консекрѣ маі днтѣй кѣ администрація унѣ мѣк а-
шѣзѣмѣнт днтѣмее де тн сѣріманѣ петрарѣ, ші
сортіт де а да адѣпостіре піетрарімор ші лемна-
рілор. Сѣв Папа Піус ал VII-леа фѣкѣндѣсе аѣ-
діторул Монсеніорулѣ Мусеі, вікарул апостолікѣ
ла Хілі дн Амеріка, ел десвѣлі днаінтеа презі-

ПАПА ГРИГОРИЕ XVI.

дентулуі ачестеі ре-
публіче атѣта вѣр-
бѣще, днкѣт гѣвер-
нул Хіліан алунѣ
ші пре вікарѣлапо-
столікѣ ші пре аѣ-
діторул луй. Ла ре-
турнареа са де ла
Хілі, ел аѣ фостѣ
днѣлпат ла прела-
тѣрѣ, де кѣтрѣ Ле-
он ал XII-ле, ка-
ре л нумі президент
челуі днтѣй ос-
пісѣ (ашѣзѣмѣнтѣ)
дін Рома, адікѣ ла
челеврѣл оспісѣ а
луі Сѣнтѣл-Міхаіл
де ла Ріпа-Гранде,
Ел цінут президенція
ачестѣі ашѣзѣмѣнт,
пѣнѣ ла анул 1827,
епокѣ дн каре ел
аѣ фост днаінтіт ла
вреднічіа де Архіе-
піскопѣ де Споле-
то. Дн анул 1832,
кардіналул Цѣсті-
ніані пѣрѣсіндепіс-
капатул д'Імола,
Монсеніорул *Maclai*

Фереті, аѣ фост нуміт дн локул луй. Іатѣ де
унде-і віне дндоітул луй тітлу де Архіепіскопѣ-
Епіскоп де Імола. Ел резедѣт тот ла Імола, дѣ-
пре кѣм шезѣсѣ ші ла Сполето. Ел аѣ фост про-
кламат де кардіналѣ дн консісторѣл дін 14 Де-
кемврие 1840. Ел вені ла Рома пентру ка сѣ-ші
ісе капела кардіналѣ, ші се днтѣрнѣ дн епархіа
луі, унде се аѣла днкѣ ла 10 Іуніе, кѣ шесе зіле
днаінтеа рідікѣреі сале ла вреднічіа де Папѣ.

N. Мѣкѣрескѣ.

DANIEL OKONEJ.

Дигре тоці трѣторіі де акум, німе нѣ есте а-
 де мѣлт лѣудат ші де крітікат ка О Конел.
 тѣ уреще, челалалт днзееще лѣкрѣріле сале;
 мѣлці се мѣарѣ де дѣнстѣ ка де о арѣтаре
 рѣ есемплѣ. Ноі воім а черка спре а лѣмѣрі
 ріуріреа честѣі вестіт вѣрват.
 Ніне н'аѣ аззіт деспре Індіені, пре каре четѣ-

ценіі а статѣрілор [уніте тѣ вѣна претѣтіндене,
 фемеіле ші копії лор учідеа сеаѣ тѣ алѣнга дін
 пѣмѣнтѣріле стрѣвѣнілор лор дн дешертѣрі де-
 пѣртате, кѣмкѣ де асеміне ненорочіці се аѣла ші
 дн Еѣропа ші кѣ ліберії Енглезі урмаѣ тот аша,
 есте маі пѣцін кѣноскѣт, ші тотѣші Ірланда нѣ
 есте аша де дѣпѣртатѣ де ноі.

Патрѣ секѣлі (всакурї) — де ла 1172 пѣнь 1612 — цїну вѣнареа де оаменї, кареа Сасїї кучерїторїї пѣвѣлїторї, фѣчеа асхїра Челтїлор, стрѣлѣхїторїлор Ирландеї. А оморї не Челтїї. нѣ ера дестѣл урѣ, чї дѣнкѣ шї мерїт. Ын де нѣ се путеа гѣсї оаменї, аколо се дѣрма лѣхїнцелє лор шї се нїмїчеа сѣмѣнѣтурїлє лор. Ку ун кѣвѣнт: Челтѣл ера трѣтат ка шї ачїї дїн Амерїка, ка шї Аравїї дн Алѣерїа. Ку тоате асте, лѣхїторїї Ирландеї нѣ се лѣсѣ а се десрѣдѣчина; Челтѣл се цїну дн некѣлкателе пѣдурї шї мѣнцї а ле патрїсї сале.

Маї ла зрмѣ тїмѣл атот-пѣтернїк ера се тѣм-пеаскѣ пѣнь шї ура нещеарсѣ, де н' а фї дн-тре-венїт о нѣхѣ неамїчїре. Реформацїа дїсвїнѣ не протестантї шї не католичї, че сѣ фѣчеа де кѣтрѣ Сасїї, шї Челтїлор ера де адѣнсе пентрѣ пренѣс; иї се цїнеа таре де традицїе, — чїнд зрмѣрїцї 13 анї — де ла 1612 пѣнь ла 1625 — ку ун зел турват де кредїнцѣ шї алѣнгат дїн тоата провинцїе Ылстер; днсѣ дн пѣтере крещеа, пентрѣ кѣ о парте де Сасїї днкѣ ераѣ католичї шї днпѣр-цеа соарта зрмѣрїцїлор.

Кѣнд їсѣхїнї гѣера революцїоналѣ, капѣл лѣу Карол I ера адѣсе не ешафот, шї мѣна чеа де фер а лѣу Бромвел апѣкѣ фрѣл, — де ла 1625 пѣнь ла 1660 — Челтїї пар се адѣнѣ шї рѣмасѣ ре-цїетї, шї каса Брѣнсвїцїкѣ тї аѣлѣ кредїнцїшї прїнцїпїлор пѣнь атѣнче шї днкурѣкѣ рецїзнєлє лор дн нѣхѣ гѣерѣ — де ла 1660 пѣнь 1692.

Дѣпѣ кѣм фѣрѣ иї трѣтацї маї наїнте ка неоаменї апої ка ерїтїчїї, аша се трѣтѣ акѣм ка трѣдѣто-рїї статѣлѣї. Есемѣтареа шї конфїскацїа се кема омор шї трѣдарє; ку тоате асте зрмѣрїрї ераѣ норок. Мѣлцї нѣбїлї фѣрѣ вїктїма астор неноро-чїрї, шї дешї крѣд, тѣтѣшї се трѣта Челтѣл акѣм ка омѣл, шї прїн мїжлокѣл формелор лѣцѣїте нѣ мїте лѣцїлє педенсеї, мартїрїсацїї — де ла 1692 пѣнь ла 1778, — кареле сервеа не англєзїї, а чєла ера протестант шї посєда локѣрї, путеа се асѣпреаскѣ не Ирландєзѣл дѣнѣ пѣлѣчєре; непѣ мїнтенїлор, католичїлор шї Челтїлор ераѣ недѣ гѣдѣїте дрептурї персоналє; мѣрѣнїрєлє авєрє шї а лїбертѣцїї тї адѣчеа амїнте дн фїєкаре мо-мент де скѣлѣвїа лор, шї тотѣшї крещеа асѣпрїї дн нѣмѣр шї дн пѣтере. Кѣнд гѣера неатѣрнѣ реї дн статѣрїлє-нїте, кѣнд революцїа францєз черѣ ацѣторѣ пѣтереа стѣцѣгѣторїлор дн алл парте — де ла 1778 пѣнь ла 1800, — пар сѣ вѣзу їстї невоїнї ла днгѣдѣїреа ушѣрѣрїлор. Дѣ днрїрїреа челтїк-католичѣлѣ попор, крещеа дн асѣлѣ де град. днкѣт кѣмпѣна а англо-протє-станцїлор пропїєтарї, се пѣреа аменїнцатѣ, пѣ-трѣ карє дн англ 1800 їндепенденца дн зрмѣ-реа лѣцїслапїєї днфїїнцатє дн ун парламент дн Дѣвїлн, се рѣдїкѣ, шї репрезентацїа Ирландеї сѣ стїнсе ку парламолѣл рєгал дн Лондра. Асѣ есте нѣмїта нїонѣ, акѣреї рєстаторнїчїреа се дн самнѣ ку кѣвѣнтѣл рєпєал.

(Ва зрта).

INSTINKTѢL ANIMALILOR.

(Зрта).

Рєлапїа, че трєбує сѣ се гѣсаскѣ днтре део-есѣїтелє анїмалє де ачєлашї цєн, сѣл днтре де-осѣїтелє цєнурї, есте асємїнеа рєгулат повѣцїї-тѣ, де нїше їнстїнктурї натуралє. Ынєлє вїєцѣ-

ескѣ сїнгѣратїчє шї кѣте одатѣ нѣ стѣр дн чїнѣтатє, нїчї не ун анїмал де сонѣл лор, прєк-авєм де есемплѣ Пажѣра; алтєлє сѣ знескѣ кѣрдурї нѣмєроасє, шї фїє-карє їндївїд сє днлѣ

жеше де апърареа днтредеї соціетѣї, адунѣнд
ла хн лок родул остенелѣлор лор.

Асоціатїле фѣкѣте де анїмале сѣнт знеле вре-
мелнїче, алтеле статорнїче, шї се д-осебеск дѣ-
пѣ ачеїа шї дн алте прївїрі.

Ачеле че не аратѣ маї пѣцїн декѣт орї каре
їнстїнкѣ а знелї соціабїлїтѣї, сѣнт ачеле днтѣм-
пѣлѣтоаре, каре се фак маї ку самѣ де оаре-каре
анїмале вѣнѣтоаре прекѣм сѣнт: лѣпїї шї хїенїле
шї аѣ де скопѣ а рѣпї сѣл ашї рѣспѣлїтї ура че
поартѣ вре хнї алт анїмал, дѣпѣ каре ларѣшї
сѣ дмпрѣшїе сѣл сѣ чезартѣ маї днтѣї еї дн-
тре еї.

Касторѣл де Канада есте чел маї днсѣмнат
днтре розѣтоаре пентрѣ соціабїлїтатеа шї їнду-
стріа са, дн тїмпѣл верелї ел вїенѣще сїнгуратїк
прїн борте сѣпате дн малѣрїле рѣзѣлор шї а
лакурїлор; днсе кѣнд се апропїе фрїгїл, пѣрѣ-
сеше адѣпостѣрїле ачесте шї стрѣнгїндѣсѣ маї
мѣлї, днчеп а констрѣї дмпрезнѣ о лѣкѣїнѣ
пентрѣ ларнѣ. Спре ачест скопѣ еї алег локурї-
ле челе сїнгуратїче а ле Амерїчеї септентрїонале
їнде адунїндѣсѣ кѣте дохе шї треї сѣте, дїсѣл-
лескѣ тот їнстїнкѣл лор де архїтекѣтурѣ. Маї
днтѣл днсамнѣ лѣкул їнде аѣ се-шї ашѣзе лѣ-
кѣїнѣ, каре есте тот-деаѣна не їн лѣкѣ сѣл пе
їн рїѣ, апої пентрѣ ка сѣ цїе ана тот пѣнѣ ла
ачеа днѣлїме, фак о езѣтурѣ де трѣнкї де ар-
борї, пїнтре каре пѣнї вразде шї пїетре; лар не
деасѣпра о тенкѣлескѣ ку о мїгмѣ че се днвѣр-
тоашѣ маї не їрмѣ фортетаре. Ачестѣ езѣ-
турѣ аре дндебѣще кѣте 11 пѣнѣ ла 12 пїчоа-
ре де лѣрїїме ла базѣ шї кѣте одатѣ аконопїн-
дѣсе де велетале рѣмѣне вечнїкѣ. Дакѣ-ї ана
сѣлѣтѣтоаре, езѣтура нѣ есте де неѣоє; лар ла
апеле челе курѣтѣоаре, дѣпѣ че о гѣтескѣ, кас-
торїї днчеп а тѣїа керестеаоа дїн сѣсѣл анеї,
розїнд трѣнкѣрїле арборїлор ку дїнѣї лор чеї
тѣеторї, дѣпѣ каре курѣл рїѣлїї о дѣче пѣнѣ
ла езѣтурѣ їнде лѣкрѣторїї днатѣ днчеп кон-
стрѣїреа маї мѣлтор колїбї дестїнатѣ а фї лѣкѣїнѣ

ла а 2, 3 сѣл маї мѣлте фамїлїї. Дн фїс-каре
сѣнт дохе рѣндѣрї, дїн каре хнїл есте дн апѣ,
шї алѣл деасѣпра, чел дїнтѣл сѣлжеше де ма-
газїе пентрѣ провїїїле де рѣдѣїнїї скоарѣ шї а.
лар чел де ал доїле есте лѣкѣїнѣа касторї-
лор: їша прїн каре комѣнїкѣ ачесте сѣ дескїде
дн апѣ, не лѣнѣгѣ каре магазїа маї аре днѣл о
їше каре рѣспѣнде афарѣ, шї каре сѣлжеше де
днраре кѣнд днїаѣл ана. Оїнїї кредеаѣ кѣ
коада чеа овалѣ а касторѣлїї арфаче треаѣа ї-
нелї мїїстрїї де тенкѣїт; днсе її лѣкреазѣ нѣмаї
ку лѣбїле де дїнаїнте шї ку дїнѣїї чїї тѣеторї.
Днсѣлрїшїт тот лѣкрѣл ачесте тѣл фак дн дохе
треї нопїї шї нѣ сѣлѣр ом дн вечнїїтате, ѣа дн-
кѣ кїар гата де ар фї лѣкѣїнѣеле ле пѣрѣсѣскѣ
шї фѣл даѣл тѣл сїмѣл не апроане.

Соціетѣїле челе перфекте сѣнт маї раре дн-
тре пасїрї декѣт днтре мамїѣре, ку тоате аче-
сте сѣ аѣлї їн фелде вравїе не ла Капѣл Бѣнелї-
сперанѣе, каре вїенѣлескѣ дн кѣрдѣрї нѣмероасе
шї-шї фак кѣїѣурїле сѣл їншопрон фѣкѣт де стѣх
дмпреѣѣтурѣл їнїї арборе. Днсе класа їнскте-
лор, не днфѣлдошазѣ їнстїнкѣл соціабїлїтѣїнеї дн
чеа маї маре депїїнѣтате. Кѣїѣурїле веспїлор
алѣлїїте дїн мїчї фѣрѣмеле де пѣтрегаїрї де
лемн, фатѣрїї алѣїнелор, че сѣнт атѣл де мїнѣ-
нат констрѣїїї шї мошѣноаселе фѣрнїчїлор сѣнт
дестѣле есемїле пентрѣ а доведї ачест адѣлѣр.

Алѣїнеле днфѣлдошазѣ днѣл їнстїнкѣл мѣлѣ
маї мїнѣнат че регулеазѣ релѣаѣїа днтре лѣкрѣ-
торї шї регїнѣ (матѣл) їнстїнкѣ че асѣмѣнѣазѣ
соціетатеа алѣїнелор ку ачеа а оаменїлор.

Алѣїнеле (мѣлѣ де мїере) каре сѣнт де орїїї-
не дїн Гречїа, шї не каре омѣл леаѣл транспор-
таг дн тоатѣ Еѣропа дн Амерїка септентрїоналѣ
пѣнѣ шї дн Афрїка нордїкѣ, вїенѣлескѣ дн коло-
нїї кѣте де 10—30 мїї лѣкрѣторїї нѣмїїї сѣлїлїї
дн каре сѣл гѣсескѣ кѣте 6—8 сѣте бѣрѣаїї сѣл
трѣнторїї шї нѣмаї о сїнгѣрѣ фемее нѣмїїтѣ регїнѣ
сѣл матѣл, каре аре пѣтере де а порончї лѣкрѣ-
торїлор ка о доамнѣ. Еле тѣшї нѣн лѣкѣїнѣа дн

борта знії арборе саї дн днадіне щнвеїе прег-
тіте де оаменї; унде нумаї лукрѣтоареле фак
тоатѣ треаба, фїнд дмпрцїте пентрѣ ушурїнца
лор: дн адунѣтоаре де чеарѣ, адунѣтоаре де
міере шї орѣндѣтоаре, каре стаї сув повѣпуї-
реа регїнеї, ачесте дїн урмѣ сѣ днгрїжѣскѣ де
скоатереа пїлор шї де едукація лор.

О алвїнѣ адунѣтоаре де чеарѣ, пентрѣ а фаче
реколта, днтрѣ днтр'о флоаре вїне дїсвѣлїтѣ,
че аре стамїнеле днкркате кѣ пїлбереа нумїтѣ
де вотанїшї *полен*, каре сѣ прїнде де перїї а-

флѣторї пе трїпхл їнсектеї. Пе лїнгѣ ачеаста
алвїна маї деспрїнде де ла флоаре о матерїе рѣ-
шїноасѣ нумїтѣ *прополїс*, пе каре аместекїндѣо
кѣ поленѣл, о стрїнде дн мїчї гемурї шї о вѣрѣ
дн аднкрѣтура че аре ла пїчоарїле де дїнапої;
шї аша сѣ дѣче ла щнвеїѣ пентрѣ а сѣ дескрѣ-
ка. Лукрѣрїле дїн нѣунтрѣ сѣнт маї комплїка-
те: маї днтѣї алвїнеле асупѣ тоате вортїїле
лѣкїїндеї лѣсїнд нумаї о днтраре нумїтѣ *ордїнїш*.

(*Вашта*).

МОШЛА РІШАР.

(*Урта*).

Мошл Рїшар не сфѣтѣще сѣ лѣзм вїне амїн-
те шї се не днгрїжїм де днсшї лѣкрѣрїле челе
маї мїчї, пентрѣ кѣ сѣ днтѣмплѣ кѣ о мїкѣ не-
лѣаре де самѣ прїчїнѣще зн маре рѣї. Ел зї-
че: „прїн лїпса знїї кѣї, поткоава калѣлїї се
пїерде, дїн лїпса поткоавеї пїердем калѣл шї фѣ-
рѣ кал фїнд, кѣлѣрецїл днсшїї пїере, пентрѣ
кѣ дншманѣл ѣл аднїнде шї-л омоарѣ, шї тотѣл
есте пентрѣ кѣ нѣ аї лѣат сама ла кѣїл пот-
коавеї калѣлїї сеї.“

Акѣм дестѣл вам спѣс, прїетїнїлор меї, асупра
лѣкрѣлїї шї прївїгерееа че треѣе а аѣеа пентрѣ
треѣїде ноастре; днкрѣ сѣ кѣвїне а маї аѣе шї
еконотїе де воїм а асїгѣра резултатѣл лѣкрѣлїї
нострѣ. Дакѣ зн ом нѣ щїе а еконтїсїї пе кїнд
кѣщїгѣ, ва мурї фѣрѣ а аѣеа зн бан, дешї дн тот
курсѣл вїеѣей сале, с'аї нѣс пе лѣкрѣлїї. „Кѣкѣт
ѣкрѣтѣрїа е *грасѣ*, *зїге тошл Рїшар*, кѣ атѣта
дїата ва фї маї сеакѣ.“ Мѣлте аѣерї сѣ кел-
тѣск тот атнїче кїнд еле се кѣщїгѣ, де кїнд
фемеїле аї лѣсат фѣрка шї колѣнїл. пентрѣ а
се адѣна ла масѣ кѣ чаї, шї де кїнд ѣрѣѣцїї
ѣїнд понѣї, аї прѣрїїт секѣреа шї чокаѣл.

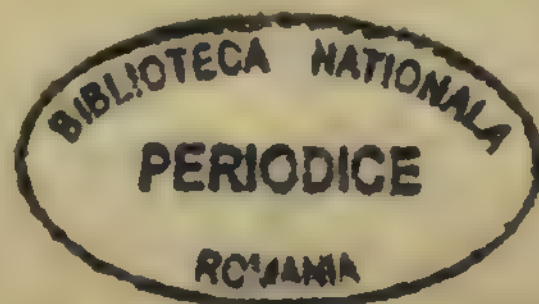
Дн алт алманах се зїче: де вреї сѣ те дна-

ѣѣещї, нѣ днѣѣца нумаї кѣм се кѣщїгѣ дар шї
кѣм се їкономїсеще. Індїїле н'аї днѣѣѣїт пе
Еспанїолї, пентрѣ кѣ келтѣелїле лор ера маї марї
декѣт венїтѣрїле.

Дечї лѣсадїѣѣ де келтѣелїле челе мекѣмпенї-
те, шї маї пѣцїн вѣ ѣеї тѣнгѣї де аспрїмеа тїм-
пѣрїлор, де днгрѣѣереа даждїїлор шї де цїнерееа
днповорѣтоаре а касеї. Кѣчї, *прекрѣт зїге то-
шл Рїшар*, „вїнѣл, мѣерїле, кѣрїїле шї кредїнѣа
рееа, днпѣцїнеазѣ аѣереа шї спореск неѣоїле. Маї
мѣлт сѣ келтѣеще спре а дндестѣла о поѣтѣ дї-
стрѣматѣ, декѣт спре а креще дої фїї.“ Поате
сокотешї кѣ пѣцїн чеаї, вр'о кѣтеѣа чокале де
понѣї, знеорї ѣѣкате маї делїкате ла масѣ, чеѣа
маї мѣлтѣ елеганѣѣ дн дмѣрѣкѣмїнте, шї дїн кїнд
дн кїнд нїскаїѣа десѣтѣрїї, нѣ пот фї вѣтѣмѣ-
тоаре, дар адѣѣенїѣѣ амїнте чеѣа *че зїге тошл
Рїшар*: Пѣцїн адѣоїт кѣтеѣа орї фаче мѣлт.“
Ферешїте де келтѣелїле челе мїчї. О мїкѣ зндѣ
есте дндестѣлѣ пентрѣ а акѣфѣнда зн ѣас маре.
Делїкатеѣа гѣстѣлїї адѣѣе сѣрѣѣїе. Ачїї неѣѣнїї
фак оспещеле, нар днѣеленїїї ле мѣнѣнѣѣ.

(*Вашта*).

INSTITUTUL ALBINEI.

АНЪЛ II.

КОЛНА ЛОМІІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 41.

1 АВГЪСТ.

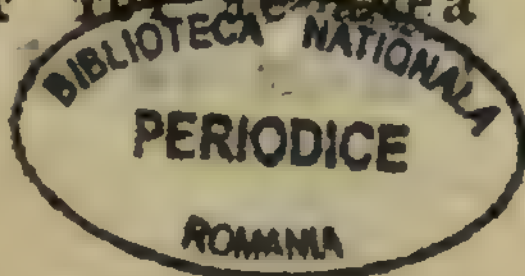
ІNSTINKTЪЛ АНІМАЛІОР.

(Анкеере).

Дупъ ачеаста дичеп а конструі фагуріі, че сѣнт
дестінаці а служі де альпост мичілор ші де ма-
газіі провізіілор, ачесті фагурі сѣнт формаці дін
чеаръ, де о матеріе деосебітъ, че се куледе де пе
плънте, ші каре сѣ секретезъ тот-одатъ ші де
албіне, прекум се секретезъ тоскѣл, атвѣра ѳ,
де кѣтръ алте анімале. Фагуріі сѣнт компуші
дін дозе рѣндурі де целъле (алвеоле) ексаконіче
ку базъ пірамідаль ші лініте уна лѣнгъ алта; еі
сѣнт дндеовще прівші де фундул шѣбенлуі ші
пѣруреа паралелі ку пѣреціі, дикѣт пінтре еі се
афлъ о микъ снаціе дешартъ, пе унде умѣлъ ал-
біне. Целъле сѣнт даръ орізонтале ші дескі-
се ла ун капѣт. Албініле днѣрчінаде ку лѣкрул
ачеста, тае маі днтѣ чеара дн мичі ашкіоаре ші
апоі о ашазъ ку о фѣарте маре гівѣчіе. Челе
маі мулте дін ачесте борте сѣнт тот-одатъ ачеа

мѣріме, таръ алтеле сѣнт маі марі аступате ла
амѣндохо капетіле ші сѣнт нуміте целъле ріга-
ле (ботче), пентру къ дн еле се формаезъ реці-
на. Кѣнд албінеде азъ адунат провізіе де полен
ші міере ку дмѣлшугаре, о пѣн дн целъле ші о
аконѣр ку ун капак де чеаръ.

Дакъ фагуріі прівн вр' о днтѣмпіаре деосебітъ,
сѣ дичеп а се днѣпрінде, атѣнче албініле каутъ
аі спріжіні ку днадінсе колоане ші аркаде фѣку-
те де чеаръ. Барваціі (трѣнгоріі) прекум ам маі
зіс, ну се дмпѣртѣшѣскѣ ла лѣкрул албінілор,
ші кѣнд ну маі сѣнт ничі де ун фолос, албініле
лѣкрѣтоаре тѣ омоаръ, днѣпѣндѣ ку ачіле лор.
Ачестъ карносіре се урмеазъ де ла Іудіе пѣнѣ
дн Август, ші ну се мѣрѣнѣше нумаі дн трѣн-
торіі чѣі бѣтрѣні, даръ се днтінде ші аспіра мѣ-
члор де партеа вѣрѣтеаскѣ. Фемсеа (реціна

акічеле лор пінпрецур ші прін схіме а арѣта
куріозітате, міраре ші фрікъ. Дупъ ачеаста се
днѣнтърѣла о дндепъртаре де о міль де ла
вас; днчепънд тот-одать де а вѣсла, ка ші
кѣнд ар фі дндрѣснѣт а се апропіе маї мулт.
Ачеаста възнд капітанул Моррел, дестінесъ ун
стеаг алъ спре семн де пріетеніе ші ле арѣтъ
маї мулте шірагурі де мърцеле ші алте лукрурі
лучітоаре ла соаре. Прін ачест кін тї фѣку а
се апропіе де вас; дарѣ дндать че възурѣ фе-
лурітеле одгоане, тї кунрінсъ о фрікъ аша де
марс, днкѣт кѣтва тімп треку пѣнь че-ї дндупле-
къ а се сѣі не ковертъ. „Днтре тоці днсемнѣхъ
не унѣл скріе капітанул Моррел, не каре-л ші
лукѣу де шеф а Інсуланілор, ші, дн ліпсъ де алт
нуме маї потрївіт ѣл нуміѣ Нерон. Ел ера де о
таліе уріешъ авеа о прївіре мърсацъ ші плінъ
де новілігате, ші фоарте чндат днподовіт ку фе-
луріте скоіче ші флорі че пурта анінате ла кап,
ла гѣт ші ла мїжлок, кѣнд де алтъ парте бра-
целе ші пічоареле салс ераѣ декорате ку інеле
ші брѣцеле лукрате дін челе маї фрумоасе ко-
верті де броаскъ пістоасѣ. Дупъ кѣтва тімп мї
се нїмері ал дндуплека съ вїе не ковертъ ку
кѣціва дін аї сѣі; каре ші урмѣ, днсъ дупъ мул-
тъ дндоналъ ші гѣндїре. Чїне ар нѣте съ дескрїе
акурат мірареа лор кѣнд се възурѣ не ковер-
тъ? се пѣреа кѣ-с муці ші фѣръ сїмшїре, днкѣт
нічі пічоареле нѣ-ші мїшкаѣ пѣнь че нѣ лукѣу
не Нерон де врацѣ прѣумѣлѣндул ші арѣтъндѣу
челе маї чїне манїере де політецѣ.“ Възнд
пуртареа чеа плѣкутъ капітанул Нерон днчепу
пѣцін кѣте пѣцін аші вені дн сїне, ші а арѣта о
марс куріозітате; апої ку нѣдалъ черчестъ катар-
гуріле, вѣнтр леле, коверта, одгоанеле, ангереле
ші тот че-ї ешѣ днѣнте, трекунд де ла ун о-
бїект ла алтул, піпѣндѣле ку амѣндѣу мѣніле
днтревѣнд де днтревѣнцареа фїе-кѣруїа лукрѣ,
ші фѣръ а ащента рѣспунс тречеа ла алт обїект.
Днсѣършіт днчепу а сѣлта ка ун небѣн, акѣм
рѣзнд, акѣм арѣтънд семне де міраре; ші кѣнд

ї се пѣреа вре ун лукрѣ маї деосебїт стрїга Рет-
сїлтер адїкъ фрумос. Асемїне се інтересаѣ ші
компанїонїї сѣї де обїектеле че-ї днкѣнѣура, дарѣ
дн фїїнца шефѣлуї лор нѣ кѣтезаѣ аші еспріма
бѣкурїа лор. Капітанул Моррел посте не Нерон
де а се погорї дн нѣвнтрѣл васѣлуї, днсъ аче-
ста рефѣзѣ, пѣнь че треї дін оаменїї сѣї нѣ се
вор днкредїнца деспре ачеастѣ днфрікошатѣ дн-
трепрїндере, кѣрора ле ші порончі де а мерце,
днсъ ії се сѣпѣсѣръ порончії де сїлѣ. Дечї, авїе
се погорїръ ашіа ші фріка дѣду лок мїръреї
ші уїмїреї, маї алес възнд днсѣмнатѣл нумѣр де
сїнеце пістоале ші сѣбїї; ії тші копереаѣ окїї ку
мѣніле ші стрїга Рет-сїлтер. стрїгѣт че се ре-
пѣта ші де кѣтрѣ компанїонїї лор де не ковер-
тъ. Апої ле арѣтъ о оглїндѣ, ла акѣріа ведере
тї ловї гроаза, днкѣт кѣтева мїнѣте ка ші дн-
лемнїці кѣтва нѣл ла алтул, маї мулт піронїн-
дѣшї прївіреа ла кїпул днфѣцѣшат де оглїндѣ,
не каре кѣносѣндѣул а фї фана лор чеа неагрѣ
ка аваносѣл фѣчеаѣ челе маї дїшенѣате грїмасѣрї,
сѣ днвѣрѣдошаѣ, рѣдеаѣ ку хохот ші урлаѣ де
бѣкурїе.

Нерон аѣзїндѣу нѣ се маї пѣту стѣпнї ші дн-
тр' о сѣрїтурѣ се афѣл ші ел аколо, ші ла віде-
реа арѣтателор обїекте, стрїгѣтеле салс де мї-
раре ші де бѣкурїе днтрекѣрѣ не а тѣтѣрора. Дн
курѣнд се възѣ днпрецѣгурѣл васѣлуї ун маї марс
нумѣр де варче, плїне де сѣлватїчі ашіждереа
негрї ші голї, карїї нѣ кредеаѣ спѣселор челора-
лалїї че фѣсесѣ не ковертъ, днсъ дндать се дн-
кредїнцарѣ сїнгурї де адевѣрул унор асемїне.
Пѣнса ші бѣкателе че лї се днфѣцѣшѣръ нѣ вої-
рѣ а ле прїмі, ба нїчі макар сѣ ле гѣсте. Чееа
че маї мулт траѣ лѣаре-амїнте а шефѣлуї негрѣ
фѣ тѣнѣрїле, акѣрора днтревѣнцареа ераѣ ку не-
рѣдаре сс о афѣле, дарѣ нѣ се сокотї ку кале а
дндестѣла куріозїтатеа лор.

Ку тоате ачесте капітанул Морел лѣхъ пѣцін
праф де пушкъ ші-ї дѣду фок дїнаїнтеа лор, ур-
мареа че-ї днспїмѣнтѣ атѣт де мулт, днкѣт

кѣзуръ кѣ тоңі кѣ фаца ла пѣмѣнт; днѣ днда-
тѣ че вѣзуръ кѣ нѣ лѣ се кѣшнѣ нѣчѣ нѣ рѣѣ,
се скѣлѣрѣ фѣрѣ фѣрѣ, шѣ лѣ дѣдѣрѣ сѣ се днѣ-
деагѣ кѣ прафѣл ар продѣче ачелаш ефект, ка
шѣ тунетѣле шѣ фѣлѣрѣле. Днѣ че днѣфѣршѣт
се вѣзѣ кѣ кѣрѣозѣтата лор ѣ днѣдѣстѣлатѣ, шѣ
дорѣнѣа чеа маре лѣнѣшѣтѣ, се днѣмѣрѣцѣрѣ лѣ Нѣ-
рон, шѣ челор маѣ днѣсемнѣацѣ дѣн компанѣонѣй сеѣ
оаре-каре дарѣрѣ, пентру каре се арѣтѣрѣ о ма-
ре рекѣношѣнѣцѣ; шѣ кѣар Нѣрон нѣ воѣ а рѣмѣне
маѣ дѣос днѣ полѣтѣкѣ. Ел дндатѣ рѣпѣзѣ кѣтева
варче де адѣсѣ нѣчѣ де кокос шѣ алѣе фѣрѣктѣрѣ,
не каре презентѣндѣле капѣтанѣлѣ Морѣл, ѣл шѣ
пофѣтѣ сѣ-л днѣоѣасѣкѣ ла ѣскаѣ днѣ барка са днѣ
каре шѣ днѣтрѣнд амѣндѣоѣ, Морѣл поронѣчѣ сѣ-ѣ
ѣрмѣзѣ о шалѣпѣ а васѣлѣ анѣтарѣктѣк днѣкѣрѣкатѣ
кѣ оаменѣ шѣ армѣ.

Погорѣндѣсѣ не ѣнсѣлѣ, Нѣрон конѣдѣсѣ не
оасѣпѣцѣ ла локѣѣнѣа са, кареа нѣмаѣ прѣн днѣл-
дѣме шѣ мѣрѣме се деосѣеѣа де а челоралалѣцѣ;
аколе лѣ дѣдѣ тот фѣлѣ де вѣзѣтѣрѣ рѣкорѣтоа-
ре, фѣрѣктѣрѣ шѣ пѣшѣ; шѣ днѣ че ѣ ашѣзѣ не
нѣше рогѣжѣнѣ, де каре ераѣ ашѣрнѣте касѣле,
шѣфѣй, кѣ кѣтева фѣмѣл фѣрѣмоасѣ, асемѣне ка шѣ
ѣ, гоале, фѣрмѣрѣ нѣ чѣрк днѣмѣрѣцѣрѣл лор; днѣ-
сѣ кѣзѣтѣтѣрѣле тѣтѣрѣора ераѣ маѣ мѣлт цѣнтѣте
асѣпра капѣтанѣлѣ Морѣл, не каре, фѣрѣ днѣдо-
сѣлѣ-л прѣвеа ка не о кѣпѣтенѣе а ѣнор ѣнсѣланѣ
дѣнѣтрѣ о ѣнсѣлѣ маѣ депѣртѣтѣ. Днѣ че се днѣ-
кѣе оспѣцѣл, капѣтанѣл Морѣл, фѣкѣ презент рѣ-
цѣнѣѣ о пѣреке де фѣарѣфѣче, ѣн мѣк кѣцѣт, шѣ
мѣрѣчѣле. не каре Мѣрѣреа-са ле прѣѣмѣ кѣ маре
полѣтеѣ шѣ вѣкурѣе. Маѣ кѣ самѣ кѣцѣтѣл шѣ
фѣарѣфѣчѣле кѣшнѣнѣрѣ о мѣраре цѣнералѣ днѣгрѣ-
па ѣнсѣланѣлор карѣй алѣтѣ датѣ нѣмаѣ вѣзѣрѣ вѣ-
кѣдѣ де фѣр шѣ де оѣѣл, фѣѣнд кѣ ла дѣншѣй чѣле
маѣ алѣсе ѣнѣлѣте сѣнт фѣкѣте дѣн скоѣче шѣ пѣ-
тре. Алѣнѣндѣсѣ вѣкурѣа лор, маѣ скѣрѣе, капѣта-
нѣл Морѣл, кѣрѣозѣтата лор се днѣдрѣпѣтѣ асѣ-

прѣ-мѣ; кѣ тоате ачѣсте нѣмѣнѣа дѣнѣтрѣ ѣ нѣ кѣ-
тезѣрѣ а се атѣнѣче де мѣне, аѣарѣ де рѣга Нѣ-
рон, карѣле шѣ ачѣста о фѣче кѣ о мѣнѣ трѣмѣ-
рѣтоаре. Кѣѣнд се днѣкрѣдѣнѣцѣ кѣ шѣ ѣѣ сѣнт дѣн

РЕЧЕЛЕ NERON.

карне шѣ оасѣ ка шѣ ел шѣ семѣнѣ сеѣ, шѣ кѣ кѣ
нѣмѣкѣ нѣ се поате рѣдѣка колорѣл чѣл алѣ, де
каре ѣ кѣредаѣ кѣ-ѣ пѣлеа ме акоперѣтѣ, се днѣ-
тѣрнѣ кѣтрѣ конѣсілерѣй сеѣ кѣпѣрѣншѣ де чеа маѣ
марѣ мѣраре, шѣ ле ворѣ кѣтва тѣмѣ дѣспре ѣн
асѣмѣне мѣнѣнат фѣномен.

(Ва ѣрта).

ROLANDCEK III NONENBERT.

— Ла Рін! днтр' аколо ла ненумерателе спене
а ле натуреі, пентру акърора дескриере, лимба е-
сте пре серакъ ші пре рече, стилхл поетхлї пре
слаб ші пре сек, — днтр' аколо ла ведутеле че-
ме скімбѣтоаре, че-с тот-одатъ аша де мърече
ші плъкуте, аша де днфюрѣтоаре ші дръгълаше,
аша де гігантїче ші днвїтътоаре, аша де посо-
морѣте ші воїоасе, аша де серїоасе ші влѣнде.
Ла Рін! Фіе-каре котїтуръ де ріѣ — ші Рїнхл
формсазъ о лїніе аша де шерпхїтоаре — нї дн-
фѣцшазъ не фїе-каре скїмваре зісѣ; ші ка прїн-
цї фармек, ача сценъ де одатъ се прїфаче дїн
опозїціе дн опозїціе. Кънд те трезеці днтре
стѣнчїде кумплїте а ле ріхлї, атунче везї днтре
фїгурїле формате де масъ де піатрѣ ші днтре
деалурїле коперїте де кодрї хріешї дїн апропїе-
торнїл сеѣ фунд, нїчї о ешіре дїн їст обскур во-
пацї асемїне ачелї ла антїпозї. Барка се лунекъ

дїнтр' о котїтуръ репедѣ де сїн, ші тѣ те тре-
зешї не хн лак днтінс, кхнцїурат де полїтїї, са-
те, помете, огоаре ші фѣнаде, лакхл се стрѣм-
теазъ нар дн хн пас днхсет пїнтре подгорїї де
вїї ші пїнтре деалурї днкоронате ку пѣдурї, ку
монументеле епохелор стрѣлчїте, кастелурї ші
фортеце ресїнїте. Де одатъ хцї днфѣцшазъ маї
коло хн катаракт нїще стѣнчї аскїцїте, пїнтре
каре апеле челе селватїче ші спумегѣтоаре се
їсесек плеснїнд, ка кънд ар вої сѣ ле кѣфнде
днаної дн сїнхл пѣмѣнтхлї, не кънд о алтѣ стѣн-
къ форматѣ фантастїк дн болтїтурї ші крѣпѣтурї
хріеше, хцї рѣсѣрїнде днзечїт стрїгѣтїле депър-
тацілор тѣї амїчї. Акѣм цї се маї днфѣцшазъ
днкъ хн лак днтінс, не акѣруїа малурї се дннал-
цѣ кастелурї, палате ші парче, ші дннтре десї-
меа пѣдуреї се зересек мурїї рѣсїнїцї де монастїрї,
пѣнх че, ла ешірса ачестуї кънд днфюрѣторнї

кѣнд романтик лаверінт де мал, ріул чел лівер
ди маестоаса са лърціме, кърде департе днаінте
шінтре малурі де шес ші фрумозе ведуте.

Ла Рін! ші дэкл нефаворул соартеі тале теаџ
дмпедекат де а веде ди реал ші де а дитіпрі
ди огланда сфлетулуі тѣѣ івоанеле фрумусецілор
натуреі пентру стернеле амінтірі, апоі мулдемеще-
те чел пуцін макар ку дескриріле челе мулте,
че ні дмпртъшеск фелурігеле панораме сеаџ і-
воане стрейне ші а ле ноастре.

Деалзугул ріулуі де ла Андернах спре коло-
ніа, аціунце курьнд дупъ Шикел фацъ-н-фацъ ку
Драхенфелс, ла руінеле, че формаазъ о коронъ
колцатъ а унуі деал дналт, вертікал ші пончіш;
ла поалеле сале се днацъ дінтре тѣфари деші
ші плъкуці, арборіі унеі інсхле мічі, че арункъ
о умвръ дитінсѣ несте апъ: ачеа руінъ се кеа-
мъ Роландсек, ші інсхла Нопенверт. Іст деал
се дмвракъ парте де пѣдуре, парте де тѣче пѣ-
нъ ла върф, не каре стъ Роландсек, о зідіре ме-
ланколікъ, уна дін челе маі вестіте руїне але
Церманіей. Аколо сѣе, де унде окѣл веде ди
мурул сеѣ де десунт апа чеа маре, о інсхлъ ди-
верзітъ, грѣне негре де пѣдуре ші рѣні флороасе,
ші прівеще ди депъртаре ла мѣноаселе кѣмпіі;
аколо унде вѣнтуріле урлъ днфрікошат, Еркулул
герман, кавалерул Роланд, дупъ о віацъ плінъ
де фанте ероїче, ѣші зіді о воліѣ, ші мурі ка
сахастру де кін ші амор.

Легенда неаџ пѣстрат урмѣтоареле деспре а-
ста. Роланд, непотѣл ероїк а луі Карол чел
маре, обосіт де о паче лунгъ ші фъръ фан-
те глоріоасе, пърсі Інгелхаім, спре а се ди-
рола ку кавалері пентру воадѣл нордік. Ел аџ
арѣне ди о саръ фортуноасѣ ла кастелул унуі
векі ал сеѣ компаніон де кампаніе, унде курьнд
ѣл ферекъ амічіа ку фрумоза Хілдегунда, фїка
істѣ дін урмѣ, пентру маі лунг тімп. Дупъ че

ел се днкредінцъ де плекъріле Хілдегундеі ші
де днвоїреа пърінтелуі еі, се днтурнъ дндатъ
ла Інгелхаім днапоі, спре а довѣнді віне-кувѣн-
тарса ші а дмпратулуі ункѣлуі сеѣ ла аста фе-
річітъ унїре. Днесъ шїреа, не каре ел прімі аїче
деспре стрікареа пѣчеі ші нѣвѣліреа Сараценілор
ди Спачіа, ѣл невоі а мерѣ дмпреунъ ку Карол
чел маре асѣпра істор неамічі неоменоші. Плі-
нъ де нерѣдаре де а се реведе, Хілдегунда сѣ-
фері кѣмпіте кінурі ун ан днтрег, дупъ каре ѣ
вені шїреа деспре днкіереа пѣчеі ші курьнда ре-
днтоарчере а луі Роланд днкоронат де глоріі.

Днтр'о саръ ун кавалер стрейн черх оспіталі-
тате пентру о ноапте ди кастелул пърінтелуі еі.
Ел сервісѣ (служісѣ) сѣнт стеагул луі Карол чел
маре ші вінеа клар атуїче де ла кампаніе. Хіл-
дегунда, некѣцетънд ла вре о ненорочїре, рості
нѣмеле луі Роланд. „О зі ненорочїтъ,“ стрігъ
некуносхѣтѣл кавалер, „ероул, не чеа маі днал-
тъ треаптъ а глоріей сале, пікъ, коперіт де мул-
те ране, морт лѣнгъ міне.“ Хілдегунда рѣмасѣ
мѣтъ ка ловітъ де фѣлѣер, ші ста немішкатъ дн-
товмаі ка о статѣ де мarmorъ; сінгѣрул кѣвѣнт
„морт“ нїмічі де одатъ тоата а еі сперанцъ ші
вісуріле де ферічіре, ші лакрімїле, алїнареа а
мѣлтор сѣферїнці, о скѣті де аңѣторї. Дупъ кѣ-
тева зіле де чеа маі сѣшїїтоаре мѣхнїре, ди
каре са акѣм аџ вѣзѣт, кѣт де дешарте ші де
нїмікъ сѣнт тоате сперанцеле ші дорѣріле де не
пѣмѣнт, хотѣрі, ку воїа пърінтелуі еі, а се ре-
траѣе ла скіѣл Фраченверт де не інсхла Но-
пенверт, ші а се кѣлѣгѣрі, ші днкъ ну трекуѣѣ
треі луні ші еа се ші десѣѣку де логодна ші се
деспърці де астѣ лѣме пентру тот-дсауна.

Ненорочїтъ грѣвіре; Роланд се днтурнъ ші а-
лергъ не арїселе аморѣлуі ла кастел, ди ка-
ре, дупъ кѣм ел зічеа, ера тоатъ ферічіреа са.
Аколо се днщїїнцъ де ненорочїреа, не каре Шї-
лер ди романѣл сеѣ, о дескрїе поотїк: „Кавале-
рул Тогенбург.“

Щіреа чеа ненорочіть а стрейнулуі н'аъ фост
 ъръ темей. Роланд ера дуо де не кѣмпул гло-
 ріей рѣніт грѣѣ, ші дупъ кѣм се пѣреа де моар-
 те, даръ ел скѣпъ ші се днѣнѣтошъ кѣрѣнд; ші
 андате че се сімці дестул де віне, се днѣнѣнъ
 ан патріа са. — Акѣм днѣсе перзінд тоатъ спе-
 ранда де ферічіреа пѣмнѣтеанъ, арѣнкъ де дѣсне-
 раніе тоате арміе ші армуре, дн каре ші кѣ-
 нѣгасъ чел маі дналт град де глоріе, ші ел, не-
 потул дмѣратулуі, вреднік де а пурта о коро-
 ѣ, се днѣвскѣ дн хане де сахастру ші ші зі-
 нѣ не ѡрѣул нелокѣт де мѣнте, де не каре пѣ-
 нѣ пріві ла фереастра кѣліеі пердѣтеі сале мѣре-
 те, о колѣвъ, не акѣреі праг шедса дн тоате зі-
 нѣле кѣ мѣніле днѣлѣште, кѣ окѣі неклінтѣі а-
 нѣра локѣлуі зіс, кареле кѣпріндеа тотул, че ѣе-
 а маі драг не іст пѣмѣнт. Доі ані трекуръ, ші
 ан сѣхерінці нешлѣхѣте, фігура ші дѣхул ерохлуі
 сѣхері аша де мѣлт, днѣкѣт нѣ ера де кѣноскут.
 Центру а треіа оаръ вѣзу ел дѣсѣрѣнзіндѣсе ар-
 орѣі помѣтулуі скѣтулуі. — Акѣм рѣсѣнѣнд днѣтр'о
 нѣмнѣсацъ тонѣл чел днѣфѣорѣторѣ де клопот пѣ-
 ѣ ла зрѣкіле сале, ші ѣн че лѣунтрѣк ѣі зічеа.
 т тон аморціт де клопот, днѣцінѣцазъ кѣрмареа
 сѣхерінцелор Хілдегѣндеі. Ел се скѣлѣ нѣте ші
 пѣкѣ фѣуга ла вале. Аша ера. Клопотѣл лѣцісѣ
 іреа дѣспре репосарѣа тіресѣі. Гѣѣнѣнд се сѣі
 нѣнапоі ла колѣва са, ші дн зіѣа зрѣмѣтоаре
 нѣгѣі оаменіі ла локѣл обѣнѣхѣт, кѣ мѣніле днѣ-
 нѣште, стрѣнсе ла піент, кѣ окѣі болдѣці сѣпре
 нѣт, рѣче днѣцепенѣт, ші морт: „Че черѣл аѣ
 ост дѣспѣрѣнт, черѣл нар аѣ нѣт.“

Кастелуі, акѣрѣі рѣніі ле ведем ші асѣзѣ, се
 зіді де кѣтрѣ рѣделе луі Роланд пѣнѣтру амѣнтѣ-
 реа аморѣлуі сѣѣ, ші дн ал 12-ле сѣкул се рѣ-
 сіні сѣѣ Енрік ал II-ле. Мѣрѣі, че днѣкѣ стаѣ ші
 акѣм, с'аѣ днѣгрѣт де векіме ші с'аѣ тѣѣрѣт де сѣсѣ
 ші алѣе вѣрѣене сѣіноасѣ; дн парѣа дѣспре Рѣн
 днѣкѣ стѣ ѣн арѣ маі днѣтрѣг, де ѣнде прѣвелѣшеа
 есте нѣ пѣмаі днѣтѣнѣсѣ даръ ші фѣарѣе маѣстоасѣ.

Акѣм се трѣчем не інесѣла Ноненверт сѣаѣ Ро-
 ландѣвердер, ші не вом опрѣ лѣнѣгѣ скѣтул Фраѣ-
 енверт. Аіче, ѣнде одѣвіоаре локѣсеа нѣмаі сѣрѣрѣ
 кѣчернѣче. вом гѣсі акѣм, дн ѣн ѣтел, с'ѣа маі
 бѣнѣ оспѣталѣтате. Асѣтѣ інесѣлѣ арѣ о мѣрѣме ка
 де 160 де прѣжіні ші ка ла 300 локѣторѣі. Ші
 скѣт аѣ есіѣстат аіче не ла днѣчѣпѣтул сѣкулѣ ал
 II-ле, фѣндат де Архіѣрѣхѣл Фрѣдерѣк дѣн Колѣніа,
 ші аѣіорѣсіт піѣстерѣенѣлор (рѣліѣіѣасѣлор дѣн ка-
 стелѣрѣі), каре с'аѣ сѣлѣшлѣхѣт аіче не ла анѣл
 1113. Де атѣнѣче с'аѣ фост мѣрѣт іѣст скѣт дн
 фѣлѣрѣте спѣхе. Дн анѣл 1773 се фѣкѣу прѣада
 фокѣлуі, даръ апоі се зіді наръ маі фѣрѣмос ші маі
 днѣкѣлѣторѣі. Дѣпѣ пачѣа дѣн 1815, кѣнд асѣтѣ
 прѣвінѣціе днѣкѣлу сѣѣ Прусѣа, ші кѣлѣзгѣрѣціле
 чѣле пѣціне че аѣ маі фост рѣмас, с'аѣ сѣѣѣрѣшѣт
 дѣн віацѣ дѣсарѣндѣл, скѣтул се вѣндѣ ші се прѣ-
 фѣкѣу дн ѣн ѣтел фѣрѣмос.

(Parth)

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪТЪТОАРЕ.

(Зрѣта).

Пірометрѣл.

Воінд а мѣстра температурѣле чѣва марѣ (кѣл-
 ра) прѣкѣм де ексѣмѣнт, ал арамеі сѣа а чѣ-

рѣлуі тонѣт, атѣнѣі се днѣтрѣвѣнѣцазъ Пірометрѣл
 (де ла кѣѣнѣтул грѣк пірос фок ші *metron* мѣсѣ-
 рѣтор). Іѣст фѣлѣхѣ де інѣструментѣ сѣнѣт фѣкѣтѣ

дин матерії соліде (тарі); де ексемплу луміна аре днесшмеа де а дмпуціна волумул (тринул) ку кьт се афл дн маї-маре град де кьлдурь. Аша дарь пунд зн вѣстон де лут дн зн вас плин де арамь топіт ші зн алт асемене бастон дн ферх топіт, скопіндусе амьндозе бастоанеле, вом велемь бастонул че се афла дн ферх топіт ва фімаї скурт декьт ачела че аз сімцит кьлдурь арамеї, дин каре вом диксе кь арама се топеше днтр' зн град де кьлдурь маї ціос декьт температура дн каре се топеше ферх.

Калорікъл Латентс.

Прін калорік латентс (аскунс) днцелем ачеа кьлдурь кьпрінс дн масса корпурідор ші каре се ведереазь днтр' зн кп маї мулт саї маї пундн сімцитор, кьнд ачеле корпурі се апась, се стрьнгь саї кь се дмьнеазь ку алте сьвстанції: Аша, дрепт ексемплу, о варгь де фер каре піпінд-о, се паре а фі рече, се днкьлзеце нте, дндать че се ловеше ку ціоканул. Фрекареа арчине спре а дісвлі калорікул; оаменї селбатїчі апрїндь фокул днвѣртїнд репедє зн вѣднторє ка літера С, а кьруа зн капьт есте дн-кьлещат днтре доуь букьці де лемн: Асть чер-каре се поате репета не стрьгь. Газурїле апьсате рьспьндесь кьлдурь. *Скьпърьлоареа аерї-кь* се компуне, прекум есте щїт, де о цевїе, днкїсь ла зн капьт, дн каре днтрь зн пістон (доп) че се фреакь де пьреїї цевїей: аерул де одать апьсат де пістон, лась де ла сіне о кьлдурь де аїуне де віе днкьт поате апрїнде о букьцікь де саскь ашєзать ла капьтул пістонкуї.

Вьрсьнд апь песте вар, се продїче кьлдурь.

Астїна.

Фїсічїї сокотеск, дн деовще, кь лумїна арє

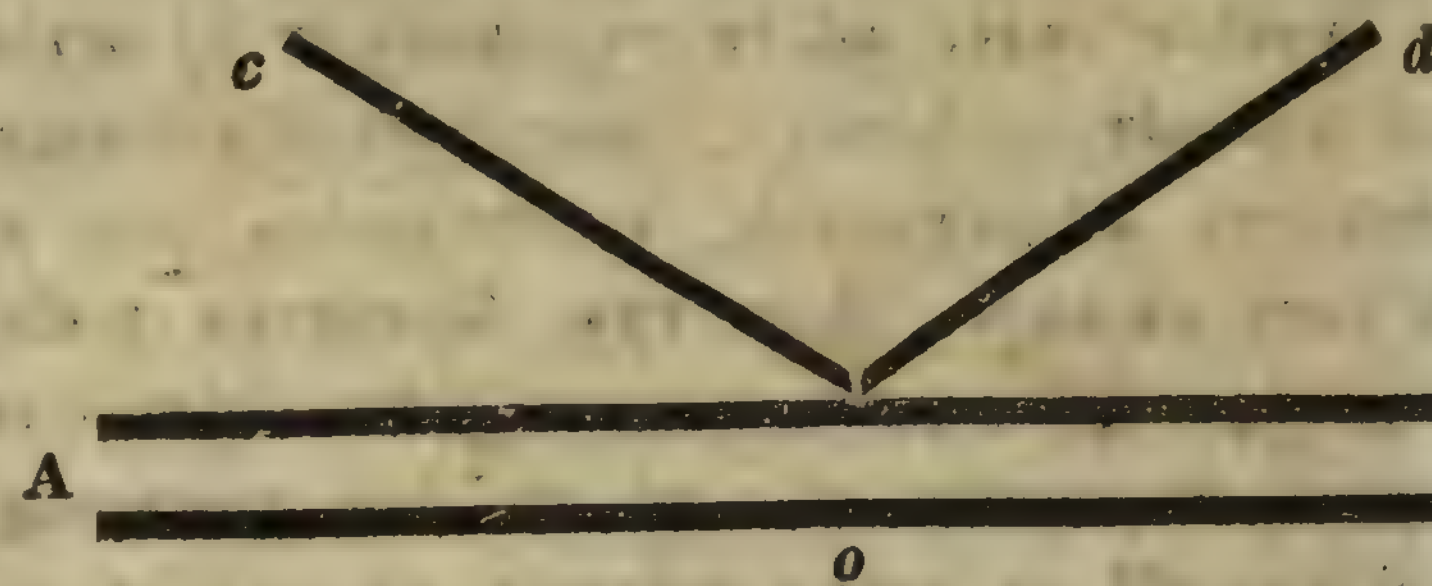
маре рапорт (дегьтурь) ку калорікул, кь еа компуне дн молекуле (пьртїчеле) де тот еластїче, каре де сіне се рьспїнгь, се мїшкь дн лїнїдреанть ку о репєцїуне екстраордїнарь, шї днсушїме де а фї трасє де алте корпурї.

Дн прївїреа лумїней, се деосевескь корпурї дн корпурї *лстїнълоаре де сіне, лстїнале транспаренте* (превєзіє) *опатє* (тунєкотєс) &.

Стелїле фїксе, соарелє, флакьра знеї лумїнурь сьнт корпурї *лстїнълоаре де сіне*, лумна пьмьтул &, каре капьть разїле соарелї, сьнт корпурї *лстїнале*. Корпурїле каре лась се треа кь лумїна, прекум аерул, ана, стекла &, сьнт корпурї транспаренте. Пеатра, лемнїл, металурїле каре аз оаре каре грєсіме, шї каре лумїнурь поате стрьбате, сьнт корпурї *опатє*.

Рефлексїа сєаї рєсфрїпєреа лстїней.

Молекуліле (пьртїчелїле) разелєр лумїноа каре днтьлнєск о сурфаць опакь, се рьсфрїн де ачеа сурфаць, прекум ар фї бовїцєлє еластї

Фїє АВ о сурфаць нетедь полєїть, аїу разє лумїноась со, каре о ва днтьлнї кєзїш, ва рьсфрїнє дн дїрекція *od*, ка кум ар фї о вїль де бїлард.

Партеа фїсічєї каре трьтеазь деспрє лум рьсфрїнть се нмєще *Katoptrika*, де ла кувтул грек: *katoptron* че днсьмнеазь оглїнда.

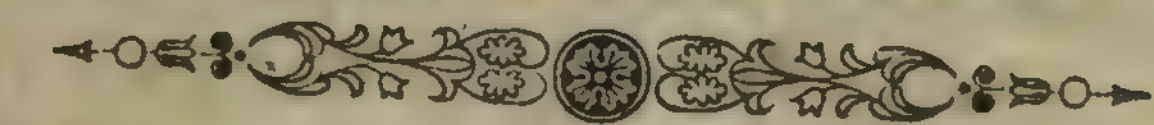
(Ва зрїта)

ІНСТІТУТЪ Л. АЛБІНЕЇ.

АНЪЛ II.

ИКОАНА ЛУМЕИ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

ШАШІІ, 1846.

№ 42.

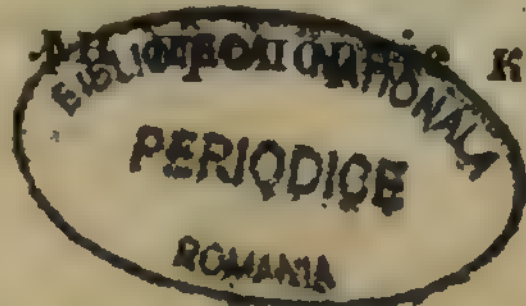
6 АВГУСТ.

АЛТАРЪЛ ЧЕЛ МАРЕ ДИН БІСЕРІКА ДЕ ЛА ДІКСМЪІДЕН.

(КЪ СТАМПЪ No. 42).

Челе де пе урмъ съръкторі а ле нащереі Дом-
луі леам петрекут ла пьринціі амікулзі меѣ дін
діксмъіден, че ера адвокатул курцеі ригале дін
руксела. Діксмъіден есте о політіе мікъ дін Вест-
андра ші нумьръ ка ла треі мій де локіторі.
Че се фабрікъ чел маі бун унт ші чел маі бун
шкавал дін тоатъ Фландра. Кіар дн дімінеа-
сервьтоареі днтѣ, мі о'аз прічінхїт маре мі-
ре кьнд ам дитрат дн нънтрѣл бісерічеі кѣ
міліа амікулзі меѣ. Ансѣші форма турнѣлзі
інтереса: ел ера пьтрат, се рьдіка ла о дн-
ліме днсъмнътоаре ші се фіна сѣс кѣ ун чел
куполь, че ера днкъркатъ дн тѣс-патрѣ ун-
рі тот кѣ атѣте турнѣреле мичі, сеаз маі віне
зік кѣ колоане аскуціте ші сепате кѣ маре
біче. Ла пічорѣл турнѣлзі се афла днтрареа
маре дн бісерікъ, кареа, дн днтрареа кѣ

днълімеа челуі дінтѣн, ера кам мікъ. Куфун-
дат дн конверсаціе кѣ сора амікулзі меѣ, фѣръ
се маі іеѣ сама ла челе дін днѣрѣл меѣ, ам ін-
трат пе ушѣ, ші кьнд м'ам трезїт, м'ам възут дн
нънтрѣл бісерічеі. Ка днфїнт ам рѣмас стьнд;
нѣ, аша лѣкрѣрі нѣ сперам се вѣд дн політіа ун-
тулзі ші а кашкавалѣлзі; мѣ кредем кѣ мѣ уїт
ла портічїле челе гігантіче а унеі катедрале дін
вре о капїталѣ маре. Онт піластре, кѣте патрѣ
ла фїе-каре парте, спріжініте кѣ колоане елеган-
те, пурта волта бісерічеі, кареа ла дѣміна чеа лі-
курїе, че се фѣріша пінтре мичеле дїамѣрі а ле
фѣрестрілор, се пѣреа а се сѣї ла о днъліме
амсцітоаре. Днѣнтеа фїе-кѣрѣїа піластрѣ, ста
ашезате дн волтітурі пе нїще пінтре балконате,
фїгурі скульпате де апостолї ші сѣнці, ші дн фонд,
дн о маре де лѣмінѣ де лѣмінѣрі, стрѣлѣча ал-

тарул дн подоава са. Тот дн ачест момент су-
на органеле деасупра ме дн акордурі пүтерніче
ші літургія днчену. Дарь еѣ днкъ тот стам дн
тїміре, шї амїкул меѣ, че се ұта ла міне кѣ де-
сѣтаре, аѣ кѣноскут дндать, кѣ ам фост днче-
пѣт а трезї кѣріозїтатеа ачелора че ста дн цѣ-
рул меѣ. „Нї аша, тѣ н' аї ащентат ачеаста?“
ѣмї шоптї ел мергїнд днаїнте; „дѣпѣ слѣжіреа
літургіеї, вом обсерва тоате маї де апроане.“
Нїчї одать нѣ маѣ пѣрѣт літургія католикѣ аша
де лѣнгѣ ка атѣнчї; шї кѣнд преотѣл, ѣн барват
бѣтрѣн кѣчернїк, кѣ пѣрѣл алѣ ка зєпада, сѣї
амвона шї ворѣї кѣ ѣн тон дѣлче шї пүтернїк
кѣтрѣ попоренїї сєї, окїї меї днкъ тот рѣтѣче
фѣрѣ вом пїн бїсерїкѣ. Дарь маї кѣ самѣ се опрі-
ла алтарѣл чєл марє, карєлє дн маєстетїка са
лѣмїнѣ, ѣмї лѣчє ка о каподопєрѣ де о подоавѣ
ші фѣрѣмѣсєцѣ рарѣ. Спрє ел мѣ дндрєпѣтѣѣ, дѣ-
пѣ че се фїні літургія шї шїрѣл бїгоцїлор днче-
пѣ а се стрєкѣра. Катапїтеазма алтарѣлї пѣр-
татѣ де патрѣ колоанє, че сѣѣ маї пѣнѣ ла днѣл-
цїмєа хорѣлїї (галєрієї сєаѣ кафеєлїї), єра
днподовїтѣ кѣ чєлє маї фѣрѣмѣсє шї маї днавѣ-
цїтє цїратє шї сєпѣтѣрї. Маї алєѣ фїгѣрїлє чєлє
мѣлє, че стѣнд дн болтїтѣрї не балкѣнашє тарї
де пїатрѣ, о днподовє де мїнѣнє. Днтрє чєлє
доѣє колоанє дїн мїжлѣк сє аѣла алтарѣл, дн
фѣнд шї дн ѣмѣлє латѣрї днподовїт кѣ фѣрѣмѣсє
сє таблѣурї, не кѣнд пїнтрє колоанєлє ачєлор
латѣрї, сє вєдєаѣ портїцї тот аша де фѣрѣмѣсє,
че дѣчє ла снациа де дѣпѣ алтар. Тотѣл фѣчєа
о днпѣѣрїрє нєдєскрїсѣ, шї тотѣшї мѣ дндоє
гѣндѣл, кѣ нѣ ва рѣспѣндє чєїалалѣтѣ парѣ а бї-
серїчєї ла ачєастѣ фѣрѣмѣсєцѣ. Асємїнє дєкор-
пїє дн чєл маї сїмплѣ шї маї кѣрат стїл де ар-
кѣрї цєрманє, алтарѣл чєл марє днфѣцѣоша о по-
доавѣ шї абѣнданѣѣ де барєлїєчє, че не ла зї-
дїрїлє чєлєлалѣтє а ачєї єпѣхє, дн карє домнє
ачєл стїл, рар сє пѣтє вєдє. Тот-одать пѣрцїлє
колоанєлор шї катапїтеазма єра готїкѣ, дарь фѣр-
ма єї кам мєстєкатѣ, прєкѣм лѣмѣурєск аркѣрїлє

чєлє не цнмѣтатє ротѣндє дн форма поткѣовєї
чє лєагѣ колоанєлє шї карє трєк днстїлѣл маѣ-
рїк. Дарь чєл маї марє контраєт фак ачєлє доѣє
колоанє їѣнїчє, карє днкѣнѣнѣрѣ таблѣл алтарѣ-
лїї. Еѣ ам днтрєват не амїкул меѣ дєспрє каѣ-
за ачєстѣї контраєт. „Аї дрєпѣт;“ мїаѣ рѣспѣнє
єл, „а тє мїра дєспрє фєлѣурїмєа стїлѣлї ачє-
стѣї алтар де чєлєлалѣтє бїсерїчї. Ачєастѣ бїсє-
рїкѣ с'аѣ зїдїт не ла ал патрѣ-спрє-зєчїлє вєл
де кѣтрѣ ѣн кѣнтє дїн Фландра, карєлєш'аѣ
фост алєс Дїксмїдєн де ѣн лѣк фаворїт пєнтрѣ
вєтрєчєрєа са, шї аѣ рѣдїкат аїчє ѣн кастєл
фѣартє фѣрѣмѣсє, кѣнд алтарѣл с'аѣ фѣкѣт не ла
мїжлѣкѣл вєкѣлїї ал шєсє-спрє-зєчїлє де кѣтрѣ
ѣн кѣнтє де Рєрмѣнд. Кѣ ачєастѣ їнєтїтѣцїє стѣ
дн ѣнїрє о їєторїє фѣартє їнтєрєсанѣтѣ, не карє
прєотѣл нѣстрѣ мїаѣ їєторїєїт днкъ дн копїлѣрїа
мє.“ — „Спѣнїмї-о шї мїє,“ їам зїс. „Нѣмї прє-
адѣк амїнтє бїнє де єа,“ мїаѣ рѣспѣнє єл, „дарь
де сарѣ не вом дѣчє ла Домнѣл прєот шї ѣл
вом пѣфѣї, сє нї о спѣсє днкъ одать.“

Спрє сарѣ нїам дѣс ѣмѣїї ла прєот шї лам-
гѣсїт дн кабїнєтѣл сєѣ де лєктѣрѣ. Ел єра ѣн
барват оспїтос шї не прїмї кѣ бѣкѣрїє. Дѣпѣ чє
амїкул меѣ м'аѣ рєкѣмєндат лїї шї єѣ ам скїмѣ
ват кѣ єл кѣтєва кѣвїнтє, їам спѣсє каѣза вєнѣ
рєї нѣаєтрє. — „Кѣ марє бѣкѣрїє ашї фї гата
вѣ дндаторї,“ рѣспѣнє єл, „дакѣ нѣ ашї фї кє-
мат кїар акѣм ла ѣн болнав, дарь дакѣ воїцї
мѣ онѣра кѣ вїзїта Д-воаєтрє мѣнє сара, кѣ ма-
рє пѣлѣчєрє вѣ воїї спѣнє ачєїа чє дѣрїцї“ — Зї-
оа де мѣнє єстє хотѣрїтѣ пєнтрѣ о вїзїтѣ ла
лѣк апропїєт, ѣндє пѣатє вом днѣтрѣзїє пѣнѣ
сарѣ,“ аѣ зїс амїкул меѣ, „шї пѣїмѣнє трєлѣ
сє не днѣоарчєм ла Брїєєл, кѣчї мєркѣрї ам
мѣ днфѣцѣошєз дн ѣн прѣєсє цївїл.“ — „Шї
ачєст каз пот сє вѣ аѣнт,“ аѣ рѣспѣнє єл,
аѣ дєскїє ѣн дѣлѣп, дїн карє аѣ скѣс ѣн їнфѣ-
вєкѣ лєгат дн пїєлє. Ынѣл дїн прєчєдаторїї
аѣ трєкѣт ачєастѣ їєторїє дн крѣнїка бїсерї-
шї єѣ ам аѣлат-о аша де їнтєрєсанѣтѣ, днѣ

м'ам апукат де ам традус-о дін діалектл чел
бекл де атунче дн ачест нощ, " ші ам скос дін
ел кѣтева коале де тот днгълвнїте, не каре нї
ле дѣду. „Іатѣ традучереа ме,“ адѣогѣ ел,
„чїтії-о, шї маї наїнтеа нѣрчедереї Д-воастре,
семї-о трїмітеці днапої.“

Ної неам лѣат сара-бунѣ де ла ел, шї неам
ашезат кнар дн аче сарѣ ла прочетїреа ачелуї
манускрїс. Дар дн зїоа ѣрмѣтоаре н'ам авѣт
тїмп а о прескрїе, шї аша пот се вї о дмпѣртѣ-
шеск нѣмаї дн скѣрт, кѣчї днзѣдар ашї кѣта а
пѣстра форма чеа сїмплѣ пѣтрѣзѣтоаре а ачєї
епохе, дін каре преотѣл, дѣпѣ кѣм ам вѣзѣт, нї-
мїкѣ аѣ скїмбат.

Пе ла анѣл 1530 локѣ дн Дїксмїден ѣн лѣ-
кѣтѣш нѣмїт Павел де Ноос, нѣскѣт дн Вѣрксела
шї кѣлѣторїнд ка калѣ аѣ фост венїт дн ачеа-
стѣ політїе. Аїче аѣ гѣсїт де лѣкрѣ, шї прїн кре-
дїнѣ шї неовосїтѣ сїлїнѣ, сїмплѣ вїеѣїре ш'аѣ
агонїсїт мѣлѣмереа маїстрѣлѣ сеѣ дн чел маї
дналт град. Дѣпѣ тречїреа де маї мѣлїї анї,
маїстрѣ с'аѣ волнѣвїт шї аѣ сїмпїт апропїереа фї-
нѣреї вїеѣї сале. Дечї аѣ кемат пе соціа са
шї пе Павел ла патѣл сеѣ, шї аѣ поѣтїт пе а-
чест дін ѣрмѣ, пентрѣ ка сѣ се поатѣ деспѣрїї
де ачеастѣ лѣме дн паче, се-ї фѣгѣдѣнскѣ, кѣ
ел дѣпѣ моартеа са нѣ ва пѣрѣсї пе соціа шї пе
фїїка са Марї. Плѣнгѣнд фѣгѣдѣї Павел ачесте,
шї кѣтева зїле дѣпѣ ачеаста, маїстрѣл аѣ репо-
сат. Дѣпѣ дмплїнїреа анѣлѣї де долїѣ, Павел
с'аѣ кѣсѣторїт кѣ вѣдѣва репосатѣлѣї шї с'аѣ вѣ-
зѣт дн чентрѣл ѣнеї бѣнїшоаре аверї. Нїчї ода-
тѣ репоса елѣл шї чїоканеле, шї сара дѣпѣ гѣ-
тїреа лѣкрѣлѣї шї дѣпѣ чїнѣ, ел повестеа аскѣл-
тѣндеї сале соції деспре церїле стрїне, прїн ка-
ре ел кѣлѣторїнд, леаѣ вїзїтат. Бѣкурїа са чеа
марс ера, фїїнд кѣ черѣл л'аѣ фост вїне-кѣвѣн-
тат кѣ пропорїї сеї копїї, фїїка са Марї, каре шї
пе дѣнскѣ ѣл ѣѣе шї л онора ка пе ѣн пѣрїнте.
Аша аѣ трекѣт зече анї, шї Марї аѣ адѣнс ла
врѣстѣ де опт-спре-зече анї. Дн ачеа преѣнрї-

ме ера еа кѣносѣтѣ ка чеа маї фѣрѣмоасѣ фетї-
цѣ, шї днадевѣр нїмїк маї плѣкѣт нѣ се пѣте ве-
де, макар де ар фї фост еа днделетнїчїтѣ кѣ
каснїка економїе шї дн челе маї сїмплѣ страе,
сеаѣ шї дн челе де серѣѣтоаре кѣнд мерѣе ла
вїсерїкѣ кѣ картѣа дн мѣнѣ шї кѣ окїї плекацїї
дн пѣмѣнт, сеаѣ ла оказїї де серѣрї, преѣм ла
вре о нѣнтѣ сѣлѣнд дн цїок кѣ ѣшѣрѣтате лї-
нѣ шї граціоасѣ. Кѣчї Павел нѣ ера ачел омѣ,
че ар фї ѣрѣт плѣчерї шї ар фї опрїт фїїчеї сале
вре о бѣкурїе, дін контра, ел о прїве кѣ плѣчере
кѣнд са ера воїоасѣ, шї о нетезе пе факѣ, кѣнд
вїне днфокатѣ де ла цїок, сѣѣтѣїнд-о, а нѣ факѣ
че авѣз дн ачєїа че-ї плаче.

Ка ла о дѣмѣтате де мїлѣ де Дїксмїден ло-
кѣ дн ѣн кастел таре, дін каре акѣм се вѣд
нѣмаї руїне, *Kontele de Permond*. Ел ера ѣн
барѣат трѣфашѣ шї кѣте, че кѣѣ дн фїїл сеѣ нѣ-
маї пе моѣенїторїл шї ѣрмѣторїл нѣмелѣї сеѣ,
дн челеалате днсѣ ера фоартѣ немѣлѣмерїт кѣ ел,
каре немѣлѣмерїе ера пре вїдератѣ. Кѣчї дешї
днделплїнїт дн тоате есерѣїїїле кавалерешїї, кор-
полент шї фѣрѣмос фѣкѣт, *Kontele Ludovik* ера
плекат маї мѣлѣт ла днделетнїчїрїле пачїнїче де
арте шї шїїнцїї. Днзѣдар ѣл лѣта татѣл-сеѣ ла
Бѣрксела де маї мѣлѣте орї, кѣнд Карол V вїне а-
коло; днзѣдар ѣї фѣче ел фелѣрїте пропѣнерї шї
ѣї да мїї де рекомѣнданцїї; днзѣдар і се да по-
стѣрї ла кѣртеа сеаѣ дн армїа дмпѣрѣтеаскѣ: ел
се днторче тотдеаѣна ла кѣрїїле сале шї стѣдїїле
артелор. Дарѣ де ла ѣн тїмп днтрѣ маре скїм-
барѣ дн вїеѣїрѣса са, Інѣолїї чїї греї зѣчеаѣ не-
атїншїї дн депозїторїїле лор челе дналте, колѣл
ѣї акоперї десенѣрїїле шї тавлозрїїле днчепѣте,
нѣмаї алѣѣта се вѣкѣра кѣте одатѣ де неѣїтареа
лѣї. Десеорїї шеде пѣнѣ тѣрзїѣ дн кабїнетѣл
сеѣ, сеаѣ ста пе тераса чеа дналтѣ, де пе каре
се веде політїоара, шї кѣнта мелодїї сїмплѣ тѣн-
гѣїтоаре пе алѣѣта са кѣ маре гѣѣѣїе. Зїоа кѣ-
лѣрѣ пїн преѣнрїме днтовѣрѣшїт нѣмаї де ѣн
лакеѣ, шї кѣрїоз! нїчї одатѣ се днторче ла ка-

стел, фъръ се нѹ треакъ пін політоара ші днкъ
пін калеа (улица), дн каре локѹе Марі. Ел се
опреа регулат ла каса лѹкѹтѹшѹлѹ, спре аї да
кѹте чева де лѹкрѹ, сеаѹ чел пѹдін макар
спре аї ворві. Дінтрѹ днченѹт се мѹндреа а-
честа кѹ візітеле челе десе а ле контелѹ, днѹ
маї тѹрзіѹ сѹрідереа чеа віоае, кѹ каре ел дн-
тѹмпіна пе контеле, фѹкѹ скѹмѹ кѹ о днкреціре
посоморѹт де фрунте. Ел кѹноску преа віне пен-
трѹ чѹне ераѹ ачеле візіте: Марі, фѹка са, пе
кареа контеле о вѹзѹѹ ла о серваре дін ѹрмѹ,
ѹл адѹчеа аколо. Ші еї ѹї пѹкѹ тѹнѹрѹл чел
дналт, а кѹрѹї окї репоса асѹпра еї мѹрѹндѹсе
ші о ѹрмѹре неовосѹт, кѹнд еа сѹлта дн ціок.
Кѹ интересаре се пѹнеа ла фереастрѹ кѹнд тре-
чеа контеле пе лѹнгѹ локѹінца еї; ші кѹнд се о-
преа дінаїнтеа касеї, кѹнд окѹл сеѹ свѹра пе ла
фереці кѹтѹнд-о, ші кѹнд, зѹрїнд-о ші салѹ-
тѹнд-о ѹї сѹрїдеа кѹ блѹндецѹ; атѹнче ѹї спѹнѹеа
їніма еї чеа палпїтѹндѹ, кѹ нѹ л'аѹ адѹс аколо
вре о днтѹмпларе, ші днрошїндѹсе, фѹчеа де ла
фереастрѹ. Ел вінеа дн тоате зілеле ла еа, ші
пѹрїнтеле ші мама ераѹ плїні де лаѹдѹ; еа аѹѹеа
пе мѹлці лѹдѹнд блѹндеца, ші бѹнѹтатеа їнімеї
лѹї, ші окїї еї ѹї зічеа, кѹ ел ера чел маї фѹмос
омѹ, дін кѹнѹ аѹ вѹзѹт, пѹнѹ атѹнче. Ера оа-
ре де мїрат, дакѹ гѹндѹрїле еї се окупа кѹ ел
маї дес декѹт алѹт датѹ, ші фїѹра са се днтї-
пѹреа маї адѹнк дн їніма еї? Дар її днкѹн'аѹ
скїмѹват нїчї ѹн кѹвѹнт днтре сїне, чї нѹмаї прїн
окїрї ш'аѹ дескоперїт сїмѹрїле лор. Акѹм сосї
ші зіоа серѹѹреї патронѹлѹї політеї. Ачеастѹ
зі се серѹа тот-деазна кѹ маре помїѹ, ші сара
ѹн маре вал адѹна пе маїстраторѹл ші пе тоці
четѹцѹнїї політеї кѹ соціле ші фїѹчеле лор. Ші
Павел се аѹла аїче кѹ соціа ші фїѹка са Марі;
днѹс, токма кѹнд бѹкѹрїа аѹ фост адѹнѹс ла гра-
дѹл чел маї дналт, кѹнд ера ціокѹл маї віоѹ
ші алѹттеле сѹна маї таре, де одатѹ рѹсѹнѹ
стрігѹтѹл днфїорѹтор де „фок!“ пін салѹ. А-
кѹм се фѹкѹ ѹн местїк нѹдескрїс. Тоці нѹвѹлеа

ла ѹшѹ; Марі фѹ смѹлтѹ де кѹтрѹ кавалерѹл сеѹ,
дар дн днѹлзалѹ о скѹнѹ ші еа се вѹзѹ сїнгѹ-
рѹ пе пїацѹ днтре мѹлцімеа че фѹчеаѹ дн тоате
пѹрїле. Вімітѹ воеа а се днтоарче днапої дн
каса балѹлѹ, дар де одатѹ се сїмѹї аѹзкатѹ де
о мѹнѹ таре. Еа се ресѹчі ші — ачеста ера
тѹнѹрѹл конте — стрїгѹнд: „пѹрїнїї меї!“ ші-
кѹ лешїнатѹ. Лѹдовїк о рѹдікѹ ші о дѹсе дн
кѹраце ла локѹїнца са, че нѹ ера департе де а-
коло. Аїче о днкредїнцѹ дн мѹнїле сервантеї
ші трїмїсе пе калѹе, каре спѹрїете де лармѹ,
днченѹрѹ а се дѹче дѹпѹ маїстрѹл ші дѹпѹ
фемееа са ші аї лїніці де соарта фїѹчеї лор.
Кѹнд серѹа вѹзѹ кѹ Марі се трезї дін летар-
ціа са, дндатѹ днщїїнцѹ пе конте, кареле нѹ
пердѹ тїмп де а се фолосї де оара аша де
мѹлт дорїте.

Ел о гѹсї палїдѹ ші обосїтѹ шезїнд днтр'ѹн
фотеїл, ші нѹмаї ла днтрареа лѹї і се лѹці пе
фаца еї чеа фѹмоасѹ рошацѹ делїкатѹ, дарѹ
ші ачеаста нѹмаї пентрѹ а фаче лар локѹл ѹнеї
гѹлѹїнеїлї мортале. Ел се ашезѹ лѹнгѹ дѹнса, о
лѹѹ де мѹна че атѹрна дн рїос ка моартѹ, ші
кѹтѹт а о лїніці; днчет днчет кѹвїнтеле сале
се фѹкѹ маї калде ші пре ферїчіт а фї дѹпѹ а-
тѹте дорѹрї сїнгѹр кѹ еа, ѹшї дескїсѹ дінаїнтеа
еї тоатѹ їніма са, ѹї дескоперї аморѹл сеѹ ші о
рѹгѹ аї рѹспѹнде ла плекѹрїле лѹї кѹ де о по-
трїѹв драгосте. Ераѹ оаре ѹрмѹрїле лешїнѹреї
трекѹте, сеаѹ днтїпѹрїреа че аѹ продѹс асѹпра
еї граѹл лѹї, каѹза тѹчереї сале? Дін днченѹт
се пѹреа Марі а нѹ днцѹлече нїмїк, дін кѹте ел
їаѹ спѹс; еа ѹл обсерѹа кѹ мїраре; дѹпѹ ачеїа
се зѹгрѹвї скїмѹѹторїѹ пе фаца еї фріка, мїраре
ші бѹкѹрїе; гѹлѹїнеала фѹкѹ лок рошацеї че се
лѹцеа маї арзіторїѹ пе фаца ші пе фрунтеа са; еа
се рѹдікѹ тремѹрѹнд дарѹ днкѹ тот фѹрѹ а пѹте
ворві, ші кѹнд о днтреѹ ел кѹ ѹн тон де дра-
госте сїнчерѹ: „Марі, поці сѹ мѹ нѹвещї?“ еа
пїкѹ сѹспїнѹнд пе пїепѹл сеѹ.

її днкѹ тот шедеа дмѹрѹцошаці. Де одатѹ ѹ-

на се дескісь ші Павел ші мама днтръ дн нъ-
нтръ. Ку тн стрігът се смунчі Марі дін мѣніле
уї, спре а аскунде фаца еї чеа арзѣтоаре дн
нхл мамеї сале, ші контеле скулѣндѣсе се дн-
реантѣ асупра мѣніосхлї пѣрїнте рѣгѣндѣл, ка
е бїне-кувїнтезе легѣтура аморѣлї лор. Мама
е пѣреа а се уні дндатѣ; Павел днсе тї реко-
мендѣ тѣчере ші декларѣ контелї днскѣрт, дарѣ
хувїнте хотѣрїтоаре, кѣ дешї се сїмте фоарте
норат прїн черїреа са, дарѣ тотушї нїмїк воеще
е ахдѣ маї мулт деспре ачеаста, пѣнѣ че Лу-
овїк нѣ тї ва адѣче днхувїнцареа пѣрїнтелї
еѣ. Тот-одатѣ тл пофті, ка пѣнѣ атѣнче се пѣ-
саскѣ атѣт каса са, кѣт ші тречереа не лѣн-
еа, кѣчї прїн ачеїа с'ар трезї курїозїтатеа
еївїлор ші а стрейїлор, ші лїмѣеле челе лїм-
те негрешїт нѣ ар перде тїмхл де а компромета
хмеле чел вун а фїйчеї сале. Лудовїк куноску
девърѣл ачестеї пропѣнерї ші се депѣртѣ ку
гѣдѣнѣцѣ, а лѣне тоатѣ сїлїнца шї а адѣче кїар
н зїоа хрмѣтоаре днхувїнцареа пѣрїнтелї сеѣ.
днд ел пѣрѣсї каса лор, Павел ворѣї ку Марї
н тн тон серїос пропѣндѣї, кѣт де невуеще
р фї а креде ла вре о легѣтурѣ ку контеле, шї
сѣтѣї а нѣ маї гѣндї ла асемїне непотрївїре;
ама днсе, че акѣм прївеа дн дѣхл фїйчеї сале
е контеса де Рермонд, тї днсуфла, кѣнд ера
днтурѣ ку еа, кураж, шї тї рекоменда нѣмаї па-
еї кувїнчоасѣ.

Лудовїк пїтреку дн ачеа ноапте фоарте мѣх-
їт, шї дн зїоа хрмѣтоаре де дїмїнеаѣ алергѣ
а пѣрїнтеле сеѣ, спре аї мѣртѣрїсї аморѣл сеѣ
ѣтрѣ Марї шї аї чере днхувїнцаре пентрѣ тнї-
еа са ку еа. Бѣтрѣнхл конте аѣ рїс іронїк
шї л'аѣ днтреват, де аѣ нехунїт а креде, кѣ ел
ї ва днвої днсоїреа унїї конте де Рермонд ку
фїйкѣ де лѣкѣтѣш. Нїчї рѣгѣмїнте нїчї тѣнѣгї-
е нѣ тї адѣтѣ; вѣтрѣнхл конте аѣ опрїт ку
спрїме фїнхлї сеѣ де а ростї кѣндѣва о асемїне
ерїре некумпѣтатѣ, шї Марї днзѣдар аѣнѣтѣ дїн
дн зї венїреа нѣвїтѣлї сеѣ. Ел се днчеркѣ

де мулте орї а венї ла дѣнса, днсе ера опрїт де
Павел, кѣрѣї тревѣеа се-ї адѣкѣ днвоїреа пѣрїн-
телї сеѣ. Аша трекѣ мулте лѣнї пѣнѣ че се нї-
мерї лѣї Лудовїк, прїн мїжлочїреа мамеї фетїцеї,
че фавора ачеастѣ днпреѣнѣраре, а реднїї легѣ-
тура ку Марї. Днѣлнїрїле фѣрѣ дндѣмѣнате, ла
каре днсѣ мама нѣ лїпсеа, шї маї ла хрмѣ, фїїнд
кѣ пѣрїнтеле лѣї Лудовїк нѣї днхувїнца шї Па-
вел нѣшї скїмѣа хотѣрїреа, ел фѣкѣ пропѣнере
амантеї сале, а фѣцї дн Франца шї а се кѣсѣ-
торї ку дѣнсул. Дїн днчепѣт нѣ се унеа нїчї Ма-
рї нїчї мама еї; дар кѣїд ел лї декларѣ кѣ аре
аколо о мошїе, че есте а лѣї де не мамѣ,
шї асупра кѣреї татѣл сеѣ нѣ аре нїчї тн дрепт,
Марї се дндѣплекѣ, днсѣ фоарте грѣх, шї о ноап-
те тѣнекоасѣ се хотѣрї пентрѣ сѣвѣршїреа пла-
нхлї. Дечї Лудовїк днкїрїе тн вас мїк, каре-
ле авеа сеї днварче лѣнѣгѣ Нїевпорт спре аї дес-
варка не цѣрмѣрїле Францеї. Нѣмаї не тн сїн-
гур лакеѣ, дн а кѣрѣїа кредїнѣцѣ аѣ пѣтѣт ел сѣ
се днкреадѣ, л'аѣ трас дн секретѣл сеѣ, кареле
тї аѣнѣтѣ ку треї каї аколо, де унде унхл дїн
ачестї аве сѣ о дѣкѣ, шї Лудовїк сїнгѣр с'аѣ дѣс
спре а прїмї не Марї дїн мѣнїле мамеї сале.

Марї се сїмѣеа ла дїспѣрїре дн о кѣмплїтѣ
пресїмїре; Лудовїк ку маре грѣх аѣ дндѣплекѣ-
т-о а нѣ перде тїмхл днплїнїреї планхлї де а-
тѣте зїле пѣс ла кале. Еа нѣ пѣтѣа скѣпа де
гѣндѣл тнї нѣнорочїрї апропїїтоаре, шї дїн нѣѣ
се арѣнка пѣнѣгѣнд не пїепѣтѣл мамеї сале, пѣнѣ
че ачеаста о сїлї ла порнїре. Атѣнче Марї се
днтр'армѣ, стрѣнѣсѣ днкѣ одатѣ не мама ла пїеп-
тѣл сеѣ ку дѣрере шї апѣкѣ ла фѣгѣ ку Лудовїк.
Де ла Дїксмїден мерг спре цѣрмѣ мулте дру-
мѣрї не езетѣрї дналте че ераѣ фѣкѣте пентрѣ
опрїреа апелор мѣреї, шї се днтїндеаѣ департе
курмезїш деалунгѣл цѣрмѣлї. Тоате ачесте дру-
мѣрї авеаѣ маре асѣмѣнаре днтре сїне, пентрѣ
каре нѣ ера де мїрат, кѣм фѣгѣторїї нострїї аѣ
пѣтѣт се рѣтѣчеаскѣ дн о ноапте аша де тѣне-
коасѣ, шї дн лок сѣ меаргѣ ла локѣл хотѣрїт,

аѣ апукат друмѣл спре Остенде. Токма дупъ че аѣ кълъторіт ії о оарѣ днтреатѣ, кѣноску кѣ аѣ рѣтѣчѣт; акѣм нѣ леаѣ ремас алта, декѣт а се днтоарче днапоі. Прін ачеаста аѣ пердѣт ії чеа маі маре парте дін ноапте; ії се теме ка аѣн-гѣнд ла лок хотѣрѣт, нѣ кѣмва се нѣ маі гѣсас-кѣ васѣл днкіріет, кѣчї ії тревѣе сѣ фїе аколо днаїнте де мїазѣ-ноапте. Днсѣршїт ії аѣ а-ѣннс пѣнѣ ла локѣл, ла каре апа мѣреї а-ѣнѣце дн тїмпѣл рѣфлѣксѣлї. Аїче ера лок план, шї пѣнѣ ла локѣл ѣнде ѣї аѣента васѣл, ера днаїнтеа лор днкѣ мѣлте друмѣрї. Фїрѣ а маі лѣа сама, Лѣдовїк апѣкѣ друмѣл чел маі скѣрт. Ії се аѣла поате ка о пѣтраре де оарѣ депѣртаѣї де скопѣл лор, кѣнд де одатѣ кайї аѣ днчепѣт а днота шїн апѣ. Спѣріепї тѣстрей с'аѣ опрїт пѣ-пїн де аѣ аскѣлтат акѣм се аѣзї ловїрї маі тарї, шї ла пїчоареле лор се рѣсѣрѣнѣе мѣнїнд валѣрї ѣшоаре де ане. О Дѣмнезѣлѣ, есто кѣ пѣтїнѣ! О пресїмѣїре кѣмплїтѣ тѣбѣрї дн сѣфлетѣл лор шї лї се фѣкѣ дн ачел момент пре лѣмѣрїтѣ: ії аѣ грешїт тентѣл чел адеѣрат, шї валѣрїле ераѣ акѣм дн цїокѣл лор. Ії с'аѣ вѣзѣт невоїѣї а се ретраѣе, шї нѣ ера де пердѣт тїмп, кѣчї ії маі аве а трече мѣлте тѣрї, дн каре апа се ѣмѣла мерѣѣ. Чел днтѣѣ, чел ал доїле ера трекут кѣ норочїре, дарѣ акѣм аве нѣмаї пе ѣнѣл шї днкѣ пе чел маї аѣнѣ дїн наїнтеа лор. Акѣм ера ѣн рѣмѣшаг пе моарте аѣ пе вїаѣѣ, кайї се сїле гѣ-фѣїнд, кѣчї шї ії, дупѣ кѣм се паре. Днкѣ пре-сїмѣе аменїнѣареа ненорочїрей. Іатѣ кѣ аѣ а-ѣннс шї пе ачеста, дарѣ ваї: ел ера пїн де апѣ.

Днкѣ одатѣ ш'аѣ скїмѣат ії дїрекѣїа, шї аѣ ап-кат фѣга деалѣнгѣл; кайї ш'аѣ адѣнат тоате п-терїле, дарѣ валѣрїле фѣрїетїче а ле мѣреї сѣ-маї неовосїте. Крещереа анеї шї цїокѣл валѣ-лор наѣ днтрекут шї л'аѣ дмпедекат фѣга. Дн-днкѣ н'аѣ перїт тоатѣ сперанѣа, ії креде акѣм кѣноаѣе локѣл мѣнтѣїрей, атѣнѣї аѣ пїкат кал-Марїей шї еа аѣ перїт дн апѣ неѣзѣтѣ. Лѣ-вїк с'аѣ арѣнкат дупѣ еа, аѣ прїнс-о шї с'а-лѣптат кѣ дѣнса спре цѣрм, дарѣ де одатѣ а-перїндѣї ѣн вал ѣрїеш, с'аѣ рѣсѣрѣнт асѣпра-шї наѣ смѣл кѣ сїно дн адѣнѣїмїле мѣрей. Л-кеѣл аѣ скѣпат кѣ норочїре; ел аѣ стрїгат, а-кемат, дарѣ нїме наѣ рѣспѣнс. — Дн зїоа ѣр-тоаре с'аѣ гѣсїт пе цѣрмѣ доѣе кадавре, че-цїне днклещате стрїнс. Ачесте аѣ фост Лѣдов-шї Марї.

Бѣтрѣнѣл контеле аѣ аскѣлтат ачестѣ трїст-дншїїнѣаре мѣт шї фѣрѣ мїшкаре; інїма са-трѣфашѣ с'аѣ сдровїт. Ын мормѣнт дїн бїсерї-Дїксмѣїден, кареле с'аѣ зїдїт днадїнс дїн поро-ка са, аѣ кѣпрїнс пе ѣмѣї аманѣї. Дупѣ ачест-ста контеле аѣ адѣс мещерї, карїї аѣ рѣдїкат-ноѣ алтар дн мѣрїме шї подоавѣ, кареле шї-кѣм фаче маре мїраре прївїторѣлї. Де мѣл-орї с'аѣ вѣзѣт контеле дн цѣнѣнкі днаїнтеа ачест-стїї алтар, шї аша л'аѣ гѣсїт еклесїарѣл днтр-сарѣ, кѣнд аѣ воїт се днкїдѣ бїсерїка, морт-тїнс кѣ фаѣа пе леспезїле де марморѣ.

(Везї stampa алѣтуратѣ).

(Parth.)

РЕЦЕЛЕ NERON, ПРИМѢЛ ШЕФ А ІНСѢЛІЛОР МАСАКРЕ.

(Ankeere).

Тоатѣ адѣнареа-л аскѣлта кѣ маї мѣлѣ гроа-зѣ декѣт респект, стѣнд немїшкаѣї кѣ тоѣї ка

шї статуеле, кѣ окїї болдїѣї шї гѣра кѣскат-Дн ѣрмѣ Нерон мѣ поѣтї сѣ-мї дескїд хайна

меша, пентру а фаче ачелаші днчеркаре ші
 ехпра піелеі труплуі меѣ, резултатул фт о ма-
 е міраре ші куріозітате. Фнхл кѣте унл се а-
 роніа ші се днкредінца кѣ піелеа ме нх ера
 ічї о стофъ алвѣ днтінсѣ не трупл меѣ, нічі
 фоктл унор лукрѣрі мешешѣіте. Днкіндусѣ
 ші ачеастѣ куріозітате, фемеіле тмі презентѣрѣ
 маі мхлте старде де фелхрїте скоїче діелегѣн-
 уле не ачесте де ла гѣтѣрі, мѣні ші пічоаре,
 ші ку еле мѣ дмподовірѣ. Ачеастѣ політікѣ се
 мітѣ ші де кѣтрѣ мхлі, карїі тші скоасерѣ ако-
 еремінтеле капетїлор лор ші мі ле днѣцшошѣрѣ
 дмпреуѣ ку гїрланде де пене ку мѣестріе лукра-
 те ші днфрѣмхсецате ку гїст ку мѣрѣан рошѣ.
 Дупѣ ачеаста о адунѣтурѣ алкѣтїтѣ де маі мулці
 де патрѣ сѣте інсхланї, днченѣрѣ а кѣнта дн-
 р'ун глас барбаці, тінерї ші вѣтрѣні, фемеї
 ші копїі ун кѣнте, кареле де не цестѣріле ко-
 рістїлор се кредеа а фї фѣкѣт спре рекѣношїнца
 пресентелор дате лор. Ла ачеаста мѣ арѣтї ші
 ѣ ку дндестулѣ політецѣ, еспрїмѣндѣ-ле мулцѣ-
 міре прїн фелхрїте схїме. Дупѣ че се сѣвршї
 ші концертл, деклѣрѣї лї Нерон кѣ воеск а ві-
 їта інсхла ші а о екзамїна, рѣгѣндл тот-одатѣ
 ка сѣ мѣ днсоцаскѣ, ла каре се прїїмі вѣкѣрос,
 ші лѣ дмпреуѣ ші маі мулці оаменї, дїнтре ка-
 ре шесе дїн поронка шешѣлуї мерѣеаѣ днаїнте
 ка кѣлѣузі ші фѣкѣндѣ-ні друм. Ёѣ ерам фѣрѣ
 арме, днкіпѣндѣ-мі кѣ чеа маі буѣ сїгѣранцѣ
 ар фї, днкредереа че арѣтам кондукѣторїлор меї,
 карїі де не дінафарѣ се пѣреаѣ а фї ніще оаменї
 мѣнзі, буї; днкѣт кѣт урмѣрѣм друмл прїн
 шѣдѣре, ку тоці кѣутаѣ а мѣ дісѣта прїн кѣн-
 тіче ші прїм сѣлѣрї де вѣхрїе. Тоате лукра-
 де че мі се днѣцшошѣрѣ дн ачест воаѣж, кѣпрїн-
 деаѣ дн сїне ун че плѣкѣт; днтрѣнд ші дн ко-
 рі, вѣзуї кѣтева плѣнте ку флорї рошї, че Пе-
 рон тмі спѣсѣ кѣ сѣнт кулївате днадїнс пентру
 дмподовїреа лор. Пе ла мїжлокл інсхлеї, лѣа-
 реамїнте мі се цїнтї асѣпра унор вѣкѣці де
 мѣрѣан ашѣзате ку маре регѣлѣ, ші деосебїте у-

неле де алтеле прїн потїчі ферїте де апропїереа
 кѣїва, прїн цѣрѣшї днфїпці дн пѣмѣнт. Нерон
 тмі спѣсѣ кѣ ачела ера цїнтїрїмѣл рїгал, ші кѣ
 вѣкѣціле де мѣрѣан днсамѣнѣ атѣте мормїнте.
 Кѣ аколо нѣ се днгроанѣ нїмене, фѣрѣ де кѣт
 шешїі шї рѣзѣоїнічїі чешї фамошї, кѣрора нѣмаї лі-ї
 днвоїтѣ днгропареа; нар трупѣріле оаменїлор де
 рѣнд се арѣнкѣ дн маре.

Дн інсхлеле Масакре, дн ценере оаменї сѣнт
 'налці де 6 палме, вїнефѣкѣці, дрепці ші піептошї;
 асѣміне-с тарї, вѣношї, пѣтернічї ші пѣцін грошї,
 днсѣ фоарте іскѣсіці; мѣніле ші пічоареле лор
 сѣнт вїне-фѣкѣте ші мїчі ка а тѣтурор інсхланї-
 лор дїн очеанул Пачнїк. Форма капетїлор лор
 граціоасѣ ші деосебїтѣ де а челоралалїі афрї-
 канї; піелеа барбацілор ші а фемеїлор моале; пѣ-
 рѣл крец, днсѣ моале ші кам унсѣрос; окїі мїчі,
 насхл потрївіт, ка ші вѣзіле ші дїнціі фоарте мѣ-
 рѣнціі ші алвї кураці. Ку тоате-ачесте фїсіоно-
 мїа лор, кѣнд нѣ-ї днвїошѣтѣ де вре ун фел де
 плѣчере, тї селѣатїкѣ ші посоморѣтѣ, експерїмѣнд
 дн ачелашї тімп статорнїчїе ші хотѣрѣре. Тші
 дмпѣсск мѣніле, пічоареле ші тот трупл атѣт
 де мхлт, днкѣт адесѣ аерѣл лор чел сѣлѣатїк
 се фаче урїчос. Фїмеїле сѣнт ка ші барбаціі де
 трупеше, де ачелашї колор негрѣ ші вїне-фѣкѣте
 ку спете днгѣсте, вѣстѣ плѣкѣтѣ, мїжлок сѣпці-
 ре, шолдѣрї мїчі, мѣні ші пічоаре мїчі, окїі марї
 негрї, фадѣ мїкѣ ші ротѣндѣ, гѣт сѣпціре, ші
 дїнціі фоарте фрѣмошї. Дмѣрѣкѣмїнтеа пентру о
 парте дїн фемеї се алкѣтѣеще дїн орогожїнѣ фѣ-
 кѣтѣ дїн адоѣа піеле а кокосѣлуї, че о пѣн ка о
 фѣстѣ де ла брѣѣ дмпреѣнѣр пѣнѣ ла ценѣкї;
 нар чеа маі маре парте дїн еле, прекум ші бар-
 баціі умѣлѣ голї, пѣртѣнд нѣмаї ла кап, урѣкї,
 гѣт, мѣні, насѣрї, мїжлок, пічоаре ші пѣр фелх-
 рїте подоабе фѣкѣте дїн фрѣнзе лате, дїн скоїче,
 дїн оасе ші дїнціі де пеше. Шешїї сешї кѣпїте-
 нїїле се деосебеск прїн ун фел де кѣчѣлї де пе-
 не, че-с плѣкѣте ла вїдере. Арїеле лор сѣнт
 нумероасе аркѣрї, сѣпці, лѣнчї, мѣчѣчї ші се-

күрі. Аркүріле сьнт лунці де 8 палме, ші-с фь-
күте дін лемнѣ де курмале, сьнт ушоаре, тарі
ші фоарте еластиче; дін пеліца дін нъунтрѣ а-
челунаші арборе ъші фак фьнгій. Сьдеціле-с
фькүте дін трестіоаре дрепте, каре креск кѣ ам-
белшугаре днтр' о парте а інсхлел; сьнт лунці
де 5 палме ші върфѣл лі-і фькүт дін лемнѣ фоар-
те въртос. Ланчеле сьнт де ачелаш лемнѣ че
ші аркүріле, лунці де 16 палме ші лүкрате кѣ
аша маре гівъчїе, днхьт вьлсїте се пар а фї
де фїлдеш. Мьчнїїле тот дін лемнѣ де курмал

сьнт лунці де 4 палме, ші ла ун капѣт лате де
5 палме ші фоарте аскуціге, пар ла челалалт ка-
пѣт, унде се цїнѣ кѣ мьна, ѣс ротунде ші гроа
се кѣт се пот кѣпрїнде бїне. Аїче токмаї а
капѣт есте фькүтѣ ун фел де боамѣ не каре
скулпат ун кап, кѣ фїгура ші трьсуреде фецї
нїї негрѣ. Секүріле сьнт де 18 палме лунці, ла
ун капѣт аскуціте пентрѣ а лі служї де сьлїне
пар челалалт капѣт ун кап скулпат де о днсем-
натѣ мьрїме, днфьдошїнд фїгура унїї резвоїнїї
гата де лунтѣ.

МОШЪЛ РІШАР.

(Зрѣта).

Іатѣ кѣ вацї адунат тоцї пентрѣ ліцїтацїа унор
обїекте курїоазе шї мьнїнцїшїрї преціоазе.

Ачесте ле нумїдї бунїрї, дарѣ де нѣ ведї лѣа
сама, пентрѣ унїї дін вої се вор наще дін еле
марї реле. Зїченї кѣ ачесте лүкрүрї сѣ вор вїн-
де ефїн, адекѣ маї пѣдїн декѣт аѣ костїсїт: да-
кѣ еле нѣ сьнт де неапѣратѣ невоє, лүрїреа вор
фї преа скѣмпе пентрѣ вої. Адѣченївѣ днхь а-
мїнте де чеїа че зїче *мошѣл Рїшар*: „Де кум-
перї чеїа чецї есте де прїсос, нѣ гьрзїѣ веї вїн-
де челе де неапѣратѣ невоє. Кудетѣ мѣлт, дн-
наїнте де а те фолосї де о вьнзаре ефїнѣ.“
Мошѣл Рїшар поате сокотеше кѣ прѣцѣл чел еф-
тїн е нѣмаї о пьрере шї кѣ неандьмьнареа тре-
вїлор адѣче маї мїлтѣ даунѣ декѣт фолос, кѣчї
ѣмї адѣк амїнте кѣ аурѣа ел зїче. „Ам вьзѣт
„о мѣлїме де оаменї пїерзьндүшї тоатѣ авереа
„дін прїчїна кумпърьтүрїлор ефїне. Есте неву-
„нїе а днтревзїнда ванїї сїре а кумпьра о пь-
„рере де рѣѣ.“ Дарѣ іатѣ кѣ ачесте се дн-
тѣмплѣ дн тоате зїлеле кѣ ліцїтацїа, шї аста
пентрѣ кѣ н' адї чїтїт алманахѣл. Тот *мошѣл*

Рїшар не зїче кѣ „омѣл днцѣлент се днвацї
„дін ненорочїріле алтора. Дарѣ чїї невунї рареор
„се днцелепцеск прїн днсүшї ненорочїріле лор.

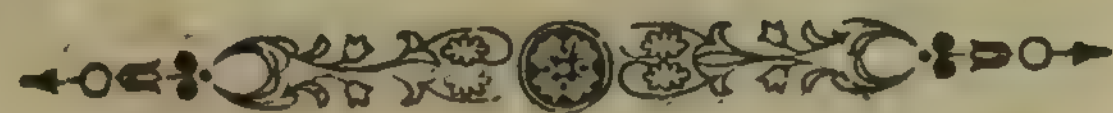
Күноск оаменї карїї сїре ашї амподовї тмерїле
ш'аѣ флѣмьнїзїт пьнтїчеле шї маїкѣ аѣ невоїт фа-
мїліїле лор а се ліпсї де пїїне. Стофеле де ма-
тасѣ, де атлас, де порфїр шї де катїфе, преку
зїче *мошѣл Рїшар* реческ бѣкѣтѣрїа. Еле нѣ нѣ-
маї кѣ нѣ сьнт де невоє пентрѣ вїєнцїре, дарѣ а-
вїе се пот прївї ка дндьмьнѣрї. Еле адеменеск
нѣмаї прїн стрьлзчїреа лор. Аша невоїле месте-
шїцїте а неамѣлїї оменеск с'аѣ днмѣлцїт маї та-
ре декѣт невоїле фїрешї. „Дн локѣл унїї пер-
соане днадевьр сьракѣ, зїче *мошѣл Рїшар*, се
афлѣ о сѣтѣ де невоєшї.“ Прїн асемеене некум-
пенїрї шї алтеле, персоанеле де модѣ днкан дн
сьрѣчїе шї сьнт невоїте а чере адѣтор де ла а
чїї пре карїї дефїма маїнаїнте, дарѣ каре аѣ
шїт ашї пьстра авереа прїн остенеалѣ, лүкрү
шї економїе. Ачесте вьдеше: „кѣ ун аргат дн
пїчоаре е маї маре декѣт ун кавалер дн центнїї.

(Ва зрѣта).

ИНСТИТУТЪЛ АЛБІНІ.

АНЪЛ II.

ЖОАНА ЛУМЕІ.

НЕНТРЪ

АНДЕЛТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 43.

13 АВГУСТ.

DANIEL OKONEJ.

(Анкеере).

Дупъ дитрзніреа Ірландеі ку Англіа с'аъ маі модіфікат релаціле еі челе політіче; дитре каре с'нумъръ ка чеа маі прінціпалъ: Еманціпіа Католичілор, сеаъ стірпіреа цурьмінтелор, каре е-раъ ку тотул дн контра догмелор реліціеі ачестеі вісерічі, ші а кърей мембе ераъ опріте де ла сервіціи ші дін парламентъ; дар фінд къ ачесте модіфікаціи с'ннт тот ніще актурі дате де фріка сілнічіеі, апоі с'н днцъледе де ла сіне, кумкъ стареа Ірландеі се афл ші акум днкъ тот дитр'о позіціе мізеравілъ. Ноуъ зъчімі а пъмн-тулуі челуі буи де лукрат есте клірономіа, а у-нуі пре недисъмнат нумър де пропріетарі, каре-ші келтзескѣ венітуріле лор пін Лондра, пін Паріс, пін Неаполі, сеаъ пін алте політіі а контіненту-луі, ші аша дар сомеле челе фоарте марі де бані, стоарсе дін судоареа сьріманулуі муніторі

дн лок с'н се дитребуінчезе, спре дитродучереа інструментелор де агрікултуръ, орі спре дитемее-реа вре унеі фавріче, еле с'н рьсіескѣ пе ла ак-тріцеле, сеаъ пе ла кьнтъреціле Італіеі. Пе лънгъ ачесте фінд нумърул пропріетарілор фоарте мік, ші конкурсал посесорілор дін контра фоарте маре, апоі чеі дінтъі потъ с'н-ші дее мошііле дн посесіе тот-деазна ку ги препъ дндоіт, адесеорі днкъ ші дитреіт. Дін о діспозіціе а лукрурілор аша де ръ, тревзе негрешіт с'н ісвораскъ алта ші маі ръ, кьчі посесоріі нефінд дн старе а плъті кьщуріле ла тер-пінуріле хотъріте, апоі еі с'н іс-гонескѣ де пе мошіі фъръ нічі о мілъ де кьтръ неоменіціі пропріетарі. Дитру ачест кінъ попо-рул стръмторіт дін тоате пьрціле, ші дісперат деспре дмьуньтъціреа соартеі луі, аъ пікат дн чеа маі маре сьръчіе; лінеа ъл дндеамнъ ла

крімен, оморуріле ші прѣдъчизеле съ нумѣръ ай-
че дитре дитѣмплѣріле челе де тоате зілеле.
Астфелѣ есте акум стареа Ирландей.

Прекум ун попор нѣ поате нічі одатѣ дитр' о
позиціе атѣт де крітѣкъ съ се шіе дн хотареле
лівнщеі, асеміне ші унѣі каузе атѣт де дрепте ка
а Ирландезілор нѣ аѣ изутѣ съ-і лѣпсаскъ дефен-
соріі еі. Мулт тімп ачестіа стѣтурѣ нѣмаі дін
преодіі католічі. Дар іспрѣвіле істор дитрѣх ре-
зултареа мѣсурілор цінтігоаре спре днѣхнѣтѣці-
ре, ераѣ пре неднѣсѣмнате. Попорѣл аѣе тѣреуін-
цѣ де ун омѣ де статѣ, де ун дѣпломатік маре,
ші ачеста есте О'Конел.

О'Конел нѣскѣт ла анул 1775, дін пѣрінці
сѣрачі дар де фаміліе нобілъ ші веке, ера хо-
тѣріт ла днѣсѣт пентрѣ преодіе, ші спре іст
скопѣ с'аѣ едукат дитр' о монастіре де іезувіці.
Аѣерімеа ордѣлуі ачестіа, сеаѣ поате ші рѣвна
луі ѣл днѣдѣмѣнѣръ де а днѣвѣна леціле, ші ла
1798 се арѣтѣ ел дн Дѣвлін ка адвокат.

Прін елоквенціа луі чеа маре, ѣші кѣшцігѣ ма-
ре аѣторітате, днѣкѣт ла 1809 ел ера унѣл дін
челе маі днѣсѣмнате мемѣре а соціетѣщеі католі-
че. О деклараціе че ар фі фѣкѣт ел контра у-
нѣі мацістрат протестант дін Дѣвлін, л'аѣ днѣкур-
кат дитре ніще інтріці, каре с'аѣ сѣѣршіт кѣ
ун дѣел дн каре аѣ пікат мацістратѣ. Кѣ Неел
каре ера пе атѣнчі секретарѣл статѣлуі дн Ир-
ланда, карѣші аѣ авѣт ел ніще інтріце, каре дн-
съ н'аѣ аѣѣнѣс пѣнѣ ла дѣел.

Плн де актівітате пѣші О'Конел пентрѣ чеа
маі днѣтѣе датѣ ла анул 1821 пе сѣена політі-
кѣ. Кѣ мулт днѣсъ днѣаінте де ачестіа фѣкѣсе
ел пе Парламент а днѣцѣледе кѣмѣ ар фі кѣ ка-
ле съ се ісе дн прівіре ші претенцііе челе фѣар-
те дрепте а ле Ирландей. Фѣіма деспре веніреа
реѣелѣлуі дн Ирланда ѣл днѣкурѣжа ші маі мулт
дн планѣріле чеші пропѣсѣ, пентрѣ унѣтрареа
сарчінілор кѣ каре ераѣ днѣновораці компатріюці
сеі. Ел днѣпреуінѣ кѣ алці патріюці хотѣріѣ а
днѣтреуінѣа тоате кінѣріле, спре а траѣе фѣаво-

рул реѣелѣлуі дн партеа лор. Спре ачест скопѣ
реѣеле съ пріімі кѣ оказіа дѣваркѣріі луі ла дн
влн кѣ челе маі стрѣлѣчіте церемоніі. О'Конел
днѣсѣші ѣі пресентѣ ла ачестѣе оказіе о коронѣ
де лаурѣ (дафін) де Ирланда. Днѣсъ Георгіе ІІ
н'аѣ кореспѣнѣс нічі дѣкѣт ла аѣцентѣріле Ирлан-
десілор. Ла ре'итурнарѣа луі дн Лондра ел
мулѣцѣмі дн пѣвлнѣ, кѣ л'аѣ лѣсат дн паче
воаѣнѣл сеѣ, ші нѣ л'аѣ маі сѣнѣрат кѣ пѣрілор.
О асеміне непѣсарѣ дн партеа реѣелѣлуі ре-
волѣтѣ пе попорѣл днѣтрег, ші О'Конел съ сѣрѣ
де днѣмреѣнѣрареа аста, пентрѣ а траѣе пе попорѣ
дн партеа са, ші аі дескопѣрі планѣріле сѣеле.

Ісѣвѣнда чеа маі дінѣтѣѣ, че аѣ фѣкѣт ел
ачестѣе нѣуѣ каріерѣ, аѣ фѣст де а фѣче пе Пар-
ламент съ рѣдѣче кѣ тотѣл ачѣа леѣе пентрѣ
рѣмінте, дн урма кѣреі нічі ун мемѣрѣ а бісѣрі
чеі католіче нѣ пѣтеа съ фіе алѣс де дѣпутат
камерѣ, ші дрепѣ ачѣіа ел съ алѣасѣ ла 1829
де компатріюціі сеі де дѣпутат дн камера комп-
нілор, пентрѣ Комітатѣл Клѣре.

Ачестѣе ісѣвѣндѣ фѣарте днѣсѣмнате аѣ днѣмѣл
ціт ші маі тарѣ ура контраріілор сеі. ІІ сѣѣ фѣ-
лѣріте прѣтѣскѣтурі ла 1831 ѣл арѣстѣіѣрѣ. Н
мулт днѣсъ дѣлѣ ачѣаста аѣѣнѣсѣ партіда вігі-
лор (а лібералілор) ла кѣрѣмѣ, каре л'аѣ лібера-
дін днѣкісоаре, ші фѣгѣдѣінѣдуі мулте постѣрі фѣар-
те днѣсѣмнате дн Парламент, вѣрѣ ал траѣе
партеа са, дар О'Конел леаѣ реѣѣзат пе тоатѣ
ші аѣ рѣмас нѣмаі ачѣіа че аѣ фѣст ші пѣнѣ а
кѣм, адеѣкъ: апѣрѣѣторѣл попорѣлуі.

Сѣѣ міністеріа Вігілор О'Конел шеѣеа дн ка-
мерѣ ка рѣнѣзѣнтанѣл а маі мулѣтор політіі, дн
тре алѣеле ші а Дѣвлінѣлуі, кѣ 20—30 неамѣрѣ
сеаѣ амічі а луі, ші ла оказііле вілансѣлуі пар-
тіделор, О'Конел ера обѣѣтѣл адѣрѣрѣі лор пѣн-
трѣ кѣ ел де мулте орі кѣ партізаніі луі нѣмѣл
коада луі О'Конел хотѣреа маѣорітатеа, ші фѣ
чеа пе ачѣа партідѣ, съ фіе вірѣітоаре, каре со-
кѣтеа ел кѣ ва фі фѣаворітоаре пентрѣ Ирланда
Дѣлѣ кѣдѣреа міністеріей Вігілор, ші рѣдѣкаре

орілор, О'Конел днчетає де а маї вені дн
рламент, пентру кь ну маї путеа сь іс-
васкь нїмїк. Ел се мулцьмеа нумаї де а
вла пїн царь, шї а фаче адуньрі де по-
р, ла каре оказїї асїстає де мулте орї пь-
ла цїмьтате де мїліон де персоане. Дн
локун істора деклама ел дїскурсуїле са-
челе плїне де ентусїасм, прїн каре арьта по-
рулї авьзурїле че де фак Енглезїї, ел лї вор-
а днкь шї деспре сомеле челе фарте марї де
нї, не каре католичїї сьнт невоїцї а ле плїтї
ерхлї челїї протестант; деспре путереа шї по-
рїле че се афл нумаї дн мьнїле Енглезїлор
отестанцї; деспре експедиа лецїлор дн урма

кьреї се опреще Ірландезїлор де а посесїї арме
фьрь днвоїреа гьвернлїї; шї ка тн мїзлок сїгур
де скьпареа ачестора лї зїчеа кь ар фї реста-
торнїчїреа унїї парламент неатьрнат. Ла еспу-
нереа ачестора днаїнтеа попорхлїї ну лїссеа ел
де мулте орї а се еспїма дн кїкул урмьторїї:
„Іар дакь ної ну вом путе рекьпьта прїн кана-
лїа лецїлор дрітур, ле ноастре челе векї, атунчї
ної вом шї а траце шї савїїле, шї апої кь путе-
реа армелор орї кь не вом арьта вреднїчї стрь-
непоцї а Челтїлор челор векї, орї кь луптїндуне
пьнь ла чеа маї де не урмь пїкьтурь де сїнцє
вом шї а мурї кь фьрл дн мьнь.

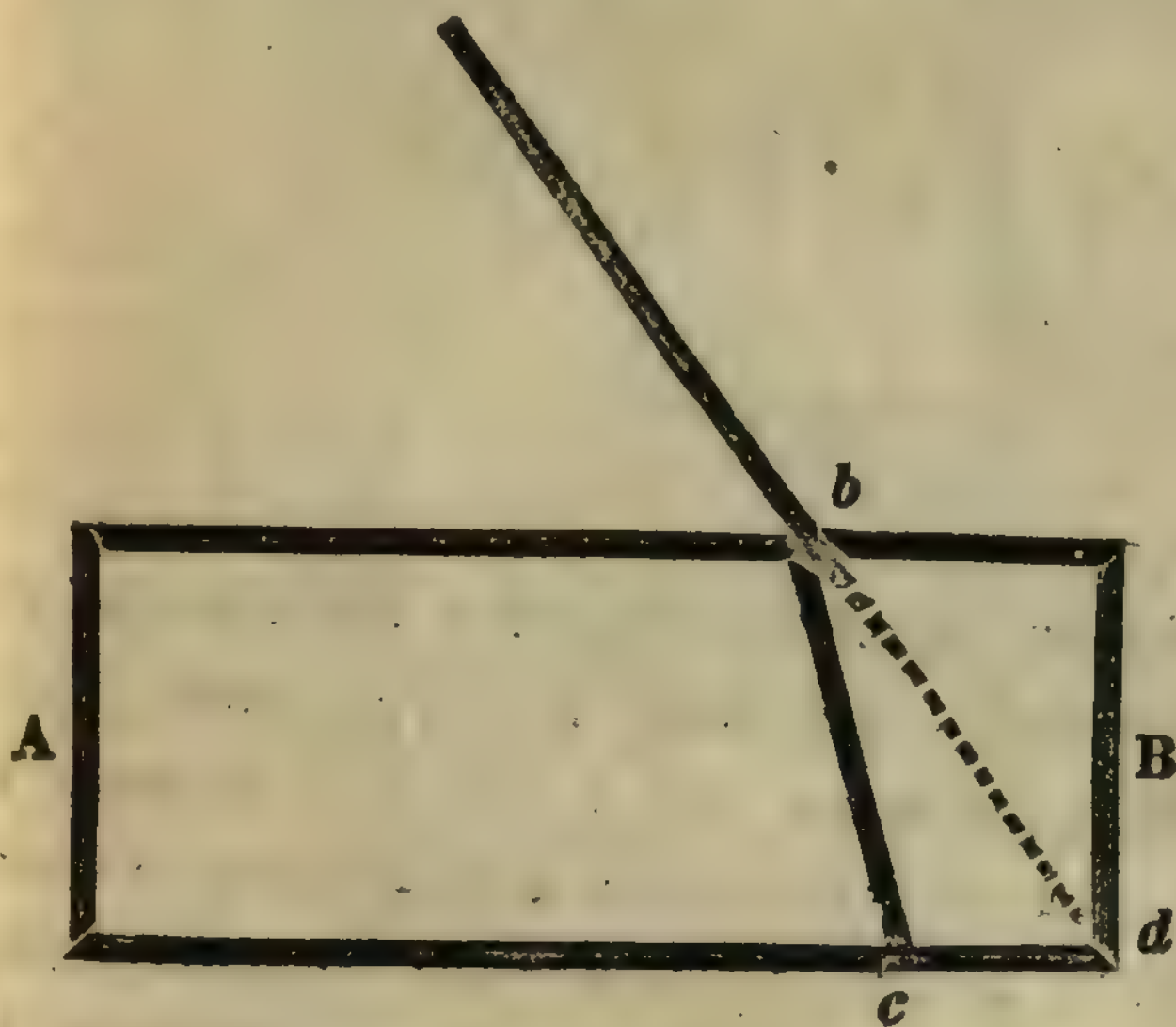
Z. Колѣтв.

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪТЪТОАРЕ.

(Ърта).

Рьсфрїнцереа *l'atmosphe*.

Деакь о разь лумїноась петрече о сьвстанцїе,
пезїш се днтоарнє не сурфаца унїї корпї пре-

дєкьт мїжлокун (адїкь ачеа сьвстанцїе) не каре
аь петрекьт, атунчї раза се рьсфрїнцє (се рьмпе).

Фїе, де есемплу, о разь лумїноась *ab*, кареа,
дунь че аь пїтрекьт о кьтїме де аер, се днтъл-
нєще кь сурфаца унїї бассїнѣ (хавуз) плїн де а-
пь *AB*; атунчї дн лок де а урма дїнїа дрепт *abd*,
еа се ва стрьмьа ла *b* спре а лѣа о алть дїрек-
цїе *bc*. Ын вастон че се амплїнть пезїш дн а-
пь нї се паре котїт ла фача апїї, днкьт партеа
афлїтоаре дн апь самьнє рьдїкать.

О монеть ашезать дн фундул унїї вас непре-
зїѣ, ну се веде стьнд нещїне ла оаре-каре де-
пьртаре; дар кьнд се варсє апь дн вас, їкоана
са се веде, пентру кь раза лумїноась че пурчеде
де ла окїї, атрась фїїнд де апь, се фрїнцє шї
днтълнєще не ачеа монедь.

(Ва ърта).

ЧЕТЬЦАНЪЛ ШІ ЦЕРАНЪЛ.

Оте класе де їндївїде амьпьрескѣ лѣмеа; че-
антл шї цєранул, чел днтлї лѣкьтєще дн по-

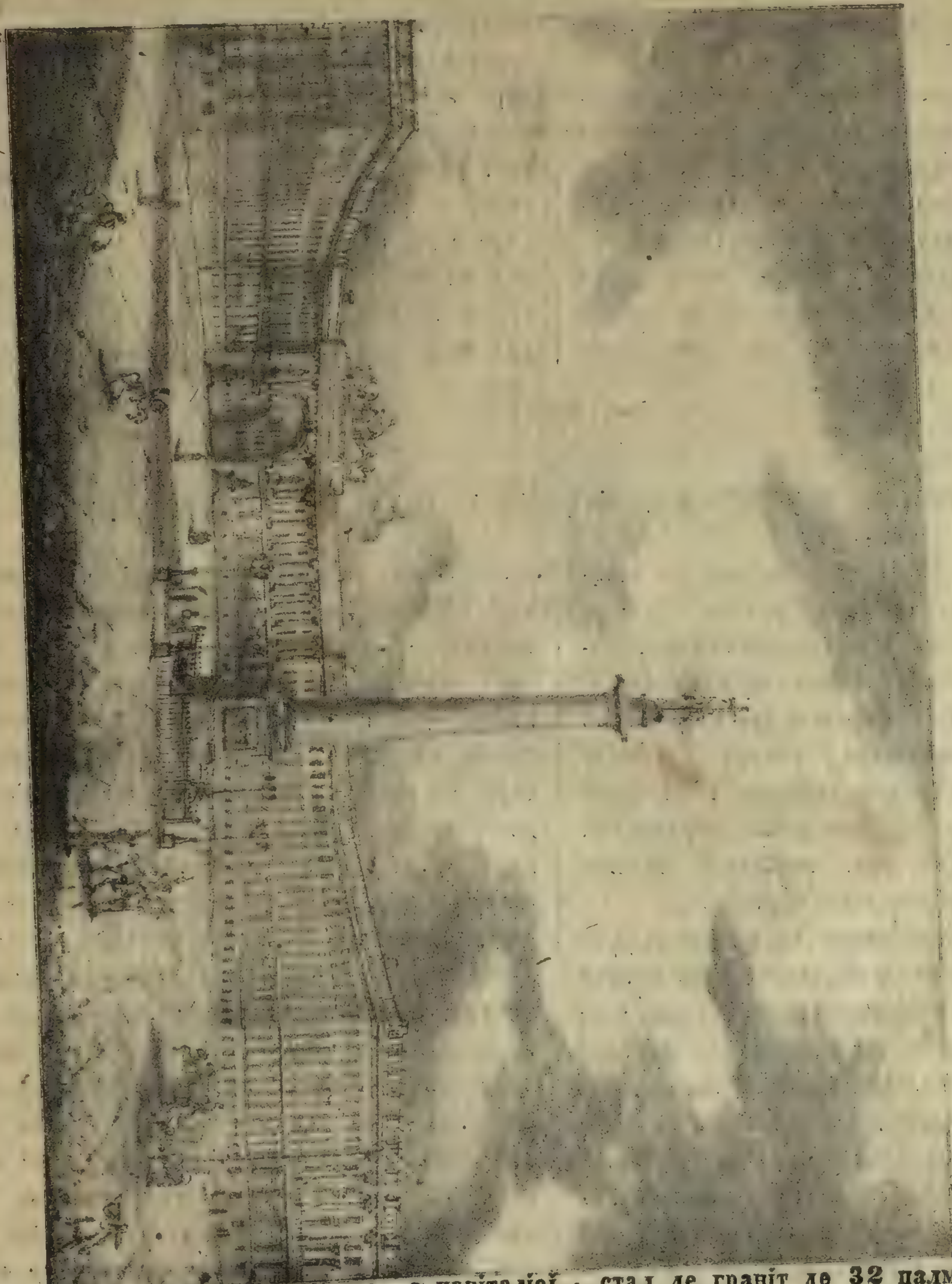
лїтїї шї консумеазь ачеа че продуче локутїо-
рїа де прїн сате. Іста урмеазь натурїї дн тоа-

те индустријале ші сентиментіле салс. Чела-
зат интр тоате есте ин контра натурей. Де а-
чеса са л не депсеше, инкът спре а путеа ведеа
есте невоіт а пурта океларі, спре а авеа феаме,
интребунцазъ ханурі, пічоаріле луй сьнт ачеле а
калор, опініа луй ачеса импрімутъ де ла алій, ші
а луй віртуте се разьмъ ин кърці ші арме, еар
деранул, урмьнд тнеі сімпле віецурі, ин міжлокул
натурей, лукреазъ пентру а индестула не сіне ші
не четьцанй. Театрул луй сьнт тоате сценеле
натурей, галеріа ші музеул продуктеле анимате ші

неаніmate, де ачeea цeранул cъмътоc ші путe
ку деocебігъ плъчeрe контeмплeацъ cпiкyл
днaурiт, ръcуфъ aерул чeл днeалcамiт, аcк
кънтeкул чeл армoніoc a пacерiлop, пe кънд
тъцaнул мaкpу, дн мiжлoкyл чyмyлy цiгapей
кyлтънд cунeтyл бaнiлop чe кълътopecк пe
вepдe дe лa тнѣ лa алт кoлцѣ, пpиn oкiй днa
ку oкeлapi, ce нeвoѣщe a дeckoпepi пpиn Г
ачeea чe тoзiъ лyмea вeдe. Ікoанa днѣтнo
контpacтyл aчecтop дoгe клacе дe oамeнi.

КОЛОНА АЛЕКСАНДРИНА ЛА САН-ПЕТЕРСБЪРГ.

Кътръ мѹлте мѹреце монументе а капиталіей
Росіей, с'аѹ адаос ачеаста днѹлцатъ дн меморіа
днмѹратѹлѹі Александрѹ, вреднѹк де ачел стрѹ-
лѹчѹт монарѹ шѹ де аугѹстѹл сеѹ фрате каріле і
д'аѹ днкінат дн нѹмеле націей. Престе гн педѹ-

стал де гранѹт де 32 палме, се дналѹѹ монолі-
тѹл (пѹатрѹ де о сѹнгѹрѹ бѹкатѹ) де 96 палме,
дѹн чел маѹ фѹѹмос гранѹт де Фѹландра шѹ пре-
сте каріле есте ашезатѹ фѹгѹра релѹдіей пѹнд
крѹчеа, еар де 30 палме, днѹѹт тоатѹ днѹлцѹ-

меа а монументулуї есте де 158 палме, адекъ одать ші цѣмътате де дналте ка турнул Сф. Треї-Ерархі.

Фрумсеца басерелісвілор алегоріче ші а фі-гуреї ку каре есте монументул днфрумсецат се днтрече де днтрепріндереа чеа сѣмеацъ, днкї-нать де чел маї феріче резултат, де а гъсі, а чїоплі ші а транспорта ла Сан-Петербург о ко-лонъ монолікъ де асеме не мъріме, че днтрече челе кѣноскуте а веکیلор Егїптенї ші Романї.

Тоатъ асть дѣкраре есте дїрегуїтъ де фаміо-

сул архїтект Монферан, тот ачела че прегътещо ші бісерїка Сф. Ісаак.

Дакъ ведереа їстїї монумент адуче днтру мї-раре не прївїтор, ну маї пѣцін аѣ фост ші моду-днѣлцѣреї колонеї ку ын механїсмъ атѣт де сїм-плу, днкѣт дн кѣтева оаре дїн позїціа орїзонталъ се пѣсѣ дн пїчоаре. Еа се афлѣ дн пеаца чеа маре фацъ-н-фацъ ку палатул їмперїал де еар-нѣ ші ку зїдїріле департаментулуї їнтереселор стрїне, днтре каре се днтрѣ прїн ын фрумсе-арк де трїумф, прекѣм ле днѣцѣошацѣ дн їкоанѣ.

КАСЕ ОРФАНІЧЕЩІ ДН МОСКВА ШІ САН-ПЕТЕРСБЪРГ.

Ѓна дїн челе маї днсѣмнате ашезѣрї дн Мос-ква есте ачеа пентру копїї чеї орфанї, кѣм ші пентру копїї чїї сѣрачї ші пѣрѣсїдї не тлїдї, дн-темеетъ де Екатеріна чеа маре ла аѣл 1761, кѣпрїнсѣл ачестеї зїдрї; мѣсѣріле не каре ле аѣ-лѣт Аѣгїста днтемеестоаре, пентру а кѣпѣта мїзлоачеле требїтоаре спре пїнереа їстїї їнстї-тут маре; нѣмѣрѣл ші прерогатївеле орфанїлор, каре-ші афлѣ аїчї ын асїл, мерїтеазѣ атенціа ноастрѣ, пентру вре о кѣтева моменте.

Ла рѣвѣрсареа рїхлуї Заѣпа сѣ рѣдїкъ о зїдї-ре гїгантъ ку патру рѣндурї, зїдїтъ дѣпѣ планул пѣнералѣлуї Бодкї. Хотѣрїреа еї есте де а фї асїлѣл орфанїлор сѣрачї, ші а копїїлор челор пѣ-рѣсїдї, ші гѣсїдї не тлїдѣ сеаѣ не ла бісерїчї, кѣм ші де а фї ын лок де матерїтате сеаѣ де нѣскаре, пентру ачеле фемеї, каре дїн фелѣрїте дмпрѣдѣрѣрї, с'аѣ амѣїт ші аѣ кѣлкат (адесо орї днкѣ маї тїмѣрїѣ де кѣм лї с'ар пѣтеа ерта) поронка ал шептелеа а Декалогулуї.

Сѣ днцѣлеце де ла сїне кѣ о асемїне фїнда-ціе, менїтъ спре пїнереа ынїї аша маре нѣмѣр де копїї, требїа сѣ фїе дмпрѣдѣнать ку фоарте марї кѣлтѣелї, не каре пентру а ле адѣна с'аѣ слѣжїт Екатеріна де кїшѣл ырмѣторѣ:

Лѣкѣїторїї полїтїїлор, меѣерї сеаѣ негѣцїторїї фѣрмеазѣ дн Росїа а треїа старе, адекъ мїзло-кул днтре новїлї шї днтре сѣтенї. Ѓстї четѣценї сеаѣ полїтїенї ераѣ сѣпѣзїчї мѣлтор сѣпѣрѣрї шї а-такѣрї дїн партеа новїлїлор. Дѣчї Екатеріна, пентру ка сѣ вѣнозѣ ку о дескѣркѣтурѣ дої е-пѣрї, аѣ пѣблїкат ын тѣказ прїд каре ш'аѣ аѣѣне доѣе скопѣрї. Дн тѣказ зїчеа: „фїекаре полїтїан каре ва да о сомѣ де ванї ла каса орфанїлор, ва авеа дрїт, де а претїнде де ла новїлѣл, каре л'ар вѣтѣма нѣмаї ку кѣвѣнтѣл не вїїторїме, о асеме не сомѣ де ванї; нар дакъ вѣтѣмареа ар фї ын атак фїзїкѣ мѣкар кѣт де мїк, атѣнчї новїлѣл ва пѣлѣтї сома дндоїтъ полїтїанѣлуї.“ Полїтїенїї алергѣрѣ дїн тоате пѣрцїле, адѣкѣнд фїе-каре маї мїлѣт днкѣ де кѣм тѣл ерта стареа лѣї, шї днкурѣнд сѣ стрѣнсѣрѣ фоарте марї сомѣ де ванї, Сѣ зїче кѣ негѣцїторїїл Демїдоф, а кѣрѣї стрѣмошї дескоперїсѣ днавѣдїтеле мїне а Сїбе-рїеї, ар фї дат сїнгѣр доѣе мїліоане де франчї.

Сѣбордїнаціа дїн нѣѣнтрул честеї касе орфанї-чещї сѣ нѣсѣмнеазѣ прїн днтребїїнцареа прїнчї-пїїлор челор маї днцѣленте шї фїлантропїче. Ко-пїїї се пѣн днтр о ложѣ а портарїлїї ынде ѣ се прїмеск дн тот чеасѣл, зїоа шї ноаптеа шї фѣрѣ

МОШЛА РІШАР.

(Врѣмѣ).

Поате къ чїи че се тѣмътеск акум де маїнаїн-
те аѣ кїрономїсїт о авере андестультоаре, дар
фїїнд къ ну кїношеа мїзлоачеле ку кареле секъ-
щїгасе, нї аѣ зїе; „Акум есте зїуѣ шї нѣ ва фї
нїчї одатѣ ноапте.“ О келтїалѣ аша де мїкъ
дїнтр'о авере прекум есте а меа съ трече лесне
ку ведере. Дар ан фантѣ, копїї шї небунїї, пре-
кум зїче *мошл Рїшар*, шї анкїлїтеск къ доуѣ-
зечї леї шї доуѣ-зечї анї нѣ съ пот сѣвѣршї, нїчї
одатѣ.“ Дар пе кїнд тот лїум дїн сак фѣрѣ а
пїне чева ла лок. деграѣ аїїнїем ла фїнд, шї
нїмаї атїнче, прекум зїче *мошл Рїшар*, кїнд
фїїтїна е сѣкатѣ съ кїношеа прецїл анеї, шї
ачеаста ам фї щїт де о черчетам маї дїнаїнте.
Оаре ещї дорїтор прїетїне а кїношеа че препїеск
банїї? дїте шї чеаркѣ а те дїмїрумїта де ла чї-
нева! чел че воеще а се дїмїрумїта треѣе с'а-
щенте шї нї афронт. Ачеаста съ дїтїмїлѣ шї
кредїторїлор че дїмїрумїтѣ кїнд мергѣ съ чеарѣ
дїнаїї чеїа че лї сїнт даторї. Дарѣ съ ну дї-
трѣм дї кївїнтїл ачеста.

Дїнчїлїнд іарїшї ворѣа грекїтѣ, вої адїче а-
мїнте къ *мошл Рїшар* дїнїлїенцеще, не арагѣ
къ мїндрїа подоавелор есте о смїнтеалѣ прїмеж-
дїоасѣ. Дїнаїнте де а андестїла поѣта, сѣѣтїе-
щете ку пїнга. Мїндрїа есте нї чершїтор карї-
де стрїгѣ аша де таре ка шї невоїа дар есте
мїлт маї лакомѣ. Де аї кїмпѣрат нї лїкїрї фрї-
мос, шї маї треѣтеск зече алтеле пентрѣ ка съ
се потрївеаскѣ нїеле ку алтеле; кѣчї, прекум зї-
че *мошл Рїшар*, маї бїне есте а се опрї де чеа
дїтїа дорїндѣ декѣт а андестїла тоате алтеле
че урмеазѣ дїпѣ са; есте небунїе; кїнд сѣракїл
воеще а імїта пе чел дїнавїїт, ка шї броаска кїнд
съ умїлѣ спре а аїїнїе боїл. Васеле челе марї
пот а се прїмеждї маї мїлт, дар лїнтреле нї
треѣе а се депѣрта де ла перм.

Асемене небунїї нї пре тѣрзїї се педепсеск,
кѣчї, прекум зїче *мошл Рїшар*: „Мїндрїа ка-
реа аѣ прїзїт ку нїїреа де сїне, чїнеазѣ ку де-
фїмаре, фаче гїстаре ку андестїлареа, прїн-
зеще ку сѣрѣчїа шї апої чїнеазѣ ку рїшїнеа; шї
андсѣршїт, оаре че рѣмїне дїн мїндрїе а те а-
рѣта маї мїлт декѣт ещї, шї пентрѣ каре те обо-
сещї атїта шї те дїнїнїурї де атїтеа ненорочїї.
Ачеаста нїчї поате пѣстра сїнїтатеа нїчї вїнде-
боалеле; дїн протївѣ фѣрѣ а спорї мерїтїл пер-
сонал, трезеще нїмаї пїзма шї сїрїѣ аверїа.
Че есте нї флїтур? нїмїкъ алта декѣт нї вїерм
дїмерѣкат, аша есте шї елїгантїл кавалер. Оа-
ре нїї маре небунїе а фаче даторїї пентрѣ лї-
крїрї нетреѣїнїчоасе шї де прїсос? Іатѣ дї а-
чеастѣ лїцїтацїе, прїетенїлор, пїтем лїа мїрѣ-
не кредїт пе шесѣ лїнї, шї поате нїмаї фолос-
нїеї асемїне кондїцїї аѣ андемнат пе вре нї-
дїнтрѣ ної а се адїна аїче, пентрѣ къ небунї-
банї дї нїмїрѣтоаре де келтїїт, ва гїсї аї-
мїжлокїл ашї андестїла поѣта фѣрѣ а скоате
пїнгѣ. Дар, алеї! оаре шїї че фачї кїнд іеї
даторїе? Шїїї алт ом аї дат дрїт асїпра слов-
зенїеї тале? Де ну веї плїтї ла термїнїл хор-
рїт, те веї рїшїна вїзїнд даторнїкїл, веї фї
прїнс де теамѣ ворїїнд ку сл, те веї дїносї-
кївїнте дїзвїновїцїтоаре шї не дїнтемеете, пе
чет дїнчет веї нїта граїл адеѣрїлїшї шї ансѣ-
шїт те веї нечїнстї ку мїнїцїрї вїдїте шї де-
мїтоаре. Кѣчї, прекум зїче *мошл Рїшар*:
тїа грешїлѣ е а фаче даторїї, а доѣа есте
мїнїї. Чел че фаче даторїї нїрїреа поартѣ
нїна дїн спате. Шї ом нї ар треѣї нїчї од-
сѣ се рошеаскѣ нїчї сѣ се теамѣ а ворїї ку
ом вїї орї шї чїне ар фї, нїчї аї кїхта дїн
сѣрѣчїа лїпсеще пре омїл де кїраж шї де т-
вїртїїле.

(Ва врѣмѣ).

АНЪЛ II.

КОЛНА ЛУМЕІ.

НЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНІЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 44.

20 АВГЪСТ.

МОШЪЛ РІШАР.

(Ankeere).

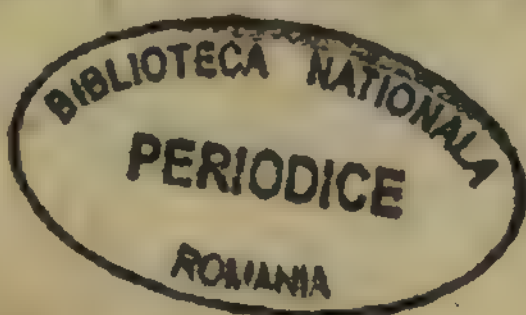
Мошъл Рішар зіче: „ти сак дешерт кз греѣ съ цїне дн пічоаре.“ Оаре че аї гьндї де тн прїнд сеаз де тн гьверн карїле прїн декрет те ар опрі а те дмьрька ка шї персоанеле челе ансемпате, аменїнцїндїте де днкїсоаре сеаз де ровїе? оаре ну аї зіче кь ещї ньскут словод, кь аї дріт а те дмьрька прекум тїдї плаче, шї кь тн асеме не гьверн есте тіран?

Шї іатъ кь маї тоці вь супунеці ла ачеастъ тірїніе кьнд фачеці даторїї нумаї дїн пофть нен-тру а арьта маї мулт декьт сьнтеці; даторнікул востру аре дріт, деї плаче а вь лїпсі де слово-зенїе, арзїкьндївъ пе тот кьркул віедеї днтр о днкїсоаре де ну сьнтеці дн старе ал пьтї.

Кьнд аці кумьрат чеїа че вь плаче поате ві сь днтъмплъ кь ну кьцетаці ла плата неапъра-

тъ: „Дар даторнічї аї маї вунъ цїнере-амїнте декьт дмпрумутьторїул. Даторнічї сь пот нумї дїн тагма чеа маї суперстїціоасъ дїн луме.

Ну се афлъ маї регулат шї маї ексакт обсер-ватор а епохелор календарїулї декьт дьншїї. Зїоа термінулї сесече фьръ сь іеї амїнте шї іа-тъ кь він де чер плата даторїеї, днаїнте кь те аї прегьтїт а о пьтї. Дїн протївъ, де веї кь-цета ла даторїе, апої термінул че шї се пьреа атьта де депьртат сь ва пьреа фоарте скьртъ кьнд сь ва апронїе. С'ар нуте зіче, кь тімшїл аре арїпї ла кьлкї. „Пактїл сь наре фоарте скьрт ачелора че аї сь пьтеаскъ ла Пашї.“ Даторнікул шї дмпрумутьторїул сьнт ровї унїл ал алтїїа; днфїорацівъ де ачесте фїере. Пьстраці словозенїа шї неатьрнареа воастрь! фїці сїргїї-

торі ші словозі, ікономісіторі ші неатърнаці. Дар поате сокотіці дн мінутул ачеста къ въ афлаці днтр'о старе днавуціть каре въ нартъ а днде-стугла оаре-каре поате? Адхнаці, стръндеці не кът пугеці, пентру тімпуріле бърънецілор ші а невоей. „Соареле дімінеціі ну лумінеазъ тоатъ зіоа.“ Фолосул есте несігур ші трекутор, дар желтусаала ва фі дн тот курсул віеціі неконтеніть ші сігуръ. „Маї лесне есте а зіді дохе ка-„ мінурі декът а днкълзі уна, прекум зіче то-„ шыл Рішар де ачеза маї віне кулкъте фъръ „ чінъ, декът съ те сколі ку даторіі. Къшігъ „ чеіа че веі пуге ші ікономісече ачеіа че аі „ къшігат. Іатъ адевъратул секрет а префаче „ плъмвул дн аур, ші атунче кънд веі авеа а- „ стъ піатръ філософалъ, ну те веі тьнгзі де а- „ спрімеа тімпурілор.“

Ачеастъ зісъ пріетінілор, есте а ле прудекъдеі ші а днцелепчунеі.

Маї мълте ну въ зік: екеперіенціа піне о схоа-лъ унде дивъцътуріле сънт скумпе, дар нумаї дн еле немінтіюшіі пот къшіга кунощіне ші днкъ тот ну преа мълте. Къчі прекум зіче тошыл Рішар съ поате да ун сѣат бун, дар ну пуртареа чеа бунъ. Адучецівъ амінте къ ачела кързі ну се пот да сѣтуірі, нічі ну се пот да ацнтор фо-

лосітор; ші прекум тот елне маї зіче: де ну вреі съ аскулді прудеката са съ ва фаче сімпітоаре.

Аіче вътрънул Авраам аѣ днкеет ал сеѣ ку-вѣнт пре кареле тоці л'аѣ аскултат ку лугаре-а-мінте, зіселе сае се днкувіііцъръ, дар не лок тоці аѣ хрмат дн протівъ прекум съ днтъмплъ деапуруреа дупъ сѣтуірі: къчі днцелънд ліціта-ціз, фіе-каре аѣ кумпърат ку кіпул чел маї не-кумпъніт, ку тоате дндемънъріле лзі Авраам ші гріжа адунърі а ну пугеа плъті даждііде. Въ-зунъ къ мошул Авраам четісе ку маре лугаре амін-те алманахуріле меле, ші къ практикѣ дн рѣнд-іалъ тоате чеде че зісесем не ачест кувѣнт дн курс де дохе-зечі ші чінчі ані. Дноітеле адучері амінте ал нумелуі меѣ ар фі фост супърътоаре пентру алтл, дар мѣндріа меа с'аѣ лінгушіт фоар-те, де ші щіам къ дін тоатъ днцелепчунеа че мі се дмпутъ нічі а зечеа парте ну е нумаї а меа ші къ ам адунато ка енікуіторул дін днцелепчунеа векурілор ші а тутурор націлор. Дар ку тоате-ачесте хотъріѣ а мѣ фолосі де кувін-теле че аззем, спре а мѣ дндрента; апоі деші венісем аколо ку скопѣ а кумпѣра о матеріепен-тру ун страѣ ноѣ, м'ам депъртат ку дорінцъ ка вътрънул четітор се хрмезе днделетнічіріле са-ле. Де веці пуге фаче де асеміне въ веці фолосі ка ші міне.

НАПОЛІ DE ROMANIA.

Дупъ че къльторі Паузаніа дн Гречіа не ла капътул векулуі ал доідеа дін Ера ноастръ ші о дескрісъ, афлъ Наупліа дешертатъ де локуіторі; ші тот цнтрл пріазмеі пугеці; ел ну възъ алта декът ніще ргіне, ун темплъ а лзі Нептун ші файмоаса фънтънъ нумітъ Канатос. Історіа Ар-

дівілор сунъ, къ Іуно пентру редовѣндіреа веч-нічеі фечоріі дн тот анхл с'ар фі скълдат одатъ дн фънтъна ачеза. Паузаніа не аѣ лѣсат аств історіе ка ун лугру доведіт дін містеріі, аіче дн-съ нумаї съ адуче ка о дивъцътуръ містікъ, прі-ажма еі прокреа мълт він.

Де ва черчета кълъторул акума Наупліа сеаѣ Наполи де Романіа. пе лънгъ тоатъ фаѣма еѣ нѣ ва ачла дитру о старе маѣ вунъ декът Пауза-
ніа. Дн челе маѣ дін ѣрмъ векрї, къзутъ дін
ѣлмеа мърїреї сале. тревѣ се сѣфере ла анул
1822 о кумплїтъ влокадъ, маѣ дн ѣрмъ прїн нї-
ше ошїрї партїкуларе се пустїї кѣ тотул; тот ла
ачел анѣ дн Декемврие о сїлїръ ла предареа
Колокотронї шї Нїкїда повъцїторїї чеї вїтезї а
нїї трѣпе гречешї, дупъ че кѣ фоамете стрѣмто-
рѣ локул ачела; преседїарїї турчешї довѣндїрѣ
ешїре словодъ, шї фуръ експортаци пе лунтрї (ва-
ръ) енглезъ дн Асїа мїкъ. Дін ачест тїмпѣ пѣ-
въ астїзї нѣ маѣ зѣрї лѣна вїкормъ дн мїзлокул
ї, чї фѣ днвреднїчїтъ ла анул 1828 а се аче
каунул рїгатѣлї греческ.

Наупліа дін Арголї сїтзатъ лънгъ сїнѣл мърїе
е каре-л стѣпнѣше, шї де ла каре-шї траде
ѣмїреа, е чел маѣ таре шї маѣ де фрїнте локъ
н тот Пелопонезѣ. Ачеаста поате фї шї каѣза
ентру че локул ачеста афаръ де алте а ле са-
е днхшїрї се аѣку резїденцїа реѣелї Ото.

Тѣрїа нѣ дато парте позїцїа фїреаскѣ, парте
ѣ кѣщїгато Венецїа дн а кѣрїа посесїе дешї
нтрерїмїтъ фѣ песте 200 де анї.

Треї стѣнчї нѣ а ле лор маестоасе позїцїї,
нѣт локурїе пентру полїтїе шї тѣрїе, Паламїдї
аѣ Паламеде е чеа маѣ дналтъ, stampa о ара-
пе партеа чеа петроасѣ дін мїзлок, нїде се
д мѣлте тѣрїї, позїцїа сї е пѣлѣтѣ шї мемо-
вїлѣ.

Ітшкале адоѣа стѣнкѣ каре се днтїнде пѣнѣ
пїчоареле стѣнчї дін мїзлок ашезатъ де а
еанта, аста апѣрѣ Наупліа де атакурїе че вїн
н партеа мърїе, о мїкъ портїцѣ дмпреѣнѣ полї-
чеа адеѣратъ кѣ махалаѣа марїнѣ, каре дѣ-
пѣнѣ ла локул десѣрѣкѣреї, нїде е карантї-
афаръ де ачеаста маѣ есте о поартѣ, каре
е дрепѣ ла море.

Бѣрцї е стѣнка а треїа дн дѣрѣл еї маѣ мїкъ,
аста е ашезатъ дн мїзлокул сїнѣлї шї апѣрѣ кѣ
фортерепеле еї портул. Днтрареа дн порт е а-
ша де днѣгѣстѣ, днѣкѣт де одатъ нѣмаї о лунтрѣ
поате се днтрѣ дн нѣунтрѣ. Тот днтрѣгѣл аче-
ста днѣѣдошазъ нн канѣ пе вѣрѣл ннї пїск.

Каселе полїтїеї чеа маѣ море парте сѣнт де
пїатрѣ, зїдїте кѣ нн стїл еѣропїснѣск, фѣрѣ се
прїсосаскѣ фѣрестрї, прѣкѣм ведем дн архїтектура
турчѣаскѣ, палатурї сеаѣ алте зїдїрї маѣ део-
сѣвїте нѣ се аѣлѣ дн Наупліа, каса дн каре ло-
кїа Каподїстрїа ка презїдент шї резїденцїа рїга-
лѣ, нѣ сѣнт алта декът нѣмаї нїше касе прїѣа-
те. Кас-армеле сѣнт челе маѣ марї зїдїрї, днсе
кам рїнате, кѣ о фацадѣ непропорцїонатѣ, се а-
ѣлѣ пе нн локъ каре нїчї паве нѣ арѣ нїчї нѣ е-
сте шѣсѣ.

Наупліа маѣ вѣртос дн ачел тїмпѣ кѣнд о стѣ-
пнѣеа Венепїенїї, ера нн локъ прѣкѣм позїцїа а-
дѣче кѣ сїне; де 60,000 локїторї, ла днтраре
неапѣрат се зѣрїа портул чел прїмар дін Аргол,
флоареа еї днсе аѣ кѣзут, акѣм нѣ е маѣ мѣлѣ
алта, декът о тѣрїе кѣ 15,000 локїторї, каре нѣ-
маї дн вїторї зѣреск рѣдїкареа лор; арѣ доѣе
вїсерїчї де кѣшїтенїе, нѣа че арѣ храмѣл Сѣ. Спї-
рїдон, шї алта а Сѣ. Георгїе; дїнаїнтеа вїсерїчїеї
чеї дїнтѣнѣ фѣ нѣс Каподїстрїа, шї дн чеа дін
ѣрмъ се нѣстрѣ труѣл, пѣнѣ ла трѣчїреа лїї дн
Корѣѣ.

Локул ачеста арѣ лїпсѣ де негѣцїторїї шї ме-
серїї, чїне воеще сѣ се поарте маѣ новїл се а-
ѣлѣ сїлїт апї адѣче челе де трѣѣїнѣ дін пор-
турї (лїмантурї) стрѣїне; павеле нѣ сѣнт прѣтѣтїн-
дене, ба днѣкѣ нѣеле глїцї фурѣ маѣ дѣнѣзї прїн
нїше матрозї русешї макадамїзїрїте.

Дмпреѣнѣрїе Наупліеї сѣнт тѣмплѣрїлор шї
стѣреї локулї де акѣм потрївїте, локул еї е пе
асемене парте петрос, парте вѣлѣтос; тотѣшї о-
лївеле, кїтреле шї смокїнеле че се аѣлѣ пе рѣпе

NAPOLE DE ROMANIA.

де гърлелор ші а ріхрілор къргътоаре дін мунці
днмеліешіці, дндестімеазъ мунка церанулі, еі
стаѣ аіче ка ніще кізъші ші пророчі а унуі локъ

де о вїторіме маї плъкътъ, не кареа о днцълеа
тъ реценцъ ва ші ку спорі а днтрекуінца пентр
днлоріреа Гречіей.

МОРМЪНТЪЛ ЛЪІ АРОН.

Аравїї чеї сїнчерї дн а ле лор прѣданїї (тра-
діції) чїнстеск ші пльнъ дн зіоа де астізі дн мун-
теле чел дналт Хор мормънтъл пророкълії Ха-
рїи (Аарон). Мулт прецїтъл ші неїтатъл во-
наѣор Бургхард днтрепрїнсъ о кълъторіе вотївъ
ла валеа *Vadi Musa* де а жертѣ ла мормънтъл
лїї Аарон о капрь, днсъ кондукъторнл съѣ нх
врѣ маї департе съ-л повѣцъаскъ, фъръ нумаї
пльнъ ла шесхл ачела песте каре се рѣдікъ мун-

теле Хор, аіче ші адгсъ кѣчернїкул воаѣор а
дереа са, позїціа дін каре алытурата стампъ
ратъ фааѣа мунтелїї. Ын Аравѣ кърїнт пльнъ
ще де не кзпола (кълмеа) унеї стьнчї їст ло
сфьнт, ші прїмеще ка ун їсправнїк де кърте че
четърїме локїторїлор дін Гаѣа, ші Фалас
Вадї Мїза, каре кѣте одатъ вїн ла ачел мун
нумаї дін зел релїціос, дар маї адесеорї вїзїт
зъ пентрѣ ачеса, ка се самене теле ку пльнъ

МОРМЕНТОЛ ЛЪІ АРОН.

жкоперіте коасте, каре се маї афлѣ дн ача не-
родітоаре пріазмѣ. Пасацѣл чел дінтѣй дн бі-
вліе поменіторі де мунтеле Хор; ворвеще прекѣм
грисазѣ, ші дѣпѣ че мѣнекрѣ де ла Кагдем, а-
рѣнсѣрѣ ла мунтеле Хор, каре се афлѣ ла хо-
тарѣле цѣреї Едом. Дн локул ачеста зісѣ Дом-
нѣл лѣї Моїсі се плече Аарон ла нѣродѣл сѣѣ,
кѣ нѣ ва ведеа нѣмѣнтѣл ачела каре л'ам дат

фѣлор лѣї Ісраїл, пентрѣ кѣ ел нѣ врѣ сѣ се дн-
нрѣадѣ кѣвѣнтѣлор меле; іе дар не Аарон ші пе
фѣнѣл сѣѣ ші те сѣе кѣ дѣншії пе мунтеле Хор.

„Ші дѣпѣ че веї дѣсѣрѣка пе пѣрѣнте де хаї-
нѣ, веї дѣмѣрѣка кѣ дѣнса пе фѣнѣл сѣѣ Елеазар,
карѣ Аарон ва мерѣе ла вѣтрѣнїї лѣї, ші ва мѣрї
дн локул ачела.

ДАМА ЕВЛАВІОАСѢ ДН ПАРІС.

Доамна де С.... възѣндѣмѣ днтрѣнд дн каме-
ра Д-сале мѣ днтімпінѣ кѣ: „*Charmant*, Д-та
вїї ка ші кемат! Домнѣле, нѣ-ї аша, кѣ ші Д-та
ещі хн маре фѣлантроп, пентрѣ кѣ ещі адвокат?
Д-та веї аве бѣнѣтате сѣ мѣ акомпанїезї, кѣчї
астѣї тї рѣндѣл меѣ, де а вїзіта спїталѣрїле ші
алте касе а серачїлор. Сѣнт сїгурѣ, кѣ веї фї-
щїнд, кѣмѣ еѣ ам хотѣрїт о зі пе сѣнтѣмѣнѣ,
пентрѣ сѣрачї, каре сѣсте кам пѣцїн, маї кѣ самѣ
пентрѣ мїне, ка хна че сѣнт вїцѣ-пресїдентѣ, а
хнеї соціетѣцї фѣлантропїче де даме. — Дар че
сѣ фачем дакѣ-ї мода аша.“

Доамна де С.... аре 25 де анї, ші барѣатѣл
еї нѣмаї 60, еа есте днкѣ ші фѣарте фѣрѣмоасѣ.
Фѣїнд еа нѣмаї де 18 анї с'аѣ кѣсѣторїт кѣ Дом-
нѣл Н.... — Че ера сѣ факѣ серїмама фатѣ, кѣ
че сѣ се окѣпѣе? Ранѣл кѣм ші едѣкацїа еї
чеа кѣ тотѣл новїлѣ нѣ о днѣдѣеаѣ де а се фа-
че обѣжетѣл кѣртенїреї а хнеї чете де вѣрѣадї тї-
нерї, че о адорѣѣ дн секретѣ; еа с'аѣ дат спрѣ
евлавїе, — дар сѣ днцѣлеце, кѣ дѣпѣ мода чеа
маї нѣуѣ.

Еѣ н'ам воїт, дар нїчї кѣ ашї фї авѣт кѣражѣ
де а рѣѣтѣза хнеї даме аша де фѣрѣмоасѣ, маї вѣр-

тоє къ еа мѣ дндемна де а дмпліні о фавтъ
крещінеаскъ, візітънд дмпреунъ къ дѣнса не
сѣрачі.

Ера ла амеазъ-зі кънд не сѣрѣм дн трѣзуръ.
Кум гѣндеам еѣ — бѣна дамъ днчѣне кам тѣр-
зіѣ де а візіта лѣкашѣріле мізеріей, дар тотуші
маі віне кът де тѣрзіѣ, декѣт нічі де кум. „Дн-
котро воеще доамна а мерѣе?“ „Ла вісеріка
сѣнтѣлуі Тома,“ рѣспунсѣ еа. „Дн пѣціне мінуते
адѣнеѣрѣм аколо. Доамна де С... тѣші фѣчеа
крѣче, трекѣнд не лѣнгъ фіе-каре ікоанъ, ші а-
поі еѣ пердѣ днтр'о одаіе лѣтуралнікъ; тар еѣ
ам рѣмас дн вісерікъ, дн мізлокѣл унеі мѣлцімі
де кълѣгѣрі де фелѣуріте тагме. Конверсація
ноастрѣ сѣ днтінесѣ асѣпра мѣлтор артїколе. Ста-
тістіка, політіка, фїнанціуріле, Газетеле, пѣнѣ ші
театрѣл н'аѣ скѣпат некрітікате. — Фрѣмоаса
ме дамъ сѣ днтоарсѣ днсѣфршіт, ші мѣ днѣу-
нощїицѣ къ Думїнека віітоааре Абатѣл** аре сѣ
ціе ун кѣвѣнтѣ, деспре мілостівїреа крещінеаскъ,
ші къ еа аѣ тревѣт сѣ се днформезѣ віне, ла
каре оарѣ вѣ фї днчепереа. „Акѣм Домнѣле сѣ
мерѣем ла пітарѣл меѣ, — мѣіне ам еѣ сѣ дн-
пѣрцеск пѣінеа ла сѣрачі, — сѣпѣтѣмѣна трекѣ-
тѣ, аѣ днпѣрціт-о контееса де Б... ші Д-та поці
днцѣлеѣе, къ тревѣе сѣ іеѣ мѣсѣрі потрївіте, ка
ну кѣмѣа сѣ ауд зікѣндѣсѣ дн тѣрѣм-мі, къ пѣі-
неа еі аѣ фост маі бѣнѣ декѣт а ме.“

„Ла модеста ме“ зісѣ доамна де С... кѣтрѣ
лакеѣ. „Доамна ме еѣ сокотеам къ асѣзі тї
зіоа сѣрачілор,“ адѣогѣ еѣ плін де міраре аѣ-
зінд поронка, че о дѣду акѣм. „Негрешїт“ зісе
еа „дар воі ѣрѣвацілор ну маі днцѣлеѣеці нїмі-
къ. Нѣ тревѣе оаре дѣнѣ сѣфршіреа кѣвѣнтѣлуі
сѣ фак кѣ діскѣл о колекціе де ванї дн вісерї-
къ? ші спре ачест скопѣ еѣ н'ам капелѣ ноѣ.
Оаре аші пѣтеа еѣ фаче вре о імпресїе де мїлѣ
дн ініма крещїнілор, дакъ костѣмѣл меѣ, ар фї
ѣрѣ гѣст, — сеаѣ Доамне мѣртѣмѣ — дакъ н'ар

фї дѣнѣ мода чеа маі ноѣ? Аша дар Д-та везї,
къ еѣ ші акѣм тот дн інтересѣл сѣрачілор лѣ-
крѣзѣ. — „Дар нѣтѣ къ ам адѣне ла моде-
стѣ.“ — „Кум тѣці плаче капсѣла аста? пре сім-
плѣ нѣі аша? дар чеелалтѣ? дар че де дїнколо?
Асѣтѣ де коле есте фоарте фрѣмоасѣ, дар мї сѣ
паре, къ вате пре таре ла окї? — Чеа де ат-
лас алѣ тѣмі віне маі віне, еа есте дн старе сѣ
трагѣ атенція тѣтѣрор асѣпрѣші, везї Д-та кум
тѣмі дескїде фаца! че букетѣрі фрѣмоасе аре!“
„Дар ен маі арѣтаці мѣ рог, ші дн рѣндѣл че-
лалалтѣ.“ Модестїле се пѣн тоате дн чеа маі
маре актївітате, сѣ адѣк маі мѣлте дѣзіне де
капеле, сѣ іспїтескѣ журналеле челе маі ноѣ;
доамна де С... чеаркъ тоате капелеле не рѣнд,
ле лахѣдѣ, ле гѣсече грешелї, рїде, сѣ мїнуеазѣ
де фасонѣл лор, — днскѣрт — трекѣрѣ песте
доѣе оаре, ші ної тот аколо днкъ ерам. Еѣ ско-
сѣнѣ чеас-орнікѣл. „Доамна ме, дндатѣ вор фї
треї оаре, тїмѣл дн каре есте ертат стрїнілор
де а днтра дн сѣіталѣл „Dieu“ аре сѣ треакѣ,
ші дакъ тѣмі адѣк днкъ віне амїнте, Д-та вѣреаї
а візіта аколо не ун волнав? — „аша, аша е-
сте“ адѣогѣ еа; — „о Доамне тїмѣл трече а-
ша де граѣл, днкът нічі ну-л сімцім, — ші зі-
леѣе сѣнт фоарте скѣрте. Капелеле ачесте стрїн-
целе доамнѣ модїстѣ, мѣіне вої алече днтрѣн-
сѣле вѣр'о кѣтева. Потїм домнѣле сѣ мерѣем.“

О візітѣ днтр'ун сѣітал днѣѣцошазѣ о прїве-
ліще грозавѣ. Ненорочїї сѣ мѣнгѣ тѣлѣ пе-
алѣл; копїї плѣнг; маїчеле дісперате воеск аші
асѣнде лакрѣміле дн наїнтеа копїлор лор; морці
кѣ фелѣуріте мїне не фелеле лор; чеї днсенѣто-
шеці авїе тѣші мїшкъ трѣнѣл чел ка ун скелет
прїн одѣї. Мѣлці сѣ діспѣрцескѣ кѣ ініма жїгнї-
тѣ де деснѣдѣждѣуре; чеї маі мѣлці тѣші іеѣ унѣ
вечнїк адїо! Асѣтѣ прївіре трїстѣ, стрѣпѣнѣе ші
не чеа маі днпетрїтѣ інімѣ!...

„Сѣ мерѣем ла No. 37“ зісѣ доамна де С...
„Доамне мѣлѣмѣсѣці, къ о маі вѣд одатѣ“

стригъ ун вътрън, каре съ сілеа днзъдар а съ рѣдіка дн ащернхул съѣ.

„Че маї фачі бунхле Каспар?“ днтрсеъ доамна де С... „фoарте рѣѣ стѣпѣиъ; съ н'ам дн-щлес токмаї вѣне чеса че аѣ зіе докторул, дар де не мѣнеле, че і ле ведеам не фачъ, днкее къ о сѣмі фіе днкъ ші маї рѣѣ. — Дн анул тре-кит кѣнд с'аѣ реперат палатул, мѣаці дат нѣдеж-де, къ се ва фаче чева ші пентру одаа ме, каре есте фoарте умедъ, ші чеамуріле ла ферестрі маї тот-деахна спарте, ушіле крѣпате, ші нічі нхъ днкід вѣне; дар лѣвремoа чеа кѣсѣтъ ку ать-а фірѣ, ші ку вѣмѣй де аур, ку каре не аѣ дм-рѣкат не тоці лакей Д-воастре, в'аѣ пѣс ла марі елтѣелі, ші сѣнт сігур къ в'аѣ дмпедскат де а уне одаа ме днтр'о старе маї бунъ.“ „Аша есте бунхле Каспар, еѣ днсъ воѣ ворѣ ку вѣрѣатѣ еѣ, ші ла ану, кѣнд вом пѣне ла скѣрї грепте-е челе де мaрморъ, еѣ воѣ гѣнді ла тѣне, ші оѣ порончі, ка съ аступе крѣпѣтуріле ушіі, ші се пѣе алте чеамурі. Дар аїче бред къ нѣці псеѣе нѣмікъ? шіѣ къ веі фі авѣнд де тоате е-ці треѣе?“ — „Нумаї дакъ аші аве вр'о вѣѣва су (монедъ французъ) ка съ-мї кѣмпѣр уцін тѣтѣн.“ — Че ворѣенці ту Каспар? тѣ-ни! ціе! унѣ омѣ вътрън! ачеста есте ун оѣ-ѣ рѣѣ, каре стрікъ сѣнѣтатеа ші фаче съ рісі-ѣці ванї днзъдар.“ Еѣ тї дѣдѣ вр'о кѣѣѣва, фѣръ съ мѣ вадъ доамна де С.... Серіма-л вътрън! ел вѣрса лакрѣмї, кѣнд не ам дн-пѣртат де дѣнхл.

Трѣсѣра се опрі ла Вѣлевард Монт-Парнас. „Кѣм“ стрігѣѣ еѣ, „пѣнъ ла іст канѣт аша дн-пѣртат а політіеї съ днтінде фїлантропіа Д-та-“ — „Еѣ вреѣ нумаї се вѣд, че фаче Кас-“ — „Ші чїне есте домнѣл Каска? Еѣ нѣ-л

кѣносѣѣ.“ Доамна де С...: тѣмі зісе різѣнд: „Оаре нѣ везї, че есте скрісѣ къ літере де аур асѣпра порѣей?“ Еѣ рѣдікѣ окїі ші чїтіі: спїта-лѣл пентру кѣнїі чеї болнавї. Каска ера ун пре-пелїкарї фаворїт а доамнеї де С....

Кааа аста ера фoарте елегантъ. Днтрѣнса вѣзѣрѣм о мулѣме де кѣнї. Он мопсѣ дмерѣкат къ ун спенѣер де фланел. Он копоѣ къ ун ха-лат де катїе рошіе ші о скѣѣе де матасъ дн капѣ, &. Ші маї ла урмѣ се арѣтъ ші ескула-пѣл кѣнїлор, пуртѣнд дн вѣраце не дорїтѣл обѣжѣ а вїзітеї чеї кѣнантропїче а доамнеї де С....

„Каска“ стрігъ доамна де С.... къ ун тон де компѣтіміре „оаре нѣ мѣ маї кѣношї ту не мѣ-не?“ ші дїн окїї еї кѣрѣсаѣ лакрѣмї де мїлѣ. Докторул о мѣнгѣеа зікѣндѣї, къ акѣм фаворїтѣл еї мерѣе маї спре вѣне. Доамна меа пѣсѣ не ма-сѣ вр'о кѣѣѣва лѣсдорї, ші рѣгѣ не доктор съ нѣ факъ нїчі о економїе, дн тоате че прївескѣ спре днсѣнѣтошареа лѣї мосїо Каска; ші апої скоцінд днтр'ун гїздан о вѣкатѣ де нан-дїспан, ші нїще прѣжїтѣрї, ле дѣдѣ Каскеї, каре ле дн-гїці къ тоатѣ лѣкомїа днсѣнѣтѣ кѣнїлор ачестор.

Аїче ка ші ла модїетѣ аѣ треѣїт съ адѣк а-мїнте доамнеї де С.... къ сѣнт ѣ оаре. „Пен-трѣ Дѣмнезеѣ!“ стрігъ еа „сѣ ам днкъ треї спї-талѣрї де вїзітат, дн каре сѣнт оаменї сѣрачї, каре авїе аѣ дестѣле пѣе де кѣлкат, — аста дн-сѣ ва рѣмѣне не сѣпѣтѣмѣна вїїгоаре, — лакеѣл меѣ ле ва дѣче пѣїне дѣпѣ масѣ. Акѣм съ мер-ѣем акасѣ, домнѣл Абате** а сѣ шазѣ ку ної ла масѣ, ші апетїтѣл лѣї нѣ раѣдѣ маї мѣлѣт, до-кѣт вѣмаї пѣнъ ла ѣ оаре. Дѣмнезеѣле! кѣт е-сте де ку греѣ, де а дмплїні датерїле фїлан-тропїче!“

З. Колѣтѣ.

СПИТАЛУ DE SANTA-KRIZ AN LISABONA.

Дитункошіі поурі гоніці де турбате ле вѣнтурі де ла норд съ стрінсѣсе асупра Лисабонеі; флоріле діспікаѣ ку ренециѣне фирмаментул (тѣріа) ші фѣчаѣ съ стрѣлучеаскъ кручіле ауріте а не- нумѣрателор бісерічі ші монастірі; взетеле трѣсетелор, конфундате ку муѣтул унде лор мѣреі, скѣтурѣ муниці дін темеліле лор; лѣміна соаре- лѣі тот маі мулт съ дѣнѣвѣлеа дѣнтр' о пердеа дѣ- тункоасъ; тоці преведеаѣ къ о фрумоасъ зі де прімѣ-варѣ, а съ се сѣършаскъ ку ѣн грозав ор- кан. Клопотул чел маре легѣнат дѣн вѣрѣул ве- кѣлѣі турі, словоаде нѣше сѣнѣте пѣнѣгѣтоаре, че мерг де ресѣнѣ ла тімпанул зрекеі а лѣкуіто- рѣлѣі дѣнгріжіт, вѣстіндуі къ о маре прімеждіе зѣ аменінѣ. Чеі маі ку куражѣ дінтре лѣкуі- торі, алеарѣ ла бісерікъ, іар чеі маі мулці съ дѣнкіѣ дѣн каселе лор, ші съ арунѣ дѣн ценункі дінаінтеа сѣнѣтулѣі Антоніе патронул політіеі ѣн сінѣур ѣрват, докторул спіталулѣі де Санта- Круз съ пѣреа а нѣ бѣга де самѣ ла астъ ре- волуціе а фіреі. Дінаінтеа ѣнѣі скрін шезѣнд, а- рунѣ вѣр' о кѣтева кувінте пе хѣртіе, алоі лѣсъ кондеул дѣн кѣлѣмѣрі, ші цѣнті окіі кѣтрѣ черѣі, чінева вѣзѣндул, іар фі пѣтѣт хотѣрі, даѣ ел съ дѣнкіѣ, сеаѣ каѣтѣ съ деѣ вре о еспресіе е- легантѣ ідеіі че-л дѣнѣтѣлѣеѣе. Бузеле лѣі ро- стеск нѣше версѣрі дін Вірѣліѣ, сеаѣ Ораціѣ. А- чест ѣрват ера ѣн поет. Дар Алфонсо де Пе- реіра ера ѣн маре поет, пѣін де кѣіре кѣтрѣ о- меніре, ші ку рѣвнѣ дѣнѣпѣеаѣтѣ кѣтрѣ арте ші местешѣгѣрі, ел шіѣ фѣарте тімпѣріѣ де а кон- чентра ла сіне, тот аѣеа че есте маре ші фру- мос. Ел аѣѣта пе сѣрѣчі, кѣѣта пе чеі волнаві, ка пе фііі сеі, іар оареле де рекреаціе ле кон- сѣінѣеа поезіеі.

Ел аѣ аѣлат кувінтеле, пе каре ле кѣѣта дѣн меморіа лѣі чеа дѣмѣлшѣгѣтѣ, ші съ дѣчеа съ ле дѣнѣмѣнеа пе хѣртіе, акѣм ѣі пѣкъ кѣѣтѣтура пе

непоата-са, каре ста дѣн ценункі дінаінтеа кѣпѣ- лѣі лѣі Хрістос. Тѣнѣра фѣтѣ ка о фрумоасъ ді- лѣе, маі ѣші пердѣсъ мінціле де фрікъ, еа пѣѣ- ѣеа ку лаврѣмі фѣрѣнціі ші съ рѣга: „Дѣмѣнеа- зѣе черескъ, мѣлостіѣеѣете спре мѣне пѣкътоаса, ші фѣ ка мѣна та чеа пѣтернікъ съ дѣндіѣрѣте- зѣ де ла ноі прімеждіа, че не амінѣ!“ Дѣнѣ- дар съ сѣргѣеа мошѣл еі съ о дініѣеаскъ, лѣмѣ- ріндуі адеѣѣрателе прічіні а аѣестеі фортѣні, дѣн- зѣдар ел ѣі аѣѣеа амінте: къ Д-зеѣ есте вѣтѣ ші дѣнѣѣрѣторіѣ, ші нѣ вѣеѣе моартеа пѣкътоасъ лѣі; сѣрманѣ фѣтѣ нѣ вроіа нѣмікъ съ аѣзѣ, кѣѣ- тул еі о муѣтра пѣнѣтрѣ фѣрѣ-де-леѣеа че ера сѣ о факѣ кеар дѣн сеара аѣеа, — еа дѣѣѣсъ аѣеа къ ѣн рандеѣѣ контеѣлуі Енрікъ кѣмѣрашѣул реѣ- лѣі. Астъ грѣшалѣ аѣѣрна ка о пѣатѣр де мо- рѣ дѣн сѣѣлетѣл тінереі Лѣізе, маі вѣртос къ е- нѣ де мулт сѣісѣ дін скіѣул де кѣлѣѣріѣе, ѣн де аѣ фѣет даѣт спре а съ кѣрѣе. Акѣм дарѣ вроѣа съ каѣѣ ла пѣѣоареле мушѣлуі еі, сѣ-і ді- копѣре грѣшала, ші сѣ-л роаѣе де ертаре. Дѣн моментѣл кѣнд еа съ лѣпта ку аѣесте кѣѣ- тѣрі, фортѣна дѣнѣтеазѣ, Лѣіза съ маі дініѣеѣ ші мошѣл еі нѣ аѣлѣ нѣмікъ.

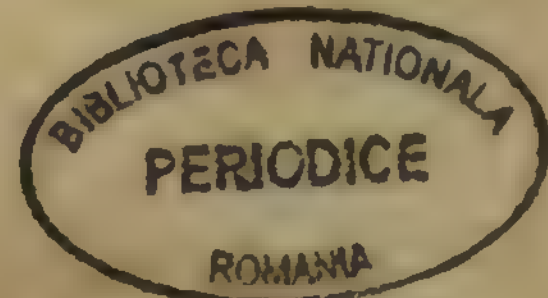
Сѣ аѣѣе вѣѣѣнд ла ѣше — ѣн омѣ тѣнѣр, де сѣріос, дѣнѣрѣ дѣн оѣаѣа лѣі Перѣіра, ші пѣне масѣ нѣше рѣлѣрі де хѣртіе ші де пѣнѣзѣ.

„Кѣм аі пѣтѣт Д-та сѣ вѣі пе о фортѣнѣ ка аѣта

„Лѣнѣа нѣ кѣноаѣе нѣчі о пѣѣекѣ, — іар вѣртос Д-та шіі фѣарте вѣне, къ нѣмаі доѣе зі маі аѣем пѣнѣ ла зіоа кѣрѣеі.“

Тѣнѣрул ом дісѣѣѣе рѣлѣріѣе сѣле, — аѣеѣ ераѣ нѣше стеаѣгѣрі зѣгѣрѣвіте, ку каре аѣеа сѣ дѣмпѣѣѣеаскъ фѣаѣада де ла Санта-Круз. Пер- ра ле іспітеѣѣе ку ѣн окіѣ де артістѣ ші зіѣе: „нѣре! лѣѣѣрѣл Д-тале фѣѣе маі мулт дѣѣѣт че гѣлѣвіні, че ці сѣаѣ цѣѣртіт пѣнѣтрѣ ел, прімеѣѣе че ціі даѣ еѣ де ла мѣне.“ (Ва зрѣта)

INSTITUTUL ALBINEI.

АНЪД II.

ЖОАНА ЛУМЕІ.

ПЕНТРЪ

ANDELETNICIREA MOLDO-ROMÂNILOR.

ІАШІІ, 1846.

№ 45.

27 АВГЪСТ.

СПІТАЛЪЛ DE SANTA-KRЪZ AN LISABONA.

(Ankeere).

Тънъръл роші дн фадъ, ші нх вроа съ-і пріі-
меаскъ. Дар Переіра зіче: „Пріетіне, прімеще
талвініі, еі ъці вор прінде віне ла студііле Д-та-
ме, култівеазъ хн талант аша де ферічіт, че съ
дісвълеще дн Д-та, дар днаінте де тоате, дн-
вацъ не поесіі латіні ші гречеші, ші одініоаръ
поате съ те асемenez дн файмъ ку Камоенс.“

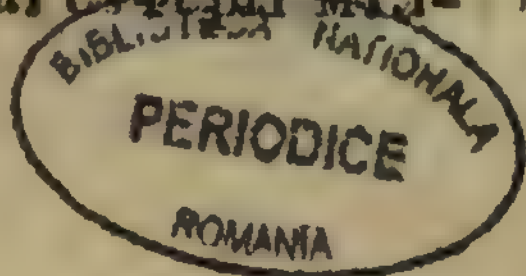
„Домнуле поате Д-та аі куноскут не вестіул
Камоенс?“

„Сърманул! ел аѣ муріт не врацъле меле, ші
віе дулъ че ш'аѣ дат сѣлареа чеа де не урмъ,
ам аѣлат еѣ, чіне есте.“

„Домнуле те роѣ, спънем каре аѣ фост кувін-
еле лзі челе маі де не урмъ. Ах серімане Ка-
моенс, ші ту аі фост сѣрак, ші ту аі сѣрѣт мул-

те, дар нумеле тѣѣ чел немуріторѣ, ва трыі,
пентрѣ тоате веакуріле!“

„Днтр' о сеаръ“ зіче Переіра, „умелам ку не-
поата-меа прін одѣле спіталулзі. Лънгъ крева-
тул унуіа че токмаі ѣші дѣдеа сѣфлетул, зѣчеа
ун алт бѣрбат, не а кѣруіа мініатѣрѣ ера днті-
пѣріт куражул, дн тімѣѣ че не фрѣнтеа лзі ераѣ
тресе ніше адѣнчі вразде, ка доведзі де лунці сѣ-
ферінце. О масъ лънгъ ащернѣтул лзі ера дн-
кѣркатъ ку мулте кѣрці ші хѣртіі формате дн
мулте каете; мѣ апропіеі де дѣнсул ші-л възѣѣ
цінд дн мѣнѣ о круче, мѣрмѣрѣнд дін вузе ку-
вінтеле: „Дѣмнезѣгле черескъ, картѣмі пѣкателе
ші нх мѣ дѣдека ку аспріме.“ Еѣ ѣі днсуфлѣі
вр'о кѣтева кувінте мѣнгѣітоаре, о умѣрѣ де ро-
шацъ съ зѣрі не фаца лзі, ел дескісѣ окіі ші-мі
зісе: „О Домнуле, віне-воеще амі фаче о сѣлѣж-

рочіт! „Дар фюарте ненорочіт. Тоатъ віаца міам струнчінат-о. авіе агонісіндумі пънеа де тоате зілеле, ші акум обосіт де ніще лунці сфє-рінце, мъ вѣдъ мурінд днтр'ун спітал. Поате фі къ одінеоаре нумеле меѣ съ ва днкѣнна ку фай-мъ, прекум а луі Камоенс; — днтокмаі ка ел муріѣ ші еѣ.

Он преот каре токмаі акум днтра, аузінд ку-вінтеле ачесте дін урмъ, зісе: „Болнавѣл аче-ста доаръ се афѣл дн делір, дакъ съ сокоате пе сіне де ун ценіѣ, ка а луі Камоенс, ну щіѣ дакъ потѣ съ те дмпѣртѣшескѣ ку сънта тайнѣ а кумінекѣтурей? „Муріндѣл съ скулъ дн ащєр-нутѣл сеѣ, черѣ ун кѣрѣуне дін каделніцѣ ші де-сенѣ пе пѣрете ку о мѣнѣ сінгѣрѣ капѣл луі Хрі-

стос мурінд пе крѣче. Ачест кап ера аша плін де еспресіе, ші трѣсуріле аша де фірещі, днкѣт тоці чеі де фадѣ днкрімініці пікарѣ дн ценіккі, нещійнд де чіне съ се мінунезѣ маі мулт, де ка-пѣл ачела каре еспріма атѣта сфінценіе, орі де зугравѣл каре дупѣ че трасѣ чеа маі де пе ур-мѣ лін е, съ днтінсѣ дн ащєрнут, ші луѣнд дм-пѣртѣшіреа дін мѣна мініструлѣ Дѣмнезееск, тші дѣду сѣфлетѣл.

Съ аратѣ днкѣ ші акум куріосулѣ патѣл дн каре аѣ муріт Камоенс ші Зѣрварон, ші ачел кап съ пѣстреазѣ, ші съ ва маі пѣстра мулт тімпѣ пе пѣреці спіталѣлуі де Санта-Круз.

Z. Колѣтѣ.

ВАРИЕТЪЦІ.

Дн рѣзѣнѣл де треі-зѣчі де ані адѣкѣндѣсе ун Аѣстріанѣ ка прісонієр днаінтеа луі Гѣстав А-долѣ рефелѣлуі де Свєціа ші днтреѣндѣсе де кѣ-трѣ ачєста: „Че пѣтере арє дмпѣратѣл востру? „Кум пот еѣ шіє ачєста,“ рѣспунсє Аѣстріанѣл, „кѣчі нічі одатѣ нѣ міаѣ веніт дн мінте нічі міє, нічі вре унѣ дін компатріоціі меі де а се лѣпта ку дмпѣратѣл.“

Солѣл рецінеі де Мадагаскар, каре аѣ веніт ла-анѣл 1840 дн Паріс, съ нѣмеа: Кініа-Махалан-Звол-Зіг-Зѣ-Мѣ-Керкерід-Зог-Мі-Манѣ-Мор-Фі-Тінк-Ціг-Ром-Отара-Аф.

„Лініщєщєтє“ зісе ун банкієр днавѣцїт кѣтрѣ

цінерелє сѣѣ, каре неконтєніт тѣл сѣпѣра кѣ тѣн-гѣрі дєспре фємєєа са. „Тѣці зік сѣ те лініщєщї дакъ фємєєа Д-талє нѣ-ші ва скімѣа пѣртѣрілє ші дакъ еѣ воѣ маі аузі чєа маі мікѣ пѣрѣ а-сѣпра єї, апої о дєсклірономєскѣ. „Дін оара а-чєаста бѣтрѣнѣл н'аѣ маі аузіт нїмікѣ дєспре грє-шєлілє фїчєі салє.

Днтр'о соцієтатє днтреѣндѣсе ун Енглєзѣ „дє чє оарє аѣ пєрдѣт дн тімпѣрілє нѣастрє тінерїї плѣчєрєа дє а сє днєѣра? „Пєнтрѣ кѣ фємєє-лє сѣнт акум ка крінії царівілор: єлє нічі торкѣ, нічі пєсѣ, ші тотѣші сѣнт маі фѣрумєс дмєрѣка-тє, дєкѣт Соломон дн тоатѣ подѣаѣа луі.“

ФАВОРИТА 8N8І ХАРЕМ ІNDIKO-МОСЛІМІК.

Харємѣл дєспотѣлуі Індіко-Махѣмєдан є тот-дєагнє осѣѣїт кѣ о мікѣ дістанцѣ дє палатѣл дм-пѣртєск; аѣарѣ дє Радша ші алтє сєрѣє, карє

сѣнт тоатє фємєї, нїмѣнѣїа єстє днѣгѣдїт а дн-тра дн нѣунтрѣ.

Дє комѣн Харємѣ є днѣгѣдїт кѣ зідѣрі дналтє

ші ампрецират кѹ грѣдині етавліруте кѹ помпе-
ле оріентале, локѹтоареле лѹ се алег дін челе
маї фрумасае тінере а церей, не каре ніще фемеї
бѹтрѣне ле анделетніческ дн музїкѹ, цїоктрї, кѹ-
сїтурї шї дн тоатѹ істенїмеа кокетѹріей шї а дн-
шелѹрей, ка сѹ шїе а рѣдіка патїміле шї а ровї
сїмцїріле деспотѹлї; ачесте граціоаса серве нѹ
сѹнт лїбере а еші дн пѹвлїк, фѹрѹ нѹмаї атунче
дакѹ Радша днтрєпрїнде вр' о лунгѹ кѹлѹторїе,
не каре л петрек дн паланкїне (ѹн фелї де трѹ-
стрї індіене) днкісе кѹ перделе, сеаѹ дакѹ кѹ-
лѹторїа се фаче не апѹ, атунчеа ле е не барче
дн канте, ла каре лумїна шї аерѹл днтрѹ нѹмаї
прїн аша нѹміте залѹзїї венеціане.

Одѹїле Харемѹлї сѹнт мобїлате кѹ о стрѹлѹ-
чїре помпоасѹ, делїціоаса Одалїке цїне ваза шї
рангѹл ѹней реціне, дешї рецінѹ сервігѹ; пѹнѹ
кѹнд граціїле шї фрумсеца о ампресоарѹ, пѹнѹ
атунчеа се онореазѹ кѹ ѹн фелї де чїнстїре дн-
дѹмнезеїтѹ, днсе дѹлѹ че апѹне манѹ віедеї, дѹ-
пѹ че фрумсеціле днчеп а вестезї шї кѹнтекул
нѹ сѹнѹ маї мѹлт кѹ армонїе мелодїоасѹ, атунчеа
пїере шї кѹлдѹра аморѹлї шї чеа дндѹмнезеїтѹ
фаворїтѹ пѹшечѹ дн досѹл перделїї де не сцена
аморѹлї; нїменеа нѹ маї аскѹлтѹ тонѹріле інстру-
ментѹлї акомпонате де мелодїа еї, кѹчї ворбеле
поетѹлї Персіан сѹнт преа адеврате: „кѹнд
розеле вестезеск шї фрунзарѹл мїросѹл балзамѹ-
лї перде; атунчї прївігїтоареле кѹ кѹнтече нѹ маї
дѹнцѹеск.“

Днсѹ пѹнѹ кѹнд цїне фаворїта днкѹтѹшатѹ кѹ
а еї магїкѹ пѹтере ініма деспотѹлї, пѹнѹ атун-
чеа се чїнстечѹ дн тот Харемѹ ка стѹпнѹ шї
доамнѹ; еа траде чѹвѹк днтр' о хѹкѹ (лѹле) де
аѹр, а кѹріа імаме е днкѹркѹтѹ кѹ діамантїкале,
шї шеде днкѹнцѹратѹ де зофе (каре кѹ прївіре
ла фрумсеца фѹнтѹрей шї ла стрѹлѹчїреа весмін-
телор окѹпѹ рангѹл ал 2-ле) днтр' о грѣдїнѹ а
палатѹлї сїре рѹсѹфлареа аерѹлї дїмінедеї.

Ачел фрумос пасажї традѹс де Д. Вілзон дн
Санскрїта (лїмба чеа веке а Індіенїлор) сѹнѹ пре-
кѹм ѹрмеазѹ: „А еї зїмбїтоаре мїнѹ лѹчече
дн тїнерече кѹ фрѹцезїме, бѹзеле еї днкїд дннцї
маї албастрї декѹт флорїле Іасмінѹлї, бѹк-
леле де матасѹ днѹмберескѹ кѹ днбелшѹгаре бѹ-
зїле рѹмене, шї тоатѹ днкестѹра се мїшкѹ кѹ а-
менїтате асеменеа разелор лѹней, каре прїн етер
лѹмїнеазѹ.“

Аїчї одїхнечѹ моале не ѹн преціос ковор, челе
маї алесе спецїмѹрї дн Аравїа фелїче, формеазѹ
ампрецирѹл еї о атмосферѹ плїнѹ де мїросѹрї шї
де тѹмѹрї, тоате челе че нѹмаї ѹї почтечѹ і-
німа сѹнт гата сїре сервіре, шї тотѹшї еа се
сїмте неферїчїтѹ. Еа локѹече дн мїзлокѹл ѹней
мїзерїї атрїте, шї пїтрече о віацѹ плїнѹ де дес-
нѹдѹждѹїре шї немѹнгїтоаре. Тоате сїмцїріле еї
челе новїле се днеакѹ, ініма се днвенїнеазѹ шї
спїрїтѹл еї се тѹрѹе дн пѹлбере. Ка нѹ есте ер-
татѹ а ампѹртѹшї фантазїа а неїмітатѹлї Хачїцї
кѹнд кѹнтѹ: „аѹра зєфїрѹлї, ва рѹсїні мїросѹрї
кѹ бѹнѹ мїреазмѹ, лѹмеа чеа веке карѹшї ва дн-
тїнерї.“ Тїмпїї анѹлї ѹшї амплїнеск кѹрсѹл стрѹмѹ-
тѹрей лор, еа днсѹ есте сїлїтѹ дн вечнїкѹ сервіе
де сѹфлет шї де тѹп сѹ петреакѹ флорееа тї-
нерецелор дн дешертѹчїне шї маї не ѹрмѹ сїмте
кѹ амар кѹ вестїторїл де сечерїш атѹстрѹ (вѹнт)
нѹ сѹфлѹ нїчї кѹ рекорсѹлѹ де лївертате нїчї де
бѹкѹріе.

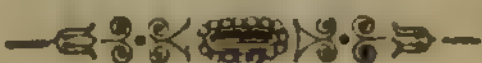
О сѹртѹ адѹмбраре де Харемѹ вестїтѹлї дес-
пот моголїческ Еквер нѹ ва фї де прїсос аїче ал
пѹне днїнте.

Харемѹ ачеста е о зїдїре де о ампрецирїме а-
ша де маре, днкѹт тоате дамеле а кѹрора нѹ-
мѹр се сѹе пѹнѹ ла 5.000, аѹ одїї деосѹбїте.
Чентрѹл лї е локѹїт де даме, порцїле дѹкѹтоаре
ла одѹїле ампѹрѹтешї ле пѹндеск чеї маї днкре-
зїцї шї маї де фрунте; їмезїат дн партеа дїна-
фарѹ а порцеї стрѹжѹск Егѹхї (кастрацї), днтр' о
потрївїтѹ дндецѹртаре се аѹлѹ Радшїцї, маї сѹс
портарї шї афарѹ де поарта чеа маї де марцїне

сѣнт орѣндуиці Адіані ші алте трупѣ, дакъ бегѣме-
де сеаѣ кѣкоанеле челор маріпофтеск се факъ візе-
те дамелор дін Харем, атѣнчае лі се аплапдеа-
въ дитрареа дакъ черіреа лор ва фі днѣицатъ
дѣпъ форма амплонатѣлѣ де палат. Ёнеле до-

бѣндеск словозѣніа а петрече лѣні дитреці ла а-
мічіле еі. Тотѣи афаръ де тоате ачесте регѣлі
черітоаре, монархѣл се днкреде маі мулт дн па-
за са декѣт дн паза сантінелілор ші а днкрезѣ
цілор лѣі.

П. П.

ГІБРАЛТАРЪ Л.

(КѢ СТАМПЪ №. 45).

Гібралтарѣл се нѣмече о промонторіе стѣнкоа-
сѣ афлѣтоаре дн партеа де сѣд а Андалѣзіеі, каре есте хнѣл дін рігатуріле Спаніеі. Нѣмеле
іста ѣл аре дін Аравескѣл Гівел-ал-Таріф, аді-
кѣ: вѣрѣл лѣі Таріф, пентрѣ кѣ Таріф Авензан-
га ера хн повѣцѣиторѣ а ошірілор Каліфѣлѣ Ва-
лід, каре ла анѣл 714 аѣ дебаркат аіче, ші аѣ
кѣпріне політіа Ераклеа. Гібралтарѣл сѣ рѣдікѣ де
14,000 палме песте кѣмпѣна мѣреі, днтіндереа
де ла норд спре сѣд есте де 1½ міль, кар лѣр-
дімеа чеа маі маре есте де хн пѣтрарѣ де оа-
рѣ. Ачеастѣ стѣнкѣ сокотіѣ дѣпъ позіціа са де
неднвінсѣ сѣ днѣрї де тімпѣріѣ кѣ о четате
таре. Акѣм еа се афлѣ дн стѣпѣніреа Енглезі-

лор, карїі келѣзеск пе ан кѣте 40,000 ф. ст.
пентрѣ фортіфікаціле четѣцеі, днѣт арта ші по-
зіціа еі сѣнт дн старе а нїмічі тоате планѣріле
днтрепріндерілор вре хнѣі душман. Дн партеа
деспре апѣсѣл мѣнтелѣ ші а четѣцеі се афлѣ
політіа Гібралтар кѣ 16,000 локѣиторї. Аравїі
ла 1302 пердѣрѣ сѣв Фердінанд ал II де Ка-
стіліа ачест лок, ші ла 1333 тарѣші ѣл рекѣ-
пѣтарѣ, кар ла 1462 ѣл пердѣрѣ сѣв Енрік
ал IV пентрѣ тот-деаѣна. Дн анѣл 1704, сѣ
лѣх четатеа де кѣтрѣ Роок адміралѣл Енглезѣ,
ші кѣ оказіа пѣчеі де Ётрехт вені еа кѣ тотѣл
сѣв стѣпѣніреа Англіеі.

(Везі stampa аѣтѣратѣ).

МЕХМЕД-АЛІ ПАША, ВІЦЕ-РЕЦЕЛЕ ЕЦІПЕТЪ ЛІІ.

Ла анѣл 1773 се тѣмпѣл де мѣрі ла Кавала
дн Мачедонїа дістрікѣл Романа, дн вечінѣтатеа
Філіпі, хн амплонат мїк тѣрческ де поліціе, прін
каре се мѣнтѣі де агѣсареа ѣнеі сѣрѣчіі кѣмплі-
те. Тоатѣ аверса са че аѣ ремас, фѣ хн бѣет
де 4 анї. Спре норочіреа ачестѣла, локалікѣл
Агѣ, хн тѣрк, кѣ нѣмеле Тѣссон, ера мошѣл сѣѣ,
вѣрѣат чінстїт ші де карактер. Кѣ о кондѣрере
прїмі ел бѣетѣл дн каса са, ші ѣі дѣдѣ о кре-
щере, каре дн тімпѣріле ачеле ла тѣрчі ера кѣ-
носѣтѣ де о лѣкраре пре лібералѣ. дл днѣѣѣ

кѣ істепіме а днѣлѣка пе каі, ші се сіргѣі дн
тот кїпѣл а десволта дн прѣнкѣл ачеста тален-
тѣл сѣѣ чел рѣзѣоїнік. Четіреа ші скрісоареа фѣ
лѣсате натѣреі ші тѣмпѣлрілор. Ачест орфан а-
кѣма е кѣносѣт сѣв нѣмеле Мехмед Алї, нѣскѣт
ла анѣл 1769, тот днѣрѣ хн анѣ кѣ Наполеон.

Тѣссон Ага атѣт нѣеа пе непотѣл сѣѣ, днѣт
л'аѣ алес лѣшї де компанїст, маі тот-деаѣна
черчета ел днсопїт де дѣнѣл, факторѣріа фран-
цезѣ, ѣнде тѣнѣрѣл Мехмед авѣ прїлеж маі днѣ-
тѣѣ а гѣста цївілізаціа крещінеасѣ.

ші рахете контревіане, стареа Ълеманілор о стръ-
нутъ дн амплосаці кѹ лесе, лъці агрікултура,
дмвунътъці култура де віте; комерчіл ші інду-
стріа днфлорі. Европійні афлъръ ла дънхл ску-
тіре ші рѹмунераре, ші літераціі воуадорі доуьнді-
рѹ спріжініре; пентрѹ дмпрезнареа Александріей
кѹ Каіро, днфійнцѹ каналѹ, Мехмед семънѹ план-
тацірі де оліве ші агүзі, де карій пънѹ аічі Еці-
петѹл нѹ авеа; днфійнцѹ фаврічі де захар ші пеа-
трѹ акрѹ (salnitri), днтродүсѹ вакцініі (алтүі-
реа), сѹоале ші алтеле.

Поарта каре де мулт цінеа сѹет аскүнс фріка
ачестїі Потентат, л'аѹ деномінат генерал де
арміе дмпротіва Гречілор ла анул 1824. Ел
трімісѹ дмпротіва ачестора не фінѹл сеѹ Ібраїм
кѹ о ошїре де 16.000 днармаці ші о флотѹ сѹв
Ісмаїл Гїбралтар, ка се прїндѹ Мореа ші аколо
се днтемеесе о колоніе де арабі, ші мѹкар кѹ
дн маї мулте ловірї марїне фѹ сіліт а се ошї кѹ
флота лүі Капудан-Паша, тотүші ацүнсѹ о алтѹ
еспедїціе еціптеанѹ ла 1825 дн Модон ші оку-
пѹ Наварїн, Тріполїца ші алте локүрі, Ібраїм пу-
стїі Мореа ші трімісѹ локүторїей еї ка серві ла
Еціпет. Дн анул 1827 фѹ о а треїа еспедїціе
а віце-режелүі блокуїтѹ де енглезї ші францезї.
Мехмед сїнгүр фѹ прїетїнеще сѹѹтүїт де нѹ-

теріле алеате, ка сѹ се ретрагѹ кѹ арміа са де
ла Гречїа. Дар фїнд кѹ Ібраїм ачеста нѹ фѹ-
кѹ; фѹ днмічітѹ флота Еціптіко-турчеаскѹ дн 26
Октомвріе 1827, дн портѹл лүі Наварїн ші І-
браїм сіліт а пърѹсі Мореа.

Мехмед е сѹверанѹл Еціпетүлүі фърѹ а трече
кѹ ведереа рекуноащереа чеа дналтѹ а Сүлтанүлүі.
Ел есте деспот, пентрѹ кѹ требѹе се фїе днесѹ пе
лннгѹ днцѹлечнїнеа політіенеаскѹ де мулте орї
ші кѹ кѹраж новїл. Ел есте домн абсолүт а пѹ-
мънтүлүі ші а тѹтүрор продуктурїлор лүі. Кѹ про-
дуктурїле Еціпетүлүі, ба ші кѹ мърфүрїле дн Ін-
діа транспортате песте Еціпет, ел цїне монопо-
лѹ, де каре пърташѹ сѹнт нѹмаї үнеле де дѹн-
сѹл хотърїте касе меркантіле.

Ачеста е бърватѹл де каре Дїванѹл де Кон-
стантінополї тремүрѹ, ші пентрѹ каре дїпломациї
Европеї аѹ днчеркат тоате ал цїнеа пүрүреа ка
вазал ші сүпүс ал порцей, ферїндүсѹ де үн рѹс-
бой каре пентрѹ челелалте статүрі европїене ар
фї пүтүт авеа нїще үрмърї непревѹзте. Мехмед-
Алі акѹм е үн бѹтрѹн де 72 де ані, ші де нѹ
с'ар фї пѹтат кѹ сїнѹе ші перфїдіе, ар мерїта а
фї нүміт ал ІІ-ле Саладїн ал Еціпетүлүі.

П. Попескѹ.

СТАРЕА КѹЛТѹРЕЙ ШІ ДАТІНІЛЕ ДН БРАЗІЛІА.

Пърціле *konstitstive* а дмпопорърей: — *trebїме*
stolastice, — *фетееле*, — *industria* — ші *фїнанца*.

Дмпопорареа Бразїліей нүмърѹ апроапе де 5
мїліоане локүторї, еа се компүне дн деосѹвї-
те сѹнїрі ші анүме: 1) Днн Португалї европенї,
каре с'аѹ натуралїзат дн Бразїліа. 2) Днн Кре-
олї Португалї індіенї сѹаѹ адевѹраці бразїліенї.
3) Днн Метїзі (бастарзі) адекѹ аместекаці днн
оаменї албі ші негрї сѹаѹ Мүлаці. 4) Днн Ме-

тїзі адекѹ албі ші індіенї сѹаѹ каврі. 5) Днн
негрї афріканї. 6) Днн індіенї дмпърціці дн де-
осѹвїте семїнці. Стареа лор чеа мораль ші со-
ціетатеа лор кѹфүндатѹ дн препастїа десфър-
нърїлор сѹнт вреднїче де кондүрере (де тѹнгүїт).

Ўніка расѹсѹ (соѹ) каре дн Бразїліа днн аѹ
дн ан се днмүлцеще есте чеа мүлатїкѹ, кауза
де кѹпїтенїе а днмүлцїрей есте дмпүцінареа че-
лор албі. Деморалїзаціа тѹтүрор класелор кѹ дн-
лѹтүрареа колорүлүі прїнчіпал: с'аѹ днїантат прїн-

тортура расселор, [каре ші пѣнь дн зѣа де а-
стѣзі домнеше дн Статуріле-Уніте. О расеъ маі
кѣратъ есте а сълватічлор індіені, каріі дн веч-
ніче ресвоае віецѣск кѣ Бразіліеніі. Адесеорі
Албіі, Мулаціі, Негріі ші Індіеніі, цін уна ші аче-
еаші фемее. Кѣ кінѣл ачеста даръ аѣ требѣт сѣ
се насѣт тѣмѣріѣ о ампопораре дн колорѣ олї-
велор, дн сѣ пѣрѣл чел негрѣ ші десе аѣ ремас
ачел де соѣл Мулатік.

Хѣрнічіа спірітуалъ а Мулацілор ар пѣте се
дешенте о ривалітате ла ампопорареа португалъ
де урзіреа европеанъ, дн контра кѣрора чеі дін-
тѣі хрѣнеск о урѣ де моарте, кѣ тоате ачесте
еі прївеск кѣ неѣсаре ла слѣбіреа моралітѣеі,
десіліндѣсе а о днлесні. Днвѣнѣтѣціреа інстїту-
ціеі схоластїче, ар фї унѣл дін челе маі вуне
мѣсѣрі че с'ар пѣте лѣа днтрѣ ачеста; дн сѣ еі
нѣ се окупѣ кѣ ачеста; чеі маі мулці Бразіліені
нѣ се адапѣ кѣ алте шїінде декѣт нѣмаі кѣ че-
ле елементаре. Провінціа Рїо-Іанейро аре дін-
тр' ун нѣмѣр де 400,000 де докѣторі нѣмаі 1,350
де схолері. Мінас-Гераес чеа маі ампопоратѣ
ші маі култіватѣ провинціе аре нѣмаі 7,000.
Чїне шїе четі шї а скріе, сокоате кѣ аѣ днвѣпат
преа мулѣ. Нѣмѣрѣл челор че аѣ студіат дн у-
ніверсітѣціле цѣреі сеаѣ а ле Европеі е фѣарте
неднсемнат; аколо се аѣлѣ 2 схолеле де медесі-
нѣ, уна дн Рїо шї алѣа дн Бахіа, амѣндѣте кѣ
300 де схолері, схолеле нїрїдїче дін Олінда шї
Ст. Паѣло, нѣмѣрѣ нѣмаі 200. Академіа де шїін-
целе фрѣмоасе (Academia de beaux arts) 80.
Схолеле де комерц 60. Ачестеа сѣнт днвѣцѣ-
турїле челе маі дналѣте, челелалѣте днвѣцѣтурї
пропѣсе де нїше професорі нечеркаці дндестѣл,
нѣ фак вре о імпресїе дн култура віецеі соціа-
ло. Дїпломїле де хїрѣрѣіе шї адвокаціе, се даѣ

кѣ атѣта днлеснїре, днкѣт токмаі пентрѣ шїінде-
ле ачесте се фак де прїсос.

Ун францез каре нѣ шїе кѣм сѣшї кѣшїде
пѣнеа са де тоате зілеле, се резолѣ а се фаче
хїрѣргѣ, професорѣл кареле дін даторїнѣтѣ требѣе
сѣ-л екзамїнезе дін шїіндеце хїрѣргїче, аѣіе шїе
чеа дін Математїкѣ; ексаменѣл се фѣкѣ кѣ дн-
требѣрїле математїче, кѣ каре кїп францезѣл до-
вѣндї дн урмѣ дрїтѣл де а трїмете ла чеелалѣ
віацѣ пе тоці ачеїа че с'ар днкресїнѣа кѣреї лѣї.

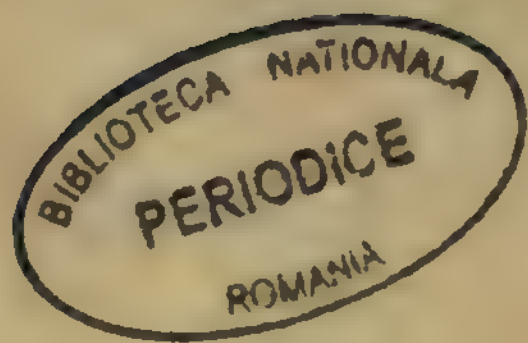
Дін каѣза ачеста аколо, о днцѣлелїре прїетї-
ноасѣ нѣ поате аѣеа лок; пентрѣ кѣ сексул фе-
мееск е кѣ тотѣл депѣртат дін адѣнѣрїле кому-
не. Ел нїчі се аѣлѣ акре дн Сїндруфїі декѣт
нѣмаі дн Рїо. Дн нѣунѣтрѣл цереї поате сѣ
петреакѣ чїнеа сѣпѣтѣмѣні днтреці, фѣрѣ а
се норочї де а веде чїнстїта фацѣ а невестеї
сеаѣ а фїйчеї газдеї сале. Бразіліенеле сѣнт маі
пѣцін лїбере декѣт фемееле оріентале; еле петрек
о віацѣ матеріалѣ, ізолате кѣ тотѣл дн соціета-
теа сервілор, тїнерїле кѣсѣторїте деграѣт ѣшї
пердѣ граціле шї фрѣмѣсеа, шї атѣнѣеа бѣр-
ватѣл ѣшї днтоарче фаца де ла дѣнса кѣтрѣ
челе Мулатїче шї Негре. Де мулѣте орі прївїм
кѣ мїраре ла о фемее че се аѣлѣ дн мїзлокѣл
а 8 сеаѣ 10 прѣнчі, дін карїі нѣмаі 1 сеаѣ 2
сѣнт а еї, карѣ чеелалѣці а барватѣлѣ прѣнчі на-
туралї, фѣрмеазѣ партеа чеа маі маре, прїн ур-
маре довѣндеск крещереа кѣсѣторїцілор, стрїка-
реа нѣравѣрїлор се лѣцеше прїн серве; днтреці
дїстрїктѣрї се пот нѣмі, унде днтре попор се а-
ѣлѣ нѣмаі 2 сеаѣ 3 прѣрекі лѣцнїте. Адесе орі
се днѣтѣмплѣ кѣ стѣпѣнѣл ѣшї вінде цїтоареа
са сервѣ, алціі шї маі корѣпці цїн пе ѣншїі фїї
лор ка пе сервї, каре дѣпѣ моартеа лѣї се шї
вѣндѣ.

(Ва ѣрта).

GIBRALTAR.

торгъра раселор, (каре ші пѣнъ дн зюа де а- ку атѣта жилеснѣа жнхѣт тѣрмаі пѣнѣа жнхѣт
стѣзі лѣмѣа

AI
Do
nou
i ct
s în
apea
ta i
ezl
m
aoc
zm
e m
prz

АНЗЛ II.

ІКОАНА ЛЮМЕІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧІРЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

АШІІ, 1846.

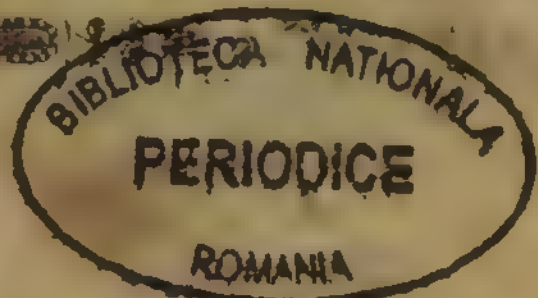
№ 46.

3 СЕПТЕМВРІЕ.

КЪТРЪ DD. АБОНАЦІІ А ІКОАНЕІ.

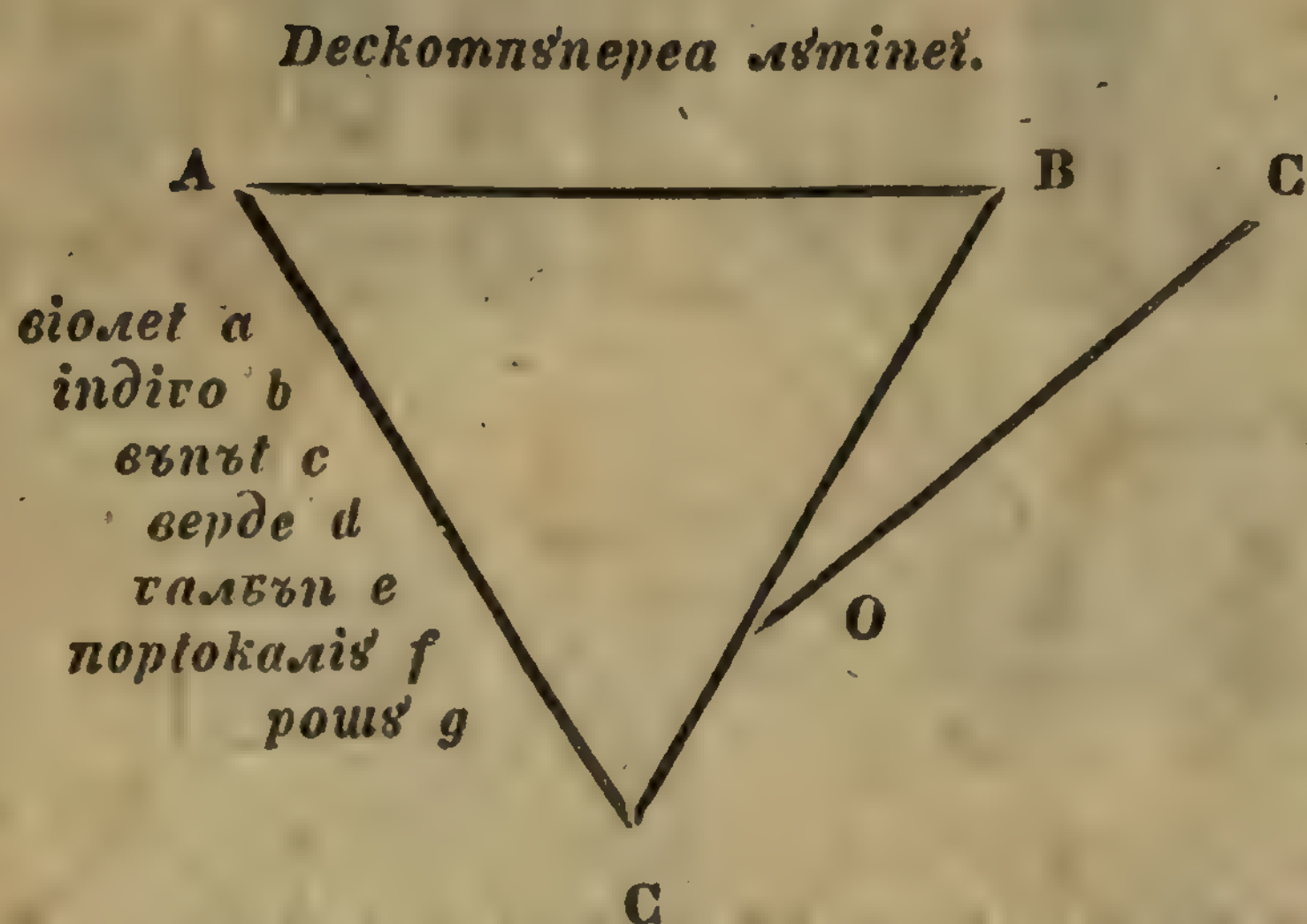
Доринда де а рѣспънді інтре компатріоці
поощинде ші идеї фолоситоаре ші плъкхте,
і стързіреа мълтор персоане респектавіле,
індемнат пе Редакціе а реінчене пълбі-
ареа ачестеї Фої, каре се пріимісе кх а-
та імврѣдошарѣ. Пентрѣ де а спорі інте-
рел, кърѣ літографііле ші ксілографііле
маїнаїнте, кх сімдїтоаре келтзеалѣ се
аосърѣ стампе халкографіче, ка челе маї
рѣмоасе дін Енглїтера. Дар тоате аче-
е мѣсзрі, п'аѣ пѣтѣт пълѣ амѣ спорі пѣ-
рѣл абонацілор, неапѣрат пентрѣ сѣпдїне-

реа хнеї асемеке Фої, каре, ін прівіреа
ефтіпѣтѣдеї, се поате пѣстра пѣмаї прін хн
конкѣрс інсемпѣтор де абонаці. Дрент-ачееа,
фїїнд кѣ кх лѣна Септемврїе, се інкее анзл
ачестѣї ал доїле перїод, апої, дорїторїї І-
коанеї Лѣмеї, сѣнт пофтіні а іної ла Ре-
дакціе а лор абонамент, кѣчі де пѣ се ва
індепліні пѣмѣрѣл черѣт, апої, кх тоатѣ пѣ-
репеа де рѣѣ а пѣртїніторїлор ачестеї фої
ші кеар а Редакціеї, Фоаеа ва інчета ла
1 Октомврїе віїтор.

ФІСІКА ПОПОРАНЪ ШІ ДЕСФЪЛЪТОАРЕ.

(Ankeere).

Дін треі букъці де стеклъ, тѣте дн трізнгѣ, съ се компне о фігуръ, днтрннд коастеле лор ABC кѣ о мігмъ нумітъ мастікс, каре фігуръ сеаѣ солід се нумеще *прістѣ*. Дар маінаінте де а о днкіде де тот, съ се умпле кѣ апѣ. Дупѣ ачееа дн о камаръ кѣ облоане днкісѣ; съ фачі дн о-блонул унеі ферестрі о бортічкѣ аша, днкѣт о разѣ де соаре се рѣсватъ дн камаръ прін ачеа бортічкѣ ші се ловаскѣ коаста ачеі прісме де есемплѣ пе ВС.

Дакѣ дінколо де коаста опусѣ AC се ачлѣ ун картон сеаѣ хѣртіе алѣ, атунчі веі веде, кѣ ра-за луміноасѣ, трежнд пін прісмѣ, се деспарте дн алте шепте каре кадѣ пе картон дн a, b, c, d, e, f, g, ші а кѣрора колорурі сеаѣ вѣпселе сѣнт: *violet, indigo, cyan, green, yellow, orange, red*. Дін асѣ черкаре съ днкее кѣ луміна алѣ се компне дн шепте разе деосебіт коло-рате. Тот прін аста се лѣмурсек колоруріле трнзрілор: ун труп есте алѣ кѣнд супра-фаца са рѣсфрнѣ челе шепте разе че компн лумі-на; ел се аратъ рошѣ кѣнд рѣсфрнѣ нѣмаі ко-лорул рошѣ; вѣнѣт кѣнд ресфрнѣ не чел вѣ-нѣт &; еар негрѣ есте трнпѣл кѣнд сѣрфаца са нѣ рѣсфрнѣ нѣчі унѣл дін челе шепте разѣ.

Іріда сеаѣ куркѣвел се днформсаѣ де асемене прін рѣсфрнѣереа разелор соарелѣ пінтре пѣтура атмосфереі днгрелатъ кѣ пѣктуріле апей де плоас каре дескомпн колоруріле ка прізма ачі дескрісѣ.

De electricitate.

Дакѣ о цевіе де стеклъ сеаѣ ун вастон мурѣт кѣ чеарѣ тарѣ &, се фреакѣ кѣ о вѣкатѣ де пѣ нурѣ сеаѣ постав, атунчі і се дмпѣртѣшече дн-сѣшімеа де а траѣе дін апропіере мічі вѣкѣцеле де хѣртіе, де пае &. Матеріа курѣтоаре, че се препѣне кѣ продѣче честе феномене, се нумеще *electricitate*.

Електрїчітатеа продѣсѣ дін фрекареа стекле нѣ се паре а чі тот де фіреа ачеі че се наѣе фрежнд ун вастон мурѣт кѣ рѣшнѣ; де ачееа фїсічїі деосебеск доуѣ фелѣурї де електрїчітате електрїчітатеа *steleoasѣ* сеаѣ *pozitivѣ*, ші елек-трїчітатеа *negativѣ* сеаѣ *negativѣ*. Молекулїе прод-адекѣ пѣртїчелїле тот де ачел фелѣ се рѣспнѣ торї ші се атрагѣ фоарте кѣнд сѣнт де фелѣурї деос-севїте.

Електрїчітатеа аре мѣлтѣ аналогїе кѣ калорїнде кул (кѣлдѣра) ші кѣ лумїна. Ын труп фоарте п-електрїзат, лѣчеще пін тѣнерїк; флїдѣл сеаѣ ма-терїа електрїкѣ чїркѣлеазѣ репѣде пе сѣрфаца ме-талѣрілор, каре, пентру аста, сѣнт нумїте *conduc-торї* вѣнѣ; тот ачел флїд нѣ се дмпѣртѣшече дн-аерѣл сѣк, стеклъ, рѣшнеле, матаса, пенеле & ачїе. Ачесте сѣвѣстанчїї пентру їст кѣвѣнт се нѣмеск-*conductors* рѣї а флїдѣлѣ електрїк.

Лѣжнд о цевїе де арамѣ шї пїнд-о дн мѣ за-нѣ; орї кѣт о веі фрека, нѣ се ва продѣче нїчі а Р-електрїчітате, пентру кѣ матерїа кѣтѣ се ва нѣро-дѣче, се ва стрѣкура пін трнпѣл вострѣ дн де-позїтѣл генерал че есте пѣмѣнтѣл; дар дакѣ дн-капѣтѣл цевїей де арамѣ веі адѣоці о тоартѣ мѣ а ал-

руйтъ къ рѣшинѣ, цевіа се ва електриза прін ферекаре, фінд къ рѣшина се ва опуне курсулі матеріей.

Péndulъ seaз' opnikъ elektrikъ.

Де уи фір де матасъ, анінъ о микъ бомбицъ де мѣдувъ де сок, коперитъ къ о фризъ де ардінт, де лур сеаѣ де арамъ; съ і се апропіе о вукать де чеаръ наръ електризатъ прін ферекаре; бомбица се ва абате дін лінія перпендікуляръ ші се ва аніна де чеара таре, дунъ ачеса о ва фурі. Іет феномен ушор се есплікъ, чеара таре траце дінтънъ не бомбица шіі дмѣртъшече о парте дін електрицитатеа де каре есте днгрекатъ; віне мі-

нутул пѣнд бомбица ші чеара сѣнт амѣндозъ а-коперите де електрицитатеа рѣшиноасъ, атунчеа молекуліе ачестей електрицитѣі фінд де ачелаш фелѣ, се рѣспінгѣ, дрепт-ачеса бомбица требте съ се депъртезе де ла чара таре.

Анінъ доуъ бомбице ка чеа де маїнапте, аша днкѣт ѣмбе съ фіе фоарте апропіетс; атінціе де одатъ, къ о цевіе де стекль сеаѣ къ чеаръ таре електризатъ, атунчі еле се вор депърта уна де алта. Дар о бомбицъ че се ва атінце де о чеаръ таре, се ва атраце де о цевіе де стекль. Ачесте черкѣрі че лесно се пот репета, адевереск ачеле че с'аѣ зіс: къ пѣтеріе електриче сѣнт де доуе фелѣрі.

СТАРЕА КЪЛТЪРЕЙ ШІ ДАТІНІЕ ДН БРАЗІЛІА.

(Ankeere).

Днавѣіреа бразіліанъ конзістъ дн індустріа продуктелор натурале, днсъ левевіреа локѣі-торіелор о ласъ некѣтватъ ші неагріжітъ; дн лок де а дмѣрѣцоша індустріа цѣрей, статул дмѣрѣцозазъ къ маре рѣвнѣ не ачеса стрейнъ, де рѣнде къдереа індустріей патріотіче ушор се поа-те пророчі, кѣлтура мѣтасей тот ачел ефект про-дѣче кѣм аѣ продѣс ші кѣлтура чеаѣлуі сѣвт Іоан IV-ле, пентрѣ къ дін тімѣул дн каре ачеста аѣ ачепѣт а адѣче плѣнте де чеаѣ дін Хіна, мулці днрані аѣ дат днапоі, днкѣт дн урмѣ плѣнта де чеаѣ ну се маї веде аѣуреа, декѣт нѣмаі дн вр'о ѣтева грѣдіні воганіче. Дн локѣл чеаѣлуі с'ар ѣте фаче маї буѣ спорі къ кѣлтура кафелей ші захарѣлуі, чеа маї буѣ кафе продѣче провин-а Ріо, семѣнѣтуріе лор се днтінд не мѣнці ла днѣлшіме де 3,000 пѣнѣ ла 3,600 де палме сасѣпра мѣрей, кафеаоа дн чеі дінтънъ треі ані дншпін спорі адѣче ші нѣмаі де ла ал 4-ле аѣ пѣнѣ ал 8-ле дѣ дндестул род. Кѣлтура трестіей

де захар, прекѣм ші днѣшні продѣчереа захарѣлуі, ла каре маї мѣлтѣ шіінѣ съ чере, заче дн-тр' о старе фоарте трістѣ; еспортациа луі скаде дн тот аѣул пентрѣ къ рафінерѣул европіан до-бѣндече дін захарѣл бразіліан 66 проценте.

Індустріа Бразіліей се ачѣл днкѣ дн прѣнчіе, статул вроеще а статорнічі о індустріе прівілі-ціатѣ. Ёрмагеа ачестей мѣсѣрі аѣ фост ачеса къ містѣіторіі аѣ фост невоеші се плѣтеаскъ дн ур-мѣ къ прец маре мѣрѣуріе челе реле дін каре прічінѣ фаврічіле патріотіче аѣ требѣт съ ші мѣ-флѣссезе.

Фінанціа Бразіліей е чеа маї трістѣ, даторіа статѣлуі, съ сѣе пѣнѣ ла 280 міліоане франчі, стѣпѣнїреа ну ачѣл оамені, каріі ар воі съ аѣзѣ де нѣве дмѣрумѣтурі, баніі де хѣртіе перд дн тоате зілеле дін валора лор, къ кінѣл ачеста статул се апропіе де мѣфлѣзіреа са. Дн аѣул 1843 аѣ фост веніѣл бразіліей де 45,715,000 франчі, наръ келѣеліе 66,060,000, дѣтеренціеа

ачеастъ ануаль де 21 міліоане креще не зі че мерце. Спре андрептареа рьулъ стьлнїреа аз алес нїше мьсурї не кьт де непотрївіте шї реле, не атъта шї копїлрешї; еа фаче ванї де хьртїе дн неспусъ кьтїме шї сьє прецъл вьмїлор. Рес-коалеле неантрерупте дн провїнцїї амнедекъ дн чеа маї маре парте стрьндереа вїрълї. Дн тїм-пїл де фачь кьнд адекъ Бразїліа се афь неа-търнатъ де Португалїа, шї тїкълонїїле днкь сьнт

маї марї. Неандестлареа е маї днїнсь декьт маїнаїнте, нумаї дн курцереа шї ексемплурїле стрьнїлор пот рьдіка ферїчіреа цьреї шї нумаї еспортація продуктелор челор скьмне пот ацїнта лїпса. Дакъ Бразїліа нх ва ацїнїде кь мїнтеа ка сь прїчеапъ кь мьнтурїеа еї. заче нумаї дн негудїторїа кь продуктеле сале дн скьрт тїмпъ е пердуть.

И. Попескь.

СЕРВАРЕА РАМАЗАНЪЛЪІ ЛА ТЪНІС.

(КЪ СТАМПЪ №. 46).

Рамазан сеаъ Рамадан се нумеце ла Махоме-данї а ноза лунь ал анхулї. Фїїнд кь ії нумьръ анул дупре лунї, апої дн тот анул Рама-данул вїне кь 11 зїле маї тїмшурїх, днкьт дн курс де 33 анї, петрече тот черкул ал анх-тїм-пурїлор. Дн асть лунь каде ацїнїл сеаъ по-стъл чел маре а Махомеданїлор, дн тоате зїлеле де ла рьсьрїтъл пьнь ла апусул соарелул. Асть серваре прекьт шї ваїрамул, че турмеазъ дндатъ дупъ ел, сьнт челе маї марї а попарелор махомедане. Дупъ че аз петрекьт тоатъ зїоа дн рьцї шї дн

днфрьнаре, Махомеданул ащеапъ кь нерьедаре апсул лумїнеї соарелул, каре мїнут грьбеше прїв-анкїдереа перделїлор шї днлумїнарсеа апартамен-телор, дн каре шецул, маї алес ла ачеї авзїї дн мїжлокул Харемулї сьх, се дь ла пльчерїле месеї кь тоате делїкатецїле шї мїстерїїле оріен-тале. Ікоана днфьцощазъ партеа дїн ньнтрѹ а тнхї палат маурїк дн каре бенл чїнеазъ кь а лїї лецїїте 6 соцїї, не кьнд каснїчїї дн антїкамерь се дедаъ ла асемене пльчерї.

(Везї стампа альтуратъ).

ПЛЕАДА.

Репортурїле шї днрїзурїїле челе секрете дн-тре тоате ьрзїрїле лумей, аз дндемнат днкь дїн векїме не фїлософї шї не поецї, а статорнїчї оа-ре-каре легьтурїї идеале днтре стелеле вьзуте шї днтре пьмьнтъл нострѹ. Мїтолоція Індїенїлор, а Ецїптенїлор шї а Елїнїлор, нї дь днтрѹ аста мьртурїїїнтреесанте шї асть шїїнць, че се пь-реа ньскуть нумаї дїн фантасія оаменїлор шї а прецїндецїлор, кьпрїнде дн сїне атъте адевьрурїї днвьскуте дн алегорїї, кь еа с'аъ фькьт астїзї обїектѹл медїтацїїї шї дїсвьлїреїї фамосулїї фїлософ

церман Шелїнг, карїле кь тн аплазъ унїверсал дн еарна трекутъ аз трактат асть матерїе ла унїверсїтатеа де Берлїн.

Лунд дн прївїре стелеле нумїте Плеада, Мї-толоція зїче кь еле ераъ шепте фїїче а лїї Ат-лас (урїеш фїїнд лїї Нептун) шї се нумеаъ: Ал-кїоне, Мерона, Келено, Електра, Стеропа, Таїге-та шї Маїа. Спре а ле скьпа де прїгонїреа ла Оріон, Жое леаъ префькьт дн о констелацие ком-пусъ дїн шепте стеле, дїн каре тна, дупре дн-кредїндареа лїї Хїгїн, ар фї перїт дїн черї.

Астѣ групѣ modestѣ де стеле, кѣноскуте пѣ-
сторілор ші черанілор сѣ нѣме де *Gyngisiz*, е-
сте кематѣ астізі а фігурѣ днтрѣ чії маї интер-
санці лучефері а тѣріеі череші.

Астрономѣ Медлер, дїректор фѣймосулї обсер-
ватор де Дорпат (дн Кѣрланда), аѣ фѣкѣт ѣна
дїн челе маї интересанте дїскоперірі, дѣпѣ необо-
сїте обсервациї де шесѣ ані комбїнате кѣ ачеле
дїн векіме ші де акѣм фѣкѣте дн прівіреѣ мїш-
кѣреї стелелор фїксе.

Днтрѣ ачестѣ стеле а Плеадеї, астрономѣ аѣ
дескоперіт кѣ ачѣа маї стрѣлѣчїтѣ нѣмїтѣ *Alkiona*,
естѣ *соареле централ* а тѣтѣрор стелелор ші лѣ-
мелор нѣ кѣноскуте.

Дїпѣртареѣ ачестѣї соаре де ла марїніле сї-
стемѣї ноастрѣ, о калкѣлеазѣ ла 34 мїліоанѣ дї-
станції де соаре (адекѣ 34 мїліоанѣ днмѣлїт

кѣ 21 мїліоанѣ мїле). Спрѣ аші фѣче о ідеѣ де
астѣ депѣртаре, сѣ се іеѣ амїнте кѣ о боамѣ де
тѣн ар кѣлѣторі де ла соаре нѣнѣ ла ної 17
анї, кѣнд лѣмїна соарелѣї пѣнѣ ачѣнѣ де ла ної,
днтрѣвѣнѣпазѣ 8½ мїнѣте, еар разѣ лѣмїнеї, чѣ
пѣрчѣде де ла ачѣл *соаре централ*, пѣнѣ ачѣнѣ
ла ної, пѣтрѣче 537 анї. Соареле нострѣ дн цѣ-
рѣл кѣрѣѣ пѣмѣнтѣл сѣ днвѣртѣще ші карїле,
дѣспре сїстема адоптѣтѣ стѣ докѣлѣї, тотѣшї шї
ел кѣ тоатѣ сїстема кѣлѣторѣще дн цѣрѣл ачѣ-
стѣї соаре централ дн кѣрс де 182,000,000 анї,
а кѣрѣїа массѣ (трѣп) днтрѣче пѣ ачѣл а соаре-
лѣї нострѣ кѣ 117 мїліоанѣ маї мѣлѣ.

Дн кѣрѣнд сѣ ва пѣвѣліка о картѣ дескрїтоаре
кѣ амѣнѣнтѣл а лѣ ачестѣї марї дескоперірі, кѣ-
ре сѣ парѣ кѣ ва адѣче прѣфѣчерї дн сїстема
адоптѣтѣ.

БРѢССА ШІ МѢНТЕЛЕ ОЛІМП.

Брѣїреѣ Брѣссѣї сѣ днтїнде пѣнѣ дн тїмѣрїле
Романїлор. Кѣнд кѣзѣ Картаго сѣвѣт армеле лор
венї фѣймосул Анїбал, дѣпѣ о лѣнѣ прѣвѣїре
ла Прусїа рїга Бїтїміеї, пѣ кареле лѣаї прїмїт кѣ
чѣа маї марѣ пѣлѣчѣре, кѣрѣїа дн семнѣ де мѣл-
пѣмїре, ії рѣдїкѣ о четѣцѣ днїанте кѣ 2,000 де
анї, карѣ шѣаї пѣстрѣт нѣмеле нескїмѣат пѣнѣ
астїзі. Нѣ дѣпѣ мѣлѣт тїмѣ де ла днфїнѣцареѣ еї
фѣ сѣвѣнѣгѣтѣ де Романї карїї о днтрѣнарѣ кѣ ім-
перїа грѣчѣаскѣ; пѣ ѣн скѣрт тїмѣ кѣзѣ сѣвѣт пѣ-
терѣа крѣчїанїлор, карїї пѣ ла анѣл 1,100 днте-
меерѣ ѣн времелнїк рїгат орїентал, шї де ла а-
нѣл 1327 о сѣпѣсѣрѣ Османїї, карѣа о цїн пѣнѣ
астѣзі. Полїтїа ачѣастѣа фѣ пѣ ѣн тїмѣ капїтала
їнѣреї днпѣрѣцїї Османѣ пѣнѣ ла кѣдѣреѣ Кон-
стантїнополѣлѣї, дїн ачѣст тїмѣ пѣнѣ акѣм сѣ фѣ-
чѣа маї десѣтѣтѣоаре полїтїѣ провїнціалѣ дн
оатѣ імперїа.

Бѣтрѣнѣл ерѣѣ, нѣар фї пѣтѣт алѣде маї бѣнѣ
полїтїѣ пѣнтрѣ астѣ полїтїѣ. сїгѣзѣтѣ дн прѣжма
чѣа маї мѣноасѣ а ѣнѣї мѣнѣте романтїк, дндоса-
тѣ кѣ пѣдѣрї шї дн фѣацѣ кѣ о коастѣ прѣа пѣлѣ-
кѣтѣ. Пѣсте ачѣеле пѣдѣрї сѣ рѣдїкѣ стѣнѣї де
пїатрѣ фѣрѣмѣте, а кѣрѣа кѣлмї лѣчїнд кѣ веч-
нїче ометѣ, сѣвѣ разѣле соарелѣї, формеск о варїа-
ціѣ днкѣнтѣтѣоаре, кѣ тѣфѣаса вердеацѣ а крѣн-
гѣрїлор локатѣ ла поалѣле лор. Дн тїмѣ де нѣоѣ
лѣнї зѣпада чѣа мѣрѣїнанїѣ топїндѣсѣ, трїметѣ
мїї де тѣрлѣ, а кѣрѣа ачѣ лїмпѣде шї снѣмѣнде
мѣрмѣрѣ неднчетѣт пѣ вѣї дн ларѣїле кѣмїї;
мѣлѣтѣ дїн ачѣлеѣ шѣрѣлѣск прїн полїтїѣ, днкѣт
маї тоатѣ ѣлїціле, аѣ о вѣнѣ де апѣ рѣче, апѣ-
ле ачѣстѣ прѣа арѣре орї скѣд маї цїос де ал
28-ле град кѣ рѣчѣала. Дїн ѣлїці вѣнѣле апѣ-
лор сѣ авѣт шї трѣк прїн мошѣнѣрї, базаре, ма-
газїї шї алѣтѣ касѣ прїватѣ. аплїкатѣ кѣ аша мѣе-

стріе, дикът тоатъ каса дн мизлокъл кърцеї аре о басенъ де мarmorъ, дн кареа булбуе апъ куратъ кз амбіелшугаре. Лънгъ асте фънтъні се-рітоаре, дн обічеї фаміліїле каселор чінъ. Дупъ че гърлеле аѣ адъпат ші аѣ рекоріт тоатъ політіа, ші дндреапъ кърцереа не локуріле челе шъсе, аколо се дмпреуъ ші формеск маї мулте різрі, дмподобінд презметуріле кз чеа маї дн-кънтътоаре вердеацъ, кънд не акуреа се фріце лумса де аршіца верей.

Ачесте пнъ акум меморате ну сѣнт днкъ дн-супіріле еї челе маї буе; пентру урмашії профі-тулзі сѣнт ші алтеле маї фолосітоаре. Ачеастъ політіе дн мизлокъл апелор днгецате аре ші ане калде, каре прін стоарчереа лор дн басене де мarmorъ болтіте деасупра кз доме спациоасе, дн-фінцазъ челе маї вестіте бѣї санітаре дн пърці-де ачелеа. Се воде кз натура прекум ун воа-пор зічеа, аѣ креат Брусса нумаї пентру комоді-татеа Османілор, аїче се афлъ кз прісосінцъ ане рѣчї пентру спълъріле реліціоасе, ші калде пен-тру бѣї, каре ла нація турчеаскъ с'аѣ фѣкут уна дн челе маї де кѣпїтеніе тревуінцъ а віецеї лор. Ачеастъ політіе даръ кз а ле еї квалітѣцї дн-тру аѣта се фѣку импортантъ, фолосітоаре ші пълъкутъ локуторілор цѣрей турчешї, днкът Сул-танїї неангъдзїнд тревіле політіе дн віацъ а локві політіа ачеаста, хотъріръ се локчеаскъ дн-трънса дупъ моарте.

Брукса (алмінтрелеа Брусса сеаѣ Прусса) ку-прїаде о супрафацъ де 2 міле аустріїчешї дмпре-цур. Боїерул (Freiburg) Хамер Пургетал аѣ дн-сѣмнат ачеастъ політіе кз 100,000, таръ чел маї ноѣ воаціст інглеа нумаї 75,000 де локві-торї, днтре карїї жіданїї кз крешїнії де лецеа гречеаскъ ші армеанъ фак 11,000. Дн Брусса маї днсѣмнате сѣнт мошесле ші мїнаретеле каре аїчї дн реладіе кз політіа сѣнт челе маї марї дн тоатъ цара турчеаскъ, а кърора супрафацъ се паре а се умфла дн куполе. Аре ун комерц де-стѣла де днсемнат кз резїденціїле маї марїлор

Турчіеї, прекум а Молахулзі де класа днтѣїа, а Пашїї, а Мітрополїтулзі греческ ші а Архіепїс-копхулї арменеск.

Днкъ ші маї інтересантъ фаче політіа ачеаста мунтеле чел дналт, не а кързіа поале есте зіді-тѣ. Олімпул (лумїнѣторул лумеї) есте ун нумо кз каре бѣтрънїї нумеа маї мулці мунці, днсъ нѣ-міреа ачеаста маї потрївїтъ се веде а фї днсѣ-шїтѣ істор стѣнчї колцуроасе, аколерїте кз оме-турї ка кз ун ковор алъ, ел піне дн перїферїа са ун лок де 14 міле аустріїчешї, ші кз аѣта е маї інпосант кз кѣт се дналцъ днтрѣ о кѣм-піе планъ.

Дн політіе днтрѣ кѣлѣторул маї днтѣї дн-трѣ о пѣдуре маестоасъ, нїще хѣтурї де о адѣн-чїме неспусъ деспїкъ пѣмѣнтѣл, не лънгъ каре калеа сѣ ла о днѣлчїме амецітоаре. Дн пѣду-ре іесъ ла о кѣмпїе курматъ дн маї мул-те локурї кз різреле, каре кадъ де не ачел ко-вор алѣїѣ, рѣдікат ка ун пѣрете гігантїк пнъ деасупра норїлор; ачесте різреле сѣнт локвіте де пещї асеменеа кърора нїчї унде дн Асіа мїкъ ну се афлъ, дн тѣмпларе дакъ ачест соѣ де пеще се слобоаде маї ла вале декът че поате супор-та кѣлдуръ фїреа са чеа монтоасъ, дндатъ моаре.

Кѣлѣторїнд прін ларціїле кѣмпїї де западъ, а-невое аѣнѣце омул не кулмеа мунтелуї днѣлцатъ де 10,500 палме деасупра мѣреї, дн а кързіа днѣлчїме се вукуръ прївїторул де днѣцощерїле презметурїлор челор маї вїї ші маї фрумдасе а ле Европїї ші а ле Асії. Мареа неагръ, Егее ші стрѣмтоареа днтре ачесте доуѣ, се вѣд днтїнесъ деалунгу ка ун ріѣ ла пічоареле лѣї. О імпресїе ші маї раръ прїчїнѣск 12 боловане де пеатрѣ де о мѣріме гігантїкъ ашезатъ не вѣрфл мунте-лѣї дн форма унѣї чїрк, каре не адѣк амінте де монументїле Дрѣзілор а Европїї аѣусене.

Запада де не ачест мунте се вїнде дн царъ ка ун лѣкру де лѣкѣї, венїтѣл еї есте ун вене-фїс а Сѣлтанулї, че се вїнде не ун рѣстїмѣ ла мезат, ші е маї скѣмѣ декът тоате челедла-

те продуктури а църеї. О кѣтїме хотѣрїтъ се карѣ ла Серал; чечалѣтъ се вїнде дн Константинополи шї не ла алте локурї а ле імперїеї, зѣнада ачеаста се ліфереазѣ дн цїліндре де пѣр, дн-трецї караване де катѣрурї се довор не днчетат днкаркаге де не олімн ла ун капѣ а мѣреї де

мармора, не каре турчїї ѣлнхмеек Бус-Бурна (капул гедеї) де аїче се днкаркѣ не лунтрї шї се поартѣ ла капиталѣ дн аша маре кѣтїме днкаркѣ шї чел маї сѣрак локурторї, дн канїкулїле верей се рекореще кѣ о бекѣтурѣ де апѣ кѣ гїадѣ рѣ-чїтъ.

П. П.

ДЕСПРЕ АЦІОНЪЛ (ПОСТЪ).

(Жрта, вежї No. 36).

Пентру де а рекондуче пре ом ла ачест фелї де віенцїре сїмплѣ ка ла днчепут, днцѣлещїї лещїторї аѣ днтемеек ацїонурї сеаѣ постурї ценерале. Днфрѣнареа шї фругалїтатеа *) домнеаѣ ла ачеле прѣнзурї модесте унде мѣрцїнїреа ацїонїторулї адѣоцеа віптул челїї сѣрак; унде ругѣчїнеа цїнтїнд ініма кѣтрѣ урѣзѣторул фїїнцїї сале, аїлека пре оаменї де а се нѣвї ка фрацї, ашї ерта а лор днцѣурѣрї речїпроче ка фїїї а тот унїї пѣрїнте. Кѣцѣтул кѣпѣта маї мулт віпт декѣт трупул; сар патїміле се фѣчеаѣ маї модесте шї маї днцїошїте; локурѣїле віедеї се анараѣ кѣ маї маре регѣлѣ шї паос; нїчї одїнеоарѣ немістїрї, турѣурѣрї дн курсѣл сомнѣлї, фрігурї арѣзѣтоаре ну абсорѣсаѣ віаца; днцѣлещїреа пѣруреа сѣнїнѣ, пѣтеа не днчетат а се окупа де челе маї фѣрїче лѣурї-амїнте.

Ну се афлѣ нїчї ун попор віенцїторї сѣѣ домнїа лещїурїлор, сеаѣ ешїт дїн варварїе, карїле сѣ нѣ фї авут неѣо де ачесте марї повѣцїурї де іцїе-нѣ (сѣнїтате пѣвлїкѣ). Де ачеса не ла тоате попоареле пѣмнїтулї се афлѣ ацїонурї орѣндї-те. Фїлософїї карїї н'аѣ вѣзут дн ачесте датїне декѣт нѣмаї еѣлавїе, н'аѣ обсерват де ацїонс е-тектемо фїсіологїче каре се продѣк дн еконо-

мїа (сїстема) анімалѣ. Ацїонул шї собрїетатеа аѣ пост пѣруреа мїжлоаче мѣнтуїтоаре, пентру кѣ омул аскулѣнд пре мулт апетїтулї сеѣ, сеаѣ маї днѣртѣндѣсе прїн мѣестрїа бѣкѣтѣрїеї, тре-че маї тот-деазна престе марцїнїле натѣреї.

Дрепт-ачеа тоцї докторїї аѣ рекомєндат тем-перацїа сеаѣ днфрѣнареа ка уна че есте маїка сѣнїтѣцеї.

Ipocrates шї *Apictoteles* зїкѣ: се тѣнїнїї пѣцїп шї се лѣкѣреѣ тѣлѣ. *Galenus*, фамосул доктор антїк, зїче: персоанеле делїкате шї слабе дїн нѣс-каре ацїонгѣ ла адѣнчї бѣтрѣнеце пѣстрѣнд а лор сенсѣрї (сїмпїрї), фѣрїнд де дѣрерї прїн мїж-лочїреа унїї аспре діецї. Шїїт есте кѣ ушѣрѣ-татеа стомахулї аскулѣ сенсѣрїле шї нѣтерїле днцѣлещїтоаре, прѣкѣт днѣгїѣареа ле аморѣеще шї ле умплѣ де хѣѣѣїе. Собрїетатеа днпѣцї-нѣнд масса уморѣурїлор, цїокѣл адекѣ локрареа пѣрцїлор солїде се фаче прѣдомнїтор, а лор оспї-лацїї (ѣатерї) опереазѣ маї лїбер; дїн аста с'аѣ вѣзут кѣ собрїетатеа аѣ днлѣтурат кѣ ушѣрїнѣ пѣтїмїрїле катарале, тѣсе умеде, подагра, рѣзма-тїсмул, мїгрѣне (дѣрерї де кап), амеѣеле, пѣнѣ шї летаргїа шї апоплексїа. Фамосул новїл ве-нецїан Лїцїї Корнаро, нї аѣ дат ун сѣемнїлѣ стрѣ-лѣчїт де собрїетате, рѣдукѣнд ла 12 унѣ (76 дра-мѣрї) віптул чел солїд шї ла 14 унѣ ачел лїквїд, прїн каре аѣ рѣдрѣе а лѣї сѣнїтате стрѣнїнатѣ

*) ФРУГАЛИТАТЕ, днфрѣнаре ла лѣнїат шї вѣзат шї паза ко-ралїї. Собрїетатеа фїсѣ се мѣрцїнїеї нїмаї днфрѣ-нареа пѣлѣрїлор нїсїї. Темперандїа сѣѣ вірта-теа де а се лїнїї де челе де прїсо.

ші аѣ ацѣнс ла вѣрстѣ песте 95 ані. Лѣгѣнд дѣн
прівіре транл чел дѣделунгат а сахастрілор ші
а лор дѣтрѣнаре се поате сокоті къ ацѣнул е-
сте унл дѣн даруріле челе маі фрумасае каре
аѣ фѣкут реліціа омѣлуі пентру пѣстрареа зіле-
лор сале.

Лунцимеа трамлуї, че се траде дін днфрѣнарѣ,
есте ын лѣкру днсемнат шї ведерат де черкареа
тїмшїрїлор веки шї поѣ. С'аѣ нѣмѣрат віаца а
150 сахострї вієцїторї сѣѣ деосевїте клїме шї
векѣрї; сома тоталѣ а вієцїреї лор аѣ фост
11,599 ані, сеаѣ пентрѣ фїе-каре о вѣрстѣ мїж-
лоче де 76 ані шї 3 лунї. Десїре алтѣ парте
трамл а 150 академїстї дїн деосевїте шїїнце, аѣ
днфѣцїшат нѣмаї 10,511 ані адекѣ кѣте 69 ані
ынѣл кѣ алтѣл. Аша дар паза де собрїетате е-
сте днѣкѣ маї потрївїтѣ а асїгура ын трам дѣкѣт
віаца регѣлатѣ шї остенїтоаре а персонїлор ка-
ре се днделетнїческ кѣ култура днцѣлѣцѣреї.

Есемплз ні даѣ дмбуйвареа Белцілор, Цермані-

лор ші а Енглезілор. Фрідріх Хофман зіче: Dum
lactant, mactant; адекъ доичеле челе дмъѣвътоа-
ре омоаръ пе прунчїї кѣ а лор преа мьноасъ а-
лъштаре.

Бѣтрѣнїи сѣфери аѣнѣл кѣ маї маре дѣлесїре
декѣт копїи; фемееле маї мулт декѣт варбаѣи;
чїи трѣндави, маї мулт декѣт чїи че остїнескѣ шї
чїи грѣсѣлїи маї вїне декѣт чїи макрї сеаѣ ачїи ка-
рїи лѣнѣческѣ прїн сѣнѣераре шї сѣдоаре. сеаѣ
прїн прївїгераре шї трезвїе. Мѣнкѣнд вара маї пу-
ѣн се кѣвїне а мѣнка маї десеорї декѣт еарна
кѣнд се поате прѣнзї маї мулт. Чїи че бѣѣ мулт,
мѣнѣнкѣ маї пуѣн, сѣпеле дѣмѣѣнѣеазѣ фомеа
прекѣм шї бѣѣтрїле челе калде шї наркотїче,
прекѣм кафеаоа &. Вїпѣл грас, олеос, дѣлѣїѣ
сатѣрѣ курѣнд, кѣнд сѣрѣѣтрїле, акрїмеле, амѣ-
редїле, еар маї вѣртос акрїмеле шї фрїѣл дѣ-
тарѣ о фоме вїе.

(Ba 8pma.).

ПЪСТРАРЕА ВІН8Л8І.

Стрікарея сеаѣ дескомпунереа, вінулі аге дн-
ченутул сеѣ дн плекаре де а се днакрі,
ші аста ґрмеазь: 1°. Дін ферментація сеаѣ фер-
вереа рь ла фачереа вінулі. 2°. Дін ашезареа
вінулі ла о температурь маї пресус де 12 гра-
де, ші а 3°. дін квалігата славь сеаѣ дмпуціна-
реа епіртулі вінос.

Вінтріле че нѣ аѣ плекаре а се днакрі, се
стрікъ дін атіндереа аерулѣ прін вранѣ.

Ла Бордо, вінуріле скоасе де пе дрожді, ґн васе
пліне, ачесте се ашазь плекат, аша, ка врана съ
тіе пуруреа ґдаты де він. ґн асемене старе

нічї одатъ нѹ се фак деастира челе мѹчїгаврї,
каре кѹзїнд ла фїнд фак кѹбѹл днакрїрей.

Тоате вінуріле ла прімъ-варъ кеар ші тоам-
на аѣ а се скоате де пе дрождїи, ші васѣл а-
ре а се куръці ка днтъса-дате кѣнд се уміле
кѣ він поѣ. Ка нѣ кѣмва сѣѣрѣмѣе вінѣлѣи ѣи
мірос де пѣчоасѣ, кѣ каре се куръцѣ васеле, се
поате днтребуїнда методѣл ѣрѣмѣтор:

Дупъ че се ва спъла ші уска о пьвзѣтуръ,
са се ва мѣа дн цѣмътате літръ де спіртъ,
каре се ва аніна дн вас де ын телѣ, ші каре
дупъ че се ва апрінде, се ва лъса арзінд а се
містѣ дн вас.

АНЪЛ II.

ЖОАНА ЛУМЕІ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧЕА МОЛДО-РОМЪНИЛОР.

АШІІ, 1846.

№ 47.

10 СЕПТЕМВРІЕ.

ДЕСПРЕ АЦІОНЪЛ (ПОСТЪ).

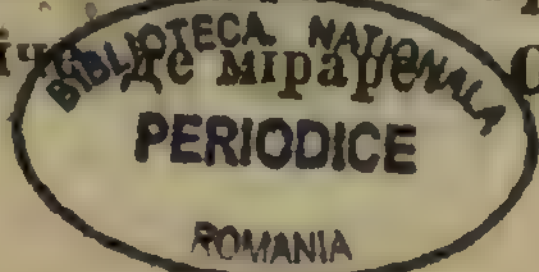
(Ankeere).

Ацнунл фаче трзунл маї пѣтрнзѣторѣ, дескїде
ондуктурїле (каналтурїле) челе аступате шї днлес-
еще операція дмбїнѣрілор шї дїсвїнѣрілор матерїї.
Прїн дмфрѣнареа мѣнкѣреї, плеторїа (прїсосул сѣн-
елуї шї а уморїлор) маї дмнѣнїнате, днлеснеше
арсул сѣнѣелуїка кѣм с'ар фї сѣндерат; шї мїш-
ареа вїедѣїтоаре, кареа ера асѣпрїтѣ де нѣмолїл
кателор шї прїсосул уморѣрілор, се рѣнаше кѣ
ї маре енерѣїе. Везї кѣтѣ греѣтате сѣ сїмте
мѣнѣнїтае, кѣт дїстѣст дн гѣрѣ, кѣнд стома-
ї есте днѣркѣт кѣ матерїї шї кѣ уморѣрі чѣ
ле поате мїстїї; атунчї омѣл есте обосїт, гре-
ї, не кѣнд тоате ачесте се днѣпѣрѣтеазѣ прїн
етѣ.

Ацнунл шї секретѣл де кѣпїтенїе а сїстемеї
їопатїче нѣ есте алт чѣва декѣт ацнунл прїн,
ре се фак атѣте кѣре вреднїї.

каре ар фї патїма, о вїацѣ регулатѣ кѣ о дїетѣ
потрївїтѣ, вор фї пѣрѣуреа де ацнѣторѣл чѣл маї пѣ-
тернїк, каре нїчї о докторїе нѣ ар пѣтеа фаче орї
кѣт де ероїкѣ ар фї.

Ачїї варбацї марї карїї аѣ коворїт дїн черїѣ
лѣцнїреа ацнѣнѣрілор, днѣтре попоареле, чѣ воеаѣ
чївїліза, днѣцѣлѣеаѣ чѣва маї мѣлт деспре іцїе-
на декѣт мѣлцї дїн фїлософїї нострїї, карїї еаѣ
дн рѣс асѣмене датїне де днѣрѣнаре. Карнѣа
де поркѣ с'аѣ днлѣтурат де Моїсї, прѣкѣм вїсе-
рїка ноастрѣ аѣ статорнїчїт ацнунл (постѣл) ла
днѣнѣнѣл де прїмѣ-варѣ, дн каре епохѣ уморѣ-
рїле днѣнѣл а фїерѣе. Пре лѣнгѣ аста маї ера
де фолос а лѣса анімалїлор дѣмеснїче шї сѣл-
батїче, ын паос фолосїтор дн епоха пѣрекѣрїї лор
пентрѣ пронащѣре, шї а нѣ днпѣдека цїнѣїреа чѣа
сѣнѣтѣ а нѣтурїе, днѣтѣнѣд касѣнїїле шї вѣна-

туріло. Бра де кувіинцъ, маїнаїнте де тімпул
сървѣторілор де а дмпроспѣга ші а курьці тру-
пул оаменілор прін кумпенірі ші аустерітате пен-
тру ка съ се поатъ апропіе де алтару ку маї
маре modestie ші днфрѣнцере, ші ка маї дн зр-
мъ съ се дедее ку маї маре възкуріе ла десѣтъ-
ріле сървѣторілор.

Питагорас шіеа къ феріреа де карне днл сно-
ще лукръріле мінтеї, къчї адеврѣт есте къ ун
сѣфлет днecat дн грѣсіме ші дн сѣнце, ну есте
дн старе а се репезї ла ідеї дналте, маї алес
къ есте кѣноскут дін есемплеле веки къ дмвѣ-
бареа аз оморїт маї мулці оаменї декѣт сабіа.
„Plus gula quam gladius.“

Дін ачесте есте ведерат къ мїжлочїреа віенці-
тоаре, мѣсуратъ прін днфрѣнаре, днчетеазъ мулт
кѣрсул анілор віенці ші фереше маї мулт де пѣ-
тімірі трунешї декѣт о мѣноасъ мѣнкаре. Дрепт
ачеа ну требѣ а се мїра де луицімеа зіселор

ла каре ацѣнг анахоретїї ші сехастрії, къчї дн-
фрѣнареа ну нумаї къ дмпуцінеазъ дорїнцеле мї
постеле днфокате, каре мїстѣск пѣтереа віенці-
тоаре, че са пѣстреазъ пре омѣ дн паос, лїніще
ші дн кастїтате (кѣреце), каре віртѣці пѣстреа-
зъ ші днтѣреск органїсмул.

Дін тоате ачесте се днкеем къ ацѣнул пѣзїт
къ мѣсуръ, дѣпре клїма, вѣрстѣ ші алте днхун-
цѣрѣрі, есте мѣнтуїтор ашезъмѣнт де іціенъ (сѣ-
пѣтате) пентру нації ші індівіде; къ асемене да-
тіне дмвѣлнзескѣ моралул ші кондук кѣцетул
кѣтрѣ сентїментул де омѣнїре, де modestie ші
дмпрезѣнъ лукреазъ кѣтрѣ чївілізаціа ші курѣ-
ціеа моралулї.

Медесїна се унеще ку асемене прїнціпїї, каре
унеорї дін преїндее ацѣнгѣ пѣнъ ла вѣгѣмаре,
прекум са требѣ съ ле апере дн контра софїе
мелор каре, фѣрѣ кѣвѣнт рѣспїнгѣ ачесте днфрѣ-
нѣрі мѣнтуїтоаре.

АСТРОНОМІА ПОПОРАНЪ.

(Врѣта, вехї No. 33).

Celeste.

Сателїтеле сѣнт корпурї че се мїшкѣ дн цѣ-
рѣл фелїрїтелор планете, кеар аша прекум ам
вѣзут пе луна кѣлѣторїнд дмпреїдѣрїл пѣмѣнту-
лїї. Ної ну вом маї репета ачеле че ам зіс де-
спре лѣнъ, ка дѣнса, сателїтеле ші алте плане-
те требѣ съ се днтѣнїче пентрѣ, еле, ші съ про-
дѣкѣ еклїнсе де соаре, партнїче сеазъ тотале.
Жоо аре патрѣ, Сатурнѣ шепте ші Ъранѣ аре
шесѣ.

Komete.

Натура кометелор есте деосевїгѣ, еле ну
се вѣдѣ статорнїк дн чернѣ, че се днцѣшоазъ

ла епохе маї пѣцїн сеазъ маї мулт депѣртате
апої пер спре а се арѣта маї тѣраїѣ, ші унеор
нїчї одатѣ. Нумѣрѣл кометелор есте де кѣте
ва мїї. Мулте дін трѣнселе с'азъ обсерват. А
теле че неїнчетат кѣлѣторенкѣ дн ноїан, да
треку дн партеа чернѣлї че ведем зіоа, ну
пот ведеа, фїїнд къ а лор лумїнѣ се аморцїе
де лумїна маї віе а соарелїї. Еле ну се пот в
деа декѣт дн кѣрсул унеї еклїнсе тотале а со-
релїї; демї унеїе, че еразъ де ацѣнсе де лѣчїто
ре, с'азъ пѣтут ведеа кеар зіоа маре.

Істї лѣчѣерї се деосевескѣ прін о днфѣдош
ре де тот естра-ордінарѣ. Ла еле се обсерве
зъ дїнтѣї ачеса че се нѣмеше *Kanpa*; каре е
о масѣ де лѣмїнѣ неїнцѣлес мѣрїнїтѣ, ші

а кърѣа мѣдок се афлѣ ка ун мезѣ сеаѣ сѣмѣре
анкѣ маї врілант. Де ла каре апої, шї тот ан
партеа опусѣ а соарелуї, аѣ доуѣ манїне фѣшурї
де лумїнѣ, а кърора лунїме умплѣ унеорї треї
пърці де атмосферѣ; шї каре се нумеск *коада*
cometei. С'аѣ възут комете а кърора козі се діс-
пърцеаѣ пѣнѣ ла шесѣ фѣшурї фокоасе; алте ко-
мете н' авеаѣ нїчї кѣм коадѣ. Лунїмеа честор
козі есте манїнѣ, ачееа че се възѣ ла анхл 1680,
ла тречереа еї ан Перїхелїе (пунтѣл маї апроа-
не де соаре) ера де 20—40 мїліоане де мїле.
Ачееа дїн 1760, ера де 16 мїліоане мїле.

Прїн ачесте комете се вѣдѣ стелеле челе маї
мѣнунте, дешї ачесте се фак невѣзуте ан
досѣл унеї негурї ушоаре пунїн анѣлцате не фа-
ца пѣмѣнтѣлѣ; астѣ анкунїцѣраре аѣ фѣкѣт а
препѣне кѣ ачесте комете сѣнт марї адїнѣрї де
авурї сѣвѣрї, каре еѣ а лор лукоаре де ла ра-
сѣле соарелуї, че петрекѣ шї се ресѣрїнгѣ дїн
тоате пърціле лор.

Мїшкарееа кометелор есте фоарте нерегѣлатѣ,
еле умѣлѣ ан тоате пърціле тѣрїеї черещї шї ан
тоате сенсѣрїле адекѣ де ла анѣс ла рѣсѣрїт, де
аїчї спре анѣс, де ла норд спре амеазѣ-зї шї не
дос. Фнеле дескрїѣ ан а лор кѣлѣторїе елїп-
се (черкѣрї лунгѣреце) шї се антоарнѣ ла не-
рїоаде лунїї шї унеорї скѣрте. Фокул адекѣ чен-
трѣл тутѣрор ачестор лїнїї стрѣмѣе есте соарїле.
Істї лучеферї се вѣдѣ унеорї нѣмаї кѣтева зїле,
алте дѣцї лунї антреїї. Мїшкарееа лор есте не
анчетѣ, дар нѣцала спореще апропїїндѣсе де соа-
ре. Фна дїн челе комете се антоарнѣ ла ної
ан кѣрс де 76 анї; еа с'аѣ арѣтат ла 1835,
с'аѣ ансѣмнат кѣ комета каре ла 1832 аѣ тре-
кѣт прїн планѣл еклїптік апроане де орбїта ноа-
стрѣ, дакѣ пѣмѣнтѣл с'ар фї ананїтїт кѣ о лунѣ,
апої ан мїнѣтѣл тречереї кометеї, ачесте доуѣ
корпѣрї с'ар фї атїне шї ар фї пѣтѣт ѣрма о ма-
ре катастрофѣ.

(*Ankeerea va şrta*).

ПЕАЦА СЕАѢ БАЗАРѢЛ ДЕ ВЪНЗАРЕА ФЕМЕІЛОР АН КОНСТАНТИНОПОЛІ.

(КѢ СТАМПѢ №. 47).

Ла астѣ пеацѣ фамоасѣ сѣ адѣче марѣ дїн
тоате пърціле лѣмеї чеї векї, шї анѣме де не ма-
лѣрїле мѣреї Медїтеране, шї де не малѣл остїк
амѣреї чеї Негре. Аїче поате чїнева се кѣноас-
кѣ фелѣзрїтеле скїмѣзрї де колоаре а ценѣлѣї о-
менеск, де ла колорѣл чел негрѣ ка шї аваносѣл
а локуїторїлор дїн Авїсїнїа шї Нѣвїа, пѣнѣ ла
чел алѣ ка шї омѣтѣл а локуїторїлор дїн мѣнїїї
Георѣїеї шї а Мїнгрїлїеї. Францезїї (Европееї) мулѣ
їмїп нѣ авѣрѣ вое де а сѣ арѣта не ачееастѣ
пеацѣ, пентрѣ кѣ її де мулте орї кѣмѣзѣрѣ склѣвї,
шї апої ле дѣрѣеаѣ лївертатеа; каре лукраре е-
сте ун маре пѣкат ла Тѣрчї, фїїнд кѣ дѣпѣ пѣ-
ереа лор ун гїаѣр склѣв нѣ поате сѣ фїе

маїнаїнте лїбер, пѣнѣ че нѣ ва трече ла Іс-
ламїсѣм.

Стреїнѣл каре пентрѣ анѣїа-дѣтѣ черчетеазѣ
пеаца аста, пѣшешче не локул еї кѣ о сѣїнѣоасѣ
батере де їнїмѣ, пентрѣ кѣ ел сѣ прегѣтешче а
вїде нїше счене неоменоасе. Фантасїа тї зѣгрѣ-
вешче тоате пѣтїмїрїле шервїеї кѣ колоареле челе
маї анѣїорѣтоаре; ел сокотешче кѣ ва вїде копїї
лѣзѣї кѣ пѣтере дїн брацеле мамеї лор, орї фете
фрѣмоасе каре с'ар малѣрѣта де кѣгрѣ стѣпѣнїї,
дар нїмїк дїн тоате ачесте ел нѣ ва афла ако-
ло. Дїн контра ел сѣ ва мїнѣзна деспре вїочѣ-
неа че домнешче аїче, склѣвеле ворѣеск кѣ о лїм-
бѣїе адевѣрат феменинѣ, ан тоате лїмѣеле шї

діалектеле Орієнтулі, еле факъ кѹ окій семне кѹ-
трѹ кѹмпѹрѹторіі трекуторіі не аколо, ы речітеазѹ
різѹнд сеазъ кѹнгѹнд версѹрі фрумоасе де а ле
кумпѹра, еле днтрѹвѹнцазѹ кѹ ын кѹвѹнт тоате
артеле смоміреі, пентрѹ а фермека ініма вре ы-
нуіа пріи грацііле лор челе фоарте дешарте.
Нѹмаі гречеле ші славенееле, де ла нордѹл Бал-
канѹлѹ факъ дн прівіреа ачеаста о ексеппіе, еле
сінгѹре сѹ днспѹмѹнтеазѹ де склѹвіе, каре ле
ар дндепѹрта пентрѹ деаѹрѹреа де ла фаміліа
лор, не каре еле онѹбек кѹ атыта кѹлдѹрѹ.

Челелалте фемеі орієнтале нѹ перд нїмїкѹ, е-
ле днкѹ кѹшїгѹ ла дмпреѹѹрареа аста. Аспрі-
меа цїнерей рѹмѹне тот ачеса, дар мѹлѹцѹміреа
кѹ ын вїпт маі делїкат, шї кѹ алте комодїтѹцї
есте мѹлт маі маре. Черкесїі шї Цеорѹїенїі креск
фетеле лор челе маі фрумоасе нѹмаі пентрѹ склѹ-
віе. Кѹ чеа маі маре індіфїренціе ышї пѹрѹсе-
ще о асемеене фатѹ патріа са шї ырмеазѹ негѹ-
пїторѹлѹ де склѹві, дн кѹлѹторїа са еа вісазѹ
нѹмаі деспре цѹлчерїле шї ферїчіріле, каре о а-

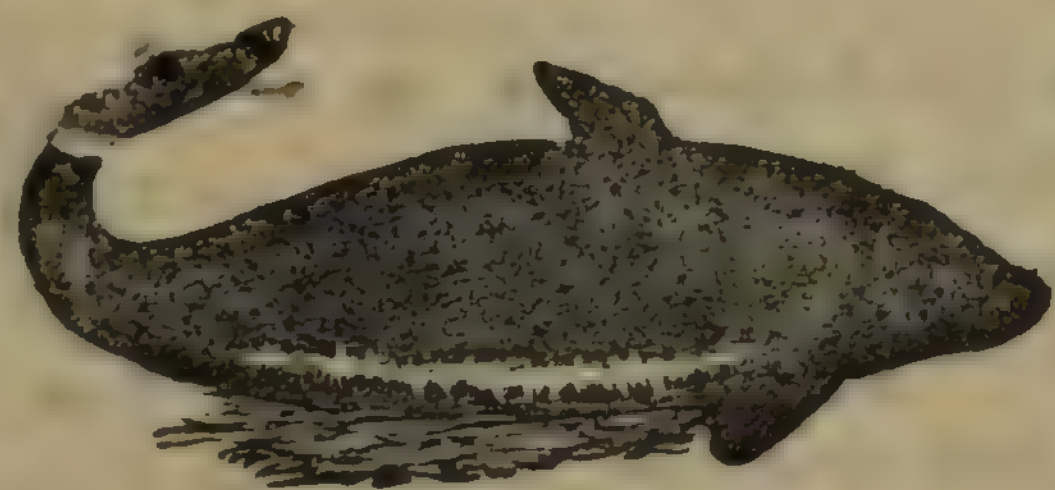
щеаптѹ дн харемѹл вре ынї візір сеазъ пашѹ.
Комерѹл іст неоменос сѹ фаче маі кѹ самѹ де
кѹтрѹ жїдовї. Дндатѹ че жїдовѹл аѹ кѹмпѹрат
о фатѹ кѹ фрумѹсеце деосевїте, апої ел о днѹва-
цѹ дн тоате артеле ачеле, каре пот сѹ днѹ-
плече ініма ынї мѹсѹлман. Ел ыї цїне професорї
де музїкѹ, де кѹнтѹрі, де цїок, кѹ ын кѹвѹнт о
днѹвацѹ дн арта тѹтѹрор артелор, адїкѹ: дн ар-
та де а плѹче; ыарѹ пентрѹ кѹлѹтївіреа дѹхѹлѹ
шї інімеї нѹ се днгрїжеще. Шї пентрѹ че с'ар
маї днгрїжі? Кѹчї мѹсѹлманѹл чел ефемесат нѹ
каутѹ ла інімѹ сеазъ ла дѹх, бѹнд віне не пеаца
де склѹві, чї нѹмаї ла грацііле челе фїсіче. Пре-
нѹл обїчнѹїт пентрѹ о склѹвѹ алѹ есте 6,000
леї, еар пентрѹ ынѹ неагрѹ есте 1,200 леї. Чеса
дїнтѹн се кѹмпѹрѹ пентрѹ а домні ініма мѹсѹл-
манѹлѹ, еар чселалтѹ пентрѹ а дмплїні лѹкрѹ-
ріле челе каснїче. Де аколо віне деосевїреа чеа
фоарте маре днтре преѹѹрі.

(Везї stampa аѹѹѹратѹ).

Z. Колѹтѹ.

Ф О К А Е Н А.

Фокаена сеазъ поркѹл марїн есте ын пеще дїн
ордїнѹл анімалїлор мамїфере, адекѹ сѹгѹтоаре, ії
нѹ аѹ золѹрі; чї о пїеле фоарте вѹртоасѹ. Плѹ-
мѹнеле лор сѹнт ка ачеле а анімалїлор сѹгѹтоа-
ре; фїе каре фокаенѹ наще ын пѹнѹ віѹ шї-л а-
лѹптеазѹ ла пѹца еї. Сынѹтеле еї есте калдѹ.
Іст пеще се аѹлѹ дн мѹріле европїене, тѹпѹл
сеѹ самѹнѹ а фї конїк (ка о кѹпѹцїнѹ де за-
хар), кѹ спете лате шї кѹ ын фелї де рѹт. Лѹн-
цїмеа са есте пѹнѹ ла 15 палме, фокаенеле трѹ-
ескѹ дн соціетате, шї дн тїмпѹл фортѹнїлор се

цїнѹ пре лѹнѹтѹ васеле плѹтїтоаре. Віпѹлї еї ест
сарделе, мафреле шї скрїмѹцї, карнеа са се мѹ-
нѹнкѹ шї аре мѹлтѹ грѹсіме, дїн каре се фач
шї ынѹрѹ.

МОНТЕЛЕ САН-ПІОНЕ.

Афінітатеа сеаѣ рудіреа нумелѣ дндре мунте-
ле ностру Піон ші дндре ачела де Сан-Піоне
че мърцінещо Італіа ші Свіцера, ні дндеамнѣ а
да о дескриере детаілатѣ деспре чел дін урмѣ,
дн прівіре кѣ ші асть днкуніураре адаоче дн-
мітеле мъртурі а урікулѣ італіан че аѣ Молдо-
Ромъні.

Іст мунте а Алпелор се аѣлѣ ла марцінеа чеа
де кѣтрѣ рѣсъріт днцінутѣ Валѣ (Valais), Сан-
Піонѣл дндре пасаѣуріле челе че цін комунікаціа
дндре Франціа ші Італіа е маі пунцін дналт, дар
ларѣші сінгур нѣмаі каре дмпреунѣ кѣ аѣта дн-
фіораре мінунеле натурей кѣ а ценікулѣ оменеск;
тречереа лѣї де ла Бріг ла Домо д'Оссола е де
13 міле ші цумѣтате. Пѣнѣ ла днчепѣтѣл веа-
кулѣ ачестѣа дн мізлокѣл стѣнчелор лѣї нѣ сѣ
ведеа алта, декѣт о кале днгусть ші фоарте
прімеждіоасѣ, пе кареа нѣмаі кѣ марс фрїкѣ кѣ-
лѣтореаѣ нѣше катѣраші сеаѣ алці воеаѣорі невоіці
де о неаѣратѣ требѣнцѣ.

Пентру дндесніреа релацілор мілітаре ші а ко-
мерчкулѣ дндре Франціа ші Італіа, проектарѣ
фачереа унѣ днѣм песте Сан-Піоне ла 20 Август
1800, а кѣруіа днтрепріндере се ші пѣсѣ дн
лукраре дн урмѣтоареа прімѣ-варѣ а анулѣ 1801
сѣтршіндѣсе асть гігантїкѣ днтрепріндере ла анул
1807, днѣ планѣ ценералѣлѣ Жіро ші а ін-
цінерѣлѣ прімар Ссар.

Греѣтатеа лѣкулѣ ера кѣ мѣлѣт маі маре дн
партеа Італіей, пентру кѣ ії нѣ нѣмаі ераѣ но-
воіці днтр'о вале фоарте днгусть а спар-
ѣ о мѣлціме де стѣнчі кумпліте ші а ле стрѣ-
пунѣе гросімеа лор; чі а ші зіді подѣрі песте
гѣрлі ренѣде, песте ценѣне адѣнчі, а спріжіні кѣ
темеліі маніне масса унор мунці днтреці, а кѣ-
рора слабе базѣрі ераѣ аменіцате де ане фѣрі-
еасе, ші а рѣдіка зідѣрі массіве деадрепѣл дн

коастеле лор, дн унеле локѣрі пѣнѣ ла 100 де
палме дналте; тотѣші пе лѣнѣгѣ тоате ачесте дн-
фіорате греѣтѣці, нїчі уна нѣ аѣ десѣражат дн-
дрѣзнеала інцінерілор, ба днсуші резултатѣл аѣ
адеверіг кѣ дндеплініре а лор недѣмеріте дн-
кредері. Де ла Бріг пѣнѣ ла Домо д'Оссола
калеа дмподовігѣ ка ун але де грѣдінѣ е ашѣ-
зат пе мізлокѣл стѣнчелор, а рѣнелор ші а рѣ-
рілор рѣпїтоаре; сѣв о лѣрѣїме нестрѣмѣтатѣ де
24 палме, днѣмѣл ціне о днклінаре статорнікѣ
нѣмаі де 6 палмаче ла ун стѣнжін, ші се рѣдікѣ фѣрѣ
пе несімпіте пѣнѣ деасѣпра норілор, ла о днѣлці-
ме де 4,014 палме песте Бріг, де унде коворі-
шѣл пѣнѣ ла Домо д'Оссола е де 5,255 палме;
дн деосебіте дістанѣе се зѣреск нѣше локанѣе
дестінаѣе нентру адѣпостіреа пасаѣерілор ші а
рѣтѣчіцілор обосіці, парапетеле пе марціне, асі-
гуреазѣ дін дестѣл локѣріле прімежоїоасе, сеаѣ
маі кіне се зік, ачела каре кѣлѣторѣше вара пе
іст днѣм днфіорѣтор, се поате вѣкура фѣрѣ де
чеа маі пунцінѣ прімеждѣїре де грѣпеле челе маі
імпосанѣе ші маі сѣблїме, каре нѣмаі аѣ пѣтѣт
продѣче натура.

Келѣтѣеліле ачестей днтрепріндері гігантїче сѣнѣт
фоарте марі, чел пунцін (36 міліоане леї), каре
сомѣ с'аѣ скосѣ дін контрїбуціа Італіей, прекїм
аратѣ інскрїпціа де ла Галеріа маре (Aere italo)
адекѣ кѣ баніі Італіей.

Пе тоатѣ зіоа лѣкраѣ 3,000 де лѣкрѣторі, ла
спарѣереа стѣнчелор авіе аѣ адѣнѣс 160,000
кѣнтаре пѣлѣере де тѣн, ші тотѣші аѣтѣса аѣлѣ-
дѣкурі, мѣрі спріжініторі, нѣнці кѣ нѣмѣр 23, маі
мѣлѣе галеріі марі сѣ лѣкрарѣ дн кѣрѣереа унѣ
тїмпѣ де 6 ані.

Днѣмѣл днчепе де ла Бріг, політїе днсѣмнатѣ
пѣсѣ ла поалеле мунтелѣ Сан-Піоне; аста авѣнд
маі мѣлѣе монастїрі ші ун кастел кѣ 4 турнѣрі

Ампредур ку о зугрѣвире морескѣ, днсушеше по-
літіеі о фацѣ ориѣналь. Акум льсѣнд ла стѣнга
сатѣл Натер кареле не дндрсапѣ песте о пунте
дуратѣ де молід. Салтіна о гѣрлѣ, а кѣріа нѣме
дѣлче ші піторескѣ вестеше апропіереа локѣлѣ
унде се ворѣеше лѣмба чеа маі армоніоасѣ
дн тоатѣ лѣмеа, аіче зрѣклѣ остеніте де
сунетѣл чел грос ші варвар а діалектѣлѣ ел-
ветік ѣші афлѣ репаос. Дѣпѣ тречіреа унеі
пѣдѣрі де молід се десѣче о коворіре ла
валеа Ганте (Ganther), аічі аѣ фост галеріа чеа
дінтѣлѣ а Сан-Піонѣлѣ, каре фу стрікатѣ днаінте
ку вр'о кѣціва ані де а днтѣмпіна вр'о днтѣмпла-
ре прімеждіоасѣ че ушор пѣтеа прічінзі кѣдереа
унеі стѣнчі. Ешіреа дін асѣ вале се фаче пе-
сте о пунте, каре ла гѣрѣ е ларгѣ де 74
палме, аша де ла політіа Бріг пѣнѣ аічі дмплі-
неше 3 міле, рѣмѣнд маі атѣтеа пѣнѣ ла гѣтѣл
мѣнтѣлѣ Сан-Піоне. Аічі дѣмѣлѣ фаче марі коті-
турі ші трече песте сатѣл чел мѣк нѣміт Беріссал
сеаѣ Беріксал унде е поста. Дѣпѣ о дѣмѣтате
оарѣ де кѣлѣторіе, ацѣнѣем ла галеріа Шал-
ве ашезатѣ пе чел маі дналт пѣнт а мѣнтѣлѣ
Сан-Піоне. Ші аста е асемене челоралапте
сепатѣ дн стѣнкѣ віе, пе о лѣнѣіме де 95
палме. Маінаінте де а днтѣра чінеса дн нѣунтрѣл
галеріеі, сѣ нѣ тіте а арунка о прівіре днапоі.
Че ведере фрумоасѣ! дін департе сатѣл Натер,
ші зімѣітоареле кѣмпіі ашезате лѣнгѣ рѣл Рона-
мѣнпії Валезѣлѣ че се рѣдікѣ градат пѣнѣ ла
гецѣшуріме де ла Свіцера, днаінте мѣнпії Ларіа
песте каре акум ва трече кѣлѣторѣл служеск де
зп план прімар, ші не дѣ о електрїзаціе дн іст
табло пѣін де міраре. Ку о непѣлѣче ѣші дн-
департе орі чіне окіі де ла асте оѣте атѣт дн-
кѣнтѣтоаре, ка сѣ се словазѣ дн сінѣл стѣнчеі.
Дѣпѣ ешіреа дін галеріа Шалве натура ѣші скім-
ѣѣ фаца ку тотѣл. Арворії несѣферінд маі мѣлт
аспрімеа клімеі днчел а лѣнчезі ші днчет дн-
чет пер ку тотѣл дін фаца окілор; пажіщеа нѣмаі
ші мѣшкѣ деплінеше докѣл ші маі акопере челе

пѣціне стѣнчі днкѣ де омете некѣпрінсѣ. Де а-
кум днаінте пе дѣм домнеше гецѣшѣл; апеле
селѣватіче ловіте дін днѣлѣімеа мѣнпіїлор форма-
зѣ нѣнѣмѣрате каскаде че даѣ о віанѣ днѣіорѣ-
тоаре ачестеі пріазме мірѣтоаре. Іст лок дн тімп
де іарнѣ е чел маі прімеждіос; адесе орі се тѣм-
плѣ прін фортѣні десѣѣшурареа унора омете, ка-
ре коворѣндѣсе де пе о стѣнкѣ пе алта, се адѣ-
нѣ днтѣр'о масѣ мѣнпії, че ку маре нѣцѣлѣ
рѣнезіте дін днѣлѣімеа нѣ ласѣ алтѣ дн зрѣмѣ де-
кѣт пѣстїетате ші днтрістаре. Ачеасѣ днтѣм-
пларе натуранѣ сѣ нѣмѣше *lavinie vntspouse*.
Лавінеде де прімѣварѣ сѣнт ші маі прімеждіоа-
се; дн тімпѣл ернеі адѣнѣтѣрі де неѣ се дн-
каркѣ пе вѣрѣшуріме стѣнчелор, апоі дн Априліе
ші Маі кѣлѣдѣра соарелѣі ле моае ші прін чеа
маі мѣкѣ ловіре а аерѣлѣі мѣшкат де ворѣа унѣ
ом, сеаѣ сунетѣл клопотелор де віте, се деспрінд,
апоі асте лавіне де сѣс кѣзѣте, стѣрпескѣ тот че
афлѣ дн дірекціа лор; унеорі акопѣр днтіндері
де пѣмѣнт маі марі декѣт о мѣлѣ.

Вара асте тѣмплѣрі нѣ сѣнт, кѣлѣторіа пе дѣм-
ѣл Сан-Піонѣлѣ ла нѣчі ун лок нѣ есте прімеж-
діоасѣ. Дар тотѣші маі кѣ ера се кѣдем жерт-
ѣе прін о катастрофѣ рарѣ, ші непѣрѣвѣзѣтѣ. Дн
міжлокѣл слонрілор, че акопереа тот дѣмѣл ма-
естос, се дналѣ кѣлмеа чеа лѣчїтоаре нѣмітѣ
Шонѣхорн, каре пе тоате челелалте днтрече ку а
са днѣлѣіме; дн ацѣнѣл тречереі нѣастре, [ка
ла треі оаре дѣпѣ прѣнзѣ се фѣкѣ ун дешерт
сѣнт гїацѣ, ачеаста сѣаѣ формат ку рѣсѣнет дн-
фрікошат асемінеа унеі мїне, а кѣріа ехо ресѣна
непрерѣмѣнт днтре мѣнпії ка ла 3 пѣтрѣрі де оа-
рѣ. Ын рїѣ че се арунка дін днѣлѣіме, тѣрѣіа
ку сїне о мѣлѣіме де стѣнчі нѣмпліте, каре кѣ-
зінд ку партеа чеа аскѣдїтѣ дн міжлокѣл дѣмѣл-
лї тречеа песте дѣнѣл, ші се пердеаѣ дн адѣн-
чїмі. Дн тімп де треі оаре тречереа фу днтре-
рупѣтѣ, ва днкѣ ші атѣнчѣа кѣнд ера ноі сѣ тре-
чем іст пасѣ прімеждіос, маі нѣ фѣрѣ де ацѣнѣ

15 оамені а спріжіні трѣохра ноастрѣ дін пар-
теа ценнілор, пѣнь че алці дитрармаці ку кър-
дѣе де чер се неволаѣ а рецінеа болованеле, а

кърора дндесіре неконтеніт дмпедка ку тотѣ
тречереа.

(Ва срта).

МОНТЕНЕГРИНИІ.

СТАРВА ПОЛІТІКЪ ШІ СОЦІАЛЪ, І ДАТІНЪ.

Міка цеарѣ, пе кареа Італіеніі о нумеск Мон-
тенегро, еарѣ Індіеніі Черна-гора (че днсемнеа-
въ *monte negru*), се днтінде днтре Херцеговіна,
теріторіа де Занта, Албаніа ші партеа судікѣ а
рігатѣлѣ Далмація. Дунцімеа ші льцімеа се зі-
че де кѣтрѣ локѣторі а фі кале де треі зіле.
Цѣмѣнтѣ еі есте фортѣ мунтос ші стѣнкос, дн-
кѣт Монтенегрініі зікѣ дн традиціе лор, кѣ Д-зеѣ
мергѣнд пе пѣмѣнт ші семѣнѣнд петре, і с'ар
фі рѣнт сакѣл деасупра Монтенегрулѣ ші тоатѣ
сарчіна де петре іар фі кѣзѣт аколо. Дн ача-
стѣ цеарѣ се афѣ нумаі треі різшоаре мічі, ші
дн нѣзѣнтѣ еі се сімте атѣта лісѣ де апѣ, дн-
кѣт пе тімпѣл фервѣнтелілор верей ун ом тревѣе
сѣ умѣле тоатѣ зіоа ка сѣ-ші поатѣ адѣче ода-
тѣ апѣ акасѣ. Аерѣл есте курат ші сѣнѣтос,
днсе кліма е фортѣ скімѣтѣоаре. Дн тімпѣ че
пе днѣлціміле мунцілор неоа есте маі пѣрѣрелні-
кѣ, пѣн унеле вѣі креще віца де віе, смокінѣл,
курмалѣл ші маслінѣл.

Монтенегрініі петрекѣ цеара дн тоате пѣрціле,
деші нѣ се гѣсескѣ маі нічі кѣм друмѣрі кѣм се
каде. Де асемеңе дн Монтенегро нѣ се ачѣлѣ
нічі о політіе ші нічі о четате, ва днѣл дн уне-
ле цінѣтурі нічі макар сате. Аколо сѣнт нумаі
семініці; деші фрѣціле (*bratstva*) сеаѣ фаміліле
дін каре се комѣнѣ семініціле зідескѣ обічѣнѣт
каселе лор ла ун лок, днсе адѣнѣтура ачелор
касе, каре н'аѣ нічі ун хотар, нічі ун нѣме, нѣ
се поате нѣмі сат.

Локѣторіі церей сѣнт Славі де орідінеа семі-

ціей сервеші, ші мѣртѣрісеск реліціа ортодоксѣ.
Пе тімпѣл кѣнд Сербіа ера ун рігат, Монте-
негро се домніа де прінціі каріі ераѣ атѣрнаці де
ачел рігат. Дѣнѣ че Тѣрчіі аѣ сѣнѣс Сербіа, а-
чеі прінці с'аѣ ретрас дн мунціі Монтенегрулѣ,
дн каріі ушор се пѣтеа апѣра пентрѣ неатѣрна-
реа лор дн контра сѣпремаціей тѣрчеші. Фінѣл
унѣ дін ачесті прінці, дѣнѣ че фрателе сѣѣ аѣ
апѣкат гѣвернѣл, аѣ мере ла Константінополі, аѣ
трекѣт ла Іслам ші маі тѣрзіѣ с'аѣ рентѣрнат дн
патріа са ку о мѣлціме де Монтенегрініі че дн-
вѣрѣдошасерѣ кредінца мохаметанѣ, пѣінд дн а-
чест мод днтре попор чел днтѣл днчепѣт де
дісѣнаре, кареа маі апоі аѣ девеніт атѣт де
періѣлѣоасѣ пентрѣ неатѣрнареа са. Дн патра-
рѣл днтѣл ал векѣлѣ ал 16-ле, чел дін урмѣ
прінці де Монтенегро аѣ днкредінцат гѣвернѣл
дн мѣнеле мітрополітѣлѣ де атѣнче де Цетініе.
Дін ачест тімп ші пѣнѣ астѣзі се пѣстреазѣ тео-
кратіа (гѣверн преодеск) дн ачае цеарѣ.

Атакѣріле Тѣрчілор урма ку неконтеніре ші
Монтенегреніі тѣрчіці се фѣчѣа дін че дн че маі
нѣмероші. Паша де Скутарі аѣ пѣтрѣнс одатѣ
пѣнѣ дн мѣзлокѣл церей ла Цетініе, арзѣнд ші
пѣстѣінд тот че гѣсіа дн друмѣл сѣѣ; попорѣл се
плекѣ, крещініі фѣрѣ невоіці апѣлті харачѣт сеаѣ
трівѣт. Дн аша днпреѣнѣраре крѣтікѣ мітрополі-
тѣл де атѣнче Данііл, аѣ сѣѣтѣт пе сѣнѣшій сѣі
ка сѣ учідѣ пе тоці Монтенегрініі тѣрчіці, че нѣ
вор воі сѣ ретреакѣ ла крещініѣтате. Ачааста
се ші днтѣмпѣл; дн аѣнѣл крѣчѣнѣлѣ с'аѣ

мъчелат тоці, афарь де пѣне фамиліи че пѣтурь
сѣна ку фѣга. Аста урмь дн чеї дѣнтѣ 5 ані
аї векѣлѣ трекут. Де ла 1706 Турчіи, аѣ дес-
кіс ку асть деарь ун мѣк ресвоѣ, кареле ку мѣчї
днтрерумперї континѣазь пѣнь астьзї. Тоатѣ і-
сторїа Мунтелѣ-Негру де атунче шї пѣнь акум
ну есте алтѣ декѣт ун шїр де нѣвѣлїрї респїнсе
ку маї мултѣ сеаѣ маї пѣнѣнѣ варсаре де сѣнѣ.
Пѣмаї одатѣ ла 1714 аѣ фост тоатѣ деара, кѣт

се поате пѣтрѣнде, днѣндатѣ де кѣтрѣ о арміо
де 140,000 оаменї, днсе еарѣшї фѣ дешерта-
тѣ, локѣторїи, че се аскѣсесерѣ пѣн мѣнѣ, маї
тѣрзїѣ се апѣрѣрѣ де орї че атак ал Турчілор
шї днѣ шї астьзї вїенѣск ку сенеаца дн мѣ-
нѣ, гата а се опѣне орї шї кѣнд вре унѣї днѣтр-
перї дѣшмѣнѣшї.

(Ва срѣта).

ГЕОЛОГІА.

Іст нѣме елінеск де ла Гї глобул (пѣмѣнтѣл)
шї могос кѣвѣнт, днсемнеазь дескрїереа пѣмѣн-
тѣлѣ; а са формѣ дїнафарѣ, натѣра, позїціа шї
днсушїмїле матерїлор че-л компѣн, прекѣм шї
кїпѣл ку каре ачеле матерїї с'аѣ формат шї с'аѣ
ашезат дн а лор позїціе де факѣ. Астѣ шїнѣ
се днѣарте 1°. Дн *Географїе matematikѣ* пентру

хотѣрїеа шї днѣѣпошареа формелор дн афарѣ а
глобулѣ. 2°. *Географїа фісікѣ* каре се поате
сокотї мїжлочїе днѣре ачѣа математїкѣ шї фісікѣ
а глобулѣ. 3°. *Оріктогнозіа* сеаѣ кѣношїнца мї-
нераллор, а стѣнчелор шї а фосїлелор. 4°. *Ге-
огнозіа* сеаѣ кѣношїнца скоарѣї пѣмѣнтѣлѣ; шї
5°. *Геологіа аплїкатѣ*.

ГЕОГРАФІА МАТЕМАТИКЪ.

Геодезіа сѣ нѣмескѣ методеле геометріче шї а-
строномїче аплїкате ла мѣсѣрареа пѣмѣнтѣлѣ шї
дрѣѣереа хѣрѣлор географїче. Позїціа унїї пѣнѣт
по сѣрѣаца пѣмѣнтѣлѣ се кѣноашѣ кѣпѣтѣнд прїн
операції греле математїче а са лѣнѣїме шї лѣдї-

ме. Прїн днѣформареа капѣваселор трїгонометрі-
че, с'аѣ аѣнѣс а кѣноашѣ кѣ форма глобулѣ но-
стрѣ есте о еліпсоїдѣ (ротѣнд лѣнѣгрѣаѣ) каре
дн а еї днѣвѣртїре есте тѣртїѣ ла полѣрї.

(Ва срѣта).

ІКОНОМІЕ.

ДНѣТРїРЕА ФІЕРѣЛѣї ДН ПЕАТРѣ.

Брмѣнд трѣвѣнѣѣ а днѣѣпїні фїерѣл дн пеа-
трѣ, дн борѣа че се ва факѣ дн аста дн урмѣ,
пѣнѣнд фїерѣл, се ва турна пѣнѣоасѣ топїтѣ, шї спре
а о стѣнѣ, се ва акоперї ку чѣнѣшѣ сеаѣ арїнѣ;

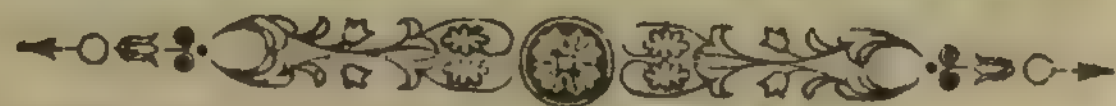
дѣпѣ кѣтева мїнѣте, фїерѣл ва фї аша де днѣѣ-
пїнїт, днѣѣт ку непѣтїнѣ ар фї де ал скоате
фѣрѣ а сѣѣрма пеатра.

ІНСТІТУТѣІ АЛБІНЕІ.

АНЪД П.

ЖОАНА ЛОМЕИ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧРЕА МОАВ О-РОМЪНИАОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 48.

17 СЕПТЕМВРІЕ.

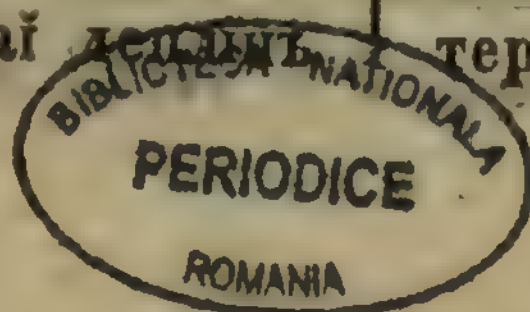
МОНТЕНЕГРИНИІ.

СТАРЕА ПОЛІТІКЪ ШІ СОЦІАЛЪ, І ДАТІНЪ.

(Анкеере).

Нумъртл ампопоръреї де астъї а Монтенегрі-
нілор се сокогеше ла 150,000 сучлете, ші ла
20,000 оамені пуртъторі де арме. Чеа маї днал-
тъ персоанъ днтре Монтенегріні есте Мітрополі-
тул сеаѣ Епіскопул, нуміт дн лѣмба лор Владіка.
Резіденція са, ка ші а предічесорілор сеї есте
дн Петініе, унде се цінѣ ші адунъріле націона-
ле. Цеара се дмпарте дн патру цінутурі (Na-
іе), ші ріе-каре Нахіе се дспарте дн семінціі.
Ріе-каре Нахіе аре де кѣптеніе ун Сердар, ші
ріе-каре семінціе ун Воевод, Кнеаз ші Баріак-
ар (стегарі); ачесте рантурі сѣнт тоате моще-
ітоаре дн унеле фаміліі, ші сѣнт тоате нумаї
ітурі дешерте, фъръ сѣ дее вре о пѣтере сеаѣ
ре тивеніт, орі макар нѣскаїва декораціі персо-
нале. Дн Монтенегрт домнеше чеа маї днтре

егалітате, днсъ днтр'о формъ фоарте рѣтъчітъ.
Порончіле Влѣдікѣ аѣ пѣцінѣ пѣтере; ла адунъ-
ріле публіче вотул фіе-кърѣа кѣмпнеше де о
потрѣвѣ. Нумаї ла о днкѣрдере асѣпра дѣшма-
нілор, вотуріле Монтенегрінілор сѣнт унаніме. Кѣ
асемене дорінце де ресѣонъ, кѣ бравѣра, неднспѣ-
мѣнтареа ші дѣспрецѣіреа віецеї лор. Монтене-
грінї ар фї фоарте перікулѣшї Тѣрчілор, дакѣ
н'ар фї кѣ непѣтінцѣ а се сѣцѣне унеї дѣспіліні
аспре. Нічі дн днвестітурѣ ші нічі дн модѣл
віецѣіреї нѣ се дѣстінгѣ кѣптенїіле де чѣелалці
Монтенегріні. Деосѣвіреа стѣ нумаї дн ачеса
кѣ кѣптенїіле шедѣ дн капѣл меселор ші беѣ
днантеа челоралалці, презідѣескѣ ла адунърі,
комендеазѣ дн рѣсѣоае ші днтрекѣ пе сѣвал-
терні дн кураж ші аѣеріме.

Ан голѣ маї мулт де 200 васе ащента вѣн-
тул фаворабил спре а пурчеде, не атьтеа ві-
неаѣ дін тоате пѣрціле лумеї. Мішкареа не-
контеніть, орї дикотро те уїці везї фуме-
гънд хорнурїле васелор де вапор шї тоате аче-
сте мінескѣ апропіереа Бавілонхуї де море. Пе-
кѣт те днаїнтез не атьта везї орїзонхуї тіксіт де
катаргурї, де вѣнтреде, дн асемънаре де турнурї
готїче, шї ці се паре кѣ Венеція те днтїмпїнѣ
плутїнд. Васеле де Фарѣ *) зїва ку а лор вѣпселе
стакошїї ноаптеа ку фѣнаре рошїї, днсамнѣ кѣрареа
че аре а пѣзі чеа турмѣ де васе. Ёнеле вїн де ла
Індіа, ку марїнарї селватїчі шї рѣспїндеск хн мї-
рос оріентал, алгеле де ла мареа Нордікѣ ну а-
вурѣ днкѣ тімп де а топї а лор геѣурї. Хїна шї
Амерїна адук чеахл шї захархл лор.

Рїхл Тамїза, сеаѣ маї віне зїкѣнд браѣхл де
маре, дн каре се реварсѣ апеле сале, есте аша
де лат шї малурїле сале сѣнт атьт де ціоснїче, кѣ
ну се вѣд дїн мїзлокхл рїхлї, шї ну се діскопѣр
декѣт дупѣ о плутїре де вѣтева мїле. Ку кѣт
се днгустеазѣ рїхл, ку атьта се дндесескѣ ва-
селе, челе де вапор ловескѣ неднчетат апа,
фїмзрїле се днкрчїеазѣ дн черї шї фак ла Лон-
дра вѣчнїкѣ днтнечїме де соаре кѣнд дїн тоате
пѣрціле се ауд шхерїнд шї сѣфлїнд плѣмънїле
челе арамоасе а машинелор, каре репезеск нїще
ракете де авѣр клокотїтор, кеар аша ка монстрїї
де море че дїн а лор нѣрї цішнеск колоане де
апѣ, нїмїк е маї сѣпѣрѣтор ла ауд декѣт асть рѣ-
сѣфларе асмаїкѣ шї скѣрчїїтоаре, декѣт ачеле
ѣемете, каре се пар кѣ черѣ ертаре, ка хнсклав
обосїт днкѣркат де остенеалѣ неомепоасѣ.

Афарѣ де васеле нумїте Steam-boats, ачеле
ку вѣнтреде, врік, голете, фрегате, де ла васхл
де лїніе ку треї пунці, пѣнѣ ла лунїтреа де пѣс-
кар, турмеазѣ фѣрѣ днчетаре ка о процесїе (алах)
нектрмат дн каре тоате націїле лумеї аѣ аї лор
репрезентанці. Тоате ачесте вїн, се ковоарѣ, сѣе,

*) ФАРѢ, тарнурї ку фѣнаре че се факт не дїрїва нѣрїї маї
алес лїнгѣ порт спре а днелїма васелор драмїа че аї а
цїлї неаїлїса.

се днкрчїеасѣ, се фереск хна де алта ку о кон-
фусїе плїнѣ де рѣндѣеалѣ, днформїнд спектако-
лул чел мїнзїнат маї алес кѣнд се рѣспїндесче о
лумїнѣ а соарелїї.

Пре малурїле челе маї апропіете днчепѣ
а се днцѣлеѣ арборї, касе че се пар зї-
дїте дн апѣ: магазїї, скелете де васе днчепѣ-
те. Ён кодрѣ де хорнурї колосале, дн формѣ де
турнурї, де колоане, де обелїсче, днфѣцоша дн
орїзон хн профїл де Тѣва, де Вавїлон де о полі-
тїе антїділувїане (днаїнте де потоп).

Дїнколо де Гравесенд се вѣдѣ спре стѣнга
доуѣ куполе а оспїталхуї марїнар де Гренвїчі, а
кѣрїа колонаде дескїсе, днфѣцошазѣ дн фїнд
хн парк фрумос, хнде шед не ванче де марморѣ
їнвалїзїї шї прївеск венїнд шї пурчегїнд васе, а
кѣрора сѣвенїр есте обїектул конворвїреї лор, не
кѣнд мїросхл чел акрїѣ а мѣреї дісѣѣтеазѣ дн-
кѣ нѣрїле лор. Аїчі сѣнт сепате Dok *) а Ін-
дїлор оріентале шї алте ачелор апѣсане. Ачеле
Док сѣнт нїще лѣкрурї манїне, гїгантїче, фаву-
лоасе че днтрек пропорїа оменеаскѣ. Аїчі се
дїреазѣ, се дреѣе арміа чеа ненѣмѣратѣ плтї-
тоаре каре дїн тоате пѣрціле ауднѣ авїцїїле лѣ-
меї, спре а ле вѣрса апої дн ачеа ѣенуне нїмї-
тѣ Лондон лѣкашхл лѣкохлї шї а мїзерїеї.

Тоатѣ Англіа ну е алта декѣт о фабрїкѣ, Лон-
дон нумаї хн порт, мареа есте патрїа Енглезїлор
днкѣт мулці Лорзї авїцїї петрекѣ а лор віацѣ пе-
апѣ, дїрїгїїнд днхшїї ії а лор васе мїчі шї хс-
катхл ну лї се паре буї пентрѣ алта декѣт де
лѣа провїзіоане шї апѣ проаспїтѣ.

Фаададе лѣтурор каселор сѣнт днтоарсе спре-
рїѣ, кѣчі Тамїза есте калеа сеаѣ хлїа чеа маре
а Лондонхуї, челе маї мулте аѣ не пѣретел
лор днскрїстрї марї де 20—30 палме, ку лїтер
де бронз днаурїт, дрепт семн де нїскаї адрес
де фабрїкѣ сеаѣ де магазїе. Товар сеаѣ турнурї
че есте о четѣѣѣе кнїоскутѣ дїн їсторїе, шї дн-
пѣ фокхл чел кумплїт, че аѣ пѣтїмїт, сѣѣ днхл

*) ДОК се нїмїте хн порт нестешаїт, дн каре се дреѣе васелор

дрес дн тоатъ мъріеа са. Аічі аѣ чост дикі-
соареа фйлор лзі Едуард, а Іоаней Греї, а реці-
ней Маріей Стварт, ші а серманей Анна Болеа,
а кърора соартъ траіікъ нї се репрезентеазъ дн
романсурї шї пе сченъ.

Дикъ вр' о кѣтеа дивъртітурї де роате а ва-
порулзі, шї еатъ кѣ ауніѣем ла термінул кѣлто-
ріей ла Костом-Хуз, адекъ ла вамъ, тнде багажул
ностру авеа а се черчета адоуа-зі, кѣчі Думіні-
ка се сервеазъ ла Лондон, ку ачеа сфінценіе че
ші Савашул ла Іудей дн Іерусалім.

Нічі одатъ ну воѣ зїта спектаколъ чел мѣ-
реѣ че се днѣцшоазъ окілор меї. Аркурїле че-
ле тігантіче а пунтеї де Лондон, петречеаѣ ріул
дн чінчі пастурї колосале, шї діскул соарелуї дн-
фокат апнеа дн досул аркадеї де мїжлок. Спре
дреанта дн оаре-каре депъртаре се ведеаѣ скѣн-
теїнде фокурї де бронз днаурїт а колоней чеї марї
днѣлцатъ дн ственірул фоклуї дн 1666. Спре
стѣнга, нїше хорнурї тігантіче вѣрсаѣ ріурї де
фум, каре дмброводеаѣ обїектеле че конѣуз се
днѣцшоаѣ. Днтурнѣндумї окїї дндърѣлт, вѣзунѣ
о політїе кеар навалъ дн васа компусъ ку улїці
ші піаде, кѣчі васеле челе марї се опреск аїчі
днїантеа ачестуї днтѣѣ под а Лондонзлуї, фїнд кѣ

ѣмѣ латурї а політїей н'аѣ авут пѣнѣ амѣ алѣ
комунїкаціе декѣт прїн барче. Дар *Тунел* аѣ
днлѣтурат асѣ греутате.

Іст продукт екстра-ордінар а індустріей омінешї,
се аѣлѣ днтре Ротерхаїт шї Вапїнг. Комунїка-
ція днтре ѣмѣ малурї дмпопорате сѣтереа, пре-
кум ар фї сѣферїт васеле че ну с'ар фї пѣтут
днїантї пе ріѣ. дакъ с'ар маї фї адаос маї дн
ціос алте пунці. Дечї непхтѣнд фаче о пунте
де комунїкаціе, сѣв каре ар фї пѣтут трече васа
ку катаргурї, с'аѣ ідеат а фаче о пунте каре сѣ
треакъ сѣв васеле ріулї. Асемене проект сѣмѣц
ешї дн канул Д. Брунел інѣїнер франкез. Дечї
амѣ се аѣлѣ зїдїт пе сѣв ріѣ чел друм волтїт дн
тоате нѣрїїле ка о вѣте, днѣ каре іші поартъ
нѣмеле де Тунел, шї деспре каре с'аѣ скріс дн І-
коана лѣмеї No. 7 анул 1841. Аша дар пѣт-
тїнд ку вапорул песте крещетул а мїї де оаменї
карїї ку лїніще дн трѣсурї, кѣлѣрї шї пе ціос
тречеаѣ дн курмезїш сѣв тнде ле спѣмоасе а Та-
мізеї, ам аѣнѣс ла локул дебаркѣреї.

Некѣноскѣнд нічі о ворѣ енглезъ, ну шїеам кѣм
се аѣлѣ персоана ла каре ерам адресатъ.

(Везї стампа алѣтуратъ).

(Ва врта).

АСТРОНОМІА ПОНОРАНЪ.

(Ankeere).

Деспре стеле.

Стелеле, каре пѣнѣ амѣ ам черчетат, се мїш-
кѣ дн черѣ прекѣм се поате днѣцлече дн
сїнгура ведере; дар аста ну трмеазъ ку ачеа
мѣлїѣме де корпурї лѣміноасе, че обсервѣм дн
куркул тней новці сѣнїне; шї каре се нѣмескѣ
стеле фїксе сеаѣ немїшкѣтоаре.

Стеле фїксе. Асѣ нѣміре ну есте кеар потрї-

вїтѣ; кѣчі, дешї пентрѣ а дор несокотїтѣ днѣр-
таре, нї се паре стѣнд локулї, ку тоате ачесте
ачеле стеле се мїшкѣ дн черѣ; дар фїнд аче-
ле мїшкѣрї неднѣлесе, нѣміреа ачееа лї с'аѣ
пѣстрат.

Стелеле сѣнт де ордінул днтѣѣ, ал доїлеа шї
ал треїлеа. Ку окул десармат (ѣрѣ океанѣ) се
вѣдѣ пѣнѣ ла ордінул ал шесѣле. Дн ачест дн-
тѣѣ ордїн де мѣріме се нѣмѣрѣ нѣмї 15 ооаѣ

20 стеле де кѣпѣніе, 50 пѣнь ла 60 де ор-
дінул ал доіле; апроане де 200 дн ал треіле &. Нумеріле спорескѣ ку маре реперѣне. Нумѣрул
стеледор есте немѣрѣніт, амх се нумѣрѣ ка ла
20 мѣ пѣнь ла ордінул ал шептелеа; челеалте
нх се вѣдѣ декѣт прѣн інструменте.

Калеа *lanțului*, астъ маре чѣнгѣтоаре албіе
каре днчѣнѣ черѣл дн о ноапте фѣрмоасѣ, нх
есте алта декѣт о фоарте маре дндесѣре де сте-
ле. Челе маї апроіете стеле де пѣмѣнт мѣсѣрѣ
о депѣртаре де вѣліоане де міле. Луміна лор,
спре аѣцѣнѣ ла ної, днтревуїпазѣ маї мулт де
треї ані. Мѣлте с'аѣ дмпѣрѣїт дн констеланїї.
Челе маї кѣноскуте сѣнт: *Зреа чеа таре*, *Зреа*
тікѣ &, каре нх-с алта декѣт о адунѣтурѣ де
стеле дн оаре-каре форме.

Он лѣкѣрѣ вреднѣк де днсемнат есте дмпѣнїна-
реа шї днмѣлїреа періодїкѣ а пѣтереї лѣмінеї а
тнор днн стеле. Лѣкоареа лор се дмпѣнїнеазѣ
унеорї пѣнь ла стѣнѣере, апої спореще по днчет
пѣнь ла реднвїреа стелеї ла стареа де маїнаїн-
те, спре а скѣдеа еар &. Перїодул а унеї стеле
се фаче де 12 орї дн 11 ані, сеаѣ маї кеар зї-
кѣнд есте де 334 зїле.

Стеоаа рѣмѣне 15 зїле дн чеа маї маре а еѣ
лѣкоаре; дѣнѣ ачеса луміна еї дмпѣнїнеазѣ треї
лѣнї; се фаче невѣзѣтѣ апроане де чѣнчї лѣнї, шї
еар рекапѣтѣ лѣкоареа са дн курс де треї лѣнї
а періодулї еї.

Фнеорї се вѣдѣ дн черѣл стеле че маїнаїнѣ
нх се вѣзѣсѣ; еле рѣмѣн маї мулт сеаѣ маї пѣ-
нїн шї дѣнѣ ачеса пѣер.

Стелеле аѣ а лор мѣшкѣрї пропрїе, каре днѣл
пѣнѣ векѣрї днтреїї, спре а продѣче дн а лор
позїціе стрѣмѣтѣрї ведерате.

Дн черѣл се вѣдѣ групе де стеле маї апроіе-
те днтре сїне, декѣт днтре алтеле а лор вѣчїне
шї днформѣнд массе албіе, прекум есте Плеа-
да (гѣнѣша) шї де асемене се вѣдѣ оаре-каре
норї лѣміношї, етаторнїчї шї рѣспѣндїчї дн черѣл,
нѣмїдї *nebulositate* (де негѣрѣ). Се пропѣне нѣ
ачеле негѣрї нх-с алта декѣт матерїе днѣл нх
преа дндесїтѣ, прекум нозрїї нострїї сѣнт аѣурї
дндесаїї дн атмосферѣ. Астъ матерїе мерѣе тот
дндесѣндѣсѣ спре а продѣче ку тїмп шї алте
корпѣрї черешїї. Прекум ам зїс, кѣ мезул пѣмѣн-
тѣлїї нострѣ есте днѣл кѣргѣторѣ, шї кѣ а са
днвѣртошаре нх с'аѣ деплїнїт.

ГЕОГРАФІА ФІСІКЪ.

(Зрѣта).

Десїмеа мїжлѣчїе а пѣмѣнтѣлїї есте де чѣнчї
орї маї маре декѣт ачеса а ле апей.

Мареа. Сѣрфаца глобулїї (пѣмѣнтѣлїї) се ком-
пѣне де марї массе де цѣрїне (пѣмѣнт) нѣмїте
kontinente сеаѣ ѣскатѣрї шї де марї басенѣрї (ха-
вузѣрї) де апѣ нѣмїте *тѣрї*. Кеар ворѣїнд нумаї
о маре есте каре се днтїнде де ла ѣнѣл ла алт
пол, акоперїнд ку апроїере ка а треїа парте
а сѣрѣеїї сале. Дар пентрѣ маї маре дндѣмѣ-
ре, тоатѣ мареа с'аѣ дмпѣрѣїт дн маї мулте сек-

цїї кѣрора с'аѣ дат деосевїте нѣмїрї, ѣмеле сѣнт
мѣрї *екстерне* (по дїнаѣарѣ) каре днѣнѣнѣрѣ кон-
тїненѣле, алтеле інтерне сеаѣ медїтеране (мего-
пѣмѣнтене) каре тот аѣ комѣнїкацїе ку мареа
екстернѣ; прѣн о порцїе де апѣ днтѣстатѣ днтре
дотѣ ѣскатѣрї шї каре, дѣнѣре цѣрї, се нѣмескѣ
стрѣмѣтоаре, *пас*, *канал*, *тѣнїкѣ* сеаѣ *браѣл*.

Пе ла ѣне локѣрї мареа стрѣвате днтре ѣскат
шї днформеаѣ *голѣл*, *сїп* сеаѣ *бае*, де есте че-
ва днтїмсе, еар де есте маї мїкѣ се нѣмеще *порт*.

Ана мърей купринде дн сине де ача саре че се днтребуинцазъ ла вкате, Сулфат де суд, Хлоруръ Калциум ші Магнезіе, дн деосевіте пропорції дупъ лъцимеа цеографікъ, днкът Очанул де амеазъ-зі купринде маї мълтъ саре декът ачел де ла меазъ-ноапте.

Адънчімеа мърей нѹ есте претутінде не тот а-чееа. Дн мізлокѹл Очанѹлѹл пѹчѹтор нѹ с'аѹ афлат ѹнѹдѹл, дар іе апроапе ла 12,000 палме.

Адънчімеа обічѹіть дн мізлокѹл мърей есте де 3,500 пѹнъ ла 5,000 палме. Колорѹл апей мърей есте фелѹріт, дн атлантікъ колорѹл еї есте верде де бутелкѹ, дн Медітеранъ албастріе, дн голѹл Гвінеї албіе, дн Каліфорніе рошіетікѹ, ла Малвіде негріе, ші мареа Неагръ меріть нѹмеле еї дн о парте а цермѹлѹ Росіеї де амеазъ-зі.

(Ва ѹрта).

МОНТЕЛЕ САН-ПІОНЕ.

(ѹрта).

Дндатъ дѹпъ че трекѹрѹм галеріа гіецѹшѹрі-лор, лѹнгъ ка де 130 палме, аѹнѹсѹрѹм ла пѹн-тѹл чел маї дналт ал пасаѹнѹлѹл днѹсѹмнат кѹ о піатрѹ міліарѹ, деасѹпра кѹріа е рѹдікатъ ші о крѹче; прівіреа де не тапшанѹл Сан-Піонѹлѹл е трістѹ ші сѹлватікѹ ел іе дмпредѹрат кѹ ніше стѹнчі стерне не каре ле акопере о вечнікѹ неаѹ. Іст тапшан де цѹр дмпредѹр е мѹрѹніт кѹ челе мѹреце геѹшѹрі де Босводен. Аічі се веде ѹн-дація ѹнеї оспѹтѹрії вредніче де скопѹл ачела пентрѹ каре с'аѹ пѹс. Дн астѹ днѹлцімеа кѹлѹторѹл се аѹлѹ дн мізлокѹл норілор, ел ве-де кѹм дѹоатъ де дестѹтѹл пічоарелор сале, не ѹаца дрѹмѹлѹл ші а капѹлѹл сеѹ; вешмінтеле са-ле сѹнт ѹде ка де о плоае мѹноасѹ, ѹнеорі сѹ сімѹцеѹо днѹлліт де о неѹрѹ аша деасѹ днкът нѹ поате сѹ се міште дін лок.

Ла марѹінеа кѹлмеї ачестіа днчепе дрѹмѹл а коворі, вѹіле се маї днѹгѹстѹ, стѹнчеле маї мѹлт нѹ днѹѹцошазѹ алта, декът стѹрпічѹне, дечі пѹ-шінд маїнаінте веѹетація нарѹші днчепе а днѹсѹ-ѹлеці нѹѹра. Калеа трече трептат песте доѹѹ ріѹреле каре кадѹ де не геѹшѹріле Босводен, нѹ тѹрзіѹл аѹнѹсѹрѹм дн сѹтѹл Сан-Піоне ѹнде нѹ те поці дестѹл міра де отелѹл чел ѹрѹмос ка-

ре се аѹлѹ аіче. Днѹлцімеа ѹнде іст сѹт е а-шѹзат аре 5,460 палме песте кѹмпѹна мѹреї. Мѹнції чеї дналці каре-л днѹнѹдѹрѹ, дмпедекѹ дн кѹрсѹл маї мѹлтор лѹнї стрѹватереа разѹлор соларе де ѹнде ѹрмеазѹ.

Дѹпъ че ам ешіт дін сѹт, дрѹмѹл се аѹнѹ-дѹ днтр' о вале ѹоарте днѹгѹстѹ нѹміть Крѹм-вах. Астѹ вале е коперіть кѹ боловане де гра-ніт, не каре ріѹріле леаѹ змѹле дін днѹлцімеа мѹнцілор. Аічі дн мізлокѹл сѹрпѹтѹрілор валеа се перде дн Доверіна, о апѹ каре рѹпезінѹсе дін геѹшѹріле де ла Лакі, мѹрѹніще ѹнѹдѹл вѹї. Дѹпъ аста тречем песте галеріа Алгаві чеа маї ѹрѹмоасѹ ші маї маре дін Сан-Піоне, лѹнгъ де 245 палме, аічі стѹнчеле дн днѹлцімеа се апро-піе днтрѹ атѹта ѹна де алта, днкът еле се дес-парт нѹмаї де дрѹм ші де ѹн ріѹ репедѹ; дін о адънчімеа де 2,000 палме, аѹіе се веде черѹл астѹ позіціе се кіамъ валеа де Гондон, локѹл, чел маї сѹлватік дін Сан-Піон; дрѹмѹл е скобіт дн граніт, ші спѹнѹзѹрѹ дн лѹтѹріле ріпелор, дн ѹнѹдѹл кѹрора мѹѹе Доверіна. ѹѹрѹ а кѹтеза а пріві дн ѹіое, трекѹрѹм цѹнѹнеа песте ѹн под, а кѹрѹіа днѹлцімеа ѹріешѹ іаѹ дат нѹмеле Подѹл чел дналт (Ponte alto).

Дн ачест лок дигтест се паре къ аѣ адунат натура тоате челе маї гїгантиче, маї мърсе, маї сълватиче шї маї спїмънтїтоаре лукрурі че поате продуче. Доуъ стънчі манине се дналцъ шї се перд дн відереа окїлор, зна, а кърїа темелїе е аконерїтъ ку вразї негрї, се рѣдікъ деасупра рїулуї прїн каре трече галерїа де кѣпїтенїе а Сан-Пїонїлуї нумїтъ Гондо. Астѣ галерїе е сковітѣ дн гранїт песте о лунїме де 683 палме. Лукрареа иї аѣ цїнут 18 лунї, лунд дн прївїре шї ачееа къ лукру фѣ контїнуат зїоа шї ноаптеа; доуъ ферестрї ресфрїнѣаѣ дн нѣзїтѣх о лунїнѣ слабѣ; де аїчі їесѣ нещїне дн галерїа чеа ма-ре, че се ачлѣ не ун под спїнзурат деасупра ценїнеї, сѣхт каре муѣе о карактѣ днфрїкошатѣ, ачеаста се формезѣ дн апеле де ла Фрасчїно-

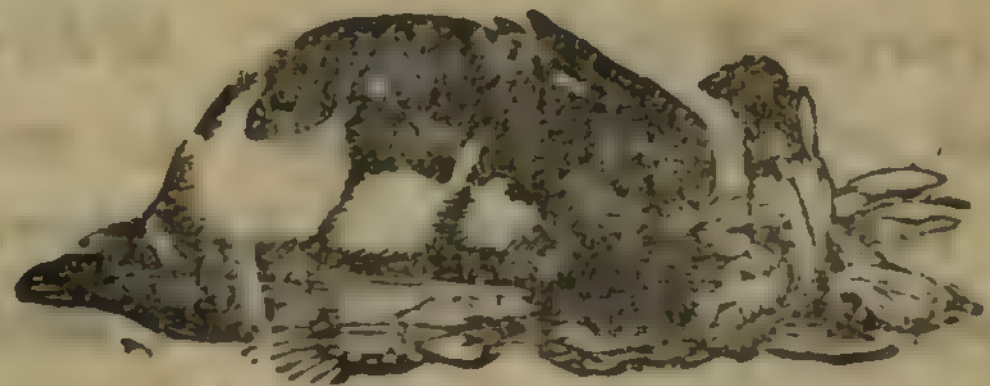
не, каро репезїте дн мунїї, спумїнд се перд дн аднчїме. Ачест тавло екстра-ордїнар цїне пе лок шї фармекѣ пе кѣлѣторї, днтру атѣта днкѣт ѣї кѣфундѣ днтрѣн екстаз декезїтѣ де сїне шї де роза каре ѣї днундѣ.

Днїнїтїнд маї департе коворїшул, нїще оаре-каре локунїне тїкѣлоасе се днфѣцошазѣ окїлор, аста е сатѣл Гондо, ну мул днпѣ тречереа лїї, дндатѣ валса днчепе а се днподовї ку ун карактер маї пѣцїн сълватїк, шї сченеле се скїмѣ ку тотѣл, ведетацїа се ренаше, стънчеле челе кумлїте пер, шї ун сат фрумос се репрезентезѣ окїлор; їст сат есте Ісела чел днтыѣ дн Італїа.

(Днкеереа ва ѣрта).

ЕПѢРЕ ДЕ МОСХѢ.

Їст Епѣре нумїт Кїнікулѣ (Cuniculus) аре о лунїме ка де доуе палме, патрїа са ла днчепут аѣ фост църїле де амеазѣ зїа Европїї, кеар амѣ аѣ емїграт спре норд пїнѣ ла градул ал ѣѣ-ле. Ел есте маї мѣнос ла прокреацїе (нащере) декѣт епѣрїле, фїїнд къ пе тот анѣл фатѣ пїнѣ ла шепте-орї, шї тот-деауна 5—6 пѣї. Аша днкѣт дн патруанї, дн о пѣреке, се пот кѣпѣта 274,840 епѣрї де мосхѢ. Ел се репродукче кеар шї дн локѣрїле дешерте-пѣстїе). Вердецелор шї варзелор адуче маре дазѣнѣ. Епѣрїї де мосхѢ чїї селватїчі сѣнт сѣрї, чїї думеснїчі албї, негрї шї таркаї. Чїї албї ку окїї рошї сѣнт Албїнос сеаѣ Какерлачї, сеаѣ деїларї (сълвѣноцї), дар лумїна о пот сѣфери маї вїне декѣт алте анімале де асемене фелїї. Фолосѣл ачестора їесте карнеа

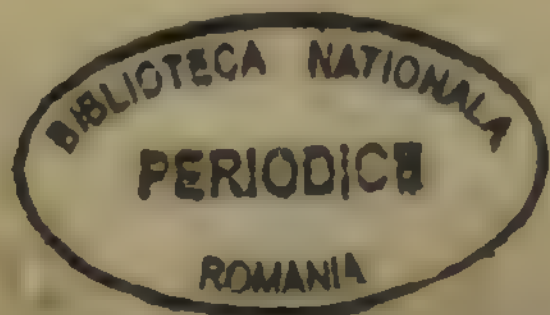

чае густоасѣ, перїї, пелеа шї стеркѣл карїле есте бѣн ла дншоет грѣдіна.

Кїнікулѣ де Ангора, дн полїтїа Ангора, дн Асїа шї каре мулте аѣ лѣцїт дн Англіа шї Церманїа, аре ун пѣр дннгѢ крѣѢ, гѣлѣѢ, сѣрѢ, негрїѢ, алѣѢ шї таркат, пѣрул есте ка матаса фїн, шї се днтревїнпазѣ пентру фабрїкареа, колцїнїлор мѣнѣшїлор, кацелолор шї а шалѣрїлор.

(Везї stampa алѣтуратѣ).

ИНСТИТУТЪЛ АЛБІНЕІ.

АНЪЛ II.

ЖОАНА ЛОМЕИ.

ПЕНТРЪ

АНДЕЛЕТНИЧРЕА МОЛДО-РОМЪНИАОР.

ІАШІІ, 1846.

№ 49.

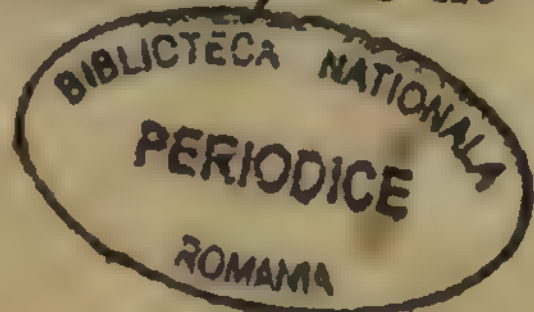
18 СЕПТЕМВРІЕ.

ЛЪАРЕА КОНСТАНТИНОПОЛЪЛЪІ ДЕ КЪТРЪ ТЪРЧІ.

Маинаинте де а ворѣ чева деспре ачест сужет, нѣ ва фѣ де присос дакъ вом ампертъши кѣтева скурте нотіці деспре дичептъл шѣ крещереа статѣлѣ осман.

Турчїи сеаѣ Османїи, карїи прин кураж шѣ вете-же аѣ аѣуне ашѣ форма ын имперїѣ маре шѣ а фѣ ан-рїкошанї Европѣ, сѣнт де о семїнціе тарта-рїкѣ. Нумеле лор есте кѣноскут ан історїе де не ла мїжлокѣл сѣтеї а шеса дѣпѣ Хрїстос. Ан ачест тїмпѣ сѣ с'аѣ ашезат ла рїул Іртїш ла пї-чїоареле мунтелѣї Алтаї ан Асїа, антре марцїнї-ле Хїнеї шѣ а Персїеї. Аѣ пїртат апої ресвоае ку Саеанїзїї (домнїторїї Персїеї) шѣ ку Бїзантїнїї кѣнд ку ынїї кѣнд ку алцїї ан асїанцїе. Ан-сѣршїт ан сѣта а опта партеа остїкѣ а пѣмѣн-тѣлѣї турческ с'аѣ кѣчерїт де кѣтрѣ Хїна, сарѣ партеа вестїкѣ де Персїа, кареа атѣнче ера сѣ-хѣсѣ де кѣтрѣ Арабї. Дѣпѣ ачесте, Турчїи аѣ рїїмїт Ісламѣл сеаѣ релїцїа лѣї Мохамет, шѣ нѣ

тързїѣ Калїфѣл де Багдат аѣ формат дїн трѣншїї о гвардїе пентру сїне. Ачестѣ мїлїцїе аѣ дат дїн кѣнд ан кѣнд маї мѣлцї коменданцї іскѣсїцї Арабїлор, шѣ Калїфїлор маї мѣлцї Емїрї ал Ом-рах (адїкѣ мїнїстрї пѣтернїчї), ансѣршїт шѣ маї мѣлте дїнастїї домнїтоаре. Аша домнїрѣ ан Па-лестїна, Сїрїа шѣ Еѣїпет ан сѣта а 9-а шѣ а 10-а фамїлїе турческї а Тѣлѣнїзїлор шѣ а Акшїдїзї-лор; аша ан Персїа шѣ Індїа де ла капетѣл сѣ-теї а 10-а ла капетѣл сѣтеї а 12-а фамїлїа Гас-невїзїлор. Тот ан ачест тїмп о семїнціе турчес-кѣ дїн Туркестан, антре лакул Арал шѣ мареа Каспїкѣ, нѣмїтѣ а Селѣнѣкїлор (дѣпѣ нумеле кѣ-пїтонїїлор), дїсѣнѣндѣсѣ де Хїна, аѣ сѣпѣсѣ ан сѣта а 11-а тоатѣ Асїа вестїкѣ, ынде ерої То-грѣл Беї непотѣл лѣї Селѣнѣк, Алї, Арелан шѣ шахѣл Малек фѣндѣрѣ ын стат маре, ку кареле се лѣпѣтѣрѣ Крѣчїанцїї пентру посесїа Палестїнеї. Ачест стат не ла 1100 амперцїндѣсѣ ан трѣї

пърці, с'аѣ рѣдікат Монголії, карї сѣърмъръ кѹ тотѹ пѹтереа Селчѹкілор дн Асіа мѣкъ. Днсе дн сѹта а 13-а Емірії Селчѹкі реешірѣ дн мунції Таѹрѹлѹ шї кѹпрінсѣрѣ Асіа мѣкъ. Ынѹл дн ачестї Емірі аѣ фост Осман сеаѣ Отман дн семнціа Тѹркоманїлор огѹзї.

Ел ла 1239 кѹ о ѹрдїе де кѹтева сѹте де фамїлії тѹркомане стрѣвѹтѹ дн шесѹріле Бїтініеї, ѹнде ѹшї ашезѣ тавѣра сѹв протекціа Сѹлтанѹлѹ Селчѹк де Іконїѣ. Дѹнѣ моартеа ачестї протектор, ла аѹл 1300 (700 а Епіреї) ел се нѹмі Сѹлтан шї кѹчерї маї мѹлте провинції а імперїлѹ роман де ресѣрїт. Аша фелѣ се фѹндѣ статѹл Отоманїлор сеаѣ а Османїлор не рѹнеле пѹтереї Арабїлор, Селчѹкілор шї а Монголїлор, фаворїт шї де слѣдѣчѹнеа політїкъ а імперїлѹ бїзантїн. Осман аѹ ѹрмѣторї вреднїчї, днсѣфлєпїці де файма ресѣѹлѹ шї де фанатїсѹл Ісламѹлѹ, спре а рѣдіка статѹл фѹндат де ел ла чеа днтѣ пѹтере, кїар шї дн Европа. Імперїлѹ роман се сѣърѹма дн зї дн зї сѹв ловїтѹріле Тѹрчїлор; еа пердѹ дн кѹрѹнд маї тоатѣ Асіа мѣкъ. Солїман кѹпрінсѣ Дарданелеле. Мѹрат ла 1360 ѹшї мѹтѣ резїденціа дн Андрїанополе. Мачедонїа, Албанїа шї Сербїа фѹрѣ сѹпѹсе прїн армеле Іанїчерїлор. Баїазет Ілдерїм стрѣвѹтѹ пѣнѣ ла мѹрїї Константїнополѹлѹ шї невої не дмпѣратѹ греческ сѣ-ї нѹмере трїѹт. Днцелєпѹл Мохамед І стрѣвѹтѹ ла 1415 пѣнѣ дн Баварїа, кѹпрінсѣ ла 1420 Тесалонїкѹл шї днфїїндѣ марїна тѹрчєаскѣ. Вітеазѹл Мѹрат ІІ аѹ а се лѹпта кѹ прїнцѹл Епірѹлѹ Георгїе Кастріотѹл пронѹміт Скандер Бей (прїнцѹл Александрѹ) шї кѹ ероѹл ромѹн Іоан Хѹнїаде прїнцѹл Трансїлванїеї. Ел се днчеркѣ дн маї мѹлте рѹндѹрї а вате шї четатеа Белград сїнгѹра вастїонѣ апѣрѹтоаре крещїнѣтѣдєї. Ромѹнїа реѹнѹсѹсѣ пѹтереа Тѹрчїлор днѣкъ де ла 1418, днѣ тїмпѹл домнїреї бѣтрѣнѹлѹ Мірче, кареле кѹ тоате а сале бравѹрї, фѹсєсе невоїт а се плека сѣ плѣтеаскѣ ѹн трїѹт шї а да ѹн аѹнѹторїѹ де трѹпє сѹв команда непотѹ-

лѹї сеѣ Дан, не каре Махомет л'аѣ трїмес ла аседїа Константїнополѹлѹ. (Аседїа днсе н'аѣ аѹт нїчї ѹн резултат). Домнїї ѹрмѣторї лѹї атѣрнѹаѣ де дмпреѹѹрѣрї, фїїнд акѹм кредїнчѹшї Ынгарїеї, акѹм кѣѹтѣнд а дмелѹнзї мѣнїа Тѹрчїлор, шї адєсе сѣѣерїнд аспрїмеа фѹрїеї ачестѹра.

Ненорочїтеле лѹите де ла Нікополе, Касовїа шї Варна, не лѹнгѣ тоате бравѹріле ероѹлѹ Іоан Корвїн дѣдѹрѣ імѹлє Тѹрчїлор де а стрѣвѣте дн Ынгарїа, шї а прѣда дн маї мѹлте рѹндѹрї Трансїлванїа, трекѹнд кїар прїн Ромѹнїа. Ставїла че се опѹнеа торєнтѹлѹ ачестїї попор де конкеранці днчєпѹсе а слѣвї сѹв дєсєле ловїрї а ле ачестѹра, прєкѹм ѹн арѣоре манїн є невоїт а кѣде днсѣѣршїт сѹв пѣтернїчїле ловїтѹрї а секѹреї че-ї кѹрѹмѣ трѹнкѹл.

Дн тратѣ імперїа романѣ нѹ ремѣсєсе акѹм алѣѣ декѣт політїа лѹї Константїн кѹ ѹн мїк терїгорїѹ, каре се пѣреа а аѣцєнта нѹмаї воїнца монарѹлѹ отоман де ал кѹпрїнде. Сѹкчєсорїї Чєсарїлор, тремѹрѹнд не ремѣшїцєле тронѹлѹ лор, ераѣ невоїдї а асѹлѣта де ачестї венетїчї. Іоан Палеологѹл аѣ орѣндѹїт а се скоате окїї фїѹлѹ шї а непотѹлѹї сеѣ, пєнѣтрѹ кѣ черкасєрѣ ашї сєрвї патрїа дн контра лѹї Мѹрат І, шї апої аѣ фост невоїт а асѹлѣта поронка лѹї Баїазет де а сѣърѹма доѹѣ турнѹрї че ле зїдїсе пєнѣтрѹ апѣрареа політїеї сале. Дїспѹтеле днѣре клїрономї лѹї Іоан, пєнѣтрѹ окѹпаціа ѹнѹї трон фѣрѣ дмпѣрѣїє, ар фї пѹс сѣършїтѣ есїстенціеї імперїлѹ бїзантїн, даѣѣ ѹн конкерант пѣтернїк нѹ ар фї ставїлат прожетеле лѹї Баїазет. Тамерлан сеаѣ Тїмѹр Хан се днїаїтїсе пѣнѣ дн Асіа мѣкъ, шї дн бѣтѣлїа де лѹнгѣ Анчїра сѹмєѹл Баїазет кѣзѹ дн фєрєле татарє. Апої оаре-каре черте пєнѣтрѹ тронѹл чєл акѹм пѣтернїк ал Тѹрчїлор днѣкъ дмпєдекѣ не кѣтѣа тїмп прожетѹл фаворїт ал Сѹлтанїлор османї, де а кѹпрїнде Константїнополѹл. Сѹїндѹсє днсѣѣршїт не трон вітеазѹл Мѹрат ІІ імперїлѹ бїзантїн днчєпѹ дн нѹѣ а перде пѣтерїле сале прїн фєлѹрїтеле прєтенції а Порѣї

турчеші, пѣнь че маї ла урмѣ ку омаиула че императорула грек се крезъ облигат а фаче чептрулуї Отоманилор, ачестії пѣртѣрь о вѣкторіе стрѣлчѣтъ асѣпра ачелуї векѣ ривал де мѣріе. Иоан Палеологула II, мурінд фѣрь копїї, фрателе сеѣ Константин Дракоце ну кѣтезѣ а се сѣї пе тронула Константинополулуї фѣрь днвоїреа луї Мурат. Ел трімісѣ амбасадорї спре а чере днкувїицареа ачестуїа, маїнаїнте де а се нумї сѣверан. Асемене пас се пѣреа а презїче апропїета кѣдере а имперїулуї вїзантїн. Історїкула Дука пѣне пе Иоан Палеологула II де чел дїн урмѣ император ал Гречїлор, негрешїт пентру кѣ Константин, кареле н'аѣ кѣтезат сѣ домнеаскѣ декѣт ку днвоїреа душманулуї сеѣ, ну пѣтеа сѣ-л пѣе дн нумерула имперацилор.

Прїн асемене акт де днціосїре имперїула Константинополулуї требуї сѣ кадѣ днкурѣнд сѣѣт мѣреаца домнїре а луї Мохамет II урмѣторула луї Мурат.

Ачест Султан днчепѣ маї днѣѣ а луа дїн Константинополї местерї іскѣсїцї, пе карїї Константин нуї пѣтеа пѣлѣтї аша де скѣмп ка Мохамет: Туркула воєа сѣ-шї формезе о артїлерїе кѣмплїтѣ шї сѣ ашезе батерїї пе амѣндої цермїї Босфорулуї. Пентру ачєаста днчепѣ а зїдї пе цермула апѣсан о фортецѣ дн дрепѣла ачелєїа че булула сеѣ зїдїсе пе цермула ресѣрїтеан, ка сѣ се поатѣ фаче стѣпѣн деплїн ал ачестеї трекутоаре. О асемене днтрепрїндере продусѣ маре лармѣ днтре Гречї. Еї ведеаѣ кѣ Туркула днвїзѣндѣ днтре зїдѣрїле лор ѣї ва сѣпѣне ку фоаме, непѣтѣнд нїчї ун вас а маї днтра дн Константинополѣ, фѣрь а трече пїнтре тѣнѣрїле ачелор дозе фортеце.

Константин трімісѣ амбасадорї ла Мохамет пентру а се тѣнгѣї де ачест пас, че ел ѣл нумїа калкаре де трактате. Туркула респѣнсѣ кѣ мѣріе кѣ ел есте стѣпѣн пе пѣмѣнтула че-л кѣпрїсесѣ стрѣмошїї сеї, кѣ поате зїдї пе ел орї шї че едїфіціѣ нар пѣлѣче фѣрь сѣ аїѣѣ дрїт де а се

пѣлѣнѣ нїчї унула дїн алеапїї сеї, шї кѣ а се днгрїжї де сїгуранціа са ну днсемнеазѣ а калка трактателе. Константин немѣлѣмїт ку ачест респѣнс, трїмісе а доза амбасадѣ, ла каре дмпѣратула турк респѣнсѣ кѣ ва учїде пе орї че вїєцїторїѣ ва кѣтеза аї ворѣї сѣ сѣѣраме лѣкрѣрїле днчепѣте.

Ку тоате ачесте Мохамет ну круца нїчї кѣм келѣзелї пентру рѣнїдеа севѣршїре а ачестеї чїтаделе, каре се кѣпрїндеа дїн треї турнѣрї марї дмпрезнате прїн зїдѣрї шї апѣрате прїн алте днѣтѣрїрї маї депѣртате. Ел днєшїї аѣ пѣе фундаментеле еї. Рѣїнеле маї мултер вїсерїчї мѣреце ацѣтѣрь конструкция ачестуї едїфіціѣ. Кѣпѣва Гречї, пре карїї зелула релїціос ѣї днарма пентру апѣрареа темплелор лор, кѣзѣрь сѣѣ аскѣцїтула савїєї. Офїціерїї прїнчїпалї се фѣчеа а дїрегѣї лѣкрѣрїле пентру ка сѣ плаѣѣ луї Мохамет, кареле днєшїї пѣнеа мѣна ла лѣкрѣ. Константин дн непѣтїнѣа са де а опрї лѣкрѣла днчепѣт, трїмісѣ сѣ роаѣе пе Султанула ка сѣ ну лесе а се нѣстїї сѣмѣнѣтурїле Гречїлор; ел аѣ трїміс шї мулте провїзїї пентру лѣкрѣторї. Днєсѣ пе лѣнгѣ тоате ачесте змїлїрї дїн партеа луї Константин, Мохамет пѣщеа каїї сеї дн холделе Гречїлор шї сечера сѣмѣнѣтурїле ачестора пентру ка сѣ нѣтреаскѣ оаменїї сеї. Дн цѣркула Константинополулуї се сїмѣїрѣ дндатѣ днчепѣтурїле аменїнѣетоаре а ненорочїреї че аменїнѣа ачєастѣ маречетате.

Константин, дн чел маї маре перїкол, ну шїєа унде сѣ-шї аѣле ацѣторїѣ. Дн полїтіа са се аѣла о мулѣїме ненѣмѣратѣ де кѣлѣгѣрї, преоцї, артїстї, негѣцїторї, местерї, тоцї оаменї пѣлїн депрїншї ку остенелеле ресѣоѣлуї. Дн асемене естремїтате, ел спѣрь оаре-каре сїкѣре де ла Латїнї, пе карїї чѣмаї нечесїтатеа ѣл фѣчеаѣ де аї прївї ка фрацїї сеї; кѣчї дмпѣратула, нїчї унула дїн Гречї ну с'аѣ декларат ку сїнчєрїтате ла кончїлїула де Флоренца, дн каре се пропѣнчїасе унїреа вїсерїчїлор греакѣ шї латїнѣ. Ку тоате ачесте императорула аѣ депутат ла Папа Ніколаї V, кареле, маїнаїнте де а кѣцєта сѣ мїзлочеаскѣ ла

принципи европей врозни аuctorитетъ пентру Гречі, аѣ триміе ла Константінополі пре кардіналу Ісідор, Архіепіскопъ де Кіовіа, пентру а севърші уніреа. Періколул чел маре ну пугу сілі не Гречі де а се пурта аша ка се амьцеаскъ не прелат. Ачеі че ведеаѣ маі віне, кѣтъ невое авеаѣ де Латіні, се двоірѣ де а челевра сънтеле містере ку легатул ші а съвскріе декретула де уніре, днсъ ку кондіціе, кѣ, кѣнд ва плѣче луі Д-зеѣ де а фі дн паче ші а мѣнтуі Константінополул де періколул че ера аменінцат, ачел декрет съ фіе есамінат ку лѣаре-амінте де персоане капавіле ші дндрептат дакъ ар чере тревзінца. Кѣ-лугъріі, че цінеаѣ чел днтѣѣ ранг дн вісеріка греакъ, фѣчеаѣ мустрѣрі амаре ачелор че консімдісерѣ де а се комуніка ку Латіні; уніі, респектаці прін доктріна ші аспреле лор моравурі, респундеаѣ дін фундул кілілор лор анатеме дн контра легатулуі ші дн контра тутѣрор ачелора че се комунікасерѣ ку Латіні; преопіі днкідеаѣ вісерічіле лор челор че асіетасерѣ дн Сънта Софіа ла челевраща містеріілор дн зіоа кѣнд кардіналу Ісідор аѣ ашезат уніреа; німіне ну кѣтеза съ днтре дн мітрополіе че се кредеа профонатъ. Зелул чел фале стрѣвѣтѣсе пѣнь ші дн попор; дн тоате пѣрціле се ведеаѣ віртѣрі пліне де лѣкрѣторі, каріі ку пахарул дн мѣнь пронѣчїаѣ анатемъ асѣпра Папеі ші Латінілор, беаѣ дн онареа вергѣреі міракулоасе, а кѣреі кѣлт се челевра дн політе, ші о кѣнцѣтра ку лѣкрімі стоарсе де прїсоєтл вінѣлуі ка съ протѣезе Константінополул дн контра днтрепріндерілор Папеі, ші а мѣнтуі фѣрѣ аuctorіул ачестѣіа ун попор че спера нѣмаі дн еа. Асемене стрігѣрі стрѣвѣтѣрѣ пѣнь ла урекїле легатулуі, кареле скрісь ла Рома тоате семнеле де урѣ, че і се арѣта. Ніколаі V се фері де а днтревзінца кредітул сеѣ, ку атѣта маі пѣцін пѣтерїле сале, пентру ніще неамічі аша де сѣмєці; де ачєєа зі пѣрѣсі дн

воеа ачелѣіа, не каре-лѣ прївеа ка інструментѣл декретелор луі Дѣмнезеѣ.

Дн ачест тімп Махомет днѣндасе ку трупеле сале Мореа че маі ремѣсєє Гречілор, ші не кареа о гѣверна Тома ші Дімітріє, фращіі луі Константін. Турчіі кѣпрінсерѣ днкурѣнд тоатѣ цеара ку політііле ші тѣрїіле еі. Амбіі дєєпоці рефѣціє дн Спарта ащептѣнд аколе фереле днвінгѣторілор. Константін сігѣр ащепта ші ел о асемене соартѣ, пентру ачєаста се прегѣті де апѣраре; ел апровізіонѣ політіа са ку тоате челе тревзінчіоасе, ші черѣ аuctorіул Ценовезілор. Ачестіі ну кѣтезасерѣ а се деклара днкѣ дн контра Турчілор; днсе дорїа маі мѣлт декѣт орї каре алт попор, а веде баланцѣндѣсе пѣтереа лор: еі трімісерѣ ла Константінополі чінчі вассе марі ку тот фелѣл де провізіі ші ку чінчі сѣте оамєні алеші. Махомет, днцѣлєгѣнд де ачест аuctorіѣ, ну пердѣ нічі ун мінут де а пѣне мѣна не ачеле чінчі вассе; ел ле ащептѣ ла днтрареа дн портѣл Константінополул ку 100 барче. Сеѣеціле *), че днтѣнека черѣл, аѣ учіє пѣціні оамєні дін партеа Ценовезілор. Днсѣршіт челе чінчі вассе а ле ачєстора ієвѣтірѣ а днтра дн порт пінтре немѣрдініта флотѣ а Турчілор. Аѣзінд ачєаста Махомет се умѣлу де мѣніє, днкѣт ку днсѣші мѣна са бѣтѣ не капітан-Папа, кареле н'аѣ шїѣт а пѣне дн лѣкраре порончіле сале. Асемене днтѣмпларе ну дмпедекѣ препаратівеле де асєдіє. Сѣлтанѣл транспортѣ ку марі келтѣелі артїлерїа са лѣнгѣ Константінополі. Історїчіі де не ачєл тімп зікѣ кѣ Махомет аѣ трас не шєєє-зєчі пѣрекї де бої ун тѣн де нозѣ палме дн діаметрѣ, каре асѣрїіа боамѣе де унспрезече палме дмпрєцѣрїме. (Пробавїлітатеа унїі асемене тѣн дн артїлерїє днсе єсте фѣвѣлоасѣ).

(Ва ѣрта).

*) Дші днтревзінцареа танарілор ера пѣноєкѣтѣ не ачєст тімп, днсе не маре нѣ се пѣтеа днкѣ серві. Турчіі сімдірѣ ка маре даѣл ші спѣмѣ еєектѣл танѣл арїє дн аѣл 1436 де асєдіа Белградѣл, не каре ѣл аѣпра вратѣ Іоан Хѣнїад, прїнціпѣл Трансїванїєі, даѣл ачєаста днѣлцѣрѣ ші еі ал днтревзінца.

КЪМПЪЛ-ЛЪНГ.

(КЪ СТАМПЪ №. 49).

Де арине стрине обіекте ші ідеї, с'аѣ публі-
ат дн асть Ікоанъ, маїнаїнте де а о дикіде,
е днѣцдошазъ четіторілоро політіоаръ а патріей,
е се деосебеще прін а сї авекіме ші романтикъ
озіціе.

Ла поаліле мунцілор Карпаці, каре аскунд вър-
уріле лор дн нозрі, заче політіа Къмпул-Лунг,
езіденція жудецулуі Мусчел. Нумеле се трафе
е ла а еї позіціе пе о кмпіе лунгъ днтре мун-
ї Мъркуші шї Мъцеѣ. Аста есте днтъеа капі-

талъ веке а Ромъніеі, ші дупъ Фагараш а доза
резиденціе а Домнімор Ромъні. Полігіа, ші че-
татаеа днвечінатъ де каре се вѣдѣ оаре-каре ру-
іні, с'аѣ хрзіт ла днчепутул векулѣ ал XIII де
Домнул Негру Бесарава, кареле стрѣмѣтѣ апоі
дн 1210 резиденціа са ла къртеа Ардіскулѣ.
Дмпрецѣур сѣнт апе мінерале, каре атрагѣ вара
мѣлці оаспеці, ші днтре зідірі се днсамнѣ о мо-
настіре католікѣ.

(Везі stampa альтуратъ).

BEDEPEA DE LONDON.

(DIN DECKPIEPEA UNŪI KĀLĀTOR).

(Зрѣта).

Искуноскънд лимва енглезъ ам скріе не о хър-
е нуміле персоаней ла каре ерам рекомендат,
дънд-о ҃іакрълѹї (тръсъръ де вірзъ) мѣ дн-
умаѹ дн о тръсъръ че семъна о гардеровъ
егантъ пусъ не роате. Прецѹл къльторіей се
котеще дѹпре дѹпъртареа локѹлѹї, къте ѹн ше-
аг (песте 3 леї) де мѣлѣ. Везетохл шеде дн
адъ шї мѣнѣ каїї деасѹпра канѹл пасаѹерѹлѹї.
Не кѹнд тречеа тръсѹра фоарте нѹте, кѹчї дї-
ртареа чеа маре а локѹрілор тресѹї а о скѹр-
прїн репечѹне, ведем тоате кѹїле дешерте,
кѹт мї се пѹреа о політіе моартъ, тоате дѹ-
їле дѹкїсе, нїчї о фадъ де ом нѹ се дѹнѹцо-
не ла черестрі, шї авїе къте о фїгѹръ ка о
рѹъ се лѹнека деалѹнгѹл зїдѹрілор. Апої ѹмї
се амїте де зїоа де Дѹмїнікѣ. Астѣ зї, каре
ла ної есте зї де дїсѹтаре, де преѹмѣларе,
данѹѣ шї де тоалетъ, се петрече ла Енглїте-

ра дн о адънкъ днтрїстарє. Локанделе днчєтєа-
зъ ла мєзъл нопцїї, театрєлє нѹ рєпрєзєнтєа-
зъ, дугєнєлє сѣнт дє тєт днкісє, шї чєл чє нѹ вѣ
фї фѣкѹт дє кѹ сарѹ прєвїзієанєлє касєї, вѣ а-
дѣна (пєстї) дѹмїнікѹ. Вїаца сє парє дн ачєа
зї сєквєстратѹ. Дн ачєа зї, дѹпѹ чє Енглєзѹл
аѹ аскѹлтат дн тємплѹл прєдїка пѣсторѹлїї (прє-
єтѹл) а рєлігієї сѣлє, сє днтоарнѹ шї сє днкїдє
дн касѹ, ѹндє чєтєшє шї мєдїтєа-зъ Сѣ. Бївлїє.
Ла мєазъ-нєаптє тєт фѣрмєкѹл днчєтєа-зъ. Чїр-
кѹчєнцїа (ѹмѣлѹтѹра) паралїзатѹ, рєднчєпє, ка-
сєлє сє дєскїдѹ, вїаца трѹпѹлїї чє кѣзѹсѹ дн лє-
тарцїє, сє днтоарнѹ, шї ка Лазарѹл Сѣмѣтєї
Лєндєн сє трєзєшє ла глѣсѹл арѣмєї дє лѹнї.

Луні дімінеаца мѣ репезіѣ сінгур шін політіе
фѣрь Чічероно (кѣлѣуз дивѣцат). Кѣчі фѣрь а фі
фост ла Лондон о кѣносек ка Венеція, Лісабо-
на ші Константінополі, ҃нде ну ам фост дн

віаца меа, ші аста нумаї прін ацторіа релаціеї а кълторілор де маїнаїнте, ші аша де віне кълноск дикът ам публікат о дескриере асупра Венеціеї че се сокотеше дін челе маї немеріте ші німе нз креде къл нз ам кълкат дн ачееа політіе.

Мулт м'ам мірат де лърцімеа зліцілор ші а тротуарілор, унде пот мерце днфрзнте 20 де оаменї. Лондон се скоаль тързії, дугенїле се дескїд ла 10 оаре. Курьцїна есте пїлдуїтоаре, фемеїле касніче, къл капела дн кап, спалъ скърїле каселор. Дечї фїїнд къл локзїторїї дикът нз с'аї скълат, се не окупъм маї днтїї де кхїв декът де пасереа са. Дн Лондон стаурїле (граждурїле) ші ремїзеле сьнт дн депъртаре ашезате. Каселе нз аї поартъ нентру трьсурї, зн канал не деспарте де тротуар къл каре есте зніт прін о пунте, ші прін ніще ферестрі се адук тоате провізіоанеле нентру дндестулареа зілеї. Каселе, де кърьмїдъ, десеорї фъръ тенкуеаль, самьнъ пїтімїнд де корїї, ші нз-с маї налте де 3 рьндурї. Афаръ де їст колор, маї тоате алте зідрї сьнт негре днвълїте дн долїї (чернїте) дін авурїреа кървунелор де пьмьнт че се днтревуїнцазъ дн лок де лемне, атът ла букътрьїе, къл ла дикълзїт, ші ла фабріціле нентурьате, дикът статыееле еквестре (къларе) дн бронз ші мarmorъ а Дукї Бедферд, Іорк ші а лїї Цїорц ІІІ, самьнъ хорнарї, сеаї негрї кълрї.

Катедрала Сьнтхлї Паул, о негїваче копїе а Сьнтхлї Петру де Рома, сферь де ачееа фьмегаре, дешї не тот анхл се вьрзеше. Кеар ші черхл Лондонхлї, кьнд е сьнїн, аре о вьпсеа албастръ-лїптіе, сара ші дімінеада тот дмброводїт къл негурї. Десеорї къл чел маї маре сьнїн нз се пот віне веде зн под де ла алтл.

Дн лок де він се вїнде гїнхл (ракїї де пїне) прін дугенеле фоарте елеганте, пїне де оаменї сьрачї сеаї мїсерабілї дмьрькаці, фемеї ші бьрбаці де тоатъ вьрста візітеазъ честе адьпостурї де дісфрьнаре, ші амвзут есемпле днтрістьтоаре де деморалїзаціе, каре тот дикът нз-с нїмїкъл

пре льнгъ челе че ам вьзут дн кварталхл Ірландезїлор.

Еатъ къл зліціле днчепуръ а се днсуфлеці, лкрьторїї къл а лор пестелче албе, мерцеаї ла лкрх, мьчеларїї дучеаї карнеа дн ковьці, трьсурїле дісфїра къл репепїунеа фьлдерхлї, де мїї фелхурї ші нзмїрі каре ера не облон скрісъл дїтере марї, еар кондукторїї стаї не скаръ льнгъ облон. Астъ актївітате контрастеазъ къл афьрул чел днгецат а Енглезїлор. Дар її умьль те ка мортл Бут дін Баладъ, ші къл тоате ачесте нз поці днцьлече дін окїї лор дорїнда де ацїунце маї де грабъ. Ії алеаргъ ші нз се а се грьві, нїчї се днторнъ кьнд се чїокнеск дн друм; кеар ші фемеїле мергъ къл зн пас репекка гранадрїї ла вре зн асалт дикът ші бьмергъ (кьте ла схоаль. Лондон се днтїнде пемаре сурфацъ, ші де нз ар днтревуїнца асемьнъ грабъ, нїме н'ар ацїунце ла локл менїреї са декът а дога-зі.

Рїгл Тамїза есте ла Лондон ачееа че Бьлевал дхл ла Парїс, адекъ лїнїа де кьпїтенїе а чїрклациеї, дар ла Лондон се адаог нїще вапоаре дн каре те дмбарчї спре а ацїунце ла куталок. Атїнчї трекулнд сьз пунтеа Лондонхлї, поці мїра де челе треї арктурї де фер а пун Сутварк, дар чеа маї фрумоасъ пунте дін лусте несмїнтїт ачееа де Ватерло. Тоате ачееа подурї де гранїт сеаї фер, с'аї дурат де соціетпрївате, гьвернхл нз се аместекъ нїчї кум, келтусала се акопере прін о мїкъл даре де фїе-каре пасажер трече прін зн тьрнїле (о че вертїкаль де лемн, че се днтоарнъ не о цьнъ), каре, ла фїе-каре днвьртїтуръ дь семла бьуро унде се депуне дареа, днаїнтїнд зн гка ла зн орїк, дикът къл непутїнцъ есте а шьла не антрепренорхл, деспре нзмьрул трекулрїлор. Дар локрул чел маї вреднїк де мїраресте а веде дн мїжлокул капїталїеї зн кодрькатаргурї дмпльнтате не vase де лїнїе.

Днтрьнд дн челе маї фїймоасе квартал

Лондонѣ, калеа нуміть Веленгтон-Стріет есте століть де челе маї фрумоасе магазії де стампе. Портретѣ реѣінеї Вікторіа, фігураєзъ дн тоате формеле, унеорі дн костюм де реѣінъ, алтеорі нумаї ка о дамъ, авънд днтре пър днфиптъ о сімплъ розъ ші іст портрет есте аїче атът де дес ка ачел а луї Наполеон дн Франція. Ам днсемнат къ магазіїле де цукърії пентру конії, се деосебеск де ачеле а алтор пері, ші конії днчеп тімпуріѣ а се депрінде ку ідеї посітїве. Аїчі се вѣдѣ пѣіне доаве, трімѣіне, солдаці ші банаці, че маї мѣлте васе де вапор, локомотїве де дн днм де фїер, еар дн лантерне маїте се репрезентеазъ нѣ карїкатурі, че курсѣ планетелор ші алте асемеіне сїенітїфіче обїекте.

Пентру де а арѣта квалїтатеа стоѣї *Makintosh* дн каре се фак мантале нестрѣѣтѣ де апъ, негѣіторії днтїнд ачел стоѣ дн форма унѣ вамен, дн каре тоарнъ авъ ші дн каре днотѣ пентрії дназрії.

Не ла пеаца Трафалгар; дн каре се дналѣ монументѣ луї Нелсон, че ла 1808, днвїнгънд мота Франко-Спанїолъ, фѣ учїе не коверта варає мѣлуї сеѣ, ам аѣгїне не ла Реѣент-Стріт ла Санѣмс-Парк, че есте палатѣ реѣїнеї, ку ун арк де трїумф дн асемьнареа ачелзї де Карѣзел дн Парїс.

Палатурїле ші каселе дн преѣур локѣте де дн днаѣіці а класеї днтї, сѣнт мѣреде ші монументале. Нічі одїнеоарѣ нѣ се вѣзурѣ атѣте фронтоне ші колоане, кеар нічі дн о політїе антїѣ, днѣт пѣшеці днтре доѣ шїрѣ де Партенон де Атїнеї ші а темпелор де Веста ші Жое де ла ома, те аї креде транспортат дн ачеле локурї,

дакъ нѣ аї веде не ачеле зїдурї днскрісурї де банк, де негѣіторї &.

Енглезї сѣнт днаѣіці, остенїторї, ії днѣрѣнеазъ авѣрїї, амолеазъ (факъ моале) фїерѣ ші платїна, дар артеле фрумоасе рѣмьн неѣисѣлїцїте дн мѣна лор. Протесталїзмѣ есте лор аша де непрїїтор ка ші Ісланїсмѣ. Артїстїї нѣ пот фї алта декѣт Гречї, Католїчі сеаѣ пѣгѣнї, кѣчі челеалте релїції нѣ еарѣ таблоане ші статѣ де каре се днфрѣмѣсецазъ бїсерїчеле ші пеацеле, ші кеар каподоіерїле артелор, кѣрате де Енглезї дн Італїа ші Атїна, нѣ фак ефект, мїстїїте фїїнд не ла партїкуларї, че-ї цїнѣ ка нїше релїкѣї пїн каселе лор.

Ку тоате честе крітїчі, ведереа Лондонѣлуї аре оаре че де мѣреѣ каре те адѣче дн мїраре, тоате сѣнт марї ші перфекте. Флїціле пре ларѣї, пеацеле преа днтїнсе, преа днлѣмінате. Ку тоате ачесте каселе нѣ-с преа солїд зїдїте, кѣчі локѣл нѣ есте а пропрїетарїлор, чї а унѣ мїк нѣмѣр де Лорзї, карї ѣл днкрїеазъ не ун мѣрїїнт нѣмѣр де ані.

Спїрітѣл (духѣл) енглез есте методѣл: не ѣлїѣ, не кѣї, фїе-каре мерѣтор, пѣшеѣе дн дреапта, днѣт се днформеазъ доѣ курсѣрї днвїете, унѣ че вїне, еар алѣл че се дѣче. Полїціа нѣ аре че фаче дн Лондон. Полїціенїї сѣнт фѣрѣ арме, дн чївїл, пѣртѣнд не пѣлѣріе нѣмерѣл лор, ші цїїнд дн мѣнѣ ун лѣнг вастон, аша се преѣмѣлѣ кѣте унѣл пїнтре поіорѣл днѣсѣїт, ші ла тѣмпларе, се кеамѣ днтре сїне прїн сѣнетѣл унѣ дѣрдѣїтоаре мїчі унелте де лемн.

(*Анкеереа ва ѣрта*).

ЦЕОГРАФІА ФІСІКЪ.

(*Ѣрта*).

Мареа се аїкопере унеорї де авѣрї де фосфор аї аїгїне лѣчеѣе ка де фок, бѣте одатѣ нѣмаї

унделе мїшкате сеаѣ кѣрареа че бѣздѣѣе ун вас плутїтор. Іст феномен се обсерѣеазъ маї ку

самъ дн клімеле челе калде, унеорі ші дн аче-
ле маі нордіче. Кеар дн мареа се афлѣ ріурі
каре кургѣ дн о дірекціе статорнікъ. Дн ат-
лантікѣ есте ріул нуміт *Гѡлфстрѣат*. Іст ріѣ,
пурчегънд дін сінул Мексік, куръ спре норд пѣ-
нѣ ла інсѡла Спїцберген, каре ліпсітъ де орі че
продукт, дін ярічіна фрігулуі, прїн астъ фіреаскъ
комунїкаціе се апровізіонеазъ кѡ поаме ші лем-
не, че не ачел ріѣ плѣтеск, ші се адунѣ де чїї
пѣціні локѡторї, карїї ар тревѡї сѣ піес де фоа-
ме ші де фріг, фѣръ аста а провіденціеі днгрї-
жіре. Ачесте ріурї аѣ а лор рамурї, дїнтре ка-
ре чел маі днсемнѣторї се діспарте ші се ко-
воарѣ не ла пермѡл афрікан. Курсѡл ачестор рі-
урї, кореспунде кѡ курсѡл вѣнтурїлор.

Мареаѣ сеаѣ флѡксѡл ші рефлѡксѡл мѣреї
Кумпѣна мѣреї есте сѡпѡсѣ ла о регулатѣ кре-
щере ші скѣдере, кѡшѡнатѣ дін атраѣереа соа-
релѡї ші а луеї.

Дн курсѡл челор днтѣї шесе оаре а зілеї, а
па мѣреї креще, аста се нѡмѣще *Флѡкс*, ші дѣ-
пѣ че аѣ аѡнѡс ла кумпѣна еї чеа маі дн-
налѣ, се нѡмѣще *таре палѣ*, аѡї днчеп ачеле
а скѣдеа ші атунчі се зіче *рефлѡкс* сеаѣ маре-
мікъ.

Марейте челе маі сїмцітоаре сѣ тѣмплѣ дн
Ілінь-лунїе ші Ноѣ-лунїе, ші маі алес днїнѣтеа
еквїноцїеї де тоамнѣ ші ачел де прїмѣ-варѣ.

(*Ва ѡрта*).

МѢНТЕЛЕ САН-ПІОНЕ.

(*Апкеере*).

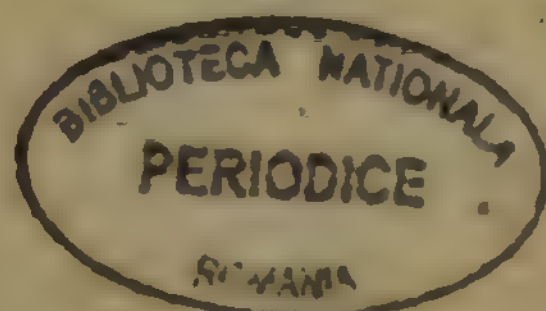
О галерїе чеа маі мікъ дін тоате аѡнѣ днкъ
мѡл ла днподовїреа локѡрїлор, еа формѣазъ ун
контраст кѡ тотѡл деосебїт де сѣлѡатїка вале
де Гондо, днкът омѡл кѡ пѣрере де рѣѣ се дес-
парте де дѣнса, дар іарѣшї дѡпѣ вр'о кѣтева
пасѡрї нѡтура днсѣлѣтъчѣще, днкът кѣлѣторѡл
маі адѣнк сїмте норочїреа, де каре се ва бѡ-
кура кѣнд ва аѡнѡнѣ дн десѣѣтата вале де До-
ведро. Аколо маі днтѣї есте днріурїреа унеї
клїмї нѡче, аїчі сїмте Італїа, аїчі молїзії ші кас-
танїї днѡмѣреазъ мунїї, аїчі сѣ веде ун подѣ
преа фѡмос зідіт не Хереаска (Хїо о апѣ каре
се варсѣ дн Доверїна). Дѡпѣ тоате ачесте, нѡї
днтрарѣм дн галерїа Кревала чеа маі дн трѣмѣ
дін Сан-Пїоне, унде ам луат одатѣ не тот-деа-
тна зіоа бунѣ де ла стѣнчі, ане рѣнїтоаре ші
пенѡнї, аїчі днїадеѡр те афлї дн Італїа, черѡл
чел фѡмос де ун азѡр лїмпеде ка крісталѡл,
кѣмшїле рѣзітоаре ші ларѣї шѣсѡрї бїне кулї-

вате, пїнтре каре шерпеазъ Точїа че вїне дн
валеа Антігорїеї, кулмеле дін Грентано дн
Монте-Грестезе, де Мазера, сателе фѡмоасе ка-
ре днѡмѣнезееск цара ачѣаста, тоате ачелеа зі-
фак цара чеа маі фѡмоасѣ.

Пентрѣ чеа маі де не трѣмѣ оарѣ се маі трѣмѣ
Доверїна пестѣ подѡл чел гїгантїк де Кревѡла
лѡкрѡл чел маі преціѡс дн астъ кѣлѣторїе, ел е-
сте цїнут нѡмаї де ун стѣлп днналт де 100 пѡл-
ме, ші де аїче азіе аѡнѡнѣ кѣлѣторѡл ла полї-
тїа чеа мікъ нумїтъ Домѡ д'Оссѡла. Днгрѣоѡс
де атѣтеа остенеле, де атѣтеа мїнѡнї, їмѡїнаці-
їшї маі репрезентѣазъ тѡблѡурїле челе сѣлѡїмѣ
че с'аѣ днѣѣѡшат днїнѣтеа окїлор луї, мїрѣндѡ
се кѣм аѣ пѣтѡт се трѣмѣзе атѣтеа деосебїте оѣ-
те, дн аша пѣціне оаре; орї чїне ушор ар кред-
кѣ аѣ вїенцїт маі мѡлці ані днтр'ун момент.

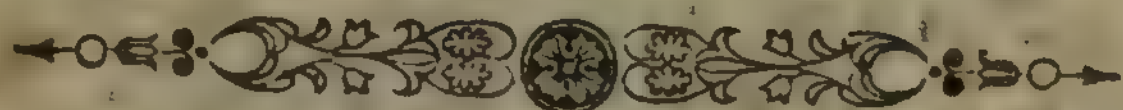
П. Попескѡ.

ІНСТІТУТѢЛ АЛБІНЕІ.

АНЪЛ П.

ЖОАНА ЛОМЕИ.

ПЕНТРЪ

ANDELETNICIPEA MOLDO-ROMÂNIAOR.

АШІІ, 1846.

№ 50.

25 SEPTEMBRIE

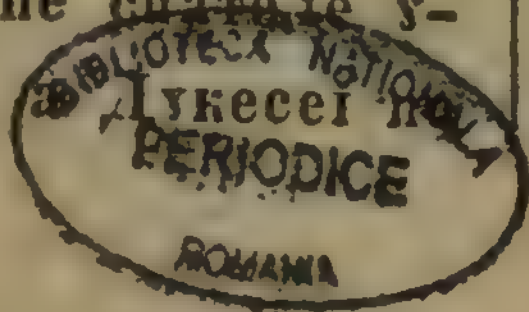
BEDEREA DE LONDON.

(DIN DESCRIEREA UNȘI КЪЛЪТОР).

(Ankeere).

Попоруа се паре ла Лондон а фі маі месер (ті-
блос). Декът чел де ла Пари, францезі де
пасул де цос, поартъ нице етрае деші де пѣно-
ордінаръ, дар дивалтеа фѣкѣте пе талиа лор
і ведерат а лор, дакъ жілета лор есте стрѣм-
роасъ се веде къ одінеаръ ера нозъ, грізе-
ме (фемеі галанте) ші лѣкрѣтоаріле сѣнт ку-
ат, амерѣкате деші сімплу; дар ла Лондон
те дн алфелѣ, тоці поартъ ун страѣ негру,
панталоні ку сѣнед. фемеіле аѣ тоате кѣте
капелъ де дамъ днѣт ла днѣпѣт крѣз къ
ті оамені сѣнт нискаі персоане марі скѣпѣтате,
та днѣс ѣрмеазъ къ ла Лондон, чѣ де рѣнд
амѣракъ къ векітурі кѣмпѣрате, Палетоул у-
і центлемен днѣе а са каріеръ пе сѣтате у-
і рѣндаш ші капела ку блонде

чеаѣа унѣі магопане. Кеар ші дн Сан-Діл квар-
талѣа чел маі тікѣлоу дн каре лѣкуеск Ірлан-
дезіі ші каре днтрече дн сѣрѣчѣме тоате кѣте
се пот гѣнді, се вѣд кансѣе ші сѣртѣче негре
че поартъ фѣрѣ кѣмешъ ші дѣвѣмѣате пе пѣлеа
каре се веде пнтрѣ рѣнтѣрі. Іст квартал есте
вѣчѣн ку Оксфорд-Стрѣст ші Пікаділі, че сѣнт
дн чѣле маі стрѣлѣчѣте, трѣсѣріле нѣ стрѣбат
дн ачел квартал унде се вѣд копії ва ші фете
марі стрѣмѣоасе, ку пѣрѣл непенѣтѣнат, діскѣлѣ,
кѣутѣнд ку нѣце окі сѣрѣіоші. Кѣтъ пѣтѣміре
кѣтъ фоаме сѣ веде дн ачѣле фігурі маѣре, дѣн-
ѣде ші аморѣте де фрігѣ! Аколо вѣазъ нѣце
тікѣлоші каріі пѣтѣмескѣ фоаме де кѣнд іаѣ дн-
церкат; тоці трѣсѣ де картоѣле фіерте дн а-
бурі. Дн ѣрмареа лѣпсѣі неконтѣнѣте, сѣнѣеле

маї сѣнт таверне (локанде) пентру пеще, унде сара, ешінд де ла театре, мѣнѣчі стрідіи ші продукте де маре. Днтре театре ам възут ачел Італіан, дн каре ложіле се днаїнтеазь маї пѣн пе спенѣ. Сала нѣ е преа луміноасѣ, кѣч тоате лумініле сѣнт кончестрате пе спенѣ. Астѣ діс-позиціе дндемѣнеазь а нѣтѣ продѣче прін адѣнто-рѣ лумінілор де газ, нѣще ефекте мінѣнате, ші рѣсѣрітѣ соарелѣ, че н'ам възут репрезентат, ера фоарте натурал.

Ложіле аѣ драперіи де дамас рошіи, прін каре театру се днтрістеазь. Деші тоатѣ лѣмеа чеа фрумозасѣ нѣ се днтурнасѣ дін петречіреа де ла царѣ, тотѣш ам възут фісіономіи де даме днкѣн-тѣтоаре. Окій ѣмѣріці кѣ лѣнѣї цене, кѣзѣтѣра

меланколікѣ, бѣкліле блонде че карісазѣ (се роакѣ) кѣ ѣмѣріле ші сінѣл де алабастрѣ експѣ-се прівіторілор, каре модѣ нѣ преа рѣспѣнде кѣ днѣрѣнареа ші modestia дамелор енглезе. Коа-фізріле (гѣтіріле пе кап) лор нѣ сѣнт пре де въз туст: вез крештіул днкѣнѣнат, де о грѣдінѣ де флорі, де кора, де рамѣрі, де скоїче, де стрі-діи, фантамілор дмѣрѣдошазѣ орі че ідеа, маї а-лес ачелеа даме кам трекуте, че се нѣмеск: кѣ ані апѣиторі, ла каре нѣчі о фемее н'ар вра сѣ адѣнѣгѣ, дар нѣчі сѣ апѣе.

— Астаї імпресіа че аѣ сѣмпіт ѣн кѣлѣтор, каріле фѣрѣ а ші ѣн кѣвѣнт енглез, аѣ петрекѣт Лон-дон дн фѣгѣ спре а се днтурна дн патріе кѣ ка-нѣл плін ші пѣнга дешартѣ.

ТЕМПЛАЛ ЛѣНГѣ СПОЛЕТО.

(Кѣ СТАМПѣ №: 50)

Днтре мѣнѣїи Апеніні, че деалѣнгѣл деспартѣ таліа, сѣнт фоарте фрумозасѣ ші піторесче сѣтѣаціи (прежмете). Орі пе каре дін друмѣрі марі тре-не кѣлѣторѣл, претѣтіндене аѣлѣ пѣнкѣтурі ро-мантіче ші вѣї днкѣнтѣтоаре, маї алес пе ла ѣлмеле челе дналте каре дескід о прівалѣ пе-ѣрѣїнітѣ пѣн ла лѣчіѣл мѣрілор днѣмѣнате, а-екѣ ачѣа Медітеранѣ ші чеа Адріатікѣ.

Пе ла мѣжлѣкѣл калѣї де ла Рома ла Анкона, ѣр аѣлѣ політіа Сполето, файмоасѣ днкѣ дін е-ѣоха Романілор, еар амѣ резіденціа дѣлегаціи а-екѣ а пѣнѣтѣлѣ. Аїче се вѣд рѣїні де темпле, де аркѣурі де тріѣмф, де палатѣурі ші о пѣнте, поа-чеа маї дналтѣ дін Европа. Дар ѣн монѣмент

фоарте фрумоз ші вѣне пѣстрат се аѣлѣ, ка о постѣ де аїчі депѣртат.

Романіи векі кредеаѣ кѣ дн фіекаре рѣѣ ар фі лѣкѣїнд о фіїнѣ сѣпранатуралѣ, ѣн зеѣ ал апѣї, ші лѣї і дмѣѣдоша днкінаре зеаскѣ. Аколо ѣн-де есте обѣршіа рѣлѣї Клітѣмѣнѣс с'аѣ днѣрмат ѣн темплѣ, каріле сѣлѣ пѣстрат пѣн дн зілеле ноа-стре ші се деосеѣеѣче прін челе маї фрумозасѣ пролорціи де архітекѣтурѣ, діші темплѣл, де кѣте-ѣа векѣурі с'аѣ префѣкѣт дн вѣсерікѣ крештіѣ, тотѣш попорѣл дѣнѣ дѣстѣна веке, іл нѣмѣеѣ: Il tempio di Clitumno (темплѣл лѣї Клітѣмѣнѣ), де сѣлѣ каре се аѣлѣ обѣршіа ачѣстѣї рѣї, прекум лѣмѣуріт аратѣ іст фрумоз паѣсаж. (Вез: Ікоана аѣлѣтуратѣ).

ЛЪАРЕА КОНСТАНТИНОПОЛЪЛЪІ ДЕ КЪТРЪ ТЪРЧІ.

(Ърта).

Оара фаталъ а къдереі Константинополълѣ сѹнаесе. Махомет кѹ о арміе де треі сѹте мѣі оамені с'аѣ арѣтат дн прѣмѣвара анулѣі 1453 дѣнаїнтеа ачестеі четѣцї. Мѣрїмеа са, позїціа чеа таре, глорїаселе сале сѹвенїре, мѣрїї чеї грошї, турнѹрїле сале челе аменїнѣѹтоаре, шанѹрїле чеїле адѣнѣї, мареа чеї сервіа де апѣраре дїн доѹ пѣрїї, фортеціле чеї аконерїа латѹреа деспре контїненѣ, о фѣчеаѣ днѣѣ а фї о четате пѣтернїкѣ. Де треї-зечї ерї аѣ фост днѣздар аседїатѣ, де треї-зечї орї аѣ алунгат де не днѣлїцімїле тѣрїлор сале армії ненѹмерате де мѣхлманї, де варварї, шї аѣ арс флотеле лор; пѣмаї дескордіа о фѣкѹсе сѣ кадѣ дн мѣнїле Латїнїлор. Днсе тоате акѹм, афарѣ де аспекѹл сѣѣ, се скїмбасерѣ: ачест колос н'авса нїчї кѹм сѹфлет; мѣрїї сѣї чеї дналїї нѣ афлаѣ нїчї кѹм браце пентрѹ але апѣра, с'аѣ ачеле браце, дн лок де а се днїнде ка сѣ ловеаскѣ не дѹшман, се рѣдїкаѣ нѣмаї кѣтрѣ черїї спре а їмплора дндѹрареа са. Константинополѹл авеа дн ачест тїмї опѣ-спре-зече мїле дмпреѹнѣрїме. Атѹнче, ка шї акѹм, асѣ полїтіе форма ҃н ҃н҃гїї аскѹцїт, а кѣрїа вѣрѣ прївеще спре Оріент, днаїнтїндѹсе дн маре (кнар ҃нде се афлѣ акѹм сераѹл Сѹлтанѹлї). Партеа окїденталѣ, че формаезѣ ваза ҃н҃гїлїї, есте спре контїненѣ; еа ера апѣратѣ де ҃н мѣр дѹплѹ шї днѣнѣнѣратѣ де шанѹрїларѣї плїне кѹ апѣ де маре. Портѹл ла ведере се паре чел маї мѣреѣ дїн лѣме; днтрареа лѹї, ларгѣ де шесе сѹте пашї, ера атѹнче днкісѣ прїн о естакадѣ, кареа дн мїзлок ера апѣратѣ прїн доѹ ланѹрї де фер шї прїн васеле че ера дн порт. Венеціенїї аѣ рѹнт ачеа барїерѣ ла 1203, кѣнд аѣ лѹат асѣ полїтіе дмпреѹнѣ кѹ Францеїї. Гречїї нѣ ащепта асемене адерїме дела марїнарїї Тѹрчї; днсе кѹраѹл шї банїї аѣ днтре-аѹт талантѹл лор.

Дѹпѣ о поронкѣ а дмѣратѹлїї, нѹмерѣндѹсе лѣкѹторїї капїталїеї, с'аѣ афлат дмполорареа де доѹ сѹте мѣї сѹфлете; днсе дн тот нѹмерѹл ачеста нѣ се афлѣ де кѣт ла 5000 оаменї кѹ кѹраѹл че претендаѣ нѹмеле де Романї. Доѹ мѣї де стрїнїї, Венеціенїї шї Ценовезї дмпреѹнѣрїа армеле лор кѹ але ачестѹї мїк нѹмер де бравїї. Ценералїї че аѹнѣтаѣ не Константин дн ачест перїкол фѣрѣ Мареле-Дѹкѣ Лѹка Нотара. Дїмїтрї Кантакѹзїн, Нїчѣфор шї Теофїл, амѣндої Палеолоѣї, шї дн сѣѣршїт Теодор Карїстїнїї, ҃н вѣтрѣнї кѹ ҃н кѹраѹл маре шї кѹ о пѣтере сїнѣларѣ. Днтре стрїнїїї, карїї, дн ачесте зїле де долїї шї де рѹїнѣ, бравѣрѣ мѣартеа шї афѣрѣ глорїа, аѣ фост Венеціенїї Контарїнї, Лоредано, Тревїзано. Батїста Грїтї, консулѹл Венеціанїлор Цїроламо Мїнїота, консулѹл Каталанїлор Педро Жѹліано, шї днсѣѣршїт Оркан Челебї, Прїнц махометан, не кареле о ҃рѣ персоналѣ ѣлѣ днармасе дн контра конанїоналїлор сѣї. Георгї Дорїа сѹбт аскѹлтареа Марелїї Дѹкѣ коменда марїна; ҃н Ценовез, а҃н҃ме Іоан Жѹстїнїанї, фѣ нѣмїт де кѣтрѣ дмѣратѹл Ценерал а тѹтѹрор тѣпелор. Тоѣї се дмѣрїкїрѣ ла постѣрїле лор. Кардіналѹл Зеїдор кѹ солдаѣї Італїенїї фѣчеа сѣ стрїлѹчеаскѣ мїтра са пїнтре касчеле бравїлор. Шепте мѣї ощенїї, вреднїчї де а ҃нї нѹмеле лор кѹ але ероїлор де ла Термопїле, апѣраѣ днтїнса полїтіе кѹ їнтрепїдїтате, дн контра а треї сѹте де мѣї де оаменї.

Дн мїнѣтѹл кѣнд ачел мїк нѹмер де бравїї ера гата а се сакрїфіка пентрѹ мѣнтѹїреа їмперїлїї фѣрїа попорѹлїї се днѣтрѣ дїн ноѣ прїн аменїнѣрїле фанатїче а ҃н҃гїї кѣлѹгѣр, а҃н҃ме Ценадїї кареле дн фѹндѹл кїліеї сале прїн кѹвїнте скрїсе не фѣнзе, ка антїка сївїлѣ, воїа дн асемне тїм де перїкол а семѣна ноѹ дїскордїї днтре Гречїї шї Латїнїї, пентрѹ ҃н҃їреа че се фѣкѹ

дн естазул сеѣ, кълугърул проміѣа маї бун
наторѣ де ла армеле дндереші де кѣт де ла
е Латінілор, пе карї тї нумїа ідолатрі. Стрі-
дхсера Махометанїлор днвїнгторї фѣку нумай сѣ
а де четезе тумултул неснїрілор, сукчедѣндусе прїн
л а-череа днфрікошѣреї.

ку. Дн табѣра отоманѣ, дїн контра, тоңї аскул-
мїа де ачесаші леѣе, де ачелашї шеѣ, шї тоңї
нѣрѣра днсуфленїї де ун ентусїасм че презїчеа
равї, вікторїа.

т не- Махомет, ку бравїї сеї Іанїченї
їтргїл сеї кї дрептул Порѣї С. Роман; сарѣ лі-
лео-їа челоралалте коргѣрі се днїндеа пѣнѣ ла
ершн-арта аурїтѣ. Заган, руденїа Султанхлї; дн
арѣ, анхл хнї алт корп де арміе, атака чеа алаалтѣ
до-її арте а політїей шї прївігеа кредїнца Ценовезїлор
орїа, дн Галата, че ку нерушїнаре промісесерѣ де а
репї-емѣне неутрі.

Цї-Патрѣ-спре-зече батерїї детзнаѣ асупра мурї-
едро-лор політїей дїн партеа хскатхлї, шї Махомет се
ма-анчерна де а пѣтрѣнде ку 300 де вассе дн порт,
нар-центрѣ а атака політїа шї деспре партеа мѣреї.

До-Аседїанїї арзїка асупра аседїаторїлор о пїоае
ма-де сѣлєцї, глонѣе шї бомбе, шї асѣрїа асупра
у ну-лор ку петре шї ку волованї. Фокѣріле гречешї
трѣ-консѣмаѣ турнѣріле де лемн че Махомет де а-
лор-пропїеа де тѣрїї. Ланчеле днрешїнілор рєстурнаѣ
а сѣ-дн шанѣурї мѣлїмеа Турчїлор че кѣтеза а се
їлор-схї пѣнѣ деасупра мурїлор. О мїнѣ сѣвїтїмїтїкѣ,
е лор-прїн каре воїаѣ Турчїї а стрѣвате дн четате се
тїнса-дсєконерї де Гречї, шї дїндхї фок тї невоїрѣ а а-
сѣтє-пѣзка дїн са фѣга. Флота отоманѣ аѣла дн ланѣу-
ріле че днкідеа портул ун овєтакол неднвїнс; га-
ї ера-лєреле грече скѣтїте де асѣ апѣраре детзнаѣ а-
нхлї-супра вастїментелор (корѣвїїлор) неамїче. Мул-
енїї-кїмеа кадаврелор мѣсѣлмане днфрікошарѣ пе а-
надїї-седїанїї.—Дн ачел мїнѣт ун метеор лѣмїнос стрѣ-
скрі-лѣчї дн аер; Мѣсѣлманїї тѣлѣ прївїрѣ ка ун семн
семе-рѣѣ, сарѣ Гречїї ка ун азѣур де мѣнтѣре шї де
ї дн-вікторїе. Фортуна се декларѣ дн сѣтѣршїт пен-
фѣку-трѣ крєщїнї; Отоманїї овосїцї реїнтрѣрѣ дн кор-

турїле лор, шї Константїнополул дн агонїа са
маї вѣзу днѣѣ о зї де трїхнѣ.

А доа зї аседїаторїї воїаѣ сѣ реїнѣеапѣ ата-
кул; днсе дїмїнеапа, мїрареа лѣї Мохамет нѣ фѣ
мїкѣ, вѣзѣнд кѣ Константїн дн лок де а'шї да
рєнаос ноаптеа, аѣ днтрєвїнцато ла лѣкрѣ. Тоа-
те сѣтѣрмѣтурїле днтѣрїрілор фѣрѣ днкісе, мурїї
рєпаранї шї турнѣріле де апѣраре дїн ноѣ рѣдї-
катє. Тот о датѣ ун вассе вєнєцїан шї треї галє-
ре грече, че вїїї
ун нѣмер де ветеранї, днтрѣрѣ дн канал, бра-
вїнд батерїїле фортеѣї турчешї; артїлерїа лор
атѣкѣ флота отоманѣ арзѣнд шї сѣтѣрмѣнд ва-
сєлє душманїлор, лї учїсерѣ дохѣ-спре-зече мїї
де оамєнї шї днтрѣрѣ апої трїхнѣнд дн порт.

Махомет вѣзѣнд асємєне кѣраѣї а унєї мѣнї
де оамєнї, се днплѣ де фѣрїе шї ку днсѣшї мѣ-
на са бѣту пе мареле адмїрал; апої днтрѣ дн
корѣл сеѣ, шї адѣнѣ консїлїхл. Кѣраѣїл лѣї
Константїн днсѣїмѣнгасє цєнїул сеѣ, шї се дн-
доїа дакѣ трєвїа а'шї хрмѣрї прада саѣ а пѣрѣ-
сїо. Халїл Паша, Мареле сеѣ Вїзїр, де о вѣр-
сѣ шї о єспєрїєнцїє днделѣнгатѣ, тѣлѣ сѣтѣтї
ла пачє. Ел тї днѣѣцощѣ пѣтерєа політїей, єрої-
смул Гречїлор сїорїт де дєспєрацїє, сѣнѣєлє
че ар кѣста асѣ днвїндєре, рѣшїнеа че ар ур-
ма неїсѣутїнд, дн сѣтѣршїт пєрїколул де а арма
дн контра са тоате пѣтерїле Окчїдєнтхлї, карє
негрєшїт кѣ ар днтрєвїнцѣ маї мѣлте пѣтерї,
пєнтрѣ а мѣнтѣї о імперїє шї а рєсѣзна а доа
Ромѣ, дєкѣт пєнтрѣ а кѣчєрї ун мормѣнт. Дїн
контра Зоганєс, ал доїлє вїзїр тїнєр, апрїнс, рєс-
воїнїк, се рѣшїнѣ де ун асємєне сѣат; ел арѣтѣ
Европа окупатѣ дн їнтрїѣєлє салє партїѣларє,
нєпѣсѣтоаре де соарта Орїєтхлї, імперїхл сѣѣ-
шїєт, Гречїї молєшїї шї дн курѣацї дн їнтрїїї
рєлїїїоасє, Константїн нумай кѣ шєсє мїї солдаци,
авїє пѣтѣнд конїїне ун попор мїшєл, че вѣрєшє
мѣлте шї лѣкрєазѣ пѣцїне; днсѣтѣршїт тї днѣѣ-
цощѣ ку днѣокарє глорїа днтрєпрїндєрєї, ушѣ-
рїнца сѣкчєсѣлї шї рѣшїнеа рєтраѣєрєї. Махо-

мет адонтъ о сокотинъ конформъ ку патіма са:
днѣинте де лупте фъку негочіаці. Тріміші сеї
пропусеръ лѣи Константин де а поседа дн лініще
Гречіа ші Мореа, дакъ ва лъса Константинопо-
лѣ дн мѣніе Мхсхманѣлор, „Жмі воѣ мѣнтуі
капітала, респунсѣ дмпѣратѣл, саѣ мѣ воѣ дн-
мормѣнта сѣв рѣніе еі. Он трѣвѣ есте сінгу-
рѣл сакріфіціѣ ла каре аш пѣте консімці.“ А-
тѣінд Сѣлтанѣл ачест респунсѣ, стрігѣ: „Цѣр не
мормѣнтѣл меѣ.“ Дѣпѣ ачесте кѣвінте кіамѣ пе
Іанічері ла луптѣ, днціінцінд ѣн атак ценерал
пе зіоа де 20 Маї.

Пентрѣ ка черѣл сѣ адѣте армеле сале, зіоа
пречедентѣ ачелеї зіле хотѣрітоаре фѣ консакра-
тѣ аѣнѣнѣреї ші рѣгѣчѣнілор; сеара ші тоатѣ
ноаптеа кортѣріле фѣрѣ ілѣмінате; дервіші ші і-
мамї умѣлѣнд пін табѣрѣ днфѣлѣкѣра прін рѣгѣ-
чѣніле лор фанатісѣмѣл солдацілор, арѣтѣнд че-
рѣл дескіс днвінгѣторілор крѣчѣї. Махомет про-
місѣ де а лѣ лъса оаменїї, фемеїле ші тоате авѣ-
ціїле політіеї профане, резервѣнд пентрѣ ел нѣмаї
тронѣл ші едіфіціїле сале; челор че ар трече маї дн-
тѣї мѣрїї цѣрѣї рангѣрї ші постѣрї. Асемене промісїї,
дорінца де глоріе, сетеа де плѣчерї ші прѣдѣчѣнї,
днѣртѣрѣ зѣлѣл фанатік ші ресѣоїнік ал Тѣрчілор.

Дн ачест тімп, Константин фѣчеа прожете де
а' ші асїгура мѣнтѣїреа са нїмїчїнд флота отома-
нѣ. Патрѣ-зѣчї де Гречї тінерї, хотѣріці кѣ це-
нерозїтате ла моарте пентрѣ мѣнтѣїреа патріеї
лор, се сѣїрѣ пе ѣн бастїмент днѣркѣт кѣ ма-
терїї комѣустїбіле; дн тімп че ескадра венеціанѣ
ешїнд дїн порт аве а атака васеле отомане, еї,
фѣкѣндѣсе кѣ дезертеазѣ, сѣ се арѣнче дн мїзлѣ-
кѣл флотеї отомане ші сѣ о апрїндѣ. Днсе ѣн
Ценовез, спѣрѣнд о вѣнѣ рекомпенсїе, днціінѣ
пе Тѣрчі де асемене план; ел арѣнѣ скрїсоареа
са дн вѣрѣл ѣнеї сѣдѣнї пе о галѣрѣ а флотеї неа-
міче; ачѣеа фѣ дѣсѣ дндѣтѣ ла Махомет. Бас-
тїментѣл апрѣнїндѣсе фѣ атакѣт дндѣтѣ кѣ пѣте-
ре дн мїнѣтѣл есекуціеї. Гречїї нѣ се ащѣптарѣ

ла ачѣаста; еї н'авеаѣ алте арме декѣт ма-
рїїле комѣустїбіле, че ера дестїнате пентрѣ фѣ-
та дѣшманїлор ші каре сервїрѣ спре ненорочїр-
лор. Тѣрчії арѣнѣкѣрѣ асѣпра бастїментѣлѣ
грїндїнѣ де сѣдѣнї, фїе кареа кѣте кѣ ѣн мѣн-
прїнсѣ. Бастїментѣл се кѣпрїнсѣ де флѣкѣрї. Гр-
чії се арѣнѣкѣрѣ дн маре спре а нѣ арде де в-
днсе фѣрѣ прїншї де Тѣрчі, днѣкѣтѣшѣнї ші де
кѣкѣпїнаці дн фѣапа асѣдїацілор. Ескадра вене-
ціанѣ фѣ дндѣтѣ днѣнѣнѣратѣ ші маї де те-
сѣфѣрѣмѣтѣ. Константин спре ресѣнѣаре пѣсѣ с-
се спѣнѣзѣре деасѣпра тѣрїїлор сале дѣсѣ-сѣтѣ
шесѣ-зѣчї де Тѣрчі прїзонїерї. Трѣдѣторѣл Цѣ-
новез ренѣгѣ рѣмїціа са ші прїмі дорїта реком-
пенсїе. Венеціенїї акѣзѣрѣ пе Ценовезї де пер-
фїдїа компатріотѣлѣ лор. Мареле Дѣка Нотара
адміралѣл флотеї, ера пїн де цѣлозіе асѣпра лѣ
Жѣстїніанї, че коменда дѣпѣ дмпѣратѣл ші авѣ-
тоатѣ днкрѣдереа ачестѣїа. Асемене тѣлѣзѣрѣ
дїн нѣзѣнѣтрѣ крескѣрѣ дн атѣта, днѣкѣт амѣндо-
ѣл партїзіле опѣсе, хотѣрісерѣ а се сѣфѣрѣма ѣн-
пе алта. Константин прѣвїні ненорочїреа че'л а-
менїнца, ѣнїнд пе лѣнѣгѣ рѣгѣмїнці аѣторїтатеа са
ші конѣжѣрѣнд пе сѣлѣшїї сѣї ші пе солдації че-
вїнісерѣ сѣ'л апѣре, ка сѣ нѣї фѣкѣ маї мѣлѣ-
рѣѣ декѣт дѣшманїї сѣї чеї маї марї. Ачест Прїндѣ,
каре авеа де ла натѣрѣ таланте ші кѣрацїѣ, е-
ра вреднїк де о соартѣ маї вѣнѣ, днсе ел нѣ
пѣтеа дндрѣпта соарта імперїеї. Ел се пѣреа
нѣскѣт пентрѣ трон, нѣмаї, ка сѣ сѣфѣре де о дѣтѣ
тоате ненорочїріле че аменїнѣ пе сѣверанї.

Дѣпѣ ачесте Махомет фѣкѣ о днѣрѣпрїндѣре,
а кѣреї кѣтезарѣ днспѣїмѣнтеазѣ їмаїнаціа.
Спре а пѣте атака політіа деспре маре, ел кѣ-
прїнсѣ маї днѣтѣї Галата, пе кареа асѣдїації ре-
нѣнѣчїасѣрѣ де а о апѣра. Вѣзѣнд кѣ нѣ поате
сѣфѣрѣма ставїла че'ї днѣїдеа днѣтрѣреа дн портѣ,
хотѣрї а' шї, транспорта васеле сале пе ѣскѣт дн
порт. Ел фѣкѣ ѣн дѣрѣм дѣрѣпт де дѣсѣ мїле, ші
тѣл акѣперї кѣ скѣндѣрї ѣнсе кѣ сопон; шесѣ-зѣчї
васѣ фѣрѣ трасѣ пе ачѣел дѣрѣм, кѣ адѣторѣл кѣї-

боілор, брацелор ші а машинілор, ші фурь
 кате дн портл ачела, не кареле Гречіи влѣ
 отіа нестрѣбѣтѣ. Астѣ лѣкарѣ се севѣршѣ
 р'о ноапте. А доха зі Гречіи възнд де не
 тѣрїлор лор портл, чел дін хрїмъ а лор
 плин де васеле лѣи Мохамет, се купрінсе-
 де о констернаціе генералѣ. Фріка фѣчае съ
 муре ініміле Гречілор де деспераціе.
 чеа маре четате възу ресѣрїнд зіоа пеїреї
 е. Попорѣл десперат алергѣ ла алтаре, хн-
 протерїндѣсе ші удѣнд пѣмѣнтл де лакрімї,
 ка клеменціа лѣи Дѣмнезеѣ. Понтїфїи ум-
 не злїцї дн прочесїе; стрїгѣрїле ші сѣспїну-
 е мулцімеї да трїстѣлїи кортеїї помпа челїи
 де хрїмъ долїѣ. Днсе хра днтре партїзі ера
 а де маре, днхѣт кїар ші дн мїнутеле аче-
 де перїкол домнїа днтре ортодоксі ші като-
 іи о дѣшмїне круїтѣ; не марїїнеа прїпастіеї
 каре се аѣла еї, дн лок де а се днтрїні, се
 естема. Дн ассмене естремїтате, днпѣра-
 іи, пѣстрїнд сїнгѣр хн кѣрацїи статорнїк, адѣ-
 ощенїи сѣи ші конвоѣ не сенаторї ші не чеї
 арї. „Компанїонїлор, ле зісѣ ел, еатѣ трїум-
 л нострѣ де не хрїмъ сѣаѣ оара ноастрѣ де не
 омѣ; перїколеле ноастре сѣнт марї, днсе нѣ е
 нехїтїнцѣ ка хн кѣрацїи статорнїк сѣ нѣ ле
 оатѣ днвїнѣ. Стрѣмошїи вострї аѣ сѣнѣс лѣ-
 еа арматѣ дн контра воастрѣ. Де маї мулте
 еколе амресїстат атакѣрїлор неконтенїте а Пер-
 лор, а Сарачїнїлор, а Сїтїлор, а Булгарїлор,
 Хунїлор ші а хунї маре нѣмер де варварї. Тот
 честї Тѣрчї карїи не атакѣ аѣ фѣцїт адесе дї-
 аїнтеа ноастрѣ; нѣтереа лор де акѣм аѣ фѣку-
 о нѣмаї дїн а ноастре нехїрї фѣнесте; сѣ фїм
 нїцї, ії нѣ нї вор нѣте ресїста. Де дохѣ-зечї орї
 армеле лор сѣаѣ сѣѣрѣмат дїнаїнтеа тѣрїлор
 ноастре; де кѣрїнд днхѣ. Мурат се възу рес-
 нїне де партѣ де мѣрїи нострї; кѣ нѣцїне зіле маї
 наїнте, бравѣра воастрѣ аѣ фѣхѣт не солдацїи лѣи
 Мохамет сѣ се ретрагѣ; шанѣрїле, кѣмѣрїле
 ноастре ші кїар днтѣрїтѣрїле лор сѣнт плїне де

рѣнїцїи ші морїи лор. Ноул асалт че пренареа-
 зѣ Султанѣл естѣ нѣмаї о сїлїнцѣ де не хрїмъ
 дндемнатѣ де деспѣраціе. Европа се днармеа-
 зѣ пентрѣ ної; Хунїад кѣ Фїнгѣрїи сѣї се апропїе;
 о ескадрѣ венеціанѣ трече мареа пентрѣ а вїні
 дн аѣхѣторѣл нострѣ; днхѣ о зі де кѣрацїи ші
 ної сѣнѣтем мѣнтїцїи! Ної апѣрѣм ачѣсеа че оа-
 менїи аѣ маї сѣнт: релїцїа ноастрѣ, патрїа ноа-
 стрѣ, лївертатеа ноартрѣ! Сѣ мерїтѣм дн о аша
 сѣнѣт пазѣл. протекцїа дївїнѣ, прїи мѣртїрїїсѣрѣа,
 прїи ертареа грешелелор ноастре! Еѣ даѣ есем-
 плѣл днтрѣ ачѣаста: дакѣ естѣ вре хнхл дїн вої,
 кѣрѣїа ам грешїт, ка Прїи, ка фрате, ка кре-
 стїн, ії черѣ сѣ дѣе хїтѣрїе. Глорїа не ачѣап-
 тѣ, патрїа не кїамѣ, умѣреле ероїлор нострї не
 прївескѣ, сѣ мерѣем! Еѣ мѣ вої днмѣртѣшїи кѣ
 вої де тоате перїколеле лѣптеї, прекѣм ші де
 тоате фруїтеле вїкторїеї; днсе дакѣ Константї-
 нопоул ва пїка, дакѣ бравїи мѣї компанїонїи вор
 перї, еѣ нѣ лї вої сѣуправїенцїи! “

Ла ачѣастѣ ораціе фѣнебрѣ а імперїеї, сѣаѣ вѣ-
 зѣт респѣнсѣрї нѣмаї де лакрімї, нѣмаї де сѣспї-
 не; фїекарѣ цѣрѣ де а днвїнѣ сѣаѣ де а мѣрї.

Тѣхѣл Мѣхѣлманїлор днчѣпу а се ахїзі, семна-
 лѣл де лѣптеї сѣ дѣду. Константїн їнтрѣ кѣтева
 мїнѣте дн лѣхїнцїа імперїалѣ, днмѣрїцїонѣ фамї-
 лїа са, сѣ днвѣску кѣ армеле сале ші ешї дїн
 палатѣл Чезарїлор, не кареле нѣ авѣа ал маї
 веде.

Ел се дѣсѣ дн персѣанѣ ла постѣл С. Роман,
 дн контра кѣрѣїа Махомет авѣа а фаче атакѣл
 прїнцїпал. Комендантѣл генерал, Жѣстїнїанї, кѣ
 хн корп алес де Гречї ші Ценовезї, апѣра поар-
 та ахїгѣ ші поарта фѣнтѣнеї. Днхѣ порт ла
 тѣрїул Іподромїлѣлї, сѣ охнѣа дѣшманѣлѣлї Жѣ-
 лїано кѣ Каталанїи ші Іспанїолїи сѣї. Кардїнал-
 легатѣл, хрмат де о трѣнѣ де Італїенї, авѣа а
 апѣра пѣнтѣл С. Дїмїтрїе. Кандїоцїи пѣзїа поар-
 та Хореа. Апѣрареа пѣрѣї де полїтіе сїтѣатѣ
 ла порт фѣ днкрѣдїнцатѣ Марѣлї Дѣхѣ Нотара
 ші марїнарїлор сѣї. Корпѣрї де резервѣ, ашѣза-

те дн фелікріте локурі, авсаѣ асе дуче ла пун-
туріле челе маї аменінцате. Міного, консулх
венесіан, лъзіа палатул. Кантакузін ші Нічфор
Палеолог ераѣ днєврінаці а манціне попорул, а
лішіді тълвурьріле ші а превіні продосіле. А-
ша фел Константін днорьндусе а сале пучіне
трше, спре а се опуне дн контра хнзі дншман
нумерос. Амьратул алерга ла тоате постуріле
ардоареа са днкураца не браві, фірмітатеа (ста-
торніца) са днвіоша не чеї фрікоші.

Ла реварсареа аурореї, Отоманї дьдурь пе
уекат ші не маре асалтхл генерал. Тоатъ арти-
леріа се апропї де мурїї четъцеї, васеле дн
порт ку скьріле лор днчепурь а ескалада тьрії-
ле деспре маре. Мурїї сьтрьманї де левітуріле
бомбелор дескісерь днкурьндвречїї *) ларїї, прїн
наре Мусулманїї се пречїштарь дн маре нумер,
арьнд де дорїнц де а кьпъга рамура вікторіеї
саѣ а мартїріхлї. Бравїї компанїонї а лїї Кон-
стантїн, маї тарї де кьт тьріїле лор, респїнсе-
рь, детзїньрь, ші їсвзтїрь арестурна дн шандурї
не чеї днтї асалтанці.

Дн асть луптх де не урмь а лумеї векї дн кон-
тра челеї ноче, армеле антїчїтѣцеї се пьреа а се
знї ку челе а тїмьурїлор модерне, пентру а ата-
ка ші а ашра політіа Чезарїлор. Дерул днтз-
некат де нозрі де сьдеї, ресуна тот одатх де
вуетхл петрелор манїне че де арїнка аседїації де
не тьрії асупра дшманїлор. де швератул пїхм-
втрїлор ші де ресвувзїреа днфрікошатх а тунурї-
лор. Обскурїтатеа, респїндїть дн цїрул луптхто-
рілор прїн пїлвере ші прїн фїхм, се лумїна дн
тот мїнута прїн фїлдерїле детзїньтоаре ші прїн фла-
кьріле фокудхї греческ. Престе тот се атзїа хн
аместек конфуз де їмпрекації (вїестеме). де рѣ-
гьчїхнї, де сунетхл клопотелор алърмьтоаре, де
ресвувзїтхл арамеї туньтоаре, де цїнгьнїтхл ар-
мелор, де стрїгьріле де урь ші де ресвунаре, де
кьнтечеле де гтерь ші де вьстьріле мурїнзїлор.

Мохамет реної кьрацїхл солдацілор сеї днвїншї.

*) БРЕЧІА. Сьтрьмьтара ськатх дн марїї лїнеї четъцї де кь-
трх асалтанці.

Трше ноче реїнчепурь атакул. Де мулт тїмь
мїлїме де Гречї. шї де Романї, дн провинцї
кучерїте де Турчї, ѣшї скїмбасерь култхл; а
ашьрторї аї їмперїхлї, ку їатаганхл дн мь
ку турванхл не кап, ашьтрь рїна патріеї а
лецеоанеле Анатолїеї шї а Романїеї, кондусе
Пашїї лор, се арїнкьрь дн контра мурїлор ка-
талїеї, не каре пьрїнції лор о днвзїсєрь
дєспоєріле варварїлор. Алкоранхл лї скїмь
сєнтїментхл шї ї днармасє дн контра Евангєл
Днсе ачєстї ненорочїї ераѣ нєвоїї де ла сїн
де кьтрх Іанїчерї де а се сїї маї днтхї деає
пра мурїлор, ка ку жертвеле лор сї сь поатх
тїшор а де трече. Мохамет калкула оамєнїї
ресвоїх ку маї мултх жустїціє де кьт оменїтат
ел кьезу кь асть мїлїціє, орї шї кьт ера де н
мероась, нх їар нутє серві декьт а дмїле ша-
цурїле ку мїлїмеа кадаврелор лор, а осте
врацєле шї а тьмпї ферул дшманхлї. Мулт
меа ачєстор ошєнї рєної асалтхл. Днсе нїчї
нхл нх ашїнєх не тьрії; нєнумерателе лор ма
давєє сервїрь де тречєє трхпелор чеї хрїмь
Дн сьтрьшїт Константїн, дндемїнцї не Гречї
ашї пїне пїтерїле де не урмь, спре ашї мь
тзї култхл. прїнцїхл шї патріа лор, се арїнкь
асупра асалтанцілор, днчєнх аї оворї, аї учї
шїї нєвої днхь о датх де а се департа де ть
ріїле лор.

Атьте трїзїфурї дн контра знеї мїлїмїї
дшманї сторсєсерь пїтерєа шї сьнцєле єроїлор
крєшїнї. Атьнє Іанїчерїї, коменданцї де днсїн
Махамет, че ера днармьт ку о мьчїкь (свзду-
ган), се днїнїтрь ку сьлєбьтхїє асупра тьріїлор
хн мїнїте де надакє лї ашїтх а се сїї не вьр
фїл лор; о мїзїкь сєлватєкь днтзєкьнд мурїн-
рєлє чєлор фрікоші шї стрїгьріле рьнїцїлор. Ії-
мь ашїндєрєа асалтанцілор. Гречїї рєзїнїї
пїсєрь тоате пїтерїле пєнтрх а се лїхїта дн
тра ачєстїї де не урмь пєрікол. Днсе кьрацїхл
аѣ трєвїт ла урмь сь се плєчє нумєрхлї. Іа-
нїчерїї трєкурь пєстє мурїхл чє форма днтхєа
днтьріє а політієї.

(Днкєєрєа са єрїта).

ІНСТІТУТЪМ АЛБІНЕІ.

